

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิก
อาเซียนเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558

A Study of Educational Readiness and Preparation of the Nine- Selected
ASEAN Member States in Response to Asean Integration by 2015 A.D.

โดย

จันทร์พา ทัดภูธร

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2556

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ii
สารบัญตาราง.....	vi
สารบัญภาพ.....	vii
บทคัดย่อ.....	xii
กิตติกรรมประกาศ.....	xv
คำย่อและคำอักษรย่อ.....	xvi
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Research Problem).....	1
1.2 คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2.....	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 บทบาทของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน.....	8
2.2 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน.....	11
2.2.1 ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม (Brunei).....	12
2.2.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา (Cambodia).....	21
2.2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (The Republic of Indonesia).....	49
2.2.4 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Laos).....	68
2.2.5 มาเลเซีย (Malaysia).....	79
2.2.6 ประเทศพม่า (Union of Myanmar).....	104
2.2.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines).....	124
2.2.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์ (The Republic of Singapore).....	188

2.2.9 ราชอาณาจักรไทย (The Kingdom of Thailand).....	195
2.2.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam).....	199
2.3 ปัญหาของกลุ่มอาเซียน.....	222
2.3.1 ความยากจน (Poverty).....	222
2.3.2 ความขัดแย้งเรื่องอาณาเขต (Territorial Disputes).....	224
2.3.3 สิทธิมนุษยชนและความเป็นประชาธิปไตย.....	226
2.3.4 นโยบายต่างประเทศที่ขาดความเป็นเอกภาพ.....	228
2.3.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ.....	231
2.3.6 ปัญหายาเสพติด อาชญากรรมและการก่อการร้าย.....	232
2.3.7 ความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	233
2.3.8 การเข้าถึงและคุณภาพของการศึกษา.....	233
2.4 บทเรียนจากสหภาพยุโรป.....	234
2.4.1 การยกระดับการพัฒนาประเทศสมาชิกให้ใกล้เคียงกัน.....	234
2.4.2 กระบวนการจัดตั้งองค์กรของกลุ่ม.....	235
2.4.3 นโยบายด้านภาษา (Policies on Languages).....	243
2.4.4 การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่ม.....	244
2.4.5 สิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย.....	246
2.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	246
2.5.1 รายงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO).....	246
2.5.2 รายงานของไอบีเอ็มเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านไอทีของอาเซียน.....	247
2.5.3 การสำรวจทัศนคติและการตระหนักรู้ต่อความเป็นอาเซียน.....	248
2.5.4 รายงานการเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน.....	249
2.5.5 รายงานของธนาคารโลก (World Bank Reports).....	249
2.5.6 รายงานความร่วมมือภายใต้ซีมีโอ.....	250
2.5.7 รายงานการเตรียมความพร้อมของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.....	250
2.5.8 รายงานการสำรวจจากศูนย์วิจัยแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพ.....	251
2.5.9 รายงานการสำรวจความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน.....	251
2.6 สรุป.....	252
บทที่ 3.....	253

ระเบียบวิธีวิจัย.....	252
3.1 วิธีการเก็บข้อมูล (Data Collection).....	253
3.2 แหล่งข้อมูล.....	253
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	253
3.4 กรอบความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework).....	255
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis).....	257
บทที่ 4.....	258
ผลการวิจัย (Results).....	258
4.1 การเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษารายประเทศ.....	258
4.1.1 ประเทศบรูไน (Brunei).....	258
4.1.2 ประเทศกัมพูชา (Cambodia).....	259
4.1.3 ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia)	261
4.1.4 ประเทศลาว (Laos).....	269
4.1.5 ประเทศมาเลเซีย (Malaysia).....	265
4.1.6 ประเทศพม่า (Myanmar).....	268
4.1.7 ประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines).....	269
4.1.8 ประเทศสิงคโปร์ (Singapore).....	272
4.1.9 ประเทศเวียดนาม (Vietnam).....	275
4.2 สรุปความพร้อมและการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษา.....	277
4.3 บทเรียนการแก้ปัญหาจากกลุ่มสหภาพยุโรป.....	279
4.3.1 นโยบายเกี่ยวกับภาษา (Language Policy).....	280
4.3.2 ความรู้ (Knowledge).....	282
4.3.3 ทักษะ (Skills).....	282
4.3.4 เจตคติ (Attitudinal Dimension).....	283
4.3.5 ความร่วมมือทางการศึกษา (Educational Cooperation).....	284
บทที่ 5.....	287
อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ	287
5.1 อภิปรายผล (Discussions).....	287
5.2 สรุป.....	298

5.3 ข้อเสนอแนะ.....	300
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับปัจเจกบุคคล (Recommendations for Individuals).....	300
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน (Recommendations for Institutions).....	301
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัย (Recommendations for Researchers).....	301
บรรณานุกรม.....	302
ภาคผนวก (Appendix).....	328

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จังหวัด เมืองเอก พื้นที่และประชากรของกัมพูชา.....	24
ตารางที่ 2	ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีขนาดเศรษฐกิจขนาดใหญ่หกอันดับแรก.....	224
ตารางที่ 3	ระดับความพร้อมทางไอซีทีของประเทศสมาชิกอาเซียน.....	247
ตารางที่ 4	ความหมายของระดับความพร้อมตาม โมเดล EKSA	256
ตารางที่ 5	สรุปการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน.....	277

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 แผนที่แสดงประเทศสมาชิกของกลุ่มอาเซียน.....	2
แผนภาพที่ 2 แผนที่ประเทศบรูไน.....	12
แผนภาพที่ 3 โครงสร้างการศึกษาของประเทศบรูไน.....	16
แผนภาพที่ 4 แผนที่ราชอาณาจักรกัมพูชา.....	22
แผนภาพที่ 5 แผนที่จังหวัดบันเตียเมียนเจย.....	25
แผนภาพที่ 6 แผนที่จังหวัดพระตะบอง.....	26
แผนภาพที่ 7 แผนที่จังหวัดกัมปงจาม.....	27
แผนภาพที่ 8 แผนที่จังหวัดกัมปงชนัน.....	28
แผนภาพที่ 9 แผนที่จังหวัดกัมปงสะปือ.....	28
แผนภาพที่ 10 แผนที่จังหวัดกัมปงธม.....	29
แผนภาพที่ 11 แผนที่จังหวัดกัมปอด.....	29
แผนภาพที่ 12 แผนที่จังหวัดกันดาล.....	30
แผนภาพที่ 13 แผนที่จังหวัดแกบ.....	31
แผนภาพที่ 14 แผนที่จังหวัดเกาะกง.....	31
แผนภาพที่ 15 แผนที่จังหวัดกระเจะ.....	32
แผนภาพที่ 16 แผนที่จังหวัดมณฑลคีรี.....	33
แผนภาพที่ 17 แผนที่จังหวัดอุดรมีชัย (Oddar Meanchey).....	33
แผนภาพที่ 18 โรงเรียนแห่งหนึ่งในเมืองสำโรง.....	34
แผนภาพที่ 19 แผนที่จังหวัดไพลิน (Pailin).....	34
แผนภาพที่ 20 ภาพโฆษณาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยทางอินเทอร์เน็ต.....	37
แผนภาพที่ 21 แผนที่จังหวัดสีหนุวิลล์.....	38
แผนภาพที่ 22 แผนที่จังหวัดพระวิหาร.....	38
แผนภาพที่ 23 แผนที่จังหวัดโพธิสัตย์ (Pusat).....	39
แผนภาพที่ 24 แผนที่จังหวัดเปรเวง (Prey Veng).....	39
แผนภาพที่ 25 แผนที่จังหวัดรัตนคีรี (Rattanakiri).....	40
แผนภาพที่ 26 แผนที่จังหวัดเสียมราฐ (Siem Reap).....	40
แผนภาพที่ 27 แผนที่จังหวัดสตริงเตรง (Stung Treng).....	41

แผนภาพที่ 28 แผนที่จังหวัดสวายเรียง.....	41
แผนภาพที่ 29 มหาวิทยาลัยสวายเรียง.....	42
แผนภาพที่ 30 แผนที่จังหวัดตาแก้ว.....	42
แผนภาพที่ 31 โครงสร้างการศึกษาของประเทศกัมพูชา.....	46
แผนภาพที่ 32 แผนที่สาธารณรัฐอินโดนีเซีย.....	50
แผนภาพที่ 33 เกาะสุมาตรา (Sumatra).....	51
แผนภาพที่ 34 แผนที่เกาะชวา.....	52
แผนภาพที่ 35 หมู่เกาะซุนดาน้อยของอินโดนีเซีย.....	54
แผนภาพที่ 36 แผนที่จังหวัดบาหลีของอินโดนีเซีย.....	54
แผนภาพที่ 37 เกาะกาลิมันตัน.....	55
แผนภาพที่ 38 แผนที่เกาะสุลาเวสีของอินโดนีเซีย.....	56
แผนภาพที่ 39 หมู่เกาะมาลุกูแห่งอินโดนีเซีย.....	57
แผนภาพที่ 40 ภูมิภาคปาปัวตะวันตกของอินโดนีเซีย.....	58
แผนภาพที่ 41 โครงสร้างการศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย.....	61
แผนภาพที่ 42 โครงการภายใต้ความช่วยเหลือของออสเตรเลียของอินโดนีเซีย.....	66
แผนภาพที่ 43 ประธานาธิบดีของอินโดนีเซีย Susilo Bambang Yudhoyono.....	66
แผนภาพที่ 44 แผนที่ประเทศลาว.....	68
แผนภาพที่ 45 แผนที่แขวงอัตตะปือ.....	69
แผนภาพที่ 46 โครงสร้างการศึกษาของประเทศลาว.....	76
แผนภาพที่ 47 ภาพถ่ายทางอากาศของเกาะลาบวนแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย.....	80
แผนภาพที่ 48 แผนที่รัฐปะหัง.....	81
แผนภาพที่ 49 แผนที่รัฐปะหังและรัฐอื่น ๆ บนแหลมมลายูแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย.....	82
แผนภาพที่ 50 แผนที่รัฐสตังอร์.....	83
แผนภาพที่ 51 แผนที่รัฐเนกรีเซมบิลัน.....	86
แผนภาพที่ 52 แผนที่รัฐมะละกา.....	87
แผนภาพที่ 53 แผนที่รัฐยะโฮร์.....	87
แผนภาพที่ 54 แผนที่รัฐเประ.....	88
แผนภาพที่ 55 แผนที่รัฐกะลันตัน.....	89
แผนภาพที่ 56 แผนที่รัฐตรังกานู.....	89

แผนภาพที่ 57 เมืองกัวลาตรังกานู.....	90
แผนภาพที่ 58 แผนที่รัฐปีนัง.....	91
แผนภาพที่ 59 แผนที่รัฐเกดะห์พร้อมเกาะลังกาวิ.....	92
แผนภาพที่ 60 แผนที่รัฐปะลิส (Perlis).....	93
แผนภาพที่ 61 แผนที่รัฐซาบাহ์.....	94
แผนภาพที่ 62 แผนที่รัฐซาราวัก.....	95
แผนภาพที่ 63 โครงสร้างการศึกษาของประเทศมาเลเซีย.....	98
แผนภาพที่ 64 แผนที่ประเทศเมียนมาร์.....	104
แผนภาพที่ 65 แผนที่รัฐคะฉิ่น (Kachin) ของพม่า.....	105
แผนภาพที่ 66 แผนที่รัฐ Kayah ของพม่า.....	106
แผนภาพที่ 67 แผนที่รัฐ Kayin ของพม่า.....	107
แผนภาพที่ 68 แผนที่รัฐชินของพม่า.....	108
แผนภาพที่ 69 แผนที่รัฐมอญของพม่า.....	108
แผนภาพที่ 70 โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในเมืองเมืองมะละแหม่ง (Mawlamyaing).....	109
แผนภาพที่ 71 แผนที่รัฐยะไข่ของพม่า.....	110
แผนภาพที่ 72 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซิดตะเว.....	110
แผนภาพที่ 73 แผนที่รัฐฉานของพม่า.....	111
แผนภาพที่ 74 มหาวิทยาลัยปางลองแห่งรัฐฉาน.....	112
แผนภาพที่ 75 แผนที่มณฑลสะกายของพม่า.....	112
แผนภาพที่ 76 แผนที่มณฑลตะนาวศรีของพม่า.....	113
แผนภาพที่ 77 แผนที่มณฑลหงสาวดีของพม่า.....	114
แผนภาพที่ 78 แผนที่มณฑลมาแควของพม่า.....	115
แผนภาพที่ 79 แผนที่มณฑลมันตะเลย์ (Mandalay) ของพม่า.....	116
แผนภาพที่ 80 แผนที่มณฑล ย่างกุ้งของพม่า.....	117
แผนภาพที่ 81 แผนที่มณฑลอิระวะดี.....	118
แผนภาพที่ 82 โครงสร้างการศึกษาของประเทศพม่า.....	120
แผนภาพที่ 83 แผนที่ประเทศฟิลิปปินส์.....	124
แผนภาพที่ 84 แผนที่แสดงเขตเมโทรมนิลาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	125
แผนภาพที่ 85 แผนที่แสดงเขตคอร์ดิลเลอรา (Cordillera) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	126

แผนภาพที่ 86 แผนที่แสดงเขตอีโลกอส (Ilocos) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	128
แผนภาพที่ 87 แผนที่แสดงเขตคากายันของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	132
แผนภาพที่ 88 แผนที่แสดงเขตลูซอลกลาง (Central Luzon) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	135
แผนภาพที่ 89 แผนที่แสดงเขตคาลาบารซอนของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	140
แผนภาพที่ 90 แผนที่แสดงเขต มิมาโรปา ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	151
แผนภาพที่ 91 แผนที่แสดงเขตบีโกลของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	153
แผนภาพที่ 92 แผนที่แสดงเขตวิซายาตะวันตกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	157
แผนภาพที่ 93 แผนที่แสดงเขตวิซายากลางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	162
แผนภาพที่ 94 แผนที่แสดงเขตวิซายาตะวันออกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	168
แผนภาพที่ 95 แผนที่แสดงเขตซัมโบอันกาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	170
แผนภาพที่ 96 แผนที่แสดงเขต นอร์เทิร์นมินดาเนา ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	172
แผนภาพที่ 97 แผนที่แสดงเขตดาเวา.....	175
แผนภาพที่ 98 แผนที่แสดงเขตชอกสก็์ซาร์เกน.....	178
แผนภาพที่ 99 แผนที่แสดงเขตคารากา.....	179
แผนภาพที่ 100 แผนที่แสดงเขตปกครองพิเศษมินดาเนาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	181
แผนภาพที่ 101 โครงสร้างการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์.....	184
แผนภาพที่ 102 สภาพห้องเรียนของประเทศฟิลิปปินส์.....	186
แผนภาพที่ 103 แผนที่ประเทศสิงคโปร์.....	189
แผนภาพที่ 104 ประเทศสิงคโปร์เมื่อมองจากเกาะบาตามของอินโดนีเซีย.....	190
แผนภาพที่ 105 ท่อส่งน้ำจากมาเลเซียมาสิงคโปร์ทาง Causeway.....	191
แผนภาพที่ 106 โครงสร้างการศึกษาของประเทศสิงคโปร์.....	193
แผนภาพที่ 107 แผนที่ประเทศไทย.....	196
แผนภาพที่ 108 โครงสร้างการศึกษาของประเทศไทย.....	197
แผนภาพที่ 109 แผนที่ประเทศเวียดนาม.....	199
แผนภาพที่ 110 แผนที่แสดงภูมิภาคทั้งแปดของเวียดนาม.....	203
แผนภาพที่ 111 แผนที่แสดงภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเวียดนาม.....	204
แผนภาพที่ 112 แผนที่แสดงภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนาม.....	205
แผนภาพที่ 113 แผนที่แสดงภูมิภาคลุ่มแม่น้ำแดง.....	206
แผนภาพที่ 114 แผนที่แสดงภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนเหนือ.....	208

แผนภาพที่ 115 แผนที่แสดงภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนใต้.....	209
แผนภาพที่ 116 แผนที่แสดงภูมิภาคที่ราบสูงภาคกลาง.....	210
แผนภาพที่ 117 แผนที่แสดงภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงใต้.....	211
แผนภาพที่ 118 เมืองวังด้ว (Vung Tua) เมืองเอกของจังหวัดบารี-วังด้ว.....	212
แผนภาพที่ 119 แผนที่แสดงภูมิภาคที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง.....	214
แผนภาพที่ 120 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงการบรรจบกันของแม่น้ำโขงกับทะเลจีนใต้.....	215
แผนภาพที่ 121 มหาวิทยาลัยดองทับ.....	215
แผนภาพที่ 122 โครงสร้างการศึกษาของประเทศเวียดนาม.....	217
แผนภาพที่ 123 พิธีเทปูนเชื่อมสะพานมิตรภาพระหว่างไทย-ลาวแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยไซ).....	230
แผนภาพที่ 124 ภาพการ์ตูนล้อเลียนการเข้ามาสร้างอิทธิพลของจีนและสหรัฐอเมริกา.....	231
แผนภาพที่ 125 เว็บไซต์ของศูนย์ AHA.....	232
แผนภาพที่ 126 การลงนามสนธิสัญญาแห่งโรมในปี 1957.....	237
แผนภาพที่ 127 แผนที่สหภาพยุโรป.....	238
แผนภาพที่ 128 ประเทศผู้บริจาคเพื่อการพัฒนาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ต่อหัวของประชากร.....	242
แผนภาพที่ 129 การสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของกลุ่มอาเซียนของติมอร์ตะวันออก.....	244
แผนภาพที่ 130 โมเดล EKSA กรอบความคิดในการวิจัย.....	255
แผนภาพที่ 131 โลโก้ของทุนอาเซียน (ASEAN Scholarships).....	274
แผนภาพที่ 132 หน้าแรกของเว็บไซต์สหภาพอียู.....	281

ชื่องานวิจัย : การศึกษาความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558

ผู้วิจัย : อาจารย์ ดร. จันทร์พา ทัดภูธร

สถาบัน : คณะศิลปศาสตร์

ปีที่พิมพ์ : 2556

สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จำนวนหน้างานวิจัย : 379

ลิขสิทธิ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558 มีวัตถุประสงค์หลักสองประการคือ (1) เพื่อวิเคราะห์ความพร้อม (Readiness) และการเตรียมตัว (Preparation) ของประเทศสมาชิกอาเซียนด้านการศึกษา (Education) เป็นการศึกษาโดยภาพรวม (Overview) ของแต่ละชาติสมาชิก โดยเลือกศึกษา 9 ชาติสมาชิกอาเซียน อันได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า ลาว ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และเวียดนาม ของชาติสมาชิกทั้งเก้า โดยพิจารณาจากโมเดล EKSA ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย เพื่ออธิบายการถึงความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โมเดล EKSA แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ (English) ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (Knowledge of Asean Community) ทักษะอาเซียน (Asean Skills) และ เจตคติต่ออาเซียน (Attitudes towards Asean Integration) (2) คือเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง (Similarities and Differences) ตลอดจนแนวทางในการรับรู้และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพยายามร่วมกันสร้างชุมชน ในระดับนานาชาติ (Regionalization) ระหว่างกลุ่มประเทศของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) กับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (European Union: EU)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ประจำปี พ.ศ. 2554 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยข้อมูลในการวิเคราะห์ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นตัวบท (texts) จากเอกสาร (Documents) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) และข้อมูลจากการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัยพบว่า ประเทศสมาชิกทั้งเก้าของอาเซียนข้างต้นมีระดับความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษ โดยสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซียและบรูไน มีความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สูงกว่าสมาชิกอีกห้าชาติ สมาชิกอาเซียนที่มีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับที่ต่ำกว่า อันได้แก่ พม่า ลาว กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม มีเจตคติในทางบวกต่อการร่วมกันสร้างประชาคมอาเซียนเนื่องจากประชาชนจะได้ประโยชน์ในการสร้างกลุ่มทางเศรษฐกิจกว่าครึ่งของอาเซียนยังเป็นประเทศที่รับความช่วยเหลือจากต่างชาติอยู่ในขณะที่สมาชิกของอียูส่วนใหญ่เป็นประเทศผู้บริจาค (Donors) อาเซียนมีช่องว่างของการพัฒนาทางเศรษฐกิจของชาติสมาชิกที่สูงกว่า สหภาพยุโรปหรืออียู ระดับการพัฒนาทางการศึกษาระบบและกลไกของความร่วมมือทางการศึกษาของอียูมีความชัดเจนกว่าอาเซียน นโยบายทางด้านภาษาของอียูกับอาเซียนแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด อาเซียนระบุเอาไว้ในกฎบัตรอาเซียนว่าภาษาอังกฤษคือภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน (Working Language) แต่อียูใช้นโยบายพหุภาษา อียูเน้นการศึกษาด้านหน้าที่พลเมือง (Civic Education) เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิและหน้าที่พลเมืองแบบตะวันตก ในขณะที่หลายชาติในอาเซียนยังคงเน้นการศึกษาเพื่อสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน ทั้งอียูและอาเซียนต่างมุ่งสร้างสันติภาพและความมั่นคงร่วมกันของชาติสมาชิก

Title: A Study of Educational Readiness and Preparation of The Selected Nine ASEAN Member States in Response to ASEAN Integration By 2015 A.D.

Researcher: Dr. Janpha Thadphoothon

Institution: Faculty of Arts

Year of Publication: 2013

Publisher : Dhurakij Pundit University

No. of Pages: 378

Copyright : Dhurakij Pundit University

Abstract

The aims of this research were 1) to investigate the selected ASEAN members' educational readiness and preparation for the creation of ASEAN community by the year 2015, and 2) to compare their educational readiness and preparation with the European Union's. This research is a qualitative study relied on the data and information from the printed materials, online materials, and interviews of select individuals. The research project began on March 2011 and completed in June 2012. The research has proposed that a model of Asean educational readiness and preparation entails for dimensions, namely, English ability, ASEAN knowledge, ASEAN skills, and attitudes towards ASEAN integration.

It was found that the nine select ASEAN members had various levels of readiness, especially the English language ability of their citizens. Singapore, the Philippines, Brunei, and Malaysia were found to have higher levels of English language readiness.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยการสนับสนุนของท่านผู้อำนวยการ สถาบันภาษา มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต ผศ. ดร. เพ็ชรศิริ เอกนิยาม ผศ. ดร. ฮาร์ลด์ เคลาส์ (Harald Kraus) ผู้อำนวยการวิทยาลัย
นานาชาติมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และ มิสเตอร์ โทมัส อี สมิธ (Thomas E. Smith) ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. คาร์ล เอ คริปป์ (Karl A. Kripps) ที่ได้ให้
คำแนะนำ และข้อชี้แนะในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และ
ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทุกท่านที่มีส่วนในการอำนวยความสะดวกด้านเอกสาร

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยและทำยนี้ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่อีกทั้งครอบครัวที่ให้กำลังใจในการศึกษาการทำงานครั้งนี้

คำย่อและคำอักษรย่อ

อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาษาอังกฤษ คือ The Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN

อียู หมายถึง สหภาพยุโรป ภาษาอังกฤษ คือ The European Union หรือ EU

โมเดล EKSA หมายถึง กรอบแนวคิดในการวิจัยที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมตัว (Preparation) และความพร้อม (Readiness) ซึ่งการเตรียมตัวและความพร้อมมีอยู่สี่ด้าน อันได้แก่ ภาษาอังกฤษ (English) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowledge) ทักษะอาเซียน (Skills) และเจตคติเกี่ยวกับอาเซียน (Attitudes)

ประเทศสมาชิกอาเซียน ใช้ชื่อที่รู้จักกันโดยทั่วไป ดังนี้ บรูไนหรือประเทศบรูไน หมายถึงประเทศบรูไน ดารุสซาลาม (Brunei Darussalam) ลาวหรือประเทศลาว หมายถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Laos) หรือสปป ลาว พม่าหรือประเทศพม่า หมายถึงเมียนมาร์ในงานวิจัยนี้ใช้ทั้งสองชื่อคือพม่าและเมียนมาร์

PISA เป็นคำย่อของ Programme for International Student Assessment มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่า ระบบการศึกษาของแต่ละประเทศสามารถเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาให้กับเยาวชนในประเทศมากน้อยแค่ไหน โดยวัดจากทักษะสามด้านคือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน

TOEFL (โทเฟิล) มาจากคำว่า Test of English as a Foreign Language เป็นการสอบภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ จัดสอบโดยหน่วยงานของเอกชนคือ ETS มีสาขาทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย

บทที่ 1

บทนำ

บทนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา โดยนำเสนอมูลเหตุความเป็นมาและแนวคิดพื้นฐานในการรวมกลุ่มประเทศอาเซียน เมื่อปี ค.ศ. 1967 เพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยตกลงร่วมมือกันเพื่อสร้างประชาคมอาเซียน โดยเน้นวิเคราะห์ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หลังจากนั้นผู้วิจัยให้คำนิยามในการวิจัย ระบุวัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Research Problem)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ณ กรุงเทพมหานคร โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทย ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติมได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม (เป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 8 ม.ค. 2527) เวียดนาม (วันที่ 28 ก.ค. 2538) ลาว พม่า (วันที่ 23 ก.ค. 2540) และ กัมพูชา (วันที่ 30 เม.ย. 2542) ตามลำดับ¹ จากการรับกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิก ทำให้อาเซียนมีสมาชิกรอบสิบประเทศ และทั้งสิบประเทศต่างตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia)

¹ Severino, C. Rodolfo (2008). *ASEAN*. Singapore. Institute of Southeast Asian Studies.

แผนที่ที่ 1 แผนที่แสดงประเทศสมาชิกของกลุ่มอาเซียน

ที่มา : <http://www.2goglobal.com> (20 ธันวาคม 2554)

อาเซียนก่อตั้งเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ นโยบายการดำเนินงานของอาเซียนจะเป็นผลจากการประชุมหารือในระดับหัวหน้ารัฐบาล ระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน ทั้งนี้ การประชุมสุดยอด (ASEAN Summit) หรือ การประชุมผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นการประชุมระดับสูงสุดเพื่อกำหนดแนวนโยบายในภาพรวมและเป็นโอกาสที่ประเทศสมาชิกจะได้ร่วมกันประกาศเป้าหมายและแผนงานของอาเซียนในระยะยาวซึ่งจะปรากฏเป็นเอกสารในรูปแบบต่างๆ อาทิ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) แถลงการณ์ร่วม (Joint Declaration) ปฏิญญา (Declaration) หรือ อนุสัญญา (Convention) ส่วนการประชุมในระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสจะเป็นการประชุมเพื่อพิจารณาทั้งนโยบายในภาพรวมและนโยบายเฉพาะด้าน

ด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนได้จัดทำปฏิญญากำหนดให้ภูมิภาคอาเซียนตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality-TAC) ในปี พ.ศ. 2519

และจัดทำสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the Southeast Asian Nuclear Weapon-Free Zone-SEANWFZ) ในปี พ.ศ. 2538 รวมทั้งได้ริเริ่มการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum- ARF) ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2537

ด้านเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area- AFTA) ในปี พ.ศ. 2535 เพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน เพื่อช่วยส่งเสริมการค้าภายในอาเซียนให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิตสินค้า และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศกับทั้งได้ขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจเพิ่มเติม เพื่อให้การรวมตัวทางเศรษฐกิจสมบูรณ์แบบและมีทิศทางชัดเจน ด้วยการจัดตั้งเขตลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area-AIA)

ด้านสังคม อาเซียนมีความร่วมมือเฉพาะด้าน เพื่อให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

กลุ่มอาเซียนตระหนักดีว่าการศึกษาคือกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จซึ่งกฎบัตรอาเซียนก็คือข้อตกลงที่สมาชิกทำร่วมกันประกาศใช้ในปี ค.ศ. 2008 (2551) ได้ระบุถึงการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เอาไว้ในหลายๆ ข้อดังนี้

หมวดที่ 1 ข้อที่ 10 มุ่งพัฒนาศักยภาพมนุษย์ผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และความร่วมมือในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของประชาชนของอาเซียนและการสร้างความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน

ในปี ค.ศ. 1997 (2535) กลุ่มอาเซียนจัดการประชุมคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการศึกษา (ASCOE) ของอาเซียนครั้งที่ 5 ที่กรุงเทพฯ ได้มีการพูดถึงความจำเป็นในการส่งเสริมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนในระบบโรงเรียน โดยบูรณาการสอดแทรกเนื้อหาอาเซียนเข้าในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐสมาชิก โครงการผลิตหนังสือเกี่ยวกับอาเซียน

กระบวนการสร้างชุมชนอาเซียน เรื่องหนึ่งที่ต้องเตรียมความพร้อมคือเรื่องภาษา การที่กฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 ได้ระบุเอาไว้ว่า ภาษาอังกฤษ (English) เป็นภาษาราชการของอาเซียน (English as the ASEAN's Working Language) ย่อมทำให้ประชาชนอาเซียนจากภูมิภาคต่างๆ ต้องอาศัยภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร ทำให้บางประเทศเช่น สิงคโปร์ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการอยู่แล้ว มีระดับการเตรียมประชาชนให้พร้อมสูงกว่าหลายๆประเทศ เช่น ประเทศไทย เป็นต้น ดังนั้นการเรียน-การสอนภาษาอังกฤษจึงถือเป็นตัวบ่งชี้ (Indicator) ที่สำคัญถึงระดับของความพร้อมของแต่ละประเทศในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาคือหัวใจของการสร้างประชาคมอาเซียน เท่าที่ผ่านมามีการประชุม สัมมนา มากมายแต่ยังไม่มีการศึกษาถึงความพร้อมทางการศึกษา ภาพรวมของอาเซียน ในวงวรรณกรรมวิชาการของไทยนั้นมีการพูดถึงความพร้อมทางการศึกษาของไทยมากพอสมควร ทว่าเรามีข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของชาติสมาชิกอื่นๆของอาเซียนอีก 9 ประเทศไม่มากนัก งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งหาคำตอบถึงความพร้อมดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง

1.2 คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1.2.1 “อาเซียน” คือคำย่อของ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) เรียกสั้นๆว่า สมาคมอาเซียน หมายถึงองค์การระหว่างประเทศ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1967 มีสำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ปัจจุบันกลุ่มอาเซียนมีสมาชิก 10 ประเทศ (member states) ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกด้วย ได้แก่

1. บรูไน ภาษาอังกฤษคือ Brunei Darussalam
2. กัมพูชา ภาษาอังกฤษคือ Cambodia
3. อินโดนีเซีย ภาษาอังกฤษคือ Indonesia
4. ลาว ภาษาอังกฤษคือ Lao PDR
5. มาเลเซีย ภาษาอังกฤษคือ Malaysia
6. เมียนมาร์ ภาษาอังกฤษคือ Myanmar
7. ฟิลิปปินส์ ภาษาอังกฤษคือ Philippines
8. สิงคโปร์ ภาษาอังกฤษคือ Singapore
9. ไทย ภาษาอังกฤษคือ Thailand
10. เวียดนาม ภาษาอังกฤษคือ Vietnam

1.2.2 “ประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN Community” หมายถึงประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community; ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community; AEC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community; ASCC)

1.2.3 กลุ่มประเทศ CLMV หมายถึง หมายถึง ประเทศ กัมพูชา (Cambodia) ลาว (Lao PDR) พม่า/ เมียนมาร์ (Myanmar) และ เวียดนาม (Vietnam) เป็นกลุ่มประเทศที่ได้รับการคุ้มครองพิเศษโดยกลุ่มอาเซียน มีการระบุถึงใน Roadmap

1.2.4 ความพร้อม (Readiness) ระดับของความพร้อมทั้งสี่มิติทางการศึกษาอันเกิดจากการวิเคราะห์จากงานวิจัยชิ้นนี้ อันได้แก่ความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของประชาชน (ASEAN Knowledge) ทักษะอาเซียน (ASEAN Skills) ทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษ (English) และเจตคติที่ส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียน (ASEAN Attitudes)

การศึกษา หมายถึง การเตรียมตัวและความพร้อมในด้านการศึกษาในระบบ นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงผลของการศึกษา การให้การศึกษา การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน เนื้อหาในรัฐสมาชิกทั้งเก้าของอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

การเตรียมตัว (Preparation) หมายถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่แต่ละประเทศสมาชิกได้จัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของประชาชน (ASEAN Knowledge) ทักษะอาเซียน (ASEAN Skills) ทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษ (English) และเจตคติที่ส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียน (ASEAN Attitudes)

การเตรียมความพร้อมทางการศึกษาเพื่อก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หมายถึง การเตรียมความพร้อมของประเทศสมาชิกในมิติทั้ง 4 ของการเตรียมตัวและความพร้อม คือ (1) การเตรียมความพร้อมทางการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (ASEAN Knowledge) แก่ประชาชน โดยผ่านการศึกษาในระบบ เช่น การบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน (2) ด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน (Attitudes towards the Formation of ASEAN Community) และ (3) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative English) หมายถึง

ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Knowledge) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนโดยรวมจัดเป็นความรู้เกี่ยวกับอาเซียนโดยทั่วไป เช่น รู้ว่าอาเซียนก่อตั้งเมื่อใด กำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน รู้จักธง

อาเซียน เป็นต้น ในงานวิจัยนี้ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของแต่ละชาติสมาชิกจะพิจารณาจากระดับการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ และนโยบายทางการศึกษา

ด้านทักษะอาเซียน (ASEAN Skills) หมายถึง ทักษะที่จำเป็นและสำคัญในการสร้างประชาคมให้ประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์และความมุ่งหวังของการก่อตั้งประชาคมอาเซียน ตามที่ได้มีการระบุเอาไว้ในกฎบัตรอาเซียน เช่น ทักษะ การทำงานร่วมกัน (Teamwork, Cooperation) การเจรจาต่อรอง (Negotiation), การเป็นผู้นำ (Leadership) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Skills) การแก้ปัญหา (Problem Solving) การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) ทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Communication Skills) รวมถึงทักษะ ICT (ICT Skills) ในงานวิจัยนี้ ทักษะอาเซียนของแต่ละชาติสมาชิกจะพิจารณาจากระดับการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ ผลสอบจากชุดทดสอบมาตรฐาน เช่น PISA และ TIMSS และนโยบายทางการศึกษา

ด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน (Asean Attitudes) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อประชาคมอาเซียน เป็นการรับรู้ ความรู้สึกและตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความเป็นประชาคมอาเซียน อันรวมถึง ความชอบ-ไม่ชอบเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้สึกที่ตัวเองเป็นประชาชนอาเซียน ความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน ในงานวิจัยนี้เจตคติต่ออาเซียนของแต่ละชาติสมาชิกจะพิจารณาจากระดับการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ และนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา

ความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านภาษาอังกฤษ (Asean English) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการฟัง พูด อ่าน หรือ เขียน เพื่อสื่อสาร แสดงออกถึงอารมณ์และความปรารถนา ทักษะและความรู้สึกต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้ ความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านภาษาอังกฤษของแต่ละชาติสมาชิกจะพิจารณาจากระดับการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ ผลสอบภาษาอังกฤษและนโยบายทางการศึกษา

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) หมายถึง ข้อตกลงที่ผู้นำของประเทศทั้งสิบอัน ได้เซ็นรับรองเอาไว้ ณ ประเทศสิงคโปร์ ในปี ค.ศ. 2006 ระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 13

Roadmap for an ASEAN Community หมายถึง แนวทางการสร้างประชาคมอาเซียน

สหภาพยุโรป มาจากภาษาอังกฤษว่า The European Union หรือ EU คือชื่อของกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป

รัฐสมาชิก (Member States) หมายถึง ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศ คือ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และ เวียดนาม

GNI ต่อหัว (Gross National Income Per Head) คือค่าเงินมักใช้หน่วยเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐของรายได้สูงสุดท้ายของประเทศในปีหนึ่งปีใด หรือช่วงปีช่วงหนึ่งช่วงใด หากด้วยจำนวนประชากรของมัน ตัวเลข GNI ต่อหัวสะท้อนให้เห็นถึงรายได้เฉลี่ยของประชาชนของประเทศนั้น ๆ

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมของการเตรียมตัวและความพร้อมทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการวิเคราะห์ภาพรวมของการเตรียมตัวและความพร้อมทางการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง ตลอดจนแนวทางในการรับรู้และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพยายามร่วมกันสร้างชุมชนในระดับนานาชาติ (Regionalization) ระหว่างกลุ่มประเทศของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) กับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU)

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษานี้วิเคราะห์เฉพาะประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน 9 ประเทศ ได้แก่ ประเทศ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า ซึ่งไม่ได้รวมถึงประเทศไทย ในส่วนของข้อจำกัดนั้น คือการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การศึกษาของหน่วยงานอื่นเป็นหลัก กอปรกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์อันเป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญภายในประเทศเท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำประโยชน์ของข้อมูลมาประกอบการวางแผนและการลงทุนทางการค้า
2. เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนชาวอาเซียนในด้านการศึกษาและการดำเนินชีวิต
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนคนไทยที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มอาเซียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเตรียมตัวและความพร้อม ทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปี พุทธศักราช 2558 นี้ นั้นผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 6 ส่วน คือ

- (1) วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน
- (2) ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน
- (3) ปัญหาของกลุ่มอาเซียน
- (4) บทเรียนจากการรวมกลุ่มของสหภาพยุโรป
- (5) งานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และ
- (6) สรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 บทบาทของการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียน

เมื่อแรกเริ่มที่มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน ได้มีการว่าจ้างให้บริษัทที่ปรึกษาทำการศึกษาเกี่ยวกับมโนทัศน์ (Concept) คือการมีความสามัคคี การรวมตัวเป็นหนึ่งประชาคมและเป็นประชาคมที่มีความหลากหลาย

การสร้างประชาคมอาเซียนให้สำเร็จสมดังเจตนารมณ์ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทักษะในการอยู่ร่วมกันและทัศนคติที่ส่งเสริมต่อการสร้างประชาคม แท้จริงแล้ว อาเซียนตระหนักดีว่า การพัฒนาคน โดยผ่านการศึกษาคือกุญแจที่จะนำกลุ่มอาเซียนไปสู่ความสำเร็จ ในเอกสาร Roadmap หมวด E มีการระบุให้ประเทศสมาชิก ส่งเสริมการสร้างการตระหนักรู้แห่งอาเซียนและความเป็นประชาคม (Promotion of ASEAN Awareness and a Sense of Community) (Roadmap, น. 110) ในปฏิญญาหัวหิน (The Cha-am Hua Hin Declaration on Strengthening Cooperation on Education in 2009) ได้เน้นบทบาทในการทำให้เกิดผลลัพธ์ทางการศึกษา (education outcomes) และการเพิ่มความร่วมมือในส่วนของการศึกษาและการพัฒนาทักษะเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของอาเซียน แดงการร่วมของการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ของกลุ่มอาเซียน ที่ Cebu ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2543 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่า มีความสำคัญต่อการสร้างประชาคมทั้งสาม ทำให้แต่ละประเทศมีความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ และภูมิภาคอาเซียนโดยรวมยกตัวอย่างเช่น ในอาเซียนไรด์แม็บ² สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน เช่นการให้ไปเรียนในประเทศสมาชิกหนึ่งภาคการศึกษาหรือหนึ่งปี ในข้อที่ 18 ยังได้ระบุให้สนับสนุนให้พลเมืองของแต่ละรัฐสมาชิกพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้พลเมืองอาเซียนสามารถสื่อสารกันได้โดยตรง รวมทั้งการสนับสนุนให้มีการใช้ภาษาอังกฤษในสถานที่ทำงาน

ในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 11 ในเดือนธันวาคมปี ค.ศ. 2005 ผู้นำอาเซียนกำหนดทิศทางใหม่สำหรับการทำงานร่วมกันในด้านศึกษาในระดับภูมิภาค บรรดาผู้นำต่างยินดีในการตัดสินใจของรัฐมนตรีอาเซียนด้านการศึกษาในการที่จะจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนศึกษา (ASED) ขึ้น เพื่อมุ่งเน้นการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการศึกษา เป็นการร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการศึกษา รัฐมนตรีอาเซียนศึกษาการระบุลำดับความสำคัญที่สี่ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาคือ: (1) การส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Awareness) ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนและเยาวชนอาเซียนเยาวชน (2) สร้างความเข้มแข็งในความเป็นตัวตนของอาเซียน โดยผ่านการศึกษา (3) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการศึกษา และ (4) สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน³

ในมิติของการศึกษา อาเซียนอาศัยกลไกเดิมที่มีอยู่ คือซีมีโอ (SEMEO) ใน Roadmap ของอาเซียนก็ได้ระบุถึงบทบาทนี้ของซีมีโอ SEAMEO ได้มีส่วนในการส่งเสริมการศึกษาในภูมิภาคเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาคตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 เป็นต้นมา รัฐมนตรีศึกษาอาเซียนเห็นพ้องกันว่า อาเซียนและซีมีโอพร้อมเกี่ยวกับการศึกษาควรวรรณ โปรแกรมประสานกันและกิจกรรมในลักษณะที่เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน จัดลำดับความสำคัญของความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาจะต้องดำเนินการผ่านความร่วมมือกับซีมีโอ

ความร่วมมือกันของชาติสมาชิกอาเซียนทางการศึกษาได้รับการดูแลในระดับที่ประชุมรัฐมนตรี เรียกว่า ASEAN Education Ministers Meeting ซึ่งเป็นการพบปะกันประจำปีและการดำเนินการ โปรแกรมและกิจกรรมทางการศึกษาดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่อาวุโสทางการศึกษาระดับสูง (ASEAN Senior Officials on Education) ซึ่งจะอยู่ภายใต้การดำเนินงานของคณะที่ประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของ

² ASEAN Roadmap 2015 <http://www.aseansec.org/publications/RoadmapASEANCommunity.pdf>

³ <http://www.asean.org/19600.htm>

อาเซียน (SOM-ED) SOM-ED ยังมีหน้าที่ดูแลความร่วมมือทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ภายใต้การประสานงานโดย the ASEAN University Network (AUN). AUN นั้นได้รับการตั้งขึ้นเพื่อให้ใช้เป็นกลไกอาเซียนในการส่งเสริมความร่วมมือในหมู่นักวิชาการอาเซียน นักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ในภูมิภาค เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษาและเป็นมืออาชีพในภูมิภาค เพื่อ ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลระหว่างอาเซียนด้านการศึกษาชุมชนและเพื่อเพิ่มความตระหนักของตัวตนในระดับภูมิภาคและความรู้สึกของ 'ASEANness' ในหมู่สมาชิก (www.aun-sec.org)

ในการประชุมอาเซียนครั้งที่ 6 ที่บรูไน รัฐมนตรีศึกษาธิการของอาเซียนได้รับรองแผนการพัฒนาการศึกษาห้าปีของอาเซียน (Asean Five-Year Plan) เป็นแผนสำหรับปี ค.ศ. 2011-2015 เพื่อเป็นการเร่งการพัฒนาทางด้านการศึกษาของกลุ่มอาเซียน โดยแผนดังกล่าวให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆกับการสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Asean Awareness) การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาวิชาชีพ เสริมสร้างการเคลื่อนย้ายและความเป็นสากลของการศึกษา (cross-border mobility and internationalization) และให้การสนับสนุนองค์กรของอาเซียนที่สนใจในเรื่องของการศึกษา คำแถลงการร่วมของรัฐมนตรีมีว่า แผนดังกล่าวนี้ ถือเป็น การให้ความสำคัญยิ่ง (Significant Milestone) ในการพัฒนาการศึกษาของอาเซียนและแผนงานทางการศึกษา (Work Plan on Education) ดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็นกรอบในการวิเคราะห์และเส้นทางสู่เป้าหมายทางการศึกษาของอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2015

อนึ่ง ก่อนการประชุม รัฐมนตรีของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จังหวัดบาหลีประเทศอินโดนีเซีย ในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน แถลงถึงความสำคัญของการศึกษาว่า การศึกษามีบทบาทหลักในการจัดช่องว่างในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากจะลดช่องว่างของระดับการพัฒนาประเทศ และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประชาชนในแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ อาเซียนยังสร้างกรอบแห่งความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศ คู่เจรจาอีกสามประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (ASEAN Plus Three Educational Cooperation) และได้จัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวแล้ว (Plan of Action on Education)⁴

กล่าวโดยสรุป การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างประชาคมอาเซียนในโร้ดแม็บ (ASEAN Roadmap) ได้ระบุเอาไว้ว่า อาเซียนจะสนับสนุนความเข้าใจและความตระหนัก รับรู้เรื่องกฎบัตรอาเซียนให้มากขึ้นโดยผ่านหลักสูตรอาเซียน ในโรงเรียน และเผยแพร่กฎบัตรอาเซียนที่แปลเป็นภาษาต่างๆ ของชาติในอาเซียน ในส่วนถัดไป ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการศึกษาของประเทศนั้นๆ

2.2 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอภาพรวมทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เริ่มด้วยการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกในหลาย ๆ มิติ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ โครงสร้างประชากร สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลและนำมาสรุปเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม (Brunei)

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (The Republic of Indonesia)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Laos)

มาเลเซีย (Malaysia)

ประเทศพม่า (Union of Myanmar)

4 The ASEAN Plus Three Plan of Action (POA) on Education 2010-2017 was developed along six areas of educational cooperation as derived from the ASEAN Plus Three Cooperation Work Plan (2007-2017.) The POA was recognised and supported by the ASEAN Plus Three relevant forums, namely 1) The ASEAN Plus Three Senior Officials As Hoc Working Group Meeting on education on 17-18 June 2010 in Phuket, Thailand, 2) The first ASEAN Plus Three Senior Official Meeting on Education (1st SOM-ED+3) on 25 November 2010 in Bangkok, and 3) Informal ASEAN Plus Three Education Ministers Meeting on 18 July 2011 in Bali, Indonesia.

ที่มา <http://www.aunsec.org/site/meeting/RectorsMeetings/blog/?p=92> (3 มิถุนายน 2555)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (The Republic of Singapore)

ราชอาณาจักรไทย (The Kingdom of Thailand)

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam)

2.2.1 ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม (Brunei)

บรูไนเป็นประเทศขนาดเล็ก แต่มีพื้นที่ใหญ่กว่าสิงคโปร์ บรูไนเข้าเป็นสมาชิกของยูเอ็นในวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 1984 บรูไนมีพื้นที่ 5,765 ตารางกิโลเมตร⁵ สิ่งหนึ่งที่โดดเด่นของบรูไนคือ การเป็นราชอาณาจักรที่มีความมั่งคั่งด้วยบ่อก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน รัฐให้สวัสดิการที่ดีต่อประชาชน มากมาย เช่น ให้เงินเดือน ให้การศึกษาฟรีถึงระดับมหาวิทยาลัย ไม่เก็บภาษีเงินได้บุคคล เป็นต้น

แผนภาพที่ 2 แผนที่ประเทศบรูไน

ที่มา: http://www.opendoors.org.za/eng/persecuted_christians/ww1_2012/brunei (12 มกราคม 2555)

⁵ <http://www.un.int/wcm/content/site/brunei> (12 สิงหาคม 2012)

ประเทศบรูไนตั้งอยู่ตอนเหนือของเกาะกะลิมันตัน หรือ เกาะบอร์เนียว เกาะกะลิมันตันนี้มีจุดเด่นเช่นกัน เนื่องจากเป็นที่ตั้งของสามชาติสมาชิกอาเซียน คือ มาเลเซีย อินโดนีเซียและบรูไน บอร์เนียวเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของโลก มีพื้นที่ 743,330 ตารางกิโลเมตร (มีขนาดใหญ่กว่าไทย นั่นคือไทยมีขนาดเพียง 513,120 กม²) ในส่วนของรูปแบบการปกครองนั้น บรูไนปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Constitutional Sultanate) โดยมีสมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มุอิซซัดดิน วัดเดาละห์ (His Majesty Sultan HajiHassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah) ทรงเป็นองค์พระประมุขของประเทศ และหัวหน้ารัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา ซึ่งในตอนนั้นบรูไนยังอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ

บรูไนเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ประกอบด้วย ชาวมาเลย์ (Malay) 67% จีน (Chinese) 15% ชนเผ่าพื้นเมืองเดิม (Indigenous Tribes) 6% และอื่นๆ 12% ส่วนใหญ่ชาวบรูไนพูดภาษามลายู ซึ่งถือว่าเป็นภาษาราชการ เว็บไซต์การท่องเที่ยวของบรูไนคือ <http://www.tourismbrunei.com> บรูไนมีการใช้ภาษาอังกฤษกันอย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นมีการพูดภาษาจีนและภาษาพื้นเมือง

การแบ่งเขตการปกครองแบ่งออกเป็น 4 เขต ได้แก่ บีเลิต (Belait), บรูไนและมูอาร่า (Brunei and Muara), เต็มบุง (Temburong), ตูตอง (Tutong) โดยที่ เขตบรูไนและมูอาร่า เป็นที่ตั้งของเมืองหลวง คือ บันดาร์ เซรี เบกาวัน (Bandar Seri Begawan) บรูไนมี 38 มุกิม หรือตำบล (mukim) :ซึ่งในบรูไนนั้น มุกิมแต่ละแห่งสร้างขึ้นจากหลาย กัมปิง (Kampung) (Kampung ภาษามาเลย์แปลว่า "หมู่บ้าน" เขต (District)

Belait จำนวน Mukims 8 แห่ง เขต Brunei-Muara มี 17 แห่ง เขต Temburong มี 5 แห่ง และเขต Tutong มี 8 แห่ง

บรูไนใช้สกุลเงินดอลลาร์ โดยหนึ่งเหรียญฯ แบ่งออกเป็น 100 เซนต์ อัตราการแลกเปลี่ยนคือ หนึ่งเหรียญดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (\$ 1.00) แลกได้ประมาณ 1.7 เหรียญดอลลาร์บรูไน ในส่วนของภูมิอากาศ (Climate) นั้น บรูไนมีสภาพอากาศเขตร้อนแถบเส้นศูนย์สูตร ซึ่งมีลักษณะ ร้อน ชื้นและมีฝนตกชุก มีอุณหภูมิเฉลี่ยตั้งแต่ 23-32 องศาเซลเซียส

ลักษณะเด่นของบรูไนคือมีคนงานต่างชาติที่ทำงานอยู่ในประเทศ (Migrant Workers) มีสูงถึง 148,100 คน หรือประมาณ 36 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากร (ข้อมูลในปี พ.ศ. 2010) ทั้งนี้เนื่องมาจากอุตสาหกรรม การขุดเจาะและกักน้ำมัน

ในมิติของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่าศาสนาอิสลาม (Islam) เป็นศาสนาประจำชาติของบรูไน กว่าสองในสาม หรือ กว่า 3 แสนคน ของประชกรนับถือศาสนาอิสลาม ในส่วนของ

ศาสนาอื่นๆ พบว่ามีคนนับถือพระพุทธศาสนาสูงถึง 13% ส่วนใหญ่เป็นคนบรูไนเชื้อสายจีน และมีผู้นับถือคริสต์ศาสนา ร้อยละ 10 ของประชากร ในส่วนของภาษาและวัฒนธรรม (Language and Culture) ภาษาราชการของบรูไนคือ ภาษามลายู (Malay) ภาษาอื่น ๆ ที่สำคัญคือ ภาษาอังกฤษและจีน โดยเฉพาะภาษาจีนนั้นมีภาษาถิ่นของจีนหลายภาษา (various dialects) เช่น กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน

หลักการปกครองประเทศของบรูไนมีการนำหลักการของศาสนาอิสลามมาใช้ หลักนั้นคือ Melayu Islam Beraja หรือ MIB อันหมายถึง การผสมผสานของภาษามลายู (Malay language) วัฒนธรรมมาเลย์ คำสอนของศาสนาอิสลาม (the teaching of Islamic laws and values) และระบอบราชาธิปไตย (monarchy system) MIB มีความแตกต่างกับระบบที่ไม่ใช้ศาสนาเป็นตัวตั้ง (secularism) โดคเตอร์วันตมกักวิจารณ์การใช้ปรัชญาอิสลามดังกล่าว ว่าทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการนับถือศาสนา ข้อมูลจาก www.opendoors.org ซึ่งเป็นเว็บไซต์รายงานการลงโทษผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ทั่วโลก ได้รายงานว่า บรูไนเป็นประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามตามอุดมการณ์ที่เรียกว่ามลายูอิสลาม Beraja (สถาบันพระมหากษัตริย์ของชาวมุสลิมมาเลย์) ศาสนาหลักของบรูไน ดารุสซาลามเป็นศาสนาของชาวมุสลิมตามนิกายของศาสนาที่เรียกว่า Shafeite บรูไน อนุญาตให้ผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ ประกอบศาสนกิจได้แต่ต้องตั้งอยู่ในความสงบและความสามัคคี โดยบุคคลที่นับถือศาสนาอื่นได้ต้องไม่ใช่ชาวมลายูบรูไน กล่าวคือ เฉพาะผู้ที่ไม่ได้มีเชื้อสายมาเลย์เท่านั้น จึงจะได้รับอนุญาตให้เลือนับถือศาสนาตามความเชื่อของพวกเขา การเปลี่ยนศาสนาของชาวมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม ถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดขวางสันติภาพและความสามัคคี ผู้ที่เปลี่ยนศาสนาจะต้องได้รับการศึกษาอีกครั้งเพื่อฟื้นฟูความเชื่อของศาสนาอิสลาม ข้อมูลจากเว็บไซต์ดังกล่าวยังได้รายงานเพิ่มเติมอีกว่า สุดต่านแห่งบรูไนได้ประกาศจุดมุ่งหมายของเขาที่จะแนะนำกฎหมายอาญาอิสลามซึ่งจะทำให้สถานการณ์สำหรับชนกลุ่มน้อยที่นับถือศาสนาคริสต์มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบรรดาผู้ศรัทธาในศาสนาคริสต์ที่แต่เดิมนับถืออิสลาม การตรวจสอบของการปฏิบัติศาสนกิจของคริสตจักรและการประชุมต่างๆ ของชาวคริสต์ยืนดูเหมือนว่าจะมีเพิ่มขึ้น มีรายงานว่าทางการบรูไนได้ส่งสายลับไปยังการประชุมนั้นเพื่อให้คริสตชนต้องใช้เวลาระมัดระวังมากขึ้น ทำให้บาทหลวงถูกเตือนอย่างเปิดเผยโดยเจ้าหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวังกับกิจกรรมคริสตชนและกับผู้ที่ได้พบ

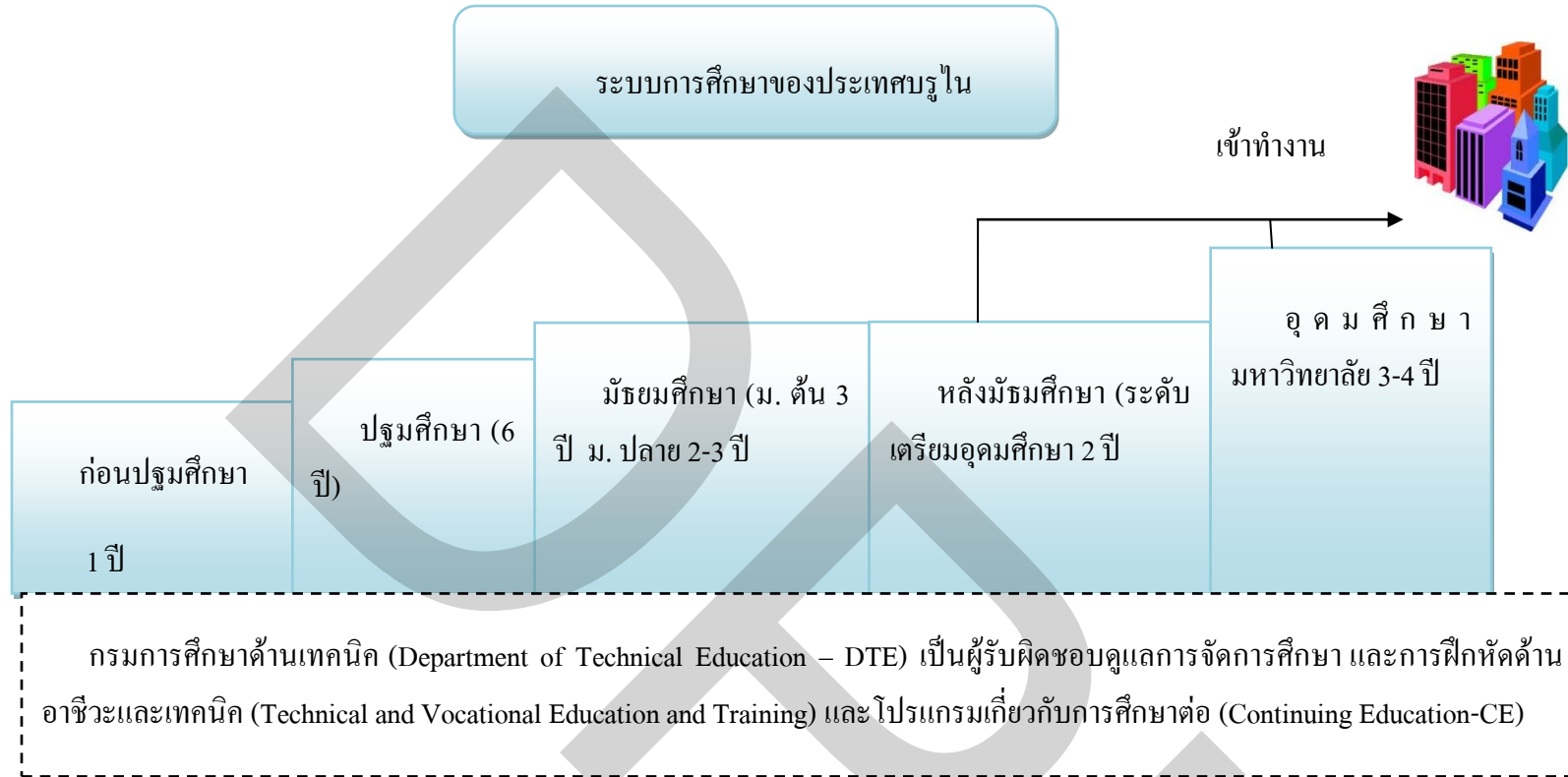
โอกาสในการศึกษาของชาวบรูไนมีสูง กล่าวกันว่า ไม่มีการศึกษาภาคบังคับในบรูไน ดารุสซาลาม จะมีก็แต่การศึกษาที่เป็นสากลและฟรีอย่างมีคุณภาพสำหรับพลเมืองของประเทศ บรูไนมีงบประมาณมากจึงเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการจัดสรรงบประมาณที่สำคัญของชาติที่อุทิศให้กับระบบการศึกษาของบรูไน

พลเมืองบรูไนที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีเป็นต้นไป ได้รับการศึกษาของรัฐบาลฟรี ซึ่งรวมถึงค่าเล่าเรียนตำราอาหาร การขนส่งที่จำเป็นและที่พักเป็นหอพักสำหรับนักเรียนจากชนบทที่มีให้ฟรีแก่นักเรียนทั้งหมด⁶

ด้วยประชากรที่มีไม่มากนัก ทำให้บรูไนมีสถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาน้อย แต่มีสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร สถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีดังนี้ มหาวิทยาลัยบรูไนดารุสซาลาม และสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพต่างๆ (TVE) จากระดับที่แตกต่าง สถาบัน Teknologi บรูไน (ITB), วิทยาลัยเทคนิคของสุลต่าน Saiful Rijal วิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัย Jefri Bolkihah วิศวกรรมศาสตร์ Sinaut ศูนย์ฝึกอบรมการเกษตร, Pengiran AnakPuteri Rashidah Sa 'adatul Bolkihah วิทยาลัยพยาบาลและบรูไน ศิลปะและศูนย์ฝึกอบรมงานหัตถกรรม

รัฐบาลบรูไนมองว่าการศึกษาเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รัฐบาลใช้ความพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพในทุกรอบของแต่ละบุคคล ดังนั้นระบบการศึกษาจึงถูกออกแบบมาเพื่อสร้างพลเมืองที่มีการศึกษาและมีคุณธรรมตามวัฒนธรรมที่ดีงามของชาติ มุ่งสร้างรัฐอิสลามที่ทันสมัย การศึกษาแบ่งออกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา (Preprimary school) มีระยะเวลาเรียน 1 ปี ระดับประถมศึกษา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษา 7-8 ปี ซึ่งแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2-3 ปี และระดับเตรียมอุดมศึกษา 2 ปี และระดับมหาวิทยาลัย 3-4 ปี โดยในระดับก่อนประถมศึกษานั้น เด็กทุกคนต้องเข้าศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา 1 ปี เมื่ออายุครบ 5 ปี หลังจากนั้นจึงเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา

⁶ http://www.seame.org/index.php?option=com_content&task=view&id=60&Itemid=83 (8

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างการศึกษาของประเทศบรูไน

ที่มา www.google.com (10 กรกฎาคม 2555)

ประเทศบรูไนดารุสซาลามแบ่งการศึกษาออกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา มีระยะเวลาเรียน 1 ปี ระดับประถมศึกษา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษา 7-8 ปี ซึ่งแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2-3 ปี และระดับเตรียมอุดมศึกษา 2 ปี และระดับมหาวิทยาลัย 3-4 ปี

การศึกษาระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็นสองระดับคือ ระดับประถมต้น 3 ปี และประถมปลาย 2-3 ปี หลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา 6 ปี นักเรียนจะต้องเข้ารับการทดสอบข้อสอบกลาง (PCE : Primary Certificate of Examination) ซึ่งการศึกษาในระดับนี้มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐานด้านการเขียน การอ่าน และการคำนวณให้แก่ นักเรียน เพื่อจะได้นำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ระดับมัธยมศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษา รวมใช้เวลา 7-8 ปี (มัธยมศึกษา 1-5 และ เตรียมอุดมศึกษา 2 ปี)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระยะเวลาศึกษา 3 ปี หลังมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว นักเรียนจะต้องทดสอบ BJCE (Brunei Junior Certificate of Education) จึงสามารถเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หากไม่ประสงค์จะเรียนสายสามัญ นักเรียนสามารถเลือกเรียนวิชาชีพด้านช่างและเทคนิคพื้นฐานที่สถาบันการศึกษาทางเทคนิคและอาชีวศึกษาได้ ซึ่งที่บรูไนมีกรมอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (The Department of Technical Education, Ministry of Education) กำกับดูแลสถาบันทางอาชีวศึกษาทั้ง 8 แห่งของประเทศ⁷

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีระยะเวลาเรียน 2-3 ปี นักเรียนจะเลือกเรียนสายศิลป์ สายวิทย์ หรือสายอาชีพ ตามแต่ผลการสอบ BJCE หรือ Brunei-Cambridge General Certificate of Education หลังจากเรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว (ระดับ 5) เด็กต้องสอบข้อสอบ BJCE หรือระดับ O หรือสำเร็จการศึกษา ระดับ 6 (Form 6) เด็กต้องสอบข้อสอบ Brunei-Cambridge General Certificate of Education : BCGCE หรือระดับ A แล้วจึงจะมีสิทธิ์เรียนต่อระดับเตรียมอุดมศึกษา โดยในระดับเตรียมอุดมศึกษานั้นมีระยะเวลาศึกษา 2 ปี จะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาของบรูไนนั้นคล้ายคลึงกับระบบการศึกษาของมาเลเซียและสิงคโปร์ คือคล้ายคลึงกับระบบของประเทศอังกฤษ

ระดับปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรีจะจัดให้กับเด็กที่มีผลการศึกษาคดี มีศักยภาพในการศึกษาต่อได้ หรือศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ ซึ่งมีทั้งมหาวิทยาลัย สถาบันอาชีวะ และเทคนิคต่างๆ วิทยาลัยต่างๆ นักเรียนที่มีฐานะของบรูไนนิยมไปเรียนต่างประเทศในระดับอุดมศึกษา

⁷ <http://www.dte.edu.bn/> (9 Jan 2013)

โรงเรียนเอกชน (Non-Government Schools) โรงเรียนเอกชนมีบทบาทในการช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐบาล โดยโรงเรียนเอกชนที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงศึกษาธิการมี 5 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนภาคบังคับตามปกติ (ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา) เช่น International School of Brunei (<http://www.isb.edu.bn/>) ซึ่งสอนเป็นภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรอังกฤษ และ Chung Hwa Middle School (<http://www.chunghwa.edu.bn/>) ซึ่งสอนด้วยหลักสูตรสามภาษาคือ มาเลย์ จีน และอังกฤษ โรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ โรงเรียนสอนดนตรี โรงเรียนวิชาชีพอื่นๆ

ระบบการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2528 กำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษ และภาษามาเลย์ในการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงประถมศึกษาปีที่ 3 ครูจะสอนทุกวิชาด้วยภาษามาเลย์ ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในการสอน สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป โรงเรียนจะใช้ทั้งภาษามาเลย์ และภาษาอังกฤษในการสอน โดยภาษามาเลย์ใช้สำหรับสอนวิชาเกี่ยวกับมาเลย์ ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม พลศึกษา ศิลปะและการช่าง และวิชาหน้าที่พลเมือง ส่วนภาษาอังกฤษใช้ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

นโยบายการศึกษาของบรูไน⁸ คือจัดระบบการศึกษาของชาติโดยเน้นความสำคัญของภาษามาเลย์ในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติที่เป็นทางการ และใช้ภาษาอื่นๆ ในการสอน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ นโยบายหลักๆ คือ การจัดให้มีการศึกษา 12 ปี แก่นักเรียนทุกคน จัดหลักสูตรแบบบูรณาการซึ่งเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อสอบของแต่ละระดับการศึกษา จัดให้มีการสอนอิสลามศึกษาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้และมีทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จัดกิจกรรมหลักสูตรแกน (เน้นวิชาบังคับ) ที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาแห่งชาติไว้ในโปรแกรมการพัฒนาดนเอง เปิดโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ประสบการณ์ ความต้องการที่จะเรียนต่อในระดับดังกล่าวจัดเตรียมอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของชาติ พัฒนาขีดความสามารถด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และร่างกายของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับพัฒนาสังคม

ปัจจุบัน บรูไนมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Institutions) สามแห่ง คือ UBD หรือ Universiti Brunei Darussalam และ UNISSA หรือ Universiti Islam Sultan Sharif Ali และสถาบันเทคโนโลยี

⁸ การศึกษาของบรูไน แหล่งที่มา

แห่งบรูไน ITB หรือ Institut Teknologi Brunei (ที่มา <http://www.moe.edu.bn/web/moe/home>) การศึกษาของบรูไนในปัจจุบันสถานศึกษาของรัฐบาลมีการติดตั้งฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ในการฝึกอบรมสมรรถนะ ICT สำหรับครูและผู้บริหารและหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับครูและเจ้าหน้าที่ในการบูรณาการไอซีทีข้ามหลักสูตร โรงเรียนและเมื่อเร็วๆ นี้ทุกโรงเรียนจะได้รับการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตและเว็ลด์ไวด์เว็บ⁹ ทั้งหมดทั้งสิ้นนี้เป็นไปได้ราวกับการนึกฝันเนื่องจากการที่บรูไนมีงบประมาณที่เพียงพอของรัฐนั่นเอง

แผนกลยุทธ์การศึกษาของบรูไนระหว่างปี (2007-2011) The Ministry of Education: strategic plan 2007-2011¹⁰ (Berakas, Ministry of Education, 2007) มุ่งพัฒนาบรูไนให้มีระดับการพัฒนาการศึกษาในระดับสูงและมีรายงาน Sistem Pendidikan Negara Abad Ke-21 หรือ -The National Education System for the 21st Century ที่จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการของบรูไน¹¹ (Bandar Seri Begawan, Ministry of Education, 2007) ก็ได้ย้ำถึงความสำคัญในการก้าวเข้าสู่ความเป็นสากลของประเทศและรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายแห่งสหัสวรรษของบรูไนในระดับโลก (Brunei Darussalam: Millennium Development Goals and beyond: revisited (DEPD), 2010) แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จในระดับที่น่าพอใจยิ่งของประเทศในการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน¹²

โลกตะวันตกมักมองบรูไนในแง่ลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของสิทธิมนุษยชน หรือ human rights โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำกัดสิทธิ เสรีภาพในทางศาสนาและการเมืองของประชาชนแล้ว มีผู้วิจารณ์บรูไน¹³ อยู่เป็นประจำ สภาพสังคมของบรูไนนั้นมีความคล้ายคลึงกับมาเลเซียมาก ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม มีชาวพุทธแบบจีนประมาณร้อยละ 13 และมีชาวคริสเตียนประมาณร้อยละ 10 และประชากรที่เหลือหรือประมาณร้อยละ 10 ที่ยังนับถือความเชื่อดั้งเดิม (Animism) ประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์จะสูงขึ้นตามจำนวนของแรงงานน้ำมันจากอังกฤษ และฟิลิปปินส์ บรูไนมีพลเมืองแบบถาวร หรือ Permanent Residents เชื้อสายจีนร้อยละ 15 และแม้ว่าครอบครัวของพวกเขาได้อาศัยอยู่ในประเทศมานานับร้อยปีพวกเขายังคงไม่ดับ

⁹ Education in Brunei Darussalam From www.bruneidirecths.net/about_brunei/education.html [17 May 2012]

¹⁰ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Brunei+Darussalam [17 May 2012]

¹¹ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Brunei+Darussalam [17 May 2012]

¹² http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Brunei+Darussalam

¹³ <http://www.richard-seaman.com/Travel/Brunei/index.html>

สถานะพลเมืองของบรูไน มีผู้วิจารณ์ว่าบรูไนใช้นโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด หนึ่งคำว่า ชาวบรูไน หรือ Bruneians หมายถึงมาเลย์ ถือเป็นผู้อยู่ในตำแหน่งชั้นนำทั้งหมดของประเทศ ชาวบรูไนเชื้อสายจีน (Chinese Bruneians) จะไม่ได้รับการเลื่อนไปสู่ระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นแม้จะมีทักษะมากเพียงใดก็ตาม

มีผู้วิจารณ์ว่าประชาธิปไตยไม่ได้มีความสำคัญในบรูไน สุลต่านเป็นพระมหากษัตริย์ในระบบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์จึงไม่มีการเลือกตั้งและไม่มีพรรคการเมืองใดๆ เลย สุลต่านมีอำนาจสูงสุด เป็นผู้ตัดสินใจว่าใครทำหน้าที่อะไร ใครควรได้รับการแต่งตั้งไปที่ปรึกษา ซึ่งรวมถึงสภาของสมาชิกคณะรัฐมนตรี สภาศาสนาและสภากองมนตรี ตะวันตมมองว่าคนบรูไนถูกกดขี่ทางความคิด ถูกจำกัดสิทธิมาก คนบรูไนไม่คุ้นเคยกับการวิพากษ์วิจารณ์ราชวงศ์ ผู้วิจารณ์อาจถูกจำคุกถึงสามปีหากการรายงานเป็นการให้ร้ายหรือเป็นความเท็จ

ในอดีตที่ผ่านมามบรูไนเคยมีการก่อรัฐประหาร ในปี ค.ศ. 1962 ได้เกิดการรัฐประหารขึ้นโดยกลุ่มกบฏในประเทศร่วมกับชาวบรูไนจากเขตพื้นที่ใกล้เคียงจากซาบাহ์ และซาราวัก ซึ่งอิน โคนีเซียพยายามที่จะบุกเข้าไปช่วยเพื่อสนับสนุนฝ่ายตรงข้ามติดอาวุธของรัฐบาลสุลต่านที่ถูกโจมตีสถานที่ราชการ ในที่สุดทหารอังกฤษและเรือจักรภพพายัพแพ่แกอิน โคนีเซียและกลุ่มกบฏ แต่สุลต่าน Omar Ali Saifuddin ตัดสินใจที่จะพักออกจากสหพันธ์และเลือกที่จะเก็บความมั่งคั่งทางน้ำมันภายใต้การควบคุมของเขาเอง นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ต่อไปนี้เป็นตัวเลขทางการศึกษาจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ Unicef¹⁴ ข้อมูลประเทศบรูไน มีดังนี้ ในปี ค.ศ. 2010 บรูไนมีประชากรไม่มากนักคือประมาณ 4 แสนคน รายได้ต่อหัวของประชากรอยู่ที่ 31180 เหรียญสหรัฐฯ อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่โดยเฉลี่ยในช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 คือร้อยละ 95 โรงเรียนประถมศึกษามีเด็กลงทะเบียนในช่วงปี ค.ศ. 2007-2009 สูงถึงร้อยละ 97 ข้อมูลจากแหล่งดังกล่าวยังระบุถึงอัตราการรู้หนังสือเด็กและเยาวชน (15-24 ปี) ในช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 ว่ามีสูงถึง 100 (ชาย) ในฐานะประเทศที่มีความมั่งคั่งสูง บรูไนมีจำนวนประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 50 มีอัตราการรู้หนังสือเด็กและเยาวชน (15-24 ปี) สูงคือในช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 สำหรับเพศหญิงแล้วมีสูงถึงเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ในส่วนของการใช้โทรศัพท์มือถือก็นับว่ามีจำนวนสูง กล่าวคือใน 100 คน มีจำนวนโทรศัพท์มือถือสูงถึง 109 เครื่อง

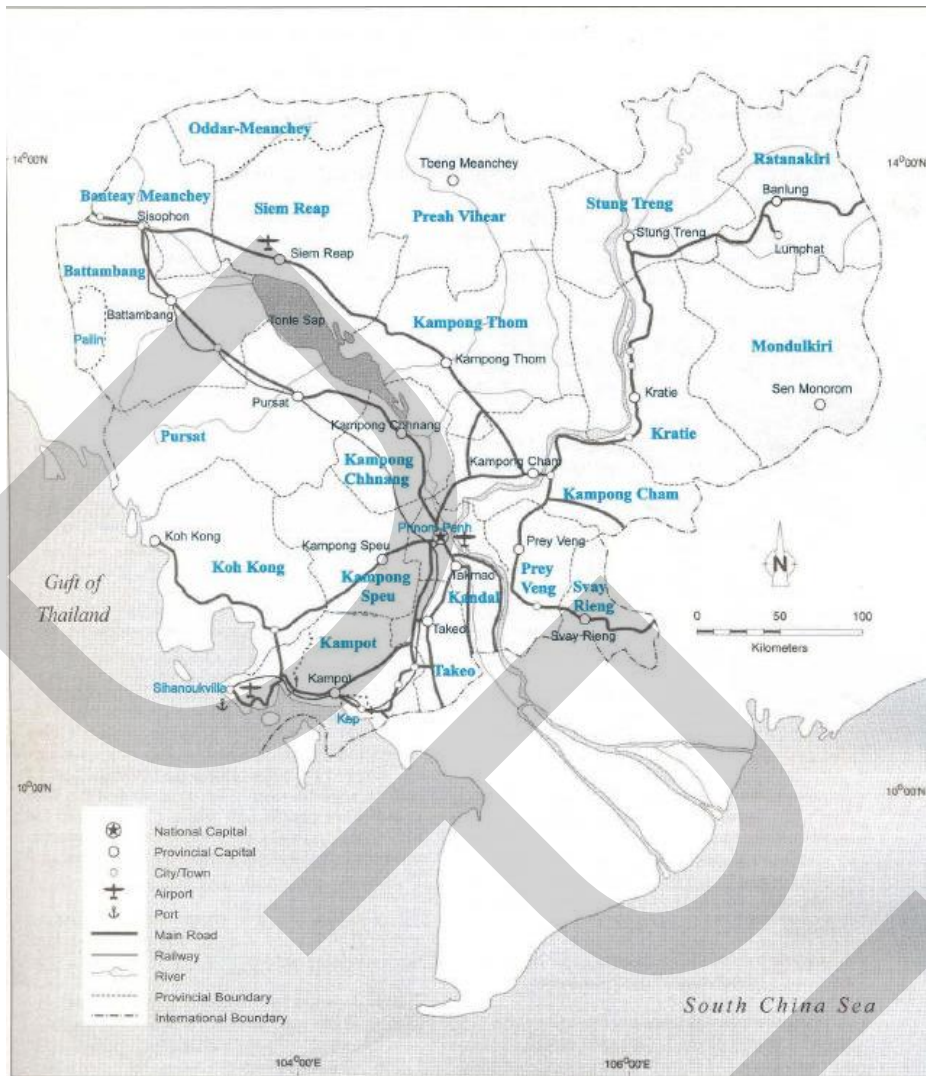
¹⁴<http://www.unicef.org/infobycountry/bruneidarussalam.html> [7 May 2012]

2.2.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา (Cambodia)

หากเปรียบเทียบขนาด กัมพูชามีขนาดเล็กกว่าไทยอย่างเห็นได้ชัดเจน กัมพูชายังมีขนาดเล็กกว่าลาว แต่มีระบอบการปกครองที่ใกล้เคียงกับไทยมากที่สุด นั่นคือ ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า ราชอาณาจักรกัมพูชา (ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា) รูปแบบการปกครองคือ ระบอบ ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ (Multiparty Democracy under Constitutional Monarchy) หนึ่งในประเด็นที่น่าสนใจที่สุดในมุมมองของผู้วิจัยคือความคล้ายคลึงกันในหลายๆ ด้านระหว่างไทยและกัมพูชา เช่นสามเสาหลักของประเทศที่ว่า ชาติ (Nation) ศาสนา (Religion) พระมหากษัตริย์ (King) ที่คล้าย ๆ กัน กล่าวคือของกัมพูชาคือ Nation Religion King และการนับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท (Theravada Buddhism) เช่นเดียวกัน ไทย ลาวและพม่า

เป็นที่รู้กันดีว่าเมืองหลวงคือ กรุง พนมเปญ (ភ្នំពេញ) การแบ่งการปกครอง¹⁵ ออกเป็น 24 จังหวัด (รวมกรุงพนมเปญแล้ว) กระเจะ (Kratie) เกาะกง (Koh Kong) กันดาล (Kandal) กัมปงจาม (Kampong Cham) กัมปงชาง (Kampong Chanang) กัมปงทม (Kampong Thom) กัมปงสะปือ (Kampong Sapeu) กัมปอต (Kampot) ตาแก้ว (Takeo) รัตนคีรี (Rattanakiri) พระวิหาร (Preah Vihear) พระตะบอง (Battambang) โพธิสัต (Pursat) บันเตียเมียนเจย (Banteay Meanchey) เปรเวง (Prey Veng) มณฑลคีรี (Mondolkiri) สตึงเตรง (Strung Treng) สวายเรียง (Svay Rieng) เสียมราฐ (Siem Reap) อุดรมิซัย แผนที่ต่อไปนี้แสดงจังหวัดและนครหลักๆ ของราชอาณาจักรกัมพูชา

¹⁵ <http://www.apecthai.org/2008/th/profile1.php?continentid=2&country=k3>

แผนที่ที่ 4 แผนที่ราชอาณาจักรกัมพูชา

ที่มา: Education for All, p. 5 (8 มีนาคม 2555)

เมืองหลวงในภาษาเขมรคือคำว่า ราชธานีซึ่งก็คือ กรุงพนมเปญ ส่วนจังหวัดคือคำว่า เขต (ខេត្ត) กัมพูชาแบ่งการปกครองออกเป็น 24 จังหวัด กัมพูชามีการแบ่งเขตการปกครองตามลำดับคือ ประเทศ เขต คุ้ม และ ภูมิหรือหมู่บ้าน (ប្រទេស ខេត្ត ឃុំ ភូមិ)

ลำดับ ปีที่	จังหวัด	เมืองเอก	พื้นที่ (กม ²)	ประชากร
1	บันเตียเมียนเจย (Banteay Meanchey)	ศรีโสพน (Sisophon)	6,679	678,033
2	พระตะบอง (Battambang)	พระตะบอง (Battambang)	11,702	1,036,523
3	กำปงจาม (Kampong Cham)	กำปงจาม (Kampong Cham)	9,799	1,680,694
4	กำปงชนัง (Kampong Chhnang)	กำปงชนัง (Kampong Chhnang)	5,521	472,616
5	กำปงสปีอ (Kampong Speu)	กำปงสปีอ (Kampong Speu)	7,017	716,517
6	กำปงธม (Kampong Thom)	กำปงธม (Kampong Thom)	13,814	708,398
7	กำปอต (Kampot)	กำปอต (Kampot)	4,873	585,110
8	กันดาล (Kandal)	ท่าเขมา (Ta Khmao)	3,568	1,265,805
9	แกบ (Kep)	กรงแกบ (Krong Kep)	336	40,208
10	เกาะกง (Koh Kong)	เกาะกง (Koh Kong)	11,160	139,722
11	กระแจะ (Kratie)	กระแจะ (Kratie)	11,094	318,523
12	มณฑลคีรี (Mondulkiri)	เสนมโนรม	14,288	60,811

		(Senmonorom)		
13	อูดร์มีชัย (Oddar Meanchey)	ส้มโรง (Samraong)	6,158	185,443
14	ไพลิน (Pailin)	ไพลิน (Pailin)	803	70,482
15	พนมเปญ (Phnom Penh)	พนมเปญ (Phnom Penh)	758	2,234,566
16	พระสีหนุ (Preah Sihanouk)	สีหนุวิลล์ Sihanoukville	868	199,902
17	พระวิหาร (Preah Vihear)	ตะเบ็งเม็ย (Tbeng Meanchey)	13,788	170,852
18	โพธิสัตย์ (Pursat)	โพธิสัตย์ (Pursat)	12,692	397,107
19	เปรเวง (Prey Veng)	เปรเวง (Prey Veng)	4,883	947,357
20	รัตนคีรี (Ratanakiri)	บันลึง (Banlung)	10,782	149,997
21	เสียมราฐ (Siem Reap)	เสียมราฐ (Siem Reap)	10,229	896,309
22	สตริงเตร็ง (Stung Treng)	สตริงเตร็ง (Stung Treng)	11,092	111,734
23	สวายเรียง (Svay Rieng)	สวายเรียง (Svay Rieng)	2,966	482,785
24	ตาแก้ว (Takéo)	ตาแก้ว (Takéo)	3,563	843,931

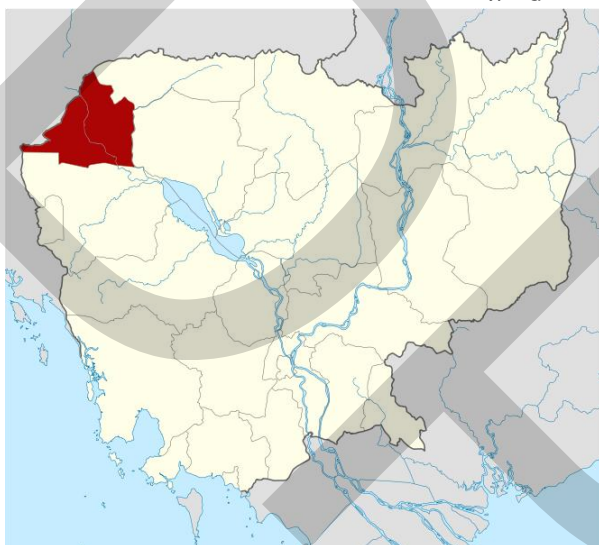
ตารางที่ 1 จังหวัด เมืองเอก พื้นที่และประชากรของกัมพูชา

ที่มา www.wikipedia.org (5 มีนาคม 2555)

การศึกษาของกัมพูชาคล้ายคลึงกับระบบการศึกษาของไทย คือแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนปฐมวัย (Pre-primary school education) ระดับประถมศึกษา (Primary Education) มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ระบบการศึกษาของกัมพูชา¹⁶ แบบดั้งเดิมนั้นคล้ายคลึงกับของไทย พม่าและลาว คือมีโรงเรียนวัด ระบบการศึกษาสมัยใหม่เริ่มเมื่อชาติตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคมากขึ้น

ในส่วนของข้อมูลทางการศึกษาของกัมพูชา มีรายละเอียดเบื้องต้นดังนี้

1. การศึกษาของจังหวัดบันเตียเมียนเจย (เขตกูบฐาเวธธาย)

แผนภาพที่ 5 แผนที่จังหวัดบันเตียเมียนเจย

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Banteay_Meanchey_locator_map.svg (12 March 2012)

คนไทยอาจจะไม่ค่อยคุ้นชื่อจังหวัดนี้ แปลเป็นไทยว่า กำแพงชัย (เจ้ย เจย มาจากคำว่า ชัย) มีเมืองปอยเปต (Poipey) เป็นเมืองชายแดนอยู่ติดกับไทยที่อำเภอรัษฎประเทศ (Aranyaprathet) จังหวัดสระแก้ว เช่นเดียวกับแหล่งอื่นๆในกัมพูชาการให้ความช่วยเหลือจากองค์กรการกุศล¹⁷ เช่น มูลนิธิคอนบอสโก แห่ง

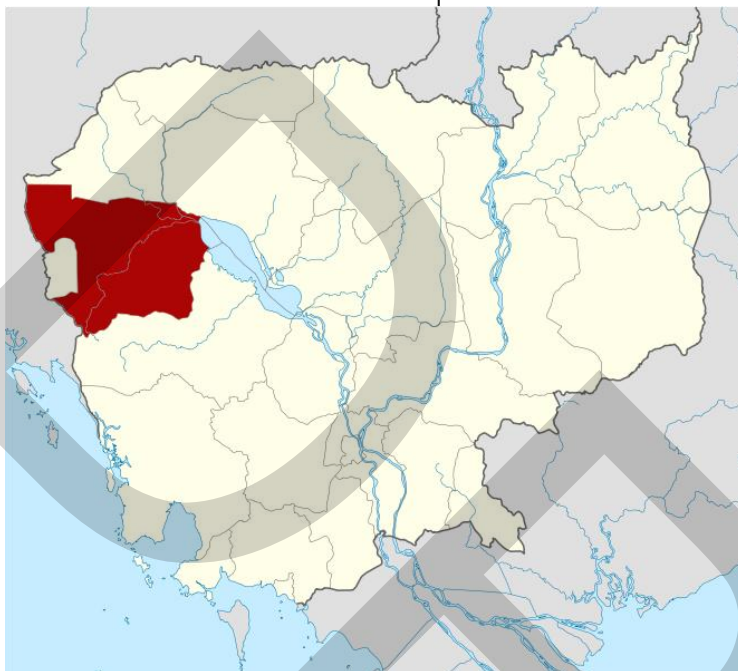
¹⁶

http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=395&catid=61&Itemid=193

¹⁷ Fighting poverty through education in Banteay Meanchey Province from <http://donboscopipet.org/> (12 มีนาคม 2012)

เมืองปอยเปต สภาพโดยทั่วไปทางการศึกษายังมีปัญหาทางด้านคุณภาพและการเข้าถึงการศึกษา การไม่รู้หนังสือ (illiterary) ยังคงเป็นปัญหาหลักของจังหวัดนี้

2. การศึกษาของจังหวัดพระตะบอง (ក្រុងបាត់ដំបង)

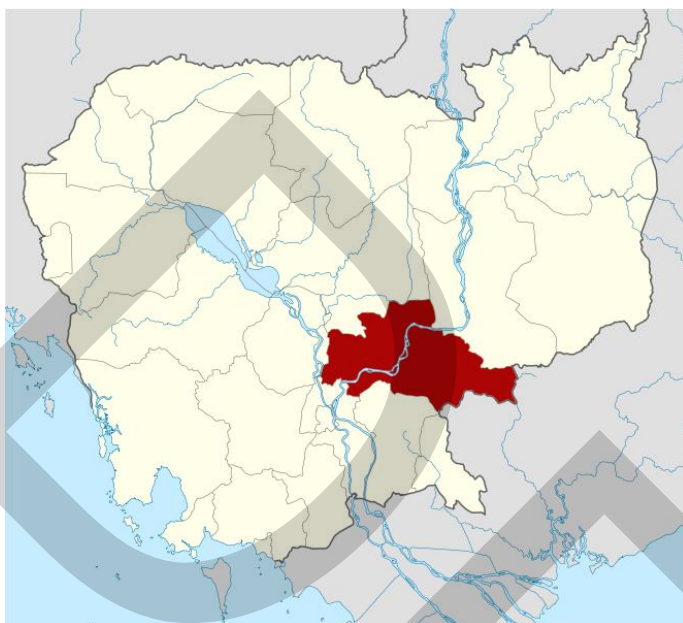
แผนที่ที่ 6 แผนที่จังหวัดพระตะบอง

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Battambang_locator_map.svg (15 March 2012)

มหาวิทยาลัยพระตะบอง หรือ University of Battambang หรือ UBB (<http://www.ubb.edu.kh/>) จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองพระตะบอง (Battambang) UBB ก่อตั้งโดย พล.ร.ท. ซา เก็ง (Sar Kheng) รองนายกรัฐมนตรีในปี 2007 ด้วยวิสัยทัศน์ของการให้โอกาสแก่นักเรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางตะวันตกเฉียงเหนือกัมพูชา ให้เขาได้มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงขึ้น และให้บริการทางการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาของงานอาชีพของตนเช่นเดียวกับที่ของชุมชนท้องถิ่นในขณะเดียวกันก็ช่วยลดช่องว่างความรู้ระหว่างประชากรในชนบทและในเมือง

มหาวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และการจัดการ หรือ University of Management and Economics (<http://www.ume.edu.kh/>) ตั้งอยู่ที่เมืองพระตะบอง ปัจจุบันมีจำนวนของนักเรียนที่ UME กว่าสามพันคน มีอาจารย์ 98 คน

3. การศึกษาของจังหวัดกัมปงจาม (กัมตังตาส)

แผนภาพที่ 7 แผนที่จังหวัดกัมปงจาม

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kampong_Cham_locator_map.svg

จังหวัดกัมปงจาม ถูกแบ่งครึ่งด้วยแม่น้ำโขง มีประชากรกว่าหนึ่งล้านคน มีความอุดมสมบูรณ์และที่สำคัญเป็นบ้านเกิดของนายทศสุนทร ในส่วนของการศึกษา กัมปงจามยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมีองค์การกุศล เช่นจากออสเตรเลียเข้าไปตั้งสำนักงานอยู่ เท่าที่ทราบมีมหาวิทยาลัยการจัดการและเศรษฐศาสตร์ (University of Management and Economics หรือ UME) ตั้งอยู่เช่นเดียวกับจังหวัดพระตะบอง¹⁸ กระแจะและเกาะกง

¹⁸ <http://www.ume.edu.kh/UME%20Contact.html> (28 มิถุนายน 2555)

4. การศึกษาของจังหวัด กัมปง ชนัน (កំពង់ឆ្នាំង)

แผนภาพที่ 8 แผนที่จังหวัดกัมปงชนัน

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kampong_Chhnang_locator_map.svg

จังหวัดนี้มีพื้นที่ 5,521 กม² มีประชากรประมาณห้าแสนคน (2008) อดีตเมืองหลวงของอาณาจักรขอม
ละแวก (บะเฌูก) ตั้งอยู่ในจังหวัดนี้

5. การศึกษาของจังหวัดกัมปงสะปือ (កំពង់ស្ពឺ)

แผนภาพที่ 9 แผนที่จังหวัดกัมปง สะปือ

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kampong_Speu_locator_map.svg (28 มิถุนายน
2555)

จังหวัดกัมปงสะปือนี้มีพื้นที่ 7017 กม² มีประชากรประมาณเจ็ดแสนคน (2008) กำปง Speu มีโรงเรียนเอกชนจำนวนมากและสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าที่ดำเนินการ โดยองค์กรทางสังคมและมิชชันนารีจากสิงคโปร์, ฟิลิปปินส์และประเทศตะวันตกอื่น ๆ

6. การศึกษาของจังหวัดกัมปงธม (กำตงต์)

แผนภาพที่ 10 แผนที่จังหวัดกัมปงธม

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kampong_Thom_locator_map.svg

จังหวัดนี้มีพื้นที่ 13,814 กม² มีประชากรประมาณแปดแสนคน (2009)

7. การศึกษาของจังหวัดกัมปอด (กำตต)

แผนภาพที่ 11 แผนที่จังหวัดกัมปอด

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kampot_locator_map.sv (28 มิถุนายน 2555)

กัมปอดเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ยังมีความยากจนและมีอัตราการไม่รู้หนังสืออยู่สูง

8. การศึกษาของจังหวัดกัญดาล (กัญดาล)

ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศกัมพูชา มีเมืองตาคมาเป็นเมืองเอกของจังหวัด ที่ตั้งของจังหวัดนี้ล้อมรอบกรุงพนมเปญ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ

แผนที่ภาพที่ 12 แผนที่จังหวัดกัญดาล

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kandal_locator_map.svg (28 มิถุนายน 2555)

เขตนี้มีเมืองหลวงชื่อ ตาเขมา แปลว่า ตาดำ (ตาเข) ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน เป็นจังหวัดที่ชาวเขมรเชื้อสายเวียดนามหลายร้อยคนที่เป็นเด็กไร้สัญชาติ (stateless children)¹⁹ อาศัยอยู่ เด็กหลายคนทั่วทั้งจังหวัดไม่เคยเข้าถึงการศึกษาเนื่องจากการขาดแคลนห้องเรียน เด็กไร้สัญชาติเชื้อสายเวียดนามไม่มีความหวังจากการศึกษาโดยรัฐบาลเขมร โรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ใกล้ที่สุดสำหรับเด็กเขมรอยู่ไกลเกินไปที่จะเดินทางได้สะดวก เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ต่างชาติเข้าไปให้ความช่วยเหลือ

¹⁹ Education in Kandal Province, Cambodia From

<http://www.givenow.com.au/activatecommunityinc> (11 February 2013)

9 การศึกษาของจังหวัดแกบ (ไคบ)

แผนภาพที่ 13 แผนที่จังหวัดแกบ

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Kep_locator_map.svg

ตั้งอยู่ 173 กิโลเมตรทางทิศใต้ของกรุงพนมเปญ ดังแผนที่ มีขนาดเล็กที่สุดของกัมพูชา คือมีพื้นที่เพียง 336 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณสี่หมื่นคนถือเป็นเมืองท่องเที่ยวติดชายทะเลอันมีชื่อของกัมพูชา อยู่ห่างจากเมืองฮาเตียน (Ha Tien) อันเป็นเมืองในจังหวัดเคียนเกียง (Kien Giang) ของเวียดนามใต้ เมืองเอกของจังหวัดมีชื่อว่า แกบซิดี หรือ Kep City ในส่วนของการศึกษานั้นเช่นเดียวกับจังหวัดส่วนใหญ่ของกัมพูชาที่ยังมีปัญหาความยากจนอยู่มาก มีโรงเรียนในความอนุเคราะห์ของรัฐบาลฝรั่งเศสตั้งอยู่ที่จังหวัดนี้ มีชื่อว่า L'École de français de Kep (<http://ecolepourtousaucambodge.org>) ให้การศึกษากับเยาวชนของจังหวัดนี้

10. การศึกษาของจังหวัดเกาะกง (เกาะกុង)

แผนภาพที่ 14 แผนที่จังหวัดเกาะกง

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Koh_Kong_locator_map.svg (28 มิถุนายน 2555)

คนไทยรู้จักจังหวัดเกาะกงในฐานะเมืองแห่งการท่องเที่ยวของกัมพูชา อยู่ติดกับจังหวัดตราดของไทย จังหวัดนี้มีโรงเรียน 110 แห่ง โดยมีโรงเรียนระดับมัธยมปลาย 2 แห่ง โรงเรียนมัธยมต้น 11 แห่ง มีโรงเรียนประถมศึกษา 88 แห่ง โรงเรียนอนุบาลมีอยู่ 9 แห่ง²⁰ ในส่วนของการอุดมศึกษามีมหาวิทยาลัยการจัดการและเศรษฐศาสตร์ (University of Management and Economics หรือ UME) ตั้งอยู่ เช่นเดียวกับหลายจังหวัดของกัมพูชา สภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปของพลเมืองเกาะกงยังยากจนอยู่ การศึกษายังไม่ทั่วถึง

11. การศึกษาของจังหวัดกระแจะ (ក្រចេះ)

แผนภาพที่ 15 แผนที่จังหวัดกระแจะ

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Krati%C3%A9_locator_map.svg (28 มิถุนายน 2555)

มีพื้นที่ประมาณ 11 094 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 320,000 คน มีมหาวิทยาลัยการจัดการและเศรษฐศาสตร์ (University of Management and Economics หรือ UME) ตั้งอยู่เช่นเดียวกับจังหวัดเกาะกงและพระตะบอง

²⁰ <http://www.kk.edu.netkhmer.com/information.htm> (28 มิถุนายน 2555)

12. การศึกษาของจังหวัดมณฑลคีรี (មណ្ឌលគិរី)

แผนภาพที่ 16 แผนที่จังหวัดมณฑลคีรี

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Mondulkiri_locator_map.svg (28 มิถุนายน 2555)

มีพื้นที่ของจังหวัดอยู่ติดกับเวียดนามได้ 80% ของประชากรของจังหวัดคือชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ กลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นที่สุดคือ ชาวพะนง (Pnong) คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20 เป็นเขมร, จีน และชาวจามที่นับถือศาสนาอิสลาม แม้จะมีขนาดใหญ่แต่มีประชากรอาศัยอยู่ไม่มากนัก เมืองที่ใหญ่ที่สุดคือเมืองเอกของจังหวัดคือเมือง เซน มโนรม (Sen Monorom)

13. การศึกษาของจังหวัดอุดรมีชัย (ឧត្តរមានជ័យ)

แผนภาพที่ 17 แผนที่จังหวัดอุดรมีชัย (Oddar Meanchey)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Oddar_Meanchey_locator_map.svg

เมืองเอกคือเมืองสำโรง (សំរោង) อยู่ติดกับจังหวัดสุรินทร์ของไทยทางเข้าจากไทยคือช่องจอมและใน ส่วนของกัมพูชาคือด่านโอมเซม็ด ในอดีตคือฐานที่มั่นของเขมรแดงภายใต้การนำของพอลพต (Polpot) มีความยากจนสูง

แผนภาพที่ 18 โรงเรียนแห่งหนึ่งในเมืองสำโรง

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Tak%C3%A9o_locator_map.svg

จากแผนภาพข้างต้น โรงเรียนที่เห็นในภาพมีสภาพเก่าและนักเรียนบางคนไม่มีรองเท้าสวม มีองค์กร ความช่วยเหลือจากประเทศตะวันตกหลายแห่งในจังหวัดนี้

14. การศึกษาของจังหวัดไพลิน (ប៉ៃលិន)

แผนภาพที่ 19 แผนที่จังหวัดไพลิน (Pailin)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Pailin_locator_map.svg

ชาวโพลีนีเซียนแตกต่างจากชาวกัมพูชาส่วนใหญ่ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกับคน พม่าและมอญ ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีสถานะเป็นจังหวัดพร้อมกับจังหวัดสีหนุวิลล์และแถบในปี คศ. 2008

15. การศึกษาของนครพนมเปญ

ในฐานะนครหลวงของประเทศพนมเปญมีสถานศึกษามากที่สุดและดีที่สุดในประเทศ เช่น Royal University of Phnom Penh²¹ มีอาจารย์กว่า 300 คน ถือเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในประเทศ มีนักศึกษาหมื่นกว่าคน มี 3 วิทยาเขต

สถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองพนมเปญ มีจำนวนมากที่สุดในประเทศ ได้แก่

มหาวิทยาลัย Asia Euro University (www.aeu.edu.kh) เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ก่อตั้งเมื่อปี 2002 เปิดสอนถึงระดับปริญญาเอก มีความร่วมมือกับสถาบันนานาชาติต่าง ๆ เช่น กับสถาบันขงจื้อแห่งกัมพูชา (Confucius Institute of Royal Academy of Cambodia) และ Institute of Technical Education แห่งประเทศสิงคโปร์

มหาวิทยาลัย Build Bright University (<http://www.bbu.edu.kh>) BBU เริ่มต้นจากการเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ภายใต้ชื่อ Cambodia Youth Volunteer Organization หรือ CYVO ก่อตั้งและนำโดย ฯพณฯ ดร. Virachet ในปี 1998 เน้นการฝึกอบรมด้านบริหารธุรกิจการบริหารและภาษาอังกฤษ. จากจุดเล็ก ๆ นี้ได้พัฒนาและกลายเป็นคณะวิชาต่าง ๆ และในปี 2000 เริ่มมีการสอนวิชาการบัญชี การเงิน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ คอมพิวเตอร์และกฎหมาย. และมีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในปี 2002

มหาวิทยาลัย Cambodia University for Specialties (www.cus.edu.kh) เป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยเอกชนที่ใหญ่ที่สุดและเป็นผู้นำในประเทศกัมพูชา มีวิทยาเขตเก้าแห่งทั่วประเทศ มีสามวิทยาเขตในกรุงพนมเปญและอีกหกสาขาในจังหวัดอีกหกจังหวัด ได้แก่ กัมปงจาม เสียมราฐ พระตะบอง บันเตียรเมียนเจย กัมปอด กัมปงธม

มหาวิทยาลัย Cambodian Mekong University (www.mekong.edu.kh) เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ในพนมเปญ

มหาวิทยาลัย Chamroeun University of Polytechnology

²¹ <http://www.rupp.edu.kh/index.php>

สถาบัน Economics and Finance Institute

มหาวิทยาลัย Human Resources University

มหาวิทยาลัย IIC University of Technology

สถาบัน Institute for Business Education

สถาบัน Institute of Technology of Cambodia

มหาวิทยาลัย International University

มหาวิทยาลัย Limkokwing University of Creative Technology

มหาวิทยาลัย National University of Management

มหาวิทยาลัย Norton University

มหาวิทยาลัย Paññasastra University of Cambodia

มหาวิทยาลัย Phnom Penh International University

มหาวิทยาลัย Prek Leap National College of Agriculture

มหาวิทยาลัย Royal University of Agriculture

มหาวิทยาลัย Royal University of Fine Arts

มหาวิทยาลัย Royal University of Law and Economics

มหาวิทยาลัย Sakorl Vityalai Kampuchea

มหาวิทยาลัย Université des Sciences de la Santé

มหาวิทยาลัย University of Puthisastra

สถาบัน Vanda Institute จัดเป็นสถาบันที่สอนทางการเงินและภาษี มีเว็บไซต์อยู่ที่

<http://www.vanda.edu.kh>

มหาวิทยาลัย Western University

มหาวิทยาลัย Zaman University

แผนภาพที่ 20 ภาพโฆษณาของมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยทางอินเทอร์เน็ต

ที่มา: http://www.rupp.edu.kh/index.php?num_show=0&#slide

หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในนครพนมเปญมีสองฉบับ คือ Phnom Penh Post และ The Cambodia Daily ทั้งสองฉบับเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน

16. การศึกษาของจังหวัดสีหนุวิลล์ (ក្រុងព្រះសីហនុ)

แผนภาพที่ 21 แผนที่จังหวัดสีหนุวิลล์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Sihanoukville_locator_map.svg

สีหนุวิลล์เป็นเมืองท่า มีการค้าขายและมีสถาบันการศึกษาที่ดี มีสถาบันการศึกษาเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยการจัดการและเศรษฐศาสตร์ (University of Management and Economics) มหาวิทยาลัย Built Bright วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ Don Bosco Technical School และ Don Bosco Hotel School

17. การศึกษาของจังหวัดพระวิหาร (ព្រះវិហារ)

แผนภาพที่ 22 แผนที่จังหวัดพระวิหาร

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Preah_Vihear_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

18. การศึกษาของจังหวัดโพธิสัตว์ (ពោធិ៍សាត់)

แผนที่ 23 แผนที่จังหวัดโพธิสัตว์ (Pusat)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Pursat_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

ภาษาไทยที่เราใช้เรียกจังหวัดนี้คือโพธิสัตว์ อยู่ติดกับจังหวัดตราดของไทย

19. การศึกษาของจังหวัดเปรเวง (ព្រៃវែង)

แผนที่ 24 แผนที่จังหวัดเปรเวง (Prey Veng)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Prey_Veng_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

มีมหาวิทยาลัยมีชื่อของกัมพูชาคือ คือมหาวิทยาลัยเจียซิมแก่งกัมพูชา (Chea Sim University of Kamchaymear (CSUK) เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่จังหวัดนี้ ก่อตั้งในปี 1993 มหาวิทยาลัย Chea Sim University of Kamchaymear (CSUK) เปลี่ยนชื่อมาจาก ชื่อเดิมคือ Maharishi Vedic University (MVU)

ในปี 2008 วิทยาเขตหลักตั้งอยู่ที่อำเภอ Kamchaymear อยู่ห่างจากกรุงพนมเปญ 108 กิโลเมตร มีอีก 2 วิทยาเขต คือวิทยาเขต Prey Veng และ Kampong Cham²²

20. การศึกษาของจังหวัดรัตนคีรี (รัตนคีรี)

แผนภาพที่ 25 แผนที่จังหวัดรัตนคีรี (Ratanakiri)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Ratanakiri_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

21. การศึกษาของจังหวัดเสียมราฐ (เสียมราฐ)

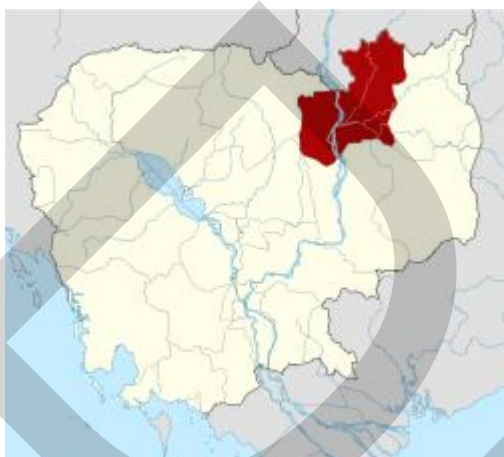
แผนภาพที่ 26 แผนที่จังหวัดเสียมราฐ (Siem Reap)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Siem_Reap_locator_map.svg (2 กุมภาพันธ์ 2555)

²² <http://www.csuk.edu.kh/>

มีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ที่เมืองเสียมเรียม นั่นคือมหาวิทยาลัยอังคอร์ (Angkor University) เสียมราฐเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเที่ยวมากมาย ประชาชนมีฐานะดีกว่าหลาย ๆ จังหวัด

22. การศึกษาของจังหวัดสตรึงเตรง (ស្ទឹងត្រែង)

แผนภาพที่ 27 แผนที่จังหวัดสตรึงเตรง (Stung Treng)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Stung_Treng_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

สตรึงเตรงเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับ สปป ลาวทางตอนใต้ คือแขวงอัตตะปือ มีพื้นที่ 11,092 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 150,000 คน

23. การศึกษาของจังหวัดสวายเรียม (ស្វាយរៀង)

แผนภาพที่ 28 แผนที่จังหวัดสวายเรียม

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Svay_Rieng_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

แผนภาพที่ 29 มหาวิทยาลัยสวายเรียง

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Svay_Rieng_University.jpg (12 กันยายน 2554)

จากภาพจะเห็นว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้เพิ่งสร้างเสร็จได้ไม่นานแต่รูปแบบสถาปัตยกรรมมีความโดดเด่นและคล้ายคลึงมากกับของไทย

24. การศึกษาของจังหวัดตาแก้ว (ตาไกร)

แผนภาพที่ 30 แผนที่จังหวัดตาแก้ว

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Cambodia_Tak%C3%A9o_locator_map.svg (12 กันยายน 2554)

เมืองหลักของจังหวัดนี้ก็คือเมืองตาแก้ว อยู่ติดกับเวียดนามทางตอนใต้ ณ จังหวัดอันเกียง (An Giang) จังหวัดนี้ติดต่อกับจังหวัดกัมปอดทางตะวันตก จังหวัดกัมปง สะปือและจังหวัดกันดาลทางเหนือ

เช่นเดียวกับทุกประเทศในกลุ่มอาเซียน กัมพูชาให้ความสำคัญกับการศึกษามาก ความพยายามในการปรับปรุงและพัฒนาประเทศของกัมพูชานั้นแสดงให้เห็น โดยการตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมากมาย ณ ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยในประเทศกัมพูชา²³ มีดังนี้

Angkor Khemara University ตั้งอยู่ที่จังหวัดกัมปอด (Kampot) มีวิทยาเขตอีกสามแห่ง คือที่จังหวัดตาแก้ว กัมปง สะปือและโพธิสัตย์

Angkor University (www.angkor.edu.kh) ตั้งอยู่ที่เมืองเสียมเรียบ Siem Reap มหาวิทยาลัยอังกอร์เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน

Asia Euro University (<http://www.aeu.edu.kh>) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ Phnom Penh

Build Bright University ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ (Phnom Penh)

Cambodia University for Specialties ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Cambodian Mekong University ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Chamroeun University of Polytechnology ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Chea Sim University of Kamchaymear ตั้งอยู่ที่อำเภอ กัม ไจเมีย (Kamchay Mear District) จังหวัดเปรเวง

Economics and Finance Institute ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Human Resources University ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

IIC University of Technology ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Institute for Business Education ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Institute of Technology of Cambodia ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

²³ <http://www.4icu.org/kh/cambodian-universities.htm> (12 May 2012)

International University ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Khmer University of Technology and Management ตั้งอยู่ที่เมืองสีหนุวิลล์ (Sihanoukville)

Life University ตั้งอยู่ที่เมืองสีหนุวิลล์ (Sihanoukville)

Limkokwing University of Creative Technology ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Mean Chey University (<http://www.mcu.edu.kh/>) ตั้งอยู่ที่เมืองศรีโสพน (Sisophon) อยู่ห่างจากชายแดนประเทศไทย (ปอยเปต) ประมาณ 40 กิโลเมตร จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล

National University of Management หรือ NUM (<http://www.num.edu.kh>) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลขนาดใหญ่มีวิทยาเขตในต่างจังหวัด เช่น จังหวัดพระตะบอง

Norton University (<http://www.norton-u.com/>) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรี-ระดับปริญญาโท

Paññasastra University of Cambodia (PUC) (<http://www.puc.edu.kh/>) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ จัดเป็นมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวในกัมพูชาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน (ยกเว้นวิชาภาษาเขมรและวรรณกรรมเขมร) และมีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรี-ระดับปริญญาเอก

Phnom Penh International University (<http://www.iu.edu.kh>) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนทางการแพทย์ของกัมพูชา เปิดทำการตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหลายแห่ง รวมถึงมหาวิทยาลัยรังสิตของไทย

Prek Leap National College of Agriculture ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Royal University of Agriculture ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Royal University of Fine Arts ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Royal University of Law and Economics ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Royal University of Phnom Penh ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

University of Cambodia (<http://www.uc.edu.kh>) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ ก่อตั้งขึ้นโดยการริเริ่มของ ดร. Kao Kim Hourm เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการโดยนายกรัฐมนตรีสมเด็จฮุนเซน เมื่อ 23 มิถุนายน 2003 เปิดสอนถึงระดับปริญญาเอก

Svay Rieng University หรือ (สภากลวิธีฎาลัยสวายเรียง) (www.sru.edu.kh) ตั้งอยู่ที่อำเภอแก้มเจ๊ก (Khum Chek) จังหวัดสวายเรียง

Université des Sciences de la Santé ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

University of Puthisastra (www.puthisastra.edu.kh) เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 2007 ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ เปิดสอนระดับปริญญาตรี มีหลักสูตรนานาชาติอีกด้วย

University of Southeast Asia ตั้งอยู่ที่เมืองเสียมเรียบ (Siem Reap)

สถาบันวันดา (Vanda Institute) ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

Western University ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

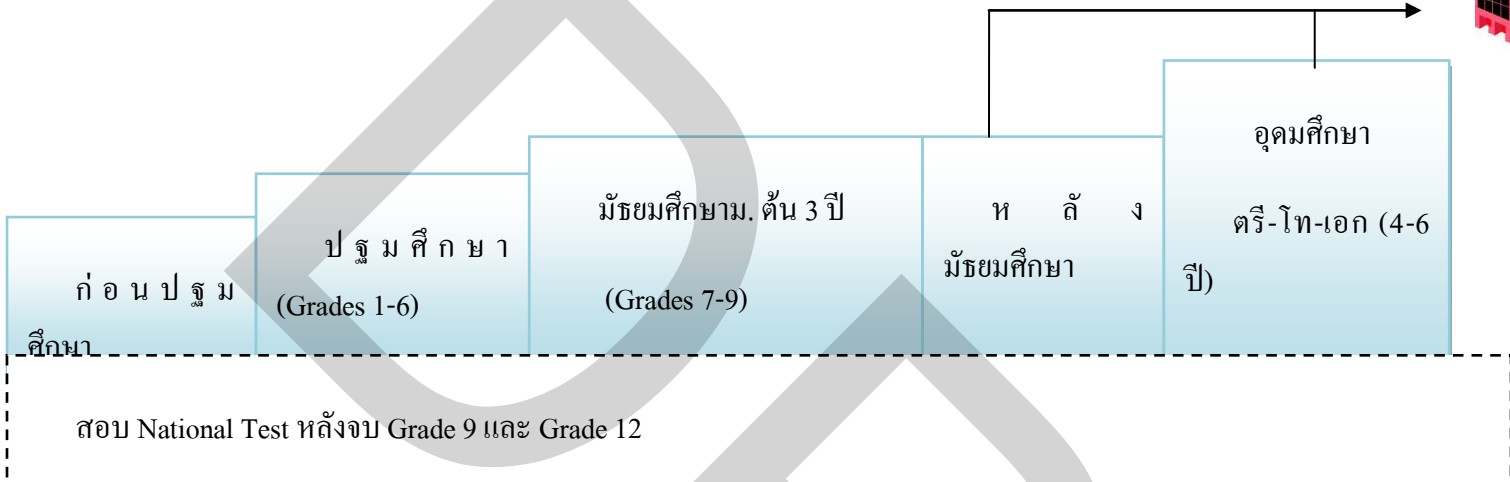
Zaman University ตั้งอยู่ที่กรุงพนมเปญ

จะพบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงพนมเปญ

ระบบการศึกษาของประเทศกัมพูชา

เข้าทำงาน

แผนภาพที่ 31 โครงสร้างการศึกษาของประเทศกัมพูชา

ที่มา www.google.com (10 กรกฎาคม 2555) และ http://pepycambodia.org/education-in-cambodia/education-overview/#_ftn1 (2 พฤษภาคม 2555)

ระบบการศึกษาของกัมพูชาเริ่มจากโรงเรียนก่อนระดับประถมศึกษา (Pre-primary education) มีระยะเวลา 3 ปี หลังจากนั้นคือพื้นฐานคือระดับประถมศึกษา (6 ปี) ซึ่งใกล้เคียงกับระบบของไทย ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นใช้เวลาเรียน 3 ปี (Grades 7-9) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียน 3 ปี (Grades 10-12) และ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาใช้เวลาเรียน 4-7 ปี เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรี โทและเอก ในส่วนของ อาชีวศึกษานั้นมีระยะเวลาเรียน 3-5 ปี คล้ายคลึงกับของไทย นั่นคือมีการสอนหลังจบชั้นประถมศึกษา และ มีการศึกษาสายอาชีพหลังจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายส่วนการศึกษานอกโรงเรียนให้บริการแก่ ประชาชน โดยทั่วไประยะเวลาในการเรียนการศึกษาภาคบังคับคือ 9 ปี คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระบบการศึกษาของกัมพูชาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการเยาวชนและกีฬา (MOEYS) ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยรวมของชาติ มีสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาบางแห่งอยู่ภายใต้การ กำกับดูแลของกระทรวงอื่นๆ เช่น กระทรวงเกษตร แรงงาน ระดับที่รองลงมาคือระดับคือการบริหารงานของ แต่ละจังหวัดและอำเภอ สำหรับโรงเรียนเอกชนนั้น ตามกฎหมายต้องได้รับอนุญาตและดำเนินการตาม หลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการศึกษา เยาวชนและการกีฬาและมีข้อบังคับว่าด้วยเรื่องการสอนภาษา เขมร

แผนการศึกษาระดับชาติที่โดดเด่นที่สุดของกัมพูชาคือ แผนการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for All) ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2003-2015²⁴ แรงผลักดันพื้นฐานของแผนดังกล่าวคือเพื่อให้แน่ใจว่าเด็ก และเยาวชนกัมพูชาทุกคนมีโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการศึกษาที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการโดยไม่มีข้อปิดกั้นทางเศรษฐกิจ สถานะทางเพศ ภูมิศาสตร์ การพิการทางร่างกาย และเชื้อชาติ นั่นคือหัวใจสำคัญของนโยบายการศึกษาเพื่อคนทุกคนนั่นเอง

เอกสารที่สำคัญอีกหนึ่งเอกสารคือแผนพัฒนาการวิจัยทางการศึกษาของราชอาณาจักรกัมพูชา ระหว่างปี 2011-2015 มีรายละเอียดคือ (1) มุ่งสร้างความหลากหลายของการวิจัยจะดำเนินการ (2) ปรับปรุง ความสามารถของนักวิจัยและสถาบันอุดมศึกษา (3) ส่งเสริมการเคารพในจริยธรรมการวิจัย (4) เผยแพร่ ผลงานวิจัยให้กว้างขวางและส่งเสริมการเผยแพร่ผลการวิจัย (5) ส่งเสริมการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาองค์ ความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ แผนแม่บทนี้สนับสนุนนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนางานวิจัยในภาคการศึกษาซึ่ง

²⁴ Education for All (EFA) National Plan 2003-2015 Phnom Penh, MoEYS, 2003, 112 p.

เป็นแผนที่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมระดับรัฐมนตรีในวันที่ 14 มีนาคม 2011²⁵ การดำเนินการตามแผนแม่บทจะได้รับการสนับสนุนทางการเงินและทางเทคนิคที่ผ่านการคุณภาพการศึกษาของธนาคารโลก (WB) ซึ่งหนึ่งในเป้าหมายของแผนคือการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (English language competency) ของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาของกัมพูชา

ความช่วยเหลือที่ราชอาณาจักรกัมพูชาได้รับจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ นั้นมีมาก ทั้งนี้เนื่องจากกัมพูชาเพิ่งจะฟื้นตัวจากสงครามกลางเมือง ความช่วยเหลือจากออสเตรเลีย นั้นมีมูลค่าสูงถึง 57.3 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียในช่วงปี 2011-2012 กัมพูชาได้รับความช่วยเหลือเป็นเงินทั้งสิ้น 77.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ. 2011

ทุนการศึกษาของรัฐบาลออสเตรเลีย (Australian Development Scholarships) จากเว็บไซต์ของทางการระบุว่า มีนักเรียนนักศึกษาชาวกัมพูชากว่า 90 คนได้รับทุนการศึกษาและได้จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของออสเตรเลียในระดับบัณฑิตศึกษา และมีนักศึกษากัมพูชา 40 คนกำลังเรียนในประเทศออสเตรเลียในสาขาต่างๆ เช่น การเกษตรและการประมง, วิศวกรรม, สุขภาพ, เศรษฐศาสตร์และการบริหารการศึกษา

ออสเตรเลียคือพันธมิตรที่สำคัญในการฟื้นฟูประเทศกัมพูชาตั้งแต่การลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพปารีสในปี ค.ศ. 1991 ออสเตรเลียเป็นหนึ่งในพันธมิตรที่ได้ช่วยพัฒนาประเทศกัมพูชาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งศตวรรษ (Millennium Goals)

ความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศมีสูงและเป็นที่ยอมรับแล้วว่า โรงเรียนที่ได้รับการอุดหนุนจากต่างประเทศโดยรัฐบาลกัมพูชา เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศ โดยในปี ค.ศ. 2010 รัฐบาลฯยอมรับว่าประเทศต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการศึกษาจากต่างประเทศ²⁶

²⁵ Master plan for research development in the education sector 2011-2015

Phnom Penh, MoEYS, 2011, 13 p.

From http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Cambodia

²⁶ <http://www.savong.com/SAVONGSCHOOL/EducationFactsandFiguresCambodia/tabid/114/Default.aspx>

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของราชอาณาจักรกัมพูชา พบว่า กัมพูชายังขาดความพร้อมทางด้านจัดการ การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รัฐบาลที่ยังมีความเป็นเผด็จการสูง และประชาชนที่ยังยากจนอยู่ แน่นนอนความ ยากจนยังเป็นปัญหาของกัมพูชา ข้อมูลจาก Unicef แสดงให้เห็นว่ามีประชาชนถึงร้อยละ 28 ที่ยังมีรายได้ต่อ วันต่ำกว่าเส้นแบ่งความยากจนสากลคือต่ำกว่า 1.25 เหรียญสหรัฐต่อวัน (ตัวเลขเฉลี่ยในช่วงปี คศ 2000- 2009) การเข้าเป็นสมาชิกของอาเซียนนั้นมีผลดีต่อการพัฒนาประเทศมาก จึงไม่แปลกที่รัฐบาลและประชาชน ชาวกัมพูชาจะมีความรู้สึกที่ดีต่ออาเซียน

ตัวเลขทางการศึกษาจากเว็บไซต์องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ UNICEF²⁷ ของกัมพูชาซึ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาประเทศที่ยังต่ำอยู่ เช่น อัตรา การรู้หนังสือของเยาวชนที่มีอายุในช่วง 15-24 ปี ในช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 สำหรับเพศชายคือร้อยละ 89 ส่วน สำหรับเพศหญิงมีต่ำกว่าเล็กน้อยคือที่ร้อยละ 86 ในปี ค.ศ. 2010 มีเพียง 58 คนใน 100 คนเท่านั้นที่ใช้ โทรศัพท์มือถือ ตัวเลขการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรยังต่ำมาก ตัวเลขในปี 2010 ระบุว่ามีเพียง 1 คนใน 100 คนเท่านั้นที่ใช้อินเทอร์เน็ต มีเด็กร้อยละ 13 เท่านั้นที่มีโอกาสเรียนในชั้นอนุบาล (Pre-primary school participation) ร้อยละของการเรียนจนกระทั่งจบชั้นประถมศึกษายังต่ำคือที่ร้อยละ 54 (ตัวเลขของทางการ) อัตราการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังต่ำมากคืออยู่ที่ร้อยละ 23 (2007-2010) การพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากต่างชาติมีสูงไม่ต่างจากสปป ลาว ได้รับเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (Overseas Development Aids) ในปี ค.ศ. 2009 จำนวนสูงถึง 722 ล้านดอลลาร์

2.2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (The Republic of Indonesia)

อินโดนีเซียมีการปกครองระบอบสาธารณรัฐ (Republic) มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่าย บริหารอินโดนีเซียมีพื้นที่ 5,193,250 ตารางกิโลเมตร เป็นแผ่นดิน 2,027,087 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ทะเล 3,166,163 ตารางกิโลเมตร เป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยกว่า 17,508 เกาะ รวมอยู่ในพื้นที่ 4 ส่วน คือ หมู่เกาะซุนดาใหญ่ ประกอบด้วยเกาะชวา สุมาตรา บอร์เนียว และสุ ลาวาลี หมู่เกาะซุนดาน้อย ประกอบด้วยเกาะเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเกาะชวา (Java) มีเกาะบาห์ลี (Bali) ลอมบอก ซุมบาวา ซุมบา ฟลอเรส และติมอร์ หมู่เกาะมาลุก (Moluccas) ตั้งอยู่ระหว่างสุลาเวสี กับอี เรียนจาบบนเกาะ นีวกินี อีเรียนจายา อยู่ทางทิศตะวันตกของปาปัวนิวกินี

²⁷ http://www.unicef.org/infobycountry/cambodia_statistics.html

เป็นที่รู้กันดีว่าเมืองหลวงของอินโดนีเซียคือกรุงจาการ์ตา (Jakarta) เมืองสำคัญอื่นๆ ได้แก่ สุราบายา บันดุง เมดาน เซมารัง ปาเลมบัง ในส่วนของการแบ่งการปกครองนั้น อินโดนีเซียแบ่งการปกครองเป็น 30 จังหวัด และเขตการปกครองพิเศษ 3 เขต ได้แก่ กรุงจาการ์ตา (Jakarta Raya) นครช็อกยาการ์ตา (Yogyakarta) และจังหวัดอาเจห์ (Aceh)

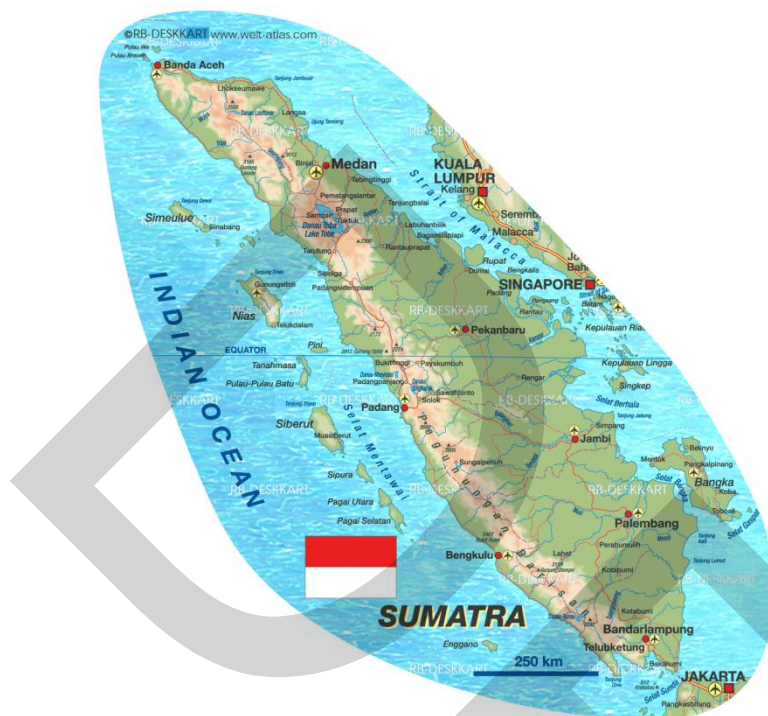

แผนที่ 32 แผนที่สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ที่มา: <https://www.cia.gov/> (12 มีนาคม 2555)

อินโดนีเซียแบ่งการปกครอง (Administrative Divisions) ออกเป็น 30 จังหวัด ตั้งอยู่บนเกาะต่าง ๆ ของสาธารณรัฐ ดังนี้

เกาะสุมาตรา (Sumatra)

แผนที่ที่ 33 เกาะสุมาตรา (Sumatra)

ที่มา http://www.welt-atlas.de/map_of_sumatra_6-638 (15 มีนาคม 2555)

เกาะสุมาตรา มีขนาดของพื้นที่เล็กกว่าขนาดของประเทศไทยเล็กน้อยเท่านั้น ประชากรประมาณ 50 ล้านคน มีกลุ่มชาติพันธุ์หลักสี่กลุ่มคือ ชาวอาแจห์ (Acehnese) ชาวบัตัก (Batak) ชาวมินังกาเบา (Minangkabau) และชาวมลายู (Malay) มีหนึ่งเขตการปกครองพิเศษ (Aceh) และ จังหวัดอีก 7 จังหวัด คือ เบ็งกูลู (Bengkulu) จัมบี (Jambi) ลัมปุง (Lampung) รีอู (Riau) สุมาตราตะวันตก (West Sumatra) สุมาตราใต้ (South Sumatra) และจังหวัดสุมาตราเหนือ (North Sumatra) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เขตปกครองพิเศษ Aceh – เมืองเอก คือเมืองบันดา อาแจห์ (Banda Aceh) ตั้งอยู่บนเกาะสุมาตรา (Sumatra) ทางตอนเหนือ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวอาแจห์

2. จังหวัดสุมาตราเหนือ (Sumatera Utara) – มีพื้นที่ใหญ่กว่าประเทศศรีลังกา มีเมืองเอกคือ เมืองเมดาน (Medan) อันเป็นเมืองที่มีคนเชื้อสายจีนอาศัยอยู่สูงถึงร้อยละ 13 ส่วนใหญ่พูดภาษาฮกเกี้ยน (Hokkien Chinese) มีประชากรที่พูดภาษาแตกต่างกันถึง 7 ภาษารวมถึงภาษาอาแจห์ และอังกฤษ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอันมีชื่อของเมืองเมดานคือ มหาวิทยาลัยเมดาน (Medan Negiri Universiti) ซึ่งเป็น

มหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัย Universitas Methodist Indonesia (<http://www.umi-mdn.edu/>) ซึ่ง
เป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน

3. จังหวัดสุมาตราตะวันตก (Sumatera Barat) – เมืองเอกคือเมือง Padang
4. จังหวัด Riau – เมืองเอกคือเมือง Pekanbaru
5. จังหวัด Riau Islands (Kepulauan Riau) – เมืองเอกคือเมือง Tanjung Pinang
6. จังหวัด Jambi เมืองเอกคือเมือง Jambi
7. จังหวัด สุมาตราใต้ South Sumatra (Sumatera Selatan) เมืองเอกคือเมือง ปาลิมบัง Palembang
8. จังหวัด Bangka-Belitung (Kepulauan Bangka-Belitung) เมืองเอกคือเมือง Pangkal Pinang
9. จังหวัด บังกูลู Bengkulu เมืองเอกคือเมือง Bengkulu (city)
10. จังหวัด Lampung เมืองเอกคือเมือง Bandar Lampung

เกาะชวา (Java)

แผนภาพที่ 34 แผนที่เกาะชวา

ที่มา <http://zahariahtcs.blogspot.com/2010/11/history-of-java-island.html> (30 มกราคม 2555)

เกาะชวาถือว่าเป็นเกาะที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดในอินโดนีเซีย คือประชากรกว่า 136 ล้านคน²⁸ มีจังหวัดต่างๆ ดังต่อไปนี้

11. เขตพิเศษนครหลวงจาการ์ตา (Daerah Khusus Ibu Kota Jakarta) – เมืองเอกคือเมืองหลวงของอินโดนีเซียคือกรุงจาการ์ตา (Jakarta) มีประชากรหนาแน่นที่สุดในประเทศ จนทางการต้องออกมาตรการโดยมีแผนจำกัดการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรไม่ให้เกิน 12 ล้านคนภายในปี ค.ศ. 2030²⁹

12. จังหวัดบันเต็น Banten – เมืองเอกคือเมืองเซรัง Serang

13. จังหวัดชวาตะวันตก (Jawa Barat) – เมืองเอกคือเมืองบันดุง Bandung

14. จังหวัดชวากลาง (Jawa Tengah) – เมืองเอกคือเมือง เซมาราง (Semarang)

15. เขตพิเศษ Yogyakarta Special Region* (Daerah Istimewa Yogyakarta) – Yogyakarta (city)

16. จังหวัดชวาตะวันออก (Jawa Timur) – เมืองเอกคือ สุราบายา (Surabaya)

หมู่เกาะซุนดาน้อย (Lesser Sunda Islands)

²⁸ ข้อมูลจาก <http://www.thejakartapost.com/news/2010/08/23/population-growth-%E2%80%98good-papua%E2%80%99.html> Retrieved 30 April 2012

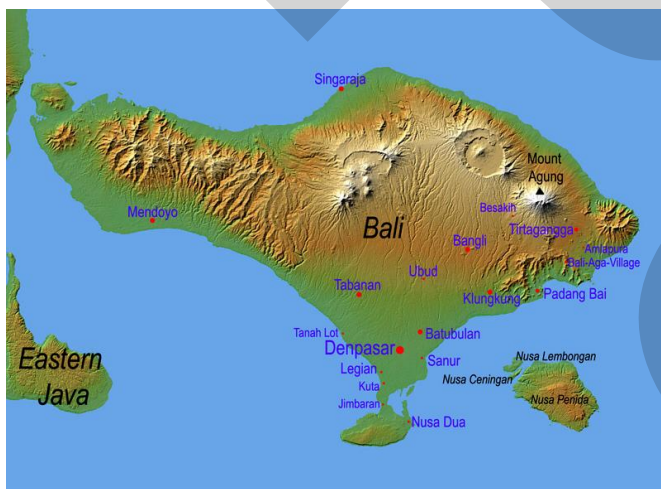
²⁹ <http://www.thejakartapost.com/news/2010/09/29/jakarta-population-be-limited-12-million.html> Retrieved 30 April 2012

แผนที่ที่ 35 หมู่เกาะซุนดาน้อยของอินโดนีเซีย

ที่มา <http://www.drgeorgepc.com/Tsunami2004IndianOcean.html> (22 มกราคม 2556)

17. จังหวัดบาหลี (Bali) – เมืองเอกคือเมืองเดนปาซาร์ (Denpasar) มีพื้นที่ 5,632.86 ตารางกิโลเมตร ประชากรมีจำนวน 3,891,000 คน³⁰ (2010 census)

แผนที่ที่ 36 แผนที่จังหวัดบาหลีของอินโดนีเซีย

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Bali_Labeled.png (5 March 2012)

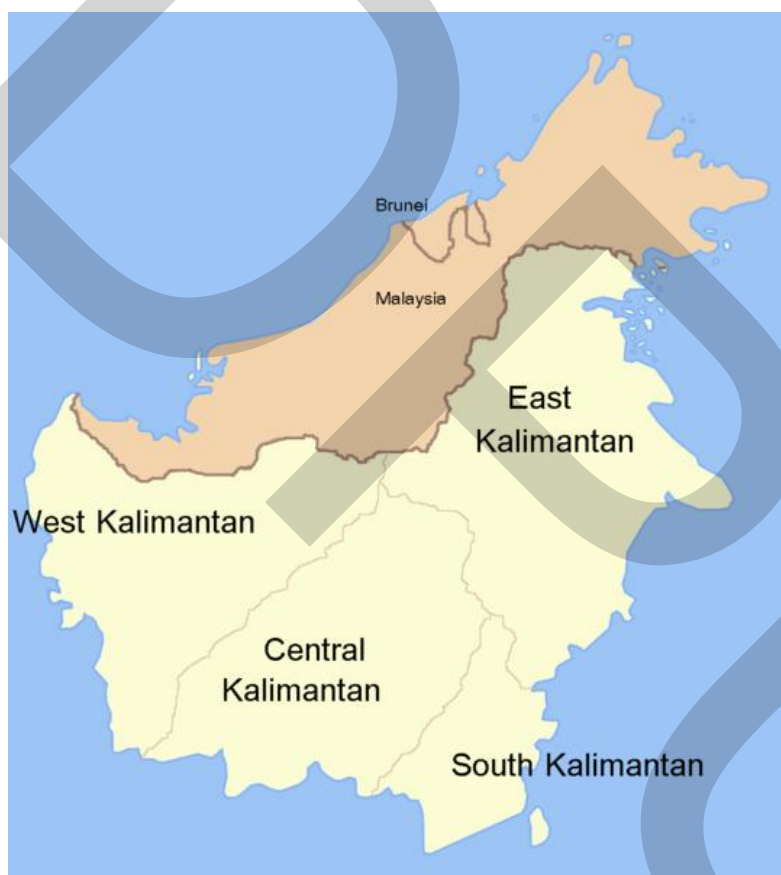
³⁰ INDONESIA: Urban City Population จาก <http://www.citypopulation.de/Indonesia-MU.html>

ชาวบาหลีส่วนใหญ่นับถือศาสนาฮินดู (ประมาณ ร้อยละ 90) ภาษาที่ใช้สื่อสารคือภาษาบาหลี (Balinese) และภาษากลางของอินโดนีเซียคือภาษาบาฮาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia)

18. จังหวัดนุสตาตะวันตกเฉียงใต้ (Nusa Tenggara Barat) เมืองเอกคือ มาตาราม (Mataram)

19. จังหวัดนุสตาตะวันออกเฉียงใต้ (Nusa Tenggara Timur) เมืองเอกคือเมืองคูปัง (Kupang)

เกาะกาลิมันตัน (Kalimantan)

แผนภาพที่ 37 เกาะกาลิมันตัน

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Kalimantan2.png> (24 มกราคม 2555)

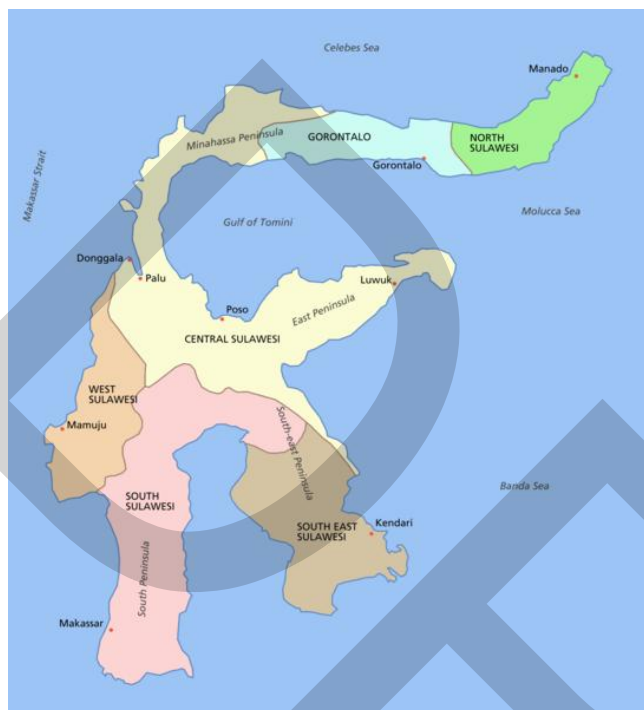
20. จังหวัดกาลิมันตันตะวันตก (Kalimantan Barat) เมืองเอกคือเมืองปอนเตียนัก (Pontianak)

21. จังหวัดกาลิมันตันกลาง (Kalimantan Tengah) เมืองเอกคือเมืองปาลังการายา (Palangkaraya)

22. จังหวัดกาลิมันตันใต้ (Kalimantan Selatan) เมืองเอกคือเมืองบันจาร์มาซิน (Banjarmasin)

23. จังหวัดกาลิมันตันตะวันออก (Kalimantan Timur) เมืองเอกคือเมืองซามารินดา (Samarinda)

เกาะสุลาเวสี (Sulawesi)

แผนที่ที่ 38 แผนที่เกาะสุลาเวสีของอินโดนีเซีย

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sulawesi_map.PNG (24 มีนาคม 2555)

มีพื้นที่ 174,600 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 20 ล้านคน แบ่งออกเป็น 6 จังหวัด ได้แก่

24. จังหวัดสุลาเวสีเหนือ (Sulawesi Utara) เมืองเอกคือเมืองมานาโด (Manado)

25. จังหวัดโกรอนตาโล (Gorontalo) เมืองเอกคือโกลอนตาโลซิตี (Gorontalo City)

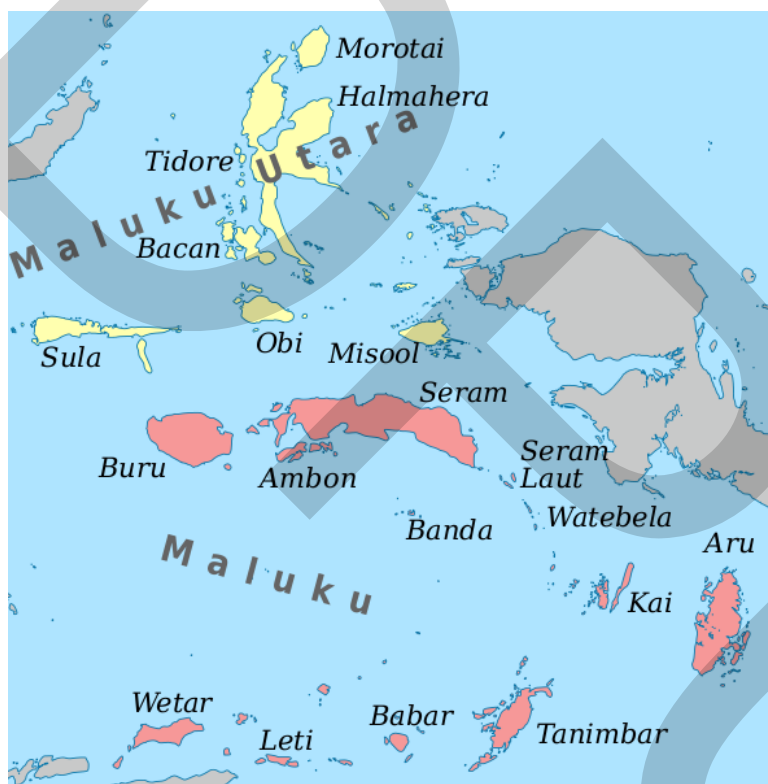
26. จังหวัดสุลาเวสีกลาง (Sulawesi Tengah) เมืองเอกคือเมืองปาลู (Palu)

27. จังหวัดสุลาเวสีตะวันตก (Sulawesi Barat) – มีประชากรประมาณ 3 แสนคน เมืองเอกคือเมืองมามูจู (Mamuju) ซึ่งมีประชากรในส่วนของนักเรียนนั้น ในเมืองมามูจูยังไม่มีการสอนถึงระดับมหาวิทยาลัย มีสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต้องเดินทางไปยังเมืองมากัสซาร์

28. จังหวัดสุลาเวสีใต้ (Sulawesi Selatan) – เมืองเอกคือเมืองมากัสซาร์ (Makassar) ซึ่งเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดของเกาะมากัสซาร์ เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย Universitas Muhammadiyah Makassar (<http://www.unismuh.ac.id/web/>) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน มีนักศึกษาประมาณ 1,5000 คน

29. จังหวัดสุลาเวสีตะวันออกเฉียงใต้ (Sulawesi Tenggara) – มีพื้นที่ 38,140 ตารางกิโลเมตร ประชากรในปี 2010 มีประมาณ 2,230,569 คน เมืองเอกคือเมืองเคนดารี (Kendari)

หมู่เกาะมาลุกู (Maluku Islands)

แผนภาพที่ 39 หมู่เกาะมาลุกูแห่งอินโดนีเซีย

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Map_of_Maluku_Islands-en.svg (24 มกราคม 2555)

30. จังหวัดมาลุกู (Maluku) เมืองเอกคือเมืองอัมบอน (Ambon)

31. จังหวัดมาลุกูเหนือ (Maluku Utara) เมืองเอกคือเมืองโซฟีฟี (Sofifi)

เกาะนิวกินีตะวันตก (Western New Guinea)

แผนที่ 40 ภูมิภาคปาปัวตะวันตกของอินโดนีเซีย

ที่มา http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/97/New_guinea_named.PNG (12 มกราคม 2555)

31. จังหวัดปาปัวตะวันตก (Papua Barat) – เมืองเอกคือเมืองมาโนควารี (Manokwari) มีประชากรราว 760,000 คน

32. จังหวัดปาปัว (Papua) เมืองเอกคือเมืองจายาปุระ (Jayapura) สำมะโนประชากรปี พ.ศ. 2110 พบว่ามีประชากรประมาณ 3 ล้านคน³¹ มีมหาวิทยาลัยชื่อ Universitas Cenderawasih

สำหรับประวัติศาสตร์นั้น อินโดนีเซียได้รับเอกราชหลังสงครามโลกครั้งที่สอง (ค.ศ. 1945) ในอดีตนั้นเป็นอาณานิคมของประเทศเนเธอร์แลนด์ และเนื่องจากประเทศเป็นหมู่เกาะ ความเจริญจึงยังไม่ทั่วถึง การเข้าถึงการศึกษายังเป็นปัญหาที่สำคัญ แม้จะมีความพยายามดังกล่าว การศึกษาของอินโดนีเซียยังคงต้องเผชิญกับปัญหาอันใหญ่หลวงมากมาย เช่นการต้องจัดการสอนนักเรียนกว่า 50 ล้านคนในโรงเรียนถึง 300,000 โรงเรียน การที่ต้องจ้างครูสูงถึง 3 ล้านคนที่กระจายกันอยู่ถึง 17,500 เกาะ

หน่วยงานที่กำกับดูแลทางการศึกษาของประเทศคือกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ (Departemen Pendidikan Nasional)

ในปี 2008-2009 อินโดนีเซีย ได้จัดสรรงบประมาณประเทศสูงถึง 20% ใ้กับการศึกษา แต่ก็ยังไม่เพียงพอ อินโดนีเซียยังได้รับความช่วยเหลือจากนานาชาติ เช่น ความช่วยเหลือทางการพัฒนาจากออสเตรเลีย

³¹ <http://www.thejakartapost.com/news/2010/08/23/population-growth-%E2%80%99good-papua%E2%80%99.html>

ข้อมูลต่อไปนี้ได้มาจากเว็บไซต์ The Permanent Mission of Indonesia to the United Nations ทำให้เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับอินโดนีเซียมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ในทางภูมิศาสตร์แล้วอินโดนีเซียมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ทั้งนี้เนื่องจากอินโดนีเซียคือประเทศที่เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะขนาดใหญ่ 5 และหมู่เกาะกว่า 30 หมู่เกาะ ข้อมูลจาก The Indonesian Naval Hydro-Oceanographic office ระบุว่าทั้งประเทศมีเกาะอยู่ถึง 17,508 เกาะ มีหลายเกาะที่ไม่มีคนอาศัยอยู่

หมู่เกาะอินโดนีเซีย (Indonesian Archipelago) อยู่ที่จุดบรรจบกันของสองมหาสมุทร นั่นคือมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดียและยังเป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างสองทวีป คือเอเชียและออสเตรเลีย ตำแหน่งยุทธศาสตร์นี้มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของผู้คนและวัฒนธรรมสังคมการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง อินโดนีเซียตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 11 ° S และ 6 ° N, และลองจิจูด 95 ° E และ 141 ° ตะวันออก พื้นที่อินโดนีเซียทะเลเป็นที่เท่าที่สูงกว่าพื้นที่ซึ่งคิดเป็น 1.9 ล้านตารางกิโลเมตร (รวมถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษ) และถือเป็นการประมาณ 81% ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ (http://www.indonesiamission-ny.org/menu_atas/a1_about_indonesia/a_about_indonesia.php)

ลักษณะเด่นที่สุดของอินโดนีเซียคือความหลากหลายและจำนวนของประชากร อินโดนีเซียมีประชากรประมาณ 237 ล้านคน อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลกเป็นอันดับที่สี่หลังจากที่จีน อินเดียและประเทศสหรัฐอเมริกาและจัดว่าเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมที่มากที่สุดในโลก มีประชากรในวัยทำงาน (อายุระหว่าง 15-64 ปี) คิดเป็น 65.4 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด

การศึกษาอินโดนีเซียมีความหลากหลายและมีจุดเด่นคือมีการศึกษาแนวศาสนาควบคู่กันกับแนวสากล ระบบการศึกษาในโรงเรียนประกอบด้วยระดับการศึกษาชั้นต่างๆ ดังนี้คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาชั้นมัธยมและการศึกษาระดับสูง นอกเหนือจากระดับการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการศึกษาก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กด้วย (Pre-school education) ด้วยข้อจำกัดทางด้านสภาพภูมิประเทศทำให้การศึกษายังเข้าไม่ถึงบางพื้นที่ การขาดแคลนงบประมาณคือปัญหาที่สำคัญของประเทศ³² อย่างไรก็ตามอินโดนีเซียเริ่มมีการพัฒนาทางการศึกษาอย่างจริงจัง จะเห็นได้จากโครงการ PAUD ที่มุ่งพัฒนาเด็กอนุบาลให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ตัวเลขล่าสุดก็คืออัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสูงถึง 95.3 เปอร์เซ็นต์ อนึ่งการศึกษาระดับปฐมวัย (Preschool Education) แบ่งออกเป็นสองระดับย่อยคือ ระดับอนุบาล

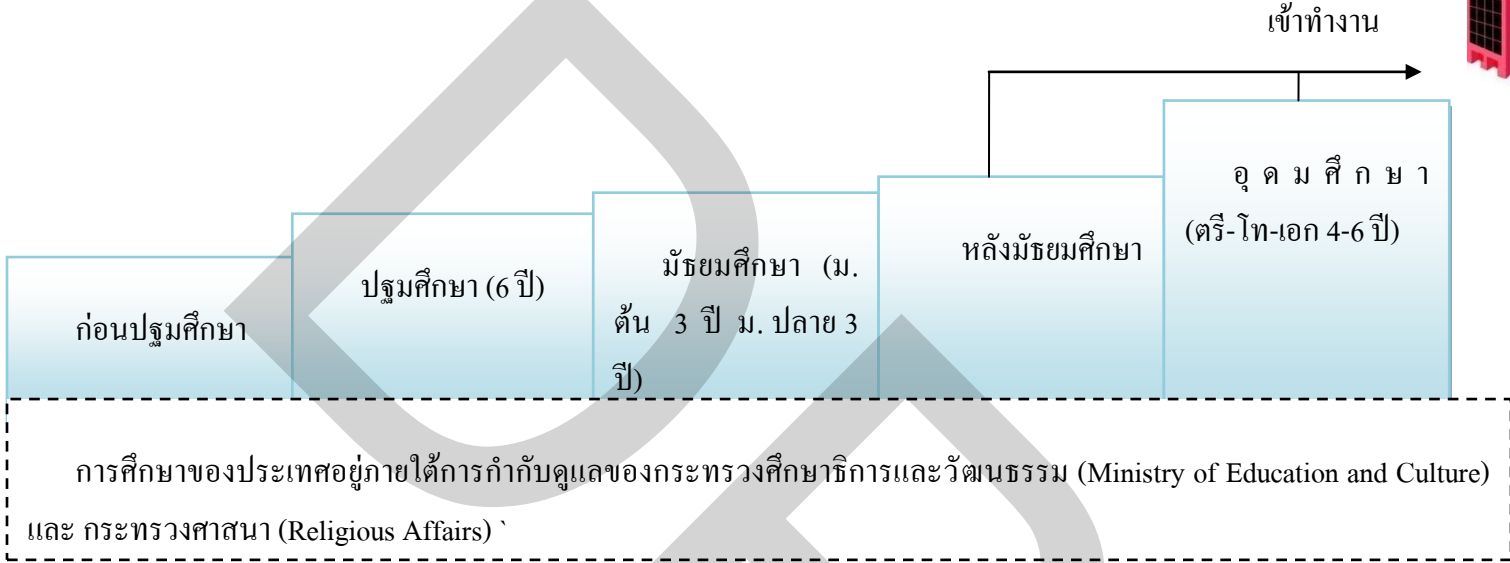
³² Indonesia: Boost for preschool education From

http://www.oxfordbusinessgroup.com/economic_updates/indonesia-boost-preschool-education (20 มิถุนายน 2555)

(Kindergartens) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา และ play groups ซึ่งไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาปกติ การศึกษาระดับปฐมวัยนั้นจัดให้กับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4-6 ขวบ สำหรับ กลุ่มเด็กเล่นนั้นสำหรับเด็กที่มี อายุ 3 ขวบหรือต่ำกว่า

ระบบการศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย

แผนภาพที่ 41 โครงสร้างการศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย

ที่มา www.google.com (10 กรกฎาคม 2555)

ระบบการศึกษาของอินโดนีเซียประกอบไปด้วยการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบ สำหรับการศึกษาในโรงเรียนประกอบด้วย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ยังมีการศึกษาก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กอีกด้วย ในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ตามเกณฑ์จะใช้เวลาเรียน 9 ปี โดยเรียนชั้นประถมศึกษา 6 ปีและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อจัดหาทักษะพื้นฐานในการพัฒนาตนเองในฐานะที่เป็นปัจเจกชน สมาชิกในสังคม ประชากรในประเทศและโลก เท่าๆ กับที่เตรียมก้าวเข้าสู่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาจะกำหนดโครงการการศึกษาเป็นเวลา 6 ปีซึ่งโรงเรียนจะมีลักษณะแตกต่างกัน 2 แบบ คือ โรงเรียนประถมศึกษาแบบทั่วไป (general primary school) และโรงเรียนประถมศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการ (special primary school for handicapped children) สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจะกำหนดการเรียนเป็นเวลา 3 ปีและมีลักษณะแบบเดียวกับของโรงเรียนระดับประถมศึกษาคือ มีโรงเรียนแบบทั่วไปและโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กพิการ

โรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับผู้จบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 3 ปี โดยมีรูปแบบของการจัดการศึกษาหลายแบบ เช่น แบบสามัญทั่วไป แบบสามัญวิชาชีพ แบบสามัญทางศาสนา แบบสามัญบริการ และแบบการศึกษาพิเศษ

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษามีดังนี้คือ

1. พัฒนาความรู้แก่นักเรียนให้ได้ศึกษาต่อเนื่องไปถึงขั้นสูง และเพื่อพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์แขนงต่างๆ
2. พัฒนาความสามารถของนักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั่วไป หลักสูตรประกอบด้วยโครงการวิชาการสอนทั่วไปและการสอนเฉพาะวิชา เพื่อเตรียมความรู้และพัฒนาทักษะสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาทางวิชาชีพเหมาะสำหรับผู้ต้องการเข้าสู่วิชาชีพ สามารถแยกการศึกษานี้ออกเป็น 6 กลุ่ม ในสาขาวิชาชีพต่างๆ ดังนี้คือ

- เกษตรกรรมและการป่าไม้

- เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม

- ธุรกิจและการจัดการ

- ความเป็นอยู่ของชุมชน

- การท่องเที่ยว

- ศิลปะหัตถกรรม

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านศาสนา เป็นการจัดการศึกษาด้านศาสนาโดยเฉพาะ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบบบริการ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความรู้ความสามารถสำหรับผู้ที่
จะเข้าเป็นพนักงานหรือข้าราชการ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่พิการทางร่างกายและ/หรือ
จิตใจ

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการขยายไปจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรีใช้เวลา
เรียน

3-4 ปี ปริญญาโท 2 ปี และปริญญาเอก 3 ปี สถาบันที่ให้การศึกษาระดับสูงนี้มีลักษณะเป็นสถาบัน
วิชาการ โพลีเทคนิค สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัย

ในระดับมหภาคนั้น ระบบการศึกษาแห่งชาติของอินโดนีเซีย แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็น
การศึกษาในโรงเรียน และนอกโรงเรียน (out-of-school) แบ่งออกเป็น 7 ประเภทดังนี้

1. การศึกษาสายสามัญ (General education) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทั่วไปและการพัฒนา
ทักษะทั่วไป

2. การอาชีวศึกษา (Vocational education) เป็นการเตรียมนักเรียนเพื่อเข้าสู่การทำงาน เน้นทักษะการ
ทำงาน

3. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ (Special education) พัฒนาทักษะให้กับเด็กพิการ (physical and/or mental
disabilities)

4. การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ (Service related education) มุ่งเพิ่มศักยภาพ เตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่เข้าไปเป็นข้าราชการ หรือทำงานกับหน่วยงานที่มีความเฉพาะ

5. การศึกษาทางศาสนา (Religious education) เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนเกี่ยวกับวิชาเฉพาะทางด้านศาสนาและวิชาสามัญทั่วไป

6. การศึกษาทางด้านวิชาการ เน้นให้เก่งทางด้านวิทยาศาสตร์ (Academic oriented education focuses primarily on improving mastery of sciences)

7. การศึกษาทางวิชาชีพ (Professional education) เป็นการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมและชำนาญในวิชาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ที่อินโดนีเซียมีโรงเรียนประถมศึกษาแนวศาสนาเรียกว่า Islamic Primary Schools ซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงศาสนา (Ministry of Religious Affairs) โรงเรียนเหล่านี้เทียบเท่าโรงเรียนประถมศึกษาแบบปกติ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนแนวศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรียกว่า Islamic Junior Secondary Schools ซึ่งเทียบเท่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สาระหลักของหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานนั้นประกอบไปด้วยการให้ความสำคัญกับหลักปรัชญาศิวา (Pancasila) อันเป็นอุดมคติแห่งรัฐ³³ (state ideology) ความสำคัญและหลักการของศาสนา (religion) หน้าที่พลเมือง (civic education) ภาษาอินโดนีเซีย (Indonesian language) การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์โลก งานฝีมือ ศิลปะ พลศึกษา วาดรูป อังกฤษ, และเนื้อหาท้องถิ่น เน้นการศึกษาเพื่อสร้างบุคลิกภาพ เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสูง³⁴

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาของอินโดนีเซีย มี 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

สถาบัน (Academy หรือ Institute)

³³ หลักนี้ประกอบไปด้วย การนับถือในพระเจ้าองค์เดียว ความรักชาติ หลักมนุษยธรรม ความยุติธรรมและหลักแห่งประชาธิปไตยอย่างถึงใน อัมพร จิรัฐติกร (2537) *กระแทะแก่นอาเซียน เรียนรู้วัฒนธรรมร่วมสมัย “Pop Culture”* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

³⁴ http://www.seameo.org/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=85 (28 กุมภาพันธ์ 2556)

โพลีเทคนิค (Polytechnic)

วิทยาลัย (Specialized Colleges) ภาษาอินโดนีเซียคือ Sekolah Tinggi

มหาวิทยาลัย (University)

แผนการศึกษาระดับชาติของอินโดนีเซีย สอดคล้องกับแผนพัฒนาร่วมของสหประชาชาติ นั่นคือการสร้างการศึกษาให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ หนึ่งในแผนดังกล่าวคือแผน UNPDF United Nations Partnership For Development Framework 2011-2015³⁵ แผนปฏิบัติการ Indonesia's Education for All: national plan of action 2003-2015 (Jakarta, Indonesia. National EFA Coordination Forum, 2003) มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้มีความทั่วถึงมากขึ้น³⁶

อย่างไรก็ตามอินโดนีเซียยังถือว่าเป็นประเทศที่ยังมีความยากจนสูง มีความช่วยเหลือจากชาติที่พัฒนาแล้วมาก เช่นความช่วยเหลือจากออสเตรเลีย³⁷ รัฐบาลออสเตรเลียลงทุนเพิ่มอีก \$ 492,800,000 ในระยะเวลากว่าสี่ปี เป็นการขยายความร่วมมือในการพัฒนาอินโดนีเซีย รัฐบาลออสเตรเลียประเมินว่า อินโดนีเซียต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนา เช่น การบรรลุเป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจและการลดปัญหาความยากจน การพัฒนาเศรษฐกิจที่สามารถแข่งขันในระดับโลก การส่งเสริมการลงทุนโดยการเปิดโอกาสให้คนยากจนสนับสนุนภาคความรู้แบบที่ทันสมัยและการสร้างพลเมืองที่รับผิดชอบมรดกสิ่งแวดล้อมของโลก การช่วยเหลือด้านการพัฒนากับอินโดนีเซียเป็นนวัตกรรมใหม่ล่าสุด ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของการเสริมสร้างศักยภาพที่จะช่วยตอบสนองความท้าทายของอินโดนีเซียในการจัดการความหลากหลายทางเศรษฐกิจ การดูแลและกระจายอำนาจของคนกว่า 250 ล้านคน ซึ่งร้อยละ 13 ยังคงอาศัยอยู่ภายใต้เส้นความยากจนสากล

³⁵ UNPDF United Nations Partnership For Development Framework 2011-2015: Indonesia

Jakarta, United Nations, 2010, 65 p..

From http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Indonesia (15 July 2015)

³⁶ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Indonesia (15 July 2012)

³⁷ แหล่งที่มา <http://www.usaid.gov.au/country/indonesia.cfm>

แผนภาพที่ 42 โครงการภายใต้ความช่วยเหลือของออสเตรเลียของอินโดนีเซีย

ที่มา <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001921/192183e.pdf>

สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือแก่อินโดนีเซีย ในปี 2010 อเมริกาให้ความช่วยเหลืออินโดนีเซียสูงถึง 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ สองหมื่นล้านบาท (*The Nation*, 20 March 2012) อินโดนีเซียภายใต้การนำของประธานาธิบดีบัมบัง ยุคโยโน มีความเข้มแข็งมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รายงานการสำรวจล่าสุดชี้ ความยากจนในอินโดนีเซียลดลง³⁸ จาก 31 ล้านคนในปี 2010 เป็น 30 ล้านคนในปี 2011

แผนภาพที่ 43 ประธานาธิบดีของอินโดนีเซีย Susilo Bambang Yudhoyono

ที่มา: <http://www.eastasiaforum.org/category/countries/indonesia/> (อ้างอิงจากสำนักข่าว AAP)

38 BPS reports 1 million drop in poor population

<http://www.thejakartapost.com/news/2011/07/01/bps-reports-1-million-drop-poor-population.html>

ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย Susilo Bambang Yudhoyono ได้กล่าวปาฐกถาในระหว่างพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 18 ในกรุงจาการ์ตาประเทศอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม ค.ศ. 2011 โดยได้ย้าว่าอินโดนีเซียได้เน้นที่การสร้างบทบาทความเป็นผู้นำในอาเซียน เป็นการแสดงให้เห็นถึงความปรารถนาที่จะมีบทบาทมากในระดับโลกด้วยการส่งเสริมอินโดนีเซียให้เป็นรัฐแห่งประชาธิปไตยที่ใหญ่ที่สุดของโลกอันดับที่สาม (Rizal Sukma) อย่างไรก็ตาม³⁹อินโดนีเซียยังมีความยากจนอย่างมาก อินโดนีเซียส่งออกแรงงานไปยังต่างประเทศนับล้านคน ซึ่งคล้ายๆ กับฟิลิปปินส์

สำหรับอินโดนีเซีย รายงานของสหประชาชาติในการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน⁴⁰ พบว่า นักเรียนประถมและมัธยมศึกษายังมีภาวะโภชนาการที่ไม่ดีซึ่งเป็นหนึ่งของปัญหาอันมีผลต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนและประสิทธิภาพการทำงาน อนึ่งเงินลงทุนสำหรับการศึกษามีน้อยคือเพียงร้อยละ 9 ของงบประมาณของประเทศโดยรวม สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นในสภาพที่แย่อันเป็นผลให้กว่าร้อยละ 50 ของห้องเรียนมีสภาพแย่มาก มีปัญหาการขาดครู ปัญหาที่พบบ่อยในระบบการศึกษาคือการทุจริต การขาดความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการทำงาน

ตัวเลขทางการศึกษาจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ Unicef⁴¹ แสดงให้เห็นว่า อินโดนีเซีย มีประชากรในปี ค.ศ. 2010 สูงถึง 239,871,000 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรอยู่ที่ 2010 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ร้อยละ 92 ของประชากรในวัยผู้ใหญ่รู้หนังสือ คือ อ่านออก-เขียนได้ (คศ 2005-2010) การเข้าเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสูงถึงร้อยละ 98 อัตราการรู้หนังสือของเยาวชนที่มีอายุในช่วง 15-24 ปีของเพศชายสูงมากคือสูงถึง 100 เปอร์เซนต์ ส่วนเพศหญิงสูงถึง 99 เปอร์เซนต์ ใน 100 คน มีชาวอินโดนีเซียใช้มือถือ 92 คน แต่ใน 100 คนมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพียง 9 คนเท่านั้น อัตราส่วนการเข้าเรียนมัธยมต้นระหว่างปี คศ 2007-2010 มีร้อยละ 93 สำหรับการเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลังจากจบ ม. ต้น) ในช่วงปี คศ 2007-2010 มี ร้อยละ 66 ในส่วนของการจัดบให้กับการศึกษานั้นเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายของรัฐบาลกลาง (2000-2009) ที่จัดสรรให้โดยเฉลี่ย

³⁹ Govt intensifying efforts to protect migrant workers

<http://www.antaraneews.com/en/news/73348/govt-intensifying-efforts-to-protect-migrant-workers> [9 July 2011]

⁴⁰ <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001921/192183e.pdf>

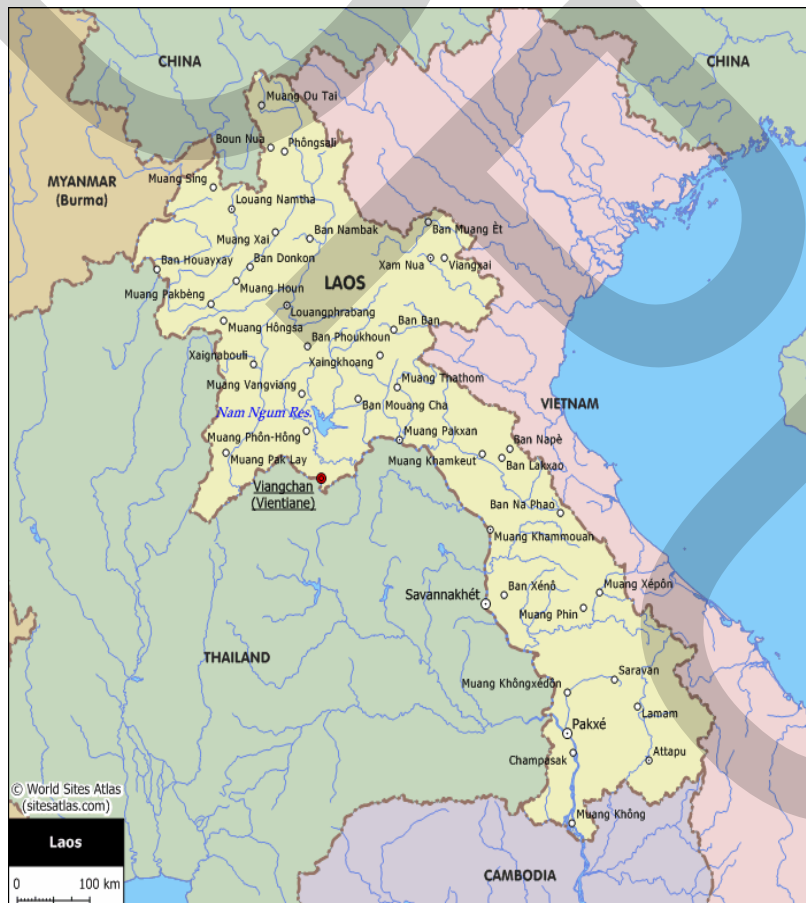
⁴¹ http://www.unicef.org/infobycountry/indonesia_statistics.html [7 May 2012]

ในช่วงปี 2000-2009 คือร้อยละ 4 อินโดนีเซียมีเงินช่วยเหลือในปี ค.ศ. 2009 จำนวน 1,047 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2.2.4 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Laos)

ประเทศลาวมีชื่ออย่างเป็นทางการว่าประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) ลาวเป็นหนึ่งในประเทศที่มีรายได้อันดับต่ำที่สุดของโลก และยังเป็นเพียงประเทศเดียวในกลุ่มอาเซียนที่ไม่มีทางออกทางทะเล (landlocked country) แต่ลาวเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูง เนื่องจากลาวยังมีทรัพยากรธรรมชาติอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานน้ำ มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ และมีประชากรที่ยังไม่มากนักมีเพียงประมาณหกล้านคน

การแบ่งเขตการปกครอง (Administrative Divisions) ของลาวมีดังต่อไปนี้

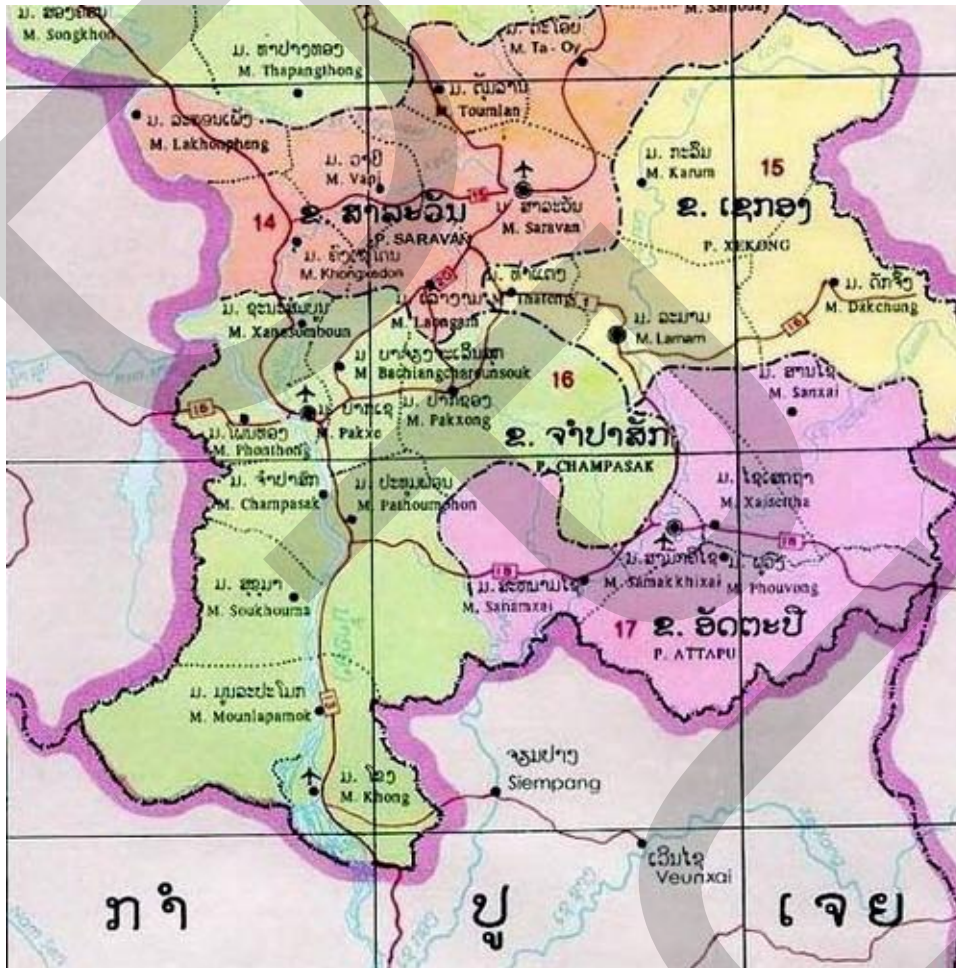

แผนที่ 44 แผนที่ประเทศลาว

ที่มา <http://www.sitesatlas.com/Maps/Maps/lao-pol.htm> (12 ตุลาคม 2555)

สปป. ลาวแบ่งมี 16 แขวง และ 1 เขตปกครองพิเศษ (นครหลวงเวียงจันทน์) แขวงทั้ง 16 ได้แก่

1. แขวงอัตตะปือ (Attapeu) เป็นแขวงทางตอนใต้ของประเทศลาวมีชายแดนติดกับกัมพูชาและเวียดนาม มีพื้นที่ 10,320 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 114,300 คน มีเมืองอยู่ 5 เมือง (Muang) ได้แก่ เมืองภูววงษ์ (Phouvong) เมืองสามัคคีชัย (Samakkhixay) เมืองสนามชัย (Sanamxay) เมืองสัญชัย (Sanxay) และเมืองไชยเซช (Xaysetha) มีการลงทุนจากเวียดนามสูง เช่นการปลูกยางพาราและอ้อย

แผนภาพที่ 45 แผนที่แขวงอัตตะปือ

ที่มา <http://www.ounon19.com/Attapeu.htm> (12 ตุลาคม 2555)

แขวงอัตตะปือเป็นแขวงที่อยู่ทางตอนใต้ของ สปป. ลาว แขวงอัตตะปือยังรักษาธรรมชาติไว้ได้เป็นอย่างดี ผู้คนใช้ชีวิตที่เรียบง่าย

2. แขวงบ่อแก้ว (Bokeo) อยู่ทางตอนเหนือของประเทศ มีอาณาเขตติดกับจังหวัดเชียงรายของไทยและรัฐฉานของเมียนมาร์ แยกตัวออกมาจากแขวงหลวงน้ำทาในปี ค.ศ. 1986 มีพื้นที่ 6196 ตารางกิโลเมตร ประชากรปี ค.ศ. 2004 ประมาณ 149,700 คน แบ่งการปกครองออกเป็นเมือง 4 เมือง โดยมีเมืองเอกคือ บ้านห้วยไซ (Ban Houayxay) เมืองที่เหลือคือ เมืองห้วยไซ (Houay Xay) เมืองเมิง (Meung) เมืองคันทอง (Tonpheung) เมืองน้ำงู (Nam Nhou) ซึ่งมีฐานะเป็นเขตพิเศษ (special area) สภาพของแขวงนั้น ในส่วนของการคมนาคมขนส่งนั้น มีเส้นทางที่เชื่อมเมืองห้วยไซของแขวงบ่อแก้วกับเมืองหลวงน้ำทา เชื่อมยังเมืองบ่อเต็น (Boten) ซึ่งเป็นเมืองชายแดนติดต่อกับเมืองโมฮัน (Mohan) ของแขวงอุดมไซ ประเทศจีน

ณ แขวงบ่อแก้วนี้เองที่เป็นที่ตั้งของสามเหลี่ยมทองคำอันลือชื่อของโลก ประชาชนแขวงบ่อแก้วมีฐานะยากจนเด็กมีโอกาสด้านการศึกษาน้อย มีนักเรียนน้อยมากที่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา⁴²

3. แขวงบอลิคำไซ มีพื้นที่ 14763 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกคือจังหวัดหงอัน และฮาเท็ง ของเวียดนาม ติดกับไทย คือจังหวัดบึงกาฬและหนองคาย มีเมืองอยู่ 7 เมือง ได้แก่ (1) เมืองบอลิคำ (Bolikhanh) (2) เมืองคำเขียด (Khamkheuth) (3) เมืองปากกาตั้ง (Pakkading) (4) เมืองปากซัน (Paksan) (5) เมืองท่าพระบาท (Thaphabath) (6) เมืองเวียงทอง (Viengthong) (7) เมืองไซจำปูน (Xaychamphone)

4. แขวงจำปาสัก (Champasak) มีพื้นที่ 15415 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรประมาณ 570,000 คน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของลาวอยู่ติดกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยและทางตอนเหนือของกัมพูชา จากฝั่งไทยสามารถเดินทางผ่านด่านชายแดนช่องเม็ก อำเภอสิรินธร ของจังหวัดอุบลราชธานีได้ มีเมืองหลักๆอยู่สิบเมือง คือ 1) เมือง Bachiangchaleunsouk 2) เมืองจำปาสัก Champassack 3) เมืองของ Khong 4) เมืองลาปาโมก Mounlapamok 5) เมืองปากเซ Pak Sé 6) เมืองปากซอง Paksong 7) เมืองปทุมโพน Pathoumphone 8) เมืองโพนทอง (Phonthong) 9) เมืองสันสมบูน Sanasomboun 10) เมืองสุกมา Soukhouma

5. แขวงหัวพัน (Houaphanh) ตั้งอยู่ติดกับเวียดนามสามจังหวัดคือ ซอนลา หงอัน และคันทัว เมืองหลักๆ ในแขวงนี้คือ เมืองหัวเมือง (Huameuang) เมืองเอ็ด (Muang Et) เมืองสบเบา (Sop Bao) เมืองเวียงทอง (Viengthong) เมืองเวียงชัย (Viengxay) ซำเหนือ (Xamneua) อยู่ติดกับเมืองเวียงชัย เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์การกู่ชาติของลาว เมือง ซำใต้ (Xamtay) และเมืองเซียงขอ (Xiengkhor)

⁴² <http://plan-international.org/where-we-work/asia/laos/where-we-work/bokeo/>

6. แขวงคำม่วน อยู่ติดกับทางฝั่งนครพนมของไทย สามารถใช้เป็นเส้นทางเดินทางไปประเทศเวียดนามได้ โดยผ่านเวียดนามทางตอนกลางของประเทศ เมืองสำคัญ ๆ ของแขวงนี้คือ เมืองบุรพา (Boulapha) เมืองหินบัว (Hinboun) เมืองมหาชัย (Mahaxay) เมืองนาคาย (Nakai) เมืองหมราช (Nhommalath) เมืองหนองบวค (Nongbouk) เมืองท่าเช็ก (Thakhek) เมืองสายบัวทอง (Xaybouathong) เมืองสีบั้งไฟ (Xebangfay)

7. แขวงหลวงน้ำทา (Luang Namtha) อยู่ทางตอนเหนือติดกับมณฑลยูนนานของจีนและรัฐฉานของพม่า มีพื้นที่ 9,325 ตารางกิโลเมตร ประชากรปี ค.ศ. 2004 มี ประมาณ 150,100 คน เมืองเอกคือ เมืองหลวงน้ำทา

8. แขวงหลวงพระบาง ทิศตะวันตกมีอาณาเขตติดประเทศเวียดนามที่จังหวัดเดียนเบียน (Dien Bien) และซอนลา (Son La) มีเมืองดังนี้ คือเมืองจอมเพ็รช (Chomphet) เมืองหลวงพระบาง (Louangphrabang) เมืองน้ำบาก (Nambak) เมืองน่าน (Nan) เมืองงอย (Ngoi) เมืองปากแซง (Pak Xeng) เมืองปากอู (Park Ou) เมืองโพนชัย (Phonxay) เมืองภูเขื่อน (Phoukhoun) เมืองเวียงคำ (Viengkham) เมืองเซียงเงิน (Xieng Ngeun)

9. แขวงอุดมไซ (OUdomxay) ติดกับมณฑลยูนนานของจีนทางทิศเหนือ มีพื้นที่ 15,370 ตารางกิโลเมตร ประชากรปีค.ศ. 2004 มีประมาณ 275,300 คน มีเมืองอยู่ 7 เมือง ดังนี้ เมืองไซ (Xai) ซึ่งเป็นเมืองเอก (เดิมชื่อเมืองดักศิลา) เมืองลา (La) เมืองนะโม (Namo) เมืองงา (Nga) เมืองบั้ง (Beng) เมืองฮวน (Houn) เมืองปากเบ้ง (Pakbeng) เส้นทางหลักที่เชื่อมโยงกับเมืองหลวงพระบางคือทางหลวงแห่งชาติหมายเลขหนึ่ง

10. แขวงพงสาตี (Phongsaly) ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของลาว มีพื้นที่ 16,270 ตารางกิโลเมตร ประชากร (2004) ประมาณ 199,900 คน ทิศตะวันตกอยู่ติดจังหวัดเดียนเบียนของเวียดนามทิศเหนือติดมณฑลยูนนานของจีน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง แต่ป่าไม้ถูกทำลายไปมากแล้ว กลายเป็นภูเขาหัวโล้นเสียเป็นส่วนใหญ่ ระยะเวลาหลังมีโรงงานจากจีนเข้ามาตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก มีเมืองดังนี้ เมืองบวนเหนือ (Boun Nua) เมืองบวนใต้ (Boun Tai) เมืองเช่า (Khoa District) เมืองใหม่ (Mai District) เมืองกุดอู (Gnot-Ou) เมืองพงสาตี (Phongsali) เมืองสามพัน (Samphan) สภาพโดยทั่วไป ประชาชนยังยากจนอยู่มาก การศึกษายังไม่ทั่วถึง

11. แขวงสาละวัน (Salavan) มีพื้นที่ 10,691 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว 336,000 คน ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดอุบลราชธานี ทิศตะวันตกอยู่ติดกับจังหวัด Quang Tri และจังหวัด Thua Thien-Hue ของเวียดนาม มีเมืองอยู่ 8 เมือง คือ เมืองโขงซีโดน (Khongsedone) เมืองละโขนเพ็ง (Lakhonepheng) เมืองลาวงาม (Lao Ngarm) เมืองสาละวัน (Salavan) เมืองสเมย (Samuoi) เมืองตาอ้อย (Ta Oi) เมืองคุ่มหลาน (Toomlam) เมืองวาปี (Vapy)

12. แขวงสะหวันนะเขต อยู่ติดกับไทยทางทิศตะวันออก คือจังหวัดมุกดาหารและนครพนม ทิศตะวันตก ติดกับจังหวัดกว๋างตร(Quang Tr) และ ถัวเทียนเว้ (Thua Thien-Hue) ของเวียดนาม มีเมืองสิบกว่าเมืองดังนี้

1. เมืองอาสพะพังทอง (Atsaphangthong) 2. เมืองอาสพะโพน (Atsaphone) 3. เมืองจำโพน (Champhone)
4. เมืองไกรสอนพรวิหาร (Kaysone Phomvihane, เดิมชื่อ กันทะบุรี (Khanthabouly) 5. เมืองนอง (Nong)
6. เมืองอุทุมโพน (Outhoumphone) 7. เมืองพลาญไซ (Phalanxay) 8. เมืองพิณ (Phine) 9. เมืองซีโปน Sepone
10. เมืองSongkhone 11. เมืองตะพานทอง (Thapangthong) 12. เมืองวิละบุรี (Vilabuly)
13. เมืองไซบุรี (Xaybuly) 14. เมืองไซพูทอง (Xayphouthong) และ 15. เมืองซอนบุรี (Xonnabouly) มีรถประจำทางวิ่งไป-มา ระหว่างจังหวัดมุกดาหารของไทยกับเมืองไกรสอนพรวิหารของลาว และยังมีรถโดยสารวิ่งไป-มา ระหว่างเมืองไกรสอนพรวิหารของลาวกับเมืองถัวเทียนเว้ของเวียดนาม

13. แขวงเวียงจันทน์ สองปีหลังการประกาศใช้นโยบายเศรษฐกิจใหม่ในปี ค.ศ. 1986 ลาวได้แบ่งแขวงเวียงจันทน์ออกเป็นสองส่วน คือเขตกำแพงเมืองเวียงจันทน์และส่วนที่เหลือ เมืองต่างๆในแขวงนี้คือ เมืองฟวง (Feuang) หินเห็บ (Hinhurp) ฮม (Hom) กาสี (Kasy) แก้วอุดม (Keo Oudom) มาด (Mad) โพนหง (Phonhong) Thoulakhom Vangvieng เมืองเวียงคำ (Viengkham) เมืองชัยสมบุรณ์ (Xaisomboun) เมืองชะนาคำ (Xanakham)

14. แขวงไซยะบุรี (Xayaburi) มีพื้นที่ 16,389 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับประเทศไทยที่จังหวัดน่าน แบ่งเขตการปกครองออกเป็นเมือง ดังนี้เมืองบ่อเต็น (Botene District) หงสา (Hongsa District) Kenethao District Khop District Ngeun District ปากไถ (Parklai District) เฟียง (Phiang District) ทองมีไชย (Thongmyxay District) เมืองไซบุรี (Xayabury District) และเมืองเซียงโพน (Xienghone District) ชื่อไซยะบุรีเริ่มเป็นชื่อที่คุ้นหูของคนไทยมากขึ้นเมื่อมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างเขื่อน ไซยะบุรีที่บริษัทก่อสร้างของไทยเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องนั่นเองคือ บริษัท ช. การช่าง และองค์กรสากลทุกที่วางเรื่องผลกระทบที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อม

15. แขวงเซกอง (Sekong) มีพื้นที่ 7,665 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรประมาณ 83,600 คน อยู่ทางตอนใต้ของลาว ตั้งอยู่ติดกับเวียดนาม แขวงนี้อยู่ทางตอนเหนือของแขวงอัตตะปือ อยู่ติดกับแขวงจำปาสัก และ สาละวัน มีเมืองหลักอยู่ 4 เมืองคือ เมืองดักจวง (Dakcheung) เมืองกาลุม (Kaleum) เมืองละมัม (Lamam) และเมืองท่าเต็ง (Thateng) แขวงเซกองจัดเป็นแขวงที่อยู่ห่างไกลการพัฒนาของลาวมากที่สุด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและหุบเขากว่าห้าสิบล้านไร่ซึ่งพื้นที่ยังเป็นป่า มีเส้นทางเดินรถจากเมืองป่าแซงของแขวงจำปาสักเดินทางไปถึง ลาวเรียกผู้คนในแขวงว่าลาวเทิง หรือ ลาวภูเขา

16. แขวงเชียงขวาง ทิศตะวันตกคือจังหวัดฮอันของเวียดนาม

- 1) เมืองคำ (Kham) 2) เมืองขวน (Khoune) 3) เมืองหมอกใหม่ (Morkmay) 4) เมืองหนองเห็ด (Nonghed) 5) เมืองเป็ก (Pek) 6) เมืองพาศัย Phaxay 7) เมืองภูกูด Phookood และ 8) เมืองท่าตม (Thatom)

สำหรับข้อมูลพื้นฐานของลาวมีดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของลาวมีดังนี้ สปป ลาว มีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากร 6.14 ล้านคน (ข้อมูลปี ค.ศ. 2007) เมืองหลวงคือนครเวียงจันทน์ (Vientiane) ระบอบการปกครองคือระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยของประชาชน (People's Democratic Republic) ภาษาประจำชาติคือภาษาลาว มีผู้นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (90%) สกุลเงินคือเงินกีบ (Kip)

ในส่วนของข้อมูลทางภูมิศาสตร์นั้น ลาว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล มีพื้นที่ 236,000 ตารางกิโลเมตร กว่า สองในสามเป็นที่ราบสูงและภูเขา มีอาณาเขตทิศเหนือติดกับจีน ทิศตะวันออกติดเวียดนาม ทิศใต้ติดกับพม่า ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดพม่า

ลาวเต็มไปด้วยแม่น้ำสายน้อยใหญ่ แม่น้ำโขงไหลผ่านลาวเป็นระยะทางกว่า 1,835 กิโลเมตร จากเหนือไปใต้ และนี่เองที่ทำให้ลาวมีการสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้ามาก ในส่วนของลักษณะภูมิอากาศ ลาวเป็นประเทศในเขตร้อนได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม อากาศในแถบภูเขาสูงติดชายแดนเวียดนามทางภาคเหนือเป็นแบบกึ่งเขตร้อน (semitropical) ซึ่งความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิกลางวันกับกลางคืนมีสูงถึง 10 องศาเซลเซียส แม้จะไม่มีทางออกทางทะเล แต่ลาวเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นแร่ธาตุต่างๆ ป่าไม้ซึ่งมีสูงถึง 47 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ และสัตว์ป่า⁴³

ลาวเปลี่ยนจากการปกครองแบบราชอาณาจักร (Kingdom) มาเป็นสาธารณรัฐ (Republic) เมื่อปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ อำนาจอธิปไตยได้มาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือ National Assembly สภาประชาชน ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ (the provincial and district levels) ส่วนอำนาจในการบริหารนั้นมาจากรัฐบาล ส่วนอำนาจตุลาการมาจากการดำเนินการของศาลประชาชน ลาวแบ่งการปกครองออกเป็น 5 ชั้นอันได้แก่ การปกครองส่วนกลาง (central) การปกครองระดับ

⁴³ http://www.un.int/laos/laos_in_brief.htm (12 ตุลาคม 2555)

จังหวัดและระดับเทศบาล (provincial and municipality) ระดับอำเภอ (district) ระดับ tasseng และระดับบ้าน (village)

ลาวยังถือว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา อันดับในเวทีระหว่างประเทศของลาวไม่ดีมากนัก เช่น องค์กร Heritage Foundation/ The Wall Street Journal ได้จัดทำดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom) อันดับของลาวคือ 149 จาก 157 องค์กรสื่อไร้พรมแดน (Reporters Without Borders) ได้ระบุดัชนีเสรีภาพสื่อทั่วโลก (Worldwide Press Freedom Index) ลาวอยู่อันดับที่ 156 จาก 167 องค์กรความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) สร้างดัชนีความตระหนักในการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index) และจัดให้ลาวอยู่อันดับท้ายๆเช่นกัน คือ 163 จาก 179 ประเทศที่สำรวจ⁴⁴

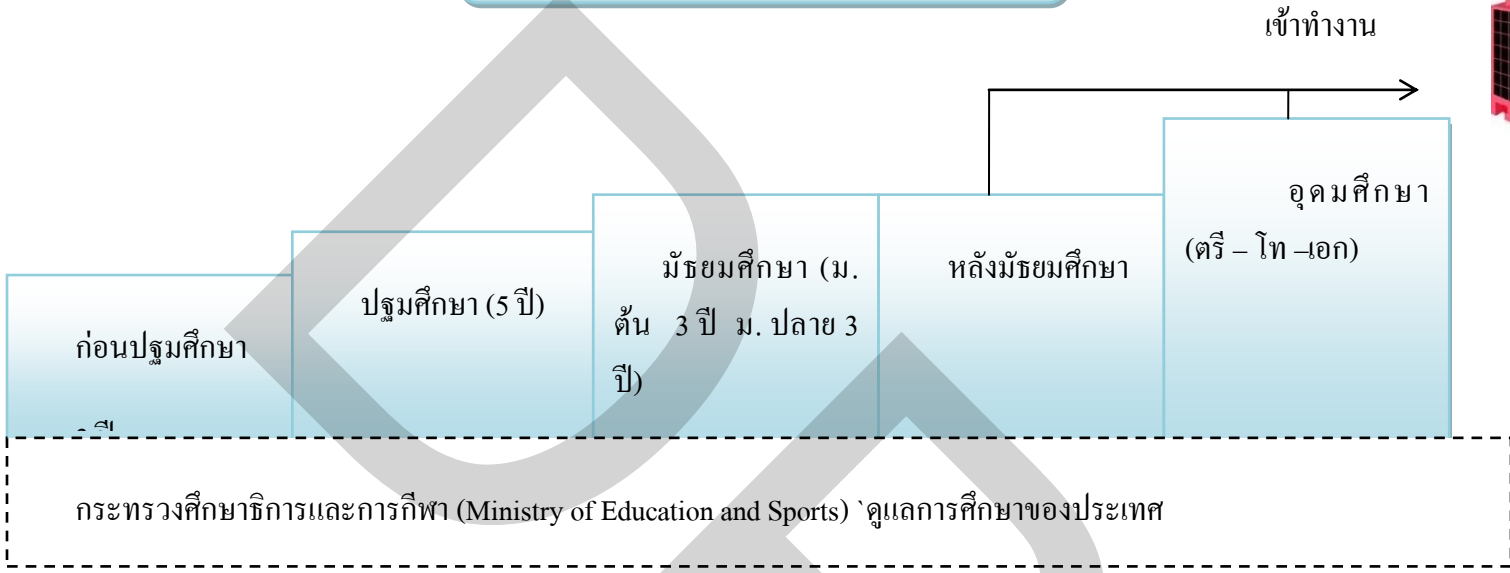
ในส่วนของการศึกษา นั้น รัฐบาลลาวใช้จ่ายเงินคิดเป็น 3.0 เปอร์เซ็นต์ของ จีดีพี (GDP) ในระหว่างปี 2005-2008 (http://www.un.int/lao/laos_in_brief.htm) ซึ่งถือว่าต่ำ ลาวมีการขยายตัวอันยิ่งใหญ่ของโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 ระบบการศึกษาในประเทศลาวประกอบด้วยระดับก่อนปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ลาวยังมีระบบการศึกษาแบบอาชีวศึกษาคือหลังจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนมีสองทางเลือกคือ เรียนต่อชั้นมัธยมปลาย หรือสามารถเรียนระดับอาชีวศึกษา หลังจบสามารถศึกษาต่อทางด้าน การอาชีพและเทคนิคที่สูงขึ้นหรือเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย

⁴⁴ www.wikipedia.org (20 ตุลาคม 2555)

อนึ่งมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของลาวได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว หรือ National University of Laos (<http://www.nuol.edu.la>) ปัจจุบันมีนักศึกษารวมกันกว่า 8 พันคน มีวิสัยทัศน์และพันธกิจ คือ มหาวิทยาลัยแห่งชาติของลาว เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของ ส.ป.ป ลาว ทางด้านการศึกษา วัฒนธรรม และการวิจัยที่มีคุณภาพสูงเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถตอบสนองความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของชาติ การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและสากล โดยพันธกิจแบ่งออกเป็นสี่ด้านคือด้านการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติและการให้บริการวิชาการแก่สังคม

มหาวิทยาลัยแห่งชาตินี้ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของลาว และยังเป็นมหาวิทยาลัยในเครือข่ายของอาเซียน หรือ Asean University Network (AUN) อีกด้วย

ระบบการศึกษาของประเทศไทย

แผนภาพที่ 46 โครงสร้างการศึกษาของประเทศไทย

ที่มา http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=390&catid=61&Itemid=193 (10 กรกฎาคม 2555)

การจัดการศึกษาของลาวเริ่มด้วยการศึกษาในระดับอนุบาลและก่อนวัยเรียน โรงเรียนอนุบาลในประเทศลาวจะมีทั้งโรงเรียนที่เป็นของรัฐบาลและเอกชน เปิดรับนักเรียนตั้งแต่อายุ 3-6 ปี ใช้เวลาเรียน 3 ปี แบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1-3 เมื่อจบชั้นอนุบาลแล้วจะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป

นับตั้งแต่ลาวได้เปลี่ยนการปกครองเมื่อปี ค.ศ.1975 (พ.ศ.2528) เป็นต้นมา ลาวได้ใช้ระบบการศึกษาเป็นแบบ 11 ปี คือระบบ 5 :3 :3 ดังนี้ ระดับประถมศึกษา ใช้เวลาในการศึกษา 5 ปี เด็กจะเริ่มเข้าเรียนเมื่ออายุ 6 ปี การศึกษาในระดับนี้ถือเป็นการศึกษาภาคบังคับ เด็กทุกคนต้องจบการศึกษาในระดับนี้ แต่ในทางปฏิบัติ การศึกษาภาคบังคับจะมีผลดีแต่เฉพาะเด็กในเมืองใหญ่เท่านั้น เนื่องจากลาวมีพื้นที่ประเทศกว้างขวางและประชากรกระจายกันอยู่

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาในการศึกษา 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาในการศึกษา 3 ปี ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ 5 -3 -3 นี้ อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ในส่วนของ การอุดมศึกษาหรือการศึกษาชั้นสูงนั้น รวมถึงการศึกษาด้านเทคนิค สถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในความดูแล และรับผิดชอบของกรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นการศึกษาเฉพาะทางซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงอื่น โดยเมื่อเด็กจบการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษาแล้ว จะมีการคัดเลือกนักเรียนเพื่อเสนอกระทรวงศึกษาธิการให้เด็กได้เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้แก่ สาขาอาชีพ ซึ่งใช้เวลาศึกษา 3 ปี ในวิทยาลัยเทคนิคต่างๆ เช่น ทางด้านไฟฟ้า ก่อสร้าง บัญชี ป่าไม้ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่สำคัญได้แก่

1. มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (เวียงจันทน์) ใช้เวลาศึกษา 6 ปี ขึ้นกับกระทรวงสาธารณสุข
2. มหาวิทยาลัยแห่งชาติ (ดงโคก) ใช้เวลาศึกษา 4 ปี
3. สถาบันสรรพวิชา (National Polytechnic Institute) ใช้เวลาศึกษา 6 ปี

(http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=390&catid=61&Itemid=193)

ลาวได้จัดทำแผนการพัฒนาประเทศและการศึกษาของชาติหลายแผน เช่น

Education Sector Development Framework 2009-2015 ESDF [Lao and English versions]⁴⁵

ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) ในปี ค.ศ. 2009 เป็นแผนที่มุ่งพัฒนาการเข้าถึงการศึกษาพื้นฐานของประเทศ และยังมีแผนที่เรียกว่า Master plan development of TVET เพื่อพัฒนาในช่วงปี ค.ศ. 2008 ถึงปี ค.ศ. 2015 ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2008)⁴⁶ ประเทศลาวยังมีแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาอีกแผนเรียกว่า The Education strategic vision up to the year 2020 เป็นแผนของกระทรวงศึกษาฯ เช่นกัน จัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 2000⁴⁷ และอีกหนึ่งแผนคือแผนที่อยู่ภายใต้กรอบการพัฒนาของสหประชาชาติที่เรียกว่า Education for All (EFA) National Action Plan 2003-2015 เป็นแผนของ UNESCO (Bangkok, UNESCO, 2005)⁴⁸ ซึ่งการมีแผนการพัฒนามุ่งสร้างความพร้อมให้กับประชาชนลาวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมของโลก

การศึกษาของ สปป. ลาวกับความช่วยเหลือจากต่างชาติ (Lao Education and Foreign Aids) ลาวยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากต่างชาติ จากประวัติศาสตร์ที่เต็มไปด้วยการทำสงคราม ทำให้ลาวมีความล้าหลังในการพัฒนา ลาวจึงได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ เช่น ความช่วยเหลือของออสเตรเลียที่ให้แก่ลาว (Australian aid to Laos) จากข้อมูลของ AUSAID หรือองค์การความร่วมมือระหว่างชาติ ออสเตรเลีย⁴⁹ พบว่า ออสเตรเลียได้ประมาณจำนวนเงินที่ให้เงินสนับสนุนแก่ สปป. ลาว เฉพาะในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2011-2012 เป็นจำนวนเงิน 31.1 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย (1245 บาท) ซึ่งความช่วยเหลือโดยตรงจากต่างชาติ (Total ODA) ประมาณการณ์ในปี ค.ศ. 2011-12 ว่ามีสูงถึง \$42.1 ล้านดอลลาร์ โดยการให้ความช่วยเหลือของ Ausaid นั้นเป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือผ่านรัฐบาลลาว (government partners) องค์กร NGO และองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ (multilateral agencies)

⁴⁵ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Lao+PDR

⁴⁶ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Lao+PDR

⁴⁷ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Lao+PDR

⁴⁸ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Lao+PDR

⁴⁹ <http://www.usaid.gov/au/country/country.cfm?CountryID=35&Region=EastAsia>

เป้าหมายของการให้ความช่วยเหลือของ Ausaid คือการลดความยากจน (poverty) และ การบรรลุผลของการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) โดยวัตถุประสงค์หลักของความช่วยเหลือคือ ความช่วยเหลือจากออสเตรเลียใช้ไปในการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาพื้นฐาน การพัฒนาและจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา สนับสนุนการปฏิรูปการค้าและการลงทุนของประเทศ การสาธารณสุข และการพัฒนาระบบสาธารณสุขพื้นฐานของประเทศ

การพึ่งพาเงินบริจาคจากต่างประเทศของลาว เห็นได้ชัดเจนจากการให้สัมภาษณ์ของนาย Sengsomphone Viravouth กับนักข่าวของหนังสือพิมพ์ The Nation (The Nation, 20 June 2011) ว่า รัฐบาลลาวลงทุนทางการศึกษา 378 ล้านดอลลาร์ และเงินบริจาคจากต่างประเทศมีสูงถึง 22.8 พันล้านบาท

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของลาว แหล่งข้อมูลคือจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ UNICEF⁵⁰ มีว่า ลาวมีอัตราการรู้หนังสือเด็กและเยาวชน (15-24 ปี) ช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 สำหรับเพศชายร้อยละ 89 เพศหญิงมีผู้รู้หนังสือ 79 % การมีส่วนร่วมในโรงเรียนก่อนประถมศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 คือร้อยละ 15 การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 มีสูงถึงร้อยละ 82 การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาแล้วเรียนจบชั้นประถมศึกษาที่ 6 จากข้อมูลสำรวจในปี ค.ศ. 2006-2009 คือ 65% การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา มีอัตราส่วนการเข้าเรียนสุทธิในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 อยู่ที่ ร้อยละ 39 สำหรับเพศชายและ ร้อยละ 33 สำหรับเพศหญิง

ตัวบ่งชี้ทางเศรษฐกิจ (Economic Indicators) ที่น่าสนใจของลาวมีดังนี้ ลาวมี GNI ต่อหัว (สหรัฐฯ) (ค.ศ. 2010) อยู่ที่ 1,010 ดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละของประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนระหว่างประเทศของสหรัฐฯ \$ 1.25 ต่อวันในช่วงปี ค.ศ. 2000-2009 มีสูงถึง 34% ลาวมีเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ หรือ ODA ไหลเข้าในปี ค.ศ. 2009 อยู่ที่ 420 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2.2.5 มาเลเซีย (Malaysia)

มาเลเซียจัดเป็นรัฐสมาชิกที่มีระบบการศึกษาที่แข็งแกร่งยิ่ง ตั้งอยู่ทางใต้ของไทย มาเลเซียเป็นหนึ่งในห้ารัฐสมาชิกที่ร่วมกันก่อตั้งอาเซียน มาเลเซียมีระบอบการปกครองแบบสหพันธรัฐ หรือที่เรียกว่า เฟเดเรชัน (Federation) โดยมีสมเด็จพระราชาธิบดี (สุลต่าน) เป็นประมุข ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากเจ้าผู้ปกครองรัฐ 9 รัฐ (ยะโฮร์ ตรังกานู ปะหัง สลังงอร์ เกดะห์ กัลันตัน เนกรีเซมบิลัน เประ และปะลิส) และพลัดเปลี่ยน

⁵⁰ http://www.unicef.org/infobycountry/laopdr_statistics.html

หมุนเวียนกันขึ้นดำรงตำแหน่งวาระ 5 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดได้มีขึ้นในปี ค.ศ. 2011 นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลสหพันธรัฐ และมุขมนตรีแห่งรัฐ (Menteri Besar ในกรณีที่มีเจ้าผู้ปกครองรัฐ หรือ Chief Minister ในกรณีที่ไม่มีเจ้าผู้ปกครองรัฐ) เป็นหัวหน้ารัฐบาลแห่งรัฐ รูปแบบการปกครองของมาเลเซียมีชื่อว่าระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) มี เมืองหลวง คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) เมืองราชการ (The Federal Administrative Centre) คือ เมืองปุตราจายา (Putrajaya) ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของกัวลาลัมเปอร์ โดยห่างจากเมืองหลวง 25 กิโลเมตร

การแบ่งเขตการปกครอง มาเลเซียตะวันตก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมาลายู ประกอบด้วยรัฐต่างๆ 11 รัฐ คือ ปะหัง สลังงอร์ เนกรีเซมบิลัน มะละกา ยะโฮร์ ประ กลันตัน ตรังกานุ ปีนัง เกดะห์ และปะลิส ส่วนมาเลเซียตะวันออก ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว (กาลิมันตัน) ประกอบด้วย 2 รัฐ คือ ซาบাহ์ และซาราวัก นอกจากนี้ยังมีเขตการปกครองภายใต้สหพันธรัฐ อีก 3 เขต คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวง) เมืองปุตราจายา (เมืองราชการ Putrajaya หรือ บุตราชัย) และเกาะลาบวน (Labuan) ทั้งนี้เกาะลาบวนมีสถานะเป็นเขตปกครองพิเศษ (Territory) โดยมีเมืองหลักคือ วิคตอเรีย (Victoria)

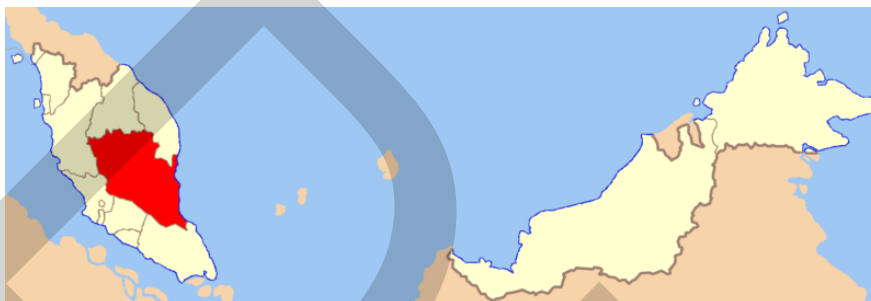

แผนภาพที่ 47 ภาพถ่ายทางอากาศของเกาะลาบวนแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย

ที่มา <http://www.noah-marine.com/Port%20Informations.html> (12 December 2012)

เขตปกครองพิเศษลาบวนนี้ประกอบไปด้วยเกาะเล็ก ๆ อีก 4 เกาะ กระจายตัวรอบ ๆ เมืองวิกตอเรีย ัว เกาะ (Palau) อยู่ห่างจากแผ่นดินใหญ่ หรือ Mainland เพียง 4.5 ไมล์เท่านั้นเอง เกาะนี้ยังอยู่ห่างจากกรุงบันดาร์เสรี เบกาวาน อันเป็นเมืองหลวงของประเทศบรูไนเพียง 1 ชั่วโมงหากเดินทางโดยเรือ

1. รัฐปะหัง (Pahang)

แผนที่ที่ 48 แผนที่รัฐปะหัง

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Pahang_state_locator.PNG (12 May 2012)

รัฐปะหังมีพื้นที่ 36,137 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณหนึ่งล้านสี่แสนคน จัดเป็นรัฐที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของมาเลเซียในส่วนที่เป็นแหลมมลายู มหาวิทยาลัยมาเลเซียแห่งปะหัง⁵¹ (University Malaysia Pahang) ข่าวก่อนเดือนกุมภาพันธ์ 2555 รายงานว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ในระดับปริญญาตรีจำนวน 148 คน ได้เป็นจิตอาสาสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนประถมหลายแห่งหลายร้อยคนในเมือง Pekan⁵² สิ่งนี้สะท้อนข้อเท็จจริงสองประการ ประการแรกคือความกระตือรือร้นของสถาบันการศึกษาในการพัฒนาภาษาอังกฤษ และระดับภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาของนักเรียนมาเลเซียที่ยังต้องการได้รับการพัฒนาเช่นกัน

⁵¹ <http://www.ump.edu.my/index.php?lang=en>

⁵² <http://community.ump.edu.my/ecomstaff/includes/viewNewsToPublic.jsp?ref=6167>

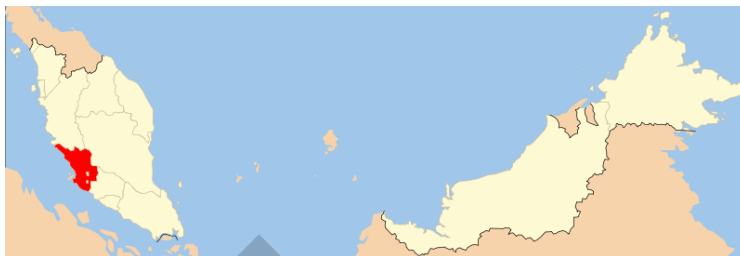

แผนที่ที่ 49 แผนที่รัฐปะหังและรัฐอื่น ๆ บนแหลมมะลายูแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย

ที่มา <http://www.turkey-visit.com/map/Malaysia/Kuantan-map.asp> (12 December 2012)

2. รัฐสลังงอร์ (Selangor)

รัฐสลังงอร์มีพื้นที่ 8,104 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 5,411,324 คน (2010) ทิศตะวันตกคือช่องแคบมะละกา (Straits of Malacca)

แผนที่ 50 แผนที่รัฐสลังงอร์

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Selangor_state_locator.svg (22 May 2012)

รัฐนี้จัดเป็นรัฐที่มีความสำคัญยิ่งของมาเลเซีย เนื่องจากเป็นรัฐที่ถือว่าเป็นที่ตั้งของกรุงกัวลาลัมเปอร์ เป็นรัฐที่ใช้ภาษาอังกฤษสูง มีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษถึง 4 ฉบับ คือ New Straits Times (in English) The Star (in English) The Malay Mail (in English) และ The Sun (in English)

รัฐสลังงอร์จัดเป็นรัฐที่มีความเข้มแข็งทางการศึกษามากที่สุดของมาเลเซีย เป็นเสมือนหัวใจของประเทศ รัฐนี้มีสถาบันการศึกษาระดับระดับอุดมศึกษามากมาย ถือได้ว่ามีสถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ใหญ่และมากที่สุดในประเทศมาเลเซีย มีมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนกว่า 20 แห่ง มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในรัฐสลังงอร์ มีดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัย International Islamic University of Malaysia (IUM) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1983 ตั้งอยู่ที่เมืองกอมบัก (Gombak) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.iium.edu.my

Universiti Teknologi MARA (UiTM) ก่อตั้งในปี ค.ศ 1999 ตั้งอยู่ที่เมืองชาห์ ลาลาม (Shah Alam) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.uitm.edu.my

มหาวิทยาลัยแห่งชาติมาเลเซีย หรือ Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) ก่อตั้งในปี ค.ศ 1970 ตั้งอยู่ที่เมืองบันกิ (Bangi) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ukm.edu.my

มหาวิทยาลัย Universiti Putra Malaysia (UPM) ก่อตั้งในปี ค.ศ 1971 ตั้งอยู่ที่เมืองเซอร์ดัง (Serdang) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.upm.edu.my

ในส่วนของมหาวิทยาลัยเอกชน และ University College มีดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัย Al-Madinah International University (MEDIU) ก่อตั้งในปี ค.ศ 2006 ตั้งอยู่ที่ ชาห์ ลาลาม (Shah Alam) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mediu.edu.my

Binary University College of Management and Entrepreneurship (BUCME) ก่อตั้งในปี ค.ศ 1984 ตั้งอยู่ที่เมืองปูชอง (Puchong) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.binary.edu.my

CITY University College of Science and Technology หรือ CITY UC ก่อตั้งในปี ค.ศ 1984 ตั้งอยู่ที่เปตาลิงจาซา (Petaling Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.city.edu.my

Cyberjaya University College of Medical Sciences (CUCMS) ก่อตั้งในปี 2005 ตั้งอยู่ที่เมืองไซเบอร์จายา (Cyberjaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cybermed.edu.my

มหาวิทยาลัยสลังงอร์ (University of Selangor) ก่อตั้งในปี 1999 ตั้งอยู่ที่เมืองเบสตาริจาซา (Bestari Jaya) และเมืองชาร์อะลัม (Shah Alam) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.unisel.edu.my

International University College Of Nursing (IUCN) ก่อตั้งในปี 2009 ตั้งอยู่ที่เมืองเปตาลิงจาซา (Petaling Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.iuon.edu.my

International University College Of Technology Twintech (TWINTECH) ก่อตั้งในปี 1994 ตั้งอยู่ที่เมืองบังกี (Bangki) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.twintech.edu.my

KDU University College (KDU) ก่อตั้งในปี 1983 ตั้งอยู่ที่เมืองคามันซาราอูตามะ (Damansara Utama) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.kdu.edu.my

Kuala Lumpur Infrastructure University College (KLIUC) ก่อตั้งในปี 1973 ตั้งอยู่ที่เมืองกะจาง (Kajang) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.kliuc.edu.my

Limkokwing University of Creative Technology (LUCT) ก่อตั้งในปี 1992 ตั้งอยู่ที่เมืองไซเบอร์จายา (Cyberjaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.luct.edu.my

Malaysia University of Science and Technology (MUST) ก่อตั้งในปี 2000 ตั้งอยู่ที่เมืองเปตาลิงจาซา Petaling Jaya เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.must.edu.my

มหาวิทยาลัย Management and Science University (MSU) ก่อตั้งในปี 2002 ตั้งอยู่ที่เมืองชาร์อะลัม (Shah Alam) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msu.edu.my

Masterskill University College of Health Sciences (MASTERSKILL) ก่อตั้งในปี 1997 ตั้งอยู่ที่เมืองเชอริส (Cheras) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.masterskill.edu.my

มหาวิทยาลัย Multimedia University (MMU) ก่อตั้งในปี 1994 ตั้งอยู่ที่เมืองไซเบอร์จายา (Cyberjaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mmu.edu.my> MMU คือมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกของมาเลเซีย ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1996

SEGi University College (SEGi) ก่อตั้งในปี 1977 มีสองวิทยาเขตคือ วิทยาเขตโกตาตามันชารา (Kota Damansara) และวิทยาเขตสุบัง (Subang Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.segi.edu.my>

Selangor International Islamic University College (KUIS) ก่อตั้งในปี 1995 ตั้งอยู่ที่เมืองบานกิ (Bangi) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.kuis.edu.my>

มหาวิทยาลัย Sunway University (SYUC) ก่อตั้งในปี 1987 ตั้งอยู่ที่เมืองสุบังจายา (Subang Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sunway.edu.my>

มหาวิทยาลัย Taylor's University (TAYLOR) ก่อตั้งในปี 1969 ตั้งอยู่ที่เมืองสุบังจายา (Subang Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.taylors.edu.my>

มหาวิทยาลัย Tenaga Nasional University (UNITEN) ก่อตั้งในปี 1976 ตั้งอยู่ที่เมืองกาจัง (Kajang) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.uniten.edu.my>

มหาวิทยาลัย Tun Abdul Razak University (UNIRAZAK) ก่อตั้งในปี 1998 ที่ตั้งคือเมืองเปตาลิงจายา (Petaling Jaya)

วิทยาเขตมหาวิทยาลัยนานาชาติในรัฐสลังงอร์ ได้แก่

มหาวิทยาลัย Monash เป็นสาขาของมหาวิทยาลัย Monash ของประเทศออสเตรเลียตั้งในปี 1998 ที่เมืองสุบังจายา (Subang Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.monash.edu.my>

มหาวิทยาลัย Wollongong จากประเทศออสเตรเลีย ตั้งมาตั้งแต่ปี 1975 อยู่ที่เมืองสุบังจายา (Subang Jaya) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.uow.edu.my>

University of Nottingham จากสหราชอาณาจักร ตั้งในปี ค.ศ. 2000 วิทยาเขตนี้ตั้งอยู่ที่เมืองเซเมนยิห์ (Semenyih) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.nottingham.edu.my>

3. รัฐเนกรีเซมบิลัน (Negeri Sembilan)

รัฐนี้มีพื้นที่ 6,686 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 997,071 คน ทิศเหนือคือรัฐสลังงอร์ ทิศใต้อยู่ติดกับรัฐมะละกา ทิศตะวันออกคือรัฐปาหัง ดังแผนที่

แผนภาพที่ 51 แผนที่รัฐเนกรีเซมบิลัน

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:N9_state_locator.PNG (12 มีนาคม 2554)

รัฐนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตนในด้านการปกครอง จัดเป็นหนึ่งในรัฐทั้งเก้าของมาเลเซียที่มีองค์สุดท้ายปกครอง มีทั้งสถาบันระดับอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของเอกชนได้แก่

INTI University College (INTI-UC) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://newinti.edu.my>

มหาวิทยาลัย Islamic Science University of Malaysia (USIM) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.usim.edu.my>

Kolej TAFE Seremban เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.tafeseremban.edu.my

Legenda Group of Colleges เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.legendagroup.edu.my>

Nilai University College เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.nilai.edu.my ใช้ภาษาอังกฤษในการสอน ได้รับการจัดอันดับสูงถึงระดับที่ 5 (Tier 5)

PTPL College จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชนมีชื่อเต็มว่า Pusat Teknologi dan Pengurusan Lanjutan (PTPL) หรือ Advance Management and Technology Centre เน้นการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและ

ปริญญาดังกล่าว ประกอบไปด้วยวิทยาเขตมากถึง 10 วิทยาเขต มีเว็บไซต์อยู่ที่ <http://www.ptpl.edu.my/v7/index.php> โดยวิทยาเขตหลักตั้งอยู่ที่เมืองชารออลัม (Shah Alam) รัฐสลังงอ

4. รัฐมะละกา (Melaga)

รัฐมะละกามีพื้นที่ 1,664 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 788,706 คน ทิศตะวันออกอยู่ติดกับรัฐ Negeri Sembilan ทิศใต้คือรัฐยะโฮร์ (Johor) จัดเป็นรัฐที่มีขนาดเล็ก คือใหญ่กว่าเพียงแค่รัฐปะริสปะป็นัง เท่านั้น มะละกาเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์และเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว

แผนภาพที่ 52 แผนที่รัฐมะละกา

ที่มา <http://maps.google.co.th> (19 มีนาคม 2555)

รัฐมะละกามีโรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียง คือ Melaka International School ส่วนมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาต่างชาติมาเรียนมากคือ Universiti Multimedia ส่วน Melaka International School เป็นโรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียงให้บริการทั้งประชากรท้องถิ่นและชาวต่างชาติ

5. รัฐยะโฮร์ (Johor)

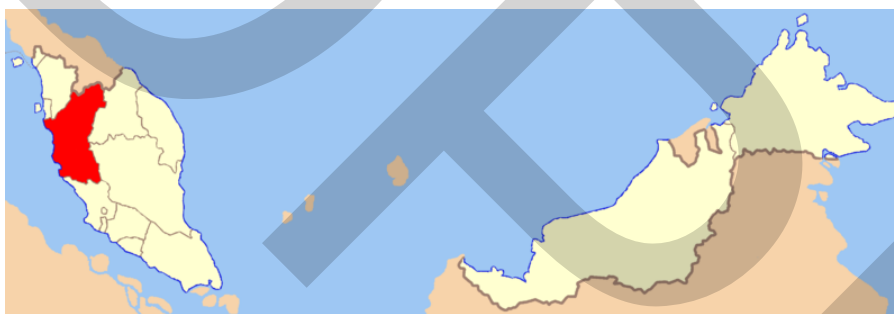
แผนภาพที่ 53 แผนที่รัฐยะโฮร์

แหล่งที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Johor_state_locator.PNG (25 พฤษภาคม 2555)

รัฐยะโฮร์มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นนำอยู่ 3 แห่ง คือ Universiti Teknologi Malaysia ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองสกาไค(Skudai) มหาวิทยาลัย Universiti Tun Hussein Onn Malaysia และ มหาวิทยาลัย Universiti Teknologi MARA Johor และยังมีสถาบันเทคโนโลยีอีกหลายแห่ง นักเรียนเชื้อสายมาเลย์ที่อยู่ในระดับประถมศึกษาต้องเรียน โรงเรียนสอนศาสนา (Islamic religious schools) เพิ่มเติมจากการเรียนปกติ (national schools) ชาวมาเลย์ส่วนใหญ่ในรัฐนี้รู้จักตัวอักษรภาษายาวี (Jawi script) ซึ่งถือเป็นตัวอักษรที่ใช้อย่างเป็นทางการของรัฐยะโฮร์มาตั้งแต่ปีค.ศ. 1885 นอกจากนี้ ภาษายาวียังเป็นภาษาที่ใช้ในสังคมมาเลย์โดยทั่วไป

6. รัฐเประ (Perak)

รัฐนี้มีพื้นที่ 21,035 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 2,258,428 คน ทิศเหนือมีอาณาเขตติดประเทศไทยกับจังหวัดยะลาและนราธิวาส ทิศตะวันตกอยู่ติดรัฐกะลันตันและปาหัง ทิศใต้คือรัฐสลังงอร์ มีเมืองเอกคือเมืองอิโป๊ะ (Ipoh)

แผนที่ที่ 54 แผนที่รัฐเประ

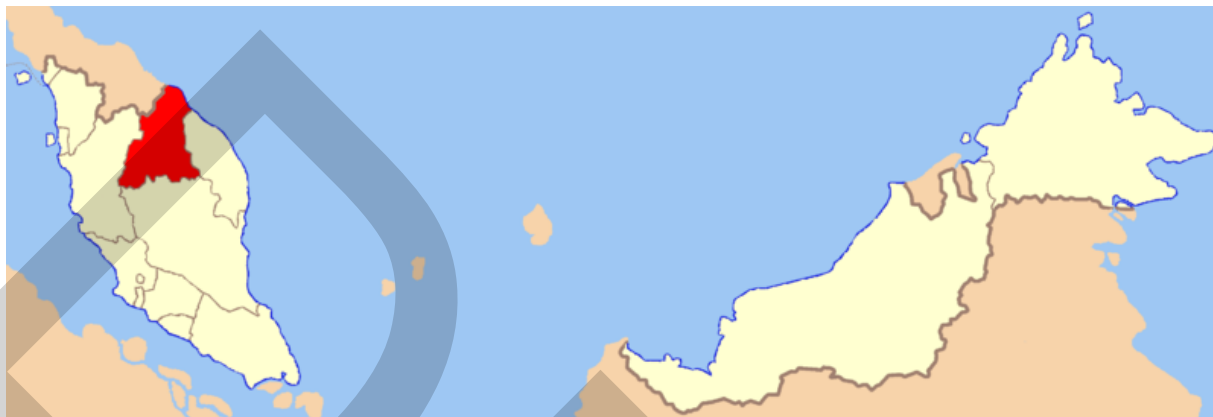
ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Perak_state_locator.PNG (30 เมษายน 2554)

มหาวิทยาลัยหลักของรัฐนี้คือ Sultan Idris University of Education และ มหาวิทยาลัย Universiti Teknologi Petronas

7. รัฐกลันตัน (Kelantan)

รัฐนี้มีพื้นที่ 15,099 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 1,459,994 คน (2010) ตั้งอยู่ทางใต้ของจังหวัดนราธิวาสของไทย อยู่ทิศเหนือของรัฐปาหัง ทิศตะวันตกคือรัฐตรังกานู เคยอยู่ภายใต้การปกครองของไทยในชื่อว่าจะังหวัดไทรบุรี ก่อนจะเสียให้กับสหราชอาณาจักรในปี ค.ศ. 1909 ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมเชื้อสายมาเลย์

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในรัฐกลันตันและสามจังหวัดทางใต้ของไทย อันได้แก่ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส มีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน มีการเดินทางไปมาระหว่างกันสูง ไม่ว่าจะเป็นการเพื่อเยี่ยมญาติ ขนส่งสินค้า และการทำธุรกิจขนาดเล็ก

แผนภาพที่ 55 แผนที่รัฐกลันตัน

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Kelantan_state_locator.PNG (12 May 2012)

รัฐนี้มีเมืองโกตา บารู (Kota Bharu) เป็นเมืองเอก เป็นรัฐที่มีประชากรที่มีเชื้อสายไทยอยู่มาก มีการใช้กฎหมายที่มีแนวคิดอิสลามแบบเคร่งครัดโดยพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย หลายๆกรณีเกิดปัญหาระหว่างอำนาจจากรัฐบาลกัวลา ลัมเปอร์และรัฐบาลของรัฐ

8. รัฐตรังกานู (Terengganu)

แผนภาพที่ 56 แผนที่รัฐตรังกานู

ที่มา <http://closeuponterengganu.blogspot.com> (12 กุมภาพันธ์ 2556)

รัฐนี้มีพื้นที่ 13,035 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 1,015,776 คน เปลี่ยนจากรัฐภายใต้การปกครองของไทยในปี 1909 ภายใต้สนธิสัญญาไทย-สหราชอาณาจักร (Anglo-Siamese Treaty of 1909) ประชากรส่วนใหญ่ในรัฐตรังกานูเป็นคนเชื้อสายมาเลย์ ไม่ได้มีคนที่เชื้อสายอินเดียหรือจีนเป็นจำนวนมากเหมือนรัฐอื่นๆ ดังนั้นจึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมแบบมาเลย์ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านศาสนาอิสลาม อันจะเห็นได้จากชัยชนะของพรรคการเมือง Islamic Party of Malaysia หรือ PAS ในปี 1999 'อนึ่งชาวตรังกานูมีภาษาถิ่นมาเลย์ของตนเอง (Terengganese Malay) เมืองหลวงของรัฐตรังกานู คือเมืองที่อยู่ติดชายทะเล ที่มีชื่อว่า กัวลา ตรังกานู (Kuala Terengganu)

แผนภาพที่ 57 เมืองกัวลาตรังกานู

ที่มา <http://www.malaysiasite.nl/terengganueng.htm> (12 December 2012)

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐตรังกานูได้แก่

PTPL Kuala Terengganu เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ptpl.edu.my/v7/index.php> เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ก่อตั้งในปี 1996 ได้รับการรับรองในฐานะมหาวิทยาลัยในปี 2001 PTPL คือคำย่อของคำว่า Pusat Teknologi dan Pengurusan Lanjutan หรือ the Advanced Management & Technology Centre ซึ่ง PTPL Kuala Terengganu ถือเป็นหนึ่งในสิบแห่งของกลุ่มวิทยาลัย PTPL

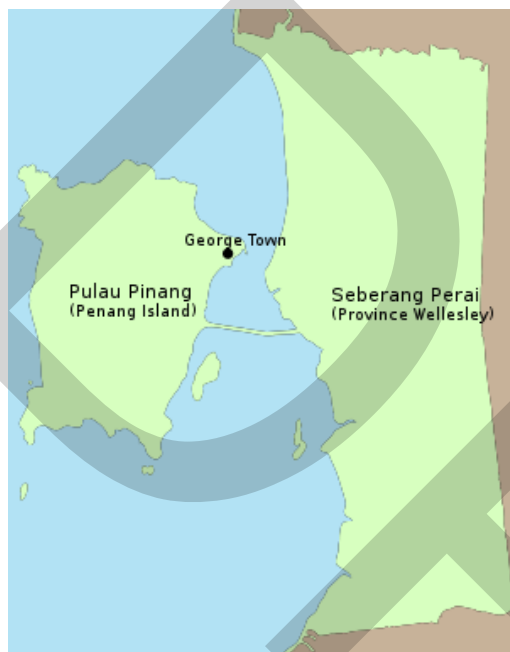
Universiti Darul Iman Malaysia (UDM) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.udm.edu.my>

มหาวิทยาลัยตรังกานู (University Malaysia Terengganu หรือ UMT) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.umt.edu.my/v9>

Akademi Laut Malaysia (ALAM) Caw. Terengganu เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.alam.edu.my>

สถาบันเทคโนโลยีเปโตรนาส (Institut Teknologi Petronas หรือ INSTEP)

9. รัฐปีนัง (Penang)

แผนภาพที่ 58 แผนที่รัฐปีนัง

ที่มา: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Penang-labels.svg> (12 เมษายน 2555)

ปีนังมีจุดเด่นเรื่องการศึกษาเป็นรัฐที่มีชาวมาเลย์เชื้อสายจีนอาศัยอยู่มากที่สุด มีชาวมาเลย์เชื้อสายจีนอาศัยอยู่มาก อีกทั้งยังมีการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สูง ในอดีตคนไทยนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนที่ปีนัง

สถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐปีนัง มีมากมาย เช่น Allianze College of Medical Sciences (ACMS) วิทยาลัย DISTED College วิทยาลัย Han Chiang College วิทยาลัยนานาชาติ INTI International College Penang วิทยาลัย Olympia College Penang วิทยาลัย SEGi College มหาวิทยาลัย Universiti Sains Malaysia (USM) วิทยาลัย ATC College สถาบัน Institut First Robotics Industrial Science (FRIS) วิทยาลัยการแพทย์แห่งปีนัง (Penang Medical College) Silicon Institute of Technology วิทยาลัย Tunku Abdul Rahman College (Caw. Penang) มหาวิทยาลัย Wawasan Open University (WOU)

10 เกดะห์ (Kedah)

พื้นที่ 9,500 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราวๆ 1,890,098 คน (ข้อมูลปี 2010) ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐติดกับจังหวัดสงขลาและยะลาของไทย เมืองหลวงของรัฐคือ Alor Setar และพระราชวังขององค์สุลต่านอยู่ที่ Anak Bukit เมืองสำคัญอื่นๆ ได้แก่ สุโหลง ปัตตารี (Sungai Petani) และ Kulim บนแผ่นดินใหญ่และเกาะลังกาวิ คือเมือง Kuah

แผนภาพที่ 59 แผนที่รัฐเคดาห์พร้อมเกาะลังกาวิ

ที่มา: http://www.malaysia-trulyasia.com/state_kedah_mainland.html (11 กุมภาพันธ์ 2556)

รัฐนี้ถือเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของมาเลเซีย มีการท่องเที่ยวที่คนไทยรู้จักดีคือเกาะลังกาวิซึ่งอยู่ไม่ไกลจากเกาะตะรุเตาในจังหวัดสตูลของไทย

สถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐเคดาห์ ได้แก่

มหาวิทยาลัย AIMST University

วิทยาลัย PTPL College

วิทยาลัย Pusat Latihan Teknologi Tinggi (ADTEC) Kedah

มหาวิทยาลัย Universiti Utara Malaysia (UUM)

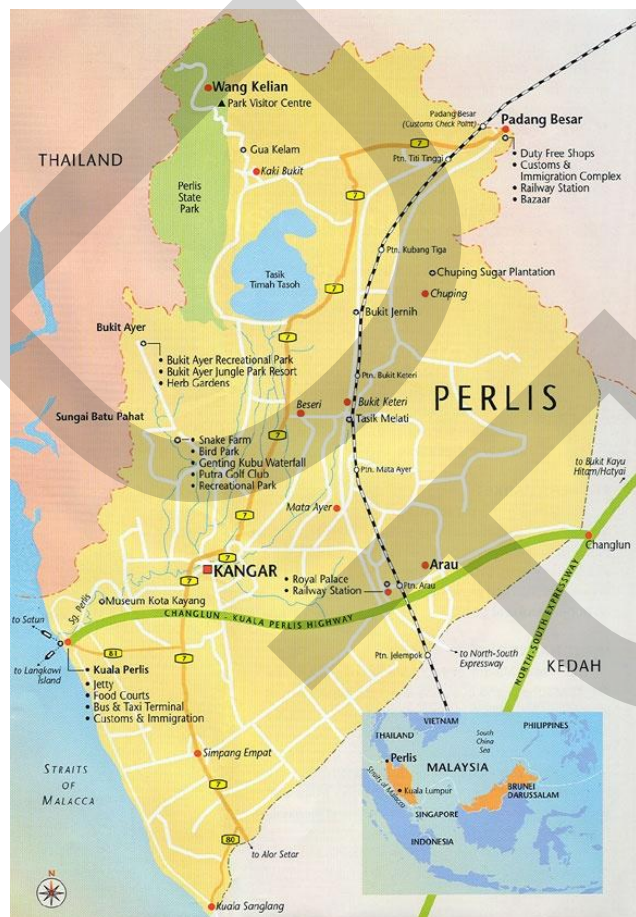
มหาวิทยาลัย AIMST University วิทยาเขตสุโหลงเปตานี (Sungai Petani Campus)

มหาวิทยาลัย Al-Bukhary International University (AIU) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.aiu.edu.my

วิทยาลัย INSANIAH University College (KUIN)

สถาบันฮาซานี (Institut Hasani) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.hasani.com.my

11. รัฐปะลิส (Perlis)

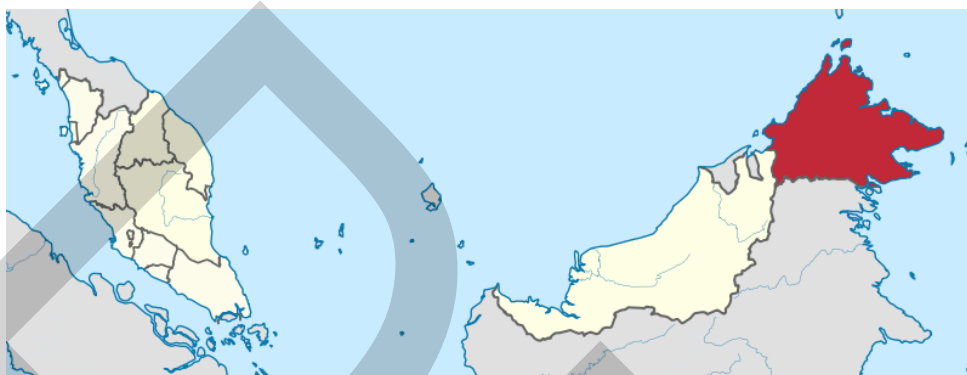
แผนที่ 60 แผนที่รัฐปะลิส (Perlis)

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Perlis_state_locator.PNG (22 May 2012)

พื้นที่ 821 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราวๆ 227,025 คน (ข้อมูลปี 2010) เป็นรัฐที่เล็กที่สุดในประเทศมาเลเซีย ทิศเหนือติดกับจังหวัดสตูลและสงขลาของไทย ทางใต้คือรัฐเกดะห์ (Kedah) เคยอยู่ภายใต้การปกครองของไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง มีเมืองหลวงของรัฐคือ นครกันการ์ (Kangar) สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาหลักสองแห่งของรัฐนี้ได้แก่ มหาวิทยาลัยมาเลเซียแห่งปะริส หรือ Universiti Malaysia Perlis (UniMAP) และ สถาบัน Institut Pendidikan Tinggi Islam Perlis (IPTIP)

12. รัฐซาบাহ์ (Sabah)

รัฐที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสอง ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว หรือกליมันตัน มหาวิทยาลัยของรัฐคือ Universiti Malaysia Sabah

แผนที่ที่ 61 แผนที่รัฐซาบাহ์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sabah_in_Malaysia.svg

มีพื้นที่ 73,631 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราวๆ 3,117,405 คน (ข้อมูลปี 2010) รัฐซาบাহ์ มีมหาวิทยาลัยสามแห่ง คือ Universiti Malaysia Sabah, Universiti Teknologi MARA และ Universiti Terbuka Malaysia หรือ (Open University Malaysia) นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอีกหลายแห่ง อาทิเช่น

INTI College Sabah เป็นวิทยาลัยในเครือข่ายของ INTI เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://newinti.edu.my>

PTPL College Sabah หนึ่งในสิบของกลุ่มวิทยาลัย PTPL เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี

วิทยาลัยแอสตัมฟอร์ดแห่งซาบাহ์ หรือ Stamford College Sabah (<http://www.stamford.edu.my>) สถาบันการศึกษาเอกชนแห่งนี้มุ่งสอนทางด้านธุรกิจและการจัดการ

Almacrest International College มีเว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.almacrest.edu.my> จัดเป็นสถาบันการศึกษาของเอกชนที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐบาล เน้นสอนการท่องเที่ยวและธุรกิจ ก่อตั้งในปี 2005 และได้รับการรับรองจาก MQA (Malaysian Qualifications Agency)

AMC The School of Business มีเว็บไซต์ที่ <http://amc.edu.my>

Institut Teknologi Riam มีเว็บไซต์ที่ <http://www.riamtec.edu.my>

International University College of Technology Twintech (IUCTT) วิทยาเขต Sabah Campus มีเว็บไซต์
ที่ www.twintech.edu.my

Kinabalu Commercial College มีเว็บไซต์ที่ <http://www.kcc.edu.my>

Kolej ATI จัดเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาของเอกชน สอนทางด้านการท่องเที่ยวและโรงแรม มีเว็บไซต์
หลักคือ <http://www.ati.edu.my/v2>

Kolej Eastern หรือ Eastern College มีเว็บไซต์ที่ <http://www.ec.edu.my>

Kolej Teknologi Cosmopoint Caw. Kota Kinabalu มีเว็บไซต์ที่ <http://www.cosmopoint.com.my>

สถาบันศิลปะแห่งรัฐซาบะห์ (Sabah Institute of Art) มีเว็บไซต์ที่ <http://www.sia.edu.my>

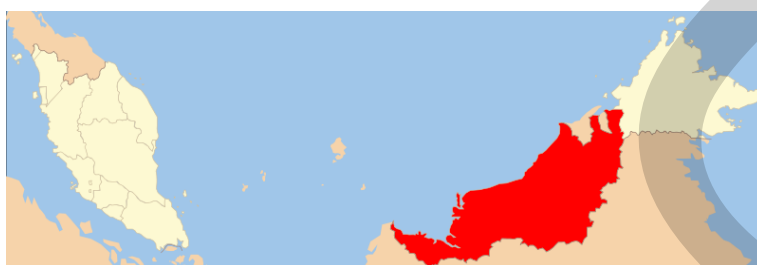
Tunku Abdul Rahman College (Caw. Sabah) มีเว็บไซต์ที่ <http://www.tarc.edu.my>

(ข้อมูลจาก <http://www.malaysiauniversity.net/states-university/sabah> (9 กรกฎาคม 2555)

รัฐซาบะห์นี้ถูกระบุว่าเป็นรัฐที่มีผลการเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่ำที่สุดในมาเลเซีย⁵³

13. รัฐซาราวัก (Sarawak)

รัฐที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในมาเลเซีย ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว หรือกलिมันตัน

แผนภาพที่ 62 แผนที่รัฐซาราวัก

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sarawak_state_locator.svg (22 May 2012)

⁵³ Malaysia Education Blueprint 2013-2025: Preliminary Report. Ministry of Education. September 2012.

เป็นรัฐที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของสหพันธรัฐมาเลเซีย มีพื้นที่ถึง 124,450 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 2,420,009 คน (2010) มีเมืองขนาดใหญ่ 3 เมืองคือ กุซิง มีรี ซูลูและปีนตูลู

มหาวิทยาลัยของรัฐบาลคือ Universiti Malaysia Sarawak ตั้งอยู่ในรัฐนี้

มีมหาวิทยาลัยสาขาของออสเตรเลียตั้งอยู่ถึงสองแห่งคือ Curtin University of Technology ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1999 ที่เมืองมีรี (Miri) และ มหาวิทยาลัย Swinburne University of Technology ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2000 ที่เมืองกุซิง (Kuching)

นอกจากรัฐที่ 13 แล้วมาเลเซียยังมีเขตการปกครองภายใต้สหพันธรัฐ อีก 3 เขต คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวง) เมืองปุตราจายา (เมืองราชการ) และเกาะลาบวน (Labuan Island) ซึ่งมีสถานะเป็นเขตปกครองพิเศษ (Territory) โดยมีเมืองหลักคือ วิคตอเรีย (Victoria)

ข้อมูลพื้นฐานของมาเลเซียมีดังนี้ มาเลเซียมีพื้นที่ 330,803 ตารางกิโลเมตร (Department of Statistics Malaysia) มีจำนวนประชากร 26.84 ล้านคน (ข้อมูลปี ค.ศ. 2007) มีประชากร 28.3 ล้านคนในปี คศ 2010 เมืองหลวงคือกรุง กัวลา ลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) ระบอบการปกครองระบุในเว็บไซต์ว่าเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (Constitutional Monarchy) มาเลเซียใช้ภาษาที่หลากหลาย ดังนี้ ภาษามลายู (Malay) อังกฤษ จีน ทมิฬ (Tamil) ในส่วนของศาสนานั้นมีผู้นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด (60%) นับถือศาสนาพุทธเป็นอันดับที่สอง (19%) คริสต์ (9%) ฮินดู (6%) ขงจื้อ/เต๋า (3%) (แหล่งที่มา: <http://www.asean.or.jp/en/asean/know/country/malaysia> และ Department of Statistics, Malaysia (Official Website at <http://www.statistics.gov.my>)

ระบบการศึกษาของมาเลเซีย

หน่วยงานทางการศึกษาของมาเลเซียมีอยู่สองหน่วยงาน (two government ministries) ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (The Ministry of Education) มีหน้าที่กำกับดูแลการศึกษา ระดับปฐมวัย (pre-school education) ประถมศึกษา (primary education) มัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษา (secondary and post-secondary education) ส่วนหน่วยงานที่กำกับดูแลการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ กระทรวงอุดมศึกษา (Ministry of Higher Education) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2004

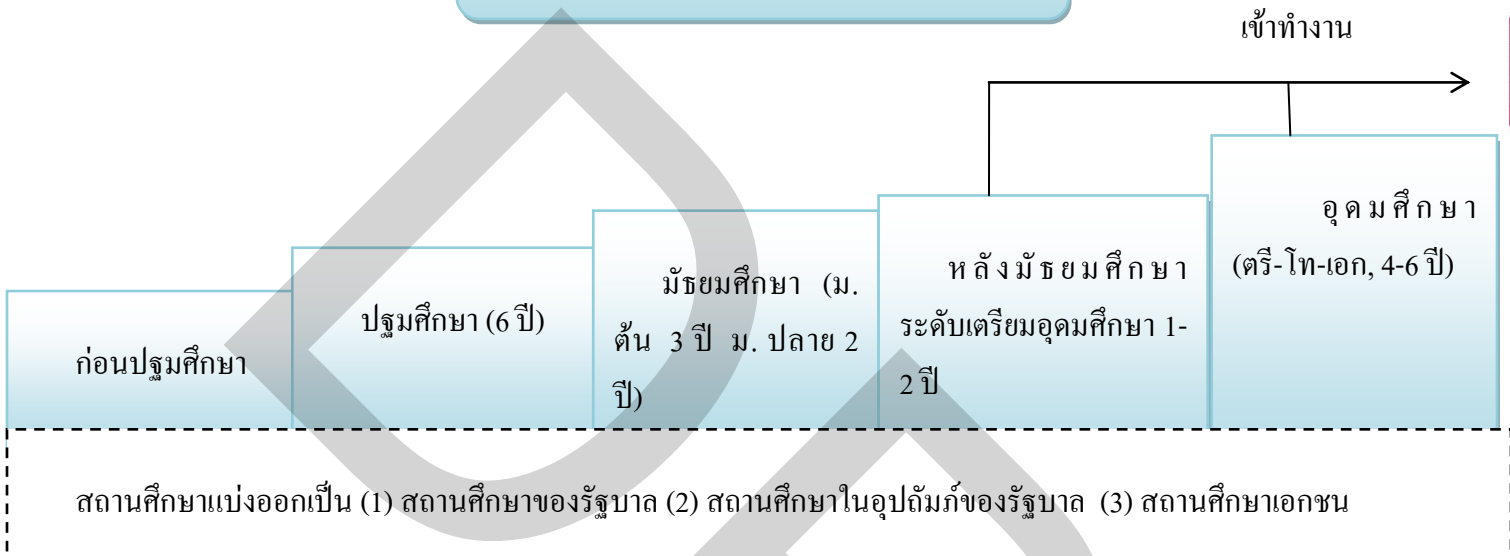
การศึกษาของมาเลเซียแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับดังนี้

1. การศึกษาระดับประถมศึกษา (Pre-school Education)

2. การศึกษาระดับประถมศึกษา (Primary Education)
3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education)
4. การศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษาหรือเตรียมอุดมศึกษา (Post-secondary Education)
5. การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

ระบบการศึกษาของประเทศไทย

สถานศึกษาแบ่งออกเป็น (1) สถานศึกษาของรัฐบาล (2) สถานศึกษาในอุปถัมภ์ของรัฐบาล (3) สถานศึกษาเอกชน

แผนภาพที่ 63 โครงสร้างการศึกษาของประเทศไทย

ที่มา http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=393&catid=61&Itemid=193 (10 กรกฎาคม 2555)

ระบบการจัดการศึกษาของมาเลเซีย (National Education System) เป็นระบบ 6-3-2 คือ ระดับประถมศึกษาหลักสูตร 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตร 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตร 2 ปี ระดับเตรียมอุดมศึกษาหลักสูตร 1 หรือ 2 ปี ระดับอุดมศึกษาเปิดสอนปริญญาตรี-โท-เอกและหลังปริญญาเอก

ระบบการบริหารการศึกษาของประเทศมาเลเซียอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งระดับการบริหารเป็น 5 ระดับคือ ระดับชาติ ระดับรัฐ ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับโรงเรียน การบริหารการศึกษาระดับชาติอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง (Federal Government) การศึกษาทุกประเภททุกระดับอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการเพียงกระทรวงเดียว ยกเว้นการศึกษาที่มีลักษณะเป็นการศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) จะมีกรมจากกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ เช่น กรมแรงงาน กรมเกษตร มาเลเซียมีกระทรวงอุดมศึกษามีหน้าที่ดูแลการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถานศึกษาที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาระดับต่าง ๆ นั้น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สถานศึกษาของรัฐบาล (Government Education Institutions)
2. สถานศึกษาในอุปถัมภ์ของรัฐบาล (Government-aided Educational Institutions)
3. สถานศึกษาเอกชน (Private Educational Institutes)

ในโรงเรียนของรัฐบาลกำหนดให้ใช้ภาษาประจำชาติคือ ภาษามลายู (Bahasa Malayu) ที่เขียนด้วยอักษรโรมัน (อักษรภาษาอังกฤษ) เป็นภาษาหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ในปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลมาเลเซียประกาศให้นับตั้งแต่ ค.ศ. 2003 เป็นต้นไป ใช้ภาษาอังกฤษในการสอน การสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากให้ชาวมาเลเซียสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกในยุคโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตามการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิทย์กับคณิตดังกล่าวได้รับการวิจารณ์มากจากนักการศึกษาแนวอนุรักษนิยม รัฐบาลมาเลเซียได้ตัดสินใจยกเลิกข้อกำหนดในปี 2012

การศึกษาในประเทศมาเลเซียเป็นผู้ควบคุมดูแลโดยสองกระทรวงรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ (Kementerian Pelajaran) จะจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนก่อนโรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยมหลังมัธยมศึกษา เรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการจัดการโดยกระทรวงการอุดมศึกษา (Kementerian Pengajian Tinggi) กระทรวงอุดมศึกษากำกับดูแลนักศึกษากว่า 900,000 คน มหาวิทยาลัยของรัฐบาลทั้ง 20 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชนอีก 33 แห่ง มหาวิทยาลัยจากต่างประเทศที่มาเปิดสาขาอยู่ในมาเลเซีย

อีก 4 แห่ง โพลีเทคนิค 22 แห่ง วิทยาลัยชุมชน (community colleges) 37 แห่ง และวิทยาลัยเอกชนอีกประมาณ 500 แห่ง (<http://www.mohe.gov.my/educationmsia/index.php?article=mohe>) แม้ว่าการศึกษาเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง รัฐแต่ละรัฐยังมีอิสระในการปรับการศึกษาให้เข้ากับบริบทของตนเอง มีกฎหมายหลักของตนที่กำกับดูแลด้านการศึกษาเป็นพิเศษ เช่นการจัดการศึกษาในรัฐตรังกานู

เราเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นและปัญหาทางการศึกษาของมาเลเซียได้มากจากพิมพ์เขียวการศึกษาแห่งชาติ โดยในปี คศ 2006 มีการเปิดตัวพิมพ์เขียวการศึกษาแห่งชาติสำหรับปี คศ 2006-10 พิมพ์เขียวมีการกำหนดจำนวนของเป้าหมายต่างๆ เช่นการสร้างหลักสูตรพื้นฐาน โรงเรียนแห่งชาติ การเพิ่มชั้นเรียนใหม่สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษถึงร้อยละ 90 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาร้อยละ 70 สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา และลดขนาดของชั้นเรียนให้เหลือ ประมาณ 31-30 คนต่อชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา และ 32-30 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภายในปี คศ 2010

พิมพ์เขียวยังให้จำนวนของสถิติที่เกี่ยวกับจุดอ่อนในด้านการศึกษา พิมพ์เขียวระบุว่าร้อยละ 10 ของโรงเรียนประถมศึกษาและร้อยละ 1.4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษายังไม่สามารถจ่ายไฟฟ้าให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง 20% และ 3.4% ตามลำดับไม่ได้มีน้ำประปาของรัฐและ 78% และ 42% เป็นกว่า 30 ปี เก่าและต้อง refurbishing มันก็ยิ่งระบุว่า 4.4% ของนักเรียนระดับประถมศึกษาและ 0.8% ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ไม่เข้าใจ 3Rs (อ่านการเขียนและการคำนวณ) อัตราลดลงที่ออกสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับเป็น 9.3% ในเขตเมืองและ 16.7% ในชนบท

พิมพ์เขียวดังกล่าวสะท้อนให้เราเห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของมาเลเซีย มาเลเซียมุ่งแก้ไขปัญหการแบ่งแยกทางทางเชื้อชาติในโรงเรียนภายใต้แผนงาน โรงเรียนจะจัดสัมมนาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของประเทศ มาเลเซีย การจัดค่ายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจที่จะเพิ่มการรับรู้ทางวัฒนธรรม การจัดเทศกาลอาหารเพื่อเน้นรูปแบบการปรุงอาหารที่แตกต่างกันทางชาติพันธุ์ และการแข่งขันเขียนเรียงความเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

พิมพ์เขียวดังกล่าวได้รับการวิจารณ์ทางวิชาการ นาย กู เคย์คิม ได้วิพากษ์วิจารณ์ว่า:

"เราไม่จำเป็นต้องพิมพ์เขียวนี้ออกเพื่อผลิตนักเรียนที่ดีเยี่ยม สิ่งที่เราต้องการก็คือการฟื้นตัวของระบบการศึกษาดั้งเดิม ...ผมหมายถึงระบบการศึกษาที่เราได้ก่อนปี ค.ศ. 1957 นั่นคือเมื่อเราเห็นความทุ่มเทในการทำงานจากครู ผมเชื่อว่าระบบการศึกษามาเลเซียไม่เป็นสองรองใครในเอเชีย เราไม่ได้มีโรงเรียนกีฬา แต่เราผลิตพลเมืองที่มีระดับคุณภาพของเอเชียและระดับโลก

นโยบายการศึกษาในระดับประเทศ (National Plan)

ปัจจุบันมาเลเซียกำลังดำเนินนโยบายทางการศึกษาตาม แผนการศึกษาแห่งชาติที่ 10 (Tenth Plan period (2011 - 2015) โดยมุ่งพัฒนา 3 มิติ คือ (1) ยกกระดับผลการเรียนของนักเรียนให้สูง (Revamping the education system to significantly raise student outcomes) (2) พัฒนาทักษะของชาวมาเลเซียให้มีความสามารถในการทำงานที่สูงขึ้น (Raising the skills of Malaysians to increase employability) และ (3) ปฏิรูปตลาดแรงงานเพื่อเปลี่ยนมาเลเซียให้เป็นชาติที่รายได้ประชาชาติที่สูงขึ้น (Reforming the labour market to transform Malaysia into a high-income nation)⁵⁴ ในส่วนของทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศนั้น เมื่อเร็วๆ นี้ กระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซียได้จัดทำพิมพ์เขียวทางการศึกษาของประเทศ⁵⁵ สำหรับปี 2013-2025 ในรายงานระบุถึงการพัฒนาการศึกษาของประเทศในทุก ๆ มิติ และการยกระดับมาตรฐานการศึกษาในประเทศให้สูงขึ้น

ในส่วนของคุณภาพการศึกษานั้น มีรายงานว่ามาเลเซียได้ผูกติดคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของตนเองเอาไว้ในระดับสากล ในระดับอาเซียนนั้นมาเลเซียเป็นสมาชิกที่เข้มแข็งในการผลักดันกรอบมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Network)

ประเด็นในการศึกษาของมาเลเซียอีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญคือภาษา ปัญหาของภาษาและการใช้ภาษาในโรงเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับกลุ่มการเมืองจำนวนมากในมาเลเซีย พรรค UMNO สนับสนุนการใช้ภาษามลายู (Malay) เป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งหมด ทั่วประเทศ โดยรายงานราชัด (Razak Report) ระบุว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้ภาษาจีนและภาษาทมิฬเป็นสื่อการสอนยังจะอนุญาตให้ดำเนินการจนถึงปี คศ 1981 ในคาบสมุทรมาลายูก่อนและต่อมาในซาราวัก ในสมัยอาณานิคมมีโรงเรียนภาษาอังกฤษขนาดกลางตั้งขึ้นโดยรัฐบาลอาณานิคมในอดีตและเผยแพร่ศาสนาคริสต์ หลังเกิดการจลาจลทางเชื้อชาติอย่างรุนแรงในกรุงกัวลาลัมเปอร์เมื่อเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 1969 โรงเรียนที่สอนเป็นภาษาภาษาอังกฤษเดิมถูก

⁵⁴ Tenth Malaysia Plan. Chapter 5: Developing and retaining a first-world talent base

Kuala Lumpur, EPU, 2010, p. 192-243 From

http://planipolis.iiep.unesco.org/format_list1_en.php?Chp2=Malaysia (15 กรกฎาคม 2555)

⁵⁵ Malaysia Education Blueprint 2013-2025: Preliminary Report. Ministry of Education. September 2012.

แปลงเป็นโรงเรียนมาเลย์กลาง หรือ โรงเรียนแห่งชาติ โรงเรียนแห่งชาติเน้นสร้างวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของคนมาเลเซีย

ในส่วนของการจัดการศึกษานั้น โควตาเชื้อชาติในมหาวิทยาลัยยังคงเป็นปัญหาสำคัญและเป็นประเด็นที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มาก ในปี ค.ศ. 2004 มีการตั้งกระทรวงใหม่ นั่นคือกระทรวงอุดมศึกษา (Higher Education) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ดร. Shafie Salleh ได้กล่าวว่า "ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษาผมจะให้โควต้าแก่นักเรียนเชื้อสายมาเลย์ในการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยในอัตราที่สูงอยู่เสมอ" แน่นนอนย่อมมีผู้ไม่เห็นด้วย นักการเมืองฝ่ายค้าน นาย Lim Guan Eng ได้แย้งว่า "การศึกษาที่น่าพึงจยทางเชื้อชาติมาพิจารณาไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของที่ถูกต้องของการศึกษา." นี้ไม่ใช่กรณีแรกที่เกิดความคิดเห็นต่างในสังคมมาเลเซีย โควต้าเชื้อชาติเป็นปัญหาอย่างมากและการโต้เถียงทางการเมืองในประเทศมาเลเซียที่มีอยู่สำหรับการรับเข้ามหาวิทยาลัย ในปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลประกาศลดการใช้โควต้าทางเชื้อชาติมาใช้ระบบความสามารถ หรือ Meritocracy อย่างไรในทางปฏิบัติแล้วยังคงเป็นปัญหาอยู่

การเข้าแทรกแซงโดยการกำหนดโควตาให้กับชาวมาเลย์อาจส่งผลดีในการพัฒนาประเทศ มีรายงานว่า การที่มาเลเซียมีนโยบายแทรกแซงการกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างจริงจังและเป็นระบบได้ทำให้สังคมของประเทศมีความเสมอภาคมากขึ้น ผาสุก พงษ์ไพจิตร ได้เขียนบทความชื่อ "ทำไมมาเลเซียมีความเสมอภาคมากกว่าไทย" ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 11 มกราคม 2555 หน้า 6 โดยเป็นการสรุปงานเขียนของ Erik Kuhonta⁵⁶ เอาไว้ว่า มาเลเซียได้ทำการปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งให้ชาวมาเลย์ได้รับการศึกษามากขึ้น มาเลเซียมีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันมากกว่าไทยเนื่องจากการแทรกแซงของรัฐบาล

มาเลเซียยังต้องเผชิญกับแนวทางการพัฒนาประเทศจากคนบางกลุ่มในประเทศ ยังมีอีก 3 รัฐคือ เคดาห์ กลันตัน และตรังกานู หรือ 3 รัฐที่อยู่ติดชายแดนไทย ที่ยึดถือหลักศาสนาอิสลามที่เคร่งครัด แทนที่จะหยุดเสาร์-อาทิตย์ แต่หยุดวันศุกร์-เสาร์ เนื่องจากวันศุกร์เป็นวันสำคัญทางศาสนา และมักเป็นรัฐที่มีนโยบายทางการศึกษาแตกต่างจากนโยบายของรัฐบาลกลางที่กัวลาลัมเปอร์

⁵⁶ หนังสือชื่อ The Institutional Imperative: The Politics of Equitable Development in Southeast

มีนักเรียน นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาต่อในมาเลเซียสูงมากคือ มีกว่า 40,000 คน จากทั่วโลก มาเลเซีย มองว่ามาเลเซียคือศูนย์กลางของการศึกษาของอาเซียน⁵⁷ มาเลเซียอนุญาตให้นักศึกษาต่างชาติทำงานในประเทศได้ (เช่นเดียวกับออสเตรเลีย) ไม่เกิน 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มาเลเซียมีระบบและกลไกที่สร้างขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ เพื่อรับประกันคุณภาพทางการศึกษา เช่น กฎกระทรวงศึกษาธิการ (The Education Act, 1996) พระราชบัญญัติสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน (The Private Higher Educational Institutions Act, 1996) นอกจากนี้ยังมี The Malaysian Qualifications Agency Act 2007 และ The Malaysian Qualification Agency (MQA) ซึ่งระบบและกลไกทั้งหลายเหล่านี้เอื้อประโยชน์ให้มาเลเซียสามารถแข่งขันได้ในเวทีการศึกษาของอาเซียน จึงไม่แปลกที่มาเลเซียยินดีเป็นหัวเรือใหญ่ในการสร้างมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของอาเซียน⁵⁸

ตัวเลขทางการศึกษาจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ UNICEF⁵⁹ สรุปภาพรวมทางการศึกษาและพัฒนาประเทศของมาเลเซียได้ ดังนี้ คือ ช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 มาเลเซียมีอัตราการรู้หนังสือเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี เพศชายอยู่ที่ร้อยละ 98 และเพศหญิงคือร้อยละ 99 ซึ่งถือว่าสูงมาก ในส่วนของจำนวนประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือใช้ต่อ 100 คน (ค.ศ. 2010) คือ 121 คน แสดงว่ามีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสูง จำนวนประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ต่อ 100 (2010) คือ 55 คน หรือร้อยละ 55 สำหรับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนก่อนประถมศึกษาหรืออนุบาล (Preprimary) อัตราส่วนการเข้าเรียนขั้นต้นในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 สำหรับเพศชายคือ 69% เพศหญิงคือ 73% การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาของมาเลเซียก็สูง อัตราส่วนการเข้าเรียนในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 คือเพศชายสูงถึง 95% เพศหญิง 94%

หากพิจารณาถึงอัตราการเรียนในชั้นประถมที่สามารถเรียนต่อเนื่อง ไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่สุดท้าย ตัวเลขในช่วงปี ค.ศ. 2006-2009 นั้นสูงมากคือ ร้อยละ 96 จึงไม่แปลกที่ตัวเลขการมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาอัตราส่วนการเข้าเรียนสุทธิจึงสูงด้วย กล่าวคือในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 มีนักเรียนเพศชายร้อยละ

⁵⁷ “Why Study in Malaysia?” จาก <http://www.malaysiauniversity.net/why-study-in-malaysia/> (9 กรกฎาคม 2555)

⁵⁸ Malaysia ready to lead in setting university quality standards in Asean region – DPM

แหล่งที่มา <http://www.epakmag.com/?p=2840> [10 May 2012]

⁵⁹ http://www.unicef.org/infobycountry/malaysia_statistics.html

ละ 66 ส่วนเพศหญิงตัวเลขอยู่ที่ 71 สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอัตราส่วนการเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ค.ศ. 2007-2010) คือร้อยละ 94 และการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือร้อยละ 50 มาเลเซียมีรายได้ประชาชาติต่อหัวสูงเป็นอันดับสามในอาเซียนคือ 7900 ดอลลาร์สหรัฐต่อปีในปี ค.ศ. 2009 รัฐบาลให้ความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาคือเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายของรัฐบาลกลาง (ค.ศ.2000-2009) ที่จัดสรรให้กับการศึกษาสูงถึงร้อยละ 23 Unicef ระบุว่าร้อยละของประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนระหว่างประเทศในช่วงปี ค.ศ. 2000-2009 มีน้อยมากคือที่ร้อยละ 0

2.2.6 ประเทศพม่า (Union of Myanmar)

แผนภาพที่ 64 แผนที่ประเทศเมียนมาร์

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/Burma> (21 สิงหาคม 2556)

สหภาพพม่าได้เปลี่ยนชื่อเป็น สหภาพเมียนมาร์ ในปี ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) เมียนมาร์มีพื้นที่ประมาณ 676, 578 ตารางกิโลเมตร หากเปรียบเทียบขนาดของพื้นที่แล้ว ถือว่าพมามีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามในอาเซียน ในปี ค.ศ. 2008 มีประชากร ประมาณ 50 ล้านคน

การแบ่งเขตการปกครอง

แบ่งการปกครองเป็น 7 รัฐ (state) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย และ 7 เขต (division) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายพม่า

การปกครอง 7 รัฐ (State) ได้แก่ รัฐชิน (Chin) รัฐกะฉิ่น (Kachin) รัฐกะยา (Kayah) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin) รัฐมอญ (Mon) รัฐยะไข่ (Rakhine) รัฐฉาน (Shan) ที่เรียกว่ารัฐหรือ State เนื่องจากแต่ละรัฐมี People หรือกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Peoples) ของตนเอง เช่น รัฐไทยใหญ่หรือฉาน ใช้ภาษาไทยใหญ่ซึ่งแตกต่างจากภาษาพม่า แต่ใกล้เคียงกับภาษาไทยล้านนาเป็นต้น

การปกครอง 7 เขต ได้แก่ เขตอิระวดี (Ayeyarwady) เขตพะโล้ (Bago) เขตมาเกว (Magway), เขตมันตะเลย์ (Mandalay), สะกาย (Sagaing) เขตตะนาวศรี (Tanintharyi) เขตย่างกุ้ง (Yangon)

สำหรับข้อมูลทางการศึกษาของเขตการปกครองนั้นมีดังนี้

1. รัฐกะฉิ่น (Kachin State) เป็นรัฐทางตอนเหนือของพม่า อยู่ติดกับจีนและอินเดีย มีพื้นที่ 89,041 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราวๆ 1,270,000 คน (ค.ศ. 2000)

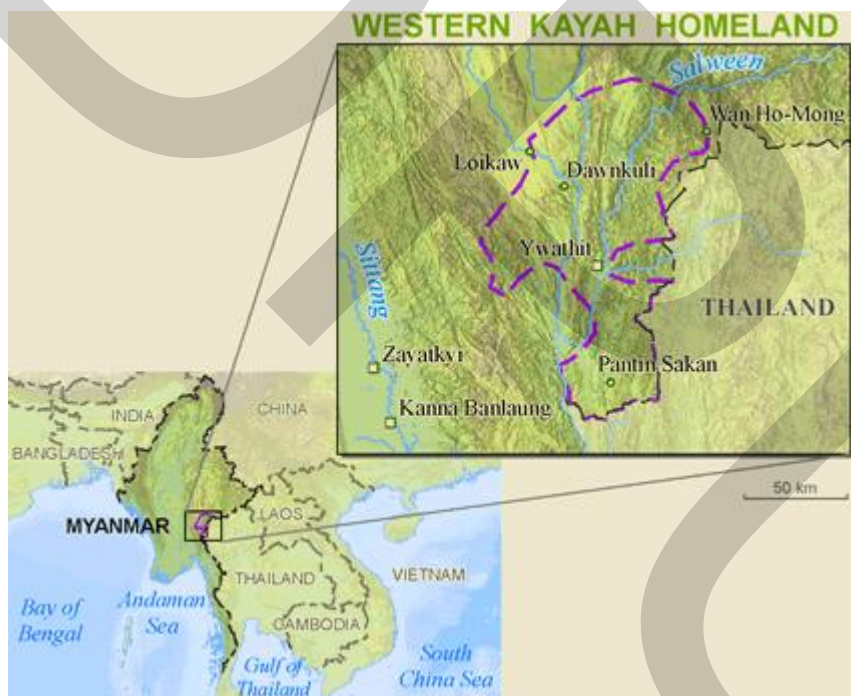
แผนที่ที่ 65 แผนที่รัฐกะฉิ่น (Kachin) ของพม่า

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Burma_Kachin_locator_map.png (12 May 2012)

กะหรือคะฉิ่นเป็นรัฐที่มีภูเขาสูงมากมาย การศึกษา ยังเข้าไม่ถึงประชากรส่วนใหญ่ของรัฐนี้ อีกทั้งยังมีปัญหาการสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลกลาง ยิ่งทำให้ประชาชนยากจนมากขึ้น

2. รัฐกะยา (Kayah)

ชื่อเดิมคือรัฐ Kereni State มีพื้นที่ 4,530 ตารางไมล์ มีประชากรประมาณ 168,355 คน (ค.ศ. 2000) ทิศตะวันออกอยู่ติดกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนของไทย ทิศเหนืออยู่ติดกับรัฐไทยใหญ่ของพม่า มีแม่น้ำสาละวินไหลผ่าน เมืองหลวงของรัฐคือหลอยกอ (Loikaw) รัฐกะยามีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อาศัยอยู่มากมาย อาทิ ไทยใหญ่ (Shans) กะเหรี่ยง (Karens) ประชากรส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา แต่มีผู้นับถือคริสต์ศาสนาสูงถึงร้อยละ 28 เป็นรัฐที่เคยมีการต่อสู้กันระหว่างกองทัพของรัฐบาลกลางพม่ากับกองกำลัง KNPP (Karenni National Progressive Party) ทำให้ยังมีชาวกะยากว่า 2 หมื่นคนอาศัยอยู่ตามค่ายผู้อพยพตามแนวชายแดนไทย

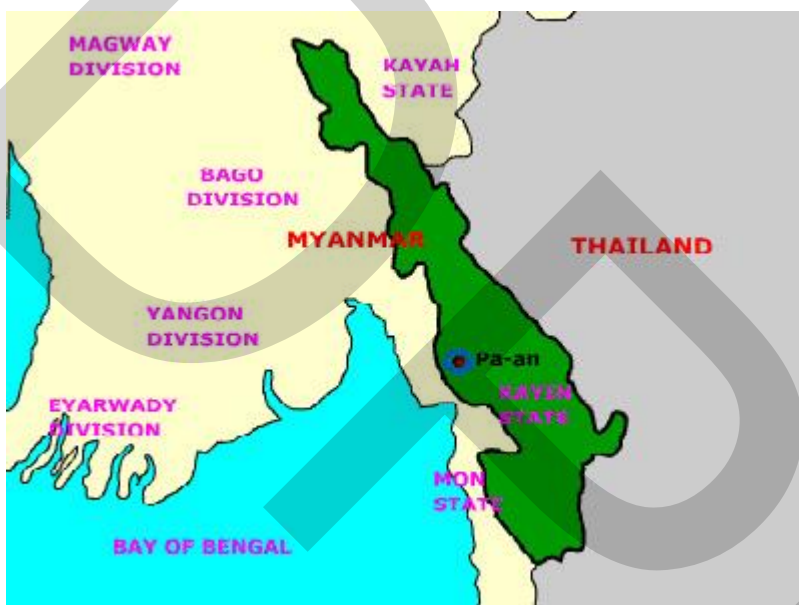
แผนที่ที่ 66 แผนที่รัฐ Kayah ของพม่า

ที่มา <http://www.joshuaproject.net/people-profile.php?peo3=12587&rog3=BM> (12 กุมภาพันธ์ 2556)

ตามสถิติอย่างเป็นทางการ รัฐกะยาเป็นรัฐที่มีจำนวนโรงเรียนรัฐบาลน้อยที่สุดของประเทศ มหาวิทยาลัยหลอยกอ (Loikaw University) คือ มหาวิทยาลัยหลักของรัฐนี้ นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นคือ มหาวิทยาลัย Computer University และ Technological University ซึ่งก็ตั้งอยู่ที่เมืองหลอยกอเช่นกัน ตัวเลขปี

ค.ศ. 2002-2003 พบว่า รัฐนี้มีโรงเรียน ประถมศึกษาจำนวน 338 แห่ง ม. ต้น 33 แห่ง และ ม. ปลาย 12 แห่ง มีครู 2,077 คน มีนักเรียน 47,300 คน

3. รัฐกะเหรี่ยง (Kayin State) รัฐนี้อยู่ติดกับจังหวัดตากและแม่ฮ่องสอนของไทย มีพื้นที่ 30,381.667 ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว 1.5 ล้าน คน เป็นรัฐที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มาก มีชาวกะเหรี่ยง ปะโอ ไทย มอญ ไทยใหญ่ พม่า เป็นต้น มีผู้นับถือศาสนาหลากหลายได้แก่ พุทธ (Buddhism) คริสต์ (Christianity) อิสลาม (Islam) ฮินดู (Hinduism) ลัทธิดั้งเดิม (Animism)

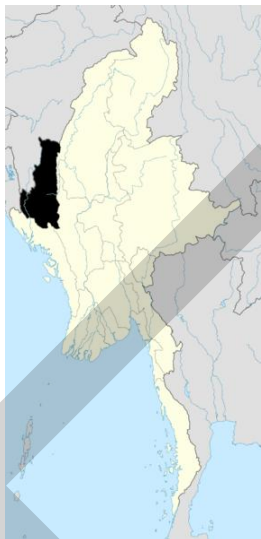

แผนที่ที่ 67 แผนที่รัฐ Kayin ของพม่า

ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/kayin.html> (11 กุมภาพันธ์ 2556)

มหาวิทยาลัยหลัก ๆ ของรัฐนี้ ประกอบไปด้วย Computer University ตั้งอยู่ที่เมืองเอกของรัฐคือเมืองปะอาน (Hpa-An) และ มหาวิทยาลัย Technological University ตั้งอยู่ที่เมืองปะอาน เช่นกัน และเช่นกับที่อื่นๆ ในเมียนมาร์ โอกาสในการศึกษายังมีน้อย และยิ่งที่รัฐกะเหรี่ยงมีปัญหาเนื่องจากการต่อสู้ระหว่างกองกำลังของชนกลุ่มน้อยกับกองกำลังของรัฐบาลกลางได้ก่อให้เกิดผู้อพยพจำนวนนับหมื่นในไทย มีตัวเลขอย่างไม่เป็นทางการระบุว่าจำนวนนักเรียนที่มีโอกาสเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีน้อยกว่าร้อยละ 10

4. รัฐชิน (Chin)

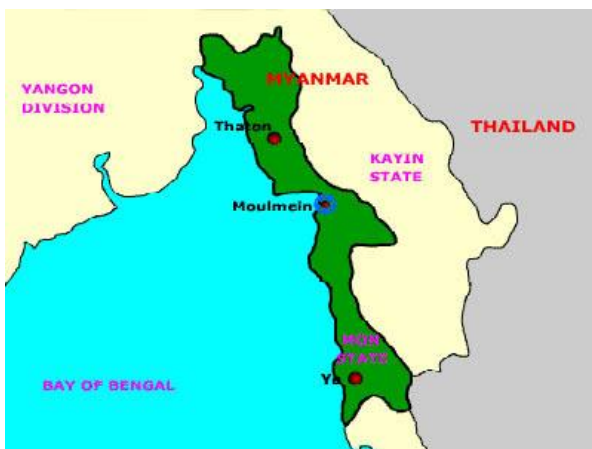

แผนที่ภาพที่ 68 แผนที่รัฐชินของพม่า

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Burma_Chin_locator_map.png (5 พฤษภาคม 2555)

รัฐชินมีพื้นที่ 36,017.5843 ตารางกิโลเมตร (13,906.967 ตารางไมล์) ประชากรประมาณ 473,000 คนและเมืองเอกของรัฐนี้คือเมือง Hakha ศาสนาหลักสองศาสนา คือ พุทธศาสนาและคริสต์

5. รัฐมอญ

แผนที่ภาพที่ 69 แผนที่รัฐมอญของพม่า

ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/mon.html> (11 กุมภาพันธ์ 2556)

รัฐมอญอยู่ติดกับเขตพะโคและรัฐกระเหรี่ยง มีพื้นที่ 12,155 กม² มีประชากรประมาณ 3 ล้านคน

แผนภาพที่ 70 โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในเมืองเมืองมะละแหม่ง (Mawlamyaing)

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:No.7_BEHS_Mawlamyaing.JPG (25 มีนาคม 2555)

แผนภาพข้างต้นจะเห็นการใช้ภาษาพม่าและอังกฤษเพื่อบอกชื่อและสถานะของโรงเรียน

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทุกแห่งตั้งอยู่ที่เมืองเมืองมะละแหม่ง (Mawlamyaing) มีมหาวิทยาลัยเมืองมะละแหม่ง (Mawlamyaing University) เป็นมหาวิทยาลัยหลักของรัฐนี้

6. รัฐยะไข่ อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศ ติดกับบังคลาเทศ มีพื้นที่ ตารางกิโลเมตร (14,200.083 ตารางไมล์) มีประชากรที่สำรวจในปี ค.ศ. 2010 ประมาณ 2,698,000 คน จัดเป็นรัฐที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์สูง มีเมือง Sittwe เป็นเมืองเอกของรัฐ ประชากรนับถือศาสนา พุทธ คริสต์ และอิสลาม

แผนภาพที่ 71 แผนที่รัฐยะไข่ของพม่า

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Burma_Rakhine_locator_map.png

การศึกษาของรัฐยะไข่ สรุปได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซิตตะเว (Sittwe technological University)⁶⁰ คือมหาวิทยาลัยหลักของรัฐนี้

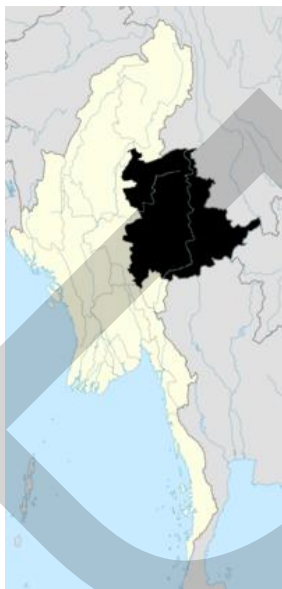
แผนภาพที่ 72 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซิตตะเว

ที่มา <http://bnionline.net/index.php/news/narinjara/12597-sittwe-university-bans-hair-coloring.html>

การศึกษาพื้นฐานของรัฐยังไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษายังมีน้อยมาก

⁶⁰ <http://www.most.gov.mm/sittwetu/> (15 พฤษภาคม 2555)

7. รัฐฉาน (Shan State) รัฐฉานมีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดารัฐทั้ง 7 ของพม่า คือมีขนาดพื้นที่ 155,801 กม² หรือเล็กกว่าประเทศกัมพูชาเล็กน้อย (กัมพูชามีพื้นที่ 181,035 กม²)

แผนภาพที่ 73 แผนที่รัฐฉานของพม่า

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Burma_Chan_locator_map.png

การศึกษาของที่นี่ สรุปได้ว่า ยังไม่ทั่วถึงและตัวเลขระบุว่า นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาร้อยละ 8 เท่านั้นที่เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยตองยี (Taunggyi University) คือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงที่สุดของรัฐฉานนี้ เปิดสอนระดับปริญญาตรี โทและระดับปริญญาเอกบางสาขา มหาวิทยาลัยอื่นๆของรัฐฉาน เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีลาชีโอ (Lashio Technological University)⁶¹ ได้รับการยกระดับขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยจากเดิมที่เป็นเพียงจากสถาบันเทคนิคของรัฐบาล (Government Technical Institute หรือ GTI) ในปี ค.ศ. 2007 อีกสองแห่งคือ มหาวิทยาลัยคียงตอง (Kyaintong University) และ มหาวิทยาลัยปางลอง (Panglong University) ตั้งอยู่ที่เมืองปางลอง

⁶¹ <http://www.most.gov.mm/lashiotu/> (2 พฤษภาคม 2555)

แผนภาพที่ 74 มหาวิทยาลัยปางลองแห่งรัฐฉาน

ที่มา <http://www.most.gov.mm/lashiotu/> (12 พฤษภาคม 2555)

สำหรับอีก 7 Regoins หรือ มณฑลนั้น มีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. มณฑลสะกาย (Sagaing)

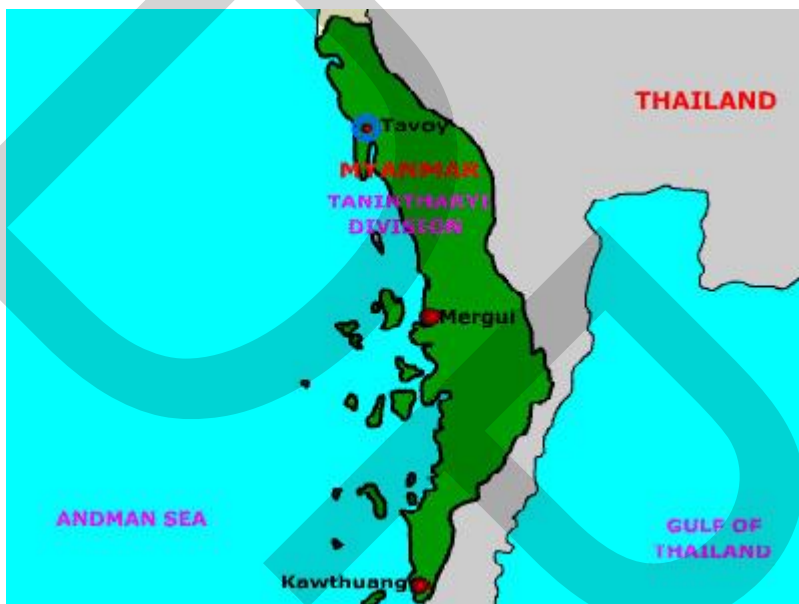

แผนภาพที่ 75 แผนที่มณฑลสะกายของพม่า

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Burma_Sagaing_locator_map.png

มณฑลสะกายมีพื้นที่ 94,621.073 ตารางกิโลเมตร (36,534.714 ตารางไมล์) มีประชากรราว 538,000 คน เมืองเอกคือเมืองสะกาย (Sagaing) ประชากรนับถือศาสนาพุทธคริสต์เป็นส่วนใหญ่ มณฑลสะกายมีสถาบันระดับอุดมศึกษา 3 แห่งได้แก่ Monywa Institute of Economics และ Sagaing Institute of Education มหาวิทยาลัยทางด้านศิลปศาสตร์คือสถาบันหลักของประเทศ

2. มณฑลตระนาวศรี (Tanintharyi)

แผนภาพที่ 76 แผนที่มณฑลตระนาวศรีของพม่า

ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/tanintharyi.html> (11 กุมภาพันธ์ 2556)

มณฑลตระนาวศรีมีพื้นที่ 43,343.335 ตารางกิโลเมตร (16,735.557 ตารางไมล์) มีประชากรประมาณ 1,327,000 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เมืองเอกคือเมืองทะวาย (Dawei) มีสถาบันอุดมศึกษา 7 แห่ง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่เขตเมืองทะวาย และมะริด (Myeik) มหาวิทยาลัยที่ใหญ่ที่สุดคือมหาวิทยาลัยทะวาย (Dawei University) มีเมืองเกาะสองที่คนไทยรู้จักคืออยู่ติดกับจังหวัดระนองของไทย

3. มลฑลหงสาวดี (Bago)

แผนที่ที่ 77 แผนที่มลฑลหงสาวดีของพม่า

ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/bago.html> (11 กุมภาพันธ์)

มลฑลหงสาวดีมีพื้นที่ 39,402.9966 ตารางกิโลเมตร (15,214.129 ตารางไมล์) มีประชากรประมาณ 5,014,000 คน มีเมืองเอกคือเมืองหงสาวดี หรือ Bago ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีชื่อของพม่าคือ Pyay Technological University และ มหาวิทยาลัยแปร (Pyay University) และมหาวิทยาลัยตองอู (Taungoo University)

4. มลฑลมาแกว (Magway)

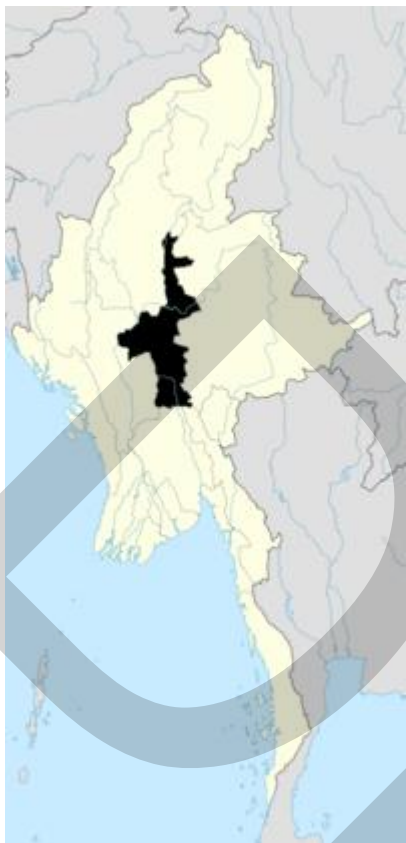
แผนภาพที่ 78 แผนที่มลฑลมาแกวของพม่า

ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/magway.html> (11 กุมภาพันธ์ 2556)

มลฑลนี้มีพื้นที่ 44,818.961 ตารางกิโลเมตร (17,305.320 ตารางไมล์) มีประชากรประมาณ 4,464,000 คน เมืองเอกคือเมืองมาแกว (Magway) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์และอิสลาม

5. มลฑลมันทะเลย์ (Mandalay)

มลฑลมันทะเลย์ตั้งอยู่ที่ใจกลางของสหภาพพม่า มีพื้นที่ 37,021 ตารางกิโลเมตร ทิศตะวันตกอยู่ติดกับเขตสะกายและเขตมาแกว ทิศตะวันออกมีอาณาเขตติดกับรัฐไทยใหญ่ ทิศใต้คือเขตพะโคและรัฐกะเหรี่ยง มีประชากรประมาณ 7.5 ล้านคน มีเมืองเอกคือเมือง มันทะเลย์ (Mandalay) มลฑลนี้ประกอบไปด้วย เมือง 7 เมืองดังต่อไปนี้ เมือง Amarapura เมือง Aungmyethazan เมือง Chanayethazan (downtown) เมือง Chanmyathazi เมือง Mahaangmye เมือง Patheingyi และเมือง Pyigyidagun ประชากรส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลามและศาสนาฮินดู ในส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายพม่า มอญ ไทยใหญ่ อินเดียและจีน

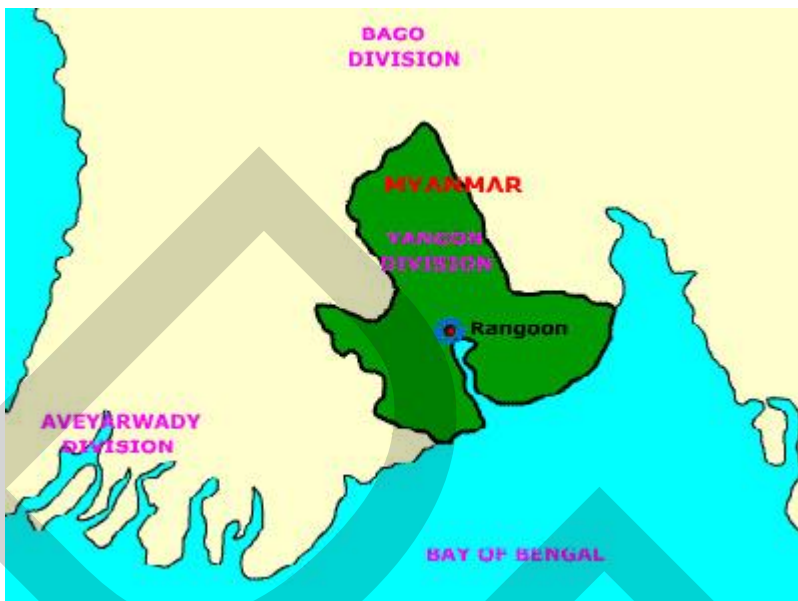

แผนที่ภาพที่ 79 แผนที่มณฑลมัณฑะเลย์ (Mandalay) ของพม่า

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Burma_Mandalay_locator_map.png (15 กันยายน 2555)

ครอบครัวชาวมัณฑะเลย์ที่ฐานะทางการเงินดีและมั่งคั่งนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในเมืองของโรงเรียนที่สอนเป็นภาษาอังกฤษแบบส่วนตัว และยังมีนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนต่างประเทศในระดับระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและในระดับมหาวิทยาลัย เช่นในจีนและสิงคโปร์ บางครอบครัวที่มีเชื้อชาติจีนยังนิยมส่งลูกไปเรียน "โรงเรียนกวตวิชา" เพื่อการสอบเข้าเป็นภาษาจีน สำหรับนักเรียนส่วนใหญ่ที่เหลือที่ไม่สามารถที่จะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการศึกษาได้จะเรียนในเขตนี้เนื่องจากมัณฑะเลย์มีสถาบันที่ดีที่สุดในสังคมพม่าตั้งอยู่มาก เช่น มหาวิทยาลัยทางการแพทย์ศาสตร์ของมัณฑะเลย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ทันตกรรมแห่งมัณฑะเลย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและมหาวิทยาลัยการศึกษาคอมพิวเตอร์

6. มลฑลย่างกุ้ง (Yangon)

แผนภาพที่ 80 แผนที่มลฑลย่างกุ้งของพม่า

ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/yangon.html> (1 มกราคม 2556)

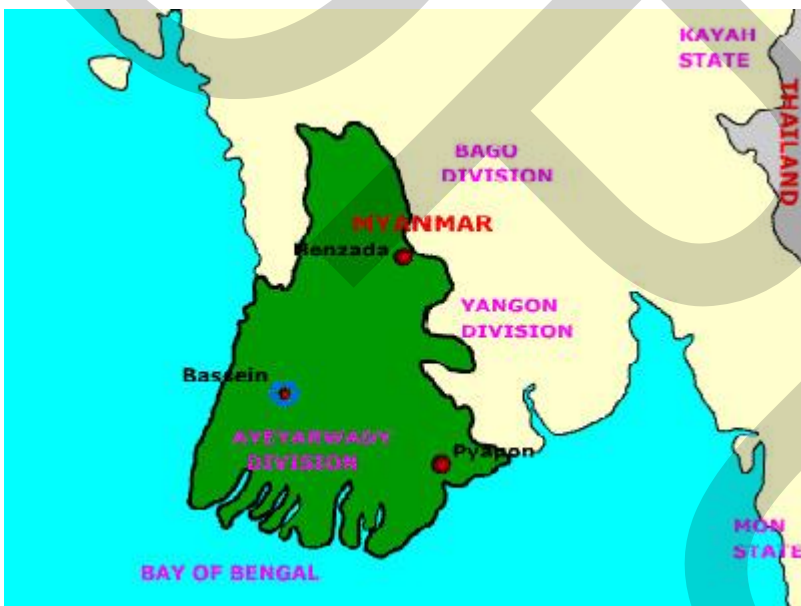
มลฑลย่างกุ้งมีพื้นที่ 10,170.89061 ตารางกิโลเมตร (3,927.144 ตารางไมล์) มีประชากรประมาณ 5,930,728 คน มีเมืองย่างกุ้งเป็นเมืองเอก ศาสนาหลัก 3 ศาสนาได้แก่ พุทธ คริสต์และอิสลาม แม้ว่าในเขตนครย่างกุ้งจะมีสถานศึกษาที่ดีที่สุดในเมียนมาร์ แต่สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ต่างๆของเขตย่างกุ้งยังไม่ดีนัก นักเรียน-นักศึกษาในเมืองที่ยังยากจนมีโอกาในการศึกษาน้อย ตัวเลขสถิติระบุอัตราการเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนที่จบระดับประถมศึกษา มีเพียง 23 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น โรงเรียนเอกชนเก็บค่าเล่าเรียนสูงมากซึ่งทำให้ผู้ที่เข้าถึงการศึกษายังจำกัดเฉพาะผู้ที่มีฐานะทางการเงินดี

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ตั้งอยู่เขตนครย่างกุ้ง (Greater Yangon) มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ คือ Dagon University ตั้งอยู่ที่ North Dagon และ The University of East Yangon ตั้งอยู่ที่ Thanlyin มหาวิทยาลัยทางการแพทย์ของพม่า ต่างก็ตั้งอยู่ที่นี้ อันได้แก่ Yangon's University of Medicine 1 และ University of Medicine 2 มหาวิทยาลัยทางเทคโนโลยี อาทิ Yangon Technological University, University of Computer Studies, Yangon and Thanlyin's Myanmar Maritime University ต่างเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

อนึ่งในเขตย่างกุ้งนี้มีเพียงมหาวิทยาลัย The University of West Yangon ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Htantabin และ The Officers Training School ซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Htantabin เช่นกัน ทั้งสองแห่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่นอกเขตนครย่างกุ้ง

7. เขตอิระวดี (Ayeyarwady)

เขตอิระวดีมีความอุดมสมบูรณ์มาก ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่มปากแม่น้ำอิระวดี มีพื้นที่ 35138 ตารางกิโลเมตร ประชากรมีราว ๆ 6.6 ล้านคน ทางทิศเหนืออยู่ติดกับเขตพะโค (Bago Region) ทิศตะวันออกติดเขตย่างกุ้ง (Yangon Region) ทิศใต้เป็นอ่าวเบงกอล (Bay of Bengal) มีอาณาเขตทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับรัฐยะไข่ (Rakhine State) ในส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายพม่า (Bama) ส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา (Buddhism) นิกายเถรวาทเช่นเดียวกับไทย ลาว ละ กัมพูชา

แผนภาพที่ 81 แผนที่มณฑลอิระวดี

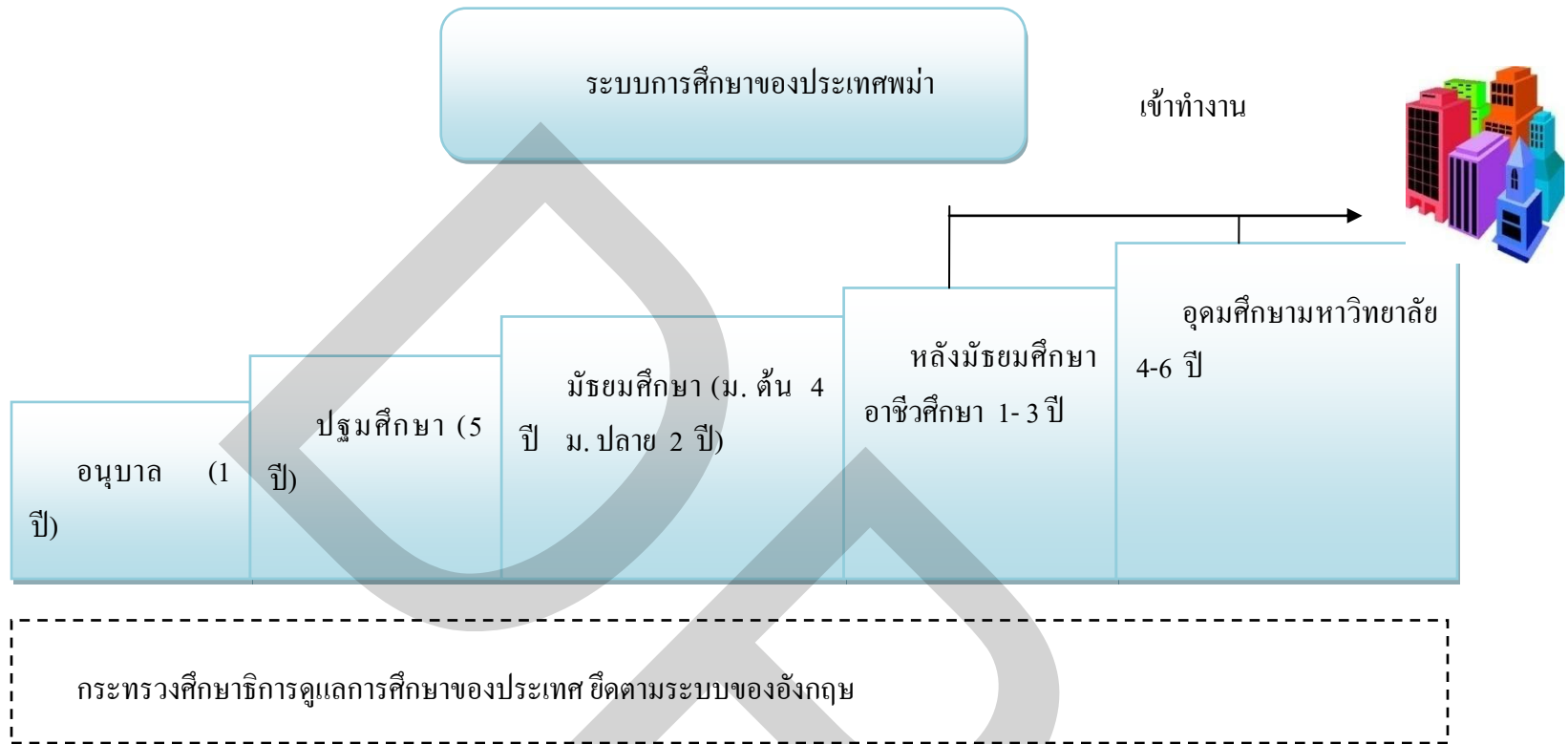
ที่มา <http://www.guideformyanmar.com/ayeyarwady.html> (11 กุมภาพันธ์ 2556)

เขตอิระวดีมีพื้นที่ 35,136.051 ตารางกิโลเมตร (13,566.593 ตารางไมล์) มีประชากรประมาณ 6,663,000 คน เมืองเอกคือ Patheingyi ศาสนาหลัก 3 ศาสนาคือพุทธ คริสต์และอิสลาม แบ่งการปกครองออกเป็น 6 เมือง ได้แก่ เมือง Patheingyi เมือง Hinthada เมือง Myaungmya เมือง Maubin เมือง Pyawon และเมือง Labutta การศึกษาของที่นี่สรุปได้ดังนี้ เช่นเดียวกับเขตอื่นๆของพม่าที่การศึกษายังมีไม่ทั่วถึง ตัวเลขอย่างไม่เป็น

ทางการระบุว่ามึนักเรียนที่จบระดับประถมศึกษาเพียงร้อยละสิบเท่านั้นที่มีโอกาสเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยปาเทียน (Pathein University) ถือเป็นมหาวิทยาลัยที่มีหลักของเขตนี้และในอดีตคือมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวของเขตอิระวดีที่มีการสอนถึงหลักสูตรปริญญาตรีแบบเรียน 4 ปี เมื่อเร็ว ๆ นี้รัฐบาลทหารของเมียนมาร์ได้ยกระดับวิทยาลัยและสถาบันทางการศึกษาที่เดิมเรียน 2 ปี ให้เป็นมหาวิทยาลัยแบบสมบูรณ์ รัฐบาลยังได้ออกมาตรการให้นักเรียน-นักศึกษาต้องเรียนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น เรียนที่มหาวิทยาลัยหินทาดา (Hinthada University) และมหาวิทยาลัยมัวบิน (Maubin University)

ข้อมูลจากวิกิพีเดีย ระบุว่าการศึกษาของพม่านั้นดำเนินการโดยรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนเอกชนนั้นราคาสูง ระบบการศึกษาของเมียนมาร์นั้นมีพื้นฐานมาจากระบบของอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษเกือบหนึ่งร้อยปี เริ่มมีโรงเรียนเอกชนสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น การศึกษาภาคบังคับนั้นมีจนถึงระดับสิ้นสุดระดับประถมศึกษาเท่านั้น

แผนภาพที่ 82 โครงสร้างการศึกษาของประเทศพม่า

ที่มา http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=394&catid=61&Itemid=193 (10 กรกฎาคม 2555)

กระทรวงศึกษาธิการของพม่า เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาของประเทศ ระบบการศึกษาพื้นฐานเป็นระบบ 5-4-2 กล่าวคือ เรียนชั้นประถมศึกษา 5 ปี (อนุบาล 1 ปี และประถม 4 ปี) มัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี ในส่วนของอาชีวศึกษานั้นเรียน 1-3 ปี และระดับอุดมศึกษา 4-6 ปี

กรมการศึกษาพื้นฐานของพม่า (Department of Basic Education) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายและบริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มัธยมศึกษา รวมทั้งการฝึกหัดครู แต่เดิมนั้นเป็นระบบบริหารซึ่งรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ต่อมาได้มีการกระจายอำนาจการบริหารออกไปสู่ระดับรัฐและหัวเมืองต่าง ๆ โดยมีหัวหน้าส่วนการศึกษานั้น ๆ เป็นผู้ควบคุมดูแลและประสานงาน รัฐเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณของทุกโรงเรียน โดยนักเรียนจะเสียค่าเล่าเรียนเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น

กรมการเทคโนโลยีเกษตรและอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่ดูแลจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรมพิชชกรรมวิศวกรรมเครื่องกล การประมง คหกรรมและการฝึกหัดครูทางด้านช่างเทคนิค

การเรียน-การสอนมีทั้งเต็มเวลาและนอกเวลา มีทั้งหลักสูตรระยะยาวและระยะสั้น เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานในสภาพเศรษฐกิจและสังคมของพม่าที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ข้อมูลจากวิกิพีเดียได้ระบุว่าที่เมียนมาร์มีมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น⁶² 101 แห่ง สถาบัน 12 สถาบัน มีวิทยาลัยที่สอนถึงระดับปริญญาตรี 9 แห่ง และวิทยาลัยปกติ 24 แห่ง กล่าวโดยรวมก็คือมีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำนวน 146 แห่ง

โรงเรียนฝึกอบรมเทคนิค 10 แห่ง มี 23 โรงเรียนพยาบาล 1 โรงเรียนกีฬาและมีโรงเรียนผดุงครรภ์ (midwifery schools) 20 แห่ง

โรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียงมีอยู่ 4 แห่ง ได้แก่ The International School Yangon (ISY), Crane International School Yangon (CISM), Yangon International School (YIS) and International School of Myanmar (ISM) ทั้งสี่แห่งตั้งอยู่ในเขตนครย่างกุ้ง

ปัญหาการศึกษาของพม่า (Problems Related to Education) เมื่อพูดถึงพม่า เรานึกถึงการศึกษาที่ยังขาดโอกาส ครูในพม่าส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ ครูบางส่วนหันไปสอนพิเศษ ประมาณร้อยละ 50-80 ของนักเรียนพม่าเรียนพิเศษที่สอนโดยครูประจำ⁶³

⁶² <http://en.wikipedia.org/wiki/Burma>

โดยสรุปแล้วพม่าเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ถือว่ามียุทธศาสตร์การพัฒนาที่น้อยที่สุด พม่าได้รับความช่วยเหลือจากออสเตรเลีย ซึ่งมีมูลค่าสูง (Estimated total Official Development Assistance (ODA) for 2011–12) ในปี พ.ศ. 2554-2555 มีจำนวนตัวเลข \$47.6 ล้านเหรียญออสเตรเลีย⁶⁴ แน่นอน หลังการผ่อนคลายข้อจำกัดทางเสรีภาพ เมื่อกลางปี พ.ศ. 2554 พม่ามีทิศทางในการพัฒนาการศึกษาที่ดีขึ้น

อนึ่งพม่าเองนั้นก็มีปัญหาทางการเมือง สื่อต่างชาติต่างประโคมข่าวตำหนิรัฐบาลทหารของพม่าว่า ลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของ สิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยเช่น ประชาชนพม่าในรัฐฉาน (*The Nation*, 25 May 2011) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยใหญ่ ที่ใกล้เคียงกับประชาชนที่อยู่ทางภาคเหนือของไทย เมื่อเร็วๆ นี้ก็เกิดการต่อสู้กันกับกองกำลังของรัฐบาลนั้น รัฐทางตอนเหนือของพม่าที่อยู่ติดชายแดนกับประเทศจีน ประธานาธิบดี เต็ง เส่ง (Thein Sein) เองก็ยอมรับในปัญหานี้ เมื่อเร็วๆ นี้เขาได้กล่าวว่า “เมียนมาร์ยังคงถูกคุกคามด้วยสงครามกลางเมือง” (Myanmar is still threatened by civil war.) นับตั้งแต่ได้รับเอกราชจากสหราชอาณาจักร (Great Britain) เมื่อปี ค.ศ. 1950

ปัญหาด้านเสรีภาพในการนับถือศาสนายังคงมีอยู่ในพม่า การจัดอันดับปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) ยังให้พม่าเป็นประเทศที่ยังต้องจับตามอง แม้จะมีสัญญาณบวกหลังการก้าวขึ้นเป็นผู้นำฝ่ายค้านของนางออง ซาน ซูจี และการกลับมาของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยและการปล่อยตัวนักโทษทางการเมือง แต่มีบางส่วนที่ยังเป็นเงาดำ ยังมีนักโทษทางการเมืองอีกเป็นจำนวนเงินรวมไม่น้อยกว่าที่ยังถูกคุมขังอยู่ และยังมี การสู้รบระหว่างกองทัพรัฐบาลกลางกับกองกำลังของชนกลุ่มน้อย⁶⁶

สตีเฟน พี กรอฟฟ์ (Stephen P Groff) เจ้าหน้าที่ระดับสูงของธนาคารเพื่อพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงบวกต่อทิศทางการพัฒนาที่ดีขึ้นของพม่า ในบทความดังกล่าวเขาได้บรรยายถึงสภาพและระดับของการพัฒนาของพม่าว่ายังมีปัญหาเกือบทุกด้าน (*The Nation*, 21

⁶³ Growing Up Under the Burmese Dictatorship (Report). International Confederation of Free Trade Unions. 2003. From http://www.icftu.org/www/PDF/report_burmachildren_2003.pdf

⁶⁴ <http://www.usaid.gov/au/country/country.cfm?CountryID=8493641&Region=EastAsia>

⁶⁵ Thein Sein: We Aim To Build Mature Democratic State. (Eleven Media) Reported by The Nation, Wednesday July 18, 2012, p. 6A.

⁶⁶ www.opendoors.org

March 2012, p. 12A) พม่าอยู่ในฐานะรัฐสมาชิกที่ยากจนที่สุดเป็นอันดับที่สองคือมีรายได้ต่อหัวต่อปีอยู่ที่ 715 เหรียญสหรัฐ ระบบสาธารณูปโภคของพม่ายังขาดการพัฒนาอยู่มาก ปัจจุบันชาวพม่าประมาณหนึ่งในสี่คนเท่านั้นที่มีไฟฟ้าใช้

หากพิจารณาแผนพัฒนาร่วมระหว่างพม่ากับยูเอ็น (United Nations Strategic Framework 2012-2015 UNDAF)⁶⁷ แล้วจะพบว่าพม่าเริ่มเปิดประเทศมากยิ่งขึ้นมีทิศทางในทางบวกต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศ

อย่างไรก็ตาม เรายังพบความพยายามของพม่าในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ในรายงานที่เรียกว่า Myanmar: national report ในการประชุมที่กรุงเจนีวา⁶⁸ (48th session of the International Conference on Education, ICE: "Inclusive Education: The Way of the Future", Geneva, 25-28 November 2008) ในปี ค.ศ. 2008 แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการศึกษา การเข้าถึงการศึกษาของกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มเช่น กระเหรี่ยง

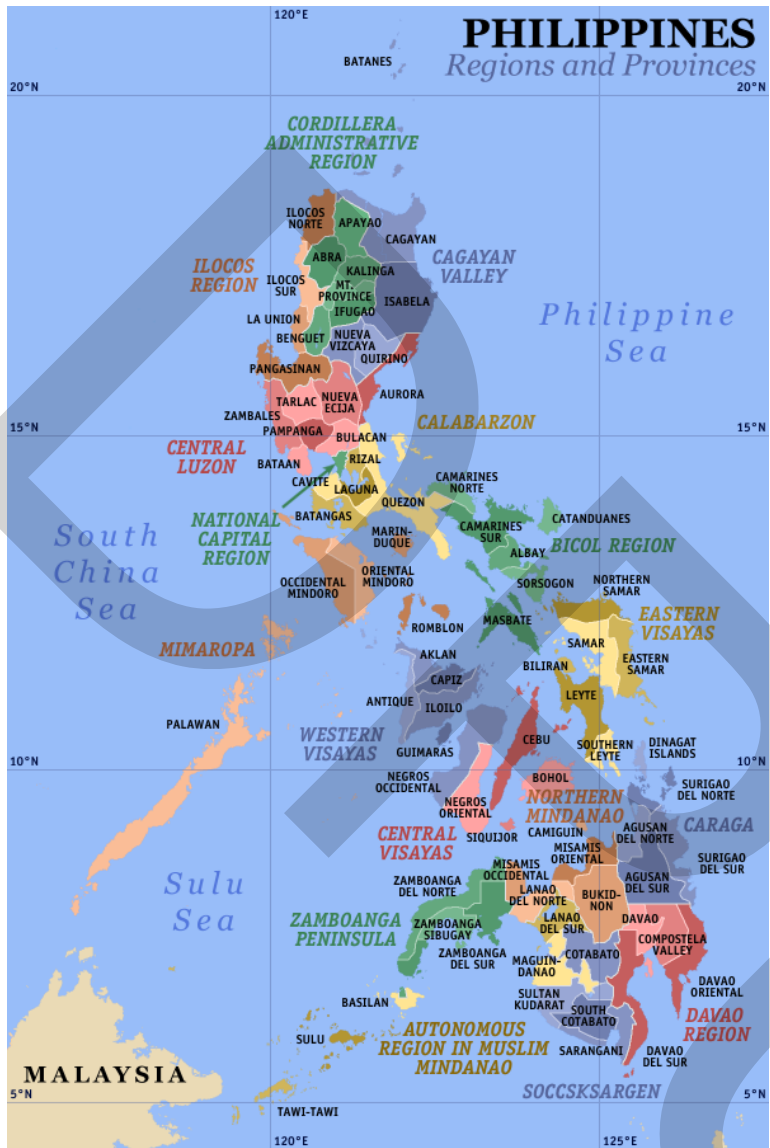
ตัวเลขจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund)หรือยูนิเซฟ UNESCO⁶⁹ แสดงให้เห็นว่าพม่ามีประชากรของประเทศที่สำรวจในปี ค.ศ. 2010 คือ 47,963,000 คน มีอัตราการรู้หนังสือผู้ใหญ่โดยรวมปี ค.ศ.2005-2010 = 92(%) พม่ามีอัตราการรู้หนังสือเด็กและเยาวชน (15-24 ปี) ในช่วงปี ค.ศ.2005-2010 ประมาณร้อยละ 95 การสำรวจปี ค.ศ. 2010 พบว่าจำนวนประชากรที่ใช้โทรศัพท์มือถือมีเพียงร้อยละ 1 ส่วน จำนวนประชากรต่อ 100, 2010, ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีต่ำมากคือเท่ากับ 0 ในส่วนของการมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา มีอัตราส่วนการเข้าเรียนขั้นต้นในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010 อยู่ที่ร้อยละ 7 ข้อมูลอื่นๆที่น่าสนใจเช่น ข้อมูลที่ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของรัฐบาลกลาง (ค.ศ. 2000-2009) ที่จัดสรรให้กับ: การป้องกันประเทศคิดเป็นร้อยละ 23 เราไม่ทราบว่ามีพม่าจัดสรรเงินให้กับการศึกษาเท่าไร การไหลเข้า ODA หรือความช่วยเหลือจากต่างประเทศในปี ค.ศ. 2009 มีสูงถึง 357 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

⁶⁷ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Myanmar

⁶⁸ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Myanmar

⁶⁹ http://www.unicef.org/infobycountry/myanmar_statistics.html

2.2.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)

แผนที่ที่ 83 แผนที่ประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/Philippines> (28 มิถุนายน 2555)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ คือ หมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งมีเกาะน้อยใหญ่รวมกันกว่า เจ็ดพันเกาะแน่นอนเรารู้ว่า ฟิลิปปินส์เป็นหมู่เกาะ (Acheipelago) รวมกันมีขนาดพื้นที่ประมาณ 300,000 ตารางกิโลเมตร (ไทยประมาณ 500,000 ตารางกิโลเมตร) โดยหมู่เกาะสามหมู่เกาะได้แก่ หมู่เกาะลูซอน(Luzon) ทางเหนือ หมู่เกาะวิซายา (Visayas) อยู่ตรงกลาง และ หมู่เกาะมินดาเนา (Mindanao) ทางใต้

ฟิลิปปินส์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 เขต (Regions) มีจังหวัดรวมกันทั้งสิ้น 81 จังหวัด มีเมือง 138 เมือง 1,496 เทศบาลและ 42,026 บารังไก (barangays)⁷⁰ ซึ่ง บารังไกส์ ถือเป็นหน่วยรัฐบาลท้องถิ่นที่เล็กที่สุด เขตทั้ง 17 ของฟิลิปปินส์มีดังนี้

1. เขตเมโทรมะนิลา หรือ National Capital Region Metro Manila

แผนภาพที่ 84 แผนที่แสดงเขตเมโทรมะนิลาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/Philippines> (28 มิถุนายน 2555)

เขตเมโทรมะนิลา มีจำนวนประชากรสูงถึง 12 ล้านคน แต่มีขนาดพื้นที่เพียง 645 ตารางกิโลเมตร แสดงว่ามีความหนาแน่นของประชากรสูงมาก วิถีชีวิตระบุว่า เป็นเขตที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดในประเทศคือประมาณ 19,000 ต่อตารางกิโลเมตร เขตนี้ประกอบไปด้วยเมืองถึง 16 เมืองเช่น เกซอนซิตี (Quezon City) ปาเซซิตี (Pasay City) ซานฮวน (San Juan) มาคาตี (Makati) ปาซิกซิตี (Pasig City) เขตเมโทรมะนิลาจัดเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของประเทศ มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาร้อยกว่า

⁷⁰ <http://www.nscb.gov.ph/activestats/psgc/listreg.asp> (10 มกราคม 2556)

แห่ง⁷¹ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการสอน เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศเช่น University of the Philippines

2. เขตบริหารคอร์ดิลเลอรา (Cordillera Administrative Region)

เขตบริหารคอร์ดิลเลอรา ประกอบไปด้วย จังหวัด 6 จังหวัด ได้แก่ Abra, Benguet, Ifugao, Kalinga, Apayao และ Mountain Province โดยที่จังหวัด Benguet นั้นยังเป็นที่ตั้งของเมืองที่มีชื่อว่าบาเกียโอ Baguio City เขตนี้เป็นเขตที่ตั้งอยู่ทางเหนือของเกาะลูซอน เขต CAR เป็นเขตทางภาคเหนือของเกาะลูซอนที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและหุบเขา เป็นที่กำเนิดแม่น้ำบนเกาะถึง 9 สาย⁷² และยังเป็นเขตที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และภาษามากที่สุดของประเทศ

แผนภาพที่ 85 แผนที่แสดงเขตคอร์ดิลเลอรา (Cordillera) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ph_locator_car.png

⁷¹ <http://www.finduniversity.ph/universities/national-capital-region/> (10 กรกฎาคม 2555)

⁷² www.crwflags.com/fotw/flags/ph-car.html

สถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตนี้ได้แก่⁷³

มหาวิทยาลัย Benguet State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง La Trinidad เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bsc.edu.ph

Saint Louis University เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City, Cordillera Administrative Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.slu.edu.ph

University of the Philippines Baguio เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.upb.edu.ph

Mountain Province State Polytechnic College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bontoc เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://mpspc.tripod.com>

Divine Word College of Bangued เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bangued เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://dwcb.tk>

วิทยาลัย Pines City Colleges เป็นสถาบันเอกชนเน้นการศึกษาทางพยาบาลศาสตร์ ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pcc.edu.ph/pcc>

วิทยาลัย Easter College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.eastercollege.ph

วิทยาลัย Data Center College of the Philippines Bangued เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bangued เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://dccp-bangued.webs.com>

Philippine Military Academy เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pma.ph

⁷³ <http://www.finduniversity.ph/search.aspx?sch=1®ion=cordillera-administrative-region> (9 กรกฎาคม 2555)

University of Baguio เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ubaguio.edu/main>

University of the Cordilleras เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.uc-bcf.edu.ph

Informatics Computer Institute Baguio เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.informatics.edu.ph>

National University-CEDCE เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.national-u.edu.ph>

Baguio College of Technology-BETI เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baguio City City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.bct.edu.ph>

3. เขตอิโลกอส (Ilocos Region)

แผนที่ที่ 86 แผนที่แสดงเขตอิโลกอส (Ilocos) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Ilocos_Region

จากแผนที่จะพบว่าเขตนี้อยู่ทางตอนเหนือของเกาะลูซอน เมืองหลักๆของเขตนี้ได้แก่เมืองดาภูป็นซิติ์ (Dagupan City) เมืองลาองซิติ์ (Laoag City) ซานเฟอานานโดซิติ์ (San Fernando City) ซานคาร์ลอสซิติ์ (San Carlos City) เออดานเนต้าซิติ์ (Urdaneta City) และวีแกนซิติ์ (Vigan City) เขตอีโลกอสมีพื้นที่ 13,055 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 5 ล้านคน ประชากรร้อยละ 66 เป็นชาวอีโลกานอส (Ilocanos) ร้อยละ 27 เป็นชาว ปากาสินัน (Pangasinan) ร้อยละ 3 เป็นชาว Tagalogs เท่านั้น

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตนี้มีดังต่อไปนี้⁷⁴

มหาวิทยาลัย Lyceum Northwestern University เป็นมหาวิทยาลัยการแพทย์เอกชน ตั้งอยู่ที่เมืองดาภูป็น (Dagupan City) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lyceum.edu.ph

มหาวิทยาลัย Pangasinan State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองลิงกาเยน (Lingayen) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.psu.ph

วิทยาลัยการพยาบาล ศิลปะและวิทยาศาสตร์ (La Union Colleges of Nursing, Arts and Sciences) จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมืองซานเฟอานานโด (San Fernando City) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lucnas.com

มหาวิทยาลัย Northwestern University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมืองลิ่งอ๊ก (Laoag City) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.nwu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Don Mariano Marcos Memorial State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองบาคโนตัน (Bacnotan) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://dmmsu-mluc.edu.ph>

วิทยาลัย Our Lady of Manaoag College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Manaoag เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ourladyofmanaoagcollege.org

มหาวิทยาลัย Mariano Marcos State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Laoag City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mmsu.edu.ph>

⁷⁴ <http://www.finduniversity.ph/search.aspx?sch=1®ion=ilocos-region> (10 กรกฎาคม 2555)

มหาวิทยาลัย Don Mariano Marcos Memorial State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองซานเฟอร์นันโด (Fernando City) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://dmmsu-mluc.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Mariano Marcos State University วิทยาเขต Paoay เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mmsu.edu.ph>

วิทยาลัย Northern Luzon Adventist College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Sison เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.nlac.edu.ph

วิทยาลัย Divine Word College แห่งเมือง Laoag จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Laoag City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.dwci.edu

มหาวิทยาลัย Mariano Marcos State University วิทยาเขต Dingras จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองDingras เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mmsu.edu.ph

วิทยาลัย San Carlos College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Carlos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://sancarloscollege.edu.ph>

วิทยาลัย Northern Philippines College for Maritime Science and Technology จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Lingsat เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.npcmstsf.com>

วิทยาลัย Divine Word College แห่งเมือง Urdaneta จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Urdaneta City จัดเป็นสถาบันทางศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก มีเว็บไซต์อยู่ที่ <http://dwcw.wordpress.com>

มหาวิทยาลัย Virgen Milagrosa University Foundation จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Carlos City มีเว็บไซต์อยู่ที่ <http://www.vmuf.edu.ph>

วิทยาลัย Ilocos Sur Polytechnic State College วิทยาเขต Tagudin จัดเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Tagudin มีเว็บไซต์อยู่ที่ <http://www.ispsc.edu.ph>

วิทยาลัย Ilocos Sur Polytechnic State College วิทยาเขต Candon City จัดเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Candon City มีเว็บไซต์อยู่ที่ <http://www.ispsc.edu.ph> มีวิทยาเขตต่างๆหลายแห่ง เช่น วิทยาเขต Cervantes

วิทยาลัย Lorma Colleges จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Fernando City มีเว็บไซต์คือ <http://www.lorma.org>

วิทยาลัย Colegio de Dagupan จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dagupan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cdd.edu.ph

วิทยาลัย Ilocos Sur Polytechnic State College จัดเป็นวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Santa Maria เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ispsc.edu.ph

วิทยาลัย Union Christian College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Fernando City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ucc.edu.ph

มหาวิทยาลัย Pangasinan State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Urdaneta เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.psu.ph

วิทยาลัย Perpetual Help College of Pangasinan จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Malasiqui

Pangasinan State University in San Carlos เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง San Carlos City, Ilocos Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.psu.ph

University of Northern Philippines Vigan เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Vigan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://unp.edu.ph>

University of Luzon เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dagupan City, Ilocos Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ul.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Pangasinan State University แห่งเมือง Santa Maria จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Santa Maria เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.psu.ph>

มหาวิทยาลัย Pangasinan State University แห่งเมือง Alaminos จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Alaminos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.psu.ph>

มหาวิทยาลัย Mariano Marcos State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Laoag City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mmsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Pangasinan State University แห่งเมือง Bayambang จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bayambang เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.psu.ph>

4. เขต หุบเขาคากายัน (Cagayan Valley)

บางครั้งเรียกว่าเขตที่สอง II หรือ The Philippine Republic's Region II เขตนี้มีพื้นที่ 31,159 กม² มีประชากรประมาณ 3 ล้านคน ประกอบไปด้วยจังหวัด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบาดาเนส (Batanes) จังหวัดคากายัน (Cagayan) จังหวัดอิสเบลา (Isabela) จังหวัดนูเอวาวิสกาย่า (Nueva Vizcaya) และจังหวัดคีรีโน (Quirino)

แผนภาพที่ 87 แผนที่แสดงเขตคากายันของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Cagayan_Valley (11 กรกฎาคม 2555)

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตคากายันมีดังนี้

มหาวิทยาลัย Nueva Vizcaya State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลตั้งอยู่ที่เมือง Bayombong

มหาวิทยาลัย Saint Mary's University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bayombong

มหาวิทยาลัย Isabela State University วิทยาเขต Cabagan จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Cabagan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.isu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Cagayan State University วิทยาเขต Sanchez Mira จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Sanchez Mira เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.csu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Isabela State University in Ilagan จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Ilagan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.isu.edu.ph

วิทยาลัย St. Ferdinand College เป็นสถาบันการศึกษาของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Ilagan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sfc.edu.ph

มหาวิทยาลัย Philippine Normal University in Alicia จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Alicia เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pnu.edu.ph

วิทยาลัย Northeastern College จัดเป็นสถาบันการศึกษาเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Santiago City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.northeasterncollege.edu.ph

วิทยาลัย Batanes State College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Basco เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://batanESCO.blogspot.com>

วิทยาลัย Medical Colleges of Northern Philippines จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Tuguegarao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mcnpisap.com>

มหาวิทยาลัย Cagayan State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Tuguegarao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.csu.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of Saint Louis จัดเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Tuguegarao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.slu.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of La Salette Santiago จัดเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Santiago City

วิทยาลัย Patria Sable Corpus College จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Santiago City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.psc.edu.ph

มหาวิทยาลัย Cagayan State University วิทยาเขต Aparri Campus จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Aparri เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.csu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Cagayan State University วิทยาเขต Gonzaga Campus

วิทยาลัย International School of Asia and the Pacific จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Peñablanca

วิทยาลัย Cagayan Valley Computer and Information Technology College, Inc. จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Santiago City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cvcitc.edu.ph

วิทยาลัย Aldersgate College จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Solano เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.aldersgate-college.com

Cagayan State University - Piat Campus จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ตั้งอยู่ที่เมืองเปียะต์ (Piat) เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยคือ <http://www.csu.edu.ph>

Lyceum of Aparri เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมืองอัปปาร์ริ (Aparri) เว็บไซต์ของวิทยาลัยคือ <http://www.lyceumofaparri.com>

Isabela State University in Cauayan จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ (State University) ตั้งอยู่ที่เมืองคานยันซิติ (Cauayan City) เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยคือ <http://isucyncampus.tripod.com>

5. เขตลูซอนกลาง (Central Luzon -- Region III)

จัดเป็นเขตที่ 3 หรือ Region III มีพื้นที่ 21,543 กม² และประชากรประมาณ 10 ล้านคน เขตนี้มี 7 จังหวัด คือ จังหวัด Aurora จังหวัด Bataan จังหวัด Bulacan จังหวัด Nueva Ecija จังหวัด Pampanga จังหวัด Tarlac จังหวัด Zambales ศูนย์กลางของเขตที่ 3 คือเมือง San Fernando ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัด Pampanga

แผนภาพที่ 88 แผนที่แสดงเขตลูซอลกลาง (Central Luzon) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Central_Luzon

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตนี้มีดังนี้

มหาวิทยาลัย Centro Escolar University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Malolos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ

มหาวิทยาลัย Bulacan State University แห่งเมือง San Jose del Monte City จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose del Monte City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bulsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bulacan State University แห่งเมือง Malolos City จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง

Malolos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bulsu.edu.ph

วิทยาลัย Nazarenus College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Meycauayan City

มหาวิทยาลัย Bataan Peninsula State University วิทยาเขต Dinalupihan จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง San Ramon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bpsu.edu.ph

วิทยาลัย Jose C. Feliciano College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Mabalacat เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://josecfelicianocollege.com>

วิทยาลัย Lyceum of Subic Bay จัดเป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Olongapo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lyceumsubicbay.com.ph

มหาวิทยาลัย Bataan Peninsula State University วิทยาเขต Abucay Campus จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Abucay เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.bpsu.edu.ph>

วิทยาลัย Columban College จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Olongapo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.columban.edu.ph

มหาวิทยาลัย Don Honorio Ventura Technological State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bacolor เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.dhvtu.edu.ph

วิทยาลัย Comteq Computer and Business College จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Olongapo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.comteq.edu.ph

วิทยาลัย Gallego Foundation Colleges จัดเป็นสถาบันการศึกษาของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cabanatuan City

มหาวิทยาลัย Don Honorio Ventura Technological State University วิทยาเขต Mexico Campus จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Mexico

มหาวิทยาลัย Angeles University Foundation จัดเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Angeles City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.auf.edu.ph

มหาวิทยาลัย Holy Angel University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Angeles City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.hau.edu.ph

Core Gateway College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://coregateway.tripod.com>

Tarlac State University เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Tarlac City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.tsu.edu.ph

Guagua National College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Guagua เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.guaguanationalcolleges.com

Gordon College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Olongapo City, Central Luzon

Bulacan State University in Bustos เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bustos, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bulsu.edu.ph

Bulacan State University in Bulakan เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bulakan, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bulsu.edu.ph

Magsaysay Memorial College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Narciso, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cbcpworld.com/magsaysaymemorialcollege>

Colegio de San Gabriel Arcangel เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose del Monte City

University of the Assumption เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Fernando City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ua.edu.ph

Nueva Ecija University of Science and Technology เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Cabanatuan City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.neust.edu.ph

San Jose Christian Colleges เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sanjosecity-ne.gov.ph

Polytechnic University of the Philippines in Bataan เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Mariveles เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pup.edu.ph

General De Jesus College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Isidro, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ [www. gendejesus.edu.ph](http://www.gendejesus.edu.ph)

Mt. Carmel College คือสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bulacan. เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sulit.com.ph

Meycauyan College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Meycauyan, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.meyc-college.edu.ph>

Bulacan Agricultural State College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง San Ildefonso, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ [www. basc.edu.ph](http://www.basc.edu.ph)

St. Mary's College of Meycauyan เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Meycauyan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.smcm.edu.ph

Republic Central Colleges เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Angeles City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.rcc.edu.ph

Informatics Computer Institute Bulacan เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Malolos City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.informatics.edu.ph

Pampanga Agricultural College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Magalang, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pac.edu.ph

College of the Immaculate Conception เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cabanatuan City, Central Luzon

Bataan Peninsula State University - Balanga Campus เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Balanga City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bpsu.edu.ph

College of Mary Immaculate เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Pandi, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mic.ul.ie

Araullo University เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cabanatuan City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://au.phinma.edu.ph>

Aurora State College of Technology เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Baler เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ascot.edu.ph>

Bulacan Polytechnic College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Malolos City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bulacan.gov.ph/bpc

Central Luzon Doctors' Hospital Educational Institution เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Tarlac City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://cldhei.edu.ph>

Dominican College of Tarlac เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Capas, Central Luzon มีเว็บไซต์ของสถาบันอยู่ที่ <http://www.dct.edu.ph/index.php>

Tarlac State University - Lucinda Campus เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Tarlac City, Central Luzon

La Fortuna College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cabanatuan City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lafortunacollege.net

University of Regina Carmeli เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Malolos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lcup.edu.ph

Tarlac College of Agriculture เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Camiling, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.tca.edu.ph

Meycauayan College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Meycauayan City, Central Luzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.meyc-college.edu.ph>

Philippine Merchant Marine Academy เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง San Narciso เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pmma.edu.ph

Central Luzon State University เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Science City of Muñoz เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.clsu.edu.ph>

Baliuag University เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Baliuag เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.baliuagu.edu.ph>

Bataan Peninsula State University - Orani Campus เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Orani เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bpsu.edu.ph

6. เขตคาลาบาร์ซอน (CALABARZON)

แผนภาพที่ 89 แผนที่แสดงเขตคาลาบาร์ซอนของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ph_locator_car.png (10 กรกฎาคม 2555)

เมืองขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตนี้ ได้แก่ ซิลัง (Silang) อิมัส (Imus) คาลัมบาซิตี (Calamba City) ดาสมารินาสซิตี (Dasmaringas City) ลูซีน่าซิตี (Lucena City) ไคน์ต้า (Cainta) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตนี้ ได้แก่⁷⁵

⁷⁵ <http://www.finduniversity.ph/universities/calabarzon/p=8> (10 กรกฎาคม 2555)

Manuel S. Enverga University Foundation จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมืองลูซีนาซีตี (Lucena) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mseuf.edu.ph

De La Salle University Dasmariñas เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Dasmariñas City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.dlsud.edu.ph

Technological University of the Philippines in Dasmariñas เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่เมือง Dasmariñas City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.tup.edu.ph

Our Lady of Fatima University in Antipolo City เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Antipolo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.fatima.edu.ph>

University of Perpetual Help System DALTA in Calamba City เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Calamba City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://perpetualdelta.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of Perpetual Help System DALTA แห่งเมือง Molino เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://perpetualdelta.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of Perpetual Help System JONELTA in GMA เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://perpetualdelta.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of Perpetual Help System JONELTA แห่งเมือง Biñan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://perpetualdelta.edu.ph>

วิทยาลัย De La Salle Lipa ตั้งอยู่ที่เมือง Lipa City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dlsl.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of the Philippines วิทยาเขต Los Banos เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.upd.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Laguna State Polytechnic University ตั้งอยู่ที่เมือง Santa Cruz, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://lspu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Polytechnic University of the Philippines วิทยาเขต Unisan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pup.edu.ph

สถาบัน Informatics Computer Institute Los Banos ตั้งอยู่ที่เมือง Los Baños, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pup.edu.ph>

วิทยาลัย ICCT Colleges Antipolo ตั้งอยู่ที่เมือง Antipolo City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.iupsys.net

วิทยาลัย Southern Luzon College ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmariñas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sulit.com.ph

วิทยาลัย STI College วิทยาเขต Rosario ตั้งอยู่ที่เมือง Rosario, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sti.edu

วิทยาลัย Olivarez College Tagaytay ตั้งอยู่ที่เมือง Tagaytay City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sulit.com.ph

มหาวิทยาลัย Cavite State University วิทยาเขต Bacoor ตั้งอยู่ที่เมือง Bacoor, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cvsu.edu.ph

วิทยาลัย ICCT Colleges San Mateo ตั้งอยู่ที่เมือง San Mateo, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://icct.edu.ph>

วิทยาลัย Emilio Aguinaldo College ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmariñas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.eac.edu.ph

วิทยาลัย Columbus College ตั้งอยู่ที่เมือง Lucena City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ccad.edu>

สถาบัน Calayan Educational Foundation Inc. จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Lucena City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cefi.edu.ph

มหาวิทยาลัย Laguna University (Santa Cruz) เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Santa Cruz, Calabarzon

วิทยาลัย City College แห่งเมือง Calamba City

วิทยาลัย Lemery College ตั้งอยู่ที่เมือง Lemery

สถาบัน Imus Institute จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Imus เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://imusinstitute.net>

วิทยาลัย Malayan Colleges Laguna ตั้งอยู่ที่เมือง Cabuyao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mcl.edu.ph

วิทยาลัย ICCT Colleges Cogeo ตั้งอยู่ที่เมือง Cogeo, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.icct.edu.ph

วิทยาลัย South Forbes City College ตั้งอยู่ที่เมือง Silang เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sfcitycollege.edu.ph

มหาวิทยาลัย Lyceum of the Philippines University วิทยาเขต Cavite ตั้งอยู่ที่ General Trias, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lyceumphil.edu.ph

วิทยาลัย Power School of Technology ตั้งอยู่ที่เมือง Tanza, Calabarzon

วิทยาลัย STI College Southwoods ตั้งอยู่ที่เมือง Carmona, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sti.edu

มหาวิทยาลัย Cavite State University วิทยาเขต Rosario ตั้งอยู่ที่เมือง Rosario เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

วิทยาลัย Rizal College of Taal ตั้งอยู่ที่เมือง Taal, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.finduniversity.ph/universities/rizal-college-of-taal>

มหาวิทยาลัย Cavite State University วิทยาเขต Imus ตั้งอยู่ที่เมือง Imus เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

สถาบัน Informatics Computer Institute East Rizal ตั้งอยู่ที่เมือง Taytay, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.informatics.edu.ph

มหาวิทยาลัย Cavite State University วิทยาเขต Trece Martires ตั้งอยู่ที่เมือง Trece Martires City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Cavite State University วิทยาเขต Silang ตั้งอยู่ที่เมือง Silang เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

วิทยาลัย Batangas Eastern College ตั้งอยู่ที่เมือง San Juan, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://bec.comli.com/bec>

มหาวิทยาลัย University of Batangas ตั้งอยู่ที่เมือง Batangas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ub.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Adventist University of the Philippines ตั้งอยู่ที่เมือง Silang เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.aup.edu.ph/5>

มหาวิทยาลัย Philippine Normal University ตั้งอยู่ที่เมือง Lopez เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pnu.edu.ph>

วิทยาลัย Pamantasan ng Cabuyao ตั้งอยู่ที่เมือง Cabuyao เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pnc.edu.ph>

วิทยาลัย Saint Paul Seminary Foundation ตั้งอยู่ที่เมือง Silang, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://saintpaulseminary.wordpress.com>

วิทยาลัย Pamantasan ng Montalban ตั้งอยู่ที่เมือง Rodriguez, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://pnmboards.myrealboard.com>

วิทยาลัย Sacred Heart College ตั้งอยู่ที่เมือง Lucena City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sacredheart.school.nz>

มหาวิทยาลัย The Lyceum of the Philippines – Laguna ตั้งอยู่ที่เมือง Calamba City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lpl.edu.ph>

วิทยาลัย Saint John College ตั้งอยู่ที่เมือง Calamba City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sjca.edu>

วิทยาลัย Dominican College of Sta. Rosa Laguna ตั้งอยู่ที่เมือง Santa Rosa City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://pen.ph/dominican-college-of-sta-rosa-laguna>

วิทยาลัย Sta. Teresa College ตั้งอยู่ที่เมือง Bauan, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.stc-bauan.edu.ph>

วิทยาลัย Saint Michael's College of Laguna ตั้งอยู่ที่เมือง Biñan City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.smcl.edu.ph>

วิทยาลัย Southdale International School of Science, Arts and Technology ตั้งอยู่ที่เมือง Imus, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://southdale.com.ph>

วิทยาลัย International Electronics and Technical Institute Inc. ตั้งอยู่ที่เมือง Imus เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ietl.edu.ph>

วิทยาลัย Unida Christian College ตั้งอยู่ที่เมือง Imus เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://unida-ucc.edu.ph>

วิทยาลัย Colegio ng Lungsod ng Batangas ตั้งอยู่ที่เมือง Batangas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ub.edu.ph>

วิทยาลัย Lipa City Colleges ตั้งอยู่ที่เมือง Lipa City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lipacitycolleges.net/newsite>

มหาวิทยาลัย De La Salle Canlubang ตั้งอยู่ที่เมือง Biñan City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dlsc.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Polytechnic University of the Philippines ตั้งอยู่ที่เมือง General Luna เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pup.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Lyceum of the Philippines University – Batangas ตั้งอยู่ที่เมือง Batangas City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://lpubatangas.edu.ph>

Polytechnic University of the Philippines วิทยาเขต Mulanay ตั้งอยู่ที่เมือง Mulanay, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pup.edu.ph>

Southern Luzon State University ตั้งอยู่ที่เมือง Lucban, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.slsu.edu.ph/main>

วิทยาลัย Laguna College of Business and Arts ตั้งอยู่ที่เมือง Calamba City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lcba.edu.ph>

วิทยาลัย STI College วิทยาเขต Bacoor ตั้งอยู่ที่เมือง Bacoor, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sti.edu

สถาบัน Informatics Computer Institute Imus ตั้งอยู่ที่เมือง Imus, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.informatics.edu.ph>

สถาบัน International Electronics and Technical Institute Inc. ตั้งอยู่ที่เมือง Binan เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ietl.edu.ph>

Informatics Computer Institute Lucena ตั้งอยู่ที่ Lucena City เขต Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.informatics.edu.ph/ihpi>

ICCT Colleges Angono ตั้งอยู่ที่เมือง Angono เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://icct.edu.ph>

Laguna University in Sta Cruz, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://laguna.com.ph>

Cainta Catholic College ตั้งอยู่ที่เมือง Cainta, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.caintacatholiccollege.com>

Adventist International Institute of Advanced Studies in Private College, Silang, เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.aiias.edu>

San Pablo Colleges เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Pablo City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sanpablocolleges.edu.ph>

Immaculate Conception College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Balayan, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.uic.edu.ph>

Imus Computer College Imus เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Imus, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.icc.net.ph>

San Pedro College of Business Administration เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Pedro, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.spcba.edu.ph>

Pambayang Kolehiyo ng Mauban, State College, Mauban, Calabarzon เว็บไซต์ติดต่อสถาบันคือ <http://www.finduniversity.ph/universities/pambayang-kolehiyo-ng-mauban>

ICCT Colleges Sumulong เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Sumulong, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://icct.edu.ph>

Ebenezer International College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง General Trias, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.eicollege.com>

ISHRM School System เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bacoor, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ishrm.edu.ph>

STI College - Dasmariñas Campus เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmariñas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sti.edu>

ICCT Colleges Taytay เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Taytay, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://icct.edu.ph>

PNTC Colleges เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmariñas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pntc.com.ph>

ICCT Colleges Cainta เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cainta, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://icct.edu.ph>

Kolehiyo ng Lungsod ng Lipa เป็นวิทยาลัยรัฐบาล Lipa City, Calabarzon อีเมลติดต่อสถาบันคือ kll_lipa@yahoo.com

Informatics International College Cainta เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cainta, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.informaticsonline.info/cainta>

Canossa College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Pablo City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.canossa.edu.hk/home.php>

Philippine Best Training System Colleges เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Binangonan, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://pbtsphilippines.com>

Colegio de San Juan de Letran Calamba เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Calamba City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://letran-calamba.edu.ph>

Cavite State University - Naic Campus เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Naic, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://cvsu-naic.edu.ph>

Cavite State University - Carmona Campus เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Carmona, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

Cavite State University - Indang Campus เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Indang, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

Saint Bridget College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Batangas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sbcbatangas.edu.ph>

Rogationist College – Cavite เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Silang, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://pque.rog.edu.ph>

Roosevelt College System เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cainta, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.rooseveltcollege.edu.ph>

St. Dominic College of Asia เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cavite City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.stdominiccollege.edu.ph>

Batangas State University เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Batangas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.batstate-u.edu.ph>

Global Computer INFOTEQ School, Inc., เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cainta, Calabarzon อีเมลติดต่อสถาบันสถาบันคือ infoteq@techemail.com

Cavite State University เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Cavite City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cvsu.edu.ph>

Divine Word College Seminary เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Tagaytay City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dwci.edu>

Philippine Missionary Institute เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Silang, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.philippinemissionaryinstitute.com

AMA Computer University - Dasmariñas Campus เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmariñas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ama.edu.ph

Holy Child Jesus College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Gumaca, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.holychildcollege.edu.gh>

San Sebastian College-Recoletos de Cavite เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cavite City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sscr.edu>

Lyceum - St. Cabrini College of Allied Medicine เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Sto. Tomas, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lpl.edu.ph/cam.php>

National College of Business and Arts – Taytay เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Taytay, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ncba.edu.ph>

La Salle College Antipolo เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Antipolo City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lsca.edu.ph/lsca/index.html>

La Consolacion College – Tanauan เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Tanauan City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://lacotanauan.tripod.com>

Far Eastern Polytechnic College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmarinas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://fepc2006.webs.com>

Pamantasan ng Bayan ng San Mateo เป็นสถาบันของทางการ ตั้งอยู่ที่เมือง San Mateo, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sanmateomunicipalcollege.com>

Maryhill College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Lucena City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://maryhillcollege.edu.ph>

International Electronics and Technical Institute Inc. Cainta เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cainta, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ietl.edu.ph>

International Electronics and Technical Institute Inc. Calamba เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Calamba City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ietl.edu.ph>

Southern Philippines Institute of Science & Technology เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Imus, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.philippinecompanies.com>

Oxfordian Colleges เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dasmarinas City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://oxfordiancollege.byethost18.com>

Laguna College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Pablo City, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lagunacollege.edu.ph>

Far Eastern University-Silang เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Silang, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.feusilang.edu.ph>

Polytechnic University of the Philippines เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Lopez, Calabarzon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pup.edu.ph>

วิทยาลัย St. Joseph College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cavite City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.sjc-cavite.edu.ph/wp>

7. เขตมิมาโรปา (Mimaropa)

เขตนี้มีพื้นที่ 29,621 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 3 ล้านคน มีจังหวัด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด Occidental Mindoro จังหวัด Oriental Mindoro จังหวัด Marinduque จังหวัด Romblon และจังหวัด Palawan

แผนภาพที่ 90 แผนที่แสดงเขต มิมาโรปา ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mimaropa>

มีเมืองหลักๆคือ เมือง Puerto Princesa City เมือง Aborlan เมือง Culion เมือง Boac เมือง San Jose เมือง Odiongan เขตนี้มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

วิทยาลัย Divine Word College แห่ง San Jose จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose, Mimaropa เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dwcc.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Romblon State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Odiongan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.rsu.edu.ph

วิทยาลัย Innovative College of Science and Information Technology จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bongabong เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.icst.edu.ph

วิทยาลัย Marinduque State College จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Boac, Mimaropa เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://msc-ph.webs.com>

มหาวิทยาลัย Holy Trinity University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Puerto Princesa City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.htu.edu.ph>

วิทยาลัย Divine Word College of Calapan จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Calapan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dwcc.edu.ph>

Mindoro state college of agriculture and technology เป็นวิทยาลัยทางเทคโนโลยีการเกษตรของรัฐบาล (State College) ตั้งอยู่ที่เมืองวิกตอเรีย (Victoria)

Loyola College of Culion จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน (Private College) ตั้งอยู่ที่เมือง Culion

Western Philippines University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Aborlan เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยคือ <http://www.wpu.edu.ph>

Palawan State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Puerto Princesa City

8. เขตบีโกล (Bicol)

เขตนี้ เรียกอีกชื่อว่าเขตที่ 5 มีพื้นที่ The region is composed of six provinces, namely, Albay, Camarines Norte, Camarines Sur, Sorsogon and the island-provinces of Catanduanes and Masbate

แผนภาพที่ 91 แผนที่แสดงเขตบิโกลของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Bicol_Region (6 กันยายน 2555)

เมืองหลักๆ ของเขตนี้คือ เมืองนากาซิติ (Naga City) Legazpi City เมือง Tabaco City เมือง Iriga City เมืองซานโฮเซ (San Jose) เมืองมาสเบตซิตี (Masbate City) เขตนี้มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้⁷⁶

วิทยาลัย Sorsogon State College วิทยาเขต Magallanes Campus จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Magallanes

วิทยาลัย Sorsogon State College วิทยาเขต- Bulan Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Bulan เว็บไซต์ของสถาบันคือ [http:// ssc.net.ph](http://ssc.net.ph)

วิทยาลัยเกษตรกรรม Camarines Sur State Agricultural College วิทยาเขต Calabanga Campus เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาล State College ตั้งอยู่ที่เมือง Calabanga

⁷⁶ <http://www.finduniversity.ph/universities/bicol-region/> (10 กรกฎาคม 2555)

วิทยาลัย Sorsogon State College วิทยาเขต Sorsogon Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Sorsogon City

วิทยาลัย Camarines Sur Polytechnic Colleges แห่งเมือง Naga เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cspc.edu.ph

วิทยาลัยเกษตรกรรม Camarines Sur State Agricultural College วิทยาเขต Pasacao Extension Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Pasacao

มหาวิทยาลัย Partido State University วิทยาเขต Caramoan Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Caramoan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.parsu.edu.ph

วิทยาลัย Naga View Adventist College จัดเป็นสถาบันการศึกษาของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Naga City

มหาวิทยาลัย Universidad de Sta. Isabel จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Naga City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.usi.edu.ph

วิทยาลัย La Consolacion College แห่งเมือง Iriga City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lccm.edu.ph

มหาวิทยาลัย Partido State University วิทยาเขต Sagñay Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Sagñay เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.parsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Partido State University วิทยาเขต San Jose Campus ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.parsu.edu.ph

วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยี Dr. Emilio B. Espinosa Sr. Memorial State College of Agriculture and Technology จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Masbate City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.debesmscat.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Bicol University วิทยาเขต Guinobatan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bicol-u.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bicol University วิทยาเขต Legazpi ตั้งอยู่ที่เมือง Legazpi เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bicol-u.edu.ph

วิทยาลัย Catanduanes State Colleges ตั้งอยู่ที่เมือง Virac เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.csc.edu.ph

สถาบัน Informatics Computer Institute ตั้งอยู่ที่เมือง Legazpi เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.informatics.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bicol University วิทยาเขต Tabaco เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐตั้งอยู่ที่เมือง Tabaco City เขต Bicol เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bicol-u.edu.ph

มหาวิทยาลัย Partido State University ตั้งอยู่ที่เมือง Goa เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.parsu.edu.ph

Sorsogon State College วิทยาเขต Castilla เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Castilla

Polytechnic University of the Philippines เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลตั้งอยู่ที่เมือง Ragay เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pup.edu.ph

Camarines Sur Polytechnic Colleges Nabua เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Nabua เขต Bicol เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cspc.edu.ph

มหาวิทยาลัย Central Bicol State University of Agriculture Pili เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลตั้งอยู่ที่เมือง Pili เขต Bicol

Camarines Sur State Agricultural College วิทยาเขต Sipocot เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Sipocot

Naga College Foundation เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Naga City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ncf.edu.ph>

วิทยาลัย Divine Word College แห่งเมือง Legazpi ตั้งอยู่ที่เมือง Legazpi City

วิทยาเขต Computer Arts and Technological College ตั้งอยู่ที่เมือง Legazpi City

มหาวิทยาลัย Ateneo de Naga University จัดเป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่เมือง Naga City, Bicol Region
เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.adnu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Partido State University วิทยาเขต Lagonoy Campus และวิทยาเขต Salogon

มหาวิทยาลัย University of Nueva Caceres เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Naga City

มหาวิทยาลัย Partido State University วิทยาเขต Tinambac

Bicol College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่ Daraga

Masbate College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่ Masbate City

มหาวิทยาลัย Bicol University วิทยาเขต Daraga ตั้งอยู่ที่เมือง Daraga

มหาวิทยาลัย Aquinas University of Legazpi เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Legazpi City
เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.aq.edu.ph

วิทยาลัย Ceguera Technological Colleges เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Iriga City

มหาวิทยาลัย Bicol University วิทยาเขต Polangui ตั้งอยู่ที่เมือง Polangui

สถาบัน Informatics Computer Institute แห่งเมือง Tabaco เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Tabaco City

Catanduanes State College วิทยาเขตปานกานิบาน (Panganiban Campus) จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล
ตั้งอยู่ที่เมืองปานกานิบาน (Panganiban) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.csc.edu.ph

9. เขต เวสเทิร์นวิซายา(Western Visayas)

แผนภาพที่ 92 แผนที่แสดงเขตวิซายาตะวันตกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Western_Visayas

เมืองหลักๆของเขตวิซายาตะวันตกคือเมือง Iloilo City เมือง Bacolod City เมือง Roxas City เมือง Kalibo เมือง Buenavista เมือง San Jose เขตนี้มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัย University of Saint La Salleเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bacolod City, Western Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.usls.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Central Philippine University เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cpu.edu.ph

Western Visayas College of Science and Technology เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.wvcst.edu.ph

มหาวิทยาลัย West Negros เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bacolod City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.wnu.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of the Philippines Visayas อยู่ที่เมือง Iloilo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.upv.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of Antique อยู่ที่เมือง Sibalom เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.antiquestride.edu.ph

College of St. John Roxas เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Roxas City

Northern Negros State College of Science and Technology เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Sagay City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.nonescost.edu.ph

Southern Iloilo Polytechnic College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Miag-ao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sipc.edu.ph

มหาวิทยาลัย De Paul College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City

John B. Lacson Foundation Maritime University เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.jblfmu.edu.ph

Red Aeronautics and Technological Institute Inc. เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Silay City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.silaycity.gov.ph

Bago City College เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Bago City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bagocity.gov.ph

มหาวิทยาลัย University of San Agustin เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.usa.edu.ph

Balete Community College จัดเป็นวิทยาลัยชุมชน (Community College) ตั้งอยู่ที่เมือง Balete เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.balete.gov.ph

มหาวิทยาลัย West Visayas State University ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.wvsu.edu.ph

Central Philippine Adventist College สถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Murcia เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cpac.edu.ph

Colegio dela Purisima Concepcion สถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Roxas City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://purisima.edu.ph>

St. Anthony's College - San Jose สถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง San Jose

มหาวิทยาลัย West Visayas State University วิทยาเขต- Janiuay ตั้งอยู่ที่เมือง Janiuay

มหาวิทยาลัย West Visayas State University วิทยาเขต Lambunao East

มหาวิทยาลัย Philippine Normal University in Cadiz City เป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Cadiz City เว็บไซต์คือ www.pnu.edu.ph

Saint Gabriel College สถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่ Kalibo

มหาวิทยาลัย Aklan State University วิทยาเขต Ibajay และวิทยาเขต New Washington ตั้งอยู่ที่ Ibajay และ New Washington เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.asu.edu.ph

Hercor College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่เมือง Roxas City

Binalbagan Catholic College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่เมือง Binalbagan

Don Jose Sustiguer Monfort Memorial National College เป็นสถาบันรัฐบาล ตั้งอยู่เมือง Barotac Nuevo

Leon National College of Agriculture เป็นสถาบันรัฐบาล ตั้งอยู่เมือง Leon

Passi Trade School ตั้งอยู่เมือง Passi City

Colegio de San Jose เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่เมือง Iloilo City

John B. Lacson Colleges Foundation - Bacolod, Inc เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Bacolod City

Bacolod City College, Community College, Bacolod City, Western Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.bacolodcity.gov.ph/bccpaad.htm>

มหาวิทยาลัย University of Iloilo เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Iloilo City, Western Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ui.phinma.edu.ph>

วิทยาลัย Garcia College of Technology เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Kalibo, Western Visayas

Riverside College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Bacolod City, Western Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ucr.edu>

Iloilo Doctor's College เป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่เมือง Iloilo City, Western Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://idc.edu.ph>

Western Institute of Technology, Community College, Batan, Western Visayas, เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.wit.edu.ph>

Western Institute of Technology, Private University, Iloilo City, Western Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.wit.edu.ph>

มหาวิทยาลัย West Visayas State University วิทยาเขต Pototan ตั้งอยู่เมือง Pototan เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.wvsu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Technological University of the Philippines in Talisay สถาบันของรัฐบาลแห่งเมือง Talisay City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.tup.edu.ph

มหาวิทยาลัย West Visayas State University วิทยาเขต Calinog ตั้งอยู่เมือง Calinog เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.wvsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Aklan State University วิทยาเขต Banga เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.asu.edu.ph

Kabankalan Catholic College เป็นสถาบันของเอกชน ตั้งอยู่ที่ Kabankalan City

มหาวิทยาลัย Capiz State University สถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่เมือง Roxas City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.capsu.edu.ph

Colegio del Sagrado Corazon de Jesus เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City

La Carlota City College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง La Carlota City

La Consolacion College – Bacolod เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bacolod City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lcc.edu.ph

มหาวิทยาลัย Aklan State University วิทยาเขต Makato ตั้งอยู่เมือง Makato

Mount Carmel College สถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่ Escalante City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mtcarmelcollege.blogspot.com

มหาวิทยาลัย Aklan State University - Kalibo Campus, State University, Kalibo

Dominican College of Iloilo ตั้งอยู่ที่เมือง Iloilo City

Panay Technological College ตั้งอยู่ที่เมือง Kalibo, Western Visayas

St. Anthony College ตั้งอยู่ที่เมือง Roxas City, Western Visayas

Purification Dolar Monfort College ตั้งอยู่ที่เมือง Dumangas, Western Visayas

International Electronics and Technical Institute Inc. Bacolod จัดเป็นสถาบันทางเทคโนโลยีของเอกชน อยู่ที่เมือง Bacolod City

Guimaras State College จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองบันनावิสต้า (Buenavista)

10. เขตวิซายากลาง (Central Visayas)

แผนที่ที่ 93 แผนที่แสดงเขตวิซายากลางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Central_Visayas

เมืองขนาดใหญ่ของเขตนี้คือ Cebu City เมือง Dumaguete City เมือง Mandaue City เมือง Tagbilaran City เมือง Danao City เมือง Toledo City สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตนี้ได้แก่

มหาวิทยาลัย Silliman University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน (Private University) ตั้งอยู่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://su.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Cebu Technological University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองเซบูซิตี (Cebu City) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ctu.edu.ph>

University of Cebu จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City

มหาวิทยาลัย University of San Jose-Recoletos ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.usjr.edu.ph

มหาวิทยาลัย Foundation University ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://foundationu.com>

มหาวิทยาลัย Negros Oriental State University - Dumaguete Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.norsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Negros Oriental State University วิทยาเขต Siaton Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Siaton

มหาวิทยาลัย Bohol Island State University วิทยาเขต Bilar Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Bilar

มหาวิทยาลัย University of Cebu - LapuLapu and Mandaue Campus เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Mandaue City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://uc.edu.ph>

Informatics Computer Institute Tagbilaran ตั้งอยู่ที่เมือง Tagbilaran City

Informatics Computer Institute Consolacion ตั้งอยู่ที่เมือง Consolacion

St. Theresa's College - Cebu City ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.stccebu.edu.ph

Metro Dumaguete College ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://metro Dumaguete college.com>

มหาวิทยาลัย Bohol Island State University วิทยาเขต Candijay Campus เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://bisu.edu.ph>

สถาบันสอนทำอาหาร Dumaguete Academy for Culinary Arts (DACA) จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.daca-international.com

Asian College of Science and Technology (ACSAT) จัดเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://asiancollege.edu.ph>

Mandaue City College (Public College) ตั้งอยู่ที่เมือง Mandaue City

มหาวิทยาลัย University of Bohol เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Tagbilaran City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ubohol.net

Centre for International Education ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City

Maxino College ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City ยังไม่มีเว็บไซต์ของสถาบัน

BIT International College วิทยาเขต Jagna Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Jagna เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.bitic.edu.ph>

Diaz College ตั้งอยู่ที่เมือง Tanjay ยังไม่มีเว็บไซต์ของสถาบัน

มหาวิทยาลัย University of San Jose-Recoletos วิทยาเขต Basak ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.usjr.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of the Visayas ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://uv.edu.ph>

Cebu Eastern College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ http://en.wikipedia.org/wiki/Cebu_Eastern_College

มหาวิทยาลัย Cebu Institute of Technology University ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cit.edu

Cebu Institute of Medicine, Medical School V ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://cim.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of the Visayas วิทยาเขต Mandaue ตั้งอยู่ที่เมือง Mandaue City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://uv.edu.ph>

Cebu Technological University - Argao Campus, State University ตั้งอยู่ที่เมือง Argao, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.ctu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Southwestern University, Private University ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://swu.edu.ph>

De La Salle Andres Soriano Memorial College ตั้งอยู่ที่เมือง Toledo City

มหาวิทยาลัย University of San Carlos ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.usc.edu.ph

Center for Industrial Technology and Enterprise ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cite.edu.ph

Mater Dei College ตั้งอยู่ที่เมือง Tubigon เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mdc.ph>

Cebu Technological University วิทยาเขต Danao ตั้งอยู่ที่เมือง Danao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ctu.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of Southern Philippines Foundation, ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.uspf.edu.ph

College of Technological Sciences, State College ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cts.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bohol Island State University - Balilihan Campus, ตั้งอยู่ที่เมือง Balilihan, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://bisu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of Cebu วิทยาเขต Banilad ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.universityofcebu.net

มหาวิทยาลัย Bohol Island State University วิทยาเขต Calape ตั้งอยู่ที่เมือง Calape เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://bisu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of Cebu วิทยาเขต Mambaling ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://uc.edu.ph>

Negros Maritime College ตั้งอยู่ที่เมือง Sibulan เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://eskwelahan.com/negrosor/nmcf.html>

มหาวิทยาลัย AMA Computer University วิทยาเขต Dumaguete Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.amaes.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bohol Island State University วิทยาเขต Clarin Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Clarin เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://bisu.edu.ph>

Informatics Computer Institute Cebu SM City ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.informatics.edu.ph/ihpi>

Consolatrix College of Toledo City ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City ยังไม่มีเว็บไซต์ของสถาบัน

มหาวิทยาลัย Holy Name University ตั้งอยู่ที่เมือง Tagbilaran City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.hnu.edu.ph

Siquijor State College ตั้งอยู่ที่เมือง Larena เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.aaccupqa.org.ph/SiquijorStateCollege.html>

STI College วิทยาเขต Dumaguete Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sti.edu

Colegio de Santa Catalina de Alejandria ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City, Central Visayas เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.cosca.edu.ph>

BIT International College วิทยาเขต Talibon Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Talibon เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bitic.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of the Philippines Cebu College ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.upcebu.edu.ph

International Academy of Film and Television ตั้งอยู่ที่เมือง Lapu-Lapu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.iaft.net>

มหาวิทยาลัย Cebu Doctors' University (Medical University) ตั้งอยู่ที่เมือง Mandaue City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cebudoctorsuniversity.edu

มหาวิทยาลัย University of the Visayas - Gullas College of Medicine, (Private University) ตั้งอยู่ที่เมือง Mandaue City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://uv.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Cebu Normal University ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cnu.edu.ph

Bohol Northeastern Education Foundation ตั้งอยู่ที่เมือง Ubay เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://boholnorthernstar.net>

มหาวิทยาลัย Negros Oriental State University ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.norsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bohol Island State University Tagbilaran ตั้งอยู่ที่เมือง Tagbilaran City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://bisu.edu.ph>

มหาวิทยาลัย Cebu State College of Science and Technology ตั้งอยู่ที่เมือง Cebu City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ctu-online.edu.ph

มหาวิทยาลัย St. Paul University Dumaguete ตั้งอยู่ที่เมือง Dumaguete City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.spud.edu.ph

มหาวิทยาลัย Negros Oriental State University วิทยาเขต Bais Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Bais เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.norsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Negros Oriental State University วิทยาเขตกิวสุลงาน (Guihulngan Campus) จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมืองกิวสุลงาน (Guihulngan) เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.norsu.edu.ph

11. เขตอีสเทิร์นวิซายา (Eastern Visayas)

แผนที่ที่ 94 แผนที่แสดงเขตวิซายาตะวันออกของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Eastern_Visayas

เขตวิซายาตะวันออก มีเมืองหลักดังต่อไปนี้ Tacloban Calbayog City Catbalogan City เมืองบา
รอนกัน (Borongan City) เมืองเบเบซิติ (Baybay City) เมืองโซกอด (Sogod)

เขตนี้มีสถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

วิทยาลัย Holy Infant College ตั้งอยู่ที่เมือง Tacloban เว็บไซต์ของสถาบันคือ
<http://www.holyinfantcollegersm.edu.ph>

วิทยาลัย Maasin City College ตั้งอยู่ที่เมือง Maasin City

Northern Samar Colleges ตั้งอยู่ที่เมือง Catarman

มหาวิทยาลัย Southern Leyte State University Sogod, ตั้งอยู่ที่เมือง Sogod

Leyte Normal University ตั้งอยู่ที่เมือง Tacloban เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.lnu.edu.ph

Christ the King College Calbayog ตั้งอยู่ที่เมือง Calbayog City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ckc.edu.ph

JE Mondejar Foundation College ตั้งอยู่ที่เมือง Tacloban เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mondejar.edu>

มหาวิทยาลัย University of the Samar Island Archipelago (ชื่อเดิมคือ Samar State University) ตั้งอยู่ที่เมือง Borongan

Eastern Samar State University ตั้งอยู่ที่เมือง Borongan City

Christ the King College ตั้งอยู่ที่เมือง Calbayog City

มหาวิทยาลัย Eastern Samar State University วิทยาเขต Can-Avid Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Can-Avid

มหาวิทยาลัย Eastern Samar State University วิทยาเขต Maydolong Campus ตั้งอยู่ที่เมือง Maydolong

มหาวิทยาลัย Visayas State University วิทยาเขต Baybay City

มหาวิทยาลัย Eastern Visayas State University Tacloban ตั้งอยู่ที่เมือง Tacloban

มหาวิทยาลัย Samar Island University เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Catbalogan City

Saint Michael College ตั้งอยู่ที่เมือง Hindang

มหาวิทยาลัย Eastern Samar State University วิทยาเขต Guiuan Campus เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล

มหาวิทยาลัย Samar State University เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล Catbalogan City

Liceo del Verbo Divino Tacloban City เป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่เมือง Tacloban
Eastern Samar State University วิทยาเขต Salcedo Campus จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล Salcedo

12. เขตคาบสมุทรซัมโบอังกา (Zamboanga Peninsula)

แผนภาพที่ 95 แผนที่แสดงเขตซัมโบอังกาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Zamboanga_Peninsula

เมือง Zamboanga City เมือง Pagadian City เมือง Dipolog City เมือง Buug

เขตคาบสมุทรซัมโบอังกา มีสถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลักๆดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัย Western Mindanao State University ตั้งอยู่ที่เมือง Zamboanga City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.wmsu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Universidad de Zamboanga ตั้งอยู่ที่เมือง Zamboanga City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.uz.edu.ph

มหาวิทยาลัย Jose Rizal Memorial State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลตั้งอยู่ที่เมือง Dapitan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.jrmsu.edu.ph

Zamboanga State College of Marine Sciences and Technology จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลตั้งอยู่ที่เมือง Zamboanga City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://zscmst.edu.ph>

Dipolog Medical Center College Foundation จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Dipolog City

Saint Columban College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Pagadian City

Marian College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Ipil เว็บไซต์ของสถาบันคือ <https://www.facebook.com/MarianCollegeIpil>

Brent Hospital and Colleges Inc จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Zamboanga City

Eastern Mindanao College of Technology of Pagadian City จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Pagadian City

Southern Mindanao Colleges จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Pagadian City

Pilar College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Zamboanga City

Ateneo de Zamboanga University เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล Private University, Zamboanga City, Zamboanga Peninsula เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.adzu.edu.ph

Medina College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนตั้งอยู่ที่เมือง Pagadian City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://medinacollege.com.ph>

13. เขตนอร์ทเทิร์นมินดาเนา (Northern Mindanao)

แผนภาพที่ 96 แผนที่แสดงเขต นอร์ทเทิร์นมินดาเนา ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Northern_Mindanao

เขตนอร์ทเทิร์นมินดาเนามีเมืองขนาดใหญ่ดังต่อไปนี้ เมือง Cagayan de Oro เมือง Iligan City เมือง Ozamiz City เมือง Malaybalay City เมืองValencia City และเมืองGingoog City มีสถาบันทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษาหลักๆดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัย Central Mindanao University ตั้งอยู่ที่เมือง Maramag เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cmu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Bukidnon State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่ Malaybalay City, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.bsc.edu.ph

มหาวิทยาลัย Liceo de Cagayan University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่ Cagayan de Oro, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.liceo.edu.ph

มหาวิทยาลัย Mindanao University of Science and Technology จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่ Cagayan de Oro, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.must.edu.ph

มหาวิทยาลัย Xavier University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่ Cagayan de Oro, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.xu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Misamis University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่ Ozamiz City, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Mindanao State University – Naawan, Naawan จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่ Naawan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

วิทยาลัย Cagayan de Oro College-PHINMA Education Network เป็นสถาบันเอกชนตั้งอยู่ที่ Cagayan de Oro

Iligan Medical Center College เป็นสถาบันเอกชนตั้งอยู่ที่ Iligan City, Northern Mindanao

Misamis Oriental State College of Agriculture and Technology เป็นสถาบันของรัฐบาลตั้งอยู่ที่ Claveria, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.aaccupqa.org.ph

San Agustin Institute of Technology เป็นสถาบันเอกชนตั้งอยู่ที่ Valencia City เป็นสถาบันทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเพียงแห่งเดียวในเมือง วาเลนเซีย

มหาวิทยาลัย Mindanao State University วิทยาเขต Maigo ตั้งอยู่ที่เมือง Maigo เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

วิทยาลัย Pilgrim Christian College ตั้งอยู่ที่ Cagayan de Oro, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.pcc-cdo.com>

Christ the King College Gingoog เป็นสถาบันเอกชนตั้งอยู่ที่ Gingoog City เขต Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://ckc.philcom.ph>

Mindanao State University – LNAC จัดเป็นสถาบันของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่ Sultan Naga Dimaporo, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

San Isidro College, Private College, Malaybalay City, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.sic.edu.ph

Mindanao State University-Iligan Institute of Technology, State University, Iligan City, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msuiit.edu.ph

มหาวิทยาลัย Capitol University, Private University, Cagayan de Oro, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msuiit.edu.ph

St. Michael's College of Iligan City, Private College, Iligan City, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.smciligan.edu.ph

มหาวิทยาลัย La Salle University วิทยาเขต Ozamiz City, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.dlsu.edu.ph/

Lourdes College, Private College, Cagayan de Oro, Northern Mindanao เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.lccdo.edu.ph>

Mountain View College ตั้งอยู่ที่เมือง Valencia City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.mvc.edu.ph

Southern Philippines Colleges จัดเป็นวิทยาลัยเอกชนมีชื่อของเขต ตั้งอยู่ที่เมือง Cagayan de Oro เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.southphilcollege.com/index.php/public/Main>

14. เขตดาเวา (Davao)

แผนภาพที่ 97 แผนที่แสดงเขตดาเวา

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Davao_Region (12 มีนาคม 2555)

เมืองหลักๆในเขตนี้ได้แก่ เมือง Davao City เมือง Digos City เมือง Mati City และเมือง Panabo City

เขตดาเวามีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัย University of the Philippines in Mindanao ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.upmin.edu.ph

มหาวิทยาลัย Philippine Women's University in Davao ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.pwu.edu.ph

มหาวิทยาลัย Ateneo de Davao University ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.addu.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of Mindanao ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.umindanao.edu.ph

Cor Jesu College ตั้งอยู่ที่เมือง Digos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.cjc.edu.ph

Polytechnic College of Davao Del Sur Inc., Private College, Digos City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://pcds.edu.ph>

MATS College of Technology, Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://matscollege.webs.com>

San Pedro College , Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.spcdavao.edu.ph>

Holy Cross Academy of Sasa, Private College, Davao City, Davao Region ยังไม่มีเว็บไซต์ติดต่อ

Davao Oriental State College of Science and Technology, State College, Mati City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.doscst.edu.ph>

Holy Cross College of Calinan เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City, Davao Region

Davao del Norte State College, State College, Panabo City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dnsc.edu.ph>

Holy Cross of Davao College, Inc., Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.hcdc.edu.ph>

Holy Cross of Bansalan College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bansalan, Davao Region

Davao Medical School Foundation, Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.dmsf.edu.ph/dmsf>

Jose Maria College of Davao City, Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://jmc.edu.ph>

Davao Doctors College, Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.davaodoctors.edu.ph>

Holy Cross of Davao College, Inc., Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.hcdc.edu.ph>

Rizal Memorial Colleges, Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.rmcdavao.com>

Joji Ilagan Career Center Inc. College of Business and Tourism, Private College, Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.jojiilagancareercenter.com>

South Philippine Adventist College, Private College, Digos City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.spaonline.org>

Mindanao Medical Foundation College เป็นสถาบันเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City, Davao Region

มหาวิทยาลัย University of Southeastern Philippines ตั้งอยู่ที่เมือง Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.usep.edu.ph>

Philippine College of Technology จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่ Davao City, Davao Region เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://pctdavao.edu.ph>

Brokenshire College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่ Davao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.brokenshire.edu.ph>

มหาวิทยาลัย University of the Immaculate Conception จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง ดาเวซดี (Davao City) เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.uic.edu.ph>

15. เขตชอกสการ์เจน (Soccsksargen)

แผนภาพที่ 98 แผนที่แสดงเขตชอกสการ์เจน

ที่มา: <http://en.wikipedia.org/wiki/SOCCSKSARGEN> (12 สิงหาคม 2555)

เขตชอกสการ์เจนมีเมืองหลักๆคือเมือง General Santos City

เมือง Koronadal City เมือง Kabacan เมือง Isulan สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตนี้มีดังต่อไปนี้

วิทยาลัย Mindanao Polytechnic College ตั้งอยู่ที่ General Santos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://www.mpcgensan.edu.ph/B3stSkol>

มหาวิทยาลัย Mindanao State University เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

King's College of Isulan จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Isulan

General Santos Doctors' Medical School Foundation Inc., ตั้งอยู่ที่เมือง General Santos City

มหาวิทยาลัย Notre Dame of Dadiangas University มหาวิทยาลัยเอกชน General Santos City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.nddu.edu.ph

Notre Dame of Marbel University มหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Koronadal City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ndmu.edu.ph

มหาวิทยาลัย University of Southern Mindanao จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Kabacan เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.usm.edu.ph

16. เขตคารากา (Caraga)

แผนภาพที่ 99 แผนที่แสดงเขตคารากา

ที่มา: <http://en.wikipedia.org/wiki/Caraga>

เขตคารากามีเมืองหลัก ๆ คือเมือง Butuan City เมือง Surigao City เมือง Bislig City เมือง Nasipit เมือง Prosperidad เขตคารากามีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

วิทยาลัย De La Salle John Bosco College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Bislig City

มหาวิทยาลัย Father Saturnino Urios University ตั้งอยู่ที่เมือง Butuan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ursos.edu.ph

มหาวิทยาลัย Caraga State University ตั้งอยู่ที่เมือง Butuan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.carsu.edu.ph

Saint Michael College of Caraga จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Nasipit เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.smccnasipit.edu.ph

Northeastern Mindanao College จัดเป็นวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Surigao City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://eskwelahan.com/surigaonorte/nmc.html>

Saint Joseph Institute of Technology จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Butuan City

มหาวิทยาลัย Caraga State University Butuan จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Butuan City

Philippine Normal University in Prosperidad จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Prosperidad

Fr. Saturnino Urios University จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Butuan City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.ursos.edu.ph

17. เขตปกครองพิเศษมุสลิมมินดาเนา (Autonomous Region in Muslim Mindanao: ARMM)

ARMM คือพื้นที่ของห้าจังหวัด⁷⁷ และหนึ่งนคร อีก 1 นคร (City of Marawi) จังหวัด 5 ได้แก่ ตาวี-ตาวี (Tawi-Tawi), ซูลู (Sulu), ลานา เดล เซอ (Lanao del Sur) บาสิลัน (Basilan) และมากินดาเนา (Maguindanao) เขต ARMM มีรัฐบาลท้องถิ่นปกครองกันตัวเอง (autonomous regional government) แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาลกลาง เขต ARMM อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศติดกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย

⁷⁷ http://www.armm.gov.ph/index.php?option=com_content&view=article&id=56&Itemid=2

แผนภาพที่ 100 แผนที่แสดงเขตปกครองพิเศษมินดาเนาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ph_locator_armm.png

เมืองหลักๆของเขตพิเศษนี้คือเมือง Cotabato City เมือง Marawi City เมือง Bongao เมือง Datu Odin Sinsuat และเมือง Jolo

สถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตนี้ได้แก่

มหาวิทยาลัย Mindanao State University จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่ Marawi City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

มหาวิทยาลัย Mindanao State University วิทยาเขต Tawi-Tawi ตั้งอยู่เมือง Bongao เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

มหาวิทยาลัย Mindanao State University วิทยาเขต Maguindanao จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Datu Odin Sinsuat เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

มหาวิทยาลัย Mindanao State University – Sulu จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล State University, Jolo, City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

มหาวิทยาลัย Mindanao State University – LNCAT จัดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล State University, Marawi City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

Basilan State College จัดเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่เมือง Isabela City เว็บไซต์ของสถาบันคือ <http://basilanstatecollege.blogspot.com/2011/02/basilan-state-college.html>

Headstart College Cotabato จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน ตั้งอยู่ที่เมือง Cotabato City เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

Cotabato Medical Foundation College Inc. จัดเป็นวิทยาลัยของเอกชน เว็บไซต์ของสถาบันคือ www.msumain.edu.ph

แม้ฟิลิปปินส์จะมีจำนวนวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยรวมกันถึงกว่า 1,700 แห่งแต่ยังขาดคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินของ⁷⁸ องค์การระหว่างประเทศอย่าง 2010-2011 Global Competitiveness Report of the World Economic Forum ที่พบว่าฟิลิปปินส์ถูกจัดอันดับให้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าไทยและเวียดนาม ผู้เขียนบทความได้รายงานไว้ว่า We should make better colleges rather than have too many mediocre colleges. หรือฟิลิปปินส์ไม่ควรมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่มีชื่อเสียงมากจนเกินไปและควรมุ่งเน้นที่คุณภาพ

ฟิลิปปินส์มีประชากรประมาณ 90 ล้านคน ข้อมูลหนึ่งที่น่าสนใจคือการทำงานต่างประเทศของชาวฟิลิปปินส์ ซึ่งมีรายงานว่าอาจสูงถึง 11 ล้านคน ตัวเลขดังกล่าวอาจสะท้อนถึงปัญหาพื้นฐานของประเทศ ความยากจนในฟิลิปปินส์ ในปี 2000 The National Statistical Coordination Board ได้ให้ตัวเลขโดยประมาณเอาไว้ว่ามีประมาณ หนึ่งในสามของประชากร หรือ เกือบ 27 ล้านคน มีรายได้ต่ำกว่า 275 ล้านดอลลาร์ ฯ ไม่เพียงพอในการใช้ชีวิตให้พออยู่พอกินได้ตามปกติ การเป็นสมาชิกกลุ่มอาเซียนของฟิลิปปินส์ยอมทำให้ชาวฟิลิปปินส์มีโอกาสเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอื่นได้สะดวกยิ่งขึ้น

ข้อมูลจาก www.manilatimes.net (6 June 2011) รายงานว่า กระทรวงศึกษาธิการของฟิลิปปินส์มีตัวเลขของนักเรียนทั่วประเทศ 25.7 ล้านคน แบ่งออกเป็น นักเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล 22.06 ล้านคน และเอกชน 3.65 ล้านคน ฟิลิปปินส์มีโรงเรียนรัฐบาลกว่า 55, 230 แห่ง มีห้องเรียนทั้งหมด 456, 067 ห้องเรียน มีครู 510, 639 คน

⁷⁸ <http://www.abs-cbnnews.com/business/06/14/11/philippine-education-ranked-poor> (19 พฤศจิกายน 2555)

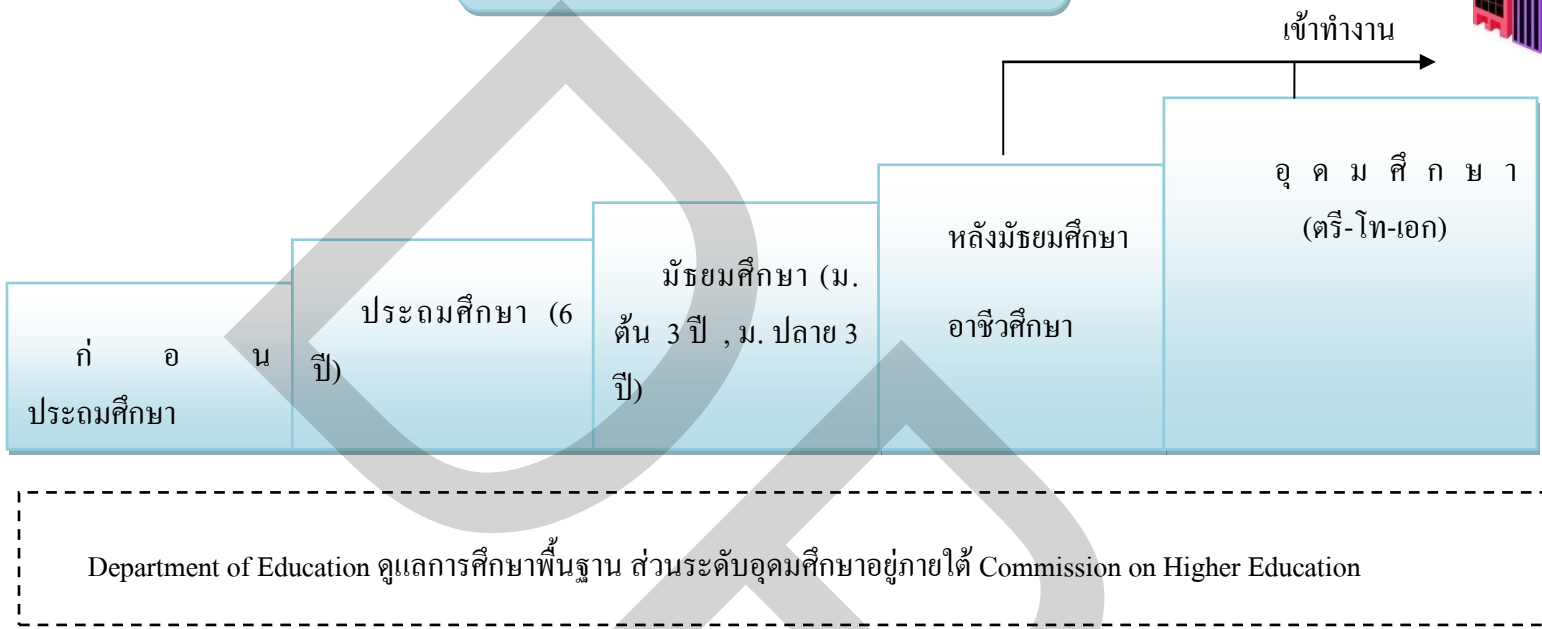
สิ่งหนึ่งที่ควรบันทึกเอาไว้ในประวัติศาสตร์ คือ ช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 นั้น ฟิลิปปินส์คือประเทศที่มีความเป็นอุตสาหกรรมมากกว่าสิงคโปร์ และรายได้ต่อหัวสูงกว่าไต้หวันและเกาหลีใต้เสียอีก (Chandler et al, 2005, p. 381) โครงสร้างประชากร พบว่า ประชากรมีประมาณ 80 ล้านคน คนฟิลิปปินส์เป็นคนเชื้อสาย Indo-Malay ผสมกับ จีนและสเปน

ในมิติของการใช้ภาษา หรือ Language use นั้น Official language หรือภาษาราชการคือภาษาอังกฤษและอังกฤษคือภาษาที่ใช้ในการสื่อสารโดยทั่วไป Language of wider communication จากข้อมูลของ เว็บไซต์ Ethnologue⁷⁹ การสำมะโนประชากรในปี ค.ศ. 1980 นั้น 52% ของประชากรสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองได้ หรือ L2 (1980 census) กว่า 80% ของประชกรนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic) ศาสนาที่มีคนนับถืออื่นๆ ได้แก่ อิสลามและศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ อัตราการอ่านออกเขียนได้ หรือ Literacy มีสูง อัตราการรู้หนังสือของประชากร คือ 92.6%

⁷⁹ http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=eng

ระบบการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์

แผนภาพที่ 101 โครงสร้างการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=660&catid=61&Itemid=193 (10 กรกฎาคม 2555)

ระบบการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์มีทั้งแบบที่เป็นทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) โดยการศึกษาแบบที่เป็นทางการนั้นมีลำดับขั้นตอนของการเรียนอยู่สามระดับนั้นคือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ในระดับประถมศึกษานั้นจะใช้เวลาศึกษาภาคบังคับหกปีที่โรงเรียนของรัฐบาลหรือเจ็ดปีในโรงเรียนของเอกชนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งนักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ โดยการศึกษาในระดับนี้รวมไปถึงการเรียนชั้นอนุบาลและอาจเป็นหลักสูตรเตรียมประถมศึกษาก็ได้ นักเรียนที่มีอายุระหว่างสามหรือสี่ปีจะเข้าเรียนในสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนจนกระทั่งมีอายุครบ 5-6 ปี จึงจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาสี่ปีโดยนักเรียนต้องเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลายก่อน นักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาจะมีอายุ 12 ปีและเรียนจบเมื่ออายุ 15 ปี ส่วนระดับอุดมศึกษานั้น นักเรียนส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 16 ปี การศึกษาระดับนี้แบ่งเป็นระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกในหลากหลายสาขาวิชา นอกจากนี้ การศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษายังรวมไปถึงหลักสูตรอาชีพศึกษาแบบสองหรือสามปีที่อาจไม่มีการมอบปริญญาก็ได้

ระบบการศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ใกล้เคียงกับระบบการศึกษาแบบเป็นทางการของสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ระบบการศึกษาของประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชียมักจะได้รับอิทธิพลจากประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือเนเธอร์แลนด์

การศึกษาแบบไม่เป็นทางการซึ่งรวมถึงการรับความรู้นอกโรงเรียนนั้นมีวัตถุประสงค์หลักสำหรับผู้เรียนกลุ่มเฉพาะ เช่น เยาวชนหรือผู้ใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยได้ ตัวอย่างได้แก่ หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือซึ่งบูรณาการการเขียนและการอ่านเบื้องต้นเข้ากับทักษะในชีวิตประจำวัน

หน้าที่ในการบริหาร ควบคุม และดำเนินการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมและมัธยมศึกษา) นั้นจะเป็นของแผนการศึกษา วัฒนธรรมและกีฬา ในขณะที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาระดับสูง ส่วนการศึกษาด้านเทคนิคหลังมัศึกษานั้นจะดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ด้านการพัฒนา ทักษะและการศึกษาด้านเทคนิคซึ่งยังมีหน้าที่ปฐมนิเทศ ให้การฝึกอบรมและการพัฒนาด้านทักษะอาชีพแก่เยาวชนที่ไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนและผู้ใหญ่ที่ว่างงาน นอกจากนี้ประเทศฟิลิปปินส์ใช้การเรียนการสอนแบบทวิภาษา บางวิชาจะสอนเป็นภาษาอังกฤษ ส่วนวิชาอื่น ๆ จะสอนเป็นภาษาฟิลิปปินส์⁸⁰

⁸⁰ <http://202.57.63.198/chedwww/index.php/eng/Information>

ข้อมูลจาก www.manilatimes.net (6 June 2011) รายงานว่า กระทรวงศึกษาธิการของฟิลิปปินส์มีตัวเลขของนักเรียนทั่วประเทศ 25.7 ล้านคน แบ่งออกเป็น นักเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล 22.06 ล้านคน และเอกชน 3.65 ล้านคน ฟิลิปปินส์มีโรงเรียนรัฐบาลกว่า 55,230 แห่ง มีห้องเรียนทั้งหมด 456,067 ห้องเรียน มีครู 510,639 คน

แผนภาพที่ 102 สภาพห้องเรียนของประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา http://www.nytimes.com/slideshow/2009/08/24/world/0824-MYDANS-IHT_4.html (29 พฤศจิกายน 2555)

ปัญหาที่สำคัญของฟิลิปปินส์คือการขาดแคลนห้องเรียน ทำให้เมื่อเร็วๆ นี้รัฐบาลฯ ได้จัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อสร้างห้องเรียนและระบบสาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้น⁸¹

⁸¹ <http://business.inquirer.net/77344/govt-seals-p16-3-b-ppp-project-to-build-9300-classrooms>
(29 November 2012)

ข่าวรายงานว่า ฟิลิปปินส์ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาในระดับพื้นฐานให้สอดคล้องกับระดับการศึกษาสากลคือ 12 ปีในปีการศึกษา 2554 หรือ ค.ศ. 2011 กระทรวงศึกษาธิการของฟิลิปปินส์ (Department of Education) ได้พัฒนาแผนสำหรับนักเรียนทั้งสามระดับ นั่นคือ ระดับอนุบาล (kindergarten) ปฐมศึกษา (elementary) และมัธยมศึกษา (secondary) การที่ทำแผนก็เพื่อให้มั่นใจได้ว่าประเทศบรรลุเป้าหมายของสหประชาชาติ the Millennium Development Goal targets และเป้าหมายของ the Education For All commitment ซึ่งเป้าหมายตั้งไว้ที่ปี ค.ศ. 2015 (the Manilatimes.net)

ในปี ค.ศ. 2000 รัฐบาลฯ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้ฟิลิปปินส์เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในเอเชีย มีการส่งเสริมโดยทำให้การขอวีซ่าสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น (<http://www.manilatimes.net/sunday-times/special-report/foreign-students-enjoy-top-grade-education-here-cheap>)

สำหรับแผนระดับชาตินั้น ฟิลิปปินส์มีการทำแผนที่เรียกว่า The United Nations Development Assistance Framework for the Philippines สำหรับปี 2012-2018 แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือกับสหประชาชาติเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยัง⁸² จัดทำแผนการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา มีชื่อแผนว่า Five-year information and communication technology for education strategic plan: DepED ICT4E Strategic Plan เป็นแผนของกระทรวงศึกษาธิการ (Dept of Education, 2008)⁸³ และอีกหนึ่งแผนที่น่าสนใจคือแผนการพัฒนาทักษะทางช่างของประเทศ มีชื่อแผนว่า⁸⁴ The National technical education and skills development plan 2005-2009 (Manila, TESDA, 2005) แผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมตัวในระดับหนึ่งของประเทศ อย่างไรก็ตามสิ่งคิโปรยยังขาดงบประมาณและความพร้อมทางด้านระบบสาธารณูปโภค การขยายจำนวนปีการศึกษาภาคบังคับจาก 10 เป็น 12 ปีจึงยังไม่ราบรื่นนัก⁸⁵

⁸² http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Philippines

⁸³ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Philippines

⁸⁴ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Philippines

⁸⁵ Max V. de Leon “Philippine education ranked 'poor'” From <http://www.abs-cbnnews.com/business/06/14/11/philippine-education-ranked-poor> (19 November 2012)

ต่อไปนี้เป็นตัวเลขทางการศึกษาจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ Unicef⁸⁶ ในปี ค.ศ 2010 ฟิลิปปินส์มีประชากรมีมากเป็นอันดับที่สองของอาเซียน นั่นคือประมาณ 93 ล้านคน รายได้ประชาชาติ (GNI) ต่อหัวอยู่ที่ 2050 เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ ในช่วงปี 2005-2010 มีสูงถึงร้อยละ 95 ส่วนสำหรับเด็กเยาวชนมีสูงถึงร้อยละ 97.5 ในประชากร 100 คน มีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูงถึง 86 คน ใน 100 คนมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 25 คน ในช่วงปี 2007-2010 มีเด็กร้อยละ 47 เข้าเรียนในชั้นอนุบาล ในส่วนของระดับประถมศึกษาชั้นนั้นมีการเข้าเรียนสูงเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ นักเรียนที่จบชั้นประถมเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 60 ในปี ค.ศ. 2000-2009 รัฐบาลฟิลิปปินส์มีใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ร้อยละ 19 ในฐานะประเทศที่ยังมีความยากจนของประชากรอยู่มาก มีเงินช่วยเหลือฟิลิปปินส์ ในปี คศ 2009 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 310 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2.2.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์ (The Republic of Singapore)

สิงคโปร์จัดว่าเป็นรัฐสมาชิกที่มีขนาดเล็กที่สุดของอาเซียน คือมีขนาดพื้นที่เพียง 682.7 ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดใกล้เคียงกับเกาะภูเก็ตของไทย (543 ตารางกิโลเมตร) ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของมาเลเซีย โดยมีช่องแคบยะโฮร์ (Straight of Johor) กั้นอยู่ ทิศตะวันออกติดกับทะเลจีนใต้ ทิศใต้ติดกับประเทศอินโดนีเซีย โดยมีช่องแคบสิงคโปร์กั้นอยู่ ทิศตะวันตกติดกับช่องแคบมะละกาดังภาพข้างล่าง

⁸⁶ http://www.unicef.org/infobycountry/philippines_statistics.html

แผนที่ที่ 103 แผนที่ประเทศสิงคโปร์

แหล่งที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Singapore-CIA_WFB_Map.png (17 กรกฎาคม 2555)

โดยในทางทิศใต้นั้นสิงคโปร์อยู่ไม่ไกลจากเกาะบาตาม (Batam Island) ของอินโดนีเซียมากนัก หากมองจากเกาะจะสามารถเห็นเกาะสิงคโปร์ได้อย่างชัดเจน

แผนภาพที่ 104 ประเทศสิงคโปร์เมื่อมองจากเกาะบาตามของอินโดนีเซีย

แหล่งที่มา: <http://ljubomirgatlula.wordpress.com/2011/10/21/singapore-skyline-as-seen-from-batam-island-in-indonesia/> (17 กรกฎาคม 2555)

รูปแบบการปกครอง สาธารณรัฐ (Republic) โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข (President) และนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

ข้อมูลทั่วไปของสิงคโปร์หรือชื่ออย่างเป็นทางการคือ สาธารณรัฐสิงคโปร์ หรือ Republic of Singapore ตั้งอยู่ที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเกาะระหว่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย สิงคโปร์ประกอบด้วยเกาะสิงคโปร์และเกาะใหญ่น้อยบริเวณใกล้เคียง 63 เกาะ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 692.7 ตารางกิโลเมตร (ประมาณเกาะภูเก็ต) ส่วนที่เป็นพื้นดินมีพื้นที่ 682.7 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่เป็นพื้นน้ำเท่ากับ 10 ตารางกิโลเมตร เกาะสิงคโปร์เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีความยาวจากทิศตะวันตกไปตะวันออกประมาณ 42 กิโลเมตร และความกว้างจากทิศเหนือไปยังทิศใต้ประมาณ 23 กิโลเมตร ความยาวชายฝั่งทั้งหมด 193 กิโลเมตร ในส่วนของสภาพภูมิประเทศนั้น สิงคโปร์มีพื้นที่ต่ำ ตอนกลางของประเทศมีพื้นที่เป็นคลื่น มีอ่างเก็บน้ำและแหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติ สำหรับสภาพภูมิอากาศนั้น สิงคโปร์ตั้งอยู่ในอากาศเขตร้อนมีอากาศร้อน ชื้น ฝนตกชุก มี 2 ฤดูได้แก่ฤดูที่มีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (ธันวาคม-มีนาคม) และฤดูลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (มิถุนายน-

กันยายน) และมีพายุฝนฟ้าคะนองในตอนกลางวันและช่วงเย็น อย่างไรก็ตามสิงคโปร์ยังต้องพึ่งพาน้ำจืดจากรัฐยะโฮร์ของมาเลเซียในปี ค.ศ. 1923 ได้มีการสร้างสิ่งทีเรียกว่า Causeway ระหว่างเขต Woodlands ของสิงคโปร์กับเมืองยะโฮร์บารู ดังภาพข้างล่าง

แผนภาพที่ 105 ท่อส่งน้ำจากมาเลเซียมาสิงคโปร์ทาง Causeway

แหล่งที่มา: <http://members.virtualltourist.com/m/p/m/1d9b0f/#2> (17 กรกฎาคม 2555)

สิงคโปร์มีนโยบายแบบ Secularism คือแยกการปกครองออกจากศาสนาและลัทธิทางความเชื่อต่างๆ สิงคโปร์ให้อิสระในการนับถือศาสนา ศาสนาพุทธ (42.5%) อิสลาม (14.9%) คริสต์ (14.5%) ฮินดู (4%) มีผู้ที่ไม่นับถือศาสนาใดๆสูงถึง 25% สำหรับนโยบายเกี่ยวกับภาษานั้นสิงคโปร์มีความระมัดระวังเป็นพิเศษ สิงคโปร์เน้นนโยบายพหุภาษา โดยกำหนดให้ภาษา อังกฤษ มาลายู จีนกลาง ทมิฬ เป็นภาษาอย่างเป็นทางการเรียกว่า Official Language โดยมีมาลายูเป็นภาษาประจำชาติและอังกฤษเป็นภาษาราชการ

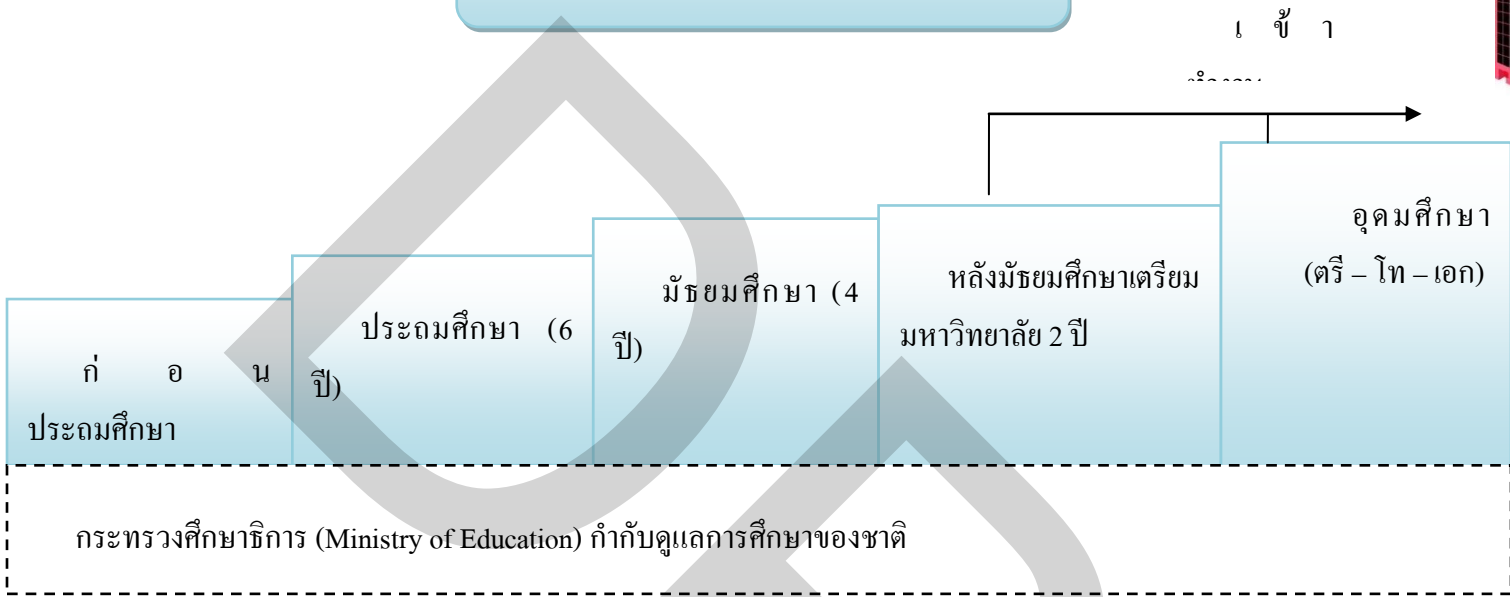
ในมิติของการศึกษานั้นนโยบายสองภาษา (Bilingualism) คือจุดแข็งของสิงคโปร์ ดังที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ สิงคโปร์มีนโยบายพหุนิยมทางภาษาและวัฒนธรรม สิงคโปร์ใช้นโยบายสองภาษาคือให้การศึกษาแก่นักเรียนที่มี "ภาษาแม่" ของพวกเขาเพื่อให้พวกเขาสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของพวกเขาเอง รักษา รากเหง้าทางชาติพันธุ์ของตน และเพื่อรักษาลักษณะทางวัฒนธรรมและค่านิยมในเอเชีย นโยบายสองภาษา (Bilingualism) เริ่มมีการใช้เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1966 หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของนโยบายดังกล่าวคือเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายในสิงคโปร์ การกำหนดภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักยังมีจุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้สิงคโปร์โดดเด่นในเศรษฐกิจโลก

สิงคโปร์มีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชนของตน สิงคโปร์ภูมิใจว่านโยบายการศึกษาของตนได้รับการออกแบบเพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีเด็กสิงคโปร์คนใดถูกทิ้งไว้ข้างหลังในการศึกษาถึงแม้ว่า

พวกเขาไม่ได้มีความสามารถทางการเงินเพียงพอที่จะจ่ายค่าเล่าเรียน ดังนั้นค่าเล่าเรียนในโรงเรียนของรัฐจะได้รับการอุดหนุนอย่างเต็มที่ความช่วยเหลือจากรัฐมีหลายรูปแบบและมีความทั่วถึง

ระบบการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

แผนภาพที่ 106 โครงสร้างการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

ที่มา http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=620&catid=61&Itemid=193 (10 กรกฎาคม 2555)

ระดับประถมศึกษาของสิงคโปร์แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ป.1-ป.4 เรียกว่า Foundation Stage และ ป.5-ป.6 เรียกว่า Orientation Stage ชั้นประถมต้นจะเรียน 3 วิชาหลัก คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาแม่ และคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ มีวิชาดนตรี ศิลปะ หัตถกรรม หน้าที่พลเมือง สุขศึกษา สังคม และพลศึกษา แต่ในช่วงประถมศึกษาตอนปลายหรือ Orientation Stage นั้น นักเรียนจะถูกแยกออกเป็น 3 กลุ่มทางภาษา คือ EM 1, EM 2, และ EM 3. การแยกนักเรียนเข้ากลุ่มทางภาษานั้นขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษาของแต่ละคน เมื่อจบ ป.6 แล้วจะมีการสอบที่เรียกว่า Primary School Leaving Examination (PSLE) เพื่อที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาต่อไป ผลการเข้าสอบมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา⁸⁷

การที่ประเทศมีความมั่งคั่ง สิงคโปร์จึงสามารถดูแลสวัสดิการประชาชนได้เป็นอย่างดี เช่น โครงการความช่วยเหลือทางการเงินของรัฐบาลต่างๆ โดยที่โครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นโปรแกรมที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษาแก่ครอบครัวที่มีรายได้น้อย นั่นคือมีรายได้น้อยกว่า 1,500 เหรียญหรือ 1,800 เหรียญสิงคโปร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเด็กในครัวเรือน นักเรียนที่มีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือสามารถขออนผันค่าเล่าเรียนและได้รับเงินอุดหนุนบางส่วนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการสอบระดับชาติ

แผนการพัฒนาศึกษาของสิงคโปร์อาจพิจารณาได้จากรายงาน Report of the Secondary Education Review and Implementation SERI Committee⁸⁸ ที่จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการของประเทศ (MOE, 2010) ได้รายงานถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และยังมีรายงาน Report of the Primary Education Review and Implementation PERI Committee (Singapore, MOE, 2009)⁸⁹ ได้รายงานถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

⁸⁷

http://www.bic.moe.gov.sg/th/index.php?option=com_content&view=article&id=620&catid=61&Itemid=193

⁸⁸ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Singapore

⁸⁹ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Singapore

ข้อมูลจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือยูนิเซฟ Unicef⁹⁰ ระบุว่ารายได้ประชาชาติต่อหัวของสิงคโปร์ในปี ค.ศ. 2010 คือ 40,920 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี อายุโดยเฉลี่ยของประชากรสูงกว่าเพื่อนบ้าน เช่นพม่า คืออยู่ที่ 81 ปี อัตราการรู้หนังสือของวัยผู้ใหญ่คือ 95 เปอร์เซ็นต์ สำหรับเยาวชนนั้น ตัวเลขการรู้หนังสือในช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 สูงถึงเกือบหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ประชากรชาว สิงคโปร์จำนวน 100 คนมีการใช้โทรศัพท์มือถือ 144 เครื่อง ใน 100 คนมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึง 70 คน สิงคโปร์มีความเป็นเมืองถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ รัฐบาลใช้งบร้อยละ 18 เพื่อการศึกษา

2.2.9 ราชอาณาจักรไทย (The Kingdom of Thailand)

ถึงแม้งานวิจัยนี้จะไม่ได้ศึกษาประเทศไทย แต่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของไทยในด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นๆ เช่นขนาดของประเทศไทยที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของอาเซียน (513,115 ตารางกิโลเมตร) มีขนาดเล็กกว่าประเทศพม่า (676,578 ตารางกิโลเมตร) อยู่ถึงประมาณ 16,343 ตารางกิโลเมตร แต่ใหญ่กว่าประเทศเวียดนาม (313,689 ตารางกิโลเมตร) และกัมพูชา (181,035 ตารางกิโลเมตร) เราอาจกล่าวได้ว่าขนาดพื้นที่ของพม่าซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของอาเซียนนั้นมีขนาดเท่ากับไทยรวมกัมพูชา⁹¹

ตามรายงานของธนาคารโลกปี ค.ศ. 2010⁹² ไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางก่อนไปทางสูง (Upper middle income) มี GDP ปี 2012 เท่ากับ 365,564,375,701 เหรียญสหรัฐ 8.1 % ของประชากรมีรายได้ต่ำกว่าเส้นแบ่งความยากจนสากล GNI ต่อหัวอยู่ที่ 4,105 (สูงเป็นสี่เท่าของลาว)

⁹⁰ <http://www.unicef.org/infobycountry/singapore.html> [7 May 2012]

⁹¹ ข้อมูลขนาดพื้นที่แผ่นดิน (land areas) จาก Wikipedia.org และ

⁹² <http://data.worldbank.org/country/thailand>

แผนภาพที่ 107 แผนที่ประเทศไทย

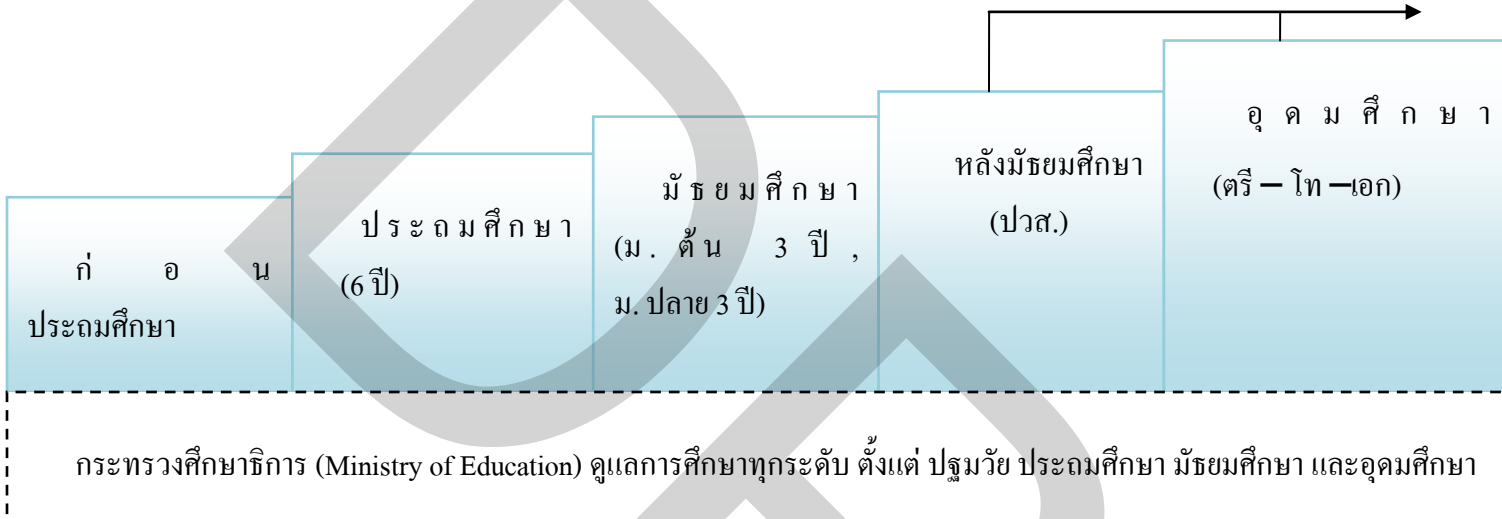
ที่มา <http://www.un.int/wcm/content/site/thailand/pid/3830> (7 สิงหาคม 2554)

ระบบการศึกษาไทยประกอบด้วย 4 ระดับคือ: การศึกษาโรงเรียนก่อนประถมศึกษา, การศึกษาระดับมัธยม และอุดมศึกษา รายละเอียดของการศึกษาของไทยทั้งสี่ระดับสามารถสรุปได้ดังนี้

ระบบการศึกษาของประเทศไทย

เข้าทำงาน

แผนภาพที่ 108 โครงสร้างการศึกษาของประเทศไทย

ที่มา www.moe.com (10 กรกฎาคม 2555)

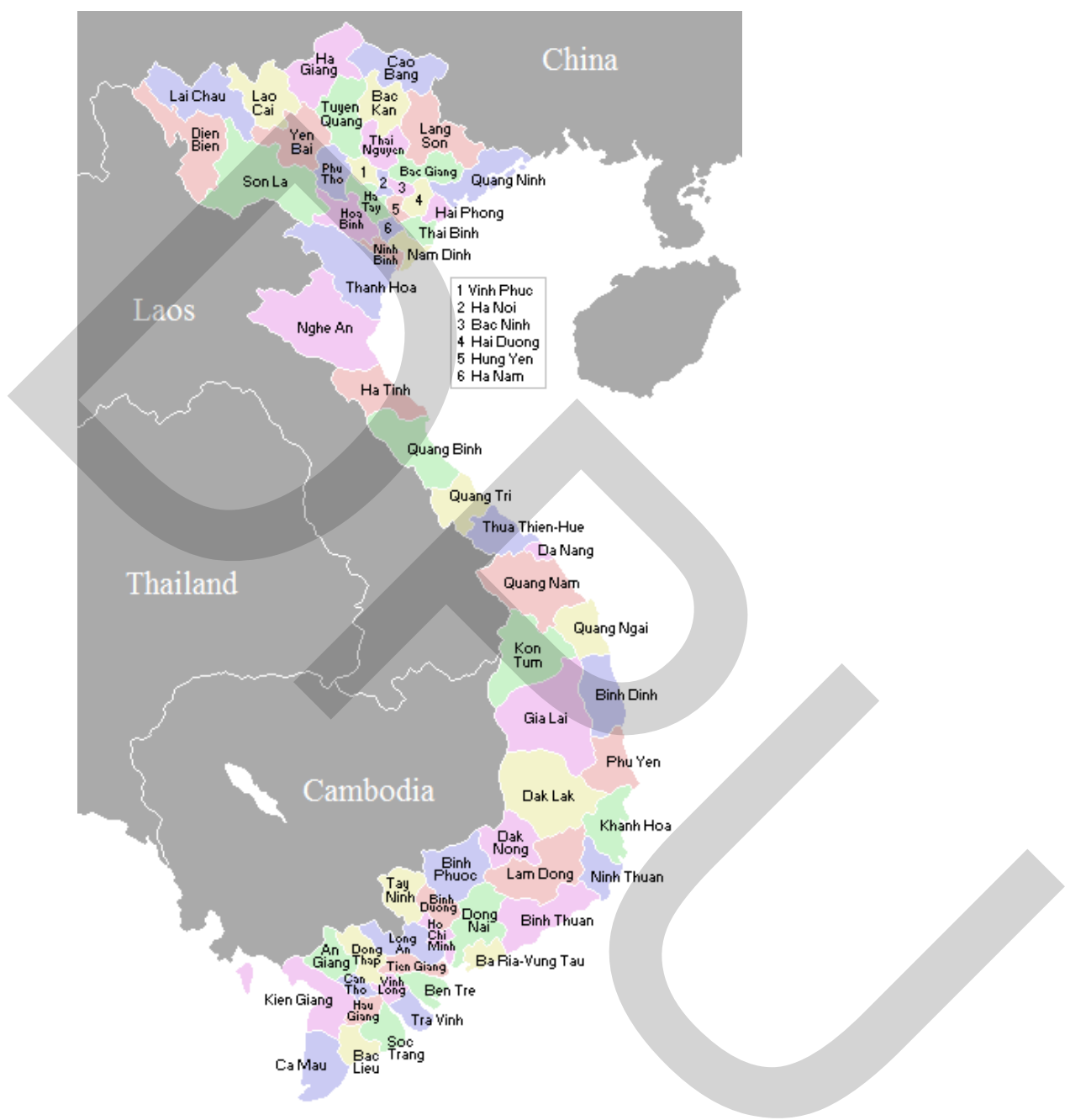
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education) แบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ระดับต้นและระดับปลาย ในแต่ละครอบคลุมระยะเวลาในการศึกษาสามปี ในส่วนของผู้ให้บริการนั้นมีทั้งจากภาครัฐและเอกชนอันรวมถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิต่างๆ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันดำเนินการโดยโรงเรียนสาธารณะซึ่งส่วนใหญ่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งพัฒนาความรู้ของประชาชนและพัฒนาความรู้ ความก้าวหน้า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่นเดียวกับชาติสมาชิกอื่นๆ ในอาเซียนการศึกษาระดับนี้อยู่ในรูปแบบของวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาเฉพาะ เช่น สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ (Chulabhorn Research Institute) เป็นต้น

ข้อมูลจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติหรือยูนิเซฟ (Unicef)⁹³ ที่เกี่ยวข้องกับไทยมีดังนี้ ในปี ค.ศ. 2010 ไทยมีประชากรประมาณ 70 ล้านคน มีรายได้ประชาชาติต่อหัวโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 4210 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี มีอายุเฉลี่ยของประชากรในปี ค.ศ. 2010 ที่อยู่ 74 ปี อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ในปี ค.ศ. 2005-2010 อยู่ที่ 94 เปอร์เซ็นต์ ไทยมีอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ปี ค.ศ. 2007-2010 โดยเฉลี่ยร้อยละ 90 สำหรับเพศชายและ 98 สำหรับเพศหญิง อัตราการรู้หนังสือของเยาวชนมีสูงกว่าร้อยละ 98 มีการใช้มือถือ 101 เครื่องต่อประชากร 100 คน ที่น่าสนใจก็คือไทยเรามีเงินบริจาคมมากกว่าเงินช่วยเหลือ (ODA inflow in millions US\$, 2009 = -77)

⁹³ http://www.unicef.org/infobycountry/Thailand_statistics.html [7 May 2012]

2.2.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam)

แผนภาพที่ 109 แผนที่ประเทศเวียดนาม

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Vietnam (20 มีนาคม 2555)

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของไทย จากแผนที่ข้างต้นเราจะเห็นว่าประเทศเวียดนามมีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอยู่สามประเทศคือ ประเทศจีนทางตอนเหนือ สปป. ลาวและกัมพูชา ทางทิศ

ตะวันตกมีเมืองหลวงคือ กรุงฮานอย (Hanoi) ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคเหนือแถบที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง เมืองสำคัญอื่น ได้แก่ นครโฮจิมินห์ เมืองดานัง และเมืองเว้ (Hue)

ในส่วนของการแบ่งเขตการปกครองนั้น เวียดนามแบ่งออกเป็น 63 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดฮานอย (Ha Noi) อันเป็นเมืองหลวงของประเทศ

2. จังหวัดฮาเกียง (Ha Giang)

3. จังหวัดคาบั้ง (Cao Bang)

4. จังหวัดบั๊กกัน (Bac Kan)

5. จังหวัดเทียนกวาง (Tuyen Quang)

6. จังหวัดลาวไค (Lao Cai)

7. จังหวัดเดียนเบียน (Dien Bien)

8. จังหวัดไลเจา (Lai Chau)

9. จังหวัดซอนลา (Son La)

10. จังหวัดเยนไบ (Yen Bai)

11. จังหวัดเฮาบินห์ (Hoa Binh)

12. จังหวัดไทยเหงียน (Thai Nguyen)

13. จังหวัดล้งเซิน (Lang Son)

14. จังหวัดกวงนินห์ Quang Ninh

15. จังหวัดบั๊กเกียง (Bac Giang)

16. จังหวัดฟูโต (Phu Tho)

17. จังหวัดหวินห์ฟุค (Vinh Phuc)

- 18 จังหวัดบักนินห์ (Bac Ninh)
- 19 จังหวัดไฮดวอง (Hai Duong)
- 20 จังหวัดไฮฟอง Hai Phong
- 21 จังหวัดฮึงเยน Hung Yen
- 22 จังหวัดไถบิन्ह Thai Binh
- 23 จังหวัดฮานาม Ha Nam
- 24 จังหวัดนัมดinh (Nam Dinh)
- 25 จังหวัดนิงบิन्ह (Ninh Binh)
- 26 จังหวัดตันหวิ (Thanh Hoa)
- 27 จังหวัดหึงอัน (Nghe An)
- 28 จังหวัดฮาเติน (Ha Tinh)
- 29 จังหวัดกวงบิन्ह (Quang Binh)
- 30 จังหวัดกวงเต (Quang Tri)
- 31 จังหวัดถวิเทียนเว (Thua Thien – Hue)
- 32 จังหวัดดานัง (Da Nang)
- 33 จังหวัดกวงนาม (Quang Nam)
- 34 จังหวัดกวงไน (Quang Ngai)
- 35 จังหวัดบิन्हดinh (Binh Dinh)
- 36 จังหวัดฝูเยน (Phu Yen)

- 37 จังหวัดคันทวี (Khanh Hoa)
- 38 จังหวัดนันทวัน (Ninh Thuan)
- 39 จังหวัดบิ่นถวน (Binh Thuan)
- 40 จังหวัดคอนตูม (Kon Tum)
- 41 จังหวัดซาลาย (Gia Lai)
- 42 จังหวัดดักลัก (Dak Lak)
- 43 จังหวัดดักนอง (Dak Nong)
- 44 จังหวัดลัมดอง (Lam Dong)
- 45 จังหวัดบิ่นฟูวก (Binh Phuoc)
- 46 จังหวัดเตนินห์ (Tay Ninh)
- 47 จังหวัดบิ่นดอง (Binh Duong)
- 48 จังหวัดดองไน (Dong Nai)
- 49 จังหวัดบาไร-วังเตา (Ba Ria - Vung Tau)
- 50 จังหวัดโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City-HCMC)
- 51 จังหวัดลองอ้ง (Long An)
- 52 จังหวัดเทียนเกียง (Tien Giang)
- 53 จังหวัดเบนเตร (Ben Tre)
- 54 จังหวัดตราวิन्ह (Tra Vinh)
- 55 จังหวัดวิन्हลอง (Vinh Long)

56 จังหวัดดองทับ (Dong Thap)

57 จังหวัดอันเกียง (An Giang)

58 จังหวัดเกียนเจียง (Kien Giang)

59 จังหวัดกันโต (Can Tho)

60 จังหวัดฮัวเจียง (Hau Giang)

61 จังหวัดชกตริง (Soc Trang)

62 จังหวัดบัคลิว (Bac Lieu)

63 จังหวัดกะเมา (Ca Mau)

เวียดนามมี 5 เขตเทศบาล ได้แก่ Can Tho, Da Nang, Ha Noi, Hai Phong, Ho Chi Minh City หากแบ่งตามภูมิภาคแล้ว เวียดนามแบ่งออกเป็น 8 ภูมิภาค ได้แก่

แผนที่ที่ 110 แผนที่แสดงภูมิภาคทั้งแปดของเวียดนาม

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Vietnam (20 มีนาคม 2555)

ภูมิภาคทั้งแปดของเวียดนามได้แก่ (1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (The Northeastern Region) (2) ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (The Northwestern Region) (3) ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำแดง (The Red River Delta) (4) ภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนเหนือ (The North Central Coast Region) (5) ภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนใต้ (The South Central Coast Region) (6) ภูมิภาคที่ราบสูงภาคกลาง (The Central Highlands Region) (7) ภาคตะวันออกเฉียงใต้ (The Southeastern Region) และ (8) ภูมิภาคที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง (The Mekong River Delta)

การศึกษา หากแบ่งตามภูมิภาค แบ่งได้ดังนี้

1. ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast)

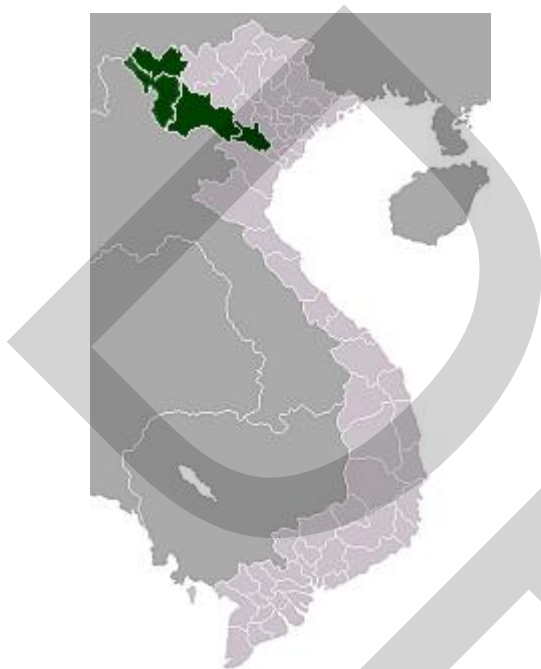
แผนภาพที่ 111 แผนที่แสดงภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเวียดนาม

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:VietnamNortheasternmap.png> (4 มีนาคม 2555)

ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ประกอบไปด้วย 11 จังหวัด คือ (1) บั๊กเกียง (Bac Giang) (2) บั๊กกัน (Bac Kan) (3) คาบั้ง (Cao Bang) (4) ฮาเกียง (Ha Giang) (5) ลังซอน (Lang Son) (6) ลาวไซ (Lao Cai) (7) ฟู่เต๋อ (Phu Tho) (8) กวงนินห์ (Quang Ninh) (9) ไทยเหงียน (Thái Nguyên) (10) ทวนกวัง (Tuyen Quang) (11) เยนไบ (Yen Bai)

2. ภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwest Region)

หากดูจากแผนที่จะพบว่าภูมิภาคนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนามติดกับประเทศจีนและลาว ภูมิภาคส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ดังแผนที่ต่อไปนี้

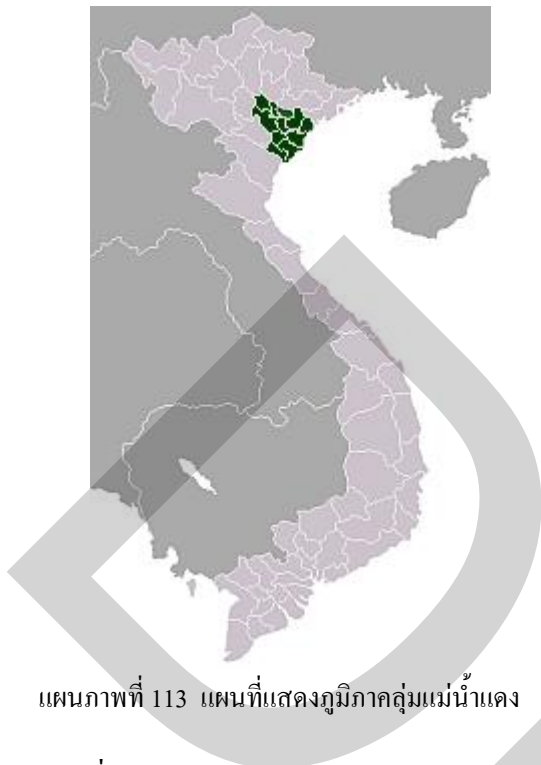
แผนภาพที่ 112 แผนที่แสดงภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนาม

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:VietnamNortheasternmap.png> (3 มีนาคม 2554)

ภูมิภาคนี้ประกอบไปด้วยจังหวัดต่างๆ 4 จังหวัด คือ (1) ดิเียนเบียน (Dien Bien) (2) ไหลจาง (Lai Chau) (3) เซินลา (Son La) และ (4) โฮabinห์ (Hoa Binh) ภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีประชากรรวมกันประมาณสองล้านห้าแสนคน

3. ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำแดง (Red River Delta Region)

ภูมิภาคแม่น้ำแดงนี้มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดในเวียดนามภูมิภาคนี้มี 8 จังหวัดและสอง เทศบาลนคร (Municipalities) นั่นคือ เทศบาลนครฮานอย และไฮฟอง ซึ่งเป็นเมืองท่า แม้จะมีพื้นที่ไม่มากนักแต่ถือเป็นภูมิภาคที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง มีประชากรรวมกันประมาณ 10 ล้านคน

แผนภาพที่ 113 แผนที่แสดงภูมิภาคุ่มแม่น้ำแดง

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:VietnamRedRiverDeltamap.png> (2 มีนาคม 2554)

จังหวัด บักนินห์ (Bac Ninh) มีขนาดเล็กที่สุดของเวียดนาม คือมีพื้นที่ 807.6 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 1 ล้านคน จังหวัดฮานัม (Ha Nam) เป็นจังหวัดขนาดเล็กอีกจังหวัดหนึ่งของเวียดนาม มีประชากรประมาณ 820,100 คน มีพื้นที่ 960 ตารางกิโลเมตร มีเมืองเอกของจังหวัดคือฝูลี่ (Phu Ly)

จังหวัดไฮดวอง (Hai Duong) มีพื้นที่ 1,648.4 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 1 ล้าน 7 แสนคน

จังหวัดฮังเยน (Hung Yen)

จังหวัดนามดินห์ (Nam Dinh)

จังหวัดนินห์ บิญห์ (Ninh Binh)

จังหวัดไทบิญห์ (Thai Binh)

จังหวัดวิญฝุก (Vihn Phuc)

เทศบาลนครฮานอย (Hanoi Municipality)

เทศบาลนครไฮฟอง (Hai Phong Municipality)

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเขตลุ่มแม่น้ำแดงได้แก่ มหาวิทยาลัยไฮฟอง (Hai Phong University) มหาวิทยาลัย Hanoi Architectural University มหาวิทยาลัย Hanoi University of Industry กรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (Vietnam National University) เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่จึงประกอบไปด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้

University of Science (VNU)

University of Social Sciences and Humanities (VNU)

University of Languages and International Studies (VNU)

University of Engineering and Technology (VNU)

University of Economics and Business (VNU)

University of Education (VNU)

School of Law (VNU)

School of Business (VNU)

School of Graduate Studies (VNU)

International School (VNU)

School of Medicine and Pharmacy (VNU)

4. ภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนเหนือ (North Central Coast Region)

แผนภาพที่ 114 แผนที่แสดงภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนเหนือ

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:VietnamNorthCentralCoastmap.png> (5 เมษายน 2555)

ภูมิภาคนี้ประกอบไปด้วยจังหวัด 6 จังหวัด ดังนี้ (1) จังหวัดฮาติญห์ (Ha Tinh) มีเมืองเอกคือเมือง ฮาติญห์ มีประชากรในปี (ค.ศ. 2009) คือ 1,230,300 คน มีพื้นที่ 6,025.6 ก.ม.² (2) จังหวัดห่งอัน (Nghe An) มีเมืองเอกคือเมืองวินห์ (Vinh) ประชากรในปี (ค.ศ. 2009) คือ 2,919,200 คน มีพื้นที่ 16,490 ก.ม.² (3) จังหวัดกวงบิ่นห์ (Quang Binh) เมืองหลักของจังหวัดนี้คือเมืองดองฮอย (Dong Hoi) (4) จังหวัดกวงเตริง มีเมืองดองฮา (Dong Ha) เป็นเมืองหลัก (5) จังหวัดทานห์ฮัว (Thanh Hoa) และ (6) จังหวัด ทัวเทียนเว้ (Thua Thien-Hue) มีเมืองเว้ (Hue) เป็นเมืองหลัก มีประชากรประมาณหนึ่งล้านคน

5. ภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนใต้ (South Central Coast)

แผนภาพที่ 115 แผนที่แสดงภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนใต้

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Nam_Trung_Bo.png (2 กันยายน 2554)

ภูมิภาคชายฝั่งภาคกลางตอนใต้มีประชากรประมาณ 9 ล้านคน ประกอบไปด้วยหนึ่งเทศบาลนครนั่นคือ เทศบาลดานัง (Da Nang) และจังหวัดอีก 7 จังหวัด คือจังหวัดกว๋างนัม (Quang Nam) จังหวัดกว๋างไง (Quang Ngai) จังหวัดบิन्हดีนห์ (Binh Dinh) จังหวัดภวเยน (Phuyen) จังหวัดคันทูเฮา (Khanh Hoa) จังหวัดนินห์ถ่วน (Ninh Thuan) และจังหวัดบิन्हถ่วน (Binh Thuan)

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของภูมิภาคนี้ได้แก่

มหาวิทยาลัยดานัง (www.ud.edu.vn) จัดเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ทางตอนกลางของเวียดนาม ประกอบไปด้วยมหาวิทยาลัยภายใต้สังกัดหลายแห่ง ได้แก่ Danang University of Technology

มหาวิทยาลัย Danang University of Economics (<http://www.due.edu.vn>) จัดเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง เน้นทางด้านเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัย Danang University of Education เน้นทางการศึกษา

วิทยาลัยภาษาต่างประเทศ College of Foreign Languages เน้นให้การศึกษาภาษาและวิจัยต่างประเทศ

วิทยาลัย Danang College of Technology (<http://www.dct.udn.vn/english.asp>)

วิทยาลัย Danag College of Information Technology (<http://www.cit.udn.vn>)

6. ภูมิภาคที่ราบสูงภาคกลาง (Central Highlands)

แผนภาพที่ 116 แผนที่แสดงภูมิภาคที่ราบสูงภาคกลาง

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:VietnamCentralHighlandsmap.png> (20 เมษายน 2555)

ภูมิภาคที่ราบสูงภาคกลางประกอบไปด้วยจังหวัด 5 จังหวัด ได้แก่ (1) จังหวัดดักลัก (Dak Lak) (2) จังหวัดดักนอง (Dak Nong) (3) จังหวัดไกไล (Gia Lai) (4) จังหวัดคอนตัม (Kon Tum) และ (5) จังหวัดลัมดอง (Lam Dong) จัดเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ของเวียดนามเนื่องจากมีอาณาเขตติดกับลาว และกัมพูชา ภาษาเวียดนามที่ใช้เรียกภูมิภาคที่ราบสูงภาคกลางคือ Tay Nguyen มีประชากรรวมกันประมาณ 5 ล้านคน

ภูมิภาคไตเหงียน (Tay Nguyen) จัดเป็นภูมิภาคที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มาก และการเข้าถึงการศึกษายังมีต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ดังนั้นทางการเวียดนามจึงเร่งพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรของประเทศ⁹⁴ เช่น การสอนภาษาเวียดนามให้กับเด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อย

7. ภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Region)

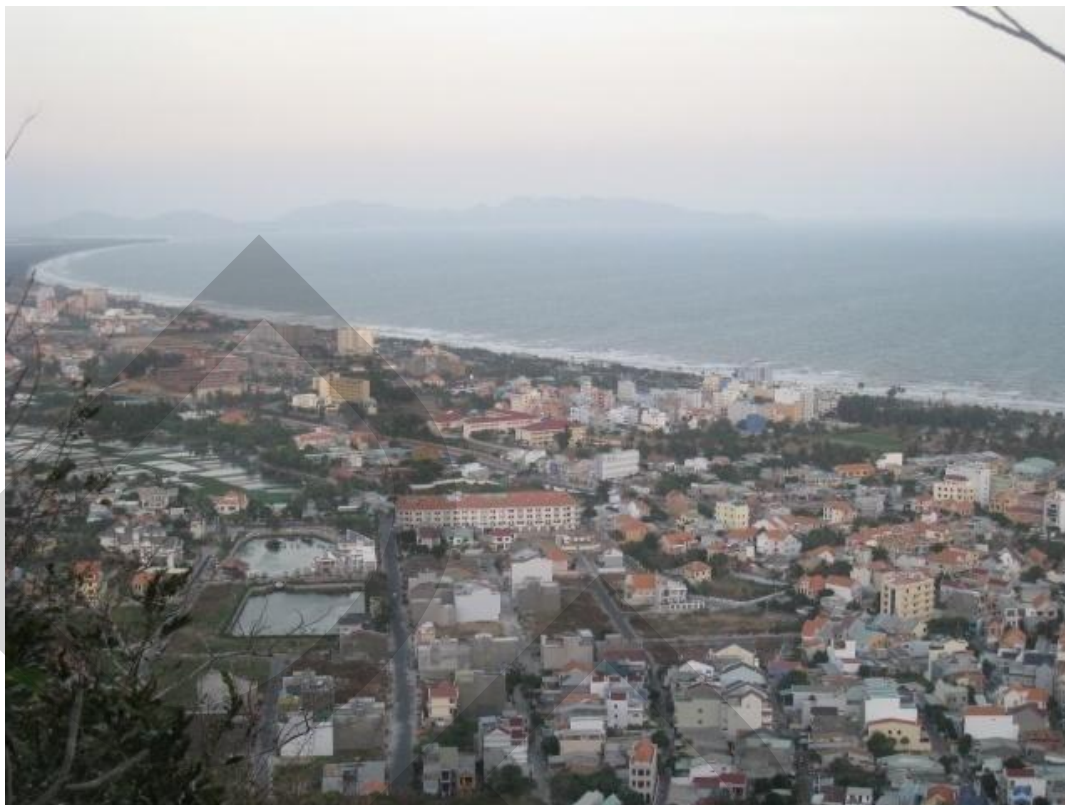
แผนภาพที่ 117 แผนที่แสดงภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงใต้

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:VietnamSoutheasternmap.png>

ภูมิภาคนี้ประกอบไปด้วยหนึ่งเทศบาลนครนั่นคือ เทศบาลนคร Ho Chi Minh City และจังหวัดอีก 5 จังหวัด ได้แก่จังหวัด (1) ดองไน (Dong Nai) (2) บินห์ดวุง (Binh Duong) (3) บาไร-วังตัว (Ba Ria-Vung Tau) (4) จังหวัด บินห์ฟอก (Binh Phuoc) และ (5) และจังหวัดเตนินห์ (Tay Ninh)

⁹⁴ Central Highlands launches education plan จกท

<http://vietnamnews.vnagency.com.vn/Domestic-Press-Highlights/219659/central-highlands-launches-education-plan.html> (12 พฤษภาคม 2555)

แผนภาพที่ 118 เมืองวังตัว (Vung Tua) เมืองเอกของจังหวัดบารี-วังตัว

ที่มา <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Vungtau9.jpg> (15 กรกฎาคม 2555)

นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) เป็นเทศบาลนครที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนาม มีประชากรกว่า 7 ล้านคน หากนับรวมเขตปริมณฑลแล้วจะมีประชากรอาศัยอยู่สูงถึงกว่าสิบล้านคน

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของภูมิภาคนี้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ แห่งเมืองโฮจิมินห์ (National University of Ho Chi Minh City) จัดเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ในปี ค.ศ. 2008 มีนักศึกษามากถึง 50,000 คน เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 120 สาขา ปริญญาโท 90 สาขา และปริญญาเอก 90 สาขา⁹⁵ มหาวิทยาลัยมีสถาบันการศึกษาที่ถือว่าเป็นสมาชิกได้แก่

University of Technology

University of Natural Sciences

⁹⁵ <http://en.vnuhcm.edu.vn/>

University of Social Sciences and Humanities

International University

University of Information Technology

Institute for Environment and Resources

University of Economics and Law

Vietnamese-German University

School of Medicine

มหาวิทยาลัยอื่นๆ ในนคร โฮจิมินห์ ได้แก่

Ho Chi Minh City University of Architecture แยกตัวออกมาจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติโฮจิมินห์ ในปี ค.ศ. 2000 สังกัดกระทรวงการศึกษาและฝึกอบรม⁹⁶ (Ministry of Education and Training)

Ho Chi Minh City University of Arts

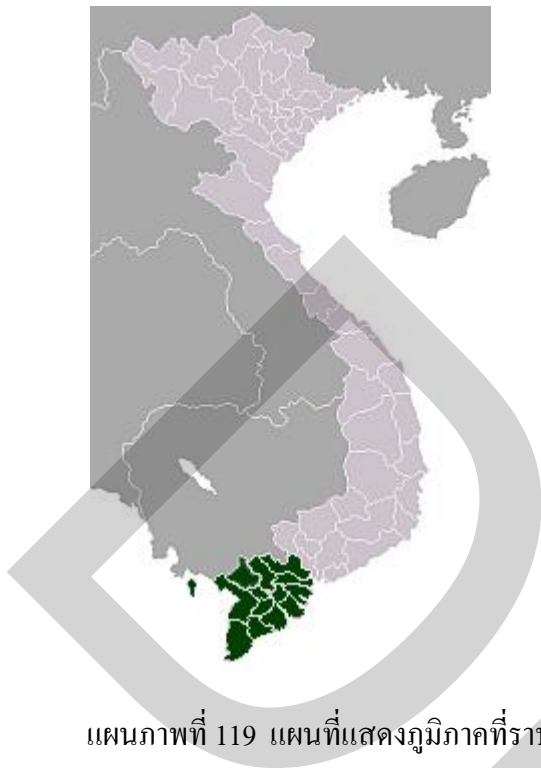
Ho Chi Minh City University of Industry

Ho Chi Minh City University of Technical Education

8. ภูมิภาคที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง (The Mekong Delta Region)

เป็นภูมิภาคที่อยู่ใต้สุดของเวียดนาม ภูมิภาคนี้มีพื้นที่ 39,000 ตารางกิโลเมตรมีประชากรประมาณ 18.4 ล้านคน ดังแผนที่ต่อไปนี้

⁹⁶ <http://en.moet.gov.vn/?page=2.4&view=3982>

แผนภาพที่ 119 แผนที่แสดงภูมิภาคที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง

ที่มา <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/36/VietnamMekongDeltamap.png> (6 เมษายน 2555)

ภูมิภาคนี้ประกอบไปด้วยจังหวัดต่างๆ 12 จังหวัด และหนึ่งเทศบาลนคร ดังนี้

(1) จังหวัดอ้งเจียง (An Giang) (2) จังหวัดบักลิ้ว (Bac Lieu) (3) จังหวัดเบนเต็อ (Ben Tre) (4) จังหวัดกะเมา (Ca Mau) จังหวัดนี้อยู่ทางใต้ที่สุดของเวียดนาม (5) จังหวัดดองทับ (Dong Thap) (6) จังหวัดหัวเจียง (Hau Giang) (7) จังหวัดเขินเจียง (Kien Giang) (8) จังหวัดลองอัน (Long An) (9) จังหวัดซกตริง (Soc Trang) (10) จังหวัดเตียนเจียง (Tien Giang) (11) จังหวัดตระวิญห์ (Tra Vinh) (12) จังหวัดหวินลอง (Vihn Long) เทศบาลนครกันโต (Can Tho Municipality)

แผนภาพที่ 120 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงการบรรจบกันของแม่น้ำโขงกับทะเลจีนใต้

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:Mekong_delta.jpg (9 เมษายน 2555)

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สำคัญในเขตนี้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยดองทับ (Dai Hoc Dong Thap)⁹⁷
จัดเป็นมหาวิทยาลัยทางการศึกษา

แผนภาพที่ 121 มหาวิทยาลัยดองทับ

ที่มา <http://www.panoramio.com/photo/27203561> (23 มกราคม 2556)

⁹⁷ <http://vpdu.dthu.edu.vn/>

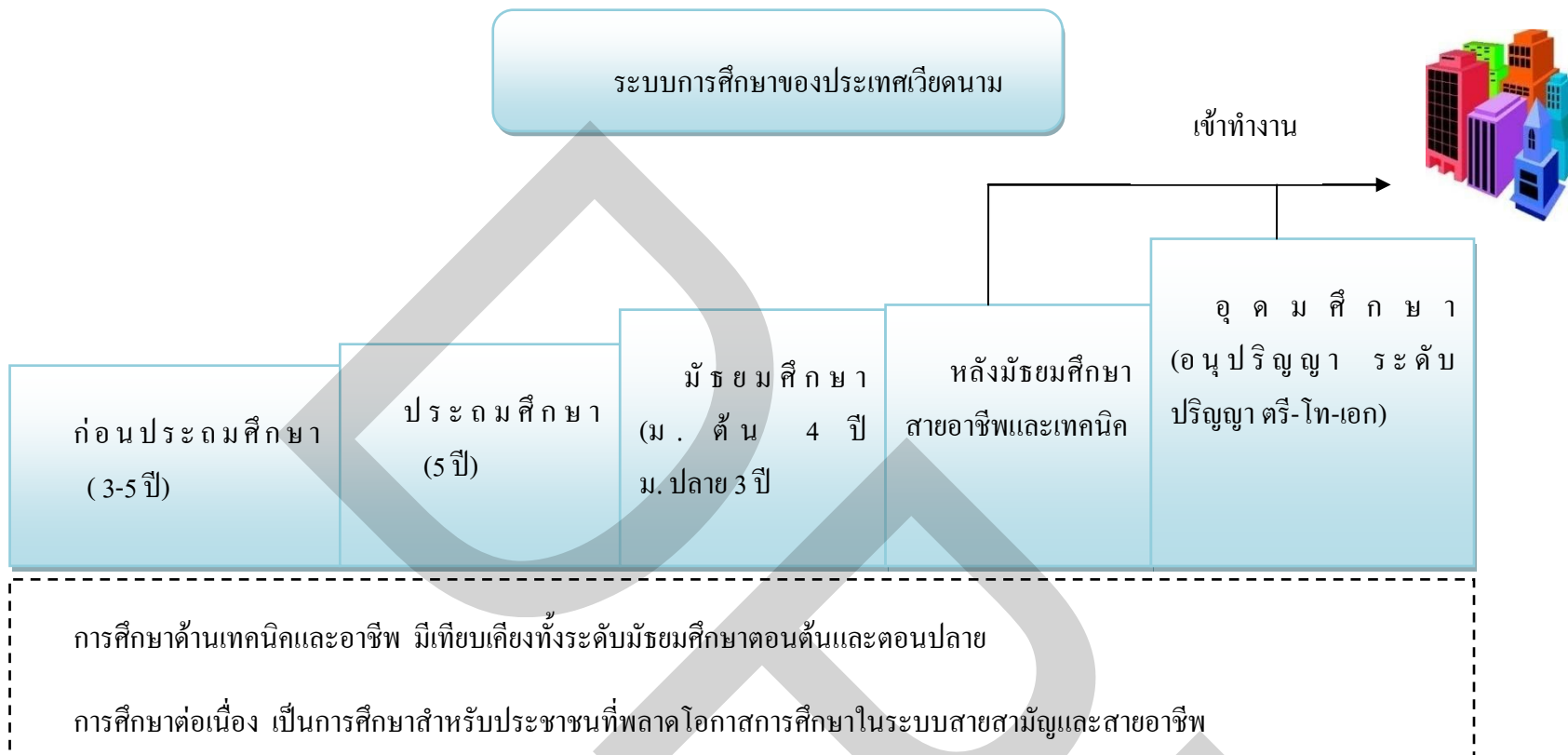
มหาวิทยาลัยหลักของภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงคือมหาวิทยาลัยกัณฑ์ (Can Tho University) จัดเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีนักศึกษาระดับปริญญาตรี 35,038 คน หลักสูตรปริญญาโทมีนักศึกษา 1,806 คน มีนักศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 40 คน มีอาจารย์ผู้สอน 927 คน และเจ้าหน้าที่สนับสนุน 981 คน⁹⁸

จุดเด่นของเวียดนามคือวินัยและการเอาใจใส่ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนชาวเวียดนาม ศาสตราจารย์ เจอรัลด์ ฟรายร์ (Gerald Fry) แห่งมหาวิทยาลัยมินเนสโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเอาไว้ถึงความแข็งแกร่งทางการศึกษาของเวียดนาม (The Nation, 19 March 2012, p. 14A) และระบุว่าสาเหตุหนึ่งที่เวียดนามโดดเด่นในเรื่องการศึกษาคือเหตุผลทางประวัติศาสตร์และอิทธิพลทางวัฒนธรรมและหากพิจารณาในทางการลงทุนทางการศึกษาแล้วเราจะพบว่าเวียดนามได้ใช้จ่ายเงินงบประมาณสูงมากในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการศึกษาของประเทศ

จุดเด่นอีกประการหนึ่งของเวียดนามคือโครงสร้างประชากร กล่าวคือ เวียดนามมีประชากรที่สำรวจในปี ค.ศ. 2008 คือ ประมาณ 87 ล้านคน ในส่วนของระบบการศึกษาพบว่าเวียดนามได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยช่วงปี ค.ศ. 2005-2008 เวียดนามใช้งบประมาณโดยเฉลี่ยถึง 5.3 เปอร์เซ็นต์ของ GDP

⁹⁸ http://websrv.ctu.edu.vn/en/intro_det.php?mn=2&id=20&p=20 (15 กรกฎาคม 2555)

ระบบการศึกษาของประเทศเวียดนาม

การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีพ มีเทียบเคียงทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษสำหรับประชาชนที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบสายสามัญและสายอาชีพ

แผนภาพที่ 122 โครงสร้างการศึกษาของประเทศเวียดนาม

ที่มา http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=391&catid=61&Itemid=193 (10 กรกฎาคม 2555)

เวียดนามมีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระบบการศึกษาใหม่ของชาติ (The new national educational system) ตามมติของรัฐบาลที่ No.90/CP ทำขึ้นเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคมปี ค.ศ. 1993 แบ่งการศึกษาของชาติออกเป็น 5 ระบบย่อย คือ (1) การศึกษาระดับปฐมวัย Pre-school education (2) การศึกษาทั่วไป General Education (with the structure 5-4-3-4) (3) การศึกษาวิชาชีพและช่างเทคนิค Vocational-Technical education (4) การศึกษาระดับอุดมศึกษา Higher education และ (5) การศึกษาต่อเนื่อง Continuing education

การศึกษาของเวียดนาม ปัจจุบันเวียดนามแบ่งลักษณะของการจัดการศึกษาไว้ 5 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาระดับปฐมวัย (Pre-School Education)

ประกอบด้วยการเล่นของเด็ก สำหรับเด็กอายุ 6 เดือนถึง 3 ปี และอนุบาลสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี

2. การศึกษาสามัญ (5 - 4 - 3)

• ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ 5 ปี ชั้น 1-5

• ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือชั้น 6-9

• ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือชั้น 10-12

3. การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีพ มีเทียบเคียงทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นระดับอนุปริญญา (Associate degree) และระดับปริญญา

5. การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษาสำหรับประชาชนที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบสายสามัญและสายอาชีพ

การศึกษาสามัญ 12 ปี (General Education) ของเวียดนามนั้นเวียดนามมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประชาชนได้มีจิตวิญญาณในความเป็นสังคมนิยม มีเอกลักษณ์ประจำชาติ และมีความสามารถในด้านอาชีพ

ในอดีตการศึกษาสามัญของเวียดนามมีเพียง 10 ปีเท่านั้น และไม่มีอนุบาลศึกษามาก่อนจนถึงปีการศึกษา 2532 - 2533 จึงมีการศึกษาถึงชั้นปีที่ 9 ทั้งประเทศ ซึ่งได้เรียกการศึกษาสามัญ 9 ปี ดังกล่าวนี้อีกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education) และเมื่อได้ขยายไปถึงปีที่ 12 แล้วจึงได้เรียกการศึกษาสามัญ 3 ปีสุดท้ายว่า

มัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper Secondary School) ปี 2535-2536 ระบบการศึกษาสามัญในเวียดนามจึงกลายเป็นระบบ 12 ชั้นเรียนทั่วประเทศ โดยเด็กที่เข้าเรียนในชั้นปีที่ 1 จะมีอายุใกล้เข้าปีที่ 6

เมื่อเวียดนามได้ใช้ระบบการศึกษาแบบ 12 ปีแล้ว จำนวนนักเรียนในทุกระดับชั้นยังมีน้อย ดังนั้นปี พ.ศ. 2534 สภาแห่งชาติของเวียดนามจึงได้ออกกฎหมายการกระจายการศึกษาาระดับประถมศึกษา (Law of Universal Primary Education) ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการศึกษาของเวียดนาม

เวียดนามเองแม้จะเร่งพัฒนาประเทศ แต่ยังรับความช่วยเหลือจากที่อื่น เช่นที่ออสเตรเลียข้อมูลจากเว็บไซต์ของรัฐบาลออสเตรเลียระบุว่าโปรแกรมความช่วยเหลือประเทศเวียดนามของรัฐบาลออสเตรเลียสำหรับปีงบประมาณ ค.ศ. 2011-2012 คือ \$102.4 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย ความช่วยเหลือจากต่างประเทศมีสูงถึง ODA: \$137.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เวียดนามได้ประสานให้ความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียเป็นไปเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คนเวียดนามสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายของการบูรณาการทางเศรษฐกิจ (challenges of economic integration) และการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ระบบตลาดเสรี อย่างไรก็ตาม เวียดนามยังมีปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา จากรายงานการสำรวจปี 2009⁹⁹ ของเวียดนามระบุว่ามีคนเวียดนามเกือบ 4 ล้านคนที่ไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งคิดเป็นร้อยละห้าของประชากรที่อายุ 5 ปีหรือมากกว่า และหากเปรียบเทียบกับตัวเลขในปี ค.ศ. 1999 หรือ 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีสูงถึงเกือบ 10% ของประชากร หรือเกือบ 7 ล้านคน จากตัวเลขนี้เราอาจทราบถึงความสำเร็จของเวียดนามในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

เวียดนามมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงที่สุดในทวีปเอเชีย เวียดนามกำลังพยายามที่จะยกระดับของระบบการศึกษาของตนกำลังทำการเตรียมนักเรียน นักศึกษาให้พร้อมรับมือกับบทบาทที่เพิ่มขึ้นของภาษาอังกฤษโดยมองว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาของธุรกิจและมีความสำคัญในการทำให้ระบบการศึกษามีความเป็นสากล ทั้งนี้เพื่อพัฒนาแรงงานเพื่อรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเอาไว้

การเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพคือทิศทางของเวียดนาม ปัญหาหลักของระบบการศึกษาของเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาคือคุณภาพ หลักสูตรเก่า วิธีการสอนแบบเน้นการบรรยาย เวียดนามยังมีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สามารถที่จะหางานทำได้สูง ยังมีการขาดแคลนทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและประเทศยังมีอัตราเงินเฟ้อในระดับเลขสองหลักซึ่งสูงมาก

⁹⁹ http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=599&ItemID=9788

โรงเรียนของรัฐบาลยังมีไม่ทั่วถึงเนื่องจากขาดงบประมาณ ขณะนี้มีโรงเรียนประถมศึกษาที่รัฐบาลให้เงินอุดหนุนถึง 50% ของค่าใช้จ่ายในการศึกษาแล้วเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเนื่องจากปัญหาความยากจน เงินเดือนเฉลี่ยของครูในประเทศเวียดนามอยู่ระหว่าง 60 ถึง 100 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งต่ำมากคือเทียบเป็นเงินไทยเพียง 3000 บาท ดังนั้นบรรดาครูต้องหารายได้เสริมด้วยการทำงานในภาคเอกชนหรือเป็นผู้สอนพิเศษ

การสอนภาษาอังกฤษในเวียดนามกำลังได้รับความนิยมสูง มีศูนย์ภาษาของเอกชนที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองอยู่ในความต้องการสูง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์ซิตี้ นักเรียนเวียดนามนิยมไปโรงเรียนเหล่านี้เพื่อเพิ่มโอกาสการจ้างงานของตนเอง ชาวต่างชาติที่สอนนักเรียนเหล่านี้มักจะได้รับการสอนโดยได้รับเงินประมาณ 10-20 เหรียญสหรัฐต่อชั่วโมงขึ้นอยู่กับคุณสมบัติทั้งสองของพวกเขา บางแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานที่ต่ำ บางโรงเรียนไม่มีเงินจ้างมากนักจึงจ่ายต่ำกว่า ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นจำนวนของครูที่มีคุณภาพต่ำซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชุมชนท้องถิ่นเป็นครู Backpacker

ในฐานะประเทศที่ปกครองแบบสังคมนิยมข้อวิจารณ์ที่มีเกี่ยวกับเวียดนามมีดังนี้ การประเมินขององค์การปกป้องศาสนิกชนที่นับถือศาสนาคริสต์ เจ้าหน้าที่เวียดนามไม่สนใจในกิจกรรมที่นับถือศาสนาคริสต์ทั้งหมดในประเทศซึ่งจากรายงานระบุว่ามิชชันนารีที่เวียดนามสูงถึง 10.5% ผู้ศรัทธาต้องเผชิญกับปัญหามากขึ้นเรื่อยๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะมองพวกเขาว่าเป็นผู้ที่ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมผู้นำคริสตจักรในเวียดนามจะถูกติดตามอย่างใกล้ชิดและจะต้องระมัดระวังเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขากล่าว และกิจกรรมที่พวกเขากระทำมีรายงานแสดงให้เห็นว่ากองทัพเวียดนามได้เข้าโจมตีหมู่บ้านชาวคริสเตียนที่มีชนกลุ่มน้อยคือชาวม้งนับถือในเดือนพฤษภาคมและกรกฎาคมของปี ค.ศ. 2011 ผลจากการโจมตีทำให้มีคนอย่างน้อย 16 คนได้รับบาดเจ็บโดยมูลเหตุของการโจมตีดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นของรัฐบาลในลัทธิมาร์กซ์และอุดมการณ์ของเลนิน (Leninist) โดยเวียดนามได้กำหนดเอาไว้ในรัฐธรรมนูญของตนทำให้เวียดนามยังคงละเลยความต้องการของชนกลุ่มน้อยในที่ราบสูงภาคกลางที่มีพรมแดนติดประเทศกัมพูชาและลาว อันดับ WWL ของเวียดนามคือ 19 โดยมีคะแนนที่ 49.5

แผนกลยุทธ์ของประเทศเวียดนามรายงานมีดังนี้ แผนกลยุทธ์ที่มีชื่อว่า Vietnamese education and training development strategy to the year 2010 for the cause of industrialization and modernization of Vietnam ซึ่งเผยแพร่โดยกระทรวงศึกษาธิการ (Minsitry of Education and Training, 2001)¹⁰⁰ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของเวียดนามในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในประเทศ และคำสั่งในการปรับปรุงการ

¹⁰⁰ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Viet+Nam

อุดมศึกษาของประเทศ (Directive on renovating higher education management for the period of 2010 – 2012) แสดงให้เห็นถึงนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ¹⁰¹ และหากพิจารณาจากกรอบการให้ความช่วยเหลือของสหประชาชาติที่ให้กับเวียดนาม (United Nations Development Assistance Framework for the Socialist Republic of Viet Nam 2006-2010)¹⁰² จะเห็นถึงความมุ่งมั่นในการนำเงินช่วยเหลือมาสู่การศึกษาอย่างจริงจัง อีกหลักฐานทางเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาการศึกษาพื้นฐานของเวียดนามคือ เอกสารจากกระทรวงศึกษาธิการ (National Education for All (EFA) Action Plan 2003-2015 Hanoi, MOET, 2003)¹⁰³

ปัญหาหนึ่งของเวียดนามคือปัญหาเศรษฐกิจและการทุจริตคอร์รัปชัน ศาสตราจารย์ ลอง เอส ลี (Long S. Le) ผู้อำนวยการ International Initiatives for Global Studies แห่งมหาวิทยาลัย ฮุสตัน (University of Houston) ได้รายงานว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมสำหรับปี ค.ศ. 2011-2020 ของท่านนายกรัฐมนตรีเหงียน ดันดุง ได้รับการวิจารณ์ว่าไม่สามารถที่จะลดการทุจริตและอัตราเงินเฟ้อได้ (Long S. Le, 2011) อีกปัญหาใหญ่ของเวียดนามคือจุดยืนของประเทศที่อยู่ในสถานะหนี้เสียปะระเซ่ กล่าวคือการร่วมมือกับจีน หรือร่วมมือกับสหรัฐอเมริกา ทิศทางการพัฒนาประเทศของเวียดนามนั้นคือการเปิดตลาดให้ต่างชาติเข้าไปลงทุนในประเทศมากๆ มีตัวเลขการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติเมื่อสิ้นสุดปี พ.ศ. 2554 สูงถึง 195.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ¹⁰⁴ การลงทุนจากต่างชาติ เช่นจากญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นั้นสร้างงานให้กับชาวเวียดนามกว่า 2.3 ล้านคน และคิดเป็นสัดส่วนถึงหนึ่งในสามของผลผลิตมวลรวมของชาติ (GDP)

ตัวเลขทางการศึกษาจากเว็บไซต์องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children Emergency Fund) หรือ Unicef¹⁰⁵ มีดังนี้ ในปี ค.ศ. 2010 เวียดนามมีประชากรประมาณ 88 ล้านคน มายได้ต่อหัวของประชากรอยู่ที่ 1,100 ดอลลาร์สหรัฐฯ อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ (adults) ในช่วงปี ค.ศ.

¹⁰¹ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Viet+Nam

¹⁰² http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Viet+Nam

¹⁰³ http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Viet+Nam

¹⁰⁴ Vietnam Urged to “Carefully Evaluate” Foreign Investments. *The Nation*, 23 April 2012, p. 14A.

¹⁰⁵ http://www.unicef.org/infobycountry/vietnam_statistics.html [7 May 2012]

2005-2010 สูงถึงร้อยละ 93 สำหรับเยาวชนมีอัตราการรู้หนังสือ (literacy Rate) สูงเกินกว่าร้อยละ 95 เวียดนาม มีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูง ใน 100 คนมีผู้ใช้มือถือถึง 175 เครื่อง ร้อยละ 28 คือใช้อินเทอร์เน็ต ข้อมูลจาก Unicef ยังระบุว่าเวียดนามมีอัตราการเรียนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาสูงถึงร้อยละ 95 และมีอัตราการเรียนจบชั้นประถมศึกษาสูงถึงร้อยละ 98 ในช่วงปี ค.ศ. 2005-2010 เวียดนามมีอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาประมาณร้อยละ 80 ตัวเลขการใช้จ่ายงบประมาณในการศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 2000-2009 โดยเฉลี่ย 14 เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณใช้จ่ายของรัฐบาล ในฐานะชาติที่ยังมีความยากจนอยู่สูง เวียดนามได้รับความช่วยเหลือจากต่างชาติสูง โดยในปี ค.ศ. 2009 มีจำนวนเงินถึง 3,744 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในการจัดทำการศึกษาสำรวจประชากรล่าสุด ทางการศึกษาได้วิเคราะห์ตัวเองว่าได้มีความก้าวหน้าสูงในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งศตวรรษ (Millennium Development Goals) อันรวมถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและความเท่าเทียมกันทางการศึกษาระหว่างชาย-หญิง สถิติและหน้าที่ของสตรี (Vietnam Population and Housing Census 2009 Education in Vietnam: An analysis of key indicators)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของแต่ละประเทศทำให้เราทราบภาพรวมของระดับการพัฒนาของแต่ละชาติสมาชิก องค์ประกอบหนึ่งที่เหมือนกันของรัฐสมาชิกก็คือการที่ทุกประเทศให้ความสำคัญกับการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นสิ่งสำคัญ พื้นฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทำให้บาง รัฐสมาชิก เช่น สิงคโปร์ มาเลเซียและฟิลิปปินส์มีความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษมากกว่าชาติสมาชิกอื่นๆ กว่าครึ่งของรัฐสมาชิกได้รับเงินช่วยเหลือจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

ในส่วนต่อไป คือการนำเสนอการวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มอาเซียน ดังต่อไปนี้

2.3 ปัญหาของกลุ่มอาเซียน

จากการนำเสนอหัวข้อที่ผ่านมา เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประเทศอาเซียนแต่ละประเทศทำให้เราทราบและตระหนักดีว่า อาเซียนมีความหลากหลาย ดังนั้น การสร้างประชาคมอาเซียนไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ ความท้าทายต่างๆ มีมากมาย กลุ่มอาเซียนมีปัญหาดังนี้

2.3.1 ความยากจน (Poverty)

คงจะไม่ใช่เรื่องน่าอายหากจะยอมรับว่าประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาความยากจนอยู่ ดัชนีการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (Human Development Index) ล่าสุดยืนยันข้อสันนิษฐานนี้ โดยภาพรวมแล้วอาเซียนยังมีระดับการพัฒนาที่ล้าหลังภูมิภาคหลาย ๆ ภูมิภาค เช่น อียู และอเมริกาเหนือ รายงานของธนาคารโลกแสดงให้เห็นถึงสถานะของรัฐสมาชิกของอาเซียนว่ายังยากจนอยู่ในส่วนของอียูนั้น นักการทูตอียูประจำ

ฟิลิปปินส์ Guy Ledoux ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า อียูมี 27 ประเทศ มีตลาดที่ใหญ่และมีผู้บริโภคที่มั่งคั่งถึง 500 ล้านคน¹⁰⁶ (EU might be 27 different countries but we are a single market with one set of rules for all. We have 500 million affluent consumers.) กลุ่มอาเซียนยังมีความยากจน (poverty) ประชาชนชาวอาเซียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน Michael Vatikiotis¹⁰⁷ ผู้อำนวยการระดับภูมิภาค the Geneva – Based the Henry – Dunant Centre for Humanitarian Dialog ได้แสดงทัศนะเอาไว้ว่าในมิติทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในชนบทที่ยากจนยังต้องได้รับการอุปถัมภ์จากผู้นำ

ระดับของการพัฒนาที่แตกต่างกัน เช่นระดับการพัฒนาระหว่างลาวกับมาเลเซีย ระดับของการพัฒนานั้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน หากเราเปรียบเทียบระหว่างสิงคโปร์กับลาว อีกหนึ่งดัชนีที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับการพัฒนา คือ GDP ซึ่งข้อมูล จาก IMF¹⁰⁸ (GDP nominal 2010) แสดงความแตกต่างระหว่างประเทศ ทั้งหมดในกลุ่มที่มีขนาดของเศรษฐกิจขนาดใหญ่ เรียกว่า ASEAN six majors คือ อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

¹⁰⁶ "The EU is willing to engage in a free trade agreement, when the Philippines is ready"

Retrieved from

http://eeas.europa.eu/delegations/philippines/press_corner/all_news/news/2012/closingremarkssofarbassadorgledoux_en.htm

¹⁰⁷ งานสัมมนา “ประชาธิปไตยและการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพ”

¹⁰⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/ASEAN>

ประเทศ	GDP (พันล้านเหรียญสหรัฐ)
อินโดนีเซีย	878.0 (ค.ศ. 2012)
ไทย	365.6 (ค.ศ. 2012)
มาเลเซีย	303.5 (ค.ศ. 2012)
สิงคโปร์	274.7 (ค.ศ. 2012)
ฟิลิปปินส์	250.3 (ค.ศ. 2012)
เวียดนาม	141.7 (ค.ศ. 2012)

ตารางที่ 2 ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีขนาดเศรษฐกิจขนาดใหญ่หกอันดับแรก

ที่มา <http://www.worldbank.org/> (20 สิงหาคม 2556)

รายงานของ ESCAP Report (2007)¹⁰⁹ ย้ำความท้าทายของการรวมกลุ่มอาเซียนคือระดับของการพัฒนาที่แตกต่างกัน ESCAP ได้ชี้ว่า ช่องว่างของการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะไม่ยั่งยืนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในอนาคตของอาเซียน ในทำนองเดียวกัน ศาสตราจารย์ โจเอล บรังก์เคย์ (Joel Brinkley)¹¹⁰ ได้วิเคราะห์ว่าความมั่นคงทางอาหารยังเป็นปัญหาที่สำคัญของอาเซียน

2.3.2. ความขัดแย้งเรื่องอาณาเขต (Territorial Disputes)

อีกหนึ่งปัญหาของอาเซียนคือความขัดแย้งเรื่องอาณาเขต ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชาหรือความขัดแย้งระหว่างจีนกับสมาชิกอาเซียนบางประเทศ ในการอ้างสิทธิเหนือเกาะในทะเลจีนใต้

¹⁰⁹ <http://www.unescap.org/unis/asean/ten@one.pdf>

¹¹⁰ Joel Brinkley (23 January 2013) “Food Security Still a Major Issue in Southeast Asia”, *The Nation*. P. 12A.

เมื่อไม่นานมานี้ฟิลิปปินส์ได้เรียกร้องให้ชาติสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ลุกขึ้นต่อต้านจีน¹¹¹ ทางฝ่ายจีนเองก็โจมตีฟิลิปปินส์อยู่เป็นระยะเช่นกัน¹¹² ซึ่งปัญหาความขัดแย้งเรื่องอาณาเขตคือสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในความเป็นเอกภาพของอาเซียน

ตัวอย่างของความขัดแย้งทางด้านอาณาเขตอื่นๆ ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างอินโดนีเซียกับมาเลเซีย¹¹³ โดยเฉพาะพื้นที่รอยต่อระหว่างประเทศบนเกาะบอร์เนียว ปัญหาความขัดแย้งเรื่องอาณาเขต (Territorial Disputes) ระหว่างไทยกับกัมพูชา ส่วนหนึ่งเกิดจากการศึกษา ชาวเอเชียอาคเนย์ที่ตีความเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ตามลัทธิชาตินิยม ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ได้ขยายความคำว่า "ดินแดน-ชาตินิยม" เอาไว้ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันฉบับประจำวันที่ 14 มกราคม 2554 ดังนี้ “แต่ก่อนคำว่าเขตแดนไม่มี ขึ้นอยู่กับศูนย์กลางอาณาจักรว่ามีอำนาจแค่ไหน ถ้ามีมากก็ขยายกว้าง ถ้ามีน้อยก็หด ครั้งหนึ่งกัมพูชาก็เคยกว้างขวางใหญ่โตมาก พอเสื่อมก็หดอย่างที่เห็นปัจจุบัน ในอดีตรูปแบบโบราณในอุษาคเนย์ไม่มีเขตแดน แต่เมื่อฝรั่งเข้ามา ก็กำหนดว่าต้องมี เอาแผนที่ปักการปักปันเขตแดนมา” ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ระดับแนวหน้าของเมืองไทยยังได้วิเคราะห์สถานการณ์การเมืองพม่าในบริบทอุษาคเนย์ทำให้ให้เราเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยในพม่ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับการเมืองของประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้ อาจารย์ชาญวิทย์ได้สรุปเกี่ยวกับการจัดการของอาเซียนในบริบทของการเมืองพม่าเอาไว้ว่า “อาเซียนไม่ได้เรื่อง ดูเหมือนเป็นสิ่งที่เกือบจะไร้สาระด้วยซ้ำ อาเซียนเปรียบได้กับสมาคมข้าราชการของรัฐบาลในประเทศอุษาคเนย์ ไม่มีภาคประชาชน หรือภาคนอกเหนือราชการเท่าไร แล้วข้าราชการในอุษาคเนย์ ส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการการเมืองระดับรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ล้วนมีปัญหาเรื่องการเล่นพรรคเล่นพวก การคอร์รัปชัน ผมคิดว่าเมื่อองค์ประกอบของอาเซียนเต็มไปด้วยคนแบบนี้ ผมว่าหวังอะไรไม่ได้ กลายเป็นองค์กรซึ่งจัดการประชุมแบบย้ายสถานที่ประชุมเวียนไปเรื่อยๆ แต่ไม่มีผลการประชุมอะไรเป็นเรื่องเป็นราวเลยมองแค่ง่าย ๆ ว่าประเทศในอาเซียนมีปัญหาอะไรเออะเยอะ ไทยก็มีปัญหากับลาว ลาวก็มีปัญหากับไทย ไทยมีปัญหากับกัมพูชา มีการเหยียดหยามเรื่องเชื้อชาติ ปมด้อยบ้างอะไรอย่างนี้ ถ้าลองพลิกดู

¹¹¹ “Philippines Urges Nations to Take Stabd Against China” (AFP) Manila, repored in *the Nation*, Monday April 23, 2012, p. 11A

¹¹² “Manila’s new provocations” in *Chaina Weekly*. July 6-12, p. 10

¹¹³ <http://www.thejakartapost.com/news/2011/10/11/no-border-conflict-with-malaysia-foreign-minister.html>

ตำราเรียนประถมและมัธยมที่เขียนถึงประเทศเพื่อนบ้านจะเห็นว่าไม่สามารถจะเป็นมิตรกันได้เลย ซึ่งจริงๆ แล้วบทบาทของอาเซียนจำเป็นต้องส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ต้องแก้ตำราเรียนของแต่ละชาติด้วยซ้ำเพราะเต็มไปด้วยข้อมูลที่ผิดๆ ที่ไม่ถูกต้องทางประวัติศาสตร์แล้วสร้างความไม่เข้าใจกันเยอะมาก ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศในอาเซียนเลยที่เดียวแต่ที่ผ่านมานอกเหนือไปจากเอานาฏศิลป์ไปแสดงแลกกันแล้วก็ไม่เห็นจะมีอะไรมากไปกว่านี้¹¹⁴

ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อธิบดีเลขาธิการ (secretary General)¹¹⁵ ของกลุ่มอาเซียนเองก็ยอมรับถึงความท้าทายนี้ ได้กล่าวเอาไว้ว่า เรามีความหลากหลายและแตกต่างกันมากและถูกฉุดรั้งโดยประวัติศาสตร์ (We are so diverse, and so different, and are dragged down by historical baggage.) อย่างไรก็ตาม ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ได้กล่าวอยู่เสมอว่าความหลากหลาย (Diversity) คือจุดแข็งของอาเซียน

2.3.3 สิทธิมนุษยชนและความเป็นประชาธิปไตย

หนึ่งในปัญหาของกลุ่มอาเซียนที่ได้รับความสนใจและทำให้อาเซียนได้รับคำวิจารณ์มากมายจากโลกตะวันตก คือปัญหาภายในของพม่า แน่นอน พม่าคือปัญหาของโลก ไม่ใช่ปัญหาเฉพาะแค่กลุ่มอาเซียนเท่านั้น ปัญหาของพม่าเป็นที่กังวลของสมาชิกอื่นๆ ของอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากการปกครองโดยรัฐบาลทหารของพม่า อย่างไรก็ตามหลักการเลือกตั้งซ่อมเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมา ทิศทางการพัฒนาพม่าเริ่มดีขึ้นหลังการเข้าร่วมทางการเมืองของ นาง อองซาน ซูจี (Ong San Su Kyi) และนโยบายเปิดประเทศและมุ่งสร้างประชาธิปไตยของประธานาธิบดี เต็ง เส่ง (Thein Sein) ซึ่งจะส่งผลในทางบวกต่อการสร้างประชาคมอาเซียนโดยรวมเมื่อเร็ว ๆ นี้ สหรัฐอเมริกาเองได้ออกมาตำหนิกัมพูชาในเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง

แม้จะมีปัญหาต่างๆ มากมายแต่อาเซียนก็ยังเป็นองค์กรหนึ่งของโลกที่มีประสิทธิภาพสูง ศาสตราจารย์เกียรติคุณสก็อต ธรอมป์สัน¹¹⁶ ได้เคยให้ทัศนะเอาไว้ว่า ในการประชุม UN ครั้งหนึ่ง มีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ UN เคยให้ความเห็นกับผมว่า อาเซียนเป็นกลุ่มประเทศที่ทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดีมากกว่ากลุ่มหนึ่ง เป็นรองก็แต่กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียเท่านั้น แต่นั่นก็เพราะสแกนดิเนเวียทำงานร่วมกันมานานมากแล้ว ข้อสังเกตนี้

¹¹⁴ <http://www.charnvitkasetsiri.com/CKMyanmar.htm> (2 กันยายน 2554)

¹¹⁵ <http://epress.anu.edu.au/eaf/vol2/02/whole.pdf> (2 กันยายน 2554)

¹¹⁶ การสัมภาษณ์พิเศษ ดู <http://www.siamintelligence.com/content/asean/>

สอดคล้องกับการทำงานของกลุ่มอาเซียนที่เริ่มมีความเป็นเอกภาพมากขึ้นหลังการประกาศรับรองกฎบัตรอาเซียนในปี ค.ศ. 2009

แม้กลุ่มอาเซียนจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจ แต่ชาติตะวันตกส่วนใหญ่ยังคงเคลือบแคลงสงสัยในการดำเนินงานของกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติทางด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights) Phil Robertson (*The Nation*, 14 May 2012, p. 13A) ในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการ Human Rights Watch ประจำทวีปเอเชีย ได้เรียกร้องให้กลุ่มอาเซียนให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของอาเซียน ทั้งนี้อาเซียนเองก็ได้ตระหนักดีถึงความวิตกกังวลดังกล่าวและเมื่อเร็ว ๆ นี้ผู้นำอาเซียนได้ตกลงที่จะดูแลในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองให้มากยิ่งขึ้น¹¹⁷ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ของอาเซียนยังมีระดับการพัฒนาที่ต่ำ การดูแลเรื่องสิทธิมนุษยชนของพลเมืองจึงยังคงอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก กรณีการหายตัวไปของนักสิทธิมนุษยชนลาว สมบัติ สมพล (Sombath Somphone)¹¹⁸ ที่ต่อต้านการสร้างเขื่อนไซยะบุรีของลาวถือเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงระบบการปกครองที่แตกต่างกันและวิถีทางการเมืองที่แตกต่างกันของชาติสมาชิก

แม้อาเซียนจะไม่ได้ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกโดยตรง กลุ่มอาเซียนเองก็ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการปกป้องสิทธิมนุษยชนและส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ได้ระบุประเด็นดังกล่าวเอาไว้ใน Roadmap ว่าด้วยการส่งเสริมหลักการทางประชาธิปไตย¹¹⁹ (Promote Principles of Democracy) โดยสนับสนุนให้รัฐสมาชิกส่งเสริมความเข้าใจในหลักการทางประชาธิปไตยในหมู่เยาวชนในโรงเรียนเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมด้วยความตระหนักถึงระบบการศึกษาของชาติสมาชิกที่แตกต่างกัน (Promote understanding of the principles of democracy among ASEAN youth at schools at an appropriate stage of education, bearing in mind the educational system in the respective ASEAN Member States) สำหรับสิทธิมนุษยชนนั้น อาเซียนส่งเสริมให้มีการสนับสนุนการศึกษาและการสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเอาไว้เช่นกัน (Promote education and public awareness on human rights) (Roadmap

¹¹⁷ <http://www.dw.de/asean-rights-declaration-meets-with-opposition/a-16390554> (20 November 2012)

¹¹⁸ Thai Govt ‘Obliged’ to find Lao Lawyer’ *The Nation*, 10 January 2013, p. 1.

¹¹⁹ Roadmap for an ASEAN Community 2009-2015, p. 9

for an ASEAN Community 2009-2015, p. 9) อย่างไรก็ตาม อาเซียนมักถูกวิจารณ์จากฝ่ายตะวันตกว่า ดีแต่พูด และมีสังคมที่ยังไม่เปิดกว้างทางประชาธิปไตย¹²⁰

2.3.4 นโยบายต่างประเทศที่ขาดความเป็นเอกภาพ

อาเซียนไม่ได้มีผู้นำอย่างเป็นทางการ การชิงความเป็นผู้นำอาเซียนแม้จะไม่มีการประชุมอย่างเป็นทางการแต่ก็มีอยู่ การที่สิงคโปร์และอินโดนีเซีย มีความคิดเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการรับสมาชิกใหม่ทำให้นักวิเคราะห์อาเซียนระบุว่า สิ่งนี้คือบทบาทใหม่ที่ก้าวเข้ามาของอินโดนีเซีย ในอนาคตกลุ่มอาเซียนอาจจะรับสมาชิกเพิ่มมากขึ้น เช่น ประเทศติมอร์ตะวันออก (Timor Leste) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากอินโดนีเซีย อินโดนีเซียเริ่มเข้าไปมีบทบาทเด่นชัดมากขึ้นในเวทีโลกจะเห็นได้จากการเป็นหนึ่งในประเทศ G20 ของอินโดนีเซียและบทบาทในการแก้ปัญหากรณีเขาพระวิหารระหว่างไทยกับกัมพูชา

การรวมตัวกันภายใต้กฎบัตรอาเซียนนำมาซึ่งปัญหาของการถูกแรงกดดันการเข้ามาเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาเซียนของประเทศยักษ์ใหญ่ต่างๆ นอกอาเซียน ไม่ว่าจะเป็น จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย อินเดีย รัสเซีย¹²¹ หรือสหรัฐอเมริกาที่ตามทำให้กลุ่มอาเซียนขาดความเป็นอิสระในการดำเนินการ ปัญหาที่สำคัญของอาเซียน เคยมีผู้ที่วิจารณ์เอาไว้ว่า จีนกำลังเข้ามามีบทบาทในอาเซียนมากขึ้นและอาจจะกำลังแบ่งอาเซียนออกเป็นสองส่วนคือ อาเซียนภาคพื้นทวีป (Mainland Asean) และอาเซียนภาคพื้นมหาสมุทร (Marine time Asean)¹²²แน่นอนที่สุด จีนเองก็ต้องการเข้ามามีอิทธิพลในอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาเซียนภาคพื้นทวีป (เอก เหล่าธรรมทัศน์, 2554) นโยบายที่มีต่อรัฐบาลใหม่ของไทยภายใต้การนำของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร บ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของไทยในเวทีอาเซียน (The Nation, 17 April 2012, p. 11A) ญี่ปุ่นเองก็ได้เข้ามามีบทบาทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มานานแล้วและมีข่าวว่าปัจจุบันนี้ญี่ปุ่นเองก็กำลังปรับเปลี่ยนนโยบายโดยจะเพิ่มความพยายามเข้ามามีบทบาทในภูมิภาคนี้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาเซียนอีกคนคือ

¹²⁰ Razeen Sally (March 13, 2009) ASEAN Charteritis From <http://www.eastasiaforum.org/2009/03/13/asean-charteritis> (13 September 2012)

¹²¹ Chongkittavorn, Kavi "Putin's Return Helps Russia Re-focus on Asean in *The Nation*, 14 May 2012, p. 13A.

¹²² Thitinan Pongsudhirak "Obama's Southeast Asia visit: re-engaging with the region" From <http://www.eastasiaforum.org/2012/11/20/obamas-southeast-asia-visit-re-engaging-with-the-region/> (20 November 2012)

คุณ กวี จงกิจถาวร (The Nation, 13 มีนาคม 2555) ได้แสดงทัศนะเอาไว้ว่า ญี่ปุ่นรู้จักอาเซียนเป็นอย่างดีและความมั่งคั่งและสวัสดิภาพของอาเซียนกับญี่ปุ่นนั้นผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น

ผู้เชี่ยวชาญด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา อย่างเช่น ดร. ปวิน ชัชวาลพงศ์พันธ์ (อ้างถึงใน ชุตินา สิริทิพากุล มติชนรายวัน 12 มีนาคม พ.ศ. 2555 หน้า 21) ได้แสดงทัศนะส่วนตัวถึงจุดอ่อนสองประการของอาเซียน เรื่องแรกคือระบบการตัดสินใจของอาเซียนที่ต้องอาศัยทุกเสียงในการตัดสินใจ (Consensus-Based Decision Making) ซึ่งทำให้เกิดการล่าช้าและความแตกต่างในเรื่องของระบบการเมืองการปกครอง

ปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศคือการขาดความเป็นเอกภาพในนโยบายเกี่ยวกับนิวเคลียร์ บางประเทศในอาเซียนเริ่มมองหาพลังงานนิวเคลียร์ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม อีกทั้งประเทศมหาอำนาจทางนิวเคลียร์ยังไม่รับรองนโยบายปลอดนิวเคลียร์ของอาเซียน¹²³ เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน เป็นต้น

อนึ่งปัญหาการขาดความเป็นเอกภาพของกลุ่มอาเซียน ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการเข้ามาแทรกแซงของประเทศมหาอำนาจที่มีแนวโน้มนโยบายแตกต่างกัน นั่นคือ จีนกับสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้จากการมาเยือนไทยพม่าและกัมพูชาของ นาย บาร์ก โอบามา ในวันที่ 18-19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

¹²³ Raymund Jose G. Quilop (March 2012) "Time for ASEAN to Take Nuclear Security Seriously" in Global Asia. From http://www.globalasia.org/V7N1_Spring_2012/Raymund_Jose_G_Quilop.html

แผนภาพที่ 123 พิธีเทปูนเชื่อมสะพานมิตรภาพระหว่างไทย-ลาวแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยไซ)

ที่มา: [http://pics.manager.co.th/Images/555000015890705.JPEG/\(13 December 2012\)](http://pics.manager.co.th/Images/555000015890705.JPEG/(13 December 2012))

สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 4 จะส่งผลทำให้เกิดการเชื่อมเงินทุนได้คือมณฑลยูนนาน สปป. ลาว และภาคเหนือของไทยเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเส้นทางถนนสายอาร์สามเอ (R3A) การร่วมทุนของเงินแสดงให้เห็นถึงเจตนาของจีนในการก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในกลุ่มอาเซียน ในขณะที่เดียวกันกับการมาเยือนไทยพม่าและกัมพูชาของ นาย บาร์ก โอบามา ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ได้แสดงออกอย่างชัดเจนถึงทิศทางนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในเอเชีย-แปซิฟิก

การเข้ามาพัวพันข้องเกี่ยวของประเทศจีน อียูและอเมริกา ทำให้การเมืองภายในอาเซียนขาดความเป็นเอกภาพ อันจะเห็นได้จากการที่กลุ่มอาเซียนไม่สามารถออกแถลงการณ์ร่วมในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 45 ที่พนมเปญ¹²⁴

¹²⁴ อาเซียนวงแตกปิดประชุมไร้แถลงการณ์ร่วม จาก <http://www.dailynews.co.th/world/135881> (12 ตุลาคม 2555)

แผนภาพที่ 124 ภาพการ์ตูนล้อเลียนการเข้ามาสร้างอิทธิพลของจีนและสหรัฐอเมริกา

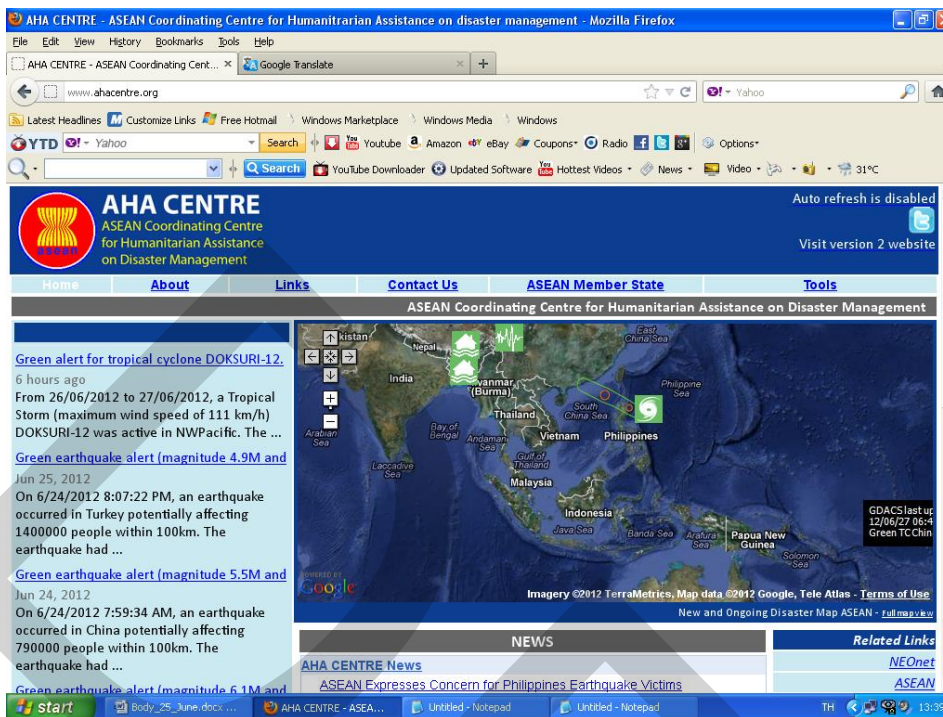
ที่มา: <http://www.dailynews.co.th/business/167352/> (13 December 2012)

การมาเยือนไทยของประธานาธิบดี บารัค โอบามา ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามของสหรัฐฯ ที่ต้องการเข้ามาถ่วงดุลอำนาจและอิทธิพลของจีนในกลุ่มอาเซียน ซึ่งในประเด็นนี้ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ¹²⁵ อดีตเลขาธิการอาเซียนได้แสดงทัศนะว่าคือ ความท้าทายและอาเซียนเองจะต้องพยายามถ่วงดุลระหว่างมหาอำนาจต่างๆ ให้ได้

2.3.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ

ปัญหาสิ่งแวดล้อม (Environmental Problems) เช่นภัยธรรมชาติ แผ่นดินไหว น้ำท่วม พายุไต้ฝุ่นและไซโคลนเกิดขึ้นบ่อยๆ ในเวียดนามและฟิลิปปินส์ ปัญหาหมอกควันจากเกาะสุมาตราของอินโดนีเซียและพม่าส่งผลกระทบต่อสิงคโปร์และไทย ปัญหาอื่นๆ เช่น การกัดเซาะชายฝั่งของน้ำทะเล ปัญหาแม่น้ำโขงที่จีนได้สร้างเขื่อนขนาดใหญ่กักน้ำเอาไว้ อาเซียนเองได้จัดตั้งกลไกเพื่อประสานความร่วมมือในการจัดการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติขึ้น โดยได้ตั้งศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Asean Humanitarian Assistance Center) ขึ้นที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ศูนย์นี้เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกกับองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นพันธมิตรของอาเซียนในกรณีเกิดภัยพิบัติ

¹²⁵ Outgoing Surin Urges ASEAN to ‘Think Regionally’ in *The Nation*, 10 January 2013, p. 1. “The challenge of Asean is to forge a new strategy equilibrium to balance the superpowers in the region.”

แผนภาพที่ 125 เว็บไซต์ของศูนย์ AHA

ที่มา: <http://www.ahacentre.org/> (27 June 2012)

อนึ่งเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2556¹²⁶ ที่ผ่านมามาอาเซียนภายใต้ศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมได้จัดการประชุมขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่โดยมีตัวแทนจากชาติสมาชิกทั้งสิ้นเข้าร่วม

2.3.6 ปัญหาเสพติด อาชญากรรมและการก่อการร้าย

ปัญหาเสพติดคือปัญหาหลักของกลุ่มอาเซียน อาชญากรรม ก๊วยของการก่อการร้ายเริ่มมีมากขึ้น เช่น การก่อการร้ายทางภาคใต้ของไทย ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย เป็นต้น การขนส่งยาเสพติดเข้าสู่ไทยจากประเทศเพื่อนบ้าน การก่ออาชญากรรมในประเทศหนึ่งแล้วหลบหนีไปอยู่อีกประเทศหนึ่งเริ่มมีความถี่มากขึ้น เหล่านี้เป็นปัญหาทางสังคมของอาเซียนและยังมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ การรวมกลุ่มที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นคือคำตอบหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ ดังคำกล่าวของอดีตรัฐมนตรีอาเซียน ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ที่กล่าวให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเอาไว้ว่าเขาได้พยายามสร้างกระบวนการทศวรรษในการคิดของอาเซียนคือ ให้มองถึงผลประโยชน์ร่วมกันในระยะยาวมากกว่าผลประโยชน์ระยะสั้นของแต่ละรัฐ

¹²⁶ อาเซียนผนึกพลังถกภัยพิบัติ มติชน 9 มกราคม 2556 น. 8

สมาชิก¹²⁷ การสร้างความร่วมมือกันในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ ยะลา นราธิวาส และ ปัตตานี ระหว่างไทย มาเลเซียและอินโดนีเซียยอมทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไขได้ดีกว่าการแก้ปัญหาโดยไทยเพียงประเทศเดียว

2.3.7 ความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

แม้จะมีผู้กล่าวว่าจุดแข็งที่สุดของอาเซียนคือความหลากหลาย (Diversity) ในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม ทว่าปัญหาใหญ่ที่สุดของอาเซียนคือความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cultural Differences) อันนำมาซึ่งความขัดแย้งและความรุนแรง ในปี ค.ศ. 1969 สิงคโปร์ได้แยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาเลเซีย ปัญหาหลักๆ คือ ความแตกต่างระหว่างชาวมลายูเชื้อสายจีนและชาวมลายูเชื้อสายมาเลย์ เช่นปัญหาทางภาคใต้ของไทย ภาคใต้ของฟิลิปปินส์ ปัญหาภายในของพม่า เป็นต้น ความแตกต่างด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนำมาซึ่งความขัดแย้งที่ใช้ความรุนแรง เป็นสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้ติมอร์ตะวันออกแยกตัวออกจากการปกครองของอินโดนีเซีย ปัญหาของอินโดนีเซียก็ยังมีอยู่เช่น ความขัดแย้งกับปาปัวนิวกินี เป็นต้น

ปัญหาการสร้างความรู้สึกร่วมกันว่าเป็นชาวอาเซียน “We-ASEAN feeling” ทั้งนี้เนื่องจากการที่การกำหนดนโยบายส่วนใหญ่เป็นการกำหนดจากบนลงล่าง (Top-Down Approach) ส่งผลให้แต่ละประเทศมุ่งปกป้องผลประโยชน์ของตนมองว่าประเทศอื่นเป็นคู่แข่ง (competitors) เมียนมาร์เองก็ต้องเผชิญกับความขัดแย้งภายในนับตั้งแต่ที่ได้รับเอกราชจากอังกฤษไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งกับชาวไทยใหญ่ กระเหรี่ยง ชาวโรฮิงญาจากรัฐยะไข่ เป็นต้น ภาคใต้ของไทยและฟิลิปปินส์ต่างมีปัญหาอันเป็นผลมาจากความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

2.3.8 การเข้าถึงและคุณภาพของการศึกษา

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) วัดจากตัวบ่งชี้ทางการศึกษายืนยันถึงระดับการเข้าถึงการศึกษาของชาติสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ว่ายังอยู่ที่ระดับต่ำ การเข้าถึงหมายถึงการได้รับบริการ (Accessibility) และหากพูดถึงการเข้าถึงการให้บริการทางการศึกษาของอาเซียนเราจะพบว่าอาเซียนยังคงตามหลังหลายภูมิภาค เช่น อียู ยกเว้น เพียงสิงคโปร์ บรูไนและมาเลเซีย โดยรวมแล้วอาเซียนยังมีปัญหาทางการศึกษา ทั้งทางการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม อินโดนีเซีย ทุกประเทศต่างตระหนักถึงปัญหาทั้งสองประเด็นนี้ การนำเป้าหมายแห่งสหัสวรรษมาใช้

¹²⁷ Outgoing Surin Urges ASEAN to ‘Think Regionally’ in *The Nation*, 10 January 2013, p. 1.

(Millennial Goals) จึงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแก้ไขและจัดการปัญหา ประเทศสมาชิกอาเซียนกว่าครึ่ง ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ จากระบบเศรษฐกิจที่พัฒนาแล้วเช่น ลาว กัมพูชาและเวียดนาม

2.4 บทเรียนจากสหภาพยุโรป

ในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนนั้นว่ากันว่าจริงๆ แล้วมีหลักฐานที่ระบุเอาไว้อย่างชัดเจนว่า กลุ่มอาเซียนได้แรงบันดาลใจมาจากการรวมกลุ่มของสหภาพยุโรปหรือกลุ่มอียู (EU) หลักฐานที่เห็นได้ชัดเจนคือ ในกระบวนการร่างกฎบัตรอาเซียนนั้นมีรายงานว่าสำนักเลขาธิการอาเซียนได้ส่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงไปดูงานที่ยุโรปหลายครั้ง คงจะเห็นได้จากรายงานที่ปรากฏบนเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการอาเซียน จึงอาจกล่าวได้ว่า ณ จุดนี้ว่าอาเซียนได้เรียนรู้จากอียู อย่างไรก็ตามอาเซียนไม่ได้ลอกเลียนแบบการสร้างประชาคมมาจากอียู อาเซียนยังคงยึดมั่นในหลักการพื้นฐานของการไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน

ถึงแม้อาเซียนจะย่ำว่าไม่ได้เดินตามแนวทางของกลุ่มอียู แต่การรวมกลุ่มประเทศให้มีความเป็นเอกภาพนั้นย่อมมีทิศทางและอาจประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน กลุ่มอียูในฐานะที่เป็นกลุ่มที่กล้าตัดสินใจในหลายๆ ด้านล่วงหน้าไปกว่ากลุ่มอาเซียนย่อมเป็นบทเรียนให้กับผู้เดินคูอยู่ห่างๆ อย่างกลุ่มอาเซียนได้ บทเรียนที่อาเซียนควรเรียนรู้จากอียูสรุปได้ดังนี้

2.4.1 การยกระดับการพัฒนาประเทศสมาชิกให้ใกล้เคียงกัน

โดยทั่วไปการศึกษาในกลุ่มสหภาพยุโรปนั้นแตกต่างจากการศึกษาของอาเซียนอยู่พอสมควร ประการหนึ่งคือความแตกต่างด้านนโยบายต่างประเทศ Simon Tay ได้เขียนเอาไว้ในบทความว่า อาเซียนแตกต่างจากอียูในเรื่องของนโยบายต่างประเทศ (20 March 2012) และข้อเท็จจริงที่ว่า สมาชิกอียูส่วนใหญ่เป็นประเทศที่มีความมั่งคั่งกว่าสมาชิกของอาเซียน

บทเรียนหนึ่งที่ Rudi Winandoko (*The Nation*, 19 March 2012) ได้แสดงความคิดเห็นเอาไว้ในบทความหน้า 14 A หนังสือพิมพ์ *The Nation* เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2555 ก็คือ ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของสมาชิกอียูที่ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจขึ้นในกลุ่มประเทศในอียูที่ใช้สกุลเงินยูโร หรือ Euro Zone บทเรียนที่อาเซียนควรนำมาพิจารณาก็คือการรวมกลุ่มกันอย่างลึกซึ้งในทางเศรษฐกิจ หากจะทำให้ประสบผลสำเร็จ กลุ่มอาเซียนควรต้องเริ่มจากการยกระดับการพัฒนาของชาติสมาชิกให้เท่าเทียมกันช่องว่างในระดับการพัฒนาจะนำมาซึ่งปัญหาในการรวมกลุ่ม

เนื่องจากอียูมีการทำข้อตกลงร่วมกันและมีเกณฑ์ที่ชัดเจนในการเพิ่มสมาชิกใหม่เช่น ข้อกำหนดที่เรียกว่า Copenhagen Criteria ทำให้ในการศึกษานั้นพลเมืองอียูสามารถไปศึกษาที่ประเทศสมาชิกอื่นๆ ได้สะดวกกว่า

อาเซียน หากมีชาวเคนมาร์กต้องการไปศึกษาที่เยอรมัน ชาวเคนมาร์กจะได้รับการปฏิบัติต่อเสมือนว่าตนเองเป็นพลเมืองของประเทศเยอรมัน หากจะต้องจ่ายค่าเรียนลูกก็ต้องจ่ายในอัตรานั้น เสมือนหนึ่งเป็นนักเรียนเยอรมัน¹²⁸

ยุโรปประสบปัญหาทางเศรษฐกิจได้หันมาให้ความสำคัญในการทำการค้าขายกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมากยิ่งขึ้น ในการประชุมสุดยอดทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับอียูครั้งที่สอง ณ กรุงพนมเปญ ที่ประชุมได้สรุปผลการประชุมออกมาเป็นข้อเสนอแนะ (Recommendations) โดยทั่วไป 3 ข้อ¹²⁹ โดยย้ำถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างอียูกับอาเซียนและจะร่วมกันสร้างความสัมพันธ์กันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นในทางเศรษฐกิจ พม่า เวียดนามและกัมพูชาเองเริ่มเปิดกว้างต่อการลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองให้เทียบเคียงกับชาติอื่นๆ ในอาเซียน

2.4.2 กระบวนการจัดตั้งองค์กรของกลุ่ม

แม้ว่าทั้งอียูและอาเซียนจะเป็นสถาปัตยกรรมการรวมกลุ่ม (Regional Architecture) ทั้งคู่แต่รูปแบบและระดับของการรวมกลุ่มนั้นแตกต่างกัน ต้องยอมรับว่าความเหนียวแน่นของกลุ่มอียูมีสูงกว่าอาเซียน ทั้งอียูและอาเซียนต่างตั้งองค์กร (Organizations) ขึ้นเพื่อดำเนินงานตามแผนและเป็นที่ยอมรับกันว่า สหภาพยุโรปเริ่มต้นจากคำประกาศของชูแมน (Schuman Declaration) เมื่อ 62 ปีที่ผ่านมา (9 พฤษภาคม ค.ศ. 1950) เป็นการรวมตัวกันของสองประเทศคือ ฝรั่งเศสและเยอรมันตะวันตกในการสร้างสิ่งที่เรียกว่า European Coal and Steel Community (ECSC)¹³⁰ ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นสหภาพยุโรปในที่สุด แม้สหภาพยุโรปจะเป็นการรวมกลุ่มของรัฐหรือเป็นองค์การระหว่างประเทศแต่โครงสร้างของสหภาพยุโรปนั้นมีลักษณะ "เหนือชาติ" (Supranational Trait) อย่างชัดเจน ที่กล่าวเช่นนี้เพราะบรรดารัฐสมาชิกไม่เพียงรวมตัวกันเท่านั้น หากยังร่วมสร้างสรรค์สถาบันหรือหน่วยงานภายในซึ่งมีอำนาจเหนือรัฐสมาชิกรัฐใดรัฐหนึ่งโดยเฉพาะ อันประกอบไปด้วยสภายุโรป (Council) คณะมนตรี (Ministries) คณะกรรมาธิการ (Commissioners) และศาลยุติธรรม (Courts)

¹²⁸ http://europa.eu/youreurope/citizens/education/faq/index_en.htm#c08012624831abf42

¹²⁹ The 2nd Asean-EU Business Summit. <http://asean-eubizsummit.com/index.php/about> [17 May 2012] การประชุมสุดยอดทางเศรษฐกิจอียู-อาเซียนครั้งแรกจัดขึ้นที่อินโดนีเซียในปี ค.ศ. 2011

¹³⁰ สนธิสัญญา ECSC มีอายุ 50 ปี ได้สิ้นสุดลงแล้วเมื่อปี ค.ศ. 2002 กิจกรรมทั้งหมดของ ECSC ถูกรวมเข้าไปอยู่กับประชาคมยุโรป (The European Community)

หลังการร่วมกันรับรองสนธิสัญญาลิสบอน (Lisbon Treaty) กลุ่มอียูได้มีการจัดตั้งรัฐสภา (EU Parliament) ขึ้น รัฐสภายุโรปเป็นองค์กรที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงของสหภาพยุโรป มีสมาชิกจำนวน 736 คน¹³¹ มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี การเลือกตั้งเป็นแบบการใช้สิทธิในการออกเสียงสากล รัฐสภาอียูตรากฎหมายต่างๆ มากมายให้ประชาชนอียูปฏิบัติตาม เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความแตกต่างระหว่างอาเซียนกับอียูอีกประการหนึ่งคืออำนาจของกลุ่ม อาเซียนรวมตัวกันอย่างหลวมๆ แบบเอเชีย แต่อียูเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการด้านต่างๆ ของรัฐสมาชิก เช่น นโยบายทางการเงินและการคลัง¹³² ซึ่งล่าสุดศาลรัฐธรรมนูญของเยอรมันได้ตัดสินให้เยอรมันซึ่งเป็นชาติที่ใหญ่ที่สุดในยุโรปอนุมัติเงินเข้าช่วยเหลือวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศอื่นๆ ตามสนธิสัญญา ESM¹³³ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของอียูในการรวมกลุ่มที่มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

¹³¹<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?jsessionid=366701926D907B942657703DB4729A68.node1?id=146&language=en>

¹³² <http://www.theborneopost.com/2011/08/09/moving-towards-asean-community-malaysia-shows-the-way/>

¹³³ “German Verdict Eases Worries” in *The Nation*, 13 September 2012.

แผนภาพที่ 126 การลงนามสนธิสัญญาแห่งโรมในปี 1957

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Treaty_of_Rome.jpg

ข้อมูลจาก เว็บไซต์ <http://europa.eu> ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสหภาพยุโรประบุว่า ประเทศสมาชิกมีดังนี้

แผนภาพที่ 127 แผนที่สหภาพยุโรป

ที่มา: http://europa.eu/abc/maps/index_en.htm (25 มีนาคม 2555)

1. ออสเตรีย (Austria)
2. เบลเยียม (Belgium)
3. บัลแกเรีย (Bulgaria)
4. ไชปรัส (Cyprus)
5. สาธารณรัฐเช็ก (Czech Republic)
6. เดนมาร์ก (Denmark)
7. เอสโตเนีย (Estonia)
8. ฟินแลนด์ (Finland)
9. ฝรั่งเศส (France)

10. เยอรมันนี (Germany)
11. กรีก (Greece)
12. ฮังการี (Hungary)
13. ไอร์แลนด์ (Ireland)
14. อิตาลี (Italy)
15. ลัตเวีย (Latvia)
16. ลิทัวเนีย (Lithuania)
17. ลักเซมเบิร์ก (Luxembourg)
18. มอลต้า (Malta)
19. เนเธอร์แลนด์ (Netherlands)
20. โปแลนด์ (Poland)
21. โปรตุเกศ (Portugal)
22. โรมาเนีย (Romania)
23. สโลวาเกีย (Slovakia)
24. สโลเวเนีย (Slovenia)
25. สเปน (Spain)
26. สวีเดน (Sweden)
27. สหราชอาณาจักร (United Kingdom)

เมื่อแรกเริ่มมีสมาชิกเพียง 6 ประเทศ คือเบลเยียม (Belgium) เยอรมัน (Germany) ฝรั่งเศส (France) อิตาลี (Italy) ลักเซมเบิร์ก (Luxembourg) และ เนเธอร์แลนด์ (The Netherlands) การรวมกลุ่มในปี ค.ศ. 1951

เป็นการก่อตั้งประชาคมเหล็กและถ่านหินแห่งสหภาพยุโรป ต่อมาในปี ค.ศ. 1957 จึงพัฒนามาเป็นประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรป (European Economic Community) และประชาคมพลังงานปรมาณูแห่งยุโรป (European Atomic Energy Community) ในปี ค.ศ. 1957 นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา อียูมีการขยายการเติบโตขึ้น 5 ครั้งด้วยกันคือ ในปี ค.ศ. 1973 ประเทศเดนมาร์ก (Denmark) ไอร์แลนด์ (Ireland) และ สหราชอาณาจักร (The United Kingdom) เข้าร่วมเป็นสมาชิกของอียู ต่อมาในปี ค.ศ. 1981 ประเทศกรีซได้เข้าร่วม ในปี ค.ศ. 1986 สเปนและโปรตุเกตุ เข้าร่วมอียู ในปี ค.ศ. 1995 ประเทศ Austria, Finland และ Sweden เข้าร่วม EU

ชาติสมาชิกอียูที่เข้าร่วมสหภาพ ฯ หลังปี ค.ศ. 2000 ได้แก่ สาธารณรัฐเชค (Czech Republic) เอสโตเนีย (Estonia) ไซปรัส (Cyprus) ลัตเวีย (Latvia) ลิทัวเนีย (Lithuania) ฮังการี (Hungary) มาลต้า (Malta) โปแลนด์ (Poland) สโลวาเกีย (Slovakia) และ สโลเวเนีย (Slovenia) ได้เข้าร่วมสหภาพ ฯ และประเทศล่าสุดที่เข้าร่วมก็คือ โรมาเนียและบัลแกเรีย โดยเข้าร่วมในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2007

นอกเหนือจากประเทศสมาชิกปัจจุบันทั้ง 27 ประเทศ เว็บไซต์ดังกล่าวยังได้ระบุประเทศที่กำลังสมัครกำลังสมัครเข้าเป็นสมาชิก ประเทศที่เรียกว่า Accessing Country¹³⁴ หรือประเทศสมาชิกใหม่ คือ โครเอเชีย (Croatia) สำหรับอีกห้าประเทศคือ มาซิโดเนีย (The former Yugoslav Republic of Macedonia) ตุรกี (Turkey) มอนเตเนโกร (Montenegro) เซอร์เบีย (Serbia) และ ไอซ์แลนด์ (Iceland) นั้นถือว่าเป็นประเทศผู้สมัคร (Candidate Countries) ยังมีประเทศที่มีศักยภาพที่จะเข้าเป็นสมาชิก (Potential candidate Countries) ได้แก่ อัลบาเนีย (Albania) บอสเนีย และ เฮอร์เซโกวีนา (Bosnia and Herzegovina) และ โคโซโว (Kosovo)¹³⁵

อนึ่งคำว่า ยูโรโซน และสหภาพยุโรปนั้นแตกต่างกัน ดังนี้ กล่าวคือแม้จะมีสมาชิก 27 ประเทศ แต่รัฐสมาชิกที่ยินยอมยกเลิกสกุลเงินตราเดิมของตนแล้วหันมาใช้สกุลเงินยูโรมีเพียง 16 ประเทศ ในที่นี้รวมถึงกรีซและฝรั่งเศส เมื่อพูดถึงยูโร Euro¹³⁶ (€) เราหมายถึงทั้งสหภาพยุโรป (EU) คือภูมิภาคที่ใช้เงินยูโร เรียกว่า

¹³⁴ Accessing countries sign the Treaty of Accession and are expected to become full Member States on the date set out in the Treaty. During the interim period, acceding countries benefit from special arrangements. They are also kept informed of Community legislation via an information and consultation procedure and are given the opportunity to comment on proposals. They hold an active observer status in all the relevant bodies in which they have the right to speak but not to vote.

¹³⁵ http://ec.europa.eu/enlargement/potential-candidates/index_en.htm

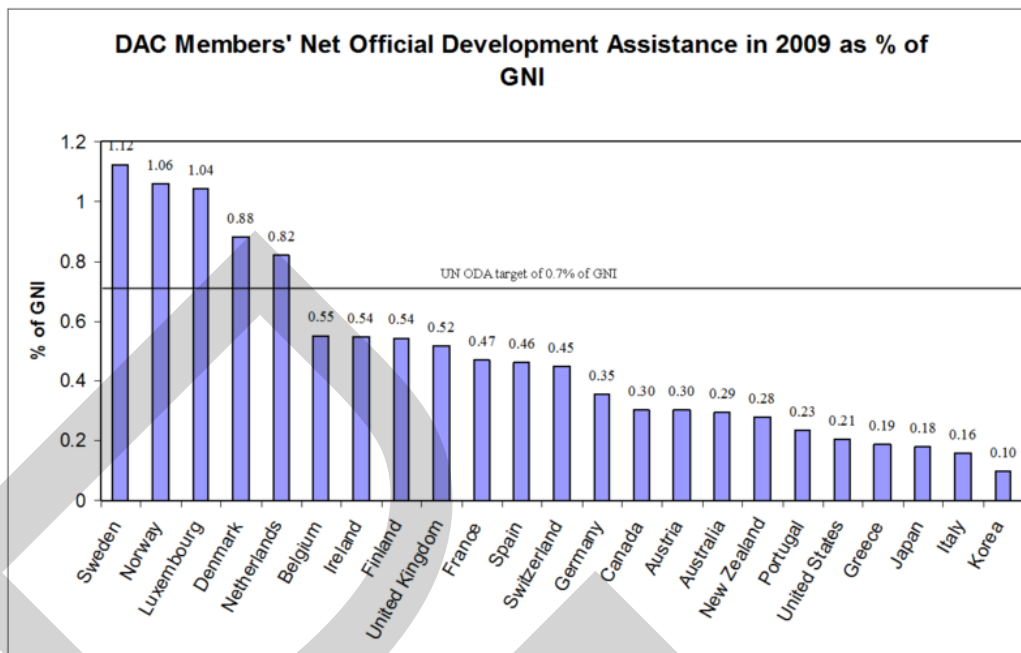
¹³⁶ Europe for Beginners – European Union (EU), Eurozone, Euroarea, and the Euro (€)

ยูโรโซน (Eurozone) หากพิจารณาตามจำนวนประเทศจะพบว่า ณ ปัจจุบันนี้มี 16 รัฐสมาชิก ส่วนรัฐสมาชิกอื่นๆ มีบ้างที่ใช้เงินสกุลยูโร แต่ไม่ได้มีตัวแทนในธนาคารกลางของยุโรป (European Central Bank) ตามสนธิสัญญา ECB Treaty อนึ่งความแตกต่างมีอยู่ระหว่างคำว่า ยุโรป (Europe) สหภาพยุโรป (The European Union (EU) ยูโร (the Euro) และ ยูโรโซน (Eurozone) มีบางประเทศในยุโรปที่ใช้เงินสกุลยูโร แต่ยังไม่ใช่สมาชิกของยูโรโซน เช่น โคโซโว (Kosovo) มอนาโก (Monaco) แอนดอร์รา (Andorra) ซานมาริโน (San Marino) นครรัฐวาติกัน (Vatican City) และ มอนเตเนโกร (Montenegro) มีบางประเทศเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรป (European Union) แต่ก็ไม่ได้ใช้เงินสกุลยูโร เช่น เดนมาร์ก (Denmark) สวีเดน (Sweden) สหราชอาณาจักร (England, Scotland, Wales, Northern Ireland), บัลแกเรีย (Bulgaria), สาธารณรัฐเชค (Czech Republic), เอสโตเนีย (Estonia), ฮังการี (Hungary), ลัตเวีย (Latvia), Lithuania, Poland, and Romania. มีบางประเทศที่ได้ผูกติด (pegged) สกุลเงินของตนกับสกุลเงินยูโรเพื่อเข้าร่วมยูโรโซน ประเทศเหล่านี้ได้แก่ เอสโตเนีย (Estonia), ลัตเวีย (Latvia), ลิทัวเนีย (Lithuania) และ เดนมาร์ก (Denmark)

ข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่พึงระวังเวลาพูดถึงสหภาพยุโรปก็คือ ข้อเท็จจริงที่ว่าด้วยเรื่องของสมาชิกและทวีปยุโรปนั้นคือมีหลายประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปยุโรปไม่ได้เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่ตั้งอย่างตะวันออกและใต้ของยุโรปที่แน่นอนคือรัสเซีย และอีกหลายประเทศ ได้แก่ อัลบาเนีย (Albania) Armenia, Azerbaijan, เบลารุส (Belarus) บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา (Bosnia and Herzegovina) โครเอเชีย (Croatia) Georgia, Kazakhstan, Moldova และ มาซิโดเนีย (Macedonia)

<http://www.currencyriskanalysis.com/europe-for-beginners-european-union-eu-eurozone-euroarea-and-the-euro-e>

(22 May 2012)

แผนภาพที่ 128 ประเทศผู้บริจาคเพื่อการพัฒนาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ต่อหัวของประชากร

ที่มา http://en.wikipedia.org/wiki/File:ODA_percent_of_GNI_2009.png (5 มีนาคม 2555)

จากแผนภาพข้างต้นทำให้เราทราบว่า ประเทศผู้บริจาค (Donors) ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป อันนี้แตกต่างจากอาเซียนที่รัฐสมาชิกส่วนใหญ่เป็นประเทศรับความช่วยเหลือ (Recipients)

ประเด็นที่อาเซียนควรตระหนักถึงก็คือ ข้อเท็จจริงที่ว่า European Union นั้นคือสหภาพที่มีอำนาจเหนือกว่าความเป็นชาติหรือที่เรียกว่า (supranational union) มีประวัติศาสตร์ที่ตรงกันข้ามกับอาเซียน นั่นคือเป็นชาติที่พัฒนาแล้วเป็นส่วนใหญ่ เป็นผู้บริจาคและในอดีตหลายๆประเทศคือผู้ล่าอาณานิคม (Colonial Powers) อียูมีสมาชิก 27 ประเทศ จุดเด่นอีกประการหนึ่งคืออียูมีพลเมืองที่มีการศึกษาโดยรวมแล้วสูงกว่าอาเซียนอยู่มาก มีจำนวนพลเมืองที่พูดภาษาอังกฤษได้ถึงร้อยละ 46 คือ กว่า 229,850,000 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้นกว่าห้าร้อยล้านคน โดยแบ่งเป็นเจ้าของภาษาจำนวน 61,850,000 คนและที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอีก 168,000,000 คน¹³⁷

¹³⁷http://www.direct.gov.uk/en/Governmentcitizensandrights/Yourrightsandresponsibilities/Findoutaboutyourrights/DG_066931

2.4.3 นโยบายด้านภาษา (Policies on Languages)

สหภาพยุโรปไม่ได้มีกฎหมายระบุให้ใช้ภาษาหนึ่งภาษาใดเป็นภาษากลางของสหภาพแต่ให้ใช้ภาษาต่างๆของชาติสมาชิก ซึ่งแตกต่างกันชัดเจนจากกรณีของกลุ่มอาเซียน ในสหภาพยุโรปนั้นการทดสอบทางภาษาหรือ Language test จึงมีความสำคัญ หากมีพลเมืองของอียู (EU Citizens) ต้องการเรียนหนังสือหรือทำงานในประเทศสมาชิกอื่นๆ ที่ไม่ใช่ National Citizens ก็อาจต้องมีความรู้ในภาษาของประเทศนั้นๆ แต่อียูกำหนดให้ยึดหลักความเหมาะสม เป้าประสงค์ของการทดสอบทางภาษาควรมีเพื่อเป้าประสงค์หนึ่งเดียวเท่านั้น นั่นคือเพื่อให้รู้มีความรู้ในภาษาเพียงพอที่จะทำงานในวิชาชีพได้เช่น ทางชาวอังกฤษต้องการไปทำงานเป็นแพทย์ที่เยอรมันก็ต้องรู้ภาษาเยอรมันดีพอเป็นต้น¹³⁸

ASEAN Way หรือวิถีแห่งอาเซียน ไม่ใช่วิธีปฏิบัติของกลุ่มอาเซียนในการเข้าไปยุ่งหรือแทรกแซงการภายในของกันและกัน the ‘ASEAN Way’ which upheld the principle of strict non-interference in each country’s internal affairs. แต่อียูมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน รวมถึงมีระบบศาล (Court of Justice) ของสหภาพฯ ความแตกต่างประการหนึ่งคือเกณฑ์ในการรับสมาชิกใหม่ อียูมีเกณฑ์ให้ประเทศที่สมัครเข้าร่วมชัดเจนโดยกำหนดไว้ที่ The Copenhagen Criteria (1993) และอาเซียนไม่มี มีเพียงวิถีอาเซียน (The ASEAN WAY) เห็นได้ชัดคือการสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของ Timor Leste¹³⁹ บางประเทศยังไม่เห็นด้วยกับการรับสมาชิกเพิ่ม

เมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-12644608> ได้รายงานการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาเซียนของประเทศติมอร์ตะวันออก

¹³⁸ http://europa.eu/youreurope/citizens/work/job-search/professional-qualifications/index_en.htm

¹³⁹ <http://www.theaustralian.com.au/news/world/tiny-nation-can-take-rightful-place-in-asean/story-e6frg6ux-1226057013181>

แผนภาพที่ 129 การสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ของกลุ่มอาเซียนของติมอร์ตะวันออก

ที่มา <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-12644608> (3 สิงหาคม 2555)

อย่างไรก็ตาม ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนที่พนมเปญ กัมพูชา ที่ประชุมยังพิจารณาการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของติมอร์ตะวันออกอยู่ ทั้งๆ ที่ติมอร์ตะวันออกอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างชัดเจน และมีความปรารถนาที่จะเข้าเป็นสมาชิก แต่เนื่องจากอาเซียนยังไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจน นอกเหนือจากการที่รัฐนั้นๆ ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

2.4.4 การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่ม

จุดเริ่มของการรวมกลุ่มในยุโรปคือการแสวงหาสันติภาพ (Peace) แม้ในระยะหลังสหภาพยุโรปจะเริ่มมองเห็นปัญหาในการขยายการรวมกลุ่ม แต่ในอดีตนั้นสหภาพยุโรปมีความมั่นใจสูงว่าการรวมกันแบบแน่นแฟ้นสามารถทำได้จริง ความเห็นของ นางแคทเธอรีน แอชตัน (Catherine Ashton) ซึ่งเป็น ผู้แทนระดับสูงของอียูได้กล่าวว่า อียูจะรุดหน้าต่อไปแม้จะมีปัญหาและจะเป็นกลุ่มประเทศที่มีส่วนในการแก้ปัญหาของโลก (To play an active role on solving global problems)¹⁴⁰ สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของอียูที่มองออกไปข้างนอก (External Affairs) มากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากอาเซียนที่ถึงแม้ในวิสัยทัศน์ 2020 จะระบุว่าอาเซียนมุ่งมองออกไปข้างนอกหรือ Outwards Looking แต่อาเซียนมักถูกวิจารณ์ว่าการดำเนินงานของอาเซียนใช้มุมมองแบบ Inwards looking¹⁴¹ มากเกินไป

¹⁴⁰ Catherine Ashton (9 May 2012) “Europe will survive and thrive” in *The Nation* (Special to *The Nation*).

¹⁴¹ ASEAN Looking Inward Amid US, EU Economic Woes from <http://www.voanews.com/content/asean-looking-inward-amid-us-eu-economic-woes-127446638/167855.html> (17 มีนาคม 2555)

แน่นอนว่าประวัติความเป็นมาของสหภาพยุโรปมีมากกว่า 60 ปี แต่อาเซียนมีเพียงแค่ 40 ปี จะว่าไปแล้วทั้งอียูและอาเซียนต่างก็เกิดขึ้นหลังสงครามโลกเหมือนกัน อย่างไรก็ตามต้องยอมรับว่าอียูมีความก้าวหน้ามากกว่าอาเซียนในหลายๆ มิติ อียูมีการมุ่งเน้นที่สิทธิและหน้าที่พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เช่นการเลือกตั้งหากพลเมืองอียู เช่นฝรั่งเศสอาศัยอยู่ที่อิตาลีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ประเทศอิตาลีได้และยังสามารถลงสมัครแข่งขันการเมืองท้องถิ่นของอิตาลีได้ สำหรับการเลือกระดับสหภาพนั้นทำ ณ ที่ใดก็ได้ในสหภาพอียู พลเมืองอียูสามารถเลือกตั้งเทศบาลท้องถิ่นได้¹⁴² อนึ่งในสหภาพยุโรปนั้นมีนักวิชาการมากมายที่ทำการศึกษเกี่ยวกับอียูในมิติต่างๆ เช่น Maas, Willem (2007). *Creating European Citizens*. Lanham: Rowman & Littlefield. ได้เขียนตำราและวิจัยเกี่ยวกับการสร้างพลเมืองของอียู อีกตัวอย่างหนึ่งก็เช่น Maas, Willem (2007). *Creating European Citizens* เป็นการพูดถึงการสร้างพลเมืองที่พึงประสงค์ของอียู

Meehan, Elizabeth (1993). *Citizenship and the European Community*. London: Sage. ISBN 978-0-8039-8429-5. O'Leary, Síofra (1996). *The Evolving Concept of Community Citizenship* publisher=Kluwer Law International. The Hague. ISBN 978-90-411-0878-4.

Soysal, Yasemin (1994). *Limits of Citizenship. Migrants and Postnational Membership in Europe*. University of Chicago Press. Wiener, Antje (1998). *'European' Citizenship Practice: Building Institutions of a Non-State*. Boulder: Westview Press. ISBN 0-8133-3689-9.

European Commission. "Right of Union citizens and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States".

¹⁴² For European elections, you will also have to declare that you will only vote once at the same elections.

If nationals of the country are required to have been living in the country for a certain period to be allowed to vote in municipal and European elections, it will be the same for you. However, the periods that you have spent in other EU countries -other than your home country- should be taken into account. Special rules can apply in EU countries where more than 20 % of the total electorate are not nationals of that country (today the only such country is Luxembourg). จาณ
http://europa.eu/youreurope/citizens/residence/worker-pensioner/elections/index_en.htm

งานอ้างอิงข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความรุดหน้าของอียูในแง่ของการสร้างประชาคมและการสร้างพลเมืองของกลุ่ม ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการรวมกลุ่มของกลุ่มอียูมีความก้าวหน้ากว่าอาเซียน แม้จะประสบปัญหาที่ตามมีการสร้างความร่วมมือในมิติที่หลากหลาย เช่น กฎบัตรว่าด้วยความปลอดภัยในท้องถนนของ อียู (European Road Safety Charter) ซึ่งจัดเป็นองค์กรภายใต้ความร่วมมือทางการขนส่งของอียู (Mobility and Transport) จุดมุ่งหมายนั้นมีไว้เพื่อทำให้การเชื่อมโยงทางการเคลื่อนย้ายพลเมืองและสินค้ามีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย นโยบายการขนส่งของอียูเพื่อตอบสนองกับสิทธิของพลเมืองของกลุ่มอียูในการเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างเสรีในกลุ่มอียู¹⁴³ ในประเด็นนี้อาเซียนที่กำลังเจรจาเพื่อสร้างระบบ สาธารณูปโภคการขนส่งอยู่เช่นกัน

การทำงานของพลเมืองอียูสามารถทำงานข้ามประเทศได้หากอาศัยอยู่ตามแนวชายแดน โดยมีชื่อเรียกว่า พนักงานข้ามพรมแดน (Cross-border commuters) ในฐานะพลเมืองอียู ทุกคนมีสิทธิไปอาศัยอยู่ในรัฐสมาชิก ใดๆ ก็ได้ หากอยู่น้อยกว่า 3 เดือน มีเพียงบัตรประชาชน ID และ Passport ก็พอ ในหลายๆประเทศของยุโรป นั้น กำหนดให้พลเมืองของอียูพบพาสปอร์ตประชาชน หรือ พาสปอร์ตติดตัวตลอดเวลา หากไม่มีบัตรบุคคล ดังกล่าวอาจถูกกักกันบริเวณได้ แต่เขาจะไม่ถูกเนรเทศออกจากประเทศเพียงเพราะการไม่พบบัตรหรือมี พาสปอร์ตติดตัว

2.4.5 สิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย

ต้องยอมรับว่าสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนกำหนดรูปแบบการเมืองการปกครองของกลุ่มอียูให้อยู่ในระบบเสรี ประชาธิปไตยซึ่งแตกต่างจากอาเซียนที่มีรูปแบบการเมืองการปกครองที่หลากหลาย ตะวันตกมักวิจารณ์ว่า อาเซียนไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองของตน บทเรียนหนึ่งที่สำคัญที่กลุ่มอาเซียน สามารถเรียนรู้ได้จากอียูคือการจัดการศึกษาที่เน้นการเคารพในสิทธิและเสรีภาพของประชาชน¹⁴⁴

2.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.5.1 รายงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)

¹⁴³ http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

¹⁴⁴ Novatny, Daniel & Portela, Clara (2012). EU-ASEAN Relations in the 21st Century: Strategic Partnership in the Making. London: Palgrave Mcmillan.

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้รายงานสถานะของแรงงานในภูมิภาคอาเซียนภายใต้ชื่อ Labour and Social Trends in ASEAN 2010, Sustaining Recovery and Development through Decent Work¹⁴⁵ พบว่าทักษะของแรงงานและระบบการฝึกอบรมและการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ในระหว่างการฟื้นตัวของประเทศรัฐบาลของรัฐสมาชิกสามารถสนับสนุนผู้ประกอบการและคนงานให้มีทักษะใหม่ๆ ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย คนงานหรือลูกจ้างที่ได้รับความหย่อน โดยการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะของแรงงานจะมีการเพิ่มขึ้น โอกาสในการรักษาการจ้างแรงงานและสถานประกอบการอย่างยั่งยืน เราต้องทำงานร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับงานในอนาคต การศึกษาและการฝึกอบรมจะต้องคาดหวังกับความต้องการทักษะในอนาคต บางพื้นที่ที่การเจริญเติบโตจะมีงานสีเขียวและสูงกว่ามูลค่าเพิ่มงานภาคการผลิตและบริการ

2.5.2 รายงานของไอบีเอ็มเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านไอทีของอาเซียน

ในปี ค.ศ. 2001 สำนักเลขาธิการอาเซียนได้จ้างบริษัท IBM ให้ทำการศึกษาถึงความพร้อมของชาติสมาชิกทางด้านไอทีและรายงานที่มีชื่อว่า e-ASEAN Readiness Assessment 24 October 2001 Executive Summary – 2001 Assessment ไอบีเอ็มกำหนดตอนในการพัฒนาไอทีเป็น 4 ชั้น IBM ใช้วิธีการนี้เพื่อประเมินระดับความพร้อมของอาเซียน ระดับแรกคือระดับ **Emerging** ระดับที่สองคือระดับ **Evolving** ระดับที่สามคือ **Embedding** ระดับที่สี่คือระดับ **Extending** มีใจความสำคัญว่า

	Emerging	Evolving	Embedding	Extending
ประเทศ	เวียดนาม	ไทย	มาเลเซีย	สิงคโปร์
	กัมพูชา	ฟิลิปปินส์		
	เมียนมาร์	บรูไน		
	ลาว	อินโดนีเซีย		

ตารางที่ 3 ระดับความพร้อมทางไอทีของประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่มา <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/apcity/unpan007625.pdf> (3 เมษายน 2555)

¹⁴⁵ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/publication/wcms_127957.pdf (25 มกราคม 2555)

สิงคโปร์จัดเป็นประเทศที่มีระดับความพร้อมทางด้านไอซีทีระดับสูงที่สุดของอาเซียน สามารถนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการพัฒนาประเทศทำให้พลเมืองของตนมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น ส่วนอันดับของมาเลเซียรองลงมาอีกขั้น มาเลเซียจัดเป็นประเทศระดับ Embedding คือสังคมของประเทศยอมรับและใช้เทคโนโลยีอย่างกว้างขวาง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำธุรกิจ ส่งเสริมและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ไทย บรูไน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียจัดอยู่ในกลุ่มที่มีระดับไอซีทีอยู่ที่ระดับที่กำลังพัฒนา (Evolving) กล่าวคือเป็นสังคมที่กำลังเริ่มติดตั้งระบบสาธารณูปโภคทางไอซีทีเพื่อส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประเทศที่มีการพัฒนาระดับไอซีทีในระดับ Emerging หรือเพิ่งเริ่มต้น คือ เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ และ ลาว การเข้าถึงเทคโนโลยีไอซีทียังมีอยู่อย่างจำกัด แต่เริ่มมีบ้างแล้วและมีแผนที่จะพัฒนาให้มากขึ้น

2.5.3 การสำรวจทัศนคติและการตระหนักรู้ต่อความเป็นอาเซียน

จุลณี เทียนไทย และ Eric C. Thomson (2552) ทัศนคติและการตระหนักรู้ต่อความเป็นอาเซียน (ASEAN Awareness Survey) ผลการวิจัยเชิงสำรวจจากสิบประเทศเพื่อนบ้านสำรวจในนามของมูลนิธิอาเซียน สนับสนุนการวิจัยจากรัฐบาลเกาหลีใต้ เป็นการสำรวจนักศึกษามหาวิทยาลัย 10 แห่งของอาเซียน ได้แก่ มหาวิทยาลัย University Brunei Darussalam (ประเทศบรูไน) มหาวิทยาลัย Royal University Phnom Penh (ประเทศกัมพูชา) มหาวิทยาลัย University of Indonesia (ประเทศอินโดนีเซีย) มหาวิทยาลัย National University of Laos (ลาว) มหาวิทยาลัย University of Malaysia (มาเลเซีย) มหาวิทยาลัย University of the Philippines (ประเทศฟิลิปปินส์) มหาวิทยาลัย National University of Singapore (สิงคโปร์) มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University (ไทย) มหาวิทยาลัย Viet Nam National University (เวียดนาม) ผลการสำรวจในเรื่องของความรู้สึกถึงความ เป็นพลเมืองของอาเซียน (I feel I am a citizen of ASEAN) พบว่าร้อยละ 90 ของผู้ตอบแบบสอบถามจากประเทศกัมพูชา ลาวและเวียดนามเห็นด้วยกับข้อความที่ว่าดังกล่าวร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถามจากบรูไนและมาเลเซียเห็นด้วย ตามมาด้วยไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย (ประมาณร้อยละ 70) ส่วนเมียนมาร์ อยู่ที่ร้อยละ 60 เท่านั้น

กว่าร้อยละ 90 ของผู้ตอบแบบสอบถามจากลาวเห็นด้วยกับข้อความที่ว่าความเป็นสมาชิกของอาเซียนเป็นประโยชน์ต่อประเทศของฉัน (Membership in ASEAN is beneficial to my country.) เวียดนามและลาวเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 70 กัมพูชาร้อยละ 60 เมียนมาร์ร้อยละ 50 ในส่วนของการตอบคำถามว่า สมาชิกอาเซียนมีความคล้ายคลึงกันทางวัฒนธรรม (ASEAN countries are similar culturally) พบว่าประมาณร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจากกัมพูชา อินโดนีเซีย และลาว เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ไทยและฟิลิปปินส์เห็นด้วยร้อยละ 70 สำหรับพม่า มาเลเซียและสิงคโปร์นั้นมีเพียงประมาณร้อยละ 50 เท่านั้นที่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม การสำรวจของจุดนี้และคณะเป็นเพียงการสำรวจข้อมูลจากนักศึกษาชั้นนำของอาเซียนยังไม่ใช่ประชากรโดยรวมและตัวแทนของชาวอาเซียนส่วนใหญ่

2.5.4 รายงานการเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ในปี พ.ศ. 2549 พัทธราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะได้รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน¹⁴⁶ และได้รายงานว่าประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศและพบว่าประเทศสิงคโปร์มีระดับการพัฒนาทางการศึกษาสูงที่สุดในอาเซียนประเทศ CLMV ต่างพยายามพัฒนาการศึกษาของประเทศของตนให้ทัดเทียมกับประเทศสมาชิกอื่นๆที่ก้าวหน้ากว่า เช่น ไทยและมาเลเซีย

2.5.5 รายงานของธนาคารโลก (World Bank Reports)

รายงานของธนาคารโลกธนาคารโลกได้ชี้ให้เห็นถึงความท้าทายของอาเซียนว่าอยู่ในเรื่องของการลงทุนของสถาบันการศึกษาระดับสูงเช่น มหาวิทยาลัย วิจัยและพัฒนา¹⁴⁷ (research and development)

จากการรายงานของ World Bank¹⁴⁸ ได้แสดง GNI ต่อหัวของชาติสมาชิกอาเซียนบางประเทศ แสดงระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือสิงคโปร์ มีรายได้ต่อหัวของประชากรอยู่ที่ (ตัวเลขในปี พ.ศ. 2010) 40,070 ดอลลาร์ ตามด้วยบรูไน (Brunei) ซึ่งมี GNI ต่อหัวอยู่ที่ 31,800 ดอลลาร์ อันดับที่ 3 คือ มาเลเซีย (7,760 ดอลลาร์) ไทย (4,150 ดอลลาร์) อินโดนีเซีย (2,500 ดอลลาร์) ฟิลิปปินส์ (2,060 ดอลลาร์) เวียดนาม (1,160 ดอลลาร์) กัมพูชา (750 ดอลลาร์)

¹⁴⁶ <http://e-learning.vec.go.th/elearning/elearning/Doc/research/AseanDev.pdf>

¹⁴⁷ Source: <http://www.nationmultimedia.com/2011/03/29/opinion/New-challenges-for-Asean-universities-30151945.html>

¹⁴⁸ World Development Indicators database, World Bank, 4 May 2012

2.5.6 รายงานความร่วมมือภายใต้ซีมีโอ

สิ่งหนึ่งที่เราต้องไม่ลืมก็คือว่าอาเซียนนั้นได้มีโครงการมากมายภายใต้องค์ระหว่างประเทศคือ SEMEO และ SEMEO เองก็มีพันธกิจ (Missions) ที่จะส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของอาเซียน การรายงานเมื่อเร็ว ๆ นี้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือดังกล่าวเป็นการรายงานถึงความพยายามของชาติสมาชิกในการให้การศึกษาแก่พลเมืองของอาเซียนภายใต้โครงการ Reaching the Unreached Project ซึ่งประกอบไปด้วยโครงการถึง 10 โครงการ (SEMEO, 2012)

2.5.7 รายงานการเตรียมความพร้อมของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลวิจัยโดยศูนย์ศึกษาการค้ำระหว่างประเทศเผยเอกชนไทยไม่เข้าใจประชาคมอาเซียน¹⁴⁹ เกือบ 80 เปอร์เซ็นต์ของผู้ประกอบการเอสเอ็มอีไทยไม่เข้าใจการรวมตัวเป็นเออีซี แม้กระทั่งธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ก็ยังไม่เข้าใจเรื่องนี้ที่น่าตกใจก็คือภาคธุรกิจทางการเกษตรของไทยยังไม่เข้าใจเออีซีมากที่สุดถึงเกือบ 100% เพราะผู้ประกอบการเห็นเป็นเรื่องไกลตัว ทุกฝ่ายมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวและมีการใช้ภาษาวิชาการมากเกินไป

ในส่วนของช่องทางที่ดีที่สุดในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเออีซีของผู้ประกอบการเอสเอ็มอีคือ โทรทัศน์ เว็บไซต์ และหนังสือพิมพ์ ขณะที่ผู้ประกอบการรายใหญ่ได้รับข้อมูลผ่านเว็บไซต์ โทรทัศน์ และการสัมมนา การประชุมกับภาครัฐ การสำรวจยังระบุถึงปัญหาทางด้านภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดพิมพ์หนังสือ “สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552” โดยอ้างการศึกษาของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ หรือ International Institute for management Development (IMD) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของไทยกับนานาชาติ ได้รายงานไว้ว่า ไทยยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจ และยังมีดัชนีหลายตัวที่ต่ำกว่าหลายประเทศ ทั้งด้านการเข้าถึง โอกาส คุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

การสำรวจความพร้อมของภาคธุรกิจไทย ในประเด็นความรู้ความเข้าใจใน AEC หรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย Orchid Slingshot¹⁵⁰ พบบริษัทส่วนใหญ่ของไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

¹⁴⁹ http://www.thailandaec.com/index.php?option=com_content&view=article&id=434:-3112553-102902&catid=7:2011-11-12-14-41-50&Itemid=24&lang=en

¹⁵⁰ AEC Potential and Readiness Survey 2012 (Preliminary Report). Orchid Slingshot Research Center.

อาเซียนโดยพบว่าบริษัทที่ตอบแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ระบุว่าคนหรือความพร้อมของคนคือประเด็นที่ยังเป็นปัญหาอยู่ สิ่งนี้ย่อมแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของทุกภาคส่วนในสังคมในการให้ความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะอาเซียนให้กับคนไทย

2.5.8 รายงานการสำรวจจากศูนย์วิจัยแห่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 686 คน ที่มีอายุ 15 ปีหรือมากกว่า ในสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม 5 แห่งในกรุงเทพฯ ได้แก่ ถนนข้าวสาร ถนนสีลม วัดพระแก้ว วัดโพธิ์ ประตูน้ำอเวอโต้เกด สีแครงราชมารี และสถานีรถไฟหัวลำโพง ในจำนวนดังกล่าว 53.2% เป็นเพศชายและ 46.8% เป็นเพศหญิง มาจากยุโรป, อเมริกา, โอเชียเนีย เอเชียและแอฟริกา โดยเป็นการสำรวจที่ได้ดำเนินการในช่วงระหว่างวันที่ 11-13 มกราคม พ.ศ. 2556 พบว่าประเทศไทยน่าท่องเที่ยวที่สุดในอาเซียน¹⁵¹ เกือบ 60% ของผู้ให้สัมภาษณ์ระบุให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางชั้นนำในอาเซียนนำหน้าเวียดนาม (ร้อยละ 34.1) กัมพูชา (ร้อยละ 30.6) ลาว (ร้อยละ 30.3) และสิงคโปร์ (ร้อยละ 26.1) และ 85% ของผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าพวกเขาจะกลับไปยังประเทศไทยอีก

2.5.9 รายงานการสำรวจความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน

เป็นรายงานที่จัดทำโดย ดร. Marn-Heong¹⁵² ผู้ช่วยศาสตราจารย์จากโรงเรียนนโยบายสาธารณะ Lee Kuan Yew ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ โดยได้ดำเนินการสำรวจความสามารถในการแข่งขันให้กับสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียนหรือ ASEAN Business Advisory Council (ASEAN-BAC) โดยเป็นการสำรวจธุรกิจทั่วอาเซียนถึง 355 แห่ง พบว่าธุรกิจโดยทั่วไปมีมุมมองเชิงบวกของความน่าดึงดูดใจของภูมิภาคอาเซียนเพื่อการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มีศักยภาพในการเป็นตลาด ร้อยละ 48 ของผู้ตอบแบบสอบถามเลือกกลุ่มอาเซียนเป็นกลุ่มที่น่าสนใจที่สุดในโลกสำหรับการลงทุนแบบ FDI หรือการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ร้อยละ 74 ของผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าการดำเนินงานตามพิมพ์เขียว

¹⁵¹ “Survey says Thailand best attraction among ASEAN countries”

From <http://www.mcot.net/site/content?id=50f7cc68150ba01218000126#.UT3Oznn655Y> (11 มี.ค. 56)

¹⁵² Wong, M-H., 2011. Findings from 2010 ASEAN-BAC Survey on ASEAN

Competitiveness, A Report for the ASEAN Business Advisory Council, March 2011.

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) มีผลสูงในการตัดสินใจขององค์กรที่จะขยายการส่งออกและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน

2.6 สรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้เราทราบว่ากรรวลุ่มอาเซียนมีวิวัฒนาการจากการรวมกลุ่มแบบหลวมๆหลังสงครามโลกครั้งที่สองและเกิดขึ้นในยุคสงครามเย็น ปัจจุบันการพูดถึงการสร้างประชาคมอาเซียนเริ่มมีมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นจากสื่อแบบดั้งเดิมหรือสื่อออนไลน์ก็ตาม สิ่งหนึ่งที่เราต้องตระหนักก็คือประวัติศาสตร์กลุ่มอาเซียนมีพัฒนาการมากกว่าสี่สิบปี จากการรวมกลุ่มในสมัยสงครามเย็นมาถึงการสร้างกลุ่มทางเศรษฐกิจและการสร้างประชาคมในที่สุด สิ่งที่เป็นความท้าทายของการสร้างประชาคมคือระดับของการพัฒนาที่แตกต่างกันของรัฐสมาชิกทั้งสิบ กลุ่มอาเซียนมีจุดแข็งคือความหลากหลาย อาเซียนประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ (ethnicity) กว่า 500 กลุ่ม อีกสิ่งที่ต้องตระหนักก็คือปัญหาเกี่ยวกับช่องว่างในการพัฒนาประเทศ สิ่งนี้ส่งผลต่อการศึกษาเพื่อเตรียมคนให้พร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน กล่าวโดยสรุปก็คือทุกชาติสมาชิกมีการตื่นตัวเกี่ยวกับอาเซียน เช่นไทยเริ่มมีการพูดถึงการเตรียมตัวและความพร้อมบ่อยครั้งขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาของประชาคมอาเซียน เพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ในปีพุทธศักราช 2558 นี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 วิธีการเก็บข้อมูล (Data Collection)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสาร (written documents) ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเข้าร่วมการสัมมนา บรรยายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาจำนวน 4 ท่าน โดยการรวบรวมข้อมูลเดือน มีนาคม พ.ศ. 2553-ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2555

3.2 แหล่งข้อมูล (Sources)

แหล่งข้อมูลได้แก่ ข้อมูลเอกสาร (print media) เช่นข้อมูลจากงานวิจัย บทความ ข่าวสารจาก หนังสือพิมพ์ และวารสารต่างๆ

ข้อมูลจากเว็บไซต์ และ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Tools)

3.3.1 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ประกอบด้วยแนวคำถามกว้างๆ มีลักษณะยืดหยุ่น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ให้

ข้อมูลสามารถให้ข้อคิดในแนวลึก โดยคำถามจะมุ่งเน้นประเด็นดังต่อไปนี้

ชาติสมาชิกอาเซียน ยกเว้น ไทย มีความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 มากน้อยแค่ไหน อย่างไร

ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาของชาติสมาชิกอาเซียนมีประเด็นใดมาก อย่างไร

ประเด็นเกี่ยวกับความพร้อมและการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษของแต่ละประเทศ

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์มีดังนี้

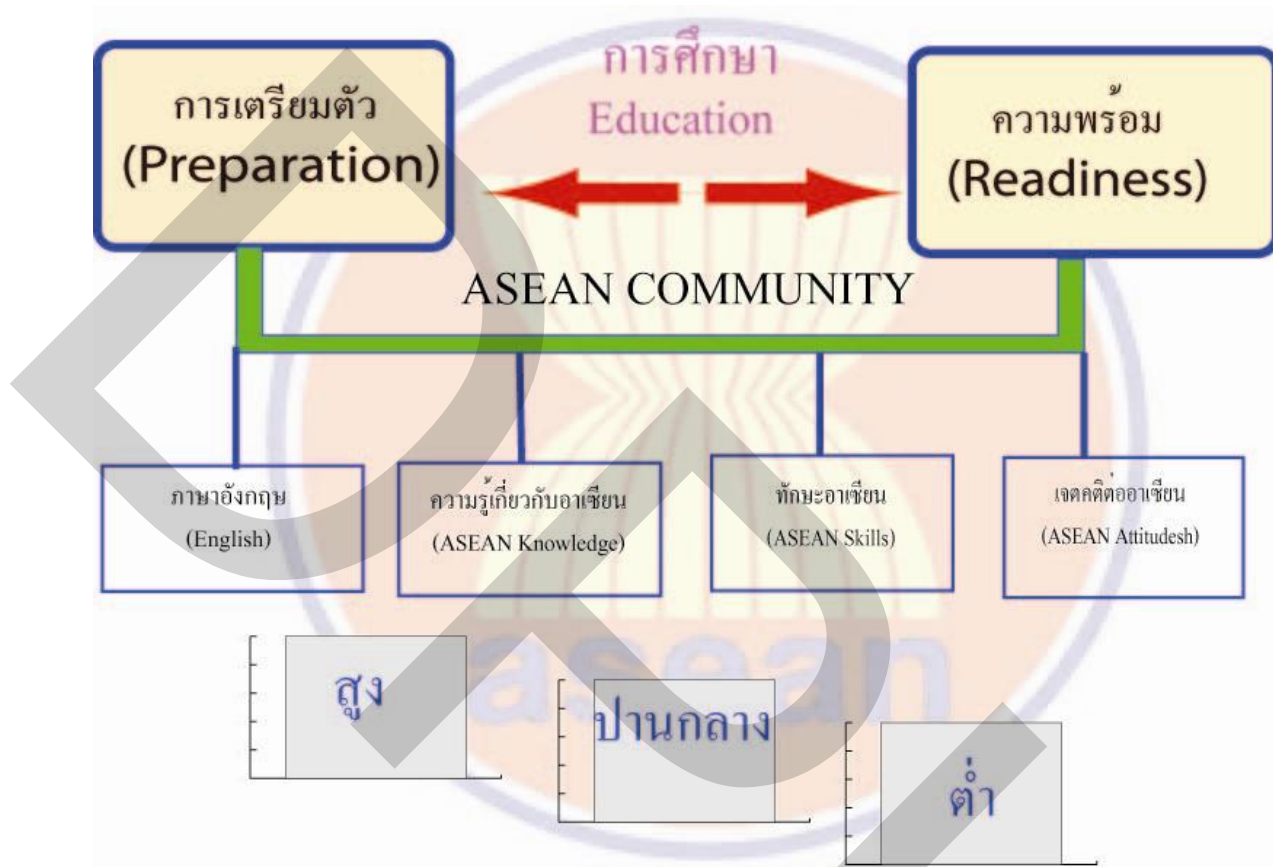
1. ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน
2. คุณเทพชัย หย่อง ผู้อำนวยการไทยพีบีเอส
3. ดร. วลัยพร แสงนภาพร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ สภาการศึกษาแห่งชาติ
4. ร.ศ. ดร. วิทยา จิระเดชากุล ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือซีเมส (Southeast Asian Ministers of Education Secretariat : SEAMES)

เกณฑ์การประเมินทักษะแต่ละประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน (EKSA Model) มีระดับเกณฑ์ดังนี้

(1.) ภาษาอังกฤษ (English) (2.) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowledge) (3.) ทักษะอาเซียน (Skills) (4.) เจตคติเกี่ยวกับอาเซียน (Attitudes) ซึ่งระดับคะแนนตั้งแต่ 0-5 แสดงว่า ต่ำ 6-10 แสดงว่า ปานกลางและ 11-15 แสดงว่า สูง

3.4 กรอบความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างกรอบความคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 130 โมเดล EKSA กรอบความคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมตัว (Preparation) และ ความพร้อม (Readiness) ซึ่งการเตรียมตัวและความพร้อมมีอยู่ 4 ด้าน อันได้แก่ (1.) ภาษาอังกฤษ (English) (2.) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowledge) (3.) ทักษะอาเซียน (Skills) (4.) เจตคติเกี่ยวกับอาเซียน (Attitudes) เรียกว่า โมเดล EKSA ซึ่งเป็น โมเดลอธิบายความพร้อมและการเตรียมตัวของรัฐสมาชิกในการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

ความหมายของระดับความพร้อมตาม โมเดล EKSA

ด้าน	ระดับความพร้อม (Preparedness Level)		
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
ภาษาอังกฤษ (English)	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Knowledge)	3	2	1
ทักษะอาเซียน (ASEAN Skills)	3	2	1
เจตคติต่ออาเซียน (ASEAN Attitudes)	3	2	1

ตารางที่ 4 ความหมายของระดับความพร้อมตาม โมเดล EKSA

ตัวเลขสัญลักษณ์ 1, 2, และ 3 แสดงระดับความพร้อมภาพรวม (Global Picture) เท่านั้น ระดับของความพร้อม (Preparation Index) ที่สูงหมายถึงระดับที่ 3 ระดับปานกลางคือระดับที่ 2 และระดับต่ำคือระดับที่ 1 เช่น เมียนมาร์ มีระดับความพร้อมทางด้านทักษะอาเซียน (Skills) ที่ต่ำ คืออยู่ที่ระดับที่ 1 แต่มีเจตคติต่อประชาคมอาเซียนในระดับที่ 3 คือระดับที่สูง และระดับความพร้อมทางด้านทักษะอาเซียนที่ต่ำของพม่าย่อมหมายถึงความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมที่สูง ประเทศไทยมีระดับความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง (2) จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สูง เป็นต้น

ระดับความพร้อมทางการศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนระดับสูงที่สุดคือ ระดับ 12 และระดับต่ำที่สุดคือ 4 การตีค่าคะแนนรวมของระดับความพร้อมทางการศึกษาฯ จึงเป็นดังนี้

ช่วงคะแนน 4-6 หมายถึง ระดับความพร้อมทางการศึกษาที่ต่ำ ช่วงคะแนน 7-9 หมายถึง ระดับความพร้อมทางการศึกษาที่ระดับปานกลาง หมายถึง ระดับความพร้อมทางการศึกษาที่ต่ำปานกลาง ช่วงคะแนน 10-12 หมายถึง ระดับความพร้อมทางการศึกษาที่สูง

ในการนำเสนออันัน อันดับแรกจะเป็นการรายงานการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาเป็นรายประเทศ ตามลำดับ ดังนี้ มาเลเซีย (Malaysia), ฟิลิปปินส์ (Philippines), อินโดนีเซีย (Indonesia), สิงคโปร์ (Singapore), บรูไน (Brunei), ลาว (Laos), กัมพูชา (Cambodia), เวียดนาม (Vietnam), พม่า (Myanmar)

หลังจากการวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสและข้อจำกัดของแต่ละประเทศการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ตามโมเดล EKSA ลำดับการวิเคราะห์ต่อไปจะเป็นการเปรียบเทียบกับปัญหาและแนวทางการแก้ไข (Problems and Solutions) ระหว่างกลุ่มประเทศของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) กับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (European Union: EU)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) ความพร้อมและการเตรียมตัวรายประเทศโดยอาศัยกรอบการวิจัยตาม โมเดล EKSA โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนต่างๆดังนี้

3.4.1 ศึกษาข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บข้อมูลที่เป็นเอกสารและสัมภาษณ์

3.4.2 ประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยประเด็นตาม โมเดล EKSA

บทที่ 4

ผลการวิจัย (Results)

การรายงานผลการวิจัยแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการรายงานผลการวิจัยรายประเทศ โดยรายงานในแต่ละประเทศมีการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาทั้งสี่ด้านอัน ได้แก่ ด้านภาษาอังกฤษ ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านทักษะอาเซียน และด้านเจตคติต่ออาเซียนอย่างไร ส่วนที่สองเป็นการรายงานผลการวิเคราะห์การเตรียมตัวและความพร้อมของแต่ละประเทศสมาชิก

4.1 การเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษารายประเทศ

4.1.1 ประเทศบรูไน (Brunei)

4.1.1.1 ภาษาอังกฤษ (English)

ความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษของบรูไนนั้น ถือว่าไม่น้อยหน้าชาติสมาชิกอื่นๆ จากข้อมูลเบื้องต้น บรูไนมีการใช้ภาษาอังกฤษสูง ภาษาที่ใช้เป็นสื่อการสอนมีสองภาษาคือ ภาษามลายูและภาษาอังกฤษ แม้จะมีแรงงานต่างชาติที่สูงมากแต่การติดต่อสื่อสารกันในระหว่างแรงงานกับชาวบรูไนมีไม่มากนักก็ตาม การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษถือเป็นจุดเด่น บรูไนได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษโดยสนับสนุนโครงการที่มีชื่อว่า Brunei-US English Language Enrichment Project for ASEAN เป็นเงินสูงถึง 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 750 ล้านบาท¹⁵³

4.1.1.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

ในมิติของความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้น ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล¹⁵⁴ หนึ่งในผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับบรูไนโดยสรุปมีดังนี้ บรูไนเป็นประเทศเล็ก รัฐบาลส่งเสริมการศึกษาความรู้ให้กับประชาชนทั้งในประเทศและระดับต่างประเทศ ดังนั้นประเทศบรูไนจึงไม่น่าเป็นห่วงในเรื่องของความรู้

¹⁵³ Brunei, US hiring English teachers for ASEAN project <http://www.bt.com.bn/news-national/2012/07/13/brunei-us-hiring-english-teachers-asean-project> (20 November 2012)

¹⁵⁴ สัมภาษณ์วันที่ 10 มิถุนายน 2554

4.1.1.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

ประเทศบรูไนมุ่งสร้างพลเมืองที่สามารถปรับตัวได้กับระบบเศรษฐกิจในโลกยุคปัจจุบันวัน มีฐานความรู้และยึดมั่นในค่านิยมแบบอิสลามและวัฒนธรรมแบบมาเลย์¹⁵⁵ ทั้งนี้ผลของการศึกษาที่สามารถแสดงเป็นตัวเลขเพื่อเปรียบเทียบได้ เช่น ผลสอบ PISA ยังไม่มี ดังนั้นแม้จะมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแต่การเตรียมความพร้อมทางด้านทักษะอาเซียนของประเทศยังไม่ชัดเจนว่าจะมุ่งก้าวเข้าสู่อาเซียนอย่างไร อย่างไรก็ตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของบรูไนนับสูงเป็นอันดับสองของอาเซียน คือ 0.838 ซึ่งสามารถบ่งชี้ได้ในระดับหนึ่งถึงความพร้อมของพลเมืองบรูไน

4.1.1.4 เจตคติต่ออาเซียน (Attitudes towards ASEAN Integration)

สำหรับเจตคติต่ออาเซียน (Attitudes towards ASEAN Integration) ประเทศบรูไนมีความพร้อมน้อย แม้ชาวบรูไนคุ้นเคยกับคนงานชาวต่างชาติแต่ก็รู้จักในฐานะชาวต่างชาติและแรงงาน มุมมองต่ออาเซียนของบรูไนยังจำกัดอยู่เฉพาะกิจการที่เกี่ยวข้องกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย¹⁵⁶ ซึ่งเป็นประเทศที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน

4.1.2 ประเทศกัมพูชา (Cambodia)

4.1.2.1 ภาษาอังกฤษ (ASEAN Skills)

กัมพูชาให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษมากขึ้น ปัจจุบันภาษาอังกฤษถือว่าได้รับความนิยมสูงสุด Theil Thong. (1985) ได้ระบุว่ากัมพูชาเรียนภาษาฝรั่งเศสลดลง ส่วนอีกภาษาหนึ่งที่ได้รับนิยมนามากคือภาษาจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวกัมพูชาเชื้อสายจีน ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ บรรดาอาจารย์มักใช้ภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสในการอธิบายเนื้อหา

¹⁵⁵ Brunei education system one of the best From

http://www.bt.com.bn/life/2007/10/21/brunei_education_system_one_of_the_best

¹⁵⁶ ASEAN integration remains a pipe dream: Business From <http://www.bt.com.bn/business-national/2012/12/06/asean-integration-remains-pipe-dream-business> (13 ธันวาคม 2555)

ภาษาอังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในกัมพูชานับตั้งแต่การเข้ามาของสหประชาชาติเพื่อฟื้นฟูประเทศ¹⁵⁷ กัมพูชาเร่งพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน บาบาทของภาษาอังกฤษในการสื่อสารเริ่มเข้ามาแทนที่ภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากการกำหนดของกฎบัตรอาเซียนทำให้นโยบายทางด้านภาษาของกัมพูชาเปลี่ยนไป สิ่งที่โดดเด่นของกัมพูชาคือความกระตือรือร้นของพลเมืองในการเรียนภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ TOEFL iBT ในระหว่างปี 2005-2006 ของกัมพูชาคือ 71 คะแนน ซึ่งเท่ากับเวียดนาม

ในกรณีของกัมพูชานั้น ภาษาอังกฤษมาพร้อมกับความช่วยเหลือและ โอกาสที่ดีกว่าในชีวิต แม้ว่ารัฐบาลฯ จะยอมรับความช่วยเหลือทางการศึกษาจากต่างชาติ รัฐบาลฯยังคงเข้ากำหนดทิศทางการสอน เช่น ห้ามการวิจารณ์รัฐบาล และที่สำคัญคือการกำหนดให้มีการสอนภาษาเขมร และสอนวิชาหลักเช่นคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มิใช่สอนเฉพาะภาษาแต่เพียงอย่างเดียว¹⁵⁸

4.1.2.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

ชาวกัมพูชายังมีความพร้อมน้อย เนื่องจากปัญหาความยากจนและระดับการพัฒนาทางการศึกษาที่ยังต่ำ ในส่วน of ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นการเผยแพร่ของข้อมูลยังมีข้อจำกัด กัมพูชามีปัญหาทางการศึกษา ผู้คนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย อัตราการรู้หนังสือยังต่ำ คือ อัตราการรู้หนังสืออยู่ที่ 48% -50% ในการพัฒนาการศึกษานั้นกัมพูชาได้รับความช่วยเหลือจากต่างชาติสูงเช่นเดียวกับลาว หากจะกล่าวโดยสรุป จุดอ่อนที่สุดทางการศึกษาของกัมพูชาคือการขาดแคลนทรัพยากรในการพัฒนาประเทศ รายได้ต่อหัวของประชากรยังต่ำ ยังมีระบบการปกครองแบบกึ่งเผด็จการ ปัญหาการคอร์รัปชัน และความบอบช้ำจากสงครามกลางเมืองและความขัดแย้งภายในประเทศ การเข้ามาแทรกแซงของจีนและมหาอำนาจต่างๆทำให้กัมพูชาขาดความเป็นตัวของตัวเอง

¹⁵⁷ Foreign Language Education in Cambodia From

http://www.web-cambodia.com/en/article/Foreign_Language_Education_in_Cambodia-48032.html

¹⁵⁸

<http://www.savong.com/SAVONGSCHOOL/EducationFactsandFiguresCambodia/tabid/114/Default.aspx> (6 มีนาคม 2555)

4.1.2.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

การห้ามการวิจารณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลของทางการทำให้ประชาชนขาดการแสดงออกทางการเมือง ในทางการศึกษานั้นครูได้รับเงินเดือนต่ำจึงมุ่งหารายได้เสริมจากการสอนแบบพิเศษ ทักษะอาเซียนของกัมพูชาจึงยังมีต่ำ อนึ่งดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของกัมพูชายังไม่สูงมากนัก คืออยู่ในระดับการพัฒนาปานกลาง (0.523)

4.1.2.4 เจตคติต่ออาเซียน (Attitudes towards ASEAN Integration)

หนึ่งในปัญหาของกัมพูชาคือความยากจน ดังที่เราทราบกันมาว่ามีชาวกัมพูชาถึงร้อยละ 28 ที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นแบ่งความยากจนนานาชาติ (1.25 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อวัน) การสร้างประชาคมอาเซียนหมายถึงชาวกัมพูชาจะได้รับประโยชน์จากการสร้างประชาคมอาเซียน จึงอาจอนุมานได้ว่าประชาชนชาวกัมพูชามีเจตคติต่อการสร้างประชาคมอาเซียนในทางบวก การที่มีชาวกัมพูชาเดินทางมาทำงานในไทยและมาเลเซียเป็นส่วนหนึ่งของหลักฐานที่ชัดเจน

4.1.3 ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia)

4.1.3.1 ภาษาอังกฤษ (English)

ประเทศอินโดนีเซียมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (races) มากที่สุดในบรรดาสมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศ การสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่อินโดนีเซียให้ความสำคัญมาก ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างชาวอินโดนีเซีย (Indonesians) คือภาษาอินโดนีเซีย หรือที่เรียกกันว่า Bahasa Indonesia ซึ่งถือเป็นนโยบายที่แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของอดีตผู้นำอินโดนีเซียที่ไม่ได้เลือกเอาภาษาชวา (Javanese) ซึ่งเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดขึ้นเป็นภาษากลาง (Lingua Franca) การเลือกเอาภาษาที่มีคนใช้ไม่มากขึ้นมาเป็นภาษาประจำชาติทำให้อินโดนีเซียสามารถสร้างความเป็นชาติได้ นโยบายที่เด่นชัดของอินโดนีเซียคือการมุ่งทำให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางภาษาที่สองของประเทศ

ประเทศอินโดนีเซียไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ ทำให้ชาวอินโดนีเซีย (Indonesians) มีทัศนคติในทางบวกต่อภาษาอังกฤษ อาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษไม่ใช่อุปสรรคของคนอินโดนีเซีย

4.1.3.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

อินโดนีเซียมีเกาะน้อย-ใหญ่อยู่มากมาย ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษาในยุคนี้ อย่างไรก็ตามการเข้าถึงเทคโนโลยี ICT ทำให้อินโดนีเซียมีความสามารถมากขึ้นในการเผยแพร่ข่าวสาร สำหรับประเทศอินโดนีเซียนั้นได้มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือที่เว็บไซต์ของสำนักข่าว Antana (<http://www.antaraneews.com>) ของอินโดนีเซีย มีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนบ่อยมาก แต่โอกาสในการเข้าถึงข่าวสารของพลเมืองอินโดนีเซียมีแตกต่างกันมาก จึงส่งผลต่อการกระจายข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับอาเซียนพอสมควร

4.1.3.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

การที่อินโดนีเซียมีนโยบายต่างประเทศเกี่ยวกับอาเซียนที่เด่นชัดและเป็นแกนนำของกลุ่มกอร์ปกับการก้าวขึ้นเป็นสมาชิกกลุ่ม G20¹⁵⁹ และอีกหลายเวทีระดับสากลทำให้อินโดนีเซียมุ่งพัฒนาการศึกษาโดยสร้างทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในการสร้างประชาคมอาเซียนนั้นคือ ความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา อย่างไรก็ตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของอินโดนีเซียยังไม่สูงมากนัก คืออยู่ในระดับการพัฒนาปานกลาง (0.617)

4.1.3.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitudes)

ในฐานะสมาชิกของกลุ่ม G20 และรัฐสมาชิกที่ใหญ่ที่สุดของอาเซียน สาธารณรัฐอินโดนีเซียคือผู้นำของอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ นโยบายของอินโดนีเซียเกี่ยวกับอาเซียนนั้นมีความชัดเจน และได้เอาจริงเอาจังกับกิจกรรมและกิจกรรมต่างๆของอาเซียน ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและท่าทีของอินโดนีเซียต่อกลุ่มอาเซียนเอาไว้ที่น่าสนใจว่า “อาเซียนคือ cornerstone of Indonesia foreign policy”

¹⁵⁹ Maria Monica Wihardja "Strengthening Indonesia's contribution to the G20", <http://www.eastasiaforum.org/2012/05/05/strengthening-indonesias-contribution-to-the-g20/> [11 May 2012] ประเทศกลุ่ม G 20 ได้แก่ ประเทศอาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล แคนาดา จีน ฝรั่งเศส เยอรมัน อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น เม็กซิโก รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ ตุรกี อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

ดังนั้น อาเซียนเป็นเสาหลักในนโยบายต่างประเทศของอินโดนีเซีย ซึ่งอาจอนุมานได้ว่าเจตคติของประเทศต่ออาเซียนย่อมเป็นบวก อนึ่งอินโดนีเซียทำหน้าที่ถ่วงดุลระหว่างอเมริกาและจีนและแสดงบทบาทเป็นผู้นำอาเซียนอยู่เป็นระยะๆ และหากพิจารณาจากประโยชน์ที่ประชาชนอินโดนีเซียจะได้รับจากประชาคมอาเซียนแล้ว น่าจะพออนุมานได้ว่าคนอินโดนีเซียมีทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน การค้าแรงงานของชาวอินโดนีเซียที่มีกว่าสี่ล้านคน เหล่านี้คือแรงงานข้ามชาติ ชาวอินโดนีเซียขายแรงงานในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ซาอุดีอาระเบีย ฮองกง ไต้หวัน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์และคูเวต

จากการวิเคราะห์ สรุปได้ว่าความยากจนและปัญหาการว่างงานภายในประเทศทำให้ชาวอินโดนีเซียเดินทางไปค้าแรงงานในต่างประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่เดินทางไปทำงานในประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม เช่นที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งปัจจุบันได้จ้างแรงงานชาวอินโดนีเซียประมาณเก้าแสนกว่าคน มีแรงงานชาวอินโดนีเซียในมาเลเซียสูงถึงหนึ่งล้านคน¹⁶⁰

แต่หากพิจารณาจากการเปิดกว้างต่อต่างชาติ (Open Society) อินโดนีเซียในฐานะประเทศที่มีคนนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดในโลกประสบปัญหาในการทำสังคมให้เป็นสังคมพลเรือน (secular society) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการที่นักร้องดังอย่างเลดี กาก้าต้องยกเลิกการแสดงคอนเสิร์ตเนื่องจากการต่อต้านจากกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง¹⁶¹ แม้จะเป็นเหตุการณ์ที่เฉพาะกรณีแต่ย่อมเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาในการเปิดกว้างต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากตน

4.1.4 ประเทศลาว (Laos)

4.1.4.1 ภาษาอังกฤษ (English)

สปป. ลาว ได้จัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่ทุกภาคส่วนทั้งภาคการผลิต เพื่อให้ประเทศสามารถปรับตัวได้ทัน ในส่วนของภาษาอังกฤษนั้น (English) ลาวยังมีปัญหาอยู่มาก ซึ่งตัวบ่งชี้ทางการศึกษาของลาวบ่งบอกว่าลาวมีความพร้อมน้อย เช่นการเข้าถึงการศึกษาเป็นต้น สอดคล้องกับทัศนะของประธาน Eat-West Center Dr Charles Morrison ที่มองว่าลาวและกัมพูชายังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก

¹⁶⁰ <http://www.antaraneews.com/en/news/72932/ri-reacts-strongly-to-saudis-beheading-migrant-worker>

¹⁶¹ Lady Gaga 'devastated' as Indonesia concert cancelled <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-18224783> (29 มีนาคม 2555)

ความสะดวก (Facility) ในการพัฒนาภาษาอังกฤษ¹⁶² ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาต่างประเทศของชาวลาว ปัญหาหลักของลาวคือการพัฒนาประเทศ

สปป.ลาวเองตระหนักถึงความสำคัญของภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนายแสงสมพน วีระบุท (Sengsomphone Viravouth) ที่ว่า “ปัจจุบัน นักเรียนระดับประถมศึกษาบางคน เรียนโปรแกรมสองภาษา (Bilingual Curriculum) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะต้องเรียนภาษาอังกฤษ ผู้ที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนต้องเรียนภาษาของเพื่อนบ้าน รวมถึงภาษาไทยและเวียดนาม”¹⁶³

ปัญหาหลักของลาวคือความยากจน เห็นได้จากการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เว็บไซต์ของสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศลาวสะท้อนให้เราเห็นถึงสภาพของการศึกษาภาษาอังกฤษของลาว สถานทูตสหรัฐได้ให้การสนับสนุน Lao TESOL ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 เป็นต้นมา การสนับสนุนครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการประชุมสำหรับครูผู้สอนภาษาลาวและครูอาจารย์ผู้ที่น่าสนใจผลงานทางวิชาการท้องถิ่นจากเวียงจันทน์และเมืองต่าง ๆ ของลาว¹⁶⁴

4.1.4.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

หากพิจารณาจากดัชนีการพัฒนาไอซีที ICT พบว่า สปป. ลาวอยู่ที่อันดับท้ายๆของอาเซียนนี้อาจบ่งชี้ถึงความสามารถในการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน การศึกษาของลาวยังมีปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรอยู่มาก¹⁶⁵ ดังจะเห็นได้จากการให้ความช่วยเหลือจากต่างชาติในลาว เช่นความช่วยเหลือจากญี่ปุ่นและจากออสเตรเลีย รวมถึงความช่วยเหลือจากไทย

¹⁶² <http://www.bt.com.bn/news-national/2012/07/13/brunei-us-hiring-english-teachers-asean-project>

¹⁶³ Interview of Sengsomphone Viravouth by the *Nation*, dated 20 June 2011

¹⁶⁴ http://laos.usembassy.gov/paspe_jan28_2008.html (12 มีนาคม 2554)

¹⁶⁵ Laos Education since 1975 From <http://lcweb2.loc.gov/cgi-bin/query/r?frd/cstdy:@field%28DOCID+la0076%29> (12 มีนาคม 255)

4.1.4.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

ด้วยระดับการพัฒนาประเทศที่ยังไม่สูงนัก ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของลาวยังไม่สูงมากนัก คืออยู่ในระดับการพัฒนาปานกลาง (0.524) พลเมืองลาวยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะอาเซียนอยู่ เช่น การเป็นผู้นำ การคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าของ¹⁶⁶ลาวได้ยอมรับข้อจำกัดในส่วนของความพร้อมด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4.1.4.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitudes)

Pornsil รายงานว่าสปป.ลาว นั้นกระตือรือร้น เป็นอย่างยิ่งในการให้การศึกษาแก่ประชาชนในทุกกระดับ (The Nation, 28 มีนาคม 2554, หน้า 3A) นี่อาจเป็นดัชนีที่บ่งชี้ให้เราทราบว่า ประชาชนชาวลาวและรัฐบาลของลาวมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน โดยภาพรวม ลาวมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมประชาคมอาเซียน แต่ลาวยังขาดปัจจัยเช่นระบบการศึกษาที่ยังล้าหลัง ขาดเงินทุนสนับสนุน จากต่างประเทศ

4.1.5 ประเทศมาเลเซีย (Malaysia)

4.1.5.1 ภาษาอังกฤษ (English)

หากพิจารณาจากดัชนีความสารถทางภาษาอังกฤษของ English First อันดับหนึ่งของประเทศมาเลเซีย คะแนน EF EPI อยู่ที่ระดับ 9 คือมีระดับความสามารถสูง ผลสอบ TOEFL iBT ในช่วงเดือนกันยายน ค.ศ. 2005 ถึงเดือนธันวาคม ค.ศ. 2006 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 89 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงมาก ทำให้เราอาจอนุมานได้ว่า ความสามารถทางภาษาของชาวมาเลเซียสูง และความพร้อมทางด้านนี้ของประเทศย่อมสูงตามตัวไปด้วย และมาเลเซียยังให้ความสำคัญยิ่งกับภาษามลายู (Malay) อันเป็นภาษาประจำชาติ นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย คะโต๊ะ เสรี นาจิบ ราซัค ได้ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษและภาษาบาฮาซา มาเลเซีย ดังส่วนหนึ่งของคำปาฐกถาที่ว่า “เราต้องมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่า หากเราเรียนภาษาอังกฤษ เราจะไม่ให้ความสนใจกับภาษาบาฮาซาของเรา” Gomez, Lydia (2011, April 4)

¹⁶⁶ Kavi Chongkittavorn. ‘Ferraris, Magic Carpets and Laos’ Development’. *The Nation*. October 15, 2012.

4.1.5.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

มาเลเซียมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้ามาก เลย์ไปกว่าการเป็นประเทศหนึ่งในอาเซียน นั่นคือการก้าวขึ้นเป็นประเทศประเทศที่มีการพัฒนาในระดับสูงภายในปี ค.ศ. 2020 หากพิจารณาจากแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 10 (2011-2015) จะพบว่ามาเลเซียมุ่งพัฒนาคุณภาพของประชากรอย่างครบวงจร เป้าหมายทางการศึกษาคือการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ด้วยดัชนีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สูง (Human Development Index) ซึ่งอาจอนุมานได้ว่ามาเลเซียมีความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่ประชากรของตนในระดับที่สูง อนึ่ง การควบคุมจากส่วนกลางในด้านการศึกษาจะทำให้การให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่ชาวมาเลเซียเป็นไปในทิศทางเดียวกันและทำได้อย่างรวดเร็ว หากพิจารณาจากระดับความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ การสังเคราะห์รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ กรุงเทพฯ : 2549) อนึ่งทิศทางการพัฒนาการศึกษาของมาเลเซียตามพิมพ์เขียวทางการศึกษาสำหรับปี ค.ศ. 2013-2025 นั้นระดมถึงการสร้างพลเมืองให้มีทักษะของศตวรรษที่ 21 นั่นคือ การคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical Thinking) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) อีกทั้งทักษะการเป็นผู้นำ

4.1.5.3 ทักษะ (skills)

แม้ว่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของเวียดนามยังไม่สูงเท่าสิงคโปร์และบรูไน คืออยู่ที่ 0.761 คืออยู่ในระดับสูงกว่าไทย การที่มาเลเซียมีเป้าหมายในการเป็นประเทศพัฒนาแล้ว (developed country) ทำให้การพัฒนาทักษะของชาวมาเลเซีย (Malaysians) มีทิศทางและความชัดเจน อันจะเห็นได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์ 2020 ที่ต้องการพัฒนาประเทศไปสู่สถานะของการเป็นชาติที่พัฒนาแล้ว อนึ่งการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement)¹⁶⁷ ของมาเลเซียมีประสิทธิภาพ อาจเป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงระบบการศึกษาที่สร้างคนให้มีทักษะในการอยู่ร่วมกัน

¹⁶⁷ Malaysia ranked top safest country, The Star/Asia News Network (Mon, Jun 20, 2011)

4.1.5.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitude)

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มาเลเซียได้รับจากการสร้างประชาคมอาเซียนมีสูง และมาเลเซียเองก็มีความพร้อมสูงเช่นกัน การที่มาเลเซียมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาในระดับสูงในปี 2020 แสดงให้เห็นถึงความมั่นใจของรัฐ แม้จะมีอุปสรรคอยู่บ้างก็ตาม รองนายกรัฐมนตรี¹⁶⁸ ได้แสดงเจตนาในการเป็นผู้นำในด้านการพัฒนาคุณภาพทางด้านอุดมศึกษา มาเลเซียมีความพร้อมทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่มาเลเซียวิตกกังวลก็คือ การไหลบ่าของแรงงานต่างชาติในมาเลเซียอันจะทำให้สมดุลทางชาติพันธุ์เปลี่ยนแปลงไป รายงานการเปิดกว้างทางวัฒนธรรมของมาเลเซียไม่ค่อยดีเท่าใดนัก (ยังต่ำกว่าไทย) การนำนโยบายภูมิบุตร (Bumabutera) มาใช้ยังสร้างความไม่พอใจให้กับชาวมาเลเซียเชื้อสายอื่น ๆ เช่นจีนและอินเดีย การมีนโยบายปกป้องคนเชื้อสายมาเลย์ (ที่นับถือศาสนาอิสลาม)¹⁶⁹ โดยให้สิทธิพิเศษมากกว่าคนเชื้อสายอื่นยังเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งทางเชื้อชาติอย่างรุนแรงในช่วงปี ค.ศ. 1965 เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สิงคโปร์ตัดสินใจแยกตัวออกจากสหพันธ์ รายงานจากสหประชาชาติ (United Nations Development Programme's Human Development Report) ในปี ค.ศ 2009, ระบุว่าคนมาเลเซียมีทัศนคติในทางลบต่อแรงงานต่างด้าว¹⁷⁰ พลเมืองมาเลเซียที่ได้รับการสำรวจกล่าวว่า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าว (Migrant Workers) จะทำให้เกิดปัญหาการมีงานทำของคนในประเทศขึ้น

มาเลเซียมีลักษณะเฉพาะตัวในการสร้างสังคม แม้จะเป็นสังคมที่มีหลายเชื้อชาติ (Races) แต่กลุ่มชาติพันธุ์หลักคือมาเลย์ (ร้อยละ 70) ได้รับการปกป้องและได้รับสิทธิมากเป็นพิเศษ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของมาเลเซีย โดยการเปิดกว้างทางแรงงานจึงยังเป็นสิ่งที่กังวลของชาวมาเลเซียเชื้อสายมาเลย์ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษในการเป็นเจ้าของประเทศ

¹⁶⁸ Malaysia ready to lead in setting university quality standards in Asean region – DPM

Source:<http://www.epakmag.com/?p=2840> [10 May 2012]

¹⁶⁹ มาตราที่ 160 ของรัฐธรรมนูญของมาเลเซียนิยามคนมาเลย์ว่าเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามหรือหันมานับถือศาสนาอิสลาม

¹⁷⁰ 'Migrant workers treated poorly from <http://suarampg.blogspot.com/2009/10/migrant-workers-treated-poorly.html>

4.1.6 ประเทศพม่า (Myanmar)

4.1.6.1 ภาษาอังกฤษ (English)

พม่าเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษเกือบหนึ่งร้อยปี (ค.ศ. 1901-1969) ในอดีตภาษาอังกฤษมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มชนชั้นปกครอง (Elites) ของพม่า ปัจจุบันพม่ายังมีปัญหาในด้านการเข้าถึงการศึกษา (Access) อันรวมถึงภาษาอังกฤษอีกด้วย หนังสือพิมพ์อิระวะดีเพรส (The Irrawady Press)¹⁷¹ ได้รายงานให้ทราบถึงสถานการณ์การศึกษาภาษาอังกฤษของพม่าว่า โรงเรียนเอกชน (Private Schools) ในพม่านั้นได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากการปิดโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐบาลพม่า โรงเรียนเอกชนเกือบทุกแห่งใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน นักเรียนถูกห้ามไม่ให้ใช้ภาษาแม่ ภาษาพื้นเมืองในเขตโรงเรียน สิ่งหนึ่งที่เรควรให้ความสำคัญคือการเอาใจใส่ของการศึกษาภาคเอกชน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในพม่า อันเป็นผลมาจากปัญหาของประเทศพม่า¹⁷² โรงเรียนนานาชาติของเอกชนที่มีชื่อของพม่าคือ Yangon International Educare Center (YIEC) ในปี ค.ศ. 2008 เปลี่ยนชื่อเป็น ISM (International School of Myanmar) สอนเป็นภาษาอังกฤษ ค่าเล่าเรียนสูงมาก (ของไทย เช่น ISB) เฉพาะชนชั้นสูงเท่านั้นที่จะมีความสามารถส่งลูกหลานเข้าเรียนได้ ผลสอบภาษาอังกฤษของเมียนมาร์ เช่น ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ TOEFL iBT ในระหว่างปี ค.ศ. 2005-2006 ของประเทศคือ 73 คะแนนซึ่งสูงกว่าไทย เวียดนาม ลาวและกัมพูชา ดังนั้นหากพิจารณาเฉพาะมิติทางด้านภาษาเราอาจบอกได้ว่าเมียนมาร์ยังมีปัญหาด้านการให้บริการระบบสาธาณูปโภคทางการศึกษาและการเข้าถึงระบบการศึกษา

4.1.6.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

ระบบการศึกษาของพม่ายังไม่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียนให้แก่พลเมืองส่วนใหญ่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กอรปกับปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ น่าจะยังทำให้การเข้าถึงสื่อและการศึกษาขั้นพื้นฐานยังเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศ

¹⁷¹ http://www.irrawaddy.org/article.php?art_id=3007

¹⁷² Burma's two-tiered education system, Mizzima News, from <http://www.bnionline.net/interview/mizzima/>

4.1.6.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

นางองซาน ซูจี ผู้นำฝ่ายค้านของพม่าได้กล่าวปาฐกถาในโอกาสที่เธอได้เดินทางมาเข้าร่วมการประชุม World Economic Forum on East Asia ที่ประเทศไทยเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ว่า เมียนมาร์ต้องการความช่วยเหลือจากประชาคมระหว่างประเทศในการพัฒนาระบบการศึกษาในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา¹⁷³ และเมียนมาร์มีผู้จบปริญญาเอก (Ph D Holders) น้อย (*The Nation*, 2 มิถุนายน 2555) ข้อมูลนี้ก็ตรงกับข้อมูลจาก ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ที่ระบุว่าเมียนมาร์มีดัชนีการพัฒนายประเทศอยู่ที่ 149 ซึ่งถือว่าต่ำมาก ความรู้และทักษะในการทำงานของชาวพม่าจึงยังต่ำกว่าชาติอาเซียนอื่นๆ¹⁷⁴ จากข้อมูลนี้อาจสรุปได้ว่าเมียนมาร์ ณ ปัจจุบันยังมีความพร้อมน้อยและมีความจำเป็นในการเตรียมตัวสูงในด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน

4.1.6.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitudes)

เนื่องจากประชาชนชาวพม่าย่อมได้ประโยชน์หากพม่าเข้าไปมีส่วนในการสร้างประชาคมอาเซียนจึงอนุมานได้ว่าพม่าเป็นอีกชาติหนึ่งในอาเซียนที่มีความแตกต่างและหลากหลายทางชาติพันธุ์ แม้ข้อมูลที่เรารับรู้เกี่ยวกับพม่าจะมีอย่างจำกัด แต่จากการค้นคว้าทำให้ทราบว่า ชาวพม่าโดยส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมกับอาเซียน มีชาวพม่าจำนวนไม่น้อยที่แสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในชีวิต โดยการทำงานในประเทศไทย ถามว่าเจตคติของเขาคืออาเซียนจะเป็นเช่นไรนั้น เราอาจตอบไม่ได้ David Scott Mathieson¹⁷⁵ ได้อธิบายสถานการณ์ในพม่าเอาไว้ว่าแรงงานพม่าในไทยอาจมีสูงถึงสองล้านคน

4.1.7 ประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines)

4.1.7.1 ภาษาอังกฤษ (English)

จุดแข็งของฟิลิปปินส์คือ ภาษาอังกฤษ ในอดีตพบว่า นักศึกษาไทยนิยมไปเรียนที่ฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ และในอดีตนั้น ฟิลิปปินส์ได้รับการยกย่องว่าเป็น “ไข่มุกแห่งเอเชีย” แต่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในฟิลิปปินส์ไม่ใช่เป้าหมายหลักในการศึกษาต่อ ในต่างประเทศของไทยอีกต่อไป (Natapanu

¹⁷³ “Suu Kyi Urges World to Keep Pressure on Nay Pyi Taw” *The Nation*, 2 June 2012, p. A1.

¹⁷⁴ “Myanmar: Asia’s newest investment hotspot” in World Economic Forum special edition of *The Nation*, 2 June 2012.

¹⁷⁵ http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/ME17Ae01.html [7 May 2012]

Nopakun, *The Nation*, 26 May 2011) มีตัวเลขที่ยังไม่ได้รับการยืนยันว่าประชากรกว่าร้อยละ 60 ของฟิลิปปินส์สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้

ตามที่รัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1987 ภาษาประจำชาติของชาวฟิลิปปินส์คือภาษาฟิลิปปินส์และภาษาอังกฤษ เป็นภาษาราชการ ฟิลิปปินส์ใช้นโยบายสองภาษาโดยกำหนดเอาไว้ในนโยบายการศึกษาของปี ค.ศ. 1974 (ปรับปรุงในปี ค.ศ. 1987) ระบุว่าภาษาอังกฤษและฟิลิปปินส์เป็นภาษาของการศึกษาและภาษาอย่างเป็นทางการของการเรียนรู้หนังสือ (Kisonen, 2009, น. 31)

อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ ยังคงเป็นจุดหมายปลายทางในการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติ¹⁷⁶ ปัจจัยหนึ่งคือภาษาอังกฤษนั่นเอง ผลการสอบ TOEFL ของฟิลิปปินส์ สูงมาก ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ TOEFL iBT ระหว่างเดือนมกราคมและเดือนธันวาคม 2008 ของประชาชนชาวฟิลิปปินส์คือ 88 จากคะแนนสูงสุด 120 คะแนน ครูสอนภาษาอังกฤษของฟิลิปปินส์มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง เนื่องจากต้องสอนประชากรที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงนั่นเอง¹⁷⁷ ผลสอบ TOEIC ของฟิลิปปินส์สะท้อนถึงความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษ ดังรายงานของ ETS ในปี ค.ศ. 2005 ระบุว่าคะแนนเฉลี่ยในการสอบ TOEIC สูงที่สุดในกลุ่มอาเซียนคือ 774¹⁷⁸ (จากคะแนนสูงสุด 990).

4.1.7.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของฟิลิปปินส์ว่า “ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีการศึกษาดีในระบบโครงสร้าง อย่างเช่น ภาษาอังกฤษ” สิ่งหนึ่งที่เราคควรคำนึงถึงก็คือฟิลิปปินส์ ส่งออกการศึกษา นอกจากจะมีสถาบันทางการศึกษาจำนวนมากแล้ว ยังมีนโยบายที่เปิดกว้างทางการตรวจคนเข้าเมือง การสร้างความรู้ การเรียนรู้ของประชากรฟิลิปปินส์นั้นไม่ใช่เรื่องใหญ่ มีเว็บไซต์ที่ชื่อ

¹⁷⁶ Foreign students enjoy top-grade education here cheap บทความ โดย Jason Gutierrez ของสำนักข่าว AFP, Source: <http://www.manilatimes.net/sunday-times/special-report/foreign-students-enjoy-top-grade-education-here-cheap/>

¹⁷⁷ Shigeru Ozaki "Learning English as an International Lingua Franca in a Semi-English-Speaking Country: The Philippines" *Asian EFL Journal Professional Teaching Articles* Volume 53 July 2011

¹⁷⁸ TOEIC TEST: Report on Test Takers Worldwide 2055. ETS.

<http://www.finduniversity.ph> และอีกหลายแห่งได้แนะนำการศึกษาต่อที่ประเทศนี้ และการที่ฟิลิปปินส์นิยมไปทำงานต่างประเทศ จนกลายเป็นวัฒนธรรมของประเทศทำให้ชาวฟิลิปปินส์ต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ กฎหมาย วัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ยังมีการขาดแคลนทรัพยากรและปัญหาความยากจนอยู่ทำให้อาจจะเป็นอุปสรรคบ้างในการเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสาร ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนพลเมืองของตนในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน อนึ่งการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของฟิลิปปินส์มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2555 (เดือนมิถุนายน) ฟิลิปปินส์จะเริ่มใช้ระบบการศึกษาของสากล 12 ปี คือเริ่มจาก เกรดหนึ่ง ถึง เกรดที่ 12 แบบอเมริกัน (แบบไทย) และกำหนดให้โรงเรียนรัฐบาลเริ่มให้บริการการสอนในระดับชั้นอนุบาลเพิ่มเติม สิ่งนี้แสดงถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสากล

4.1.7.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

การที่ฟิลิปปินส์มีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก และการที่มีการใช้ภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง เป็นสิ่งบ่งชี้ว่าฟิลิปปินส์ความพร้อม อย่างไรก็ตาม ปัญหาหนึ่งที่ฟิลิปปินส์ต้องเผชิญอยู่คือความยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่องว่างรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจน อันจะเห็นได้จากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของประเทศยังไม่สูงมากนัก คืออยู่ในระดับการพัฒนาปานกลาง (0.644)

ทักษะหนึ่งที่คนฟิลิปปินส์มีสูง คือ การอาศัยอยู่ร่วมกับความแตกต่าง เนื่องจากเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านภาษาและวัฒนธรรม เว็บไซต์แห่งหนึ่งได้ประเมินจุดแข็งของฟิลิปปินส์เอาไว้ว่า แรงงานของฟิลิปปินส์เป็นที่ต้องการอย่างมากในหลายส่วนของโลกเนื่องจากพวกเขามีทักษะวิชาชีพและมีความชำนาญในภาษาอังกฤษและความสามารถในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและประเพณีใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี¹⁷⁹

4.1.7.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitudes)

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีการส่งออกแรงงาน กอปรกับการที่คนฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษและยังมีความสามารถทางภาษา ทำให้ฟิลิปปินส์มีศักยภาพสูงและคนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่ออาเซียน นอกจากนี้ชาวฟิลิปปินส์ยังได้ชื่อว่าเป็นคนที่เป็นมิตรกับชาวต่างชาติ และนี่เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่นักศึกษาต่างชาติหลายคนเลือกมาเรียนที่ประเทศนี้ หากเราวิเคราะห์ในเชิงสังคมจะพบว่า ฟิลิปปินส์ส่งออก

¹⁷⁹ The Education System in Philippines from <http://www.spainexchange.com/guide/PH-education.htm> (25 พฤษภาคม)

แรงงานไปยังส่วนต่างๆของโลก การที่อาเซียนมีข้อตกลงการเปิดตลาดแรงงานย่อมส่งผลดีต่อแรงงานฟิลิปปินส์แน่นอน จึงถือเป็นเรื่องธรรมดาที่คนฟิลิปปินส์ย่อมสนับสนุนแนวทางการสร้างประชาคมอาเซียน

4.1.8 ประเทศสิงคโปร์ (Singapore)

4.1.8.1 ภาษาอังกฤษ (English)

สิงคโปร์มีนโยบายด้านภาษาที่ชัดเจน กล่าวคือ ให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง (Lingua Franca) สิงคโปร์กำหนดให้นักเรียนนักศึกษาในสิงคโปร์: รวมถึงนักศึกษาต่างชาติที่กำลังมองหาการศึกษาให้กับโรงเรียนหลักในสิงคโปร์ควรทราบว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการเรียนการสอน¹⁸⁰ ผลสอบ TOEFL iBT ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2005-2006 สูงถึง 100 คะแนน จากคะแนนสูงสุดที่ 120 คะแนน (www.ets.org/toefl) ซึ่งสูงที่สุดในอาเซียน สิ่งนี้ยืนยันถึงความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษของชาวสิงคโปร์

4.1.8.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

ด้วยมาตรฐานการศึกษาที่สูงของสิงคโปร์ อันจะเห็นได้จากผลการสอบของ PISA และ PIRLS¹⁸¹ (ค.ศ. 2006) ที่มีอันดับสูงกว่าชาติสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ในส่วนของการจัดหลักสูตรของชาตินั้น สิงคโปร์ได้ประกาศอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายของการศึกษาของระดับปฐมศึกษาว่า ต้องการให้เยาวชนของสิงคโปร์มีความตระหนักถึงความเป็นพลเมืองของอาเซียนและของโลก

4.1.8.3 ทักษะ (ASEAN Skills)

การพัฒนาประเทศระดับสากล เช่นผลสอบ PISA และ PIRLS (ค.ศ. 2006) ของสิงคโปร์มีความพร้อมสูงในมิติของทักษะที่สำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน (Asean Skills) กอปรกับดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของประเทศที่สูงมาก (0.866) ซึ่งสูงที่สุดในอาเซียนทำให้แนวโน้มที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนชาวสิงคโปร์มีทักษะที่จำเป็นในการสร้างประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จจึงมีความเป็นไปได้สูง

¹⁸⁰ <http://www.moe.gov.sg/education/admissions/international-students/general-info/#preparation>

¹⁸¹ PIRLS 2006 International Report http://timss.bc.edu/pirls2006/intl_rpt.html (1 May 2012)

เป้าหมายในระดับปฐมศึกษาของสิงคโปร์คือต้องการให้นักเรียนสามารถร่วมมือ¹⁸² แบ่งปันและเอาใจใส่กับบุคคลอื่น (be able to cooperate, share and care for others) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพลเมืองอาเซียน ในระดับมัธยมศึกษา นั้น ระบุว่ามุ่งให้นักเรียนสามารถทำงานได้ดีเป็นทีม และเข้าอกเข้าใจผู้อื่น (be able to work in teams and show empathy for others) ในส่วนของระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษาสามารถร่วมมือในการทำงานกับคนต่างวัฒนธรรมได้ และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (be able to collaborate across cultures and be socially responsible) จะเห็นได้ว่าทั้งสามระดับสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของอาเซียนเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรการศึกษาของสิงคโปร์มีการบูรณาการให้เข้ากับแนวทางและทิศทางการพัฒนาของอาเซียนและของโลกเป็นหลักสูตรมาตรฐานโลก

4.1.8.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitudes)

การที่สิงคโปร์เป็นประเทศพหุวัฒนธรรม (Multi-cultural Society) และการที่สิงคโปร์มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ทำให้สิงคโปร์เปิดประเทศต้อนรับแรงงานชาวต่างชาติมานานพอสมควร การสำรวจทัศนคติของคนสิงคโปร์พบว่ายังสองจิตสองใจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของประเทศที่เล็ก สามารถรองรับคนได้จำนวนจำกัด การจัดการด้านแรงงานจึงเป็นสิ่งที่สิงคโปร์ให้ความสำคัญมาก ปัญหาที่น่าหนักใจที่สุดของสิงคโปร์คือความวิตกกังวลในเรื่องของโครงสร้างของสังคม รัฐบาลสิงคโปร์วิตกกังวลสูงเกี่ยวกับสัดส่วนทางชาติพันธุ์ของประชากร คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ นาย ลี เซียน ลุง (Lee Hsien Loong)¹⁸³ ในวันที่ 29 สิงหาคม ค.ศ. 2010 ณ ศูนย์วัฒนธรรม แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ ส่วนหนึ่งของคำปราศรัย นายลี ลี เซียน ลุง ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาวะการณ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน

“ข้าพเจ้ารู้ว่ามีคนสิงคโปร์บางส่วนวิตกกังวลเกี่ยวกับการแข่งขันจากคนงานต่างชาติ แต่อย่าลืมว่าแม้คนงานจากต่างชาติจะแข่งขันกับคนสิงคโปร์ พวกเขาจะได้ขยายขนาดของเศรษฐกิจของเราให้ใหญ่ขึ้นไปด้วยการมีคนงานต่างชาติทำให้เราสามารถดึงดูดการลงทุนได้ และทำให้เราสามารถสร้างงานที่ดีๆให้กับชาวสิงคโปร์ได้ อันที่จริงหากเหนือจากคนงานต่างด้าวเรายังต้องการ คนต่างชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในสิงคโปร์ ผู้ที่จะมาเป็นผู้อาศัยชั่วคราวและพลเมืองของสิงคโปร์ โดยที่พวกเขาต้องสามารถส่งเสริมเศรษฐกิจของเราได้ และเข้าได้กับสังคมของเรา (integrate well into our society).”

¹⁸² แหล่งที่มา <http://www.moe.gov.sg/education/desired-outcomes/>

¹⁸³ http://www.channelnewsasia.com/nd2010/Rally2010_M.pdf

ในการปราศรัยนายลี เซียน ลุง ได้ย้ำให้เห็นถึงนโยบายหลักของสิงคโปร์ในเรื่องการเป็นรัฐที่มีองค์ประกอบทางชาติพันธุ์ที่หลากหลาย โดยได้กล่าวว่าขอให้ชาวสิงคโปร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนกลุ่มน้อยที่นี้ จงอย่างกังวลไปเลยว่า จะมีจำนวนผู้อพยพเข้าเมือง (immigrants) ทำลายความเป็นสัดส่วนที่ลงตัวทางชาติพันธุ์ของสิงคโปร์ สัดส่วนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้คืออยู่แล้ว มีความปรองดองทางด้านศาสนาและชาติพันธุ์ดีอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตามยังมีความวิตกกังวลอยู่ในหมู่ชาวสิงคโปร์บางส่วนที่มองว่าการไหลบ่าของแรงงานต่างชาติจะทำให้คนสิงคโปร์ต้องแข่งขันมากยิ่งขึ้น เมื่อเร็วๆ นี้รัฐบาลสิงคโปร์ได้เปิดเผยถึงแนวโน้มของสัดส่วนประชากรที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจในหมู่คนสิงคโปร์บางส่วน โดยคาดว่าในปี ค.ศ. 2030 สัดส่วนของคนต่างชาติในสิงคโปร์จะมีสูงถึง 50 เปอร์เซ็นต์¹⁸⁴ นโยบายแห่งรัฐของสิงคโปร์นั้นส่งเสริมอาเซียนอย่างเห็นได้ชัด ดังจะเห็นได้จาก การแสดงตัวเป็นผู้นำในหลายๆด้าน เช่น การให้ทุน ASEAN¹⁸⁵ แก่นักศึกษาชาติสมาชิกอื่นๆ เช่น ไทย อินโดนีเซีย เป็นต้น

แผนภาพที่ 131 โลโก้ของทุนอาเซียน (ASEAN Scholarships)

ที่มา <http://www.moe.gov.sg/education/scholarships/asean/> (12 มีนาคม 2555)

¹⁸⁴ “Singapore May Be Half Foreign By 2030: Govt (Population White Paper)” AFP Singapore, reprinted by *The Nation*, 30 January 2013, , p. 7A.

¹⁸⁵ <http://www.moe.gov.sg/education/scholarships/asean/> (12 มีนาคม 2555)

ทุนอาเซียน (ASEAN Scholarships) มุ่งหวังที่จะให้โอกาสแก่คนวัยหนุ่มสาวของชาติสมาชิกอาเซียนในการพัฒนาศักยภาพของพวกเขาเพื่อให้พวกเขามีทักษะในการก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ด้วยความมั่นใจ สิ่งนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของเอเชียและอาเซียน ดังจะเห็นได้จากการรุกเข้ามาทำการตลาดในไทยและชาติอื่น ๆ ในอาเซียน

4.1.9 ประเทศเวียดนาม (Vietnam)

4.1.9.1 ภาษาอังกฤษ (English)

ประเทศเวียดนามพบว่าเวียดนามมีปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับสมาชิกส่วนใหญ่ของอาเซียน เช่น ไทย ลาว กัมพูชา แม้ภาษาเขียนของเวียดนามจะได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยเลิกการใช้ตัวอักษรจีน (Chinese Characters) หันมาใช้ตัวอักษรโรมัน (Roman Characters) แล้วก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากภาษาเวียดนามเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ (Tones) เช่นเดียวกับภาษาลาว ไทยและจีน ข้อได้เปรียบในการสะกดเสียงโดยใช้อักษรโรมัน ในระยะแรกจึงไม่เห็นเด่นชัดมากนัก

เวียดนามเคยอยู่ภายใต้การปกครองของจีน จึงได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน การหันมาใช้อักษรโรมันจึงเป็นความพยายามที่จะสลัดตนเองออกจากอิทธิพลครอบงำของจีน เวียดนามเคยอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส ภาษาฝรั่งเศสจึงมีความสำคัญมากในอดีต อย่างไรก็ตามเมื่อเร็ว ๆ นี้ เวียดนามได้หันมาให้ความสนใจในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่นิยมมากขึ้นเป็นภาษาที่สอง ในส่วนของภาษาอังกฤษนั้น ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ TOEFL iBT ในระหว่างปี ค.ศ. 2005-2006 ของเวียดนามคือ 71 คะแนนซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของไทยอยู่เพียง 1 คะแนน

4.1.9.2 ความรู้ (ASEAN Knowledge)

แม้จะไม่ทราบผลสอบ PISA ของเวียดนามแต่ก็อาจจะสามารถอนุมานได้จากวัฒนธรรมพื้นฐานของการเรียนรู้ของเวียดนาม เวียดนามนั้นเคยได้รับอิทธิพลสูงจากอารยธรรมใกล้เคียงที่ใหญ่กว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งอารยธรรมของแนวคิดของลัทธิขงจื้อ (Confucianism) ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา อีกตัวบ่งชี้หนึ่งคือจำนวนงบประมาณที่เวียดนามทุ่มลงไปเพื่อยกระดับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

4.1.9.3 ทักษะอาเซียน (ASEAN Skills)

หากจะถามว่าประชาชนชาวเวียดนามมีการเตรียมตัวและความพร้อมมาก-น้อยเพียงใดในด้านทักษะอาเซียน (ASEAN skills) เราอาจพิจารณาได้จากการประเมินจากธนาคารโลก ที่ว่า เวียดนามมีแผนที่จะก้าวขึ้นเป็นประเทศอุตสาหกรรมและทันสมัยภายในปี ค.ศ. 2020 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ล่าสุดของเวียดนาม (Socio-Economic Development Strategy (2011-2020)¹⁸⁶ ได้ระบุเป้าหมายในการทำให้แผนเป็นจริง โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างระบบเศรษฐกิจที่มั่นคง (stabilize the economy) สร้างระบบสาธารณูปโภคที่ได้มาตรฐานระดับโลก (build world-class infrastructure) สร้างแรงงานระดับฝีมือ (create a skilled labor force) และสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางการตลาด (strengthen market-based institutions) รายงานดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเวียดนาม อันรวมถึงทักษะในการสร้างประชาคมอาเซียน ต้องอาศัยทักษะทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 'ไอที' อย่างไรก็ตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของเวียดนามยังไม่สูงมากนัก คืออยู่ในระดับการพัฒนากึ่งกลาง (0.593)¹⁸⁷ และเมื่อเร็ว ๆ นี้ทางการเวียดนามมีแผนส่งแรงงานเวียดนามออกไปทำงานต่างประเทศ โดยตัวเลขปี ค.ศ. 2012 มีสูงถึง 80, 000 คน กระทรวงแรงงานระบุว่าได้ตั้งเป้าผลิตแรงงานที่ผ่านการอบรมทางวิชาชีพสูงถึง 1.9 ล้านคน¹⁸⁸

4.1.9.4 เจตคติต่ออาเซียน (Asean Attitudes)

เวียดนามได้ประโยชน์มากจากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในมิติของการจ้างงาน ดังนั้น เวียดนามจึงมุ่งพัฒนาฝีมือแรงงาน ส่วนหนึ่งเพื่อส่งออก ทักษะของคนเวียดนามที่มีต่อการสร้างประชาคมอาเซียนจึงเป็นไปในทิศทางบวก จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนชาวเวียดนามเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ เวียดนาม 210 พบว่า ชาวเวียดนามชื่นชอบระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีมากกว่าแบบสังคมนิยม แต่มีเพียงร้อยละ 25 ของผู้ที่สำรวจเชื่อว่าระบบเศรษฐกิจของเวียดนามนั้นเป็นระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี แม้เวียดนามจะไม่สบายใจนักกับการเข้ามามีส่วนร่วมของจีนในภูมิภาคก็ตาม

¹⁸⁶ Vietnam Development Report (VDR) 2012: Market Economy for A Middle-income Country from <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/EASTASIAPACIFICEXT/VIETNAMEXTN/0,,contentMDK:22416790~pagePK:141137~piPK:141127~theSitePK:387565,00.html> [9 May 2012]

¹⁸⁷ Human Development Report 2011 - "Human development statistical annex". HDRO (Human Development Report Office) United Nations Development Programme. pp. 127–130. [31 กรกฎาคม 2555]

¹⁸⁸ 80, 000 Vietnamese set abroad to work in 2012. Vietnam News. Asia News network. (9 January 2013)

4.2 สรุปความพร้อมและการเตรียมความพร้อมทางการศึกษา

หลังจากการวิเคราะห์การเตรียมตัวและการเตรียมความพร้อมของแต่ละประเทศ ผู้วิจัยได้สร้างดัชนีเพื่อใช้ในการอธิบายระดับของความพร้อม (Asean Educational Readiness Index) ตามโมเดล EKSA ดังนี้

ประเทศ	ภาษาอังกฤษ	ความรู้	ทักษะ	เจตคติ	รวม
บรูไน	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	(8) ปานกลาง
เมียนมาร์	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	สูง	(7) ปานกลาง
มาเลเซีย	สูง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	(9) สูง
สิงคโปร์	สูง	สูง	สูง	ปานกลาง	(11) สูง
เวียดนาม	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	(8) ปานกลาง
ลาว	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	(5) ต่ำ
กัมพูชา	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	(6) ต่ำ
อินโดนีเซีย	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	(7) ปานกลาง
ฟิลิปปินส์	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	(10) สูง

ตารางที่ 5 สรุปการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

ระดับความพร้อมทางการศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน -6 ต่ำ , 7-9 ปานกลาง, 10-12 สูง

โดยภาพรวมแล้วประเทศบรูไนมีความพร้อมทางการศึกษา(8) ด้านภาษาอังกฤษ(2) ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน(2) ด้านทักษะอาเซียน(2) และด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน (2) อยู่ที่ระดับปานกลาง

สำหรับประเทศพม่า มีความพร้อมทางการศึกษาในระดับปานกลาง (7) ทางด้านภาษาอังกฤษมีความพร้อมในระดับปานกลาง (2) เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นอยู่ในระดับต่ำ และเนื่องจากยังขาดการเข้าถึงการศึกษาพื้นฐานทักษะอาเซียนน่าจะยังอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน ส่วนความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษนั้นแม้จะขาดแคลนงบประมาณแต่การที่เคยมีพื้นฐานที่ดีในอดีตทำให้น่าเชื่อได้ว่าความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับปานกลาง (2)

สำหรับประเทศมาเลเซีย มีความพร้อมทางการศึกษาในระดับปานกลาง (9) องค์กรปกครองที่ยังเป็นตัวนำค่าความพร้อมของมาเลเซียคือตัวแปรด้านเจตคติที่ยังค่อนข้างต่ำ หากพิจารณาจากดัชนีด้านการเปิดกว้างต่อวัฒนธรรมต่างชาติ (1) แม้ความรู้และภาษาอังกฤษจะมีอยู่สูงแต่ทักษะของพลเมืองในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากการสร้างสังคมที่ยังปกป้องผลประโยชน์ของคนพื้นเมืองที่ยังมีอยู่ สังคมมาเลเซียยังไม่ได้ให้อิสระในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองอย่างแท้จริง (2) ด้วยเหตุดังกล่าวคณะกรรมการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาตามโมเดล EKSA จึงยังอยู่ในระดับปานกลาง (9)

ในส่วนของประเทศสิงคโปร์นั้นมีระดับความพร้อมสูงเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน ที่ยังอยู่ในระดับปานกลาง (2) คณะแนวร่วมความพร้อมทางการศึกษาตามโมเดล EKSA จึงยังอยู่ในระดับสูงคือที่ 11 สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ร.ศ. วิทยา จิระเดชากุล ผอ.สำนักเลขาธิการซีมีโอ¹⁸⁹ ที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสิงคโปร์ว่ามีความก้าวหน้ามาก

สำหรับประเทศเวียดนามมีความพร้อมทางการศึกษาในระดับปานกลาง (9) ทางด้านภาษาอังกฤษมีความพร้อมในระดับปานกลาง (2) เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นอยู่ในระดับต่ำ ด้านทักษะอาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษนั้นยังอยู่ในระดับปานกลาง (2) และเจตคติต่ออาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คณะแนวร่วมคือ 8

สำหรับประเทศลาวมีความพร้อมทางการศึกษาในระดับต่ำ (6) ทางด้านภาษาอังกฤษมีความพร้อมในระดับต่ำ (1) เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นอยู่ในระดับต่ำ (1) ด้านทักษะอาเซียนยังอยู่ในระดับที่ต่ำเช่นกัน (1) ส่วนเจตคติต่ออาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คณะแนวร่วมของลาวคือ 8

สำหรับประเทศกัมพูชามีความพร้อมทางการศึกษาในระดับต่ำ (5) เช่นเดียวกับลาว ทางด้านภาษาอังกฤษมีความพร้อมในระดับต่ำ (1) เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นอยู่ในระดับต่ำ (1) ด้านทักษะอาเซียนยังอยู่ในระดับที่ต่ำเช่นกัน (1) ส่วนเจตคติต่ออาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คณะแนวร่วมคือ 5

¹⁸⁹ ผอ.ซีมีโอ"จี"ศธ." เร่งรัศรับเออีซี จาก <http://www.thaipost.net/news/291112/65856> (5 มกราคม 2556)

สำหรับประเทศอินโดนีเซียมีความพร้อมทางด้านการศึกษาระดับปานกลาง (7) โดยทางด้านภาษาอังกฤษมีระดับความพร้อมในระดับปานกลาง (2) เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศยังอยู่ในระดับปานกลางความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (2) ด้านทักษะอาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน (2) ส่วนเจตคติต่ออาเซียนยังอยู่ในระดับต่ำ คะแนนรวมคือ 7

ในส่วนของประเทศฟิลิปปินส์นั้น พบว่ามีความพร้อมทางด้านการศึกษาระดับที่สูง (10) โดยทางด้านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อประชาคมอาเซียนนั้นมีความพร้อมในระดับสูง (3) เนื่องจากระดับการพัฒนาประเทศยังอยู่ในระดับปานกลางความพร้อมทางด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนนั้นอยู่ในระดับปานกลาง (2) ส่วนด้านทักษะอาเซียนยังอยู่ในระดับปานกลาง (2)

ตัวเลขที่ได้แสดงให้เห็นข้างต้นเป็นเพียงการคาดคะเนจากข้อมูลที่มีอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ภาพรวม (Overview) ของความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาของชาติสมาชิก และเป็นการประมาณการณตามโมเดล EKSA เท่านั้น การเปรียบเทียบความพร้อมทางด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเท่าที่มีอยู่ยังไม่สามารถทดสอบได้ในเชิงปริมาณอย่างแท้จริง

4.3 บทเรียนการแก้ปัญหาจากกลุ่มสหภาพยุโรป

การสร้างประชาคมหรือสมาคมใด ๆ ก็ตามย่อมต้องมีปัญหาและอุปสรรคเป็นธรรมดา เราต้องไม่ลืมว่ากลุ่มสหภาพยุโรปมีการสร้างประชาคมตามรูปแบบและอุดมคติของเขามาก่อนกลุ่มอาเซียน แม้อาเซียนจะไม่ได้เอาแบบอย่างจากอียู¹⁹⁰ การศึกษาบทเรียนจากกลุ่มดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญและพึงกระทำ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะทำให้เราสามารถมองและเข้าใจทิศทางและปัญหาความท้าทายต่างๆที่กลุ่มอาเซียนต้องเผชิญ

การสร้างประชาคม (Community Building) อาศัยเวลาและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ที่สำคัญคือความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการ เนื่องจากความท้าทายและอุปสรรคย่อมมีแน่นอน จะมากหรือน้อยเท่านั้นเอง อาเซียนเองแม้จะบอกประชาคมอื่นๆว่า อาเซียนมีลักษณะและเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Unique) แต่ต้องยอมรับข้อเท็จจริงประการที่ว่า มีการสร้างประชาคมอื่นๆก่อนการสร้างประชาคมอาเซียน เช่น กลุ่มอียู ส่วนนี้นำเสนอประสบการณ์จากกลุ่มอียู ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์เฉพาะ การศึกษา (Education) ว่า กลุ่มอียูมีแนวทางจัดการกับการเตรียมตัวและความพร้อมทางด้านการศึกษาอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง อาเซียนเองสามารถเรียนรู้อะไรได้บ้างจากปัญหาและประสบการณ์ของกลุ่มอียู

¹⁹⁰ Outgoing Surin Urges ASEAN to 'Think Regionally' in *The Nation*, 10 January 2013, p. 1.

ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนระหว่างกลุ่มอาเซียนกับสหภาพยุโรปคือ นโยบายทางด้านภาษา (Language Policy) นโยบายนี้ สะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมระหว่างอาเซียนกับอียู

4. 3.1 นโยบายเกี่ยวกับภาษา (Language Policy)

นโยบายทางด้านภาษา (Language Policy) มีความสำคัญไม่น้อยกว่านโยบายด้านอื่น ๆ เนื่องจากภาษามีความสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้คนในภูมิภาคและการสร้างอัตลักษณ์ (Identity Formation) ของชาติ จากการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการของผู้วิจัยเองพบว่าภาษาไทยคือสิ่งที่สามารถบ่งชี้ถึงความเป็นไทย (Thainess) ที่แจ่มชัดที่สุด ดังนั้นชาติไทยจึงส่งเสริมการใช้ภาษาประจำชาติ แน่นนอน แต่ละชาติสมาชิกของอาเซียนต่างต้องการปกป้องอัตลักษณ์ทางภาษาของตนเอง การที่มาเลเซียยกเลิกนโยบายการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์โดยใช้ภาษาอังกฤษที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 หลังการประท้วงจากครูเชื้อสายมาเลย์ เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการหวงแหนสิทธิและประโยชน์ที่เกิดจากการมีภาษาประจำชาติ มีงานวิจัยของไทยที่พบว่าภาษาไทยจะก้าวขึ้นมาเป็นภาษาหลักของอาเซียนมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าภาษาอังกฤษ¹⁹¹ และการที่กฎบัตรอาเซียนกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการทำงานนั้นยังมีคนวิจารณ์ถึงความเหมาะสมของการกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารว่าเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งปัญหา นั่นคืออาจทำให้คนอาเซียนไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและกีดกันทางชนชั้นได้

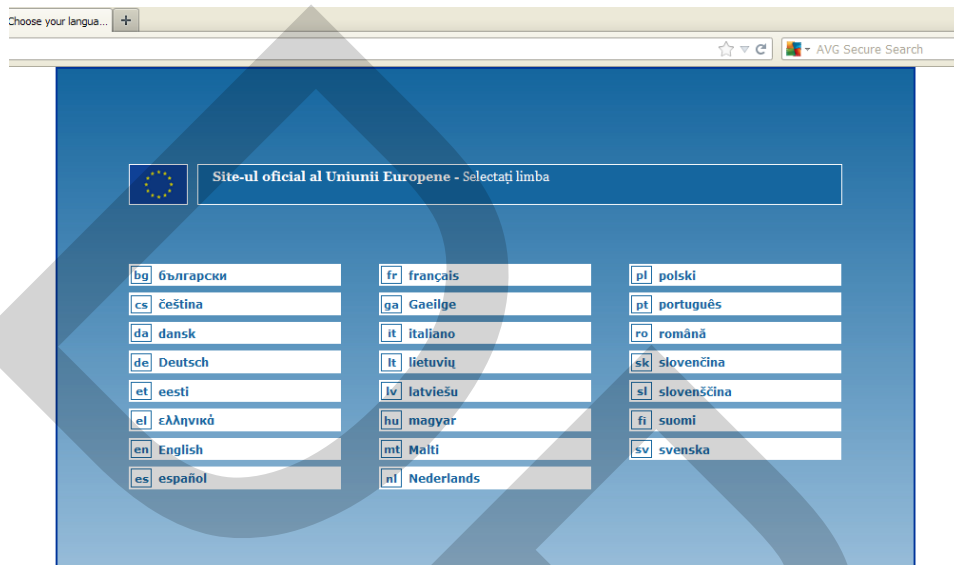
รศ. ดร. Pham Quang Minh¹⁹² คณบดี ภาควิชาการศึกษาระหว่างประเทศ University of Social Science Humanities, Vietnam National University ได้แสดงทรรศนะไม่เห็นด้วย โดยวิจารณ์ว่า การกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาเดียวเท่านั้นที่ใช้ในการสื่อสารในการทำงานของอาเซียนจะเป็นการจำกัด การสื่อสารระหว่างอาเซียนกับประชาชนอาเซียน อีกทั้งการกำหนดดังกล่าวยังสร้างความไม่เท่าเทียมกันในการแข่งขัน

ในขณะที่อาเซียนส่งเสริมใช้ภาษาอังกฤษ นโยบายทางด้านภาษาของสหภาพยุโรปแตกต่างกับนโยบายของกลุ่มอาเซียนอย่างเห็นได้ชัดเจน อียูถือว่านโยบายทางด้านภาษาคือแนวทางแห่งประชาธิปไตย การเคารพในความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สหภาพยุโรปมีภาษาราชการ (Official Languages) จำนวน 23 ภาษา ในขณะที่กลุ่มอาเซียนกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษ (English) เป็นภาษาในการทำงาน (Working

¹⁹¹ <http://asiancorrespondent.com/74196/thai-or-malay-as-%E2%80%9Cbahasa-asean%E2%80%9D/> (2 มีนาคม 2555)

¹⁹² งานสัมมนานานาชาติ Looking Towards ASEAN Community 2015 : Constraints, Obstacles and Opportunitites เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2011 ที่อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Language) ในขณะที่เว็บไซต์ของอาเซียนใช้เพียงภาษาอังกฤษ แต่เว็บไซต์ของอียูคือ <http://europa.eu> มีเมนูภาษาให้เลือกมากถึง 23 ภาษา สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายทางภาษาที่แตกต่างกันของสองกลุ่มการเมืองจากสองทวีป นโยบายเอกภาษา (Monolingualism) เป็นของอาเซียน และได้รับเสียงวิจารณ์พอสมควรถึงความเหมาะสมสำหรับอียูแล้ว นโยบายพหุภาษา (Multilingualism) คือส่วนหนึ่งของแนวทางประชาธิปไตยของอียู

แผนภาพที่ 132 หน้าแรกของเว็บไซต์สหภาพอียู

ที่มา europa.com (5 มีนาคม 2555)

ดร. ปวิน ชัชวาลพงศ์พันธ์ (อ้างถึงใน ชุตินา สิริทิพากุล มติชนรายวัน 12 มีนาคม พ.ศ. 2555 หน้า 21) ได้แสดงทัศนะส่วนตัวถึงเหตุผลที่กลุ่มอาเซียนเลือกใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการทำงาน (working language) ว่า เพื่อป้องกันความขัดแย้งว่าประเทศใดสำคัญกว่าประเทศใด และการเป็นภาษาสากลของภาษาอังกฤษ ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล ผู้เชี่ยวชาญด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุนการใช้ภาษาอังกฤษดังนี้

“เขาไม่ได้บังคับให้คนอาเซียนพูดภาษาอังกฤษ แต่เป็นภาษาทางการในการที่จะประชุมทำงานร่วมกัน เจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง ผู้นำระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับบนที่จะต้องประชุมหารือแลกเปลี่ยนทำงานร่วมกัน ก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษอยู่แล้ว คือไม่ต้องกำหนดขัง ใจก็ต้องใช้ นอกนั้นถ้าเป็นประชาชนทั่วไป ถ้าเกิดจะประชุมหารือกันในภาคพลเมือง หรือว่าประชาสังคม เขาก็ต้องพูดภาษาอังกฤษอยู่แล้ว ไม่งั้นเขาก็พูดกันไม่รู้เรื่อง แต่ว่าถ้าเขาเกิดจะพูดภาษาอะไรกันรู้เรื่องก็ไม่มีใครว่าอะไรหรอกครับ”

ทุกชาติสมาชิกต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ไทยเองก็ไม่ต่างจากชาติสมาชิกอื่นๆ ดร. วิทยา จิระเดชากุล ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) สนับสนุนให้ไทยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง¹⁹³

4.3.2 ความรู้ (Knowledge)

ดังที่ได้นำเสนอมาก่อนหน้านี้ อาเซียนกับอียูแตกต่างกันในหลายด้าน ในส่วนของอียูนั้นระดับของการพัฒนาทางการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้การให้ความรู้เกี่ยวกับสหภาพทำได้อย่างทั่วถึง การตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปหรือไม่นั้น ต้องอาศัยการทำประชามติ (Referandum) กล่าวคือ รัฐต้องถามประชาชนเพื่อถามความสมัครใจ เช่นกรณีของอังกฤษ กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามากำหนดทิศทางในการเข้า-ไม่เข้าร่วมกับอียู แสดงว่าการให้ความรู้-ความเข้าใจ รวมถึงข้อเสนอและข้อโต้แย้งได้รับการเปิดเผยและเผยแพร่อย่างทั่วถึง อาเซียนยังยึดวิถีอาเซียนที่มีการตัดสินใจจากเบื้องบน (Top-down Approach) การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนจึงมีความสำคัญยิ่งดังที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรฯ สำหรับอียูนั้น สนธิสัญญา The Treaty on European Union ระบุเงื่อนไข (Conditions) ในการเข้าเป็นสมาชิกไว้อย่างชัดเจน ประเทศใดประเทศหนึ่งในยุโรปที่เคารพหลักการของเสรีภาพประชาธิปไตย เสรีภาพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและเคารพกฎหมายสามารถสมัครเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปได้¹⁹⁴ ส่วนกลุ่มอาเซียนจะยึดหลักการตัดสินใจของผู้นำอาเซียนเป็นเกณฑ์

4.3.3 ทักษะ (Skills)

ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ การที่สหภาพยุโรปโดยรวมมีระดับการพัฒนาประเทศสูงกว่าอาเซียน ผลสอบ PISA และ TIMSS¹⁹⁵ ของอาเซียนโดยรวมต่ำกว่าของชาติสมาชิกอียู ในกฎบัตรของอียู (EU Charter) ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองอียูเอาไว้อย่างชัดเจน ว่าพลเมืองอียูมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิการชุมนุม การสมาคม ข้อมูลส่วนตัว ครอบครัว และชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองเป็นที่ชัดเจนว่าอียูคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ในกฎบัตรของอียูมีการระบุไว้ว่า ห้ามมิให้มีการลงโทษถึงขั้น

¹⁹³ “ผอ. ซีมีโอแนะไทยบรรจุอังกฤษ ‘ภาษาที่2’ รับเออีซี” มติชน (29 พฤศจิกายน 2555) น. 22

¹⁹⁴ http://ec.europa.eu/enlargement/the-policy/conditions-for-enlargement/index_en.htm (6 เมษายน 2555๗

¹⁹⁵ TIMM ย่อมาจาก Trends in International Mathematics and Science Study

ประหารชีวิตแก่พลเมืองอียู แต่สำหรับอาเซียนแล้วโทษประหารชีวิตมิใช้อยู่ในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ อียูเน้นการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พลเมือง นับว่าก้าวหน้าไปกว่าอาเซียนอยู่พอสมควร อาเซียนเองยังมีการบริหารองค์กรแบบอาเซียน (Asean Ways) คือ จากบนลงล่าง อย่างไรก็ตามอาเซียนเริ่มเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามาบทบาทในการกำหนดและร่วมสร้างประชาคม¹⁹⁶ ที่เห็นได้ชัดเจนและเริ่มมีบทบาทมากขึ้นคือ Asean Civil Society หรือสมาคมภาคพลเมืองแห่งอาเซียน เริ่มมีข้อเสนอและข้อเรียกร้อง และจัดการประชุมเป็นระยะๆ อย่างไรก็ตามการประชุมของภาคประชาชนยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การสนับสนุนอย่างแท้จริงจากรัฐบาลของสมาชิกอาเซียน

4.3.4 เจตคติ (Attitudinal Dimension)

อียูมีขั้นตอนการเข้าร่วมสหภาพที่ชัดเจน ตามที่ระบุเอาไว้ในสนธิสัญญาลิสบอน (Lisbon Treaty) การรายงานของรายงานประจำปีว่าด้วยเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 2010¹⁹⁷ เป็นการรายงานครอบคลุมสิ่งที่เกิดขึ้นและการพัฒนาในสหภาพยุโรปในปี ค.ศ. 2009 หลังจากที่สนธิสัญญาลิสบอนมีผลบังคับใช้ พบว่ายังมีปัญหาในบางพื้นที่การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและความรู้สึกว่าเป็นพลเมืองของอียูยังมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศสมาชิก คนเยอรมันมีความรู้สึกว่าเป็นพลเมืองของอียูมากกว่าคนอังกฤษเป็นต้น อาเซียนเองย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเผชิญกับปัญหาการสร้างอัตลักษณ์ร่วม เมื่อเร็วๆ นี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของอินโดนีเซียได้ระบุว่าอาเซียนยังมีปัญหาการสร้างความรู้สึกร่วมกันเกิดขึ้นในพลเมืองว่าตนคือคนอาเซียน (Asean Citizens)¹⁹⁸ ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานวิจัยนี้ ดูเหมือนว่าองค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาเซียนจะสำคัญที่สุดในการสร้างประชาคมอาเซียน

¹⁹⁶ <http://www.aseancivilsociety.net/en/acscapf-2011/acscapf-2011-statement/item/107-statement-of-the-2011-acsc-/-apf> (6 กรกฎาคม 2555)

¹⁹⁷ Annual Reports on fundamental rights issues Annual Report 2010 from http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/annual_report_on_fundamental_rights/ar2010_part2_en.htm (6 กรกฎาคม 2555)

¹⁹⁸ “ASEAN launches curriculum source book “ จาก <http://www.antaraneews.com/en/news/83234/asean-launches-curriculum-source-book> (5 กรกฎาคม 2555)

4.3.5 ความร่วมมือทางการศึกษา (Educational Cooperation)

สมาชิกอียูทั้ง 27 ประเทศ ได้ร่วมมือทางการศึกษาในหลายๆ มิติ ยุโรปนั้นถือว่ามีจุดหน้าแข็งในมิติของความร่วมมือทางสังคมและการเมือง รวมถึงการศึกษา ยุโรปมีการสร้างองค์กรแห่งความร่วมมือมากมาย เช่น Erasmus University Charter หรือกฎบัตรมหาวิทยาลัยเอราสมัส เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการจัดตั้งองค์กรสององค์กรคือ Eurydice (the information network on education in Europe) และ Cedefop (the European centre for the development of vocational training) ประเทศที่เข้าร่วมโปรแกรม ได้ทำรายงานความก้าวหน้าทุก ๆ 2 ปี องค์ประกอบหลักของรายงานเป็นเรื่องของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิต บรรดาประเทศที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการถูกประเมินจากตัวบ่งชี้ที่ตั้งขึ้นร่วมกัน

โปรแกรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือที่เรียกว่า Lifelong Learning Programme¹⁹⁹: education and training opportunities for all ได้ช่วยให้ชาวยุโรปได้เรียนรู้และพัฒนาการศึกษา และฝึกอบรมทั่วทั้งยุโรป เป็นโครงการที่มีงบประมาณสนับสนุนสูงถึงเจ็ดพันล้านยูโร โปรแกรมให้การสนับสนุนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การสร้างเครือข่ายนักศึกษาและครูอาจารย์ รวมทั้งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโครงการดังกล่าว มีโครงการย่อยแตกหน่อออกมามากมาย อาทิ โครงการ Comenius ส่งเสริมการศึกษาในระดับโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา โครงการ Erasmus สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา โครงการ Leonardo da Vinci สำหรับการอาชีวศึกษา (vocational education and training) โครงการ Grundtvig สำหรับการศึกษผู้ใหญ่ (adult education) ยุโรปมีนโยบายส่งเสริมภาพลักษณ์โดยให้ทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทแก่พลเมืองของภูมิภาคอื่นๆ เช่น ให้แก่นักเรียนไทยภายใต้ทุนที่ชื่อ Erasmus Mundus วัตถุประสงค์หลักของทุนภายใต้โครงการ Erasmus Mundus คือ ต้องการส่งเสริมยุโรปให้เป็นแหล่งการศึกษาระดับสูงของโลกและเผยแพร่การศึกษาของยุโรปให้เป็นที่รู้จักในเวทีโลก²⁰⁰

นอกจากนี้ อียูยังมีโปรแกรมอื่น ๆ อีก ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกระดับ เช่น การเรียนรู้ภาษา ความร่วมมือในทางนโยบายและยังมีการกระตุ้นให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ ร่วมไปถึงการโต้เถียงที่เกี่ยวกับการรวมสหภาพยุโรปอีกด้วย จะเห็นได้ว่า อียูนั้นมีการร่วมมือทางการศึกษาอย่างจริงจังและทั่วถึง ซึ่งได้ใช้จ่าย

¹⁹⁹ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm (5 กรกฎาคม 2555)

²⁰⁰ <http://news.thaieurope.net/content/view/483/166/>

งบประมาณจำนวนมากในด้านการศึกษา อียูยังให้ความช่วยเหลือแก่อาเซียนในมิติทางด้านการศึกษา เช่นการให้ทุนสนับสนุนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับประกันคุณภาพทางการศึกษาภายใต้ชื่อ ASEAN-QA²⁰¹

จุดเด่นอีกประการหนึ่งของอียู คือการโต้วาที (Debates) อันเป็นวิธีการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพลเมืองอียู ภายใต้โครงการ Jean Monnet actions เพื่อเป็นการกระตุ้น การสอน ส่งเสริมการคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโต้วาทีเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของอียู โดยมีสถาบันระดับอุดมศึกษาทั่วโลกเข้าร่วม การโต้วาทีคือวิธีการเรียนรู้แบบหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทางประชาธิปไตย ซึ่งยังเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอาเซียน ดังที่ทราบกันดีว่าอียูมีกระบวนการ Bologna Process เพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของชาติสมาชิกสหภาพอียู

ในส่วนของอาเซียนนั้น ความร่วมมือทางการศึกษาเริ่มมีมากขึ้นในทุกๆระดับ อาเซียนเริ่มมีการพูดถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทางการศึกษา โดยเริ่มจากการร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับปริญญาตรี ผ่านกลไกของอาเซียนที่เรียกว่า AUN หรือ Asean University Network หนึ่งในความพยายามคือการปรับการเปิดปิดภาคการศึกษาให้สอดคล้องกันทั่วอาเซียน²⁰² ปัญหาที่น่าหนักใจของอาเซียนคือความแตกต่างของระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา การกำหนดมาตรฐานกลางอาจทำได้เฉพาะบางมหาวิทยาลัยเท่านั้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนสรุปได้ดังนี้

ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล กล่าวโดยสรุปว่า การรวมกลุ่มอาเซียนเป็นทิศทางที่ดี การเตรียมความพร้อมของแต่ละประเทศมีมากน้อยต่างกัน โดยมองว่า สปป. ลาวและเวียดนามมีความตื่นตัวสูง ส่วนประเทศอินโดนีเซียไม่น่าเป็นห่วงเรื่องการเตรียมความพร้อม เพราะว่าเป็นประเทศที่เป็นผู้นำอาเซียน ส่วนสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ไม่น่าเป็นห่วงในเรื่องภาษาอังกฤษ การเตรียมความพร้อมในอาเซียนมี 2 ระดับคือ

การเตรียมความพร้อมของผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน โดยตรง

ประชาชนทั่วไป

²⁰¹ PAASCU hosts ASEAN-QA Assessor Training From <http://paascu.org.ph/home2012/?p=892> (29 November 2012)

²⁰² <http://www.nytimes.com/2011/10/31/world/asia/31iht-EDUCLEDE31.html?pagewanted=all> (10 กรกฎาคม 2555)

นาย เทพชัย ห่อง กล่าวโดยสรุปว่า เห็นด้วยกับการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สื่อสารกันในอาเซียน แต่ไม่เห็นด้วยกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศอาเซียน และอาเซียนจะต้องเผชิญกับการอยู่ร่วมกันของประเทศใหญ่ๆ ในโลก ดังนั้นประเทศต่างๆ ในอาเซียนต้องเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับประเทศใหญ่ๆ เหล่านั้น

ดร. วรชัย แสงนภาพร กล่าวโดยสรุปว่า ควรเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาตามชายแดนอาเซียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอื่น ๆ เช่นภาษาบาฮาซา ภาษาเขมร

รศ.ดร. วิทยา จิระเดชากุล กล่าวโดยสรุปว่า มีการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มานาน โดยเห็นว่า ภาษาอังกฤษไม่เป็นปัญหาสำคัญสำหรับคนในอาเซียนและเห็นด้วยกับการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในอาเซียน โดยมีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา บุคลากรทางการศึกษาในอาเซียน

บทที่ 5

อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 อภิปรายผล (Discussions)

งานวิจัยภายใต้ชื่อ “การศึกษาการเตรียมตัวและความพร้อมทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558” มีวัตถุประสงค์สองประการคือ เพื่อศึกษาความพร้อมและการเตรียมตัวทางด้านการศึกษาของเก้าชาติสมาชิกอาเซียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558 และวิเคราะห์การเตรียมตัวของอาเซียนในเชิงเปรียบเทียบกับบริบทของอียู โดยมุ่งวิเคราะห์ว่าเราได้บทเรียนอะไรและอย่างไรบ้างจากการมองการรวมกลุ่มอียู มีบทเรียน (lessons) อะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ต่ออาเซียนในการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ข้อมูลอ้างอิงส่วนใหญ่คือเอกสาร ทั้งที่อยู่ในสื่อที่เป็นกระดาษและอินเทอร์เน็ต นอกเหนือจากการวิเคราะห์เอกสารแล้ว ผู้วิจัยยังได้ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาเซียนเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลจากการเสวนาในการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับอาเซียนต่าง ๆ ในส่วนของการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสารและข้อมูลที่รวบรวมมาได้ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555 หลังการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เขียนรายงานการวิจัยเล่มนี้ขึ้น

ในบทสุดท้ายของการรายงานผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย สรุป และได้ให้ข้อเสนอแนะ ในส่วนของการอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้มีดังนี้

ประเทศแรกที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แบบรายประเทศคือประเทศบรูไน ซึ่งในส่วนของบรูไนนั้นมีความพร้อมในระดับ 8 คือระดับปานกลาง ในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนขนาดกระทัดรัดและมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ทำให้ บรูไนมีความได้เปรียบในด้านงบประมาณและความสงบสุขของบ้านเมือง บรูไนถือว่าเป็นชาติที่มีรายได้ต่อหัวสูงมาก เป็นรองก็เพียงสิงคโปร์เท่านั้น แผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาสำหรับปี ค.ศ. 2012-2017 บ่งชี้ถึงทิศทางที่บรูไนกำลังก้าวไปได้อย่างชัดเจนมุ่งไปสู่ความเป็นชาติที่มีระดับการพัฒนาสูง และด้วยประชากรที่มีน้อยคือประมาณสี่แสนกว่าคนและความมั่งคั่งของประเทศ ทำให้บรูไนมีงบประมาณจัดการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามบรูไนยังมี

การปกป้องอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (cultural identity) ที่ค่อนข้างสูง แม้จะมีสัดส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ใช่มาเลย์สูง เช่น จีน แต่ก็ยังมีปัญหาในการกลมกลืนเข้าเป็นหนึ่งในเดียวกันอย่างแท้จริงและแม้จะมีการติดต่อกับต่างชาติแต่ก็ในฐานะของนายจ้าง-ลูกจ้าง ในส่วนของมิติทางด้านทักษะอาเซียนและเจตคติต่ออาเซียนจึงยังอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของภาษาอังกฤษนั้น แม้บรูไนจะรู้ว่าพลเมืองของตนมีภาษาอังกฤษระดับแนวหน้าแต่เราก็ไม่ทราบถึงระดับมาตรฐานทางภาษาของบรูไน สิ่งที่เราพอจะทราบคือ การให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะชาติที่มีความมั่งคั่งสูง บรูไนขันอาสาที่จะช่วยสอนพลเมืองอาเซียนให้มีทักษะทางภาษาอังกฤษดีขึ้น²⁰³ แต่ระดับการรับรู้กับสภาพความเป็นจริงอาจแตกต่างกัน เฉพาะชาวบรูไนที่เป็นชนชั้นสูง (Elites) เท่านั้นที่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษดี ส่วนใหญ่ภาษายังอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับกัมพูชานั้นตามโมเดล EKSA มีความพร้อมในระดับ 6 คือต่ำ ความยากจนและผลของสงครามกลางเมือง กอปรกับการคอร์รัปชันในประเทศได้ทำให้ระบบการศึกษายังคงล้าหลังสมาชิกส่วนใหญ่ของอาเซียน ในปี ค.ศ. 2011 ธนาคารโลกจัดอันดับให้กัมพูชาเป็นชาติที่มีรายได้ต่ำ คือปีละ 1,005 เหรียญดอลลาร์ การให้ความรู้และพัฒนาทักษะอาเซียนจึงยังมีข้อจำกัด แม้จะมีการตั้งสถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังมีขนาดเล็กและยังขาดทรัพยากรในการพัฒนา กัมพูชายังต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากประชาคมระหว่างประเทศ และเนื่องจากอาเซียนมุ่งเน้นการลดช่องว่างในการพัฒนาประเทศ ประเทศกัมพูชาจึงมีทัศนคติที่ดีต่อการสร้างประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากโอกาสที่ประเทศจะพัฒนาเศรษฐกิจจากการลงทุนทำธุรกิจแล้ว กัมพูชายังมีข้อจำกัดอยู่มาก รายงานของ www.doingbusiness.org ในปี ค.ศ. 2011 จัดอันดับให้กัมพูชาอยู่อันดับที่ 21 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

อีกหนึ่งชาติสมาชิกที่มีระดับความพร้อมตามโมเดล EKSA ต่ำอยู่คือ สปป. ลาว โดยอยู่ที่ระดับที่ 5 เช่นเดียวกับกัมพูชา ลาวเองก็มีสภาพที่ยังต้องการการพัฒนามาก ด้วยจำนวนประชากรที่ไม่มากหากเทียบกับขนาดของประเทศ ลาวจึงถือว่ามีความศักยภาพสูงที่จะเป็นสวิสเซอร์แลนด์แห่งอาเซียนได้ แม้ปัจจุบันลาวจะยังเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาประเทศแต่ความพร้อมของลาวคือการกระหายใคร่รู้ของพลเมืองลาว ลาวแม้มีความยากจนสูงแต่ก็มีความจริงใจในการรวมกลุ่มอาเซียนและไม่ได้มีปัญหาทางด้านความรู้สึกที่ไม่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของลาวจึงเป็นไปเพื่อการ

²⁰³ Brunei ready to help US in Asean English training From

สร้างสรรค์อย่างแท้จริง จริงอยู่การเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาเซียนแม้จะยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่เจตคติของพลเมืองลาวต่ออาเซียนนั้นเป็นไปในทางบวก

ประเทศพม่ามีระดับความพร้อมตามโมเดลอยู่ที่ระดับ 7 คือระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ พม่ามีทิศทางการพัฒนาการศึกษาที่ดีขึ้นหลังการเริ่มเปิดประเทศ หลังการขอมอ้อนข้อและประสานผลประโยชน์ระหว่างพรรคสันนิบาตแห่งชาติ หรือ NLD ภายใต้การนำของนาง ออง ซาน ซู จี และรัฐบาลทหาร ภายใต้การนำของ พลเอก เทียน เซียน อย่างไรก็ตามผลกระทบจากการปิดกั้นและการจัดการการศึกษาที่ผิดพลาดในอดีต ได้ส่งผลมาถึงระดับความพร้อมของพม่าในปัจจุบัน ปัจจุบันการศึกษาของพม่ายังมีปัญหาต่างๆมากมาย เช่น การเข้าถึงการให้บริการทางการศึกษา การที่ยังมีสถาบันการศึกษาระดับสูงน้อย ความพร้อมหลักของพม่าคือด้านเจตคติ พม่ามองอาเซียนอย่างสร้างสรรค์และยินดีที่จะร่วมกันสร้างประชาคมอาเซียนร่วมกับชาติสมาชิกอื่นๆ พม่ามีพื้นฐานเดิมในส่วนของการศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษ และมีศักยภาพสูงเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอีก 3 ปีข้างหน้า แม้ในระยะหลังพม่าจะเริ่มมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นแต่ความเปราะบางก็ยังคงมีอยู่²⁰⁴ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความขัดแย้งในรัฐกะฉิ่นทางตอนเหนือของประเทศ

สำหรับเวียดนามนั้น ระดับความพร้อมตามโมเดล EKSA นั้นอยู่ที่ระดับ 8 คือระดับปานกลาง หากพิจารณาจากความสามารถด้านการศึกษา ความขยันหมั่นเพียรเรียนรู้ของคนในชาติแล้ว เวียดนามไม่เป็นรองใครง่าย ๆ แน่ เวียดนามมีจุดเด่นในฐานะชาติสมาชิกอาเซียนที่มีจังหวะในการพัฒนาทางการศึกษาและมีดีอื่นๆ ของประเทศอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาตามนโยบาย Doi Moi ทำให้ปัจจุบัน เวียดนามมีการเตรียมความพร้อมมากพอสมควร แม้ความพร้อมจะยังมีในระดับปานกลาง การเตรียมตัวเพื่ออาเซียนของเวียดนามนั้นล้าไปกับการพัฒนาประเทศ จุดอ่อนของเวียดนามคือภาษาอังกฤษ เช่นเดียวกับหลายประเทศสมาชิก แต่การพัฒนาทางด้านนี้ไม่น่าจะเกินความพยายามและความตั้งใจของชาวเวียดนาม จุดเด่นอีกประการหนึ่งของเวียดนามคือเจตคติที่ดีที่เวียดนามมีต่ออาเซียน เนื่องจากผลประโยชน์ที่พลเมืองจะได้รับในการเดินทางไปทำการค้าและขายแรงงานในรัฐสมาชิกอื่นๆ ทักษะการวิจารณ์และการแสดงบทบาทของพลเมืองของเวียดนามอาจจะยังเป็นปัญหาอยู่เนื่องจากระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม โดยรวมอำนาจเอาไว้ที่ส่วนกลางคือพรรคคอมมิวนิสต์ ทักษะอาเซียนในมิตินี้จึงยังต่ำอยู่ ในส่วนของความเป็นสากลของผู้คนนั้น (Cosmopolitanism) ยังมีต่ำอยู่ อย่างไรก็ตามการที่นาย เล ลวง มินห์ (Le Luong Minh) นักการทูตจากเวียดนามก้าวเข้ามาเป็นเลขาธิการแห่งอาเซียนต่อจาก ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อาจทำให้ภาพลักษณ์ของเวียดนามในสายตาของสากลดีขึ้นตามลำดับ

²⁰⁴ Roger, Benedict (2012). *Burma: A Nation at the Crossroads*. Random House.

มาเลเซียมีความพร้อมในระดับสูง (9) มีจุดเด่นทางด้านภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับสิงคโปร์และฟิลิปปินส์ แต่มีจุดอ่อนทางด้านการศึกษาของพลเมืองที่มีต่ออาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สนับสนุน โดยรัฐบาลกลาง อย่างไรก็ตามมาเลเซียมีความมุ่งมั่นสูงที่จะก้าวขึ้นเป็นสมาชิกอาเซียนระดับแกนนำ และต้องการพัฒนาการศึกษาให้ได้สูงยิ่งขึ้น คือต้องการยกระดับประเทศสู่ความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือมีลักษณะของประเทศที่พัฒนาแล้ว ปัญหาทางการศึกษาของมาเลเซียไม่ใช่เรื่องของงบประมาณแต่เป็นเรื่องของการจัดสรรและการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ การที่ทางการเริ่มผ่อนคลายการใช้โควตาในการรับนักเรียนเข้ามหาวิทยาลัย แม้จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ปรองดองมากยิ่งขึ้นของคนในชาติที่มีอยู่อย่างหลากหลาย แต่นักการเมืองของมาเลเซียยังคงปกป้องคนมาเลย์ในหลายๆด้าน มีผู้วิจารณ์ว่ามาเลเซียยังไม่มี การผสมกลมกลืนของคนในชาติอย่างแท้จริง ยังมีการแยกกันอยู่ แยกกันเรียน อันจะเห็นได้จากการยังคงมีโรงเรียนภาษาจีนและทมิฬอยู่มาก อย่างไรก็ตามมีผู้แสดงทัศนะเอาไว้ว่า ทั้งมาเลเซียและสิงคโปร์จะมีความพร้อมในมิติของ ASEAN + 3 เนื่องจากมีประชากรที่รู้ภาษาจีนกลางและภาษาฮินดีอยู่เป็นจำนวนมาก แม้มาเลเซียเพิ่งจะออกพิมพ์เขียวทางการศึกษาสำหรับปี ค.ศ. 2013-2025 วางแผนพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นแต่ก็ยังมีผู้วิจารณ์ว่า พิมพ์เขียวดังกล่าวยังยึดหลักการพัฒนาประเทศตามแนวของพรรค UMNO โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการใช้ภาษามาเลย์ในการสอน²⁰⁵

ในการวิจัยครั้งนี้ สิงคโปร์ถูกจัดให้มีความพร้อมสูงที่สุดคือ ระดับที่ 11 สิงคโปร์มีความพร้อมเกือบทุกด้าน ทั้งด้านภาษาอังกฤษ ทักษะอาเซียน จะมีที่ยกเว้นก็เพียงด้านเดียว นั่นคือด้านเจตคติต่อการรวมกลุ่มอาเซียนและมิติทางการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง แต่ไม่ได้หมายความว่าสิงคโปร์จะไม่ส่งเสริมอาเซียน หากแต่ยังคงเหมือนว่าจะยังมีนโยบายต่อแรงงานต่างชาติที่เคร่งครัดจนเกินไป คือการเข้าไปทำงานในสิงคโปร์ไม่ใช่เรื่องง่าย แน่แน่นอนสิงคโปร์จะได้ประโยชน์มากจากการสร้างเขตเศรษฐกิจอาเซียน มีภาษาอังกฤษที่ดี มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ พลเมืองมีความรู้สูงและมีทักษะสูง อันจะเห็นได้จากผลการสอบ PISA และการรับรู้จากภาคธุรกิจและนักวิชาการ

อินโดนีเซียเองแม้จะมองว่าอาเซียนคือแนวนโยบายที่สำคัญของประเทศ แต่ความยากจนและความหลากหลายที่มีมากของประชากรทำให้ยากแก่การพัฒนาให้ทั่วถึงและครอบคลุมทุกด้าน ตามโมเดล EKSA อินโดนีเซียมีความพร้อมอยู่ที่ระดับที่ 7 คือปานกลางค่อนข้างต่ำ อินโดนีเซียมีนักการเมืองที่น่าเชื่อถือและระบอบการปกครองที่มั่นคงพอสมควร มีเจตคติต่ออาเซียนยังน่าจะเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของอินโดนีเซีย

²⁰⁵ Boo Cheng Hau "Why education blueprint kept running on treadmill" From <http://www.malaysiakini.com/news/215663> (14 January 2013)

ศาสตร์และอดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นามอุโฆษอย่าง ดร. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ²⁰⁹ ได้แสดงทัศนะถึงความพร้อมทางด้านเจตคติของไทยว่ายังมีน้อยจะเห็นได้จากตำราเรียนทางประวัติศาสตร์ที่ยังเน้นแนวชาตินิยมอยู่

หากพิจารณาเฉพาะภาษาอังกฤษเราก็พอจะมองเห็นระดับความพร้อมที่สามารถจำแนกออกเป็นสองกลุ่มได้ค่อนข้างชัดเจน กลุ่มสูงประกอบไปด้วย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย กลุ่มต่ำประกอบไปด้วย ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีพลวัตของการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ในมิติของเศรษฐกิจแล้ว อาเซียนมีความหวังเนื่องจากการเกิดขึ้นของมหัศจรรย์ของมาเลเซีย อินโดนีเซีย และประเทศไทย (ที่รู้จักกันในฐานะ ' MIT ') แสดงให้เห็นว่าประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมอาจจะสามารถสร้างรูปแบบของการพัฒนาตามวัฒนธรรมขงจื้อ ตามในรูปแบบอิสลามและพุทธศาสนาได้ (Long S. Le, 2011) การค้าภายในกลุ่มอาเซียนด้วยกันเองได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ จาก 20 เปอเซ็นต์ในปี ค.ศ. 1995 เป็น 25 เปอเซ็นต์ในปี ค.ศ. 2011²¹⁰ และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ในมิติทางวัฒนธรรมนั้น อาเซียนมีความหลากหลาย วัฒนธรรมทั้งที่เป็นวัสดุและไม่ใช่วัสดุ จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เป็นเอกลักษณ์ร่วมกันของกลุ่มชน วัฒนธรรมแทรกซึมอยู่ในพฤติกรรมทั้งหมดของพวกเขาเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมสื่อสาร การศึกษาและรากเหง้าทางวัฒนธรรมแยกออกจากกันได้ยาก การเปิดกว้างทางวัฒนธรรมมีแตกต่างกัน การศึกษาของ UNCTAC (1996) ระบุว่า สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และไทย เปิดกว้างต่อวัฒนธรรมต่างชาติ (foreign cultures) มากกว่า อินโดนีเซียและมาเลเซีย คะแนนของไทยในแง่ของการเปิดกว้างต่อวัฒนธรรมต่างชาติคือ 7.3 สิงคโปร์คือ 7.5 เราเปิดกว้างต่อฝรั่งแต่ไม่ใช่คนในอาเซียนด้วยกันเอง เรายังไม่มีการศึกษาถึงทัศนคติของคนอาเซียนที่มีต่อกันและกันโดยตรง

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 การสร้างประชาคมอาเซียนมีอุปสรรคหลายด้าน การศึกษาเป็นเพียงหนึ่งในมิติที่สำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องใส่ใจเตรียมตัว รายงานจากสหประชาชาติชี้ให้เห็นถึงปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการรีบเร่งให้ประชาชนรู้เกี่ยวกับอาเซียน เช่น ความยากจน การขาดสารอาหาร ความ

²⁰⁹ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่ คำถามที่ยังไร้คำตอบ” โดย ชัชชล อัจฉนาภิตติ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556 หน้า 20

²¹⁰ IMF Directory of Trade Statistics / The data for year 2011 are linear estimate based on extrapolation of data from Jan – Jul 2011, IMF DoTS [17 May 2012]

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development) เน้นอนการศึกษาของอาเซียนที่แตกต่างกันสะท้อนระดับการพัฒนาประเทศที่ไม่เท่าเทียมกันนั่นเอง อนึ่งอาเซียนไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว อาเซียนมีเพื่อนบ้านและการติดต่อกับรัฐหรือภูมิภาคอื่นๆทั่วโลก การเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาในอาเซียนนั้นอยู่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษขององค์การสหประชาชาติ (MG ของ UN) เป้าหมายหนึ่งคือ การตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่า (ทั่วโลก) ให้เด็กทั้งหญิงและชายได้เรียนหนังสือจนจบระดับพื้นฐาน²¹¹ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ 2020 ของอาเซียนที่ต้องการลดช่องว่างในการพัฒนาของชาติสมาชิก

เมื่อเร็วๆ นี้ นาย Tan Sri Muhyiddin Yassin รองนายกรัฐมนตรีของมาเลเซียได้แสดงทัศนะว่า ความพยายามในการเปิดกว้างในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นสอดคล้องกับเป้าหมาย Education for All ของยูเนสโก (UNESCO) หรือ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการศึกษาของประชาคมโลก และยังสะท้อนความจริงที่ว่า อาเซียนคืออนุพันธ์ (Derivatives) ของพลวัตแห่งโลกาภิวัตน์

เมื่อการค้าและธุรกิจมีความเป็นเสรีมากขึ้น การติดต่อสื่อสาร การเดินทางไปมาหาสู่ของผู้คนในภูมิภาคอาเซียนย่อมมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ปัจจุบันการเดินทางไป-มาระหว่างชาวอาเซียนเริ่มมีเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องของการเดินทางที่น้อยลง ข้อจำกัดในการขอวีซ่าได้รับการแก้ไข มีตัวเลขระบุว่าในปี ค.ศ. 2010 มีนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนสูงถึง 73 ล้านคน และเป็นการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคของพลเมืองอาเซียนสูงถึงร้อยละ 47 หรือ 34 ล้านคน²¹² ปรากฏการณ์นี้ส่งผลในทางบวก ทำให้การเตรียมความพร้อมของชาวอาเซียนมีมากขึ้น ผู้คนรู้จักกันมากยิ่งขึ้น และสิ่งหนึ่งที่จะมีมากขึ้นอย่างแน่นอนคือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง นักเรียนนักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้บริหารระหว่างชาติสมาชิกอาเซียน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สูง (Economic Potential) ขนาดเศรษฐกิจของอาเซียนเป็นรองเฉพาะ จีนและญี่ปุ่นเท่านั้น แม้รายได้ประชาชาติจะยังต่ำแต่

²¹¹ Target 2.A: ระบุว่าภายในปี ค.ศ. 2015 เด็กทุกคน ทุกเพศ จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Children everywhere, boys and girls alike, will be able to complete a full course of primary schooling.)

²¹² <http://www.thejakartapost.com/news/2011/09/27/perfect-10-paradise-asean-tourist-industry-booming-with-intra-asean-travelers.html> (30 กันยายน 2555)

GPD ของอาเซียนนั้นเติบโตอย่างต่อเนื่อง และใน 10 ปีที่ผ่านมา GDP ของอาเซียนเติบโตเกือบ 107 เปอร์เซ็นต์²¹³

ในส่วนของภาษาอาเซียนนั้น งานวิจัยพบว่าการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นภาษาในการทำงานตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรข้อที่ 34 บ่งชี้เป็นนัยถึงการเน้นภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหรือ Lingua Franca แต่กฎบัตรไม่ได้บ่งบอกว่าให้พูดอย่างไร งานวิจัยเท่าที่ผ่านมาพบ การใช้ภาษาอังกฤษในภูมิภาคอาเซียนมีลักษณะเฉพาะตัว²¹⁴ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาพูด ศาสตราจารย์ แอนดี้ เคอร์คแพทริก (Andy Kirkpatrick) ได้แสดงทัศนะเอาไว้ อย่างน่าฟังถึงลักษณะภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ในอาเซียน ศาสตราจารย์แอนดี้ เคอร์คแพทริก เห็นว่าอาเซียนควรสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เหมาะสมสำหรับภูมิภาค กล่าวคือสำหรับอาเซียน เอเชียแล้ว หลักสูตรภาษาอังกฤษควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เป็นหลักสูตรที่รวมเอาวัฒนธรรมเอเชียและวรรณกรรมอาเซียนที่เขียนหรือแปลเป็นภาษาอังกฤษเข้ามาไว้ในหลักสูตร
- (2) หลักสูตรควรยอมรับและส่งเสริมความหลากหลายของภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาอังกฤษแบบสิงคโปร์ แบบฟิลิปปินส์ เป็นต้น ในประเด็นนี้อาจรวมถึงการเปิดใจกว้างยอมรับสถานะของภาษาอังกฤษแบบต่าง ๆ เช่น แบบฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และอินเดีย
- (3) ควรเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาครูในท้องถิ่น เช่น ครูไทย ครูเวียดนาม ครูพม่า ที่ผ่านการฝึกอบรมและมีความเชี่ยวชาญทางภาษา และเป็นครูที่สื่อสารได้หลายภาษา
- (4) เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับภาษาท้องถิ่น เช่น ภาษาเขมรสุรินทร์ในไทย

²¹³ <http://aseanmattersforamerica.org/us-asean-relationship> (30 กันยายน 2555)

²¹⁴ English as a Lingua Franca in Asia. Which Model of English Should We Teach and When Should We Teach it? Challenges of the Millennium: Language Changes, UP Diliman September 2010 Available online at: <http://www.britishcouncil.org/philippines-access-conference-kirkpatrick.ppt> [last accesses 27 March 2012]

ข้อเสนอข้างต้นสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Kachru และ Smith (2008)²¹⁵ ในประเด็นเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบภาษาอังกฤษและความพยายามที่หลากหลาย ประเทศได้สร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของตนผ่านการใช้ภาษาอังกฤษ อาเซียนเลือกภาษาอังกฤษเป็นภาษา Working Language คือภาษาในการทำงาน จะว่าไปแล้ว การเลือกภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียนนั้นมีข้อเสียอยู่ตรงที่ว่าแท้จริงแล้วมีบางประเทศที่ได้เปรียบอย่างเห็นได้ชัดเจน เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ประการที่สองคือผลอันเกิดจากการยอมรับภาษาอังกฤษ เน้นอนภาษาอังกฤษคือเครื่องมือสร้างความได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มที่มีโอกาสมากกว่าคือกลุ่มที่ได้ประโยชน์มากกว่า อาจจะมีเหตุผลทางประวัติศาสตร์มาสมทบด้วย ในอดีตนั้นเฉพาะชนชั้นสูงเท่านั้นจึงจะมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาภาษาอังกฤษ

ความแตกต่างระหว่างอาเซียนกับอียูที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ นโยบายทางด้านภาษา อียูใช้นโยบายพหุภาษา (Multi-lingual Policy) อาเซียนส่งเสริมภาษาอังกฤษ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษา พบว่า ภาษาอังกฤษการกำหนดให้เฉพาะภาษาอังกฤษเป็นภาษาใช้งาน อาจเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อสื่อสาร มากกว่าที่จะเป็นเครื่องมือในการสร้างชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาภาษาอังกฤษนั้นจำกัดตัวอยู่เฉพาะแค่กลุ่มคนบางกลุ่ม และอีกอย่างก็คือ ต้องยอมรับว่า ระดับของการพัฒนาในอาเซียนยังมีความแตกต่างกัน จะว่าไปแล้วเฉพาะชนชั้นกลางและสูงเท่านั้นที่เข้าถึงการศึกษาชั้นสูง คนส่วนใหญ่ในสังคมอาเซียนประสบปัญหาในการเข้าถึงการศึกษา นักวิชาการท่านหนึ่งจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนามได้เคยให้ทัศนะเอาไว้เกี่ยวกับการที่กฎบัตรอาเซียนกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการทำงานว่าจะปิดกั้นการสื่อสารของคนอาเซียน

ประเทศสมาชิกต่างกระตือรือร้นในการสร้างการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น กัมพูชาเองเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2555 ได้จัดการประชุมระดับชาติขึ้น กัมพูชาจัดงานสัมมนาระดับชาติเรื่องการใช้ความรู้อาเซียน ก่อนที่จะเกิดขึ้นประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 20 สถานที่คือกรุงพนมเปญ ในวันพฤหัสบดี ที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2555 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 3,500 คน ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่จากกระทรวงสำคัญต่างๆของประเทศกัมพูชาเข้ามามีส่วนร่วมในการสัมมนาแห่งชาติเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน²¹⁶

ประเทศสมาชิกทั้งสิบของอาเซียน เริ่มมีนโยบายทั้งเชิงรุก (Progressive) และเชิงรับ ((Defensive) กล่าวคือ ในส่วนของเชิงรุกนั้น ประเทศที่มีความพร้อมทางการศึกษาที่มากกว่า เช่น สิงคโปร์เริ่มส่งเสริม

²¹⁵ Kachru, Yamuna & Smith, Larry (2008) *Cultures, Contexts, and World Englishes*. New York: Routledge.

²¹⁶ <http://asean2012.mfa.gov.kh/?page=detail&article=244&lg=en> (15 กันยายน 2555)

การศึกษาในเชิงพาณิชย์ เช่นการเปิดมหาวิทยาลัยการจัดการแห่งชาติ (Management University) การเข้ามาทำงานเป็นครูสอนภาษาอังกฤษของชาวฟิลิปปินส์ในประเทศไทยเป็นต้น ในส่วนของนโยบายเชิงรับนั้นทุกประเทศส่งเสริมการศึกษาภาษาอังกฤษ ต้องการยกระดับทักษะภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น ที่เห็นได้ชัดก็คือในบรรดาประเทศที่มีความพร้อมในด้านภาษาอังกฤษน้อยกว่า เช่น ไทย ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย พม่าและเวียดนาม เกือบทุกชาติสมาชิกคือการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ เวียดนาม พม่าเองก็ยังคงปรับตัวภายในเพื่อรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แม้จะเป็นชาติที่ยังยากจนอยู่และพม่าก็ได้สร้างระบบการควบคุมและจัดการคุณภาพทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา การต้องการรักษาอัตลักษณ์และผลประโยชน์ของคนในชาติสมาชิก คือหัวใจของการเตรียมความพร้อม เช่น สิงคโปร์แม้จะมีความพร้อมมากแต่ก็ยังคงนโยบายสร้างความสมดุลของสัดส่วนชาติพันธุ์ บรูไนมีการใช้ปรัชญาการศึกษาที่เน้นการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม กัมพูชาเอง ไทยเอง พม่าเองก็เช่นกัน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับการดำรงอยู่ของชาติของตนในกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและกว้างขวางของกระบวนการโลกาภิวัตน์²¹⁷

การสร้างประชาคม (community building) เป็นภารกิจ (common mission) ที่ต้องอาศัยความมุ่งมั่น (determination) แม้ความพร้อมจะแตกต่างกัน แต่การเตรียมความพร้อมทางการศึกษาเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทุกรัฐสมาชิกมีการเติมตัวทางด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และการเมือง ในมิติทางการศึกษานั้น จะว่าไปแล้วทุกรัฐสมาชิกต่างก็มีนโยบายที่คล้ายคลึงกัน คือการเตรียมประชาชนคนในชาติให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาประชากรของตนเองให้อยู่ดี กินดีมีการศึกษาที่ดียอมเป็นอุดมการณ์และเป้าหมายแห่งรัฐของประเทศ จะมีหรือไม่มีอาเซียนก็ตามการพัฒนาก็ยังต้องดำเนินต่อไป กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) นั้นมีอนุภาพมาก ไม่มีชาติหนึ่งชาติใดสามารถต้านกระแสนี้ได้ พม่าเองสุดท้ายก็ยังคงเปิดประเทศ การอยู่โดดเดี่ยวด้วยตัวเองถือเป็นแนวทางที่ล้าหลัง

การเชื่อมโยงติดต่อกันมาหาผู้กันและกันมีหลายช่องทางและวิธีการ นอกเหนือจากการสร้างถนนและรางรถไฟเพิ่มเติม อาเซียนได้จัดทำแผนที่เรียกกันว่า ASEAN ICT Masterplan 2015 โดยมุ่งพัฒนาทักษะทาง ICT ของประชาชนของแต่ละรัฐสมาชิก ประเทศไทยเองก็ได้จัดทำแผนที่เช่นกัน (Jirapan Boonnoon, The Nation, 19 April 2012, p. 6A) แผนที่นี้จำเป็นและสำคัญยิ่งต่อทิศทางการพัฒนาอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะทางภูมิประเทศของอาเซียนที่แบ่งออกเป็นส่วนที่เป็นภาคพื้นทวีป (Continental ASEAN) และส่วนที่เป็นเกาะ (Marine time ASEAN) ระบบเครือข่ายโทรคมนาคมจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญ ตัวอย่างการพัฒนา ICT ที่เห็นได้

²¹⁷ จันทรพา ทัดภูธร (2555) “การเตรียมความพร้อมทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรองรับการสร้างประชาคมอาเซียนภายใต้พลวัตแห่งโลกาภิวัตน์ “ บทความนำเสนอ ณ การประชุมวิชาการการบริหารและการจัดการครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วันศุกร์ที่ 12 ตุลาคม 2555

ชัดเจนที่สุดคือกรณีของอินโดนีเซีย ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศทางกายภาพของรัฐที่มีหมู่เกาะ-น้อยใหญ่ นับหมื่นนับแสนเกาะ Lambas²¹⁸ ได้ชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการ ICT ในการศึกษาแม้จะยังมีปัญหาในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการก็ตาม

อาเซียนจัดการประชุมมากมายและมีความหลากหลายมากขึ้น ปัญหาหลักของอาเซียนคือการลงมือทำ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน ได้ระบุว่า ปัญหาหลักของอาเซียนคือ ช่องว่างระหว่างแผนกับการปฏิบัติ (the gap between plans and action)²¹⁹ การเขียนแผนอันสวยหรูเอาไว้ใน ไรต์แม็บทางการศึกษายังไม่ได้ส่งผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจน ข้อวิจารณ์นี้สอดคล้องกับข้อวิจารณ์ของ กวี จงกิจถาวร ที่มองว่า สำนักเลขาธิการอาเซียนยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ²²⁰ ทั้งสำนักงานมีบุคลากรเพียง 76 คน อาเซียนยังเป็นการรวมกลุ่มแบบหลวมๆ มีการดำเนินการแบบบนลงล่าง ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง อาเซียนยังขาดกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน เช่น ไรต์แม็บ ในการสร้างประชาคมมีแผนปฏิบัติการมากถึง 667 แผนแต่ยังไม่แน่ว่าจะทำได้จริงตามแผนหรือไม่ ในส่วนของการศึกษานั้นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรทางการศึกษา ยังมีน้อยอยู่ การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังไม่เห็นผลที่เป็นรูปธรรม กวี จงกิจถาวร ยังได้แสดงทัศนะเอาไว้ถึงความท้าทายในการสร้างความเชื่อมโยงของอาเซียน (Connectivity) เอาไว้ว่า ต้องอาศัยทั้งกำลังเงินและพลังทางการเมืองและยังได้สะท้อนปัญหาที่คล้ายคลึงกันของผู้นำอาเซียนว่า ต่างรู้ดีว่าประเทศของตน²²¹ พลเมืองของตนยังไม่พร้อมที่จะเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเสรีของอาเซียน (AEC) ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 และมีแนวโน้มสูงที่จะเลื่อนออกไปอีก 365 วัน

กลุ่มอาเซียนเองได้ตระหนักดีว่าการสร้างความรู้สึกร่วมกันคือชาวอาเซียนนั้น หรือ We-feeling นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย การเตรียมตัวของอาเซียนเกี่ยวกับเรื่องนี้คือการสร้างทรัพยากรร่วมเสมือนเป็นหลักสูตร

²¹⁸ Lambas Lambas " Indonesia's Policy On ICT In Education " From www.unescobkk.org (26 December 2012).

²¹⁹ http://www.irrawaddy.org/article.php?art_id=21468&page=1 (23 October 2011)

²²⁰ Kavi Chongkittavorn "ASEAN's New Challenges: A Stronger Secretariat" , The Nation, Monday, July 23, 2012, p. 14A.

²²¹ Kavi Chongkittavorn. 'Asean Connectivity Needs Political Will and Money'. *The Nation*. September 17, 2012.

แกนกลาง (Core Curriculum) ล่าสุดคือการเปิดตัวชุดหนังสือหลักสูตรอาเซียนในการประชุมสุดยอดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาเซียนครั้งที่ 7²²² ที่เมืองยอร์กจาร์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดย Source Book ดังกล่าวสามารถใช้อ้างอิงและเขียนขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ

ถึงแม้จะประสบปัญหาและความท้าทายนานัปการแต่การสร้างประชาคมอาเซียนยังมีทิศทางที่ดี ผู้ที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงนี้ได้คือนักธุรกิจสิงคโปร์นาย Heinrich Jessen ประธาน Jebesen and Jessen Group ที่ได้กล่าวเอาไว้ว่าการรวมกลุ่มอาเซียนยังคงเป็นไปได้ในทิศทางที่ถูกต้องแม้จะมีความล่าช้าในบางเรื่อง ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน ได้อุปมาเปรียบอาเซียนว่าเป็น “หญิงสาวที่เนื้อหอม”²²³ เนื่องจากประสบความสำเร็จในการรวมกลุ่ม

5.2 สรุป

การเตรียมตัวทางการศึกษาคือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่ทุกรัฐสมาชิกใช้ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 การเตรียมตัวและความพร้อมของประเทศสมาชิกมีมากน้อยแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัญหาภายในของแต่ละประเทศและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ งานวิจัยนี้ชี้ว่า กว่าครึ่งของกลุ่มอาเซียนยังมีปัญหาการพัฒนาประเทศในระดับพื้นฐาน เช่น การให้การศึกษาแก่พลเมืองยังไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สมาชิกของอาเซียนมุ่งพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เหมาะสมกับปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ลึกๆ แล้วต่างก็เกรงว่าการมีประชาคมอาเซียนจะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาติ แม้กระทั่งสิงคโปร์ ในขณะที่กว่าครึ่งยังเผชิญกับปัญหาการศึกษาพื้นฐาน บางประเทศมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลไปกว่าอาเซียน (beyond ASEAN) เช่น อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ แน่แน่นอนว่าทุกประเทศต่างตระหนักดีถึงความสำคัญของการศึกษา แม้แต่องค์กรหลักของอาเซียนต่างก็ย้ำถึงความสำคัญนี้อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จในการสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่อาจเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืนหากขาดการพัฒนาความร่วมมือทางสังคมและวัฒนธรรม หรืออีกนัยหนึ่งก็คือเสาหลักทั้งสาม อันได้แก่ เสาหลักทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ต้องมั่นคงและเข้มแข็ง

²²² “ASEAN launches curriculum source book “ จาก

<http://www.antaraneews.com/en/news/83234/asean-launches-curriculum-source-book> (5 กรกฎาคม 2555)

²²³ สุรินทร์ พิศสุวรรณ (2555) *ASEAN อาเซียน รู้ไว้ ได้เปรียบแน่* อัมรินทร์ กรุงเทพฯ

อาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จในการสร้างประชาคมอาเซียนเป็นเรื่องของประชาคมอาเซียน ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อประชาคมและมวลประชาชาวอาเซียนด้วยกัน การศึกษาในระดับมหภาคจึงเป็นสิ่งสำคัญ การศึกษาสำหรับพลเมืองอาเซียนทุกคน (Education for All Aseans) หากมองผิวเผินอาจมีประเทศที่ได้เปรียบ เสียเปรียบ แต่หากมองให้ลึกกลงไป จะพบว่าอาเซียนนั้นมีข้อดี มากกว่าข้อเสีย การที่ชาติสมาชิกร่วมมือกันในการต่อสู้กับภัยพิบัติและการร่วมมือกันในทางเศรษฐกิจเป็นหลักฐานที่ยืนยันได้

การเตรียมตัวและความพร้อมทางด้านการศึกษาของบรรดาประเทศสมาชิกทั้งเก้าประเทศในการศึกษาครั้งนี้มีระดับที่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นถึงระดับการพัฒนาที่ยังแตกต่างกันอยู่ ดังนั้นกลุ่มอาเซียนจึงจำเป็นต้องเร่งระดับของการสร้างความพร้อมทางด้านการศึกษาซึ่งถือเป็นกุญแจไปสู่ความสำเร็จของการสร้างประชาคม การมีส่วนร่วมของประชาชน (participation) คือกุญแจสู่ความสำเร็จ ส่วนบทเรียนที่การรวมกลุ่มของอียูมีให้เรานั้น คือความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) และสังคมที่พัฒนาแบบ Civil Society ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการสร้างประชาคม สองสิ่งนี้อาเซียนยังไม่ได้กำหนดให้เป็นข้อบังคับ สมาชิกอาเซียนจึงมีความแตกต่างกันทางด้านการเมืองการปกครอง ยุทธศาสตร์ของอาเซียนที่โดดเด่นที่สุดคือ ลัทธิความเชื่อในวิถีอาเซียน หรือ ASEAN WAY ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำได้ง่ายกว่าเรื่องอื่นๆ และการไม่เข้าแทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ทว่าสำหรับมิติทางการศึกษาแล้ว การสร้างประชาคมอาเซียนหมายถึงการสร้างสังคมแห่งประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participative democracy) กล่าวคือ การสร้างประชาคมที่ตั้งอยู่บนการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ศาสตราจารย์ อัลลัน คอลลินส์ (Allan Collins) ผู้เชี่ยวชาญด้านศึกษาศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัย Northwestern University ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับอาเซียนในมิติของการสร้างประชาคมแห่งการเรียนรู้ว่า หากอาเซียนต้องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อาเซียนควรเป็นอาเซียนของประชาชน (People Asean) เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้คนจากพื้นฐานที่แตกต่างกันร่วมกันสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น มาร่วมกันในสถานที่ที่มุมมองต่างกันและแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และมีการพัฒนาต่อยอดความคิดของกันและกัน²²⁴ การสร้างประชาคมอาเซียนสำหรับประชาชนจะเกิดขึ้นได้ยาก หากอาเซียนเป็นเพียงการรวมกลุ่มของประเทศ คือมาร่วมกันในการประชุมปีละครั้งสองครั้งแล้วพยายามที่จะเจรจาปัญหาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่ผู้นำและคนเพียงบางกลุ่ม รูปแบบการสร้างประชาคมด้วยการประชุมดังกล่าวไม่น่าจะสร้างประชาคมแห่งการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้

²²⁴ Allan Collins (Personal Communication, 14 January 2013)

แม้มีทิศทางด้านการศึกษายังไม่ได้เป็นหัวหอกในอาเซียน แต่ก็มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากความเชื่อมโยงกับตัวแปรและองค์ประกอบอื่น ๆ อันได้แก่ เศรษฐกิจและความมั่นคง จากการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์พบว่า การพัฒนาการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการพัฒนาของประเทศ แต่การสร้างประชาคมแห่งการเรียนรู้ในระดับภูมิภาคย่อมแตกต่างจากการจัดการการศึกษาในระดับประเทศ

ดร. คาร์ล เอ. คริบพ์ ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ประเทศสมาชิกทั้งสิบของอาเซียนมีประวัติศาสตร์ร่วมกันประการหนึ่ง นั่นคือ การอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศมหาอำนาจตะวันตก (Western Colonization) เช่น สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส ฮอลแลนด์และสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยเองแม้จะรอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้นแต่ก็ได้รับความบอบช้ำไม่น้อย การที่ประเทศสมาชิกมุ่งมั่นในการสร้างประชาคมให้เข้มแข็งจึงเป็นความพยายามในการสร้างความเข้มแข็งให้กับภูมิภาคและประเทศสมาชิกในแต่ละประเทศนั่นเอง และปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างประชาคมคือการศึกษาและการศึกษาที่ควรที่จะพัฒนาคือการสร้างสังคมอาเซียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมทางด้านนี้จึงสำคัญยิ่ง²²⁵

5.3 ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะนั้น ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสองส่วน ในส่วนแรกคือข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือประยุกต์ใช้ในการทำงาน และประการที่สองเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อ ซึ่งทั้งสองข้อเสนอแนะมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับปัจเจกบุคคล (Recommendations for Individuals)

สำหรับคนไทยแล้ว การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนคือความท้าทายในการปรับตัวและการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษของไทยยังอยู่ในระดับปานกลาง การสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของพลเมืองไทยได้ อีกประการหนึ่งคือการกำหนดทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาเซียน อาเซียนคือการให้-และการรับ อาเซียนคือการยอมรับในความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นทางอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ในส่วนของความรู้และทักษะ การเรียนรู้แบบยั่งยืน การเรียนรู้ตลอดชีวิตน่าจะเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ในยุคที่เทคโนโลยีไอซีทีและการสื่อสารมีความก้าวหน้า การเรียนรู้ย่อมไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น

²²⁵ การสื่อสารผ่านอีเมลล์ (20 มิถุนายน 2555)

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน (Recommendations for Institutions)

งานวิจัยนี้พบว่าระดับของความพร้อมทางการศึกษาของประเทศสมาชิกนั้นแตกต่างกันบ่งชี้ให้เห็นถึงระดับของการพัฒนาประเทศที่ยังแตกต่างกันอยู่มาก การกำหนดนโยบายของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรพิจารณาถึงความแตกต่างทางด้านความพร้อมทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เช่นการติดต่อกับพม่าควรคำนึงถึงความปรารถนาของประเทศพม่าในการยกระดับการศึกษาของประเทศเขาให้มากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ระบุว่า การเตรียมตัวและความพร้อมในมิติของเจตคติ (Attitudes) มีความสำคัญยิ่งเพราะอาจสามารถอธิบายถึงระดับของการเตรียมตัวและความพร้อมในด้านอื่น ๆ ที่เหลือได้ ไม่ว่าจะเป็นทักษะ และความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะอาเซียน (ASEAN Knowledge and Skills) หากบุคคลมองว่าอาเซียนคือประชาคมที่ดึงขึ้นมาเพื่อความผาสุกและความมั่งคั่งร่วมกันแล้ว เขาย่อมพร้อมที่จะปรับตัว เตรียมตัวและสนับสนุนแนวทางของอาเซียน

ในส่วนของภาษาอังกฤษนั้น จริงอยู่แม้จะมีความพร้อมที่ต่างกันแต่อาเซียนไม่ได้บอกว่าจะต้องมีลักษณะของการใช้อย่างไร การยึดเอาต้นแบบทางการใช้จากผู้ที่ยังว่าเป็นเจ้าของภาษาโดยไม่ได้พิจารณาถึงประเด็นด้านสังคม วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ย่อมไม่ใช่ทางเลือกที่ยั่งยืน ข้อที่ควรพิจารณาประการหนึ่งก็คือความแตกต่างระหว่างการเรียนภาษากับการใช้ภาษา ในบางประเทศเช่น ไทยและเวียดนามมีจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษมากแต่จำนวนผู้ใช้เพื่อการสื่อสารยังน้อยอยู่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประชาชน

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัย (Recommendations for Researchers)

งานวิจัยเรื่องนี้ใช้ข้อมูลจากเอกสารเป็นหลัก ทำให้มีข้อจำกัดบางประการ งานวิจัยที่จะทำในอนาคตควรมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วย และควรเข้าไปเก็บในแต่ละประเทศสมาชิก ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของอาเซียน (ASEAN identity) ข้อดี-เสียในการเลือกใช้เฉพาะภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการทำงาน

ในอนาคตควรมีการศึกษาวิจัยถึงองค์ประกอบที่สามารถอธิบายการเตรียมตัวและความพร้อมทางการศึกษาของรัฐสมาชิกอาเซียนที่สามารถนำไปใช้ในการวัดถึงระดับดังกล่าวได้ในเชิงปริมาณ เช่น การทำการสำรวจด้วยแบบสอบถาม การมุ่งศึกษาเฉพาะประเด็นเช่น ความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษ เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การประชุมสัมมนา เรื่อง “การเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม” วันพฤหัสบดีที่ 26 กรกฎาคม 2555 ณ ห้องกิ่งเพชร โรงแรมเอเชีย ราชเทวี กรุงเทพฯ

กองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ (www.mfa.go.th)

การประชุมสัมมนาภายใต้หัวข้อ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียนบวกสาม (Policies and Strategies for Promoting Foreign Language Education in ASEAN + Three Countries) จัดขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2555 ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ โรงแรมแอมบาสเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่จัดการประชุมครั้งนี้คือ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กฏบัตรสหประชาชาติ เอกสารจาก

<http://www.icj-cij.org/documents/index.php?p1=4&p2=1&p3=0#Chapter16>

การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558

<http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/ed-building-ASEANcommunity.pdf>
(12 พฤษภาคม 2555)

ระบบการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

From <http://www.bcca.go.th/asean/index.php?name=aboutasean&file=readdatas&id=7> [February 20, 2012]

จูลณี เทียนไทย. (2552) ทศนคติและการตระหนักรู้ต่อความเป็นอาเซียน: ผลการวิจัยเชิงสำรวจจากสิบประเทศเพื่อนบ้าน

จันทร์พา ทัดภูธร (2555) การเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรองรับการสร้างประชาคมอาเซียนภายใต้พลวัตแห่งโลกาภิวัตน์ บทความนำเสนอ ณ การประชุมวิชาการการบริหารและการจัดการครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ วันศุกร์ที่ 12 ตุลาคม 2555

คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีนองสิงคโปร์ นาย ลี เซียน ลุง (Lee Hsien Loong) ในวันที่ 29 สิงหาคม 2010 ณ THE UNIVERSITY CULTURAL CENTRE, NATIONAL UNIVERSITY OF SINGAPORE

From: http://www.channelnewsasia.com/nd2010/Rally2010_M.pdf

สุรินทร์ พิศสุวรรณ (2555) ASEAN อาเซียน รู้ไว้ได้เปรียบแน่ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์อัมรินทร์

เสวนาวิชาการ เรื่อง “ส่องนโยบายพรรค ... กับความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” โดย ศูนย์เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน วันพฤหัสบดีที่ 23 มิถุนายน 2554 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อัมพร จิรัฐติกร (2537) กระเทาะแก่นอาเซียน เรียนรู้วัฒนธรรมร่วมสมัย “Pop Culture” กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

ผอ.ชิมิโอบีโอ"จี้"ศธ." เร่งรั้ดรับเออีซี จาก <http://www.thaipost.net/news/291112/65856> (5 มกราคม 2556)

“อาเซียนผนึกพลังถกภัยพิบัติ” มติชนรายวัน ฉ. วันที่ 9 มกราคม 2556 น. 8

อาเซียนวงแตกปิดประชุมไร้แถลงการณ์ร่วม จาก <http://www.dailynews.co.th/world/135881> (12 ตุลาคม 2555)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ การสังเคราะห์รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ กรุงเทพ : 2549

“ผอ. ชิมิโอบีโอแนะไทยบรรจุอังกฤษ ‘ภาษาที่ 2’ รับเออีซี” มติชน (29 พฤศจิกายน 2555) น. 22

พัชรราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน

เลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน, การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องการค้าสู่ประชาคมอาเซียน, 2554

http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploads/Book/1020-file.pdf

ชุติมา สิริทิพากุล “ชุมชนอาเซียน กว่่านิยายจะเป็นเรื่องจริง” มติชนรายวัน วัน จันทร์ที่ 12 มีนาคม 2555
หน้าที่ 21

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2554) *บูรพาภิวัตน์* กรุงเทพฯ กรุงเทพฯธุรกิจ

“สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552” สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, พ.ศ. 2553

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ขยายความ "ดินแดน-ชาตินิยม" หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับประจำวันที 14 มกราคม 2554

สาละวิน โพสต์ ฉบับที่ 31 (16 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2549)

From <http://www.charnvitkasettsiri.com/CKMyanmar.htm>

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2544) *พม่า ประวัติศาสตร์และการเมือง* (4th ed.) มุลินธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิษณุ เครืองาม ไทยกับอาเซียนปี 2558 เดลินิวส์ 27 พฤษภาคม 2554 หน้า 3 คอลัมน์ จันทร์สนุก สุกรณ์ สนาน

ผาสุก พงษ์ไพจิตร “ทำไมมาเลเซียมีความเสมอภาคมากกว่าไทย”, มติชน ฉบับวันที่ 11 มกราคม 2555 หน้า 6

“อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่มี คำถามที่ยังไร้คำตอบ” โดย ชัชชล อัจฉนาภิตติ หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556 หน้า 20

“10 ประเทศอาเซียนลงมติใช้หลักสูตรแกนกลางร่วมกัน” มติชนรายวัน 5 กรกฎาคม 2555 น. 22

ภาษาอังกฤษ

A

ASEAN integration remains a pipe dream: Business From <http://www.bt.com.bn/business-national/2012/12/06/asean-integration-remains-pipe-dream-business> (13 ธันวาคม 2555)

Association of Southeast Asian Nations. Roadmap for an ASEAN Community 2009-2015. Retrieved March 20, 2011, from <http://www.aseansec.org/publications/RoadmapASEANCommunity.pdf> (2 กรกฎาคม 2555)

“ASEAN launches curriculum source book”

จาก <http://www.antaraneews.com/en/news/83234/asean-launches-curriculum-source-book> (5 กรกฎาคม 2555)

ASEAN students studying in China exceeds 30,000 By People's Daily Online

Source: <http://english.people.com.cn/90001/90776/90883/7336344.html>

ASEAN ICT Masterplan 2015 Online at: <http://www.mict.go.th/ebook/B0032/index.html>

ASEAN education officials meet in Jakarta, action plan [Dina Indrasafitri, The Jakarta Post, Jakarta | Thu, 03/11/2010 5:07 PM]<http://www.thejakartapost.com/news/2010/03/11/asean-education-officials-meet-jakarta-discuss-action-plans.html>

“ASEAN Looking Inward Amid US, EU Economic Woes” From <http://www.voanews.com/content/asean-looking-inward-amid-us-eu-economic-woes-127446638/167855.html> (17 มีนาคม 2555)

AEC Potential and Readiness Survey 2012 (Preliminary Report). Orchid Slingshot Research Center.

ASEAN Roadmap 2015 <http://www.aseansec.org/publications/RoadmapASEANCommunity.pdf>

Asmah Haji Omar. (1985). The language policy of Malaysia: a formula for balanced pluralism. In D. Bradley (Ed.), *Papers in Southeast Asian Linguistics No.9*, 9, 39-49. Pacific Linguistics, the Australian National University

ASEAN Ministers Meeting on Rural Development and Poverty Eradication (AMRDPE) from <http://www.aseansec.org/19606.htm>

ASEAN Community in Figures (ACIF) 2010 Jakarta: ASEAN Secretariat, April 2011

Available online at <http://www.asean.org/publications/ACIF2010.pdf>

ASEAN: Losing Its Way? May 22, 2011 <http://the-diplomat.com/2011/05/22/asean-losing-its-way/>

Achara Deboonme. AEC by 2015 a daydream, say experts. *The Nation*. Monday, March 28, 2011, p.

3A

Allan Collins (Personal Communication, 14 January 2013)

B

Boo Cheng Hau "Why education blueprint kept running on treadmill" From <http://www.malaysiakini.com/news/215663> (14 January 2013)

Brunei, US hiring English teachers for ASEAN project From <http://www.bt.com.bn/news-national/2012/07/13/brunei-us-hiring-english-teachers-asean-project> (20 November 2012)

BPS reports 1 million drop in poor population

<http://www.thejakartapost.com/news/2011/07/01/bps-reports-1-million-drop-poor-population.html>

Burma Remains A Millstone Around ASEAN's Neck (Editorial). *The Nation*, 25 May 2011, p. 12A

Book/Report European Union Agency for Fundamental Rights Annual Report 2010

From:http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/annual_report_on_fundamental_rights/ar2010_part2_en.htm

C

Central Highlands launches education plan From <http://vietnamnews.vnagency.com.vn/Domestic-Press-Highlights/219659/central-highlands-launches-education-plan.html> (12 May 2012)

Chandler, D. (2002). *Semiotics: The Basics*. London: Routledge.

CHINA-ASEAN EDUCATION INFORMATION NETWORK http://210.40.3.82/en_US

Challenges of the Millennium: Language Changes, UP Diliman September 2010

Chongkittavorn, Kavi "Putin's Return Helps Russia Re-focus on Asean in *The Nation*, 14 May 2012, p. 13A.

Carl Sagan "A PERSONAL VOYAGE -- THE BACKBONE OF NIGHT" <http://www.american-buddha.com/backbone.night.htm> (3 มีนาคม 2555)

CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION (2000/C 364/01)

Source: http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf [24 May 2011]

Countries and Economies, World Bank. From <http://data.worldbank.org/country> [Last Access 20 August 2013]

Chandler, David, et al. (2005). *The Emergence of Modern Southeast Asia: A New History*. (Edited by Norman G. Owen). Honolulu: University of Hawaii Press.

D

Department of Statistics, Malaysia at <http://www.statistics.gov.my>

Daquila, C. Teofilo (2005). Economic Linkages Between Asia and Europe in *Asia-Europe Partnership of Knowledge*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. p. 54-96.

E

e-ASEAN Readiness Assessment Available online at:
<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/apcity/unpan007625.pdf>

EF English Proficiency Index from www.ef.com/epi

Education for All (EFA) National Plan 2003-2015 Phnom Penh, MoEYS, 2003, 112 p.

From http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Cambodia (15 July 2015)

English as a Lingua Franca in Asia. Which Model of English Should We Teach and When Should We Teach it? Available online at: <http://www.britishcouncil.org/philippines-access-conference-kirkpatrick.ppt>
[last accesses 27 March 2012]

e-ASEAN Readiness Assessment 24 October 2001 Executive Summary – 2001 Assessment

Education in Kandal Province, Cambodia

From <http://www.givenow.com.au/activatecommunityinc> (11 February 2013)

Embassy Sponsors Lao TESOL from http://laos.usembassy.gov/paspe_jan28_2008.html

English. http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=eng

St John B. Ronal (2006). Revolution, Reform and Regionalism in Southeast Asia. Oxon: Routledge.

ESCAP Series on Inclusive & Sustainable Development:1

<http://www.unescap.org/unis/asean/ten@one.pdf>

Ease of Doing Business Index (ดัชนีวัดความสะดวกในการทำธุรกิจ) <http://www.doingbusiness.org/>

F

Foreign Language Education in Cambodia Available online at http://www.web-cambodia.com/en/article/Foreign_Language_Education_in_Cambodia-48032.html

Flawed math behind Myanmar 'democracy' By David Scott Mathieson , Asia Times Online at http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/ME17Ae01.html [7 May 2012]

“Functional Cooperation” จาก <http://www.aseansec.org/9126.htm> (5 กรกฎาคม 2555)

Foreign Language Education in Cambodia From http://www.web-cambodia.com/en/article/Foreign_Language_Education_in_Cambodia-48032.html

Foreign students enjoy top-grade education here cheap By JASON GUTIERREZ (AGENCE FRANCE-PRESSE); From <http://www.manilatimes.net/sunday-times/special-report/foreign-students-enjoy-top-grade-education-here-cheap/>

G

“German Verdict Eases Worries” in *The Nation*, 13 September 2012.

Gomez, Lydia (2011, April 4). Contribute to alma mater, Najib tells grads. Straits. Retrieved April 4, 2011, from http://www.nst.com.my/nst/articles/02alm/Article/art_print/

Govt intensifying efforts to protect migrant workers <http://www.antaranews.com/en/news/73348/govt-intensifying-efforts-to-protect-migrant-workers> [9 July 2011]

H

Human Development Report 2011 - "Human development statistical annex". HDRO (Human Development Report Office) United Nations Development Programme. pp. 127–130. [31 กรกฎาคม 2555]

I

ILO Regional Office for Asia and the Pacific (2010) Labour and social trends in ASEAN 2010: sustaining recovery and development through decent work

Imports from ASEAN countries on the rise Linda Yulisman, The Jakarta Post, Jakarta

Source: <http://www.thejakartapost.com/news/2011/06/18/imports-asean-countries-rise.html> [19 June 2011]

Interview: Laos Still Seeking International Help to Lift Education Levels. *The Nation*, June 20, 2011.

J

Joel Brinkley (23 January 2013) "Food Security Still a Major Issue in Southeast Asia", *The Nation*. P. 12A.

José Ramos-Horta - Nobel Lecture". Nobelprize.org. 23 Nov 2011

http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/laureates/1996/ramos-horta-lecture.html

Jirapan Boonnoon. (*The Nation*, 19 April 2012, p. 6A). "Ministry Seeks to Boost Competitiveness"

Jason Gutierrez (AFP) “High-Quality Education for Less in the Philippines”, reprinted in *the Nation*, 27 June 2011

Joint Statement of the Fifth ASEAN Education Ministers Meeting (5th ASED)

Cebu City, Philippines, 28 January 2010 [<http://www.aseansec.org/24268.htm>]

Josef Yap “The Philippines and education cooperation in Asia and the Pacific”

From <http://www.eastasiaforum.org/2012/08/01/the-philippines-and-education-cooperation-in-asia-and-the-pacific/> (3 August 2012)

K

Kachru, Yamuna & Smith, Larry (2008) *Cultures, Contexts, and World Englishes*. New York: Routledge.

Kavi Chongkittavorn. ‘Asean Connectivity Needs Political Will and Money’. *The Nation*, September 17, 2012.

Kavi Chongkittavorn. ‘Ferraris, Magic Carpets and Laos’ Development’. *The Nation*. October 15, 2012.

Kavi Chongkittavorn. Thailand as a pivotal Chinese partner. *The Nation*, p. 11A. 17 April 2012.

Kuldeep Nagi New challenges for Asean's universities

From: <http://www.nationmultimedia.com/2011/03/29/opinion/New-challenges-for-Aseans-universities-30151945.html>

Kimmo Kosonen and Catherine Young, SEMEO and the World Bank Available online at:

http://www.seameo.org/images/stories/Publications/Project_Reports/MT_compendium_Final_Book-08-05-09.pdf

Kavi Chongkittavorn "ASEAN's New Challenges: A Stronger Secretariat" , *The Nation*, Monday, July 23, 2012, p. 14A.

Kavi Chongkittavorn (19 March 2012). "Japan is back on its feet again for the region" *The Nation*.

Kavi Chongkittavorn. "ASEAN Day Signals Region's Potential as Key Decisions Loom" *The Nation*. August 8, 2011. P. 13A

Kavi Chongkittavorn. "ASEAN's Dual Challenges: Development and Democracy" *The Nation*. May 23, 2011. P. 13A

Kosonen, Kimmo (2009, pp. 22-41). "Language-in-education policies in Southeast Asia: an overview" in

Mother Tongue as bridge language of instruction: Policies and experiences in Southeast Asia.

L

Lambas Lambas " Indonesia's Policy On ICT In Education " From www.unescobkk.org (26 December 2012).

Long S. Le (February 17th, 2011 Vietnam's state capitalism and the rise of Southeast Asia in East Asia Forum. Available online at <http://www.eastasiaforum.org/2011/02/17/vietnams-state-capitalism-and-the-rise-of-southeast-asia/#more-17441>

Le Hong Hiep (2012) Australia and Vietnam deepen their strategic relationship in East Asia Forum Available online at: <https://mail.google.com/mail/?shva=1#inbox/13632597bd8b86d7>

M

Malaysia Education Blueprint 2013-2025: Preliminary Report. Ministry of Education. September 2012.

Master plan for research development in the education sector 2011-2015 Phnom Penh, MoEYS, 2011, 13 p.

From http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Cambodia

Market Economy Best for Vietnam: Poll . *The Nation*. P. 14A, 18 April 2012

Members of EU: http://europa.eu/about-eu/member-countries/index_en.htm

Moving towards Asean community, Malaysia shows the way Read more:
<http://www.theborneopost.com/2011/08/09/moving-towards-asean-community-malaysia-shows-the-way/#ixzz1igYG0PYk>

Maria Monica Wihardja "Strengthening Indonesia's contribution to the G20",
<http://www.eastasiaforum.org/2012/05/05/strengthening-indonesias-contribution-to-the-g20/> [11 May 2012]

Malaysia: Towards greater Asean connectivity

<http://www.theborneopost.com/2011/10/30/malaysia-towards-greater-asean-connectivity/>

Malaysia ready to lead in setting university quality standards in Asean region – DPM

Source: <http://www.epakmag.com/?p=2840> [10 May 2012]

“Manila’s new provocations” in *Chaina Weekly*. July 6-12, p. 10

MINISTRY OF EDUCATION, YOUTH AND SPORT Master Plan for Research Development in the Education Sector 2011 - 2015

Available online at: <http://www.moeys.gov.kh/en/policies-and-strategies/73-policies/172-master-plan-for-research-development-in-the-education-sector-2011-2015.html>

Malaysia ranked top safest country, The Star/Asia News Network Mon, Jun 20, 2011
<http://news.asiaone.com/News/AsiaOne%2BNews/Malaysia/Story/A1Story20110620-284959.html>

Measuring the Information Society 2010 By International Telecommunication Union Source:
http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2010/Material/MIS_2010_without_annex_4-e.pdf

“Migrant Workers and The State” A regional agenda Rafendi Djamin Indonesia’s Representative to the ASEAN Inter-governmental Commission on Human Rights (AICHR) 11th Regional Conference on Migrant Workers in Asia: Policies and Practices in Social Sciences; Jakarta; 2011

Migrant Workers in Asia: Policies and Practices in Social Sciences; Jakarta, 14-15 July 2011

Max V. de Leon “Philippine education ranked 'poor'” From <http://www.abs-cbnnews.com/business/06/14/11/philippine-education-ranked-poor> (19 November 2012)

N-O

Novatny, Daniel & Portela, Clara (2012). EU-ASEAN Relations in the 21st Century: Strategic Partnership in the Making. London: Palgrave Mcmillan

Natapanu Nopakun “Revive Study Relations Between Thailand and the Philippines in *The Nation*, 26 May 2011.

National Journeys 2011 towards Education for Sustainable Development

<http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001921/192183e.pdf>

New members can bring fresh meaning to ASEAN by Kavi Chongkittitavorn, *The nation*, p. 13A, May 9, 2011.

No border conflict with Malaysia: Foreign minister

<http://www.thejakartapost.com/news/2011/10/11/no-border-conflict-with-malaysia-foreign-minister.html>

Outgoing Surin Urges ASEAN to ‘Think Regionally’ in *The Nation*, 10 January 2013, p. 1.

P-Q-R

PH basic education now follows K–12 curriculum From <http://www.manilatimes.net/photo-gallery/ph-basic-education-now-follows-k%E2%80%9312-curriculum/>

PIRLS 2006 International Report http://timss.bc.edu/pirls2006/intl_rpt.html (1 May 2012)

PERFECT 10 PARADISE: ASEAN tourist industry is booming with intra-ASEAN travelers

Veeramalla Anjaiah, The Jakarta Post, Jakarta | Tue, 09/27/2011 3:31 PM

From <http://www.thejakartapost.com/news/2011/09/27/perfect-10-paradise-asean-tourist-industry-booming-with-intra-asean-travelers.html>

Preparation for the ASEAN Community in 2015 *Thai Higher Education Review* Vol.X No.33 July-September 2010 Retrieved from <http://inter.mua.go.th/main2/article.php?id=132>

PAASCU hosts ASEAN-QA Assessor Training From <http://paascu.org.ph/home2012/?p=892> (29 November 2012)

Razeen Sally (March 13, 2009) 'ASEAN Charteritis' From <http://www.eastasiaforum.org/2009/03/13/asean-charteritis/> (13 September 2012)

Raymund Jose G. Quilop (March 2012) "Time for ASEAN to Take Nuclear Security Seriously"

in Global Asia. From http://www.globalasia.org/V7N1_Spring_2012/Raymund_Jose_G_Quilop.html

Roger, Benedict (2012). *Burma: A Nation at the Crossroads*. Random House.

Readiness Preparation of Educational Institutes for ASEAN Community From:
http://www.en.moe.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=365:readiness-preparation-of-educational-institutes-for-asean-community&catid=1:news&Itemid=42

Rudi Winandoko (19 March 2012). "What ASEAN Can Learn From the European Union Crisis" *The Nation*.

Robertson, Phil "Amid Secrecy, betraying Human Rights Asean Style" in *The Nation*, 14 May 2012, p. 13A.

Rizal Sukma (2012) "Domestic politics and Indonesia's international posture" in *East Asia Forum*

Available online at: <http://www.eastasiaforum.org/2011/10/18/domestic-politics-and-indonesia-s-international-posture/#more-22293>

S

"Singapore May Be Half Foreign By 2030: Govt (Population White Paper)" AFP Singapore, reprinted by *The Nation*, 30 January 2013, , p. 7A.

Simon Tay (20 March 2012). "ASEAN Needs a Coherent Policy on China and the US". *The Nation*, p. 13A.

Stephen P Groff (21 March 2012). "A Road to Prosperity?" *The Nation*, p. 12A.

Srath, Bo (2002) "A European Identity To the Historical Limits of a Concept" in *European Journal of Social Theory* 5(4): 387–401

"Survey says Thailand best attraction among ASEAN countries "

From <http://www.mcot.net/site/content?id=50f7cc68150ba01218000126#.UT3Oznn655Y> (11 มีนาคม 2556)

Southeast Asian Ministers of Education Organization; *Project Exemplar in Southeast Asia*. Bangkok. SEMEO, 2012.

Severino, C. Rodolfo (2008). *ASEAN*. Singapore. Institute of Southeast Asian Studies.

Shigeru Ozaki "Learning English as an International Lingua Franca in a Semi-English-Speaking Country: The Philippines" *Asian EFL Journal Professional Teaching Articles* Volume 53 July 2011

Seminar and Workshop on Readiness Preparation for ASEAN Economic Community in 2015

July 7th, 2011 at the Imperial Queen's Park Hotel, Bangkok

T

TOEIC TEST: Report on Test Takers Worldwide 2055. ETS.

Thein Sein: We Aim To Build Mature Democratic State. (Eleven Media) Reported by *The Nation*, Wednesday July 18, 2012, p. 6A.

Thel Thong. (1985). Language planning and language policy of Cambodia. In D. Bradley (Ed.), *Papers in Southeast Asian Linguistics* No.9, 9, 103-117. Pacific Linguistics, the Australian National University.

"The Soft Power behind Smiles" ၁၇၇ <http://www.weforum.org/sessions/summary/soft-power-behind-smiles> (1 မိဂ္ဂုဏာဗၤ 2555)

Thitinan Pongsudhirak "Obama's Southeast Asia visit: re-engaging with the region" From <http://www.eastasiaforum.org/2012/11/20/obamas-southeast-asia-visit-re-engaging-with-the-region/> (20 November 2012)

The East Asia Summit: High stakes for ASEAN

<http://www.thejakartapost.com/news/2011/11/19/the-east-asia-summit-high-stakes-asean.html>

The 2009 Population and Housing Census of Vietnam Source:
http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=599&ItemID=9788

Ten as One: Challenges and Opportunities for ASEAN Integration. ESCAP Report (2007)
<http://www.unescap.org/unis/asean/ten@one.pdf>

The search for a common language: Thai or Malay as 'Bahasa ASEAN'? Available online at
<http://asiancorrespondent.com/74196/thai-or-malay-as-%E2%80%9Cbahasa-asean%E2%80%9D/>
[February 20, 2012]

Tenth Malaysia Plan. Chapter 5: Developing and retaining a first-world talent base Kuala Lumpur, EPU, 2010, p. 192-243 From http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Malaysia (15 กรกฎาคม 2555)

THE MINISTRY OF EDUCATION STRATEGIC PLAN 2012 - 2017 Available online at
<http://www.moe.edu.bn/web/moe/resources/strategicplan> (3 มิถุนายน 2555)

The Millennium Development Goals Report 2010 by The United Nations
<http://www.un.org/en/mdg/summit2010/pdf/MDG%20Report%202010%20En%20r15%20-low%20res%2020100615%20-.pdf>

The myth of the Indonesian population boom

<http://www.thejakartapost.com/news/2011/06/28/the-myth-indonesian-population-boom.html>

U-V-W

UNCTAD, *Investing in Asia's Dynamism*. UNCTAD Division of Transnational Corporations and Investment Services of the European Commission, 1996, pp. 47-62.

UNPDF United Nations Partnership For Development Framework 2011-2015: Indonesia

Jakarta, United Nations, 2010

From http://planipolis.iiep.unesco.org/format_liste1_en.php?Chp2=Indonesia (15 July 2015)

University Course to Focus on ASEAN's Rich Socio-Cultural Identity Bangkok, 5 August 2011

Source: <http://www.asean.org/26527.htm>

Vietnam Population and Housing Census 2009 Education in Vietnam: An analysis of key indicators.
Ministry of Planning and Investment

“Why Study in Malaysia?” จ ๓๓ <http://www.malaysiauniversity.net/why-study-in-malaysia/>
(9 กรกฎาคม 2555)

World Development Indicators database, World Bank. Accessed on 9 July 2012.

Wong, M-H., 2011. Findings from 2010 ASEAN-BAC Survey on ASEAN

X-Y-Z

YANG RAZALI KASSIM (Friday, June 10, 2011) Asean Community: Losing Grip over Vision 2015?

Source: http://www.irrawaddy.org/article.php?art_id=21468&page=1 (12 January 2012)

ภาคผนวก (Appendix)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาเซียนและการศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน

1. ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล นักวิชาการและประธานกรรมการบริหาร บริษัท ไทยวิทัศน์ จำกัด
(สัมภาษณ์วันที่ 10 มิถุนายน 2554)
2. นายเทพชัย ห่อง ผู้อำนวยการ ไทยพีบีเอส
(สัมภาษณ์วันที่ 10 มิถุนายน 2554)
3. ดร. วรยุทธ แสงนภาพร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ สภาการศึกษา
4. ร.ศ. ดร. วิทยา จีระเดชากุล ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ (Director SEAMEO Secretariat: SEAMES)
(สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555)

บทสัมภาษณ์ ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล

ผู้วิจัย: ว่ากันเลขนะครับ ก่อนอื่นก็ต้องขอบคุณอาจารย์สมเกียรติเป็นอย่างสูงที่ให้โอกาสผมในการสัมภาษณ์นะครับ ก็เป็นการวิจัยทางการศึกษาและประเด็นที่ทำอยู่ก็ค่อนข้างที่จะหาคนที่ตอบคำถามยากพอสมควรและก็งานวิจัยที่มีอยู่ก็ไม่ค่อยมี ก็ขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้โอกาสช่วยเหลือ และก็คิดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการการศึกษาและการวิจัยการศึกษาเกี่ยวกับอาเซียนโดยรวม ก็ขอแนะนำตัว อย่างที่แนะนำไปแล้วนะครับ ก็สอนหนังสืออยู่ที่ม.ธุรกิจฯ งานวิจัยที่ทำหัวข้อก็คือการศึกษาการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ก็คือ 2015 งานวิจัยของผมมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 2 อย่าง อย่างแรกก็คือ เพื่อวิเคราะห์การเตรียมตัวหรือ preparation และความพร้อม readiness ของประเทศสมาชิก โดยมุ่งเน้นเฉพาะการศึกษา โดยดูว่าแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน อันนี้ไม่รวมประเทศไทยนะครับ มีความพร้อมและการเตรียมตัวในด้านการศึกษาอย่างไร มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอะไรบ้าง ในระบบการศึกษามีการสอนเกี่ยวกับอาเซียนเรื่องใดบ้างและสอนอย่างไร มากน้อยแค่ไหน และก็มีการผลิตบัณฑิตเพื่อรองรับการรวมตัวของประชาคมอาเซียนอย่างไร และวัตถุประสงค์ที่สอง เพื่อเป็นการเปรียบเทียบโดยดูความเหมือนและความแตกต่างในการสร้างประชาคมระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรปหรือ EU โดยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาตลอดจนแนวทางในการรับรู้และการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพยายามสร้างประชาคม มีบทเรียนอะไรบ้างที่กลุ่มอาเซียนสามารถเรียนรู้จากปัญหาและการดำเนินงานของ EU งานวิจัยของผมเป็นงานวิจัยเชิงเอกสารนะครับ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ก็เป็นงานวิจัยที่ไม่มีเงินสนับสนุนมากมายนัก และก็จริงๆ Ideally มันก็ควรจะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อที่จะไปศึกษาในประเทศทั้ง 9 เพื่อศึกษาโดยละเอียด แต่ว่ากรอบเวลาในการวิจัยก็มีเพียงแค่แปดเดือน ผมพยายามไม่ให้เกินภายใน 8 เดือน ซึ่งผมก็ทำมาได้ครึ่งทางก็ 4 เดือนแล้ว ก็ยังมีจำกัดใน conference อยู่อีกเยอะ ดังนั้นข้อมูลในการวิจัยที่มีอยู่ของผมก็ใช้ข้อมูลจากสองแหล่งก็คือ พวกบรรดา text ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพวกจากทาง Internet หรือว่าสิ่งพิมพ์ทุกรูปแบบ แล้วก็จะเสริมด้วยทัศนะของผู้เชี่ยวชาญก็อย่างเช่นอาจารย์เป็นต้นครับ

ประเด็นแรกที่ผมอยากจะถามก็คือ เอาเรื่องที่เห็นชัดเจนก็คือในมุมมองส่วนตัวของท่าน อยากจะทราบทัศนะ อยากจะทราบมุมมองกว้างๆว่า การที่บทบาทอาเซียนหรืออาเซียน ชาเตอร์ กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานหรือ Working language ของประชาคมอาเซียน ก็มีนักวิชาการบางคนวิจารณ์บอก

ว่าข้อกำหนดดังกล่าวว่า ข้อที่ว่านี้เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารในชุมชนของชาวอาเซียนมากกว่าที่จะเป็นการช่วยส่งเสริมให้คนสื่อสารกันเพื่อเข้าใจระหว่างกัน การกำหนดให้ English is the only ASEAN language เป็นปัญหาในตัวเองกว้างหรือเปล่าในทัศนะของท่าน ท่านมีทัศนะอย่างไรเกี่ยวกับประเด็นนี้ แล้วถ้าในส่วนของ language quality ของอาเซียนควรจะเป็นอย่างไร

ดร. สมเกียรติ: ไม่เป็นปัญหาหรอกครับ เข้าใจผิดมั้ง เขาไม่ได้บังคับให้คนอาเซียนพูดภาษาอังกฤษ แต่เป็นภาษาทางการในการที่จะประชุมทำงานร่วมกัน เจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง ผู้นำระดับต่างๆตั้งแต่ระดับล่างจนถึงระดับบนที่จะต้องประชุมหารือแลกเปลี่ยนทำงานงานร่วมกัน ก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษอยู่แล้ว คือไม่ต้องกำหนดยังงี้ก็ต้องใช้ นอกนั้นก็ประชาชนทั่วไป ถ้าเกิดจะประชุมหารือกันในภาคพลเมือง หรือว่าประชาสังคม เขาก็ต้องพูดภาษาอังกฤษอยู่แล้ว ไม่งั้นเขาก็พูดกันไม่รู้เรื่อง แต่ว่าถ้าเขาเกิดจะพูดภาษาอะไรกันรู้เรื่องก็ไม่มีใครว่าอะไรหรอกครับ บทบาทอาเซียนมิได้บอกว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาของประชาคมอาเซียน เป็นภาษาที่คนอาเซียนใช้เป็นทางการ ก็ไม่มีปัญหาอะไรเลย ถึงยังงั้นคนในระดับที่จะทำงานร่วมกันอย่างเป็นทางการก็พูดภาษาอังกฤษได้อยู่แล้ว ก็ทำให้อาเซียนติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกสะดวกขึ้น เพราะว่าเวลาบันทึกประชุมก็เป็นภาษาอังกฤษที่จริงมันเป็นเรื่องอัตโนมัติอยู่แล้ว ไม่มีอะไรต้องมาวิตกวิจารณ์ ส่วนประชาชนที่จะมีบทบาทในเชิงผู้นำของอาเซียนก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษได้ โลกปัจจุบันนี้ไม่ต้องเขียนบทบาทอะไร เขาก็พัฒนาตัวเองด้วยภาษาอังกฤษอยู่แล้ว เพราะภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาของชาวอังกฤษ หรือชาวตะวันตก หรือฝรั่ง ภาษาอังกฤษปัจจุบันนี้เป็นภาษาของโลก ภาษานานาชาติจึงเรียกกันว่า International English ก็คือทุกประเทศ ทุกคน ทุกชาติใช้ภาษาอังกฤษตามที่ตัวเองใช้ได้ ออกเสียงตามสบาย แต่ไวยากรณ์จะยังงั้นก็ อาจจะประดิษฐ์ไวยากรณ์ใหม่ก็ได้ ไม่มีปัญหา ไปดูภาษาอังกฤษในยุโรป ในเอเชีย สิงคโปร์ มาเลเซีย ในคาริเบียน ก็ International English ก็ไม่มีประเด็นที่จะต้องห่วงใยอะไรเขา

ผู้วิจัย: ก็ประเด็นต่อมา ขอขอบคุณครับอาจารย์ คือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาเซียนเอง จริงๆตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในฐานะที่เป็นปัจจัยในการส่งเสริมในการสร้างประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จตามปณิธานและเจตนารมณ์ของอาเซียน ก็คือเพื่อความมั่นคงและความผาสุกร่วมกัน การมีชุมชนที่มีสันติภาพเป็นประชาคมที่สมาชิกมีความห่วงใย sharing and sharing society เพื่ออาทรซึ่งกันและกัน การสร้างสังคมที่พึงปรารถนาเพื่อความผาสุกร่วมกัน เท่าที่ผ่านมอาเซียนก็ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก อาเซียนก็ได้ตระหนักดีว่าการพัฒนาคน โดยผ่านการศึกษาคือกุญแจที่จะนำกลุ่มอาเซียนไปสู่

ความสำเร็จ อย่างในเอกสารก็มีภาพอย่างเช่นรถ ในหมวดนี้ก็มีการระบุให้ประเทศสมาชิกส่งเสริมให้เกิดความถนัดรู้แห่งอาเซียน และความเป็นประชาคม ปฏิญญาหัวหินเมื่อปี 52 ก็กล่าวถึงเรื่องนี้ในการที่จะสร้างความร่วมมือในการศึกษาเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และแม้กระทั่งล่าสุด การประชุมอาเซียนครั้งที่ 5 ที่สิงคโปร์ก็มีการย้ำถึงความสำคัญในการศึกษาว่าเป็นปัจจัยที่จะทำให้การสร้างสมาคมอาเซียน ประชาคมทั้ง 3 ได้แก่ เศรษฐกิจ ความมั่นคงของสังคมและวัฒนธรรมประสบความสำเร็จ ผมอยากทราบทัศนคติของอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จตามที่อาเซียนมุ่งหวัง การศึกษาที่วันนี้ควรจะมีการศึกษา โดยมีเนื้อหาหลักๆเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง มีรูปแบบ ควรจะมีรูปแบบและวิธีการในการจัดการอย่างไร

ดร. สมเกียรติ: อันนี้เป็นความเห็นส่วนตัว ถ้าเป็นแนวนโยบายความตกลงมีมากันเป็นระยะๆ สุดท้ายก็อย่างที่อาจารย์ว่าก็เป็น ปฏิญญาที่หัวหินที่กระทรวงศึกษาไทยร่วมกันผลักดันเรื่องความสำคัญนี้ ใครๆก็รู้อยู่แล้วว่ามันสำคัญ ถ้าเป็นความเห็นส่วนตัวว่าในอาเซียนควรจะศึกษากันอย่างไรหรือหลักสูตรอะไรอย่างนี้นะ เท่าที่ผมได้มีโอกาสคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในบางประเทศ เวลาเดินทางไปทำข่าวหรือไปสัมภาษณ์บุคคล เรื่องที่หนึ่งก็คือทุกประเทศเห็นพ้องต้องกันว่าจะต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเป็นพื้นฐานไม่ใช่เฉพาะในระบบโรงเรียนมหาวิทยาลัย หรือหลักสูตรเป็นทางการเฉพาะพลเมืองทั่วไปก็ด้วยที่จะต้องมีความตระหนักรู้ในภาษาไทย เดี่ยวนี้เข้าใจคำนี้คือ Awareness จากกระทรวงต่างประเทศ คำว่าตระหนักรู้ในเนื้อหาเรียน ที่นี้ปีการศึกษาสาธิตระหว่งไปเลย จะต้องรู้ว่า weird คืออะไร เป็นมาอย่างไร มีความสำคัญอย่างไร ทำไรกันอยู่แล้วก็ต้องถูกโยงกับชีวิตของแต่ละคนเนี่ยอย่างไร เราก็ต้องรู้ว่ามันสำคัญ คือเรื่องนี้มันสำคัญจริงๆ และเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ที่สุด ก็คือต้องตระหนักรู้ต้องรู้ว่ามันสำคัญไม่ใช่รู้ว่ารู้สึกว่าเป็นเรื่องของรัฐบาล ราชการ กระทรวงต่างประเทศ องค์กรที่เกี่ยวข้อง ชุมชนพัฒนา แล้วก็เลิกกันไป นี่ไม่ใช่เหมือนเมื่อ 40 ปีที่แล้ว ตอนนั้นก็คิดว่าตัวเองเนี่ยจะก้าวไปข้างหน้าหรือจะถูกกลับไปถอยหลังลงไป แข่งกับเขาไม่ได้ ความรู้พื้นฐานต้องรู้ทุกหลักวิชาชีพตั้งแต่เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา บัณฑิต ไปจนถึงประชาชน ชาวไร่ ชาวนาต้องเข้าไปสู่เวทีการค้าเสรีเพื่อการแข่งขันว่าอยู่ในกรอบมาตรฐานของการผลิตสินค้าทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นสินค้าและบริการ ผลิตภัณฑ์การเกษตร การตระหนักรู้ในข้อมูลทั่วไปว่าอาเซียนคืออะไร และตัวเองอยู่ตรงไหน ควรจะทำยังไงสำคัญนะครับข้อที่หนึ่ง

ข้อที่สองก็เฉพาะกลุ่มอาชีพ ควรจะรู้ว่าตัวเองจะมีบทบาทและจะสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันหรือร่วมมือกันเป็น Network เครือข่ายในอาเซียนอย่างไร ทุกอาชีพจะได้รับผลกระทบจากการเจรจาระหว่างอาเซียนด้วยกันเอง ที่จะกำหนดมาตรฐานวิชาชีพว่าอาชีพนี้ต้องทำยังไง มาตรฐานยังไงเป็นระยะๆไปเรื่อยๆ

ถ้าดูจากกรอบการเจรจาทุกๆ 2 ปี จะถูกเอาเปรียบบ่อยๆ นะครับ เพราะฉะนั้นการศึกษาหาความรู้ก็ ถ้าตัวเองอยู่ในอาชีพนี้จะเติบโตแข่งขันก็เป็นเรื่องใหญ่ ทำเองก็ลำบาก เท่าที่ผมตามหาดูไปคุย ไปร่วมเสวนา อภิปรายกับพวก SME ในต่างจังหวัด พอบอกให้อ่านหนังสือภาษาอังกฤษเขาก็ไม่อ่านละ บอกถ้าบรรยายครวหน้าห้ามแนะนำให้อ่านหนังสือ ผมก็บอกมาก่อนอื่นคุณก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ไม่งั้นคุณก็ไม่มีเครือข่ายในการผลิต SME คุณผลิตอยู่คนเดียวคุณไม่มีเพื่อนที่อินโด มาเลย์ เลยนีย เคียวก็สู้เขาไม่ได้ ก็ไม่รู้ว่าเขาจะพัฒนาอย่างไร แต่ว่ากลุ่มอาชีพต่างๆ เนี่ยต้องแสวงหาก็คือเป็นหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นหอการค้า กรมอุตสาหกรรม อะไรพวกนี้ที่จะต้องแนะนำคนที่อยู่ในกลุ่มที่จะช่วยตัวเองให้รับผิดชอบ ก็รัฐบาลจะต้องให้ข้อมูล กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศก็ทำอยู่ กระทรวงแรงงานก็ทำอยู่ แต่อาจจะยังไม่กระตุ้นถึงขนาดให้รู้ว่าเนี่ยสำคัญนะ กลุ่มที่สองคือความรู้เพื่อตั้งตัวเองไปแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน นอกนั้นแล้วก็ผมคิดว่า ประชาชนทั่วไปที่อาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องอะไรมากมายในอาเซียนเช่น อาชีพการงานก็ไม่ต้องไปแข่งขันเขา แค่ไปเที่ยวไปเตร่อย่างเนี่ย คือคนทั่วไปที่ใช้ชีวิตโดยอิสระเช่น วัลย์อย่างผม เกณีย คนแก่หรือเด็ก ผมคิดว่าการศึกษาหาความรู้เพื่อความมีสุนทรีย์ในชีวิต ศิลปวัฒนธรรมในอาเซียนต่างๆ ก็ควรจะศึกษาได้ด้วยการเดินทางเที่ยว หาเพื่อนสร้างเครือข่ายโดยไม่ต้องผลิต ไม่มีประโยชน์อะไรมาเกี่ยวข้อง ให้รู้จักว่าอาเซียนสวยงาม มั่นนำอยู่ มั่นนำคุณ มั่นนำเที่ยว หรือว่ามีทุกข์ สุขอะไร สลัมอยู่ที่ไหน อันนี้ก็คือว่าไปเที่ยว จบแล้วก็จะเหลือกลุ่มแท้ๆ กลุ่มหลักก็คือกลุ่มในสถาบัน ที่จริงผมควรจะพูดกลุ่มนี้ก่อนด้วยซ้ำไป แต่ว่ากระบวนการศึกษาที่สำคัญที่สุดก็คือการศึกษาอย่างเป็นทางการในระบบ ตั้งแต่โรงเรียน เด็กนักเรียนตั้งแต่อนุบาลไปเลยจนกระทั่งถึงมหาลัย แต่ว่าในระดับ โรงเรียนจนถึงมัธยมปลายเนี่ยจะต้องปรับหลักสูตรไม่ใช่บอกว่าควรจะ จะต้องปรับหลักสูตร เขียนหลักสูตรกันใหม่ ว่าจะต้องเอาอาเซียนมาเป็นวิชาหนึ่งหรือจะสอดแทรกยังไง หลายประเทศที่เห็นตำราเขาเขียนกันแล้วเนี่ย เขาไม่สอดแทรกอย่างเดียว เขาแยกเป็นเล่มเป็นตำราเป็นวิชาเลย แทนที่เด็กนักเรียนจะเรียนเพื่อนบ้านของเราเป็นตำรา เดียวนี้มันไม่มีเพื่อนบ้านของเราแล้ว มันมีเป็นวิชาสร้างเสริมประสบการณ์อะไรพวกนี้ มันจะต้องมีวิชาอาเซียนให้รู้จัก 10 ประเทศ พวกเศรษฐกิจ สังคม ตั้งแต่พื้นฐานในระดับชั้นอนุบาล ประถม ไปจนถึงมัธยม แล้วแต่จะออกแบบหลักสูตรให้แน่น ให้ง่าย ให้อายุง่ายตามลำดับ พอไปถึงระดับมหาลัยแล้วเนี่ยมันก็เป็นทางเลือก รัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ เพราะฉะนั้นในระดับมหาลัยเนี่ยมันก็จะมีการเรียนแทรกอยู่เสมอ เศรษฐกิจก็ต้องมีการเมือง วิศววะ มีหมด เพราะฉะนั้นอาเซียนอยู่ทุกหัวระแหง มหาลัยต้อง โรงเรียนต้องหรือกระทรวงศึกษาธิการต้องปรับหลักสูตรพวกนี้ให้ได้อย่างเป็นทางการ ที่เห็นบ้านเรานี้เนี่ยการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ใช้เวลามาก จนบัดนี้ก็ยังไม่มีมีการปรับหลักสูตร ทีนี้ที่ผ่านมามาตั้งแต่ 2-3 ปีแล้ว และเราเป็นคนร่างปฏิญญาอีกต่างหาก กระทรวงศึกษาธิการร่างปฏิญญาดงาม คงร่างเองไม่ก็คน จำได้เขาเชิญผมเป็นกรรมการแล้วก็ไม่เรียกประชุม อยู่ๆ เขาก็ร่างเสร็จ ก็ร่างกันไม่ก็คน แล้วปัจจุบันนี้ก็ได้ปรับโครงสร้างในการปฏิรูปการศึกษาเพื่ออาเซียน คือยังไม่ได้ทำหลักสูตรแต่ว่าได้ทำโครงการนำร่อง โรงเรียนนำร่อง

โรงเรียนในโครงการมีอยู่ 40 โรงเรียน मैंผมเคยไปคูที่ลพบุรีเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ก็ดีมาก แต่พอเอ่ยค่านำร่องปั๊บ แสดงว่าไม่พร้อมที่จะทำ กลุ่มทั้งหมด 3-4 หมื่น โรง กว่า 4 หมื่นโรงละ मैंทุกระดับนะครับ เพราะฉะนั้นอันนี้ไม่ไหวแล้ว ถ้าขึ้นนำร่องอยู่ मैंจะได้ 40 โรงเรียนเพราะนำร่อง คุณก็ได้ 40-50 โรงเรียนนะ แล้วประเทศไทยมีตั้ง 4 หมื่นโรงเรียน ไม่ได้ครับคือ मैंจะต้องปฏิรูป ปฏิวัติงบประมาณแล้วก็จัดศูนย์อาเซียนศึกษาในทุกโรงเรียนไว้หนึ่งห้องอย่างที่ว่าโรงเรียนที่ผมไปคูนี้ โรงเรียนสมุทรสงคราม พิบูลวิทยาลัย ลพบุรี แล้วก็ส่งนักข่าวไปคูที่เมืองสุรินทร์ คือไอ้ที่นำร่องดีเพราะเขาได้งบประมาณแล้วครูบาอาจารย์ก็ใช้ได้พูดภาษาอังกฤษคือ मैंต้องไม่เลือก मैंต้องมีทุกโรงเรียน วิธีที่จะทำให้ मैंทันปี 2558 คือ ทุกโรงเรียนต้องมีโครงการศูนย์เรียนรู้เรื่องอาเซียนหนึ่งห้อง อย่างห้องสมุดหรือห้องกิจกรรมแล้วก็สอดแทรกหลักสูตรขณะที่ ยังไม่ได้แก้ไขหลักสูตร ซึ่งโรงเรียนนำร่องเขาบูรณาการ ำ เขาได้รับคำสั่งบูรณาการ ครูทุกคนก็กระตือรือร้น สอดแทรกหมดจนไม่ต้องไปเขียนหลักสูตรใหม่ ซึ่งเด็กก็จะเก่ง แต่ก็เก่งแค่ 40 โรงเรียน อย่างนี้ไม่ได้ อันนี้เป็นเรื่องใหญ่ น่าจะเริ่มตั้งแต่โรงเรียนแล้ว ไม่ใช่มีขมปลายด้วย คือ मैंต้องทุกโรงเรียนที่ต้องทำและต้องทำการใหญ่ ส่วนระดับมหาลัยผมก็ไม่ได้หวัง เพราะถ้าปูพื้นระดับโรงเรียนแล้วเนี่ย มหาลัยก็เป็นทางเลือกเป็นวิชาเลือก ถ้าจะหาความรู้เพิ่มก็ไม่ต้องเรียนก็ได้ ก็อ่านก็ได้ เพราะเรื่องอาเซียนเนี่ยไม่เห็นต้องเข้าโรงเรียน ถ้าเราโตแล้วก็อ่าน ถ้าสนใจแต่ถ้าเราประกอบอาชีพเนี่ยเราก็ต้องเคลมตัวเองให้ได้ครับ

ผู้วิจัย: ขอบคุณครับอาจารย์ ประเด็นต่อมา ให้อาจารย์ช่วยให้ทัศนะโดยการมองไปที่ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศอื่นๆ ในรอบๆ บ้านที่เป็นเพื่อนบ้าน โดยในภาพรวมยกเว้นประเทศไทย อยากให้อาจารย์ช่วยให้ทัศนะเกี่ยวกับพื้นฐานว่าประเทศอื่นๆ มีความพร้อมและเตรียมตัวอย่างไรบ้าง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาจจะเริ่มจากประเทศ MC LB ก่อนการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษาของเขาเนี่ย เท่าที่อาจารย์พอทราบ मैंอาจจะเป็นอย่างไ

ดร. สมเกียรติ: คืออันนี้แค่ฉาบฉวยเท่านั้นเองสำหรับผม อาจจะรู้ น้อยกว่าอาจารย์ด้วยซ้ำไป คือผมเพียงแต่ท่องเที่ยว ถ่ายทำ สัมภาษณ์ เวะที่นู่นที่นี้ แล้วก็เจอรัฐมนตรีศึกษา รู้สึกเจอคนเดียวที่ได้นั่งสัมภาษณ์ที่ลาว รัฐมนตรีช่วยศึกษา แล้วก็รัฐมนตรีว่าการศึกษาอีก 10 ประเทศก็ได้สัมภาษณ์แบบลูกน้องสัมภาษณ์ मैंก็ฉาบฉวยมาก แต่ว่าได้รับอารมณ์ความรู้สึกบ้างเล็กน้อย คุยกับอธิการ รองอธิการจากมหาลัยที่บรูไนอะไรอย่างเนี่ย เด็กนักศึกษา เพราะฉะนั้นความรู้พื้นฐานผมอาจไม่มากพอที่จะตอบคำถาม professional แบบนี้ได้ แต่ให้ความเห็นคร่าวๆ ได้ คนที่จะตอบได้ดีคงเป็นพวกกระทรวงศึกษาเพราะเค้าจะประชุมสัมมนากันบ่อยๆ

ก่อนอื่นเท่าที่เจอ ก็พบว่าประเทศ CLMV เนี่ยต้นต้วมากกว่าคนอื่นไม่ได้แปลว่าผมมีข้อมูลละเอียดคียบแต่ว่าอย่างปีแรกที่ไทยเป็นประธานอาเซียนปี 2008 เข้า 2009 กระทรวงศึกษาธิการลาวโดยท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงก็ให้สัมภาษณ์ผม นั่งคุยกันที่เวียงจันทน์เนี่ย ท่านก็บอกว่าตำราเสร็จแล้ว ตำราสำหรับมัธยม มัธยม ม. 2 ม. 4 อะไรพวกเนี่ย แล้วก็มีการค์ให้ผมมาดู ก็อปปี้ออกมา ตอนนี่เขาก็พิมพ์เล่มกันแล้วละ ก็คือลาวเนี่ยเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้มีหนังสือว่าด้วยเรื่องวัฒนธรรมลาวและอาเซียนเป็นหนังสือสำหรับชั้นมัธยม มัธยม กลางๆก็จะเป็น ม. 2 ม.3 ม.4 อะไรอย่างเนี่ย ผมก็เอาร่างหนังสือเล่มนั้นมาก็อปปี๊ ใช้เขียนบทแล้วก็อย่างที่เห็น ป่านนี้ก็ไปไกลแล้วถ้าเป็นประเทศอย่าง T-Cambodia เนี่ยไม่รู้จักเลย ไปเขมรก็ไม่ได้มีโอกาสไปที่โรงเรียนเลยไม่รู้ว่าเขา ทำอะไรกันที่เขมร หาข่าว สัมภาษณ์ ถ่ายทำยากมาก ส่วนใหญ่เขาก็จะพาไปที่ Propaganda ประเภททุ่งสังหาร ทุ่งสะเลง คุก เพราะฉะนั้นผมจะไม่รู้ว่าพวกเขมรเนี่ยเขาเตรียมพร้อมยัง ใจ แล้วพม่าก็เป็นประเทศหนึ่งที่ไม่ยอมให้เราถ่ายทำโรงเรียนแม้แต่แห่งเดียว เจอ โรงเรียนตั้งกล้องเขาไม่ให้ถ่าย แล้วก็จึงไม่มีความรู้เรื่องเด็กนักเรียน ยกเว้นเจอเด็กขี้จักรยานข้างถนนแล้วก็ถ่ายๆ ไป แล้วเด็กก็ดูเหมือน ไม่รู้สิ ก็เหมือนเด็กไทยต่างจังหวัด ถ้าเป็นที่เวียดนามประเทศตรงของผมก็จะได้เข้าไปเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยแห่งชาติที่ฮานอย ได้เยี่ยมชั้นเรียนภาษาไทย นักศึกษาปีที่ห้าที่มีหลักสูตรเรียนภาษาไทย ก็สะท้อนให้เห็นว่าเวียดนามเนี่ยทั้งที่ฮานอยแล้วเราก็ตาม ไปดูอีกกลุ่มที่ใช้จ้อนเนี่ย โฮจิมิน ซิตี เรื่องเดียวกัน แต่ว่าการเตรียมพร้อมของเยาวชนที่จะจบมหาลัยที่อยากจะบูรณาการเรียนส่วนหนึ่งก็จะเรียนภาษาต่างประเทศนั้นคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษก็จริง ก็เรียนกันแล้วก็มาเที่ยวเมืองไทย ฝึกใช้ภาษา ซ้อปิ้ง เดินทางแล้วก็เข้าชั้นเรียน เข้าค่าย ภาษาอังกฤษ เราก็ตามไปดู มันก็ได้รับความประทับใจว่า อันนี้คงจะหมายความว่ามหาวิทยาลัยของเขาเตรียมเต็มที่มีนักเรียนนักศึกษาประมาณสัก 30 คน ก็ที่ฮานอย เท่ากันๆจากที่โฮจิมิน ซิตี แล้วนับภาษาอะไรกับภาษาอื่นๆที่เราไม่รู้ ไม่ได้เขียน ที่ผมได้ไปดูไปเจอนักศึกษาไทยระดับปริญญาเอกนั่งในวิหารรณคดี เวียดนามผมก็เลยถามว่า แล้วอาจารย์ก็กลับมาสอนที่มหาลัยของผม ก็ถือว่าเวียดนามต้นต้วที่จะปรับตัวเองเข้าสู่กระแสอาเซียนที่วัด แล้วผมก็ไปที่บรูไน ได้เยี่ยมชมมหาวิทยาลัยแห่งเดียวของเขาก็คือมหาลัยบรูไน ซิตี บรูไน อิสลาม ยูนิเวอร์ซิตี ก็ได้คุยกับนักศึกษา อาจารย์ ท่านอธิการ แล้วก็อาจารย์ที่ดูแลด้านการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ ก็พบว่าบรูไนเป็นประเทศเล็กๆ ไม่ค่อยมีปัญหาในการทำความรู้จกกับอาเซียน วันเดียวก็เดินไปถึงหมดแล้ว เพราะฉะนั้น บรูไนเป็นประเทศที่ปรับตัวได้เร็วในการที่ให้ความรู้ บรูไนรู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนเป็นประธานอาเซียน แล้วก็จัดการหลายๆอย่าง ประเทศเล็กๆแต่ก็จัดใหญ่ได้ นักศึกษาบรูไนที่ผมได้มีโอกาสสัมภาษณ์ พูดคุยเนี่ยก็ทันสมัย เพราะว่าส่วนใหญ่ศึกษาบรูไนเรียนต่างประเทศกันหมด คือไม่ได้เรียนในบรูไนแต่เรียนระดับโรงเรียน แล้วก็รัฐบาลก็ส่งไปเรียนทั่วโลก ใครอยากไปเรียนที่ไหนก็ไป พอมีมหาลัยแห่งชาติบรูไนขึ้นมาก็มีส่วนหนึ่งที่เรียนระดับปริญญาตรีแล้วก็ไปต่อโท แล้วรัฐบาลก็ส่งไป เพราะฉะนั้นคนพวกนี้พอกลับมาจะมีความเป็นสากลไม่ต้องห่วงเลยว่าเขาจะรู้เรื่องอาเซียนหรือต้องปรับ เขาก็ปรับตัวสุดๆ ประเทศเล็กนิดเดียว เพราะฉะนั้นก็ต้องรองรับการเติบโตของอาเซียนได้อย่างสบายๆ แล้วถ้าไปดูการปรับตัว

ของคนรุ่นใหม่ที่จะพบว่า จะออกมาในแนวสิงคโปร์ คือความคิด ความอ่านทันสมัย พุดจาต่างๆ แต่ไม่ได้แปลว่าจะละทิ้งความเป็นอิสลาม ผมได้มีโอกาสคุยกับอาจารย์เขา เขาก็ไม่ได้เป็นห่วงเพราะโลกโลกาภิวัตน์คือการปรับตัว แต่ว่าถ้าทางประเพณี วิถีคิด วิถีชีวิตเนี่ยเป็นแบบอิสลาม แบบอนุรักษนิยมก็ยังคงอยู่ แต่ก็ปล่อยให้คนหนุ่มสาวเติบโตกันไป ไปเยี่ยม โรงเรียนระดับประถม มัธยมก็รู้สึกก็ เด็กๆ ร่าเริงดี นี่ก็เพียงแค่ประสบการณ์ ที่สิงคโปร์มีโครงการไทยโปรแกรม หรือภาษาอื่นๆ ในอาเซียนมีมานานแล้วเพราะไทยโปรแกรมรวมปีนี้ 13 ปีแล้วมั้ง ผมไปตอนที่เขาฉลอง 10 ปี ไทยโปรแกรม พบว่านักศึกษาที่ national university Singapore เนี่ยที่เรียนภาษาไทย เข้าโปรแกรมไทยเนี่ย พุดไทยเหมือนพวกเราเป๊ะเลย แล้วก็สำเนียงอ่อนโยน อ.สมเกียรติคะ อะไรอย่างเนี่ย คือมันเหมือนคนไทยเลย แล้วทำงานสถานทูตไทยสองคน ถ้าไม่ถามก็ไม่รู้หรือว่าเป็นไทยหรือว่าสิงคโปร์ ก็เหมือนสาวจีนที่น่ารัก สุภาพ ก็สิงคโปร์พร้อมอยู่แล้วที่จะรู้จักหรือแม้กระทั่งเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยให้กับคนอื่น เขาก็ครอง มาเลเซียผมก็ได้เข้าไปนั่งคุยกับนักศึกษา University Malaya หรือ University Zen หรือ ตาล มาลายา ก็เข้าไปคุยกับนักวิจัยปริญญาเอกกับนักศึกษาแต่ก็ไม่ได้อะไรมากมายนัก ยกเว้นว่ารู้ว่าอารมณ์ความรู้สึกเป็นยังไงแต่ได้คุยได้สัมผัสงานทนายกรัฐมนตรี อัมหมัด บิลคาวิ ตอนนั้นท่านเป็นนายกอยู่ ตอนนี้ปลดตำแหน่งแล้ว มีเวลาคุยกับท่าน 15 นาที ท่านก็บอกว่าชาวมาเลเซียไม่พร้อม ไม่รู้จักอาเซียน ไม่มี ยืนยันแล้วว่าคนมาเลเซียรู้จักอาเซียนโดยภาพรวมพอใจแล้วก็ตื่นตัว แล้วก็มาเลเซียก็เหมือนอินโดนีเซียคือเป็นประเทศที่รวมก่อตั้งอาเซียน พอเวลาคุยกันเรื่องอาเซียนท่านนายก อาเซียนก็ถือว่าเป็นหัวใจนโยบายต่างประเทศของมาเลเซียที่แท้จริง ยิ่งกับไทยก็เป็นมิตร เป็นมิตรกันมาตั้งแต่ยาวนานก่อนอาเซียนด้วยซ้ำไป ซึ่งการรับรู้ของสาธารณชนเรื่องอาเซียนอยู่ในระดับที่ท่านนายกรัฐมนตรีก็นั่งคุยได้ ผมก็รู้ท่านนั้น แล้วอินโดนีเซียเนี่ยได้ไปเยี่ยมชมกิจกรรม Exhibition ASEAN ที่นักศึกษาเขาจัดอยู่ก็เหมือนพวกมหาลัยเราจัดกิจกรรมก็คือเด็กที่ทำกิจกรรมก็ active ดี พุดคุย เสวนา พุดคุยกับผม ไม่ใช้มหาลัยใหญ่ไม่เคยไปเยี่ยมมหาลัยแห่งชาติ เป็นแต่มหาลัยเล็กที่อยู่ในเมืองแล้วก็มีการที่เล่นเรื่องอาเซียนมาจากคอนซง เขาก็คุยได้ดี เขา active ดี อินโดนีเซียไม่ต้องเป็นห่วงเขาหรอกเพราะว่า เขามีความภูมิใจว่าเขาคือผู้นำอาเซียน เขาเป็นผู้นำอาเซียนในแง่ที่ว่า อันนี้ก็อ้างคนที่ผมได้ไปสัมผัสก็ได้สัมผัสหลายคน คนที่มีความสำคัญเช่น รัฐมนตรีพาณิชย์ รัฐมนตรีต่างประเทศคนก่อนแล้วก็อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศ ผู้ยิ่งใหญ่ทางด้านกรต่างประเทศ อาลี อาลาตัส ก่อนที่แกจะติดคุกสักเดือนกว่าๆ ก็ได้สัมผัสท่าน แต่ได้ความรู้สึกรวมว่าอาเซียนคือ corner stone of Indonesia current policy คุยกับใครถ้าเจอประโยชน์อาเซียนเป็นกฎหมายที่สำคัญในนโยบายต่างประเทศของอินโดนีเซีย corner stone ก็คือทางนักประวัติศาสตร์ของไทยใช้คำว่ากฎหมายก็พวกอาจารย์สุนทร ผมก็ถือปีค่าแกมาใช้ corner stone ไม่รู้เขาเรียกว่าอะไร เพราะฉะนั้นอาเซียนคืออินโดนีเซียเพราะเขารวมก่อตั้งกับไทย แล้วตอนนี้ก็เริ่มอะไรหลายๆอย่าง ประชุมครั้งแรกก็เขา แล้วเขาก็ได้อาสาเป็นเจ้าภาพให้ที่ทำการบ้าง สำนักงานต่างๆ สำนักเลขาธิการอาเซียน ก็พอกๆกับไทยคือเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง ไทยอาจจะได้เครดิตสูงเพราะว่าริเริ่มเอเชียอาเซียน เสร็จแล้วอินโดนีเซียก็ประคอง

เพราะว่าเขาเป็นประเทศที่ใหญ่กว่าก็จะช่วยคู่ช่วยอะไร เพราะฉะนั้นการศึกษาความรู้เรื่องอาเซียน ถ้าถามผู้นำ เขาจะ เขาก็พอใจ แต่ผมไม่คิดหรือว่ามันจะเป็นอย่างที่เขาพูด เพราะว่าคนในอินโดนีเซียทั้งประเทศจะมีการตระหนักรู้เรื่องอาเซียนเพราะว่า ประชากรมากมายมหาศาล 200 กว่าล้าน ประชากรมากขนาดนั้นแล้วก็ยากจน ระดับเศรษฐกิจก็ยิ่งต่ำกว่าเรา เพราะฉะนั้นการที่ชาวบ้านจะมารับรู้เรื่องอาเซียน ก็สัมภาษณ์ท่านอาลี อาลาตัส ท่านก็คุยกันสนุกกับเราก็บอกว่า อย่างอินโดนีเซียต้องใช้เวลาอีกเยอะที่จะให้ประชาชนทั่วไปรู้เรื่องอาเซียนเพราะว่าชาวบ้านยากจนก็เหมือนบ้านเราแล้วก็ประชานิยมก็ยังไม่เข้าที่เท่าไร ทุกวันนี้อาจจะดูดีขึ้น แต่ก็คือคอร์รัปชัน ยังไม่โปร่งใส มันเหมือนประเทศกลางๆอย่างในอาเซียน อย่างเราเนี่ย ก็อินโดนีเซียก็จบแค่นั้น มีอะไรอีกล่ะ ฟิลิปปินส์ ผมไม่รู้อะไรมากนักเพราะ ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่นัดหมายยากม นัดหมายก็เบียดตลอด นัดก็ไม่ว่าง นัดแล้วก็ขอเลื่อน อาทิตย์หนึ่งทีไปอยู่รู้สึกเบื่อหน่ายมาก สถานทูตนัดบางทีเราอยู่สิงคโปร์ก็บางทีรับนัดแล้วเราก็ตริยมนต์ตัวเครื่องบินไป พอไปถึงก็เป็นหวัด ประเทศนี้เป็นประเทศที่ไม่ค่อยสร้างความหวังในการทำข่าวให้ผม ทั้งๆที่ผมไปทำข่าวตอนที่มาก็ถือสกุลล้มคนแรกในสมัยก่อน แต่ว่าประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีการศึกษาดีในระบบโครงสร้าง อย่างเช่น ภาษาอังกฤษหรือว่าภาษาอะไรต่างๆคุณภาพอาจจะว่ากันไปตามมหาวิทยาลัยแล้วกับมหาวิทยาลัยที่ดีก็คือว่าวิจัยกันสุดยอด มหาวิทยาลัยมันเยอะของเราก็ยังมีมหาวิทยาลัยอะไรละที่ โคน มหาลัยอีสาน ใงผมก็มีประสบการณ์แก่นั่นแหละครับ

ผู้วิจัย: ขอบคุณอาจารย์ครับ ผมจะตั้งประเด็นสุดท้ายอีกประเด็นหนึ่ง คือการศึกษาก็อย่างที่เรารู้กันว่า ถ้าจัดดีและเหมาะสมมันก็จะช่วยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดตั้งสมาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นระบบในประเทศอย่างที่เราว่ากัน ระบบการศึกษาทางคุณภาพสังคมรวมสื่อด้วย ในการสร้างความรู้ทัศนคติแล้วก็ทักษะที่จะรับการตระหนักถึงที่พึงประสงค์ แต่ความจริงประการหนึ่งที่ผมมาพูดถึงปัญหาที่คือ การให้ความรู้ มันก็จะมีประเด็นในเรื่องประวัติศาสตร์มาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจะยกปัญหาของไทยกับกัมพูชา ปัจจุบัน ไทยกับลาวที่ยังประวัติศาสตร์ไม่ตรงกันอยู่ ไทยกับพม่าซึ่งเรารู้กันอยู่ เวียดนามในอดีตเราก็เคยมีประเด็นกันอยู่ จนถึงไทยกับเพื่อนบ้านเอาโดยรวมก็ยังมีประวัติศาสตร์ที่บาดหมาง ประวัติศาสตร์ที่ไม่ได้คอมพิว Conflict and war อ.ชาตรีบอกว่าลองเอาตำราระดับประถม มัธยมเนี่ยที่เขียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของประเทศ เอาเฉพาะแมนแลนด์ อาเซียนจะพบว่าไม่ได้เป็นประวัติศาสตร์ที่สังสร่างแต่อย่างใดคือเขียนเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในทางที่ไม่ได้ส่งเสริมความร่วมมือเท่าไร อ.ชาตรีเคยเสนอไว้ว่าอาจจะต้อง ถ้าจะให้ปกครองกันจริงๆคงต้องรื้อตำราเรียนเขียนใหม่กันเลย ซึ่งก็ไม่ว่าจะเกิดขึ้นหรือเปล่า แล้วอีกประเด็นหนึ่งก็คือเรื่องการยึดมั่นในอาเซียนเว็ก็คือ Constructive Management ของ ดร.มหาธี คือไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการภายในของรัฐ สมาชิกแล้วก็อาเซียน เว็อีกประการหนึ่งก็คือ ทำในสิ่งที่ง่ายก่อนค่อยไปไปถึงยาก เอา

เศรษฐกิจก่อนแล้วกัน เพราะมันจับต้องได้ ในการทำงานที่จะเลือกสังคมวัฒนธรรม ในการทำงานที่จะไปทำให้เกิด people connectivity ยากกว่าเยอะที่จะค้าขายกันจริงๆ การสร้างประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จ เราก็มุ่งหมายว่าประชาชนจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรับรู้เป็นหรือนักวิชาการเขาเรียกกันว่า We're feeling ที่จะเกิดขึ้น ก็อยากจะถามประเด็นสุดท้ายว่าการศึกษาอย่างไร เราควรมีแนวทางการศึกษาอย่างไรในกรอบกฎของอาเซียนที่ก่อให้เกิดความรู้สึกแบบ We're feeling ได้

ดร. สมเกียรติ: We Feeling จริงๆ เป็นคำที่นายกอภิสิทธิ์ใช้ในการประชุมสุดยอด จำได้ผมเขียนบทใน speech ของนายก ผมใช้ให้เกิดคำว่า We Feeling ไม่รู้ใครเป็นคนคิดแต่ก็ผมเป็นคนเขียนสุนทรพจน์นี้แหละ ถ้าเป็นทางการก็ถือว่านายกอภิสิทธิ์เป็นคนใช้คำนี้ไม่ใช่ นักวิชาการ ตามประวัติศาสตร์ History of Words เอาเรื่องชำระประวัติศาสตร์ก่อนนะครับ ผมก็ไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์คงจะได้รับความรู้มาจากอาจารย์อื่นๆนั้นแหละจากการไปคุยกับเขาเนียแหละ อ.สุเมธ อ.ชาญวิทย์ ผมก็ได้คุยกับ อ.สุเมธที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสองคนนี่ก็จะพูดคล้ายกันว่าอาจจะต้องชำระประวัติศาสตร์ร่วมกัน ก็จะต้องมีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อเขียนประวัติศาสตร์ใหม่ให้สอดคล้อง อันนี้เป็นเรื่องเสรีภาพทางวิชาการ ไม่ใช่หน้าที่ของอาเซียนที่จะประชุม อาจจะเป็นคล้ายๆให้กำลังใจได้แล้วนักวิชาการก็ไปคุยกัน เพราะประวัติศาสตร์เนีย เส้นห้ของมันก็คือความขัดแย้งอยู่แล้ว เพราะความไม่จริงมันอยู่ตรงนั้นเยอะใช้ไหม เพราะมันเป็นความทรงจำ บันทึกก็บันทึกจากความทรงจำหรือบันทึกเก่า บันทึกขาด เพราะฉะนั้นประวัติศาสตร์ผมว่าเป็นวิชาที่ถกเถียงสนุกมาก ถ้าไม่ตีกัน ถ้าอยู่ในประเทศ ส่วนใหญ่เขาไม่ตีกัน แต่ก็ไม่น่า เช่น ยาโมไม่มีจริงอะไรอย่างเนี้ยก็จะตีกันแล้ว เพราะฉะนั้นมนุษย์ต้องชำระประวัติศาสตร์แม้กระทั่งตัวเราเอง ประเทศไทยเราเองต้องชำระ แล้วก็เป็นหน้าที่ระยะยาวผมว่าหลายสิบปีกว่าจะเคลียร์กันได้ เพราะว่าประวัติศาสตร์เป็นเรื่องชาตินิยม อย่างว่าแต่คนอื่น อย่างว่าแต่เราเลยนะ กรมพระยาดำรงฯท่านเป็นชาตินิยมอยู่แล้วกับการเขียนให้มันสอดคล้อง ท่านก็มีอิทธิพลสูง ถ้าประวัติศาสตร์รุ่นใหม่ก็ต้องไปขัดแย้งกับท่านให้ได้ การหาหลักฐาน ช้อชำระเรื่องประวัติศาสตร์ผมเห็นว่าเป็นความเห็นร่วมกันของนักวิชาการระดับบนๆที่ผมได้มีโอกาสสัมภาษณ์หรือทำข่าวด้วยก็เอามา Relay ความคิดเพื่อตอบแต่ว่าต้องเป็นเรื่องเสรีภาพที่นักวิชาการพูดกันบ่อยๆตลอดในภูมิภาคนี้แล้วถ้าที่จะชำระประวัติศาสตร์เพราะว่ามันเป็นการชำระในวงวิชาการ มันอาจจะไม่มีผลกระทบไปเปลี่ยนแปลงหนังสือเรียนในโรงเรียนทันที แต่ถ้าทำกันบ่อยๆก็น่าจะเป็นประโยชน์เพราะจะได้ไม่บิดเบือนอะไรกันมากมาย ในประเด็นเดียวกันในเชิงประวัติศาสตร์อาเซียน มันมีประวัติศาสตร์ที่ทำให้เกิดไม่ใช่ความบาดหมาง เกิดความเห็นห่างเพราะว่าส่วนใหญ่เป็นอาณานิคม มันจะมีประเทศที่เอกราชมาตลอดกาลอย่างเราประเทศเดียวคือประเทศไทย ประเทศที่เกือบคล้ายกับเราแต่ว่าที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของอังกฤษก็จะเป็นบรูไน ราชวงศ์

บรูไนนี้ยาวนานกว่าราชวงศ์จักรีอีก เพราะว่าของเราเปลี่ยนราชวงศ์เป็นระยะๆ เพราะฉะนั้นบรูไนก็เหมือนประเทศกึ่งเอกราชมาตลอด ประเทศเล็กๆบนเกาะใหญ่ เพราะเมื่อประเทศไทยเป็นประเทศเอกราช ประเทศของเราที่จะไม่มีเรื่องความขมขื่นจะมีแต่เรื่องว่าเราพยายามหลบหลีก พยายามปรองดอง พยายามจะหาทางให้เราอยู่รอดโดยไม่ถูกยึดครองก็จะมีการสูญเสียดินแดนได้อยู่แล้ว แต่ว่าประเทศสมาชิกที่เหลือในประเทศอาเซียนอยู่ภายใต้ดัชต์ โปตุเกส ฝรั่งเศส อาจารย์ก็ทราบเพราะฉะนั้นแต่ละคนจะมีประวัติศาสตร์ไม่เหมือนกัน สู้กับพวกฝรั่งต่างชาติไม่เหมือนกัน ส่วนไทยนี่ก็อยู่ห่างๆ เพราะว่าไทยมีสถานภาพเป็นผู้รุกราน เพราะเราเป็นเจ้าของอาณานิคมก่อนที่ฝรั่งจะเข้ามาเหมือนอเมริกา เช็ก เพราะฉะนั้นก็จะเห็นว่าผู้ครองของแคว้นอเมริกาเช็กหนีกันไปอยู่มาละกาเพราะหนีสยาม สยามนี่ก็พอๆกับจีนเลยนะคือเที่ยวขยายอาณานิคมไป เพียงแต่เราเป็นเจ้าของอาณานิคมรายท้องถื่น เราก็อธิว่าเราเป็นประเทศผู้รุกรานไป สิงคโปร์ มาเลเซีย ก็จะมีประวัติศาสตร์ร่วมกับพวกอังกฤษโดยตรง อินโดนีเซียก็ไปฝั่งเนเธอร์แลนด์ มาเลเซียก็อังกฤษอยู่ฝั่งแถบบนบก เพราะฉะนั้นประวัติศาสตร์ตรงนี้เท่าที่ติดตามศึกษาคุณก็จะพบว่าทำให้อาเซียนไม่รู้จักกัน ต่างคนต่างก็อยู่คนละมุมคิดของตัวเองแล้วก็พวกฝรั่ง อังกฤษ ฝรั่งเศส พวกดัชต์ อะไรอย่างเนี่ยก็ออกไป ฟิลิปปินส์ก็ไปพวกสเปน เพราะฉะนั้นความสนใจของคนพวกนี้เวลาได้เอกราชเนี่ย ก็จะออกไปทางประเทศที่เขาเป็นเจ้าของอาณานิคม การอ่านวรรณคดี วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ ภาษา ไปทางนู่นหมดจะมาคุยกันเองเรียกว่าจับ 10 ประเทศนี้มาคุยกันไม่รู้เรื่อง เพราะว่าประวัติศาสตร์ไม่เหมือนกัน อันนี้ไม่ใช่เรื่องความขัดแย้ง วัฒนธรรม การวางตัวเอง เซอคอลลิคอด หลากหลายไปอีกทาง นักประวัติศาสตร์ไทยก็บอกผมว่า อ.สุเนตร อ.สาธิตนี่แหละ colonialism ลัทธิจักรวรรดินิยมก็ทำให้อาเซียนหรือประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่มีความเป็นพวกเดียวกัน เพราะว่าเป็นลูกน้องคนอื่นหมด ส่วนไทยก็จะมาคุยว่าอิสราเอล อิสระ เอกราชอยู่เรื่อย คุยอยู่เจ้าเดียวก็คุยไป มันก็ทำให้เราภูมิใจ แต่อาจจะหลงลืมไปก็ได้ว่าเคยไม่คบฝรั่งเลยทุกวันนี้เลยพูดภาษาอังกฤษไม่ค่อยเป็น อันนั้นคืออีกประเด็น เรื่องประวัติศาสตร์ผมคิดว่าเป็นอิสราเอลทางวิชาการ ส่วนเรื่องอื่นๆที่อาจารย์พูดถึงประเด็นหลังๆนี้มันอะไรนะ

ผู้วิจัย : ก็เรื่องการ Rebuild เรื่องการศึกษาในอาเซียนเวย์

ดร. สมเกียรติ: อาเซียนเวย์ คือจริงๆแล้วอาเซียนเวย์เนี่ยมันมาจากความรู้สึกรวมๆว่าจะต้องมีความเป็นหนึ่งร่วมกัน แล้วก็กลายมาเป็นเพลงอาเซียนเวย์ คือมี mission มี วิสัยทัศน์ ความเป็นประชาคม มีอัตลักษณ์ใดเป็นหนึ่งเดียวกันท่ามกลางความหลากหลายอันนี้ที่อาเซียนเวย์นี่คือเป็นแกนหลักในการทำให้อาเซียนอยู่ และ

เติบโตไปอย่างช้าๆจนไม่มีความขัดแย้งได้ และก็มีบัญชีอยู่ในอาเซียน ชาเตอร์ แล้วก็ถามที่ผู้เกี่ยวข้องกับอาเซียนชาเตอร์หรือผู้หลักผู้ใหญ่ในวงการระหว่างประเทศที่ผมได้คุย ชัดตรงที่ว่าถือเป็นความภูมิใจที่ค้นหาการอยู่ร่วมกันได้โดยยึดภูมิศาสตร์เป็นที่ตั้ง ครอบคลุมที่อยู่ในคาบสมุทรนี้ พวกเดียวกันเรียกว่าอาเซียนแตกต่างกันยังไงก็เอาความแตกต่างนี้มาอยู่หลอมรวมกันกลายเป็นเอกลักษณ์ เพราะฉะนั้นการไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกันจึงเป็นหัวใจว่าจะต้องไม่จู้จี้จ้านมากนัก ค่อยๆเปลี่ยนไปค่อยๆเปลี่ยนอันนี้ไม่ใช่เพียงกุศโลบายทางการเมืองเท่านั้น เป็นวิถีชีวิตของคนในย่านนี้ซึ่งเป็นวัฒนธรรมในภูมิภาคของพวกเขาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือว่าค่อยๆกันไป ไม่ถึงขนาดจะเป็นตายต่อกัน คือมีอะไรก็ค่อยๆดู บ้านนู่นมีปัญหา ก็ค่อยๆดู คุยกันได้ก็คุย คุยไม่ได้ก็อย่ายุ่งกับเขา เอาแงงเอาข้าวไปให้กัน อะไรอย่างนี้ เพราะฉะนั้นพม่าจึงเข้ามาอยู่กับเราได้ แล้วก็ค่อยๆเปลี่ยน จะเห็นว่าการเปลี่ยนพม่าโดยสมาชิกอาเซียนค่อยๆทำ แม้กระทั่งการเกิดของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยเรื่องมนุษยธรรมอาเซียนนี้ก็ถือว่าเป็นเรื่องการศึกษาข้อมูล การติดตามดูให้คำแนะนำแต่ไม่ได้ทำให้เป็นเท่ากะลิกะลาดที่จะไปว่าความแก่ปัญหาให้กับพม่า แล้วคุณก็จะพบว่าวิถีอาเซียนนี้เอง ที่ทำให้พม่าค่อยๆเปลี่ยน เลือกกั๊กไม่ต้องไปบ่นว่ามันดีหรือไม่ดี ของแต่ละประเทศก็ถูกค่าได้พอๆกัน เพราะว่าเขาก็พยายามทำให้เขามีปัญหาของเขาแล้วเขาก็มีอะไรที่ต้องปกป้องผลประโยชน์ส่วนตัวของกลุ่มเขา ก็เรื่องของเขาแต่เวลาที่เราร่วมกันเราจะต้องช่วยเช่น พายุนาทิสขึ้นมา ทุกคนก็จะช่วยกัน พายุนาทิสเข้ามา ก็เปิดประตูบ้านคนก็เข้าไปประชุมสัมมนา ตรวจสอบพื้นที่ต่างๆเพราะฉะนั้นอาเซียนเองคือการไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน การเว้นระยะแล้วค่อยๆไปด้วยกัน ใครก็ตามไม่ทันก็ให้แจ้งต่อ PRMB ก็จะได้แจ้งต่อไปเรื่อยๆ บริจาคเงินน้อยกว่าเพื่อนก็ได้ ไม่เป็นไรอีกสองปีก็ได้ลดกำแพงภาษีไปด้วยกันได้ ก็จะเกิดลักษณะ sharing and sharing เพราะว่าคนมีน้อยมีมากก็จะแบ่งกัน มันก็จะไปด้วยกันได้ ก็ไม่ต้องหวังว่าจะอะไรกันหนักหนา เช่น ไทยทะเลาะกับเขมรอย่างนี้ คือไม่มีใครหรอกที่จะมาเป็นสหประชาชาติไม่ให้ทะเลาะกัน ก็เรียกมาคุยกัน คุยกันไปเรื่อยๆ ยิงกันไปข้างก็ยิงกันไป อันนี้ผมคิดว่าเป็นเอกลักษณ์ แล้วก็ครั้งสุดท้ายที่สัมภาษณ์ท่านอาลีอาลาตส์ที่ท่านล่องลับไปแล้ว บังเอิญวันนี้ผมก็เช็คเทป ตรวจสอบบท แก่ใจบท นั่งฟังเสียงท่านอยู่ ก็พูดเรื่องนี้ ก็บอกว่า อันนี้ที่จริงแล้วเป็นหลักสำคัญของอาเซียน มันทำให้เรามีลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนกับ EU แล้วก็คุยกับ อ.สุรินทร์ก็สัมภาษณ์แก ก็จะพูดทำนองเดียวกันว่า EU เขาจะตัดสินใจที่ Centre ไซ้ใหม่ เขาก็มีสภา มีคณะกรรมการยุโรป อะไรของเขาเนีย ประชุมร่วมกันแล้วก็โหวต โหวต โต้เถียง อภิปรายกันในสภาแล้วก็โหวต อันนี้เป็นวิธีที่ไม่ใช่คอนเน็คชั่นไม่ใช่ฉันทาคติคือลุยเลย ไม่ได้เป็นประชาธิปไตยไม่ต้องมาอยู่กับเรา ต้องมีรัฐธรรมนูญ ต้องเป็นเดโมแครทซึ่งของเรานี้ไม่ใช่เงื่อนไขของเราเงื่อนไขคืออยู่หมู่บ้านเดียวกัน อยู่ในละแวกเดียวกันกลับมาจับคบพร่องอย่างไร ก็ค่อยๆชี้แจงค่อยๆว่ากันไป เพราะฉะนั้น EU ก็จะมีเงื่อนไขต่างหากเป็นลักษณะเป็นรูปแบบต้องเหมือนกัน ชิมเดียวกัน เพราะฉะนั้น EU ก็จะใครเข้ามาใหม่ก็จะเกรงกันนำดู แล้วพอมารถึงเรื่องที่น่าจะรับได้เช่นศาสนาต่างกัน เราก็เริ่มลอกแลกแล้วไซ้ใหม่ คือคล้ายๆไม่มีความยิ่งใหญ่เท่ากับอาเซียนในมิตินี้ นี้อ.สุรินทร์พูด ท่านอาลีอาลาตส์

รัฐมนตรีต่างประเทศก่อนหน้านั้นเลขผู้ใหญ่อุตรองจากอัมหมัดฟอมนันมา ก็คือพวกยุโรปมาไม่ถึงอาเซียนคือไม่มี การยึดหยุ่นให้กันในวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา แม้กระทั่งระบบบ คือมันต้องมาเริ่มเดียวกัน อาเซียนนี้เวิร์คตอน ทำงานเป็นไรก็ได้ คุยกัน ไปเที่ยวกัน กินข้าวกัน หารือกัน ถกเถียงกัน ค้าขายร่วมกันในที่สุดแล้วคนแต่งตัว อิสลามกับคนแต่งตัวธรรมดาคอย่างเราก็กอดคอกันไปเที่ยวได้ ดีไม่ดีก็คุยกับลูกชายว่ายูเคน อินโดบ้างก็ดี เพราะว่าเด็กรุ่นใหม่ี่ รวมทั้งลูกชายผม พวกนี้ก็จะไปโครงการแลกเปลี่ยนอยู่เรื่อยๆไปเรื่องเยาวชน ตอนเข้า มหาลัยปี 1 ปี 2 เพราะงั้นผมก็รู้จักเด็กหรือเยาวชนไทย ลาว หรือชาติอื่นๆที่มันมานอนบ้านเรา หรือลูกเราไป นอนบ้านเขา เด็กรุ่นนี้มันฝึกเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเร็วกว่าเรา ไม่ได้คิดหรือว่านี่ไทย เขมร ลาว คิดว่าจะไป เที่ยวไหนกัน เพราะฉะนั้นตรงนี้จะไม่มีการแบ่งแยก ศาสนา เพราะจริงๆมันอาจไปหย่อนยานทุกศาสนา เลยก็ได้นะ พุทธ คริต อะไรไม่เอา ไม่สนใจหรือ เพราะฉะนั้นนี่เป็นจุดเด่นที่เป็นความหลากหลายแล้วก็ กลายเป็นเอกภาพ ในยุโรปยังทำตรงนี้ไม่ค่อยเป็น ขนาดเงินพันชั้ตร เงินตราจะต้องมาเหมือนกัน ลองคิด ดูอาเซียนบอกให้ประเทศอื่นๆเงินเหมือนกันรูปใครจะอยู่บนแบงค์ พันชั้ตรเป็นการสื่อสารประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมอย่างเหนียวแน่น รูปพระเจ้าอยู่หัว รูปกษัตริย์ รูปประธานาธิบดี รูปอาคารสถานที่ แม้แต่คำขวัญ ของชาติคุณเอาไปหมดเลย Identity หายหมด โลกอุตสาหกรรมเป็นดินแดนอาณาจักรที่ไม่มีขอบเขต โลกในสมัยที่ โบราณเขาว่าไม่มีขอบเขตที่ตั้งกัก ตั้งเหล่า ตั้งแคว้น ก็รบกันเพื่อตั้งอาณาจักร ตั้งมาแทบตาย ตอนนี้อยากก็ กลายเป็นยุโรปใหญ่ ตอนนี่มันก็จะขาดความภูมิใจในประวัติศาสตร์มันไม่เหมือนกัน แต่ผมสรุปจากที่คุยๆ กับผู้ใหญ่หลายๆคนในอาเซียนในเรื่อง EU ก็เป็นคำถามหลักนะ หนึ่งเราไม่เลียนแบบ EU แน่แน่นอน คือจะไม่ เดินตามเหมือนกับEU คือชั่วร้ายจะไม่ทำเลียนแบบ EU สอง EU เป็น Inspiration เป็นแรงบันดาลใจทำให้เรา อยากมีประสิทธิภาพเหมือนเขาแต่คนละทางเดิน แต่ดูตัวอย่าง ดูตัวอย่างแต่ก็ไม่ก็อปปีเพราะเขามี ประสิทธิภาพแล้วก็ข้อสามก็คือได้คุยกับอาจารย์และรัฐมนตรีก็คือเราโชคดีที่เกิดทีหลัง เราก็ได้เห็นตัวอย่าง ความล้มเหลวของเขา จะได้เอามาเป็นแบบอย่าง ทุกวันนี้ก็ยังเห็น กรีซ สเปน คือไม่ใช่ว่า EU ล้มเหลวเพียงแต่ ว่าเขากำลังปักใจอยู่ เพราะเพื่อนคนหนึ่งเจ๊งก็แห่กันมาช่วยแล้วทำไง งบประมาณ อย่างเยอรมันก็ต้องเข้ามา ช่วย เราก็ไม่รู้ว่าเขาอู๋กันกับสเปนมาตลอด ก็เริ่มเหนื่อย ท่านอาลาต์ต้องพึ่งเทพซ้ำอีกที เขาบอกว่ามัน จะต้องรอดูว่าอาจจะเริ่มล้มเหลวหรือว่ามีปัญหา เป็นสื่อคของปัญหาที่เกิดขึ้นคือมันก็เริ่มเปิด อย่างนี้ก็จะ เลียนแบบเขาทุกอย่างเท่านั้นเอง แต่แบบเป็นแรงคลใจให้เราค้นหาความมีประสิทธิภาพของขณะในการ ปกครองในอาเซียน

ผู้วิจัย : อาเซียนเวย์ รวมถึงการจัดการกับปัญหาทะเลจีนใต้

ดร. สมเกียรติ: ถ้าไม่มีอาเซียน และแล้ว ไทย เขมรนี่เรื่องจับจ้อยเลย เรื่องแบบปีกย่อยมากในชายแดนเพื่อแข่งชิงโบราณสถาน ปรางค์หักพัง แบบลี้ การ์ต้า สาละวัก บอร์เนียว บรูไน จะเหลือไหม

ผู้วิจัย : ตอนที่ก่อตั้งใหม่ๆที่ระหว่างฟิลิปปินส์ กับมาเลย์ กับอินโด

ดร. สมเกียรติ: คือผมว่าเกาะบรูไนมันจะต้องเป็นของเจ้าเดียว ไมอิน โดก็มาเลย์ พูดถึงว่าถ้าไม่มีอาเซียนนะ ก็ต่างคนต่างอยู่

ผู้วิจัย : คงจะละกันเหมือนกัน

ดร. สมเกียรติ: ต้องละสิ เพราะว่าเกาะบอร์เนียวขณะนั้นมันมีอยู่สามประเทศแล้วอยู่กันเรียบร้อย บรูไนเล็กนิดเดียวนะ ประชากรสองแสนคน บรูไนเขาอยู่มานาน เพราะก่อนบรูไนนี้ คือทั้งเกาะบอร์เนียวในประวัติศาสตร์สมัยโบราณ ราชวงศ์โบราณของบรูไนครองทั้งเกาะ แต่มันก็ถูกตีปลานไปเรื่อยๆ พวกอาณานิคมเข้ามา ก็เหลือแต่อย่างเดียวกลับไปดูแลพื้นที่พบว่าไม่ติดกันด้วยนะ มีสองส่วนแล้วเวลาผมไปเที่ยวกันนั่งเรือไปเที่ยวเพื่อที่จะเข้าป่า เรือก็ต้องผ่านมาเลเซียก็เป็นแค่น่านน้ำ ถ้าไม่มีอาเซียน หนึ่งบรูไนคงไม่เหลือ ไมอิน โดนี่เซีย มาเลเซียก็แย่ง สองอิน โดกับมาเลย์คงรบกันและ ฟิลิปปินส์ก็เข้ามาแทรก มีที่ๆต้องการหลายที่อีกนะ หมู่เกาะ แต่พอมีอาเซียนปุ๊บมันมีที่นั่งคุย ก็อย่างทางออกที่เราเห็น เรื่องอื่นๆตอนนี้เขาก็ยอมรับ ตอนนี้ใครจุดประกาย ศตาสรีขึ้นมาผมก็ไม่รู้นะ ไมฟิลิปปินส์ก็เวียดนาม ไมก็จีน ผมว่าเวียดนามอาจจะหาทางเขี่ยอะไรเงินให้ต้องการความช่วยเหลืออะไรสักอย่าง คือไม่มีใครกล้าจะแห้วหนวดเสือเพื่อทำรบ เวียดนามเคยตั้งกระแสรบข้ามพรหมแดนเหมือนปี 1970 เวียดนามเคยรบชนะจีนมาปีหนึ่งนะปี 1970 เวียดนามชนะ คือศตาสรีก็จุดประกายได้อยู่แล้ว พอเวียดนามเริ่มซุ่มนุ้ประท้วงนี้ ผมเข้าใจว่ามีเรื่องอยากได้ตอรองอะไรกันสักอย่างเวลารบจริงๆก็สู้ไม่ได้ เขมรก็มีเรื่องกับเวียดนาม เพราะเวียดนามรุกที่ปีกเขา แต่ว่าบังเอิญเขาเข้าใจกันดีประชาชนก็อยู่ในความครอบงำก็เลยไม่มีเรื่องอะไร ถ้าไม่มีอาเซียนจะยุ่งกว่านี้ ถ้าดูประวัติศาสตร์จะพบว่าเกิดวิโต้ เกิดวิโต้ปุ๊บนี้ใครไม่รู้มาจากไหนมาเป็นสมาชิกวิโต้ อเมริกา ปากีสถาน ออสเตรเลีย ในย่านนี้ก็มีไทยกับฟิลิปปินส์เท่านั้นที่เป็นวิโต้ อาเซียนนี่เวิร์คเพราะอาเซียนเว้ยมันชะลอความขัดแย้งไมก็สานต่อให้มัน

กลมกลืน ถ้าทางออกเขาพระวิหารเป็นแบบอาเซียนเวย์ ห่างการรบกันไม่ต้องสนใจว่าแผ่นดินใครอยู่ตรงไหน ขอมรับอย่างเป็นทางการก็ได้ว่า 4.6 กิโลเมตรของไทยก็ไม่มีปัญหา และเราก็ไปทำร้านขายของในดินแดนไทย เก็บค่าเช่า คือเดินข้ามไปตรงไหน ไม่เห็นจะสำคัญจะปักเขตหรือว่า บางตลาด บางเขน ผมคิดว่าอาเซียนได้ผลมาก ๆ ในเชิงความมั่นคง ทีนี้ทางสังคมวัฒนธรรมนี้ มันต้องช้ำอยู่แล้ว การแลกเปลี่ยนพลเมือง activity คือทำถนน สะพาน ทางเชื่อม ทางรถไฟ การเดินทางสะดวกก็จริงอยู่ ได้มีเวลาไปเที่ยวเดินทางลำบาก ไม่มีตังค์ ก็สร้างเพื่อนได้ น่าจะเป็นเรื่องสำหรับคนรุ่นใหม่ นะ ผมว่าภายใน 50 ปีข้างหน้าคนรุ่นใหม่คงขับรถไปเที่ยว คือขับรถจากนี้ไปสุดนู่นเลย ไฮโปง คุณหมิงก็นั่งรถไฟสาย สิงคโปร์ขึ้นไป คงไม่นานหรอกครับดูจาก ผมคิดว่าสัก 10 ปีเพราะว่าพวกนี้มันอยู่ใน other plan พูดถึงว่าโครงสร้างพื้นฐานนะ ก็คือ other plan ของปีที่แล้ว ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละประเทศจะจัดบหรือกู้เงินจากกองทุนจากอาเซียนมาพัฒนาถนน แล้วสร้างในบ้านตัวเอง

ผู้วิจัย : คือผมปิดแล้วกัน ขอขอบคุณมากครับอาจารย์

บทสัมภาษณ์คุณเทพชัย ห่อง ผู้อำนวยการ ไทยพีบีเอส

ผู้วิจัย: ก่อนอื่นก็ต้องขอขอบคุณผอ.เทพชัยเป็นอย่างสูงที่สละเวลาอันมีค่าให้โอกาสผมในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ และผมขอขอบคุณจากใจจริงที่ท่านให้ความสำคัญทางด้านการวิจัยทางการศึกษาและผมก็ตระหนักดีว่าหัวข้อที่ผมทำ เป็นหัวข้อที่ซึ่งไม่มีข้งไม่มีการศึกษามากนักและการวิจัยก็ยังไม่ค่อยมี ดังนั้นการเข้าถึงข้อมูลก็เป็นเรื่องยาก และที่ผมในฐานะนักวิจัยก็ขอขอบคุณท่านแล้วก็คิดว่าข้อมูลหรือความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อวงการ การศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน โดยรวม ก็ขอแนะนำตัวนิดนึง ผมชื่อ จันทา ทัดภูธร สอนหนังสืออยู่ที่มหาลัษฐธุรกิจบัณฑิตย์

ผอ.เทพชัย: สอนที่ไหนดนะ

ผู้วิจัย: สอนภาษาอังกฤษ แล้วก็สอนวิชาครูด้วย ตอนนี้ก็ทำงานวิจัยทางการศึกษาโดยดูว่าประเทศต่างๆในอาเซียนมีการเตรียมความพร้อมในด้านการศึกษา อะไรบ้างและอย่างไร วัตถุประสงค์ข้อแรกก็จะดูเฉพาะประเทศในอาเซียนว่าแต่ละประเทศมีการเตรียมความพร้อมอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง และในระบบการศึกษามีการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนในเรื่องใดบ้าง สอนอะไร มากน้อยแค่ไหน และมีการผลิตบัณฑิตเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน 2558 หรือไม่ อย่างไร เป็นงานวิจัยกว้างๆ แล้ววัตถุประสงค์ที่สองก็คือเพื่อเปรียบเทียบการเตรียมตัวทางการศึกษาของอาเซียนกับ EU ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร แล้วก็ปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนหรือคล้ายกันอย่างไร มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร แล้วก็บทเรียนอะไรบ้างจาก EU ที่อาเซียนสามารถจะเรียนรู้ได้แล้วมาแก้ปัญหา เป็นงานวิจัยเชิงเอกสารครับ ผมก็รวบรวมเอกสารจากด้านอินเทอร์เน็ตจาก text ทั้งหลายจากห้องสมุด แล้วก็อยากจะเสริมด้วยทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อที่จะให้งานมันออกมาดูดี มันออกมามีข้อมูลยืนยัน ประเด็นที่ผมอยากจะถามท่านก็คือ จะให้ท่านผอ.ให้ทัศนะ มุมมองส่วนตัว อยากทราบมุมมองกว้างๆเกี่ยวกับประเด็นที่บทบาทอาเซียนในข้อที่ 33 ที่กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงาน working language ของประชาคมอาเซียน ก็มีนักวิชาการบางส่วนวิจารณ์ว่าข้อกำหนดดังกล่าวแม้จะไม่ได้เป็นการผูกมัด แต่ก็คล้ายๆเป็นการสร้างเงื่อนไขซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารในหมู่ชนชาวอาเซียนมากกว่าที่จะเป็นการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างกัน ดังนั้นข้อกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็น The only ASEAN language จึงเป็นปัญหาในตัวของมันเอง อยากทราบทัศนะของท่านว่าท่านมองเรื่องนี้อย่างไร

ผอ.เทพชัย: ผมว่าในเชิงปฏิบัติ ภาษาอังกฤษก็เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันในหมู่อาเซียนอยู่แล้ว เองง่ายๆคือ ประชุมรัฐมนตรี ประชุมราชการทุกระดับ ประชุมเอกชน ประชุมในสื่อมวลชน ภาษาอังกฤษก็เป็นภาษากลางอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นในทางปฏิบัติมันแทบไม่ต้องบอกเลยว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญขนาดไหนทั่วอาเซียน แต่ว่าการที่ระบุให้เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในการทำงานผมว่าก็เป็นการต่อยอด แล้วก็ก็เป็นข้อกำหนดที่มีเหตุผล เพราะในอาเซียนก็ไม่มีภาษาอื่นที่เป็นภาษากลางที่คนยอมรับกันจริงๆ คือบางชาติจำนวนคนที่พูดอาจจะเยอะหน่อยเช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน ก็ไม่ได้เป็นภาษาที่ 6-7 ประเทศเข้าใจอยู่ เพราะฉะนั้นมันก็คงไม่ใช่่ง่ายที่เอาภาษาใดภาษาหนึ่งของอาเซียนมาเป็น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้อยู่ เพราะฉะนั้นผมคิดว่ามันก็มีเหตุผลของมัน แล้วก็ผมคิดว่าในทางปฏิบัติ เมื่อเป็นอยู่แล้ว มันก็น่าจะง่ายในการที่จะต่อยอดในการที่จะทำให้เป็นภาษา ที่เป็นภาษาการสื่อสาร ซึ่งมันก็ไม่ใช่เฉพาะความสำคัญประเทศในหมู่อาเซียนอย่างเดียว มันอยู่ที่ว่าเป็นภาษาใช้สื่อสารกับภูมิภาคอื่นๆนอกอาเซียนได้ด้วย เป็นภาษาสากลไปแล้ว และเป็นภาษาสากลที่ไม่ใช่ชาติเดียวกันสื่อสารระหว่างคนต่อคนหรือภาษาที่เป็นทางการ เป็นภาษาที่ทุกวันนี้ เป็นภาษาที่ต้องใช้

เครื่องมือที่มันแพร่หลายสู่โลกก็คือพวกอินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาเป็นทางการ เพราะฉะนั้นผมคิดว่ามันมีเหตุมีผลของมันเอง อาจจะมีอุปสรรคบ้างแน่นอน อาจจะรู้สึกว่ามันไม่เหมาะสม เป็นภาษาของภูมิภาคนี้มันก็เป็นความรู้สึกเท่านั้นเอง ยังไม่ได้ลำดับความคิดเห็นที่มีเหตุผล

ผู้วิจัย: ก็อย่างหนึ่งก็คือ คนอาเซียนส่วนใหญ่ตอนนี้ก็ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

ผอ.เทพชัย: แต่สื่อสารระหว่างซึ่งกันและกัน แต่ประเทศมันก็มีบางประเทศ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าประเทศอื่น

ผู้วิจัย: เบื้องต้นประเด็นนี้ผมก็อยากจะ ข้อมูลที่ผมมีอยู่ก็คือว่าความสามารถภาษาอังกฤษก็ถือเป็นปัจจัยหนึ่ง พูดย่างๆก็คือว่าทำให้ประเทศสมาชิกมีการเตรียมตัวและมีความพร้อมแตกต่างกันออกไป อันนี้เป็นประเด็นหนึ่งที่ส่งผลทำให้เกิดความพร้อมที่แตกต่างกัน แน่นอนสิงคโปร์ มาเลเซีย แล้วก็ฟิลิปปินส์ ต้องตั้งต้นและมีความพร้อมมากกว่าในมองแง่มิติของภาษาอังกฤษซึ่งก็อาจไม่ใช่เฉพาะภาษาอังกฤษ เพราะว่าภาษาอังกฤษ ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่สูงย่อมหมายถึงความสามารถที่จะเข้ารับตำแหน่งงานหรือว่ามี career หรือว่ามีอาชีพที่ในระดับที่สูงขึ้น และข้อมูลที่ผมมีอยู่ของไทยอยู่ที่ประมาณ คะแนน TOEIC ของไทยอยู่ที่ประมาณไม่เกิน 450 โดยเฉลี่ย ขณะที่มาเลเซีย 600 up สิงคโปร์ 650 แล้วก็ฟิลิปปินส์สูงมากไล่ๆกันไปเกือบ เจ็ดร้อย 600-700 เป็นตำแหน่ง manager ตำแหน่งผู้จัดการ เป็นตำแหน่งนักวิเคราะห์ แต่คะแนน 400-450 เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการแล้วมาอยู่ ณ จุดนี้ อย่างเรา เวียดนาม ไทย กัมพูชา MCLV ทั้งหลายกับไทยอยู่ในประมาณไม่เกิน 450 % ตรงนี้เองที่มีนักวิชาการเวียดนามเขาบอกว่ามันไม่ได้ช่วยให้ เขาอาจจะมองไปไกลกว่านั้น บอกว่ามันสร้างความพร้อมที่แตกต่างกันออกไป ก็เลยคิดว่าถ้าเผื่อว่ามองในอีกมุมหนึ่งว่าให้มันเป็น ให้อาเซียนมีความเป็นพหุภาษา คล้ายเป็นแบบ EU อียูก็ได้กำหนดให้ภาษาใดภาษาหนึ่งเป็น working language อียูมีการใช้นโยบายพหุภาษา มันก็มีข้อแย้ง ก็มีเหตุผลเหมือนกันในแง่

ผอ.เทพชัย: ผมว่ามันก็มีผลแต่อย่าลืมว่าเราจัดการพัฒนาเรื่องนี้อยู่ อียูนี้เป็นประเทศที่เราต้องบินไปหาเขา และผมคิดว่าถึงแม้ไม่มีการกำหนดให้อาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสื่อสาร ผมว่าแต่ละ

ประเทศก็ต้องพัฒนาอยู่แล้ว มันก็ควรคือ มันเป็นการกิจของทุกประเทศในการทำให้ประชาชนตัวเองสื่อสารเป็นภาษาที่มันสากล ไม่ควรจะมองว่าการที่มีกำหนดทำให้เป็นมันเกิด อะดิแคบ ความจริงถึงไม่มีภาษาอาเซียนผมคิดว่าทุกประเทศที่มี มันควรที่จะยกระดับความรู้ความเข้าใจของภาษาอังกฤษให้กับประชาชนอยู่แล้ว ถ้าผมมองนะ ผมมองที่คนที่จะสนใจในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษมากเลย ก็เลยมีความรู้สึกว่ามันมีประโยชน์มากกว่า มากมาย แน่นอนมันอาจจะมีความไม่พร้อมระดับต่างๆแล้วถามว่า แล้วมันต้องเริ่มที่ไหน มันถึงจะพร้อมใช้ใหม่

ผู้วิจัย: ดังนั้นในมุมมองของท่าน language policy นโยบายทางด้านภาษาของอาเซียนที่เป็นอยู่นี้ ท่านคิดว่าเหมาะสมไหม

ผอ.เทพชัย: ก็อย่างที่บอกไม่ใช่มองในแง่ระหว่างประเทศอาเซียนด้วยกันเองแต่ระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่นด้วย

ผู้วิจัย: อาเซียน +3 +6 ด้วย

ผอ.เทพชัย: ทั่วโลกเลยใช้ใหม่ครับ

ผู้วิจัย: ผมขอถามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนิดหนึ่ง เรื่องการศึกษานิดหนึ่ง กว้างๆนะครับ ว่าจริงๆแล้วอาเซียนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษามาก มีมติหนึ่งที่ผมดูก็คือว่าสมาชิกอาเซียนหลังจากที่ได้ตกลงกันแล้วว่าจะไปให้การศึกษากับประชาชนของตนเอง citizen พลเมืองของตนเองได้ทำอะไรไปบ้าง เพราะฉะนั้นนี่ก็คือจุดประสงค์หนึ่งของงานวิจัยคืออยากจะดูว่าประเทศแต่ละประเทศซึ่งได้คุยไว้ที่ชะอำเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ได้ตกลงกันไว้ว่าจะให้การศึกษาและเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนแล้วที่คุยกันที่เปรู ที่ฟิลิปปินส์ก็ย้ำอีก แล้วจริงๆจะทำอะไรไปบ้างหรือเปล่า หรือว่าเฉพาะคุยกันอย่างเดียว การศึกษาเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จก็คือ ประเด็นที่มองอยู่ การศึกษาเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จหลักๆแล้วมี

เนื้อหาอย่างไร มันคือการให้การศึกษาแล้วจะมีรูปแบบและวิธีการดำเนินการอย่างไร พูดถึงภาพรวมของอาเซียนว่าอาเซียนควรจะให้การศึกษากับคนอาเซียนเรื่องใดบ้าง อาจจะมองจากประเทศไทยไปก่อน

ผอ.เทพชัย: ผมคิดว่าก็คงต้องมีความรอบด้านทางด้านการศึกษา คือคงต้องครอบคลุมพอสมควรในแง่ที่จะมองในว่า คือว่าถ้าจะเป็นประชาคมเดียวกันมันก็ต้องมีความเข้าใจในกันและกัน ในประเทศต่างๆ ในเพื่อนบ้าน ในเชิงที่มันมีความรอบด้านมากขึ้น คือเราคง การศึกษามันทำให้เรารู้ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของประเทศเหล่านี้ สังคมในประเทศเหล่านี้อย่างจริงจัง แต่มันหมายถึงการแข่งขันด้วย คนไทยรุ่นใหม่ก็ต้องรู้ว่า บรูไนเป็นยังไง สภาพเศรษฐกิจสังคมเขาเป็นยังไง ประชากรเขาเป็นยังไง พูดย่างๆคือมันต้องมีความรอบด้าน ผมคงไม่สามารถเจาะจงไปที่ใดที่หนึ่ง

ผู้วิจัย: จะต้องมียังไง การศึกษาในเรื่องหนึ่งที่ยากทำและก็ไม่ค่อยมีความคืบหน้าเท่าไร คือการสร้าง การตระหนักรู้เรียกว่าตระหนักรู้ กระทรวงการต่างประเทศใช้คำนี้ Awareness ตระหนักรู้ให้เกิดความเป็นความรู้สึกว่า we're feeling มันไม่ค่อย มันก็สร้างยาก สร้างยากมากยกตัวอย่างไทยกับกัมพูชา ไม่รู้จะสร้างยังไง มองไม่เห็นเลย

ผอ.เทพชัย: ผมคิดว่า we're feeling มันคงมาทีหลัง การรู้จักกันก่อน คือถ้าเราเข้าใจประวัติศาสตร์เรา เข้าใจวิถีชีวิตเขา we're feeling มันก็ตามมา มันจะไม่มีคำว่า we're feeling ได้ถ้าเราไม่รู้เข้าใจ ไม่รู้จักเขาก่อน เราจะไม่รู้จักเลย คือทุกวันนี้คุณยกตัวอย่างเขมรขึ้นมา ถามว่าคนไทยรู้จักเขมรในแง่มุมใดบ้าง ก็ในแง่มุมที่มันเป็นประเด็นข่าวอยู่ แต่ว่าเราตอนเรียนหนังสือตั้งแต่เด็กๆ การศึกษาเขมรเขาก็เป็นมนุษย์ร่วมโลก เหมือนกับเรานี้แหละก็ต้องผ่านประวัติศาสตร์ พูดย่างๆในช่วงเขมรแดงครอง ถามว่าคนไทยสักกี่คนที่รู้ว่า เขมรต้องผ่านอะไรมาบ้างในช่วงเวลานั้น เขาถึงได้กลายเป็นคนหวาดระแวง มีความกลัวเพื่อนบ้าน ผมว่านี่เป็นตัวอย่าง หรือลาวก็เหมือนกัน トラบใดที่เราไม่ค่อยเจอลาว เราก็จะมีความรู้สึกคนไทยดูถูกเขาตลอดเวลา เราไม่รู้หรือว่าเขาผ่านอะไรมาบ้างในชีวิตของคนลาวจนถึงทุกวันนี้ ประวัติศาสตร์ทำให้คนของเขา สังคมของเขา พอเราไม่ได้เรียนรู้วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์เขาเป็นยังไงความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นมนุษย์ร่วมโลกร่วมฝันบ้านเดียวกัน มันก็ไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าไอ้การทำความเข้าใจความรอบด้านเหล่านี้ มันจะเป็นตัวสำคัญทำให้เรารู้สึกจริงๆแล้วเราไม่ได้ต่างกัน เรามีความทะเยอทะยานในชีวิต มีความใฝ่ฝัน มี

เป้าหมายในชีวิตก็ไม่แตกต่างกัน แล้วยังคนจริงๆก็ไม่ได้มีความรู้สึกที่มันมาร้ายต่อกัน ยังมีนักการเมือง ยังมีผู้นำ ในประเทศที่มันใช้ประชาชนหรือใช้ความรู้สึกประชาชนเป็นเครื่องมือ ผมกำลังพูดถึงการศึกษาในแง่ที่มันเปิดจริงๆไม่ใช่การศึกษาที่มันล้างสมองหรือเป็น propaganda แต่มันก็ยากอยู่เหมือนกันเพราะมันมีประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการอยู่หลายประเทศในอาเซียนด้วยกันเอง ประวัติศาสตร์สังคมก็ถูกตกแต่ง มีสีสรร ถูกบิดเบี่ยมาตลอด แต่ว่าคงต้องพูดในแง่ที่ควรจะเป็น

ผู้วิจัย: คือส่วนหนึ่งก็คงเป็นประวัติศาสตร์และการปลูกฝังของสังคมก็อย่างเช่นสังคมไทย ก็จะมีประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเพื่อนบ้าน เขียนอีกแบบหนึ่ง เขมรก็คงจะ กัมพูชาก็จะคงเขียนอีกแบบหนึ่ง ลาวก็คงคนละ version ก็ยังมีนักวิชาการ อ.ชาญวิทย์ หลากๆคนก็เสนอให้มีการชำระประวัติศาสตร์

ผอ.เทพชัย: มันไม่มีทางเลย คือประวัติศาสตร์ก็คือประวัติศาสตร์ ชำระไม่ได้หรอก ประวัติศาสตร์บางที่มันก็เป็นประวัติศาสตร์

ผู้วิจัย: มันต้องมีความขัดแย้งกันอยู่ในตัว ถ้างั้นมันก็ไม่สนุก

ผอ.เทพชัย: มันไม่มีคำว่า different version history มันไม่มีไปตลอดหรอก ประวัติศาสตร์บางที่มันเป็นเรื่องที่เราเชื่อไปอย่างนั้น เราเติบโตมากับความเชื่อที่เป็นอย่างนั้น จนบางทีเราก็ไม่รู้ว่ามันมีประโยชน์อะไรใหม่ที่ชำระมัน เพื่ออะไร คือมันไม่ได้มีผลกระทบจริงๆในแง่ของความถูกต้องอะไรทั้งหลาย แต่ผมว่าถ้ามันเป็นประวัติศาสตร์ที่ฝังรากลึกแล้ว ผมก็ไม่แน่ใจว่าจะช่วยอะไรให้ดีขึ้นได้แค่ไหนในการชำระ ถ้าทำได้มันดีแน่ ถ้ามันเป็น แอ็คเคอร์ไซท์มันก็โอเค

ผู้วิจัย: ดังนั้นตัวชำระประวัติศาสตร์ก็คงพูดไปอีก 50 ปีเป็นอย่างน้อย ค่อยๆให้นักวิชาการเขาคุยกันไปเป็นระยะยาวกว่านั้น

ผอ.เทพชัย: คือจริงๆ แล้วมันเป็นเรื่องของ อะคาเดมิก แอ็คเคอร์ไซต์ ได้ถึงกัน ไปจนกระทั่งไม่จำเป็นต้องมีข้อสรุป มีความจริงหลายเวอร์ชันได้ให้เราเรียนรู้ขึ้นอยู่กับว่า ความจริง ประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศประวัติศาสตร์ในแต่ละประเทศเวอร์ชันเขาเป็นกันยังไง เราไม่จำเป็นต้องรับของเขมร เพียงแต่รู้ว่าเขมรเขามองอย่างนี้เอง อย่างไทยในประวัติศาสตร์ก็มองว่าเขาเลวร้ายมากเลย แล้วก็มีตัดหัว มัดเท้า แต่เรามองอย่างหนึ่ง ก็ไม่รู้ใครถูก มันไปชำระตรงไหน มันไม่มี ผมไม่รู้ว่าจะทางวิชาการเขาทำกันยังไงนะ แต่ผมรู้ว่าไม่มีอะไรที่มันพอเพียงจะมาหักล้างกันได้ อันนี้ไม่จริง ไม่จริงหรอก เพียงแต่ถ้าเชื่อว่า ถ้ามองว่าคอนเซ็ปต์สองในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แล้วเรียนรู้ว่าเวอร์ชันของประวัติศาสตร์เขมรต่อไทยมันเป็นอย่างนี้ เราจะได้รับรู้เขาใจว่าทำไมเขาถึงมองเราอย่างนี้

ผู้วิจัย: ตรงนี้มันเป็นสิ่งหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการของไทยก็ต้อง อย่างน้อยที่สุดเวลาเขียนเข้าไปในวิชาประวัติศาสตร์ ก็ต้องเขียนชี้แจงว่าปัจจุบันกัมพูชาเป็นสมาชิกอาเซียน และเราตกลงที่จะร่วมสร้างคือต้องมีแยกอดีตออกไปว่าเป็นการรับรู้ ต้องมีการตอบเด็กให้รู้นั่นคือ

ผอ.เทพชัย: การทำให้เข้าใจกันบางที ประวัติศาสตร์ที่มีเวอร์ชันต่าง ๆ มันสามารถสร้างความเข้าใจกันได้ ในปัจจุบัน เพราะบางทีเราอย่างคนไทยจะไม่มีปัญหา ในปัจจุบันมันเกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์โยงมาปัจจุบัน ทั้งนี้ คือมันเลวมันแย่ มันทั้งหมดใช่ไหม

ผู้วิจัย: ของไทยก็ยังคงเป็นของพระยาดำริหลัก

ผอ.เทพชัย: สมมติในอนาคตเรามีเวอร์ชันของเขมรในทุกเรื่องที่เราศึกษาเกี่ยวกับเขา ผมว่าคนรุ่นใหม่เขาจะมองเขมรอีกอย่างหนึ่ง เขมรก็มองว่าไทยก็ไม่เบา เพราะขณะนี้เขาคิดอย่างนี้กับเรา เขาบอกว่าเราก็ก็น่ากลัวอย่างนี้นะ สมมติในบริบทของอาเซียนแล้วกันว่า we're feeling ที่ว่านี่มันเกิดขึ้นไม่ได้หรอก ถ้ามันมีประวัติศาสตร์เวอร์ชันเดียวของตัวเองอยู่ แล้วก็มองเพื่อนบ้านเหล่านั้นอยู่

ผู้วิจัย: ผมมองประเด็นสุดท้ายที่จะอยากทราบทัศนคติของท่าน ผมก็โยงมาถึงแนวทางดำเนินงานของอาเซียนโดยรวม ผมกำลังพูดถึงวิถีอาเซียนหรืออาเซียนเวย์ การที่เราไม่ได้ เขาเรียกว่าเน้นเรื่องการเจอ ไม่ได้แบบpush เรื่องการศึกษาอะไรให้มันเป็นประเด็นแรกๆ มันอาจจะเป็นวิธีการคิดของอาเซียนโดยรวมว่าเรามักจะเริ่มทำอะไรจากสิ่งที่ยากๆก่อน สิ่งที่ต้องได้ อย่างเช่น สร้างถนน ธุรกิจการซื้อขายระหว่างกันเพื่อที่มันทำงาน อาเซียนเวย์มันก็มีคนวิจารณ์ว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย อยากจะให้ทราบทัศนคติของท่านเรื่องการไม่ไปแทรกแซงพม่า เรื่องการที่ คือ EU กับอาเซียนมันต่างกันประเด็นแรกๆเลยก็คือ EU ในด้านการศึกษาของเขา Citizenship for EU เขาจะเน้นการใช้หลักการประชาธิปไตย ในการคิด critical thinking เสนอว่าอันนั้นเป็น core เป็นแก่นของ EU ก็คือ มีประชาธิปไตย แต่ของอาเซียนรู้สึกว่าจะใช้วิถีของอาเซียน โดยไม่แทรกแซงกิจการภายใน ในมุมมองหนึ่งของเราที่มีจุดแข็งตรงที่ว่าเรายอมรับความแตกต่างมากกว่า แต่ในอีกมุมมองหนึ่ง ตะวันตกก็วิจารณ์ว่า เราเพิกเฉย เรายอมรับสิ่งที่ทางตะวันตกมองว่าเป็นสิ่งไม่ดี

ผอ.เทพชัย: คือผมว่าเอเชียในอาเซียนเวย์ ในส่วนตัวผมวิจารณ์ว่า แก่นนำที่อาเซียนจะหาคำบางคำที่บอก ว่าทำไมเราต้องอยู่ในสภาพแบบนี้ เพื่อให้มันอธิบายกับโลกได้ว่าที่เราไม่แทรกแซงเขา ที่เราทนพม่าได้อย่างนี้ ที่เราไม่โววายกลับลาว กับเวียดนาม ไม่เอาเพราะเราเป็นอาเซียนเวย์ ซึ่งผมไม่รู้แปลว่าอะไร อาเซียนเวย์ ผมไม่คิดว่ามันเป็นเรื่อง เพราะมันอาเซียนเวย์ไง ผมไม่รู้ความหมายจริงๆคืออะไร

ผู้วิจัย: เท่าที่ผมพอจะจัดเอาความคิดได้ มันมีอยู่ 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 คือเริ่มจากสิ่งที่ยากไปหาสิ่งที่ยาก

ผอ.เทพชัย: ใช่ๆอันนั้นเข้าใจคืออาเซียนต้องหาคอมมอนอะไรที่คุยกันเข้าใจ

ผู้วิจัย: อันที่ 2 ก็คือ none interference ไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน

ผอ.เทพชัย: ซึ่งผมไม่รู้อันนี้เป็นอาเซียนเวย์จริงๆหรือเปล่า การไม่แทรกแซงแต่การไม่แทรกแซงก็มีคืออยู่ การไม่แทรกแซงที่ผ่านมาก็คือแค่มีเขมรก็ถือว่าแทรกแซงแล้วนะ แคบอกว่าการมีอิทธิพล นักโทษกันพม่า

ผู้นำประเทศไทยพูดอย่างนี้กันมากก็ถือว่าแทรกแซงแล้ว อันนี้แค่ความเห็นเท่านั้นเอง อันนี้ก็ถือว่าเป็นเรื่องราวขึ้นมาแล้ว ซึ่งจากประสบการณ์ผม ผมคลุกคลี จริงๆแล้วในสมัยอินโดนีเซีย มีอาโตอยู่ด้วยเข้าไป ฟิลิปปินส์ มาถือสออยู่ เราก็ไม่รู้ว่าการที่เราบอกว่า มาถือสอทำอย่างนี้ไม่ถูกนักการเมืองให้ความเห็น ไม่ต้องเป็นนายก หรือก มันก็แทรกแซงเท่าเดิม สิ่งเหล่านี้ถ้าเรายอม ยอมรับว่าเป็นอาเซียนเวย์ผมว่ามันไม่ใช่หรือก คือผมเองก็มีคำถามมาตลอดกับอาเซียนเวย์กับวิธีการ การมีอาเซียนคอนเทนการมีความหมายที่ว่า

ผู้วิจัย: องค์ประกอบที่ 3 ก็คือ หากความเห็นร่วมกันคอลสตัสใช้วิธีการบ่อยๆพูดกันไม่ได้ใช้แบบ EU คือยกมือพริบ มี Parliament เหมือน EU

ผอ.เทพชัย: คือทั้งหมดผมคิดว่าจะเป็นอาเซียนเวย์คอลสตัส คอลสตัส management ทั้งหมด มันเป็นภาษาที่ถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อตั้งความชอบธรรมให้กับสภาพที่เป็นอยู่ว่าที่เป็นอย่างนี้เพราะอาเซียนเวย์ เรามีคอลสตัสถามว่า บางสถานการณ์มันดีไหม ก็อาจจะดีนะ บางสถานการณ์แย่ไหม มันก็แค่คือมันไม่ใช่เป็นวิธีการที่ทุกคนเห็นพ้องกันในทุกสถานการณ์แต่ถามเรื่องพม่าอาเซียนอับอายไหม ขายหน้ากับทั่วโลกไหม อับอายหมดทั่วโลกเป็นไปได้ไหม เจ็บหมดไม่มีใครชมอะไรเลย แล้วจะเป็นประธานอาเซียนเป็นประธานาธิบดีอีก 2 ปีข้างหน้าเราจะยอมหรือ ถูกหยิบนิคหน้อยๆก็เป็นได้ แต่นี่มันอาเซียนเวย์ อาเซียนเวย์ for what ใช่ไหมเพื่อจะได้กลุ่มคนเป็นอาเซียนต่อไป ปกครองแบบไม่เห็นด้วยกับปฏิญาณใช่ไหม

ผู้วิจัย: คือบางประเด็นก็ดีแต่บางแง่ที่มาแก้ตัวแบบน้ำขุ่นๆ แต่ก็มีคำอธิบายเยอะ ผู้นำอาเซียนก็มักจะบอกว่า เราก็ใช้วิธีนี้แหละ เราจึงเอาพม่าเข้าสู่อาเซียนได้แล้วก็ทำให้พม่าค่อยๆเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีการเลือกตั้งด้วยวิธีของอาเซียนเวย์ ทำให้ประเทศบรูไนยังคงดำรงอยู่ได้ ไม่ถูกจริงๆเกาะบอร์เนียวก็ต้องเป็นประเทศใดประเทศหนึ่งไปแล้วคุณนั้น สมัยก่อน

ผอ.เทพชัย: แต่ถ้ามองกลับกัน อาเซียนถูกพม่าใช้หรือเปล่าใช่ไหม อาเซียนถูกพม่าใช้ก็ได้ ที่ผ่านมานี้ในแง่สร้างความชอบธรรมให้พม่าด้วยกัน ตลอดเวลาเลยใช่ไหม คือมีเกาะป้องกันอันหนึ่งใช่ไหม ใครจะมีอะไรก็ต้องผ่านอาเซียนมา แล้วอาเซียนก็ไม่เล่นงานพม่า คือไม่สามารถมองได้ก็ต้องยอมรับความแตกต่างของ

อาเซียนตั้งแต่สมัยที่ฟิลิปปินส์มาถือสอย อินโดนีเซียอยู่ คือมันก็มีความแตกต่างชัดเจนอยู่แล้วในแง่ของสังคมเรื่องการเมือง เพราะฉะนั้นการที่เขาอยู่ด้วยกัน ได้ทั้งหมดก็ถือเป็นความอยู่ด้วยกันจาก Patterned packer เรื่องความมั่นคงเริ่มต้นในสมัยสงครามเย็น แต่เมื่อมันอยู่กับแล้ว มันก็มีปัจจัยใหม่ๆเข้ามาแล้วก็คือไอเค ก็ต้องคืนรนอยู่ด้วยกันต่อไป แต่ว่ามันมีความท้าทายใหม่ๆเกิดขึ้นตลอดเวลา มันก็เป็นสิ่งที่ท้าทายด้วยกันจะเผชิญกับปัญหาเหล่านี้ยังไง แต่ว่ามันก็ไม่เสียหาย อาเซียนเวย์ แต่ว่ามันคงไม่ได้เป็นคำตอบว่าอาเซียนเวย์มันเป็นคำตอบทุกอย่าง ถ้าถามผมนะ คือทุกคนก็จะตีความหมายอาเซียนเวย์เข้าข้างตัวเองตลอดเวลา

ผู้วิจัย: ครับ ผมบางทีพาออกไปนอกเรื่องพอสมควร จะขอกลับเข้ามาเรื่องการศึกษาครับ ประเด็นสุดท้ายที่อยากจะถามก็คือ ผมคิดใจอยู่นานเรื่องนี้ ก็คือผมในฐานะครูสอนภาษาอังกฤษมานาน แล้วก็เรียนภาษาอังกฤษมาหลายปี สิ่งหนึ่งที่มักจะมีคนชอบพูดกันก็คือว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำหรับ ไม่ใช่ภาษาสำหรับคนทั่วไป เป็นภาษาสำหรับคนอีกระดับหนึ่งเป็นภาษา the language for อิหรัด for the อิหรัด ไม่ใช่ for the commoner เป็นสิ่งหนึ่งที่ แล้วก็คนที่เข้าถึงการศึกษาภาษาอังกฤษนี้ ต้องยอมรับว่ามี การ มีระดับที่แตกต่างกัน แม้กระทั่งระบบการศึกษาของไทยที่จะให้การศึกษาอย่างทั่วถึง ก็ยังยกเว้นคอมพิวเตอร์กับภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องจ่ายเพิ่ม ดังนั้นการที่เราเน้นเรื่องภาษาอังกฤษกันมากเกินไปมันจะนำมาซึ่งความเท่าเทียมกันหรือนำมาซึ่งความไม่เสมอภาคมากกว่า อยากทราบความเห็นแล้วจะแก้ปัญหายังไงว่าจะทำยังไงให้ภาษาอังกฤษเข้าถึงๆ ใช้คำว่ารากหญ้าก็แล้วกัน เข้าถึงรากหญ้าของอาเซียน

ผอ.เทพชัย:ผมว่าในเกือบทุกประเทศที่ผมสัมผัสมา ประเทศที่ภาษาอังกฤษอาจจะตั้งไว้อยู่สูง จะเป็นฟิลิปปินส์ แม้แต่สิงคโปร์และมาเลเซีย ระดับภาษาอังกฤษของคนเขาไม่เหมือนกัน ฟิลิปปินส์นี่จริงๆ ภาษาอังกฤษนี่แจ่ว ลงไปอีกระดับหนึ่งก็พูดได้นะ ก็สื่อสารได้ แต่ว่าภาษาอังกฤษก็ไม่ได้สวยงาม ลงไปอีกระดับหนึ่งก็ดูๆพลาๆก็พูดได้ไม่ใช่ทุกคนพูดได้หมดในฟิลิปปินส์ ใช่ไหมครับ ก็มีชาวบ้านธรรมดาที่พูดไม่ได้ สิงคโปร์ก็เหมือนกัน โอเคส่วนใหญ่ประเทศมันเล็กมันมีอดีตเยอะ หน่อยก็คนพูดภาษาอังกฤษได้ก็มี อย่างน้อยลงไประดับล่างๆก็ไม่ใช่ว่าสวยงามมากหรอก ยิ่งมาเลเซียไม่ต้องพูดถึงเลยใช่ไหม มันก็มีบางส่วน เห็นภาพชัดไหม บรูไนก็เหมือนกัน ผมว่าแค่นี้ก็เป็นตัวอย่างเฉยๆว่าภาษาอังกฤษ แต่ว่าถามว่ามันเป็นปัญหาหรือเปล่า ถ้าถามว่าในเมืองไทยคนใช้ภาษาไทยระดับของคนโปรเฟสเซอร์ ภาษาไทย สังคมไทยนี้ มันก็ไม่ใช่ว่าสมบูรณ์ทุกคนใช่ไหม ก็ต้องยอมรับความจริงว่าระดับของการเข้าใจเรื่องภาษา แต่ถ้ากลับมาสู่คำถามง่ายๆว่าภาษามีไว้เพื่ออะไร ก็เพื่อการสื่อสาร ภาษาเพื่อการสื่อสารใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้นผมก็คิดว่าในประเทศไทย

ซึ่งถ้าประเทศไทยโดยเฉพาะ ว่าเป็นประเทศที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของเราก็แน่นอนก็ต้องมีปัญหา ในระยะที่ปรับปรุง และถ้าภาษาอังกฤษถูกบังคับให้เรียนจริงๆ แต่ถ้าถามว่าในระยะยาวดีไหม มันดี เพราะว่า ภาษาไทยแน่นอนทั่วไปคนพูดได้อยู่แล้ว มันจะเสียหายตรงไหนถ้าคนชอบเรียนภาษา เกิดภาษาที่ใช้สื่อสาร กับคนทีนอกประเทศเรา

ผู้วิจัย : ในความคิดผมมันต้องเปลี่ยนมาเซตของจาก monolingual ไปเป็น multilingual ถ้าเกิดอาเซียน ในคอนเซ็ปของนโยบายของอาเซียน ถ้าอ่าน Wikipedia ก็คือ multilingual ก็ต้องมี English plus ก็อย่าง ไทย

ผอ. เทพชัย: คุณเลือกได้ คือผมส่วนตัวนะ ผมคิดว่าถ้าถามผมนี้ ผมคิดว่าจะเป็นก็ภาษาผมว่ามันดีทั้งนั้น ผมก็พูดภาษาจีนได้ อังกฤษก็พูดได้ ไทยก็พูดได้ แล้วมันไม่ได้มีความรู้สึกว่ามันถูกบังคับ แต่ผมคิดว่าการที่ เรียนรู้ภาษาอังกฤษแล้วไม่ได้มองเรื่องภาษาอย่างเดียว ภาษาอังกฤษมันจะนำไปสู่การเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม มากกว่ารู้ภาษาหนึ่ง สมมติเราไม่อยากจะเรียนภาษา การเข้าถึงข้อมูล การเข้าถึงความรู้ระหว่างการใช้ภาษาบาช่า กับภาษาอังกฤษอันไหนเข้าถึงมากกว่า แล้วมันชัดเจนว่าภาษาไหนนำไปสู่การเรียนรู้มากกว่า เราไม่ได้มองที่ การใช้ระดับภาษาอังกฤษดีแค่ไหน เรามองว่ามันเป็นเครื่องมือนำไปสู่อะไรในการนำไปสู่การเรียนรู้ได้ มากกว่าที่ดีที่สุด ไปๆมาไทยสู้ไม่ได้เลยใช้ไหม ถ้าภาษาอังกฤษนำไปสู่ประเด็นรู้ได้มาก แต่ภาษาไทย เมืองไทยก็ต้องรู้ภาษาไทยก่อนอันดับแรก ผมว่ามันจะช่วยตอบคำถามได้ดีกว่า ภาษาอังกฤษมันจะทำให้ เกิดระดับความรู้เท่าเทียมกันหรือเปล่า ก็โอเคก็เป็นประเด็นเพราะมันก็เหมือนกับก็มีแก่น สมมติว่าเริ่ม พุ่งนี้เป็นต้นไป อีก 10 ปีข้างหน้ามันคง generation ใหม่ มันจะเริ่มใหม่อีก 20 ปีถึงจะถือว่าโอเคใกล้ๆกัน หน่อยใช้ไหม 20 ปีข้างหน้ามีปัญหาแน่นอนคนที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษมันจะเต็มเมืองไทย เรื่องภาษาก็เป็นเรื่องระยะ ยาวแต่ผมเห็นด้วยในการคือ ผมมองในแง่บวก แง่ลบมันเป็นเรื่องของช่องว่าง

ผู้วิจัย : ก็ขอบคุณมากครับคุณเทพชัย

บทสัมภาษณ์ ดร. วรชัยพร แสงนภาพวร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ สภาการศึกษา

ผู้วิจัย: ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านผอ. นะครับที่สละเวลาอันมีค่าและให้เกียรติสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ครั้งนี้คืองานที่ผมทำเป็นงานวิจัยอย่างที่เล่าให้ฟังว่าเป็นเอกสารและภาพประกอบ ผมศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 แล้วผมดูเรื่องการเตรียมตัวและความพร้อมทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนไม่รวมประเทศไทย เราดูเฉพาะที่เหลือ 9 ประเทศ หลังจากที่ทำกรทบทวนวรรณกรรม ผมก็ได้ อย่างที่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ผมได้แบ่งกรอบในการวิจัยออกเป็น 4 ปัจจัย คำว่าการเตรียมความพร้อมในด้านการศึกษา ผมแบ่งออกเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านเรียกว่าทักษะอาเซียน อย่างเช่นทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้นำ การเจรจาต่อรอง แล้วก็ส่วนที่สองก็เป็นเรียกว่าความรู้อาเซียน หรือ ASEAN knowledge ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนในด้านความเป็นมา ข้อดีข้อเสีย ประวัติ โครงสร้างองค์กร กรอบในการคิดงานทั้งหลาย แล้วก็ส่วนที่สามก็เป็น ผมแยกออกมาต่างหากเพราะว่าผมถือว่ามีความสำคัญก็คือเรื่องภาษาอังกฤษ ทักษะภาษาอังกฤษ แล้วส่วนที่ 4 ก็เป็นเจตคติที่ดีต่ออาเซียน ASEAN attitude ก็ constructive ASEAN Attitude คือเจตคติที่ดีต่อการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ผมก็ได้ดูรวมๆ 4 ปัจจัย ทีนี้ที่อยากจะเรียนถามท่านก็คือว่าการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาที่ท่านรับรู้หรือว่าที่ท่านมีข้อมูลท่านพอจะให้ข้อมูลเป็น พอทราบทัศนะกว้างๆรับท่าน ว่าในแต่ละประเทศยกเว้น ไทยก็แล้วกัน ที่เขาได้เตรียมความพร้อม ท่านอาจจะมีคอนเซ็ปของคนที่ต่างออกไปจากกรอบของว่าจริงๆแล้วตอนนี้ในแต่ละประเทศตอนนี้ไปถึงไหน ตอนนี้เป็นอย่างไง เตรียมความพร้อมกันอย่างไรบ้าง

ผอ.วัลย์ภรณ์: ก็ขอพูดถึงข้อมูลประเภทที่ว่าดิฉันได้ศึกษาและก็ได้เดินทางไปดูด้วยตัวเองนะค่ะ แล้วก็อยู่ไม่ไกลจากบ้านเรา ก็ขอเริ่มจากประเทศใกล้เคียงก่อนในอาเซียนด้วยกันนะค่ะ ในอาเซียนด้วยกันเราจะเห็นได้ว่าโดยพื้นฐานทางภาษาแล้ว เราเสียเปรียบที่สุดนะค่ะ เพราะว่าในบรรดา 10 ประเทศ เขามีประสบการณ์ในการเรียนรู้ ระบบการศึกษาและก็ภาษาของประเทศที่เขาเป็นเจ้าอาณานิคมทั้งสิ้นเลยนะค่ะ ก็จะเป็นฝั่งตะวันตก ฝั่งตะวันออกและทางใต้ หรือออกไปทางอินโดนีเซีย ทางฟิลิปปินส์ก็เห็นได้ว่าเขานั้นมีการเปิดรับ มีการสื่อสาร มีการมีประสบการณ์นะค่ะในเรื่องของการบริหารบ้านเมือง โดยที่มีประสบการณ์เป็นเมืองขึ้นนะค่ะ จึงได้อิทธิพลทางระบบการศึกษาในเรื่องของภาษามาเป็นเวลานานแล้ว ทีนี้ชนชั้นนำของเขาคงที่มีการศึกษาก็จะรู้เรื่องภาษาที่ค่อนข้างจะดีนะค่ะ เพราะฉะนั้นเราก็ แต่เราก็ไม่ได้เป็นจุดด้อยนะ การที่เราไม่ได้เป็นเมืองขึ้นเราก็ภูมิใจนะค่ะเพียงแค่ว่าเราคงต้องหายุทธศาสตร์ในเรื่องภาษาหน่อยนะค่ะ อย่างเช่นภูฏาน หรือภูฏาน เขาบอกเขาก็ไม่เคยเป็นเมืองขึ้นเหมือนกันนะ เขาอยู่ท่ามกลางประเทศใหญ่อย่างอินเดียแล้วก็จีน แต่เขาก็สามารถรักษาเอกราช เพราะเขาเป็นภูเขานะค่ะอยู่ในหุบเขา ก็มีภาษาของตัวเองแค่ภูฏานนั้นเขาเริ่มต้นโดยเข้าโรงเรียนทุกอย่างสอนเป็นภาษาอังกฤษหมดเลย เพราะฉะนั้นในการฟัง พูด อ่าน เขียน ภูฏานซึ่งเป็น

ประเทศเอกราชนะค่ะ เขาใช้ภาษาอังกฤษได้ดีมาก ประเทศในกลุ่มเพื่อนบ้านเราอย่างทางใต้ มาเลเซีย สิงคโปร์ ไม่ต้องห่วงเลย สิงคโปร์เหมือนฟิลิปปินส์ก็คือว่าคะแนนโทเฟลเขาสูงมาก ทีนี้ผลจากการวิจัยของ จุฬานะค่ะ คะแนนโทเฟลของ เฉลี่ยของสิงคโปร์และฟิลิปปินส์สูงที่สุดในอาเซียน เพราะเรารู้ว่าทั้งสอง ประเทศนั้นใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานนะค่ะ แต่ทางมาเลเซีย กัมพูชา และลาว เวียดนาม พม่าด้วย เขาก็เหนือกว่าไทยในเรื่องคะแนนเฉลี่ยโทเฟลที่เห็นออกมานะค่ะ เพราะว่าเขาให้ความสนใจกับการเรียนสอง ภาษา แล้วก็เห็นความสำคัญของการสอนภาษามาก และก็ขอยุติเรื่องหนึ่ง การเตรียมความพร้อมด้านภาษาก่อนนะค่ะ อย่างที่เห็นอย่าง หนานหนิงซึ่งเป็นประตูสู่อาเซียนเป็น Gateway ของจีนลงมาสู่เวียดนาม

ผู้วิจัย : ทางตอนเหนือของเวียดนามใช้ใหม่ครับ

ผอ.วัลย์ภรณ์: ใช่ค่ะ ทางใต้ของจีน ทางเหนือของเวียดนาม เขาก็ว่านั่นคือ Gateway to ASEAN เปิดแล้วนะค่ะ และกำลังจะเปิดรถไฟด่วนมาจากคุนหมิง ผ่านมาทางหนองคาย เข้ากรุงเทพฯ ไร่นี้ มันก็เป็นอนาคตอันใกล้นะค่ะ แค่นี้มีลักษณะนี้ก็ถือว่า หนานหนิงเป็นประตูสู่อาเซียนและหนานหนิงหรือมณฑลกวาสีก็เป็นมณฑลที่มีเชื้อชาติหลายๆเผ่าที่เรียกว่าเผ่าไต เพราะฉะนั้นจึงมีมหาวิทยาลัยกวาสีที่สอนภาษาของชนชาตินะค่ะ แล้วเขาก็ไปทำให้เมืองตรงนั้นมีความพร้อมอย่างเช่น หนานหนิงวิทยานะค่ะ ก็จะมี เขาเรียกว่าอะไรนะค่ะ วงเวียนอาเซียนนะค่ะ อันนี้ผมชอบจะทำบ้างก็ได้เนะ ก็จะมีสวนพฤกษศาสตร์ที่สวยงามนะค่ะเป็นวงเวียนอาเซียน ก็คือว่าเป็นฐานวงกลมอยู่หน้าอาคารสัมพันธของเขานะค่ะ แล้วก็จะมีเป็นเสาขึ้นมาะค่ะ เป็นเสาขึ้นมาแล้วก็บนยอดเสาที่อยู่ระดับหน้าอกเราที่มองเห็นอ่านได้ก็จะเป็นรูปปั้นบ้างละ ธงชาติบ้างละ ที่เป็นเอกลักษณ์ของอาเซียน เช่น มหาวิทยาลัยหนึ่งก็เป็นรูปสัญลักษณ์เช่นของไทยเราเป็นครุฑ เราก็มี Thailand แล้วก็ภาษาไทยนะค่ะ ของอินเดียก็เป็นการดูอะไรนี้ละค่ะ ของมาเลเซียเป็นสัญลักษณ์อะไรประมาณนี้ คือคิดในสัญลักษณ์ของแต่ละประเทศนะค่ะ อย่างของจีนก็เป็นมังกรนะค่ะ ก็จะแบบว่าเห็นถ้าเออในอาเซียนนี้เป็นอย่างไร อย่างน้อยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจนะค่ะ แล้วก็นอกจากการแสดงสัญลักษณ์เหล่านี้แล้ว เขาเปิดสอนภาในอาเซียนนะค่ะ ภาษาเวียดนาม ภาษามลายู ภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาที่หลายประเทศสนใจและศึกษามากนะค่ะเพราะว่าในขอบเขตอาเซียนนี้ แผ่นที่ประเทศไทยเราเล็กแค่นี้แต่ว่าคนพูดภาษาไทยนี้มีมากเกินกว่าในประเทศไทยนะค่ะ ในไทยอาหงส์ที่อินเดีย ไทยยูนิานที่จีนกวาสีนะค่ะ แล้วก็ทางเขมร มาเลเซีย ในกัมพูชา ในลาว ในพม่า มีคนพูดภาษาไทยได้จำนวนหนึ่งเช่นกัน เพราะฉะนั้นที่กวาสีก็เปิดสอนภาษาไทยด้วย เปิดสอนภาษาเวียดนาม ภาษามลายู ภาษาไทยเป็นหลักแล้วก็ความพร้อมเรื่องภาษานี้ทาง

เวียดนามก็เช่นกัน มหาวิทยาลัยฮานอยเปิดสอนภาษาในอาเซียนเช่นกันแล้วก็มีภาษาไทยด้วย และก็ได้ออกไปคุยกับคนเรียนภาษาไทยที่เวียดนาม เขาว่าเขาพูดไทยชัดมากเลย เราที่จริงๆทำไมเขาพูดไทยชัดอย่างนั้นทั้งๆที่เขาเรียนที่บ้านเขาเนาะ ก็ถามเขาว่าทำไมเขาถึงพูดไทยชัดขนาดนี้ล่ะ เขาบอกว่าเขาเปิดดูละครย้อนหลัง เปิดอินเทอร์เน็ตดู เขาก็จะเรียนรู้จากภาษาที่เราใช้กันนี่แหละคือเขารู้จักใช้สื่อ รู้จักเรียนด้วยตัวเองแล้วก็ฝึกฝน ทีนี้เวียดนามบอกว่าครูที่สอนภาษาไทยของเขาไม่ได้เริ่มต้นว่าต้องไวยากรณ์ถูกต้อง 100% หรือว่าผิดพลาดก็ไม่มีเป็นไร ครูจะเขี่ยอย่างเดี๋ยวล่ะ เขี่ยให้เด็กอยากเรียน ให้เด็กรู้สึกว่าเขาทำได้ เขาพูดได้คำหนึ่งก็ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว เขาพูดได้ก็พูดกันต่อไป แต่ของเรานี้เมื่อเราสอนเรื่องไวยากรณ์นี้ ฉะนั้นการบ้านของเด็กก็คือรอยแก้แคงเด็กไปหมด มันไม่น่าเรียนเพราะว่าเราไม่ได้สอนเริ่มที่การให้เขาพูดไป แล้วก็โดยการให้เขาเรียนไวยากรณ์ซึ่งคิดว่ามันยาก เราคงต้องปรับปรุงเรื่องการสอนภาษาแล้วก็ที่กัมพูชาก็ได้เห็นว่ อันนี้ดิฉันไม่ได้ไปนะเพราะว่าพักหลังไปลำบากแต่ได้เห็นคุณวิจิตรภูมิผู้เชี่ยวชาญเขาเอาวิดีโอมาให้ดูนี่ คือแม้แต่วัดพุทธนะค่ะ วัดพุทธนี้พระก็สอนภาษาอังกฤษค่ะ ใช้พื้นที่ได้ตึกกุฏิแหละค่ะ แล้วก็มีคนมาเรียนอยู่เยอะเหมือนกันนะ พระก็สอนได้ สอนภาษาอังกฤษให้คนเขมรพูดภาษาอังกฤษ แล้วก็ทางใต้มาเลเซียนี้ เรามีโครงการความร่วมมืออยู่อย่างในรูปที่เห็นนี้นะค่ะ โครงการสัมมนาวิจัยการศึกษาไทย – มาเลเซีย ที่ทางสถาบันการศึกษาเรา ครูของเรา คณะการศึกษาเรา ไปนำเสนองานวิจัยไทยแลกเปลี่ยนกับคนมาเลเซียสลับกัน เป็นเจ้าภาพปีเว้นปี ก็ปรากฏว่าที่เราเห็นคือ ครูเราผู้เขาไม่ได้จริงๆ เพราะว่าเรื่องการนำเสนอ เรื่องภาษา เรื่องเทคนิคต่างๆเขาก็เก่งกว่าเยอะมาก จึงเห็นว่าเห็นว่าเรื่องความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านนะค่ะ เราเสียเปรียบเรื่องภาษา ต้องปรับปรุงเรื่องสอนภาษากันใหม่ล่ะ ต้องทำให้คนไทยรู้ว่าการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นมีประโยชน์กับเขาเองและวิธีเรียนที่ดีที่สุดคือเรียนด้วยตนเอง ฝึกฝนด้วยตนเอง นอกจากห้องเรียนแล้วนี่ก็ต้องมาฝึกฝนจากสื่อต่างๆที่มีนะค่ะ หาช่องทางยังไงจะให้ได้ความรู้มา ซึ่งขณะนี้ก็มีหนังสือเยอะแยะแล้วนะค่ะ ทั้งไวยากรณ์ ทั้งศัพท์ ทั้งสำเนียงออกยังไง เขียนยังไงนี้ ภาษาพูดก็มีเสียงออกมาด้วยในมัลติมีเดียทั้งหลายนะค่ะ ก็คงต้องเตรียมความพร้อมเรื่องภาษา แค่นี้ก่อนใหม่ล่ะ ยังขาดอะไรที่ยังไม่ลองซักถาม

ผู้วิจัย : แล้วอย่างที่อินโดนีเซียนี้พอที่จะทราบภาษาเขา

ผอ.วิทยาลัย: อินโดนีเซียเขามีเพื่อนแล้ว อย่างน้อยนี้บาฮาซา มาเลเซีย และบาฮาซาอินโดนีเซียใช้ในสองประเทศนี้นะค่ะ ออกเสียงเหมือนกัน เขียนด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษเหมือนกัน แล้วก็พูดในบรูไนแล้วก็ทางใต้ของฟิลิปปินส์ แล้วก็ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเป็นภาษาที่เด่นมากที่สุดที่เราจะต้องให้เด็กเรารู้

เรื่องภาษานี้เนะ เด็กไทยควรจรรู้ภาษาเพื่อนบ้านคือ ภาษาจีน ภาษาเวียดนามซึ่งประชากรเยอะนะคะ แล้วก็ภาษามาลเลย์หรืออินโดนีเซียนะคะซึ่งพูดในหลายประเทศ หลายพื้นที่ แม้แต่ 3 จังหวัดภาคใต้เราอย่าคิดว่าใช้ภาษาได้ดีนะ แค่พูดสื่อสารเท่านั้นเอง แต่อ่านเขาไม่ออกนะ

ผู้วิจัย : ภาษาบาฮาซาไซไห่หมักรับ ภาษายาวี

ผอ.วลัยภรณ์: คือแค่ภาษาที่พูดนี้คำว่ายาวีที่พอทราบๆว่า ยาวีมันหมายถึงสกฤต ยาวีสกฤตที่ใช้สำหรับภาษาอ่านอัลกุรออ่านภาษาอารบิกนี้นะคะ แต่ภาษาพูดของเขานี้เขาแปลเป็นภาษาอังกฤษหมด เช่นคำว่า police เขาเขียนว่า polis

ผู้วิจัย : เขาจะใช้ยาวีเฉพาะกับศาสนาแต่เป็นภาษาที่เป็นภาษาเขียน แต่ภาษาพูดก็คือภาษามาลเลย์

ผอ.วลัยภรณ์: ไซไห่คะ คือภาษามาลายูในอดีตตอนหลังเราเรียกว่ายาวีซึ่งมันผิดนะคะ เพราะฉะนั้นสามจังหวัดภาคใต้เราเนี่ย คงต้องอ่านอักษร ภาษามาลเลย์นี้ ภาษาบาฮาซา ภาษามาลเลย์ ภาษาอินโดนีเซียที่เป็นภาษาอังกฤษให้ได้ด้วย ขณะเดียวกันก็ต้องเรียนภาษายาวีสกฤตซึ่งอ่านในอัลกุรออ่านของเขาก็ต้องเรียนอยู่นะคะ ภาษาอังกฤษสำคัญมาก อันนั้นในเรื่องภาษานะคะ

ผู้วิจัย : ขอบคุณมาก ในส่วนต่อมาก็จะให้ท่านลองให้มุมมองเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับอาเซียน แต่มันเคยมีการสำรวจในอดีตว่าแต่ละประเทศรับรู้เรื่องอาเซียนแค่ไหน ซึ่งมันก็นานมา ไทยตำรา รู้สึกฮือฮาพอสมควรไม่ว่าสถานการณ์ ท่านผอ.พอจะมีข้อมูลอัปเดตเรื่อง อย่างเช่นประเทศต่างๆ เขารู้ไปถึงไหนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องอาเซียน

ผอ.วัลย์ภรณ์: คือเรายังไม่ได้วิจัยลึกในแง่ที่ว่าแต่ละประเทศมีความรู้หรือรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนแค่ไหน เรา ยังไม่ถึงกับวิเคราะห์หลักสูตรของเขานะคะ แต่โดยการที่เราเห็นในสื่อต่างๆของเขาก็รู้ว่าเขายังลงข่าวเกี่ยวกับ ประเทศเราพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นข่าวเรื่องการเมือง เรื่องเศรษฐกิจ นายกฯของเราเป็นใครเขารู้หมดคนะ แต่ ถามว่าเรารู้จักนายกฯเขาใหม่สงสัยจะไม่รู้ละ ตอบไม่ได้ว่านายกฯเขาชื่ออะไร หรือว่าประธานาธิบดีเขาชื่ออะไร เพราะว่าสื่อของเรานำเสนอเรื่องของเพื่อนบ้านน้อยมากทีเดียว ถ้าอาจารย์สามารถจะทำวิจัยแล้วก็เจาะตรงนี้ได้ นี้จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนเป็นคนที่สามารถจะช่วยสังคม เขาเป็นครูของสังคมที่จะช่วยคนที่อยู่นอกระบบ โรงเรียนนี้ให้รับรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างดี เรื่องของหลักสูตรดิฉันก็เชื่อว่าทุกประเทศนี้เรียนรู้ เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เพียงแต่ว่าอาจจะไม่ลึกซึ้ง แล้วก็การไปมาหาสู่มันยังน้อย แต่ในอนาคตนี้เห็นแล้วว่า East West Corridor จากพม่ามาถึงเวียดนามผ่านเส้นไทย ลาว หรือเหนือลงได้จากจีนมาเวียดนามเข้าลาว หรือมาไทยไปถึงมาเลเซีย สิงคโปร์นี่ อันนี้จะเป็น Hi-Speed Train ที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง มันจะ connect คนในอาเซียนเข้าหากันเหมือนกับทางยุโรป แล้วก็ช่องทางๆเครือข่ายสื่อต่างๆจะเป็น โทรศัพท์ หรือว่า อินเทอร์เน็ตก็ link คนเข้าหากันได้มากขึ้นในอนาคตอันใกล้ล่ะคะ ดิฉันทราบแต่เพียงว่าลาวนี้ได้เคยถามคนที่ กระทรวงการฯของลาวว่า เพราะเห็นเขาไปลาวไม่เห็นเขาตื่นเต้นใจแต่เราข้อมูลอยู่แล้วว่าลาวนี้มีความ สนใจแล้วก็รับรู้เรื่องอาเซียนในระดับหนึ่งใช่ไหมคะ ดิฉันเชื่อว่าอย่างนี้ละทั้งลาว กัมพูชา และเวียดนามนี้ ลาว เวียดนาม และกัมพูชา ระดับความสนใจนั้นะคะ 3 ประเทศนี้สนใจเรื่องอาเซียนมากที่สุด เพราะว่า เนื่องจากเขาเป็นประเทศมาทีหลัง CLMV นี้ะคะ CLMV มาทีหลังใช่ไหมคะ Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam นี้มาทีหลัง แต่ก็ระดับการพัฒนา เขาก็ล่าหลังกว่าประเทศที่มาก่อน เขารู้ตัวแต่เขาอยากเข้ามาเพราะ อะไร เพราะเขารู้เข้ามาแล้วได้ประโยชน์และเขามาศึกษาจากอาเซียนแล้วเขาบอกว่า อาเซียนบอกว่าให้ลด ช่องว่างการพัฒนา เขาเห็นประโยชน์ทันทีเลยว่า ถ้าเข้ามาร่วมในอาเซียนเขามีโอกาสกระโดดนะคะ พัฒนา อย่างก้าวกระโดดให้ทันอาเซียนได้ไม่ยาก เพราะว่าการเอื้อประโยชน์กัน การลดภาษี การอะไรกันต่างๆ การ พัฒนาช่วยเหลือกัน มันทำให้เขาคิดว่าอยู่โดดเดี่ยว ฉะนั้นอย่างลาวนี้เขาบอกดิฉันว่า เขาทำทุกวิถีทางเช่น โอกาสในการที่ลาวได้เป็นเจ้าภาพจัดซีเกมส์ครั้งแรกเมื่อ 2 ปีที่แล้ว เป็นความภูมิใจของคนลาวทั้งประเทศ เขาถือว่านี้คือโอกาสดีของลาวที่จะตั้งตัวประกาศตัว เขาจึงบอกว่ามาลาวแล้วยังมาอาเซียนด้วยนะคะ เขาจะ ปรับปรุงอาเซียนให้คนได้รับรู้ว่าเราเป็นอาเซียนนะ แล้วก็หลักสูตรในโรงเรียนทั้งหลายให้ครูสอนให้เด็ก ได้รับรู้เรื่องประเทศเพื่อนบ้านนะคะแล้วก็คือทีวี อย่างที่เราทราบว่าอาจจะเป็นเพราะการเมืองของ 3 ประเทศ นี้ด้วยที่นำเขาเค็ดขาด มันคง ต่อเนื่อง อยู่ยั่งยืนยาวนานนี้ะคะ ทำให้นโยบายของเขามั่นชัดเจนมันเห็นผล คือรัฐบาลประกาศให้ประชาชนเตรียมตัวเข้าสู่อาเซียน ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนนี้ สามารถจะทำได้อย่าง ทัวถึงแล้วก็เอาจริงเอาจัง จริงจังกว่าเราเพราะเรานี้ไม่มีใครมันคงหรือมันใจในตัวเองสักคนหนึ่งว่าจะอยู่ได้นานแค่ไหน การเมืองเราเปลี่ยนแปลงบ่อยจนกระทั่งไม่มีใครทำให้นโยบายมันต่อเนื่องหรือยั่งยืนได้ เพราะฉะนั้นก็ เห็นได้ว่าประเทศในสวนอินโดจีนนี้ตื่นตัวที่สุดคะ เพราะว่าเขาพัฒนาช้ากว่าและเขามองเห็นประโยชน์ที่

อาเซียนจะช่วยเขาลดช่องว่างการพัฒนา เขาก็จึงได้โดยอำนาจของระบบผู้นำ ระบบการเมืองเขานี้ ทำให้การศึกษาเขาเอาจริงเอาจังมาก แต่ในอนาคตส่วนที่รองลงไป ประเทศไทยก็เช่นกันรองลงไป แต่ที่เราเสียใจมากก็คือ เด็กไทยเราไม่รู้ว่าอาเซียนก่อตั้งที่ไหน โดยใครเป็นผู้นำในช่วงนั้น ซึ่งมันน่าเสียดาย เพราะว่าการก่อตั้งที่ประเทศไทย ผู้ริเริ่มก็คนไทยก็เป็นหนึ่งในแกนนำแล้วเราประกาศปฏิญญากรุงเทพฯกันไว้แล้ว เราก็มาประกาศจัดตั้งที่กรุงเทพฯนี้ เราก็ไม่ได้เรียนรู้ตรงนั้น ก็ไม่สายเกินไปที่ประเทศไทยเราจะลุกขึ้นมากระวีกระวาดแล้วก็เอาข้อมูลที่เราเรียนรู้ที่น้อยที่สุด สนใจน้อยที่สุดเป็นตัวกระตุ้น คือเราต่ำสุดกว่าเพื่อนะคะ ทั้งความรู้ความสนใจ ภาษาอังกฤษและรวมทั้งทัศนคติของคนไทย เราก็ไม่เป็นมิตรกับเพื่อนบ้านที่อยู่รายล้อมแค่ประเทศไทย

ผู้วิจัย : ผมก็จะเข้าสู่ประเด็นสุดท้ายนะครับท่าน ว่าจริง ๆ มันจะมีส่วนหนึ่งที่อยากจะถามทัศนคติของท่าน การที่จะสร้างการศึกษาอย่างไร การที่จะทำอย่างไรให้คนในอาเซียนเกิดความรู้สึกอย่างที่อาจารย์ ดร. สมเกียรติ พรพิมล ซึ่งเรียกว่า we're feeling ซึ่งท่านนายกฯก็ได้ไปพูดตอนนั้นด้วย เป็นคนพูดคำนี้เองว่าอาเซียนเป็นอัตลักษณ์ของอาเซียน จะสร้างยังไงเท่าที่ผ่านมามันเกิดความรู้สึกคือในมุมมองผมเข้าใจว่ามันสร้างยากมาก ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นส่วนประวัติศาสตร์ที่เราเขียนเอาไว้ รวมถึงประวัติศาสตร์ของเพื่อนบ้านด้วย ถึงขนาดให้มีคนชำระประวัติศาสตร์อย่างท่านอาจารย์ชาญวิทย์เป็นต้นนะครับ กลุ่มของท่านคือ we're feeling ในมุมมองเราทำเพื่ออาเซียนนี้ เท่าที่เป็นอยู่มันสนับสนุนหรือส่งเสริมหรือว่าเป็นอุปสรรคต่อการสร้างประชาคมอาเซียนอย่างไร อันนี้เป็นกว้างๆอยากทราบทัศนคติของท่าน อย่างที่ท่านบอกว่าเราทัศนคติของเราที่ยังไม่ค่อยดีเท่าไรเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน ผมจึงเข้าใจว่าเพื่อนบ้านเองก็คงจะรู้พอกัน

ผอ.วลัยภรณ์: เรื่องทัศนคติดิฉันว่าไม่ใช่เรื่องแปลกนะ ลองไปถามประเทศต่างๆ ยุโรปเป็นยังไง อังกฤษกับสเปนก็แก่งแย่งความเป็นเจ้าทางทะเลกันมาไม่รู้กี่ร้อยปีแล้วนี้ อังกฤษ ฝรั่งเศสก็มีสงครามกัน อังกฤษกับฝรั่งเศส กับเยอรมัน การรุกรานกับประเทศเพื่อนบ้าน มันมีอคติมาก มันเป็นเรื่องของมนุษยชาติค่ะ อาจารย์ ถ้าใครเข้มแข็งก็แผ่อำนาจ ถ้าใครอ่อนแอก็ต้องถูกเขารังแก มันก็เป็นความเจ็บปวดในอดีตกันทั้งนั้น ทุกยุคทุกสมัยยิ่งในยุคที่เรายังไม่เห็นเขตแดนชัดเจน ใครเข้มแข็งขึ้นมาคนนั้นก็มีความแค้นไปกว้างไกล ฉะนั้นเรื่องการกระทบกระทั่งเรื่องเขตแดนเกิดทุกที่ อย่าง case study ความขัดแย้งในระหว่างจีนกับมาเลเซียกับเวียดนาม หลายๆพื้นที่มันเกิดขึ้นทุกๆประเทศแหละค่ะ ไม่ว่าที่ไหนในโลกนี้ละ คือต้องเข้าใจว่าอันนั้นคือวิวัฒนาการของมนุษย์ ที่นี้การศึกษาถ้าเราจะให้คนไทยเราเข้าใจแล้วก็มีทัศนคติที่ถูกต้องก็คือต้องสอนให้เขา

รู้จักคิด เราปฏิรูปการศึกษาไม่ได้มีมุมมองใหม่จากการที่จะเข้าสู่อาเซียนเลยนะ เพราะเราบอกแล้วให้คนไทยเราเป็นคนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้ใหม่ล่ะ มีตัวชี้วัดอันหนึ่งของสมส. คือเรื่องของการคิดวิเคราะห์ ในหลักสูตรที่จำเป็น รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ถ้า 3 เรื่องมีมาตรฐาน 3 ข้อยกระดับขึ้นมาให้ได้เด็กก็จะรู้จักคิดล่ะ แล้วครูก็สอนให้เด็กไม่ใช่สอนให้จำว่าเสียดกรุง พ.ศ. อะไร แต่ควรต้องมานั่งวิเคราะห์ ดินนเองตัวเองนะเข้าใจเลยและรู้สึกโกรธรู้สึกชิงชังเช่นกัน เพราะเราถูกสอนมาเรื่องไม่คิดทั้งนั้นเลย แล้วก็จำแต่ปีนั้นเดือนนั้นนะ ตั้งแต่เราเสียดกรุง พอโตขึ้นได้มาอ่านหนังสือเองอะไรเอง แล้วก็ได้รับข้อมูลมากขึ้น เราเข้าใจว่าเพราะเราอ่อนแอ ทำไมเราอ่อนแอ ก่อนนั้นเรารุ่งเรืองที่สุดเลยถูกใหม่ล่ะ เพราะเจ้าบรมโกศรุ่งเรืองที่สุดเลยอยุธยาเมืองหลวงของมากมาย สร้างวัดใหม่หมดบูรณะใหม่ทั้งหมดนี่นะล่ะ เป็นช่วงที่รวยที่สุดมีความสุขที่สุดแต่มันเกิดเหตุขึ้นที่การแก่งแย่งอำนาจ มีการฆ่ากัน คนเก่งๆถูกฆ่าตายหมดแล้วก็แตกความสามัคคีกัน ผู้นำไม่เข้มแข็งนั้นแหละคือจุดอ่อนเลย ถ้าเราวิเคราะห์อย่างนี้เราก็จะเข้าใจ แล้วก็ทำไมเราประมาทขนาดที่นึกว่าเมืองที่มีน้ำล้อมรอบแล้วจะไม่ถูกตีนี้ เราประมาทให้เขาอยู่ตั้งนานจนน้ำลดไปแล้วมันก็ยังอยู่ต่อไปอีก และเผากันในเดือนที่ร้อนที่สุดนะล่ะ ก็ต้องวิเคราะห์กันแบบนี้ ก็ต้องพาเด็กไปดูของจริงว่ามันเป็นยังไงก็จะเข้าใจ พอเข้าใจแล้วต้องสอนด้วยว่าเราจะอยู่บนความเคยแค้นชิงชังกันต่อไปไม่ได้ ต้องคิดถึงประโยชน์ประเทศชาติเป็นสำคัญว่า แม้ว่าจะมีความบาดหมางเราก็ต้องไม่ลืมว่าถ้าเราอ่อนแอเมื่อไร เราก็ต้องถูกรังแกแน่นอน ฉะนั้นถ้าลืมก็จะพลาดอีก ต้องอย่าลืม แต่เราก็ต้องเข้าใจว่ารุ่นนั้นเป็นอย่างนั้น แต่รุ่นใหม่วิธีการอธิบายจะอย่างไรให้อยู่ด้วยกันได้เพราะมันไม่สามารถจะยกประเทศไทยหรือยกประเทศเขาหนีไปได้ แล้วก็อยู่ด้วยกันได้ เราต้องอยู่ด้วยกันโดยที่เรียกว่าเราต้องฉลาดพอ ต้องอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขและเอื้อประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย อันนี้คือสิ่งที่คนไทยคงต้องเรียนรู้ ถ้าถามถึงทักษะของอาเซียน ทักษะในศตวรรษที่ 21 ดิฉันว่าก็คิดเหมือนกันหมดให้เรารู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์ มี Creative thinking มี Critical thinking ทักษะในการสื่อสารก็คือการใช้ภาษา ใช้ยังไงให้มันต่อรองได้ ให้มันเป็นเพื่อนกัน ให้มันไม่บาดหมางกัน รู้หลายภาษา รู้เขารู้เรายังดี รู้หลายภาษาอย่างดีเปรียบ ยังเป็นเพื่อนกันได้ดี ยิ่งรู้จักเขามากขึ้นปรับตัวได้เก่งขึ้น แล้วก็ในเรื่องของการเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีมอะไรต่างๆ เหล่านี้ก็ช่วยให้เรามีบุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์ให้อยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายได้ จะต้องทำให้คนไทยเรามีความเป็นไทยและก็มีความเป็นอาเซียนด้วย มีความเป็นไทยทั้งความรู้ทั้งทักษะนะล่ะ บุคลิกความเป็นไทยนี้แหละ แล้วก็ทัศนคติของความเป็นไทยรวมทั้งความรู้ทักษะและทัศนคติของความเป็นอาเซียนด้วยเพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าการปฏิรูปการศึกษานี้เราไม่ได้ขัดแย้งอะไรกับความอาเซียนมีแต่จะเสริมนะล่ะ เสริมให้คนไทยเราปรับตัวดีขึ้น ก็เป็นเรื่องของการที่จะต้องปลูกฝังกันใหม่ล่ะนะ ชำระประวัติศาสตร์ก็ชำระไปแต่ว่าชำระแบบให้คนได้เรียนรู้ให้คนคิดว่ากันคิดว่า อย่าถึงกับเปลี่ยนกันที่เราไม่ได้มีขำโมตัวจริงเลย คงลำบากเหมือนกันถ้าเปลี่ยนขนาดนั้นนะ คงต้องให้คนรู้จักคิดและหาตอบเอาเอง คือให้หาคำตอบเองอย่าเอาคำตอบให้เขา ให้เขาหาคำตอบเองเขาจะได้รู้จักค้นคว้าแล้วก็ อย่างว่าทุกอย่างมันต้องหาความรู้ แล้วก็เรื่องทัศนคติคือว่า มันต้องให้คนมาเจอกัน ดิฉันมีประสบการณ์ ดิฉันมี

ประสบการณ์ไปโครงการเรือเยาวชนอาเซียน ตอนนั้นได้ใช้ชีวิตร่วมกับเยาวชนของประเทศอาเซียนในสมัยโน้นก็ยังไม่มียอดเงินค่าฝากพามาเข้ามานะ ก็มี 5 ประเทศที่เป็นผู้นำในการจัดตั้งและเราก็ไปมาหาสู่กันนั่งเรือไปอยู่บนเรือ 1 เดือนเต็มแล้วก็ไปแวะทุกประเทศ ไปโสมสค์กับเขาได้เห็นบ้านเมืองเขา ได้สังสรรค์ใช้ชีวิตอยู่บนเรือกับคนต่างประเทศเขา ดันคิดว่าเราได้เรียนรู้หลายๆอย่างในเวลา 1 เดือนนะ ก็จากการที่เราได้ใช้ชีวิตร่วมกันทำให้เราได้แลกเปลี่ยนกันทั้งประสบการณ์ความคิด ความรู้ ทัศนคติต่างๆ เราเข้าใจกันมากขึ้น ฉะนั้นต้องให้คนไปมาหาสู่กัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน แล้วก็เรื่องของภาษาและวัฒนธรรมนี่มันเป็นความสวยงาม เป็นสิ่งที่มีเสน่ห์ที่ทำให้คนแลกเปลี่ยนได้ดีที่สุดก็จะนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจ ประชาคมการเมือง ตามมา แต่คนจะเริ่มรวนขึ้น ภาคประชาสังคมแล้ววัฒนธรรมอาเซียนไปก่อนให้เราารู้เขารู้เรา ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมจะไม่ทะเลาะกัน มาชื่นชมกันและกันนะค่ะ

ผู้วิจัย : ครับก็ขอขอบคุณท่านผอ. นะครับ มีอะไรจะเสริมไหมครับ คือผมก็นึกถึงคนแรกที่ผมสัมภาษณ์คือท่านดร. สมเกียรติ พรพิมล คือท่านชอบทำเรื่องอาเซียนท่านก็บอกว่าบางที่เราไปนี่ก็ถึงอาเซียนในเชิงการค้าการอะไร แต่ว่ามันยังมีมิติหนึ่งซึ่งเป็นสุนทรียะของชีวิตบ้างในการเดินทางไปท่องเที่ยวได้รู้จักกับคนที่มีความแตกต่างกับเรา แต่เราสามารถที่จะไปมาหาสู่กัน มันเป็นเรื่องของสุนทรียะแห่งชีวิตบ้าง อย่างเช่นพวกคนแก่ เป็นเด็ก เป็นอะไรไป อาจจะไม่ได้คิดถึงการค้าหรืออะไรแต่เราก็เดินทางไปมาหาสู่กันมันก็เป็นความงดงามของชีวิตอีกอย่างหนึ่ง เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ก็เป็นอีกมิติหนึ่งของอาเซียนซึ่งเราไม่ค่อยได้พูดถึงกันเท่าไร

ผอ. วลัยภรณ์ : ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ รุ่นลูกรุ่นหลานเราคงได้เห็นถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียนนะ ความเป็นปึกแผ่นที่มันจะเกิดขึ้นจากการที่เราจะมีมาตรการต่างๆร่วมกัน มาตรการทางภาษา มาตรการทางภาษี การค้า นะคะ เหล่านี้คงทำให้เราใกล้ชิดกัน เพราะในอดีตนี้ ถ้าว่าในสมัยก่อนมีไหม มีการแลกเปลี่ยนทางดนตรีนะค่ะ ดนตรีเพื่อนบ้านเราไม่รู้ของใครเป็นใครเราก็ไปยืมเขามาตั้งเยอะ เยอะแยะไปหมดหรือละคร วรรณกรรม มันก็สื่อสารกันมาตั้งแต่รามาณะ รามาณะไปถึงไหน อินโดฯ ก็มี กัมพูชาก็มีนะค่ะ แล้วเรามีหลายอย่างที่คล้ายกันอยู่ แล้วก็มีการติดต่อแลกเปลี่ยนค้าขายกันมาตั้งนานแล้วนะค่ะ ทุกๆปีที่เรายกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สังคม วัฒนธรรม มันมีมานานแล้ว การเงิน ความมั่นคงก็เหมือนกันเป็นเรื่องต้องติดต่อกันอยู่แล้วนะค่ะ แต่ว่าเป็นเพราะช่วงหนึ่งต่างหาก ช่วงหนึ่งที่เป็นสงครามเย็น ที่เป็นสงครามโลกมันทำให้เรา อาจจะห่างเหินกันไป แล้วก็ถูกอุดมการณ์ทางการเมืองแบ่งแยก แต่จริงๆแล้ว เราก็

แลกเปลี่ยนค้าขาย ทะเลาะกันบ้าง อยู่กันบ้าง อย่างนี้ตลอด ก็เชื่อว่าถ้าหากว่ายังมีมาตรการการส่งเสริมกันมา ด้วย ก็คงจะเห็นอาเซียนเกือบจะไม่ค่อยมีความแตกต่างในหลายๆมิตินะ เพราะฉะนั้นเราต้องเร่งเรื่องการปลูกฝัง เอกลักษณ์ที่แท้ของไทยด้วยในระดับอาเซียนต้องให้เข้มแข็งเข้าไปในระดับลูกหลาน แล้วก็มีความมั่นคงในความเป็นไทย

ผู้วิจัย : ขอเล่าให้ฟังก็แล้วกัน สิ่งหนึ่งที่ผมทำในงานวิจัย สิ่งหนึ่งที่ผมพยายามจะสรุปแล้วก็ทำความเข้าใจแล้วก็เขียนออกมา คือเรื่องของอัตลักษณ์ เรื่องของ Identity เรื่องของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เรื่องของอาเซียน Identity ที่เขาเขียนไว้ one vision one identity one community สิ่งหนึ่งก็คือเรื่องของอัตลักษณ์ อัตลักษณ์ความเป็นไทยหรือว่าความเป็นไทยที่เป็นอัตลักษณ์ที่เป็นอาเซียน คุณเหมือนว่ามันจะขัดกัน คุณเหมือนว่าถ้ามองในมุมหนึ่งมันอาจจะไม่ไปด้วยกัน มองในแง่หนึ่งมันก็สามารถจะหนุนนำกันไปได้ หรือว่าถ้าเราจัดไม่ดี มันก็อาจจะเป็นตัวจุดก็ได้ เช่นการที่เราเน้นค่านิยมในอีกกลุ่มขวาจัด ค่านิยมแบบขวาจัดที่เป็นแบบนั้นแล้วมันก็จะมามีผลจากการสร้างประชาคมแล้วก็ต้องอาศัยมุมมองที่กว้างขึ้น มุมมองสากล มุมมองที่ไม่ใช่เข้าไปแต่ภายนอก มุมมองจริงๆ อาเซียนเขาก็สร้าง อยากสร้างสังคมที่มีการแบ่งปัน sharing หัวใจ เอื้ออาทรกัน เพื่อสร้างสันติสุขและความมั่งคั่งและความผาสุกร่วมกัน อันนี้คืออุดมคติของอาเซียนที่สร้างขึ้นในการที่จะทำเช่นนั้น อีกหนึ่งทีเน้นชาตินิยมมากก็อาจจะทำให้เราไม่ได้ออกไปข้างนอก ฉะนั้นสิ่งนี้ อัตลักษณ์ตรงนี้คนในชาติหรือในประเทศก็ต้องศึกษากันให้เข้าใจ เช่นคำว่า ASEAN จริงๆแล้วอัตลักษณ์อาเซียนคืออะไร อันนี้คือการมองความรู้เรื่องอาเซียนในระดับลึก ไม่ใช่ระดับผิวเผิน เพียงแต่ว่าเกิดเมื่อไร สำนักงานตั้งอยู่ที่ใดบ้าง ซึ่งจริงๆมันก็สอนไม่ยาก

ผอ.วัลย์ภรณ์: คือต้องการจุดเหมือนจุดร่วมของอาเซียนที่ทุกคนยอมรับว่านี่คืออัตลักษณ์อาเซียน คงให้คนในอาเซียนมีส่วนร่วมในการที่จะมาศึกษา ตอนนี้น่าคงยากที่จะระบุว่าอะไรเป็นอัตลักษณ์ต้องให้ทุกคนคิด อาจารย์ถามถึง we're feeling ดิฉันขอตอบนิดนึงว่า ตามบทบาทอาเซียนก็ดีนะ การก่อตั้งประชาคมอาเซียนก็ดีจริงๆแล้วต้องไปคุยกับแฟรงก์ว่าเป็นความคิดของผู้นำ แล้วก็บุคลากรต่างระดับเป็นส่วนใหญ่นะ ไม่ได้มาจากรากหญ้าปุถุชน ถามว่าเรื่องนี้จะบอกยังไงให้คนรับรู้ดี เคยถามหรือยัง ชาติเป็นรัฐธรรมนูญเหมือนเรานี้ก็มีช่วงหลังที่เราทำเป็นตัวอย่างก็คือ มีการเลือกผู้แทนเข้ามาใช้ใหม่ค่ะ แล้วก็มีการถาม มีการวิจารณ์ว่าเห็นด้วยไหม จะให้ปรับปรุงตรงไหนบ้าง ไม่มีคนมีส่วนรับรู้แต่แรกแล้วนี่ ก็เขียนเป็น we're feeling ชะไปแล้ว แล้วจะให้เป็น we มันก็เหมือนกับมาๆป้อน กินหนอยสิ รับหนอยสินะคะ ซึ่งเราไม่ได้คิดแต่แรก ซึ่งตอนนี้มันทำอะไรไม่ได้ เหมือนที่ สว. ผู้ชายพูดถึงไก่ไม่ขันตะวันก็ขึ้น ถึงเราจะไม่กระดุนไม่อะไรเราก็เป็นอาเซียนอยู่ดี มันต้องถึงสักวันหนึ่งในปี 2558 เป็นแน่แท้สินะคะ เพราะฉะนั้นเวลาที่เหลืออยู่ก็ทำได้ถ้าทุกฝ่ายต้องช่วยกัน

สื่อมวลชนเข้าทั่วถึงกับทุกคนทุกหลังคาเรือนอย่างนี้ละคะ แล้วก็การที่เรารณรงค์ระดับรากหญ้านี้ทำไมเรารณรงค์แค่ไปเลือกตั้งละ ให้เด็กมาอ้าวจะเลือกตั้งวันนี้วันนั้น แล้วเด็กก็เจอกันก็ช่วยกันในหมู่บ้าน พ่อ แม่ ตาย ก็ไปเลือกตั้งกันนะ ทำไมไม่ให้เด็กถือธงอาเซียน มันต้องมีระดับล่างเขาแหละ อปท. นั้นแหละอบต. เขาจะคะ ให้ อบต. เขานี้เอาเงินไปเลยก้อนหนึ่ง ไปรณรงค์กิจกรรมวันอาเซียนอะไรของหมู่บ้าน แล้วอธิบายให้เข้าใจว่ามันจะส่งผลกระทบต่อเขาอย่างไร เขาปลูกข้าว เขาเลี้ยงปลา จะได้รับผลกระทบอย่างไรไม่มีใครอธิบายให้เขาฟังบ้าง โหมว่าอาเซียนมันคืออะไร ทำไมต้องเข้าใจอาเซียนด้วยให้ประโยชน์ยังไปกับประเทศไทย เขารู้ไหม ต้องมีข้อมูลพื้นฐาน คงต้องทำเป็นอะไรดีละคะ หนังสือหรือประเด็นความรู้ที่อ่านง่ายฉบับประชาชนรู้ได้ในเวลาอันสั้น ไม่ต้องมาเล่าถึงปฏิญญานู่นปฏิญญานี้ ให้มันวุ่นวายนะ เองง่ายๆ เอาอะไรที่เขาน่าจะกระทบยังงี้ เขาต้องเตรียมตัวยังงี้บ้าง อันนี้คิดกันว่าถ้าหากมีคู่มือนะ ความรู้พื้นฐานเป็นเช็ทหนึ่งให้คนไทยเรารู้ เข้าใจอย่างรวดเร็วจะประกาศผ่านวิทยุชุมชนหรืออะไรก็แล้วแต่ ให้พูดอย่างนี้บ่อยๆ ซ้ำๆ สักระยะหนึ่งก็จะเข้าถึงนะ We're feeling มันจะเกิดได้ก็อยู่ที่ว่าท้องถิ่นแหละต้องเป็นฐาน ชุมชนเป็นฐาน ไม่ใช่ทำอะไรก็มองจากมุมข้างบนอยู่เรื่อยเลยชั่วโมงนี้

ผู้วิจัย : ผมขอเล่าให้ฟังการศึกษาของผมก็จะเปรียบเทียบกับ EU จริงๆแล้ว EU เขามีทักษะพัฒนาการอย่างไร อย่างเช่น อัตลักษณ์ของ EU ถ้าเราไปถามคนที่มาจากอังกฤษ คนฟินแลนด์ คนฝรั่งเศส คุณเป็นคน EU หรือเปล่า เขาก็ยังงงๆอยู่ เขาก็ยังเป็นๆ คือในยุโรป แต่ว่าอัตลักษณ์ของยุโรปมันก็เป็นๆ ไม่ได้ลึกขนาดนั้น เขาก็ยังมีความเป็นชาติของเขาอยู่ ผมใช้คำว่า เป็น มันเป็นเรื่องที่เขาเขียนขึ้น มันเป็น Artificial มันเป็นเรื่องที่เราอุปโลกนขึ้นมาเท่านั้นเอง ว่าเราคือยุโรป ทั้งที่ความจริงยุโรปมันก็ 27 รัฐ เข้าไปแล้ว ไล่ๆกันไปเรื่อยๆ ไล่ๆกันไปเรื่อยๆ มุมมองของยุโรปเท่าที่ศึกษาเขาก็จะไม่ได้มองมุมมอง perspective ว่าเขา เขาจะมองไปในเชิงสากลไม่ได้มองว่าเป็นยุโรปเท่าไร ก็มุมมองของเขา คือมุมมองความเป็นสากล ตรงนี้ผมว่าก็จำเป็นเหมือนกันในอาเซียน ผมว่าจากมุมมองที่เป็นคนไทย จากมุมมองที่เป็นอาเซียน มุมมองที่เป็นเอเชีย เป็นประชากรของโลก มันก็เป็นไปเรื่อยๆ we're feeling ก็จะมีคามหมาย มันก็ต้องมีความหมาย ความสัมพันธ์กับตัวเรา ข้างนอกด้วยมันถึงจะเกิด we're feeling ในตัว we're feeling เอง ไม่มีจุดขึ้นของมันเราก็เป็นอาเซียนจริงๆอาเซียนเราก็อุปโลกนขึ้นจริงๆอย่างที่ท่านผอ. บอกว่าอินโดจีน สงครามโลกครั้งที่ 2 สมัยก่อนมันไม่มีอาเซียน ฝรั่งเศสเรียกเรา เรียกว่าอินโดไชน่า อะไรก็ตามที่อยู่ระหว่างอินโดฯ กับจีน เขาเรียกอินโดไชน่าหมด ดังนั้นเราคืออินโดไชน่า แต่ว่าหลังไม่กี่ 10 ปี เราเรียกว่าเป็น ASEAN ดังนั้นมันเพิ่งเกิดขึ้นเร็วๆนี้เอง

ผอ.วลัยภรณ์: มันเป็นเรื่องพัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนะ คือเรื่องนี้ดิฉันคิดว่ามันไม่ใช่เรื่องใหม่เลยนะ ยุคสมัยไหนมันก็มีเกิดขึ้นอย่างยุโรปก็เคยเป็น Holy Roman Empire นะคะ ทางเอเชียเองช่วงหนึ่งเกือบจะเหมือน โรมันเลย เป็นประเทศเอเชียประเทศเดียวเลยที่ครอบครองอยู่ได้ ทีนี้การแข่งขันระหว่างโซนต่างๆ ก็มนุษย์ต้องตระหนักนะว่าถ้าแข่งขันอย่างเดียวไปไม่รอด ต้องร่วมมือด้วยในการแข่งขัน มันก็ต้องร่วมมือในการร่วมมือมันก็ต้องมีการแข่งขันมันก็ไปด้วยกันก็แยกไม่ได้ ถ้าบอกร่วมมืออย่างเดียว คงไม่ใช่ไม่จริง มันแข่งขันอีกที่อยู่แล้วละนะค่ะ ทีนี้ทำยังไงถึงจะให้ ถ้าเราคิดว่าเราอยากจะทำให้ลูกหลานเรามีความเป็นไทยที่ดีเป็นยังไงแต่มันจะเป็นไทยอย่างเดียวไม่ได้ มันต้องเป็นอาเซียนด้วย ต้องปลูกฝังแก่นแท้ที่ดีให้กับคนไทยว่าความไทยมันดียังไง มันมีอะไรที่ดีบ้าง เป็นคนไทยแล้วมันดียังไงที่คนเขาชอบ เขาชอบคนไทยที่มีน้ำใจ คนไทยที่บุคลิก ลักษณะใจดีคือ ยิ้ม ยิ้มแล้วช่วย และมีน้ำใจช่วยเหลือเมตตาคน อันนี้คือความเป็นไทยที่มีอยู่ สิงคโปร์ไม่ต้องพูดถึง ไม่มีสิ่งเหล่านี้เลย ทุกอย่างเป็นเงิน ทุกอย่างเป็นของเงินของเธอ ไม่ใช่ของเรา อันนี้คนไทยเราจะมีความรู้สึกเอื้ออาทรสูงมาก ห่วงใย เอื้ออาทร แล้วก็เมตตา ช่วยเหลือใครผ่านมาลำบาก เราสงสาร ความสงสารคือความเมตตา ไทยเรามีสูงมากๆ เพราะตรงนี้เลยทำให้โลกเราอยู่ด้วยกันได้ ทำยังไงก็ได้ให้คนไทยเรารักษาสิ่งนี้ไว้นะ แต่พวกจุดอ่อนของเรา การไม่ทำงานเป็นทีมด้วยกันนี่นะค่ะ การไม่มีเสียสละเพื่อส่วนรวม การไม่รักษาวินัย ไม่ตรงต่อเวลา การไม่รับผิดชอบ อันนี้ต้องกระตุ้น กระตุ้นให้มันดี ให้มันสมดุลให้ได้ คงหาความสมดุลยากใน โลกนี้ แต่ต้องพยายามให้มันดีให้ได้

ผู้วิจัย : ก็ขอขอบคุณท่านผอ.ที่เสียสละเวลาอันมีค่ามาให้ ขอขอบคุณครับ

บทสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ (SEAMEO Secretariat)

ผู้วิจัย : ซีมีโอ (SEAMEO) มีสำนักงานอยู่ที่นั่นมานานแล้วใช่ไหมครับ

รศ. ดร. วิทยา: ซีมีโอ เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1965 และตอนนั้นก็เกิดจากแนวคิดของ 5 ประเทศ สมัยนั้นไทยเรามีท่านหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ท่านเป็น พูดยตรงๆ ก็คือ เป็นต้นคิดตั้งรากฐานองค์กรนี้ขึ้นมา

ผู้วิจัย : ตอนนั้น เท่าที่ผมทราบ ท่านเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาฯ

รศ. ดร. วิทยา: ครับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในเว็บไซต์ของซีมีโอ ในนั้นจะมีพูดถึงวิสัยทัศน์ขององค์กรที่ค่อนข้างชัดเจนในตอนนั้น เนื่องจากเรามีการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และก็แม้กระทั่งด้านการเมือง จำเป็นที่จะต้องมืองค์กร ที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความเข้าใจระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็เลยมีการก่อตั้งองค์กรนี้ขึ้น คือ ซีมีโอ (SEAMEO) นี้ โดยมีการลงนามใน 5 ประเทศแรก อันได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ เป็นเรื่องการศึกษา แต่ว่าสักพักหลังจากนั้นอีก 2 ปี 5 ประเทศนี้ โดยกระทรวงการต่างประเทศได้พูดถึงอาเซียนขึ้น ก็ต้องการ platform ที่จะเป็นตัวนำให้เกิดการรวมกลุ่มกันทางด้านการเมือง

ผู้วิจัย: ผมอยากจะถามท่าน ถึงความแตกต่างระหว่างอาเซียน (ASEAN) กับอียู (EU) อยู่พอดี เมื่อครั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่ผมรับทราบจากท่าน ผอ. เมื่อครั้งก็คือ ของเราเริ่มจากการศึกษาก่อน การศึกษาแล้วจึงเกิดความร่วมมือส่วนอื่นๆ ซึ่งอาจจะแตกต่างจากวิวัฒนาการของอียู

รศ. ดร. วิทยา: อียูนี้ ตั้งแต่สมัยผมยังเป็นนักเรียนอยู่ คือเขาจะมีการให้ทุนให้ศึกษาว่า อียู Integration นั้นควรมี Model อย่างไร ทำอย่างนั้นอยู่ตั้งนานก่อนที่เขาจะมาเป็นอย่างนี้ได้ ของอียูนั้นผมว่าเขาไปได้ไว

ทางด้านกรณี Free flow การเคลื่อนย้ายระหว่างคน ที่เกิดขึ้นก็คือ การมีลักษณะของความเป็นประวัติศาสตร์ สักหน่อย ก่อนข้างที่จะไม่เหมือนของเรา ผมขอกลับมาพูดถึงซีมีโอ ตอนแรก การศึกษาตั้งเป้าทาง SEMEO ก็มองว่า การที่จะสร้างความเจริญให้กับภูมิภาคนี้ก็ต้องมี Mission บางอย่าง ก็คือ Mission ทางด้านการ เสริมสร้างความเข้าใจ เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ปัจจุบันมี 11 ประเทศ แต่ก่อนมี 5 นะ 5 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาฯ ปัจจุบันมี 11 ตอนนี้เราก็ยังใช้ Mission เดิม เป็น Mission ที่ว่าเราจะ เป็นเหมือนเป็นองค์กรที่เสริมสร้างความเข้าใจ เสริมสร้างความร่วมมือในด้านของการศึกษา วิทยาศาสตร์และทาง วัฒนธรรม

ผู้วิจัย : เขาต้องเป็นเจ้าของภาพเราใช่ไหมครับ

รศ. ดร. วิทยา : คือ การตั้งเป็นศูนย์นี้ประเทศที่คอยดูแลเรื่องงบประมาณ เขียน Enabling instrument ขึ้นมาเหมือนกับเป็นร่างของกฎของตัวเองขึ้นมา แล้วไปเสนอผ่านตรงนี้ คือผ่านที่สำนักเลขาธิการแล้วเข้าไปสู่ที่ประชุมที่เจ้าหน้าที่อาวุโส อนุมัติโดยที่ประชุมของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา เมื่อครูผมได้เรียนอาจารย์ ไปว่ากลไกของ semeo จะมีระดับของที่ประชุมสูงสุดก็คือที่ประชุมรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา ต่อมาก็คือที่ประชุมของเจ้าหน้าที่อาวุโส แล้วต่อมาก็จะมีที่ประชุมของผู้อำนวยการศูนย์ แล้วทีนี้ตัวกลางที่จะทำให้เกิดขึ้น ตรงนี้ก็คือ สำนักเลขาธิการ semeo ตรงนี้ เขาเรียกว่าเป็น headquarter ซึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินการทางด้านทำให้เกิดการประชุม

ผู้วิจัย : ตรงนี้เป็นอะไรครับ

รศ. ดร. วิทยา : เป็นสำนักเลขาธิการ ถือว่าเป็นหน่วยงานที่จะสร้างให้เกิดกลไกการประชุมทั้งหมด นี้เราจะประชุม ผมจะเรียนท่านอาจารย์ก็ยิ่งถือว่า อย่างตอนเดือน กรกฎาคม เราจะมีประชุม Centers director meeting ก็จะมีศูนย์ต่างๆมาประชุม ณ ตรงนี้ จะมีการนำเอาประเด็นต่างๆที่ต้องการจะพัฒนาในภูมิภาคเข้ามาคุยกัน จากนั้นก็จะถ่วงถ่วงกันจากศูนย์ จากนั้นจะไปเดือน November ที่จะถึงนี้ ก็จะเป็นการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส คือก็มีแต่ละระดับกับปลัดกระทรวง ระดับอธิบดีที่เป็นตัวแทนและรัฐมนตรีช่วยว่าการก็จะเอา การถ่วงถ่วงในส่วนที่เป็นของ semeo center of director meeting เพื่อเป็นการอนุมัติเป็นการใหม่ จะได้ แก่ใจอะไรที่แล้ว หลังจากนั้นเมื่อผ่านตรงนี้ไปก็เข้าไปสู่ที่ประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา เมื่อ

ท่านตรงนั้นอนุมัติบูบก็ดำเนินการต่อไปในด้านการศึกษา บริบทของเราในด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และทางด้านวัฒนธรรม

ผู้วิจัย: ผมขอถามคำถามที่มีคนสงสัย ผมเองสงสัยเหมือนกันว่า semeo นี้ก็จะมืบทบาทมาก ผมไม่แน่ใจว่าเขาได้เขียนเอาไว้ในกฎบัตรหรือเปล่าว่าให้ semeo ดูแลด้านการศึกษา ผมว่าผมคุ้นๆกันอยู่ว่าได้เขียนเอาไว้

รศ. ดร. วิทยา: ในกฎบัตรอาเซียน แม้ในเว็บไซต์ก็บอกว่า ASEAN ในด้านการศึกษานั้นจะให้ semeo ดูแล semeo นี้เป็น แล้วที่พูดตรงๆก็คือ semeo นี้เป็น implement aging agency ของ asean ทางด้านการศึกษา

ผู้วิจัย : ขอดถามท่าน ผ.อ.ถึงการศึกษาภาษาต่างประเทศ อย่างภาษาอังกฤษ ผมเข้าใจว่ามี relc มีการสนับสนุนให้มีการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มานานแล้ว คือผมสังเกตว่า semeo นี้ทำมานานแล้วไม่ใช่เพิ่งจะมาเริ่ม แต่ว่าเมื่อมีการกำหนดให้เป็นภาษาอังกฤษมาแล้ว semeo นี้ได้มีโครงการอะไร หรือมีอะไรใหม่ๆที่จะกระตุ้นการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

รศ. ดร. วิทยา: ในภูมิภาคใช้ไหมครับ ก็คือศูนย์ เอ่อ...อันนี้พูดถึงเฉพาะ semeo ยังไม่พูดถึง language คือของเราจริงๆแล้วนี่เรา เนื่องจากว่าเรามีศูนย์นี้ แต่ละศูนย์ จะแตกต่างกัน เช่น relc quítep ที่ของอิน โดนีเซียที่เพิ่งสร้างขึ้นที่อิน โดนีเซีย คือพยายาม ของ RELC ผมเองก็เคยไปทำวิจัยที่นั่น คือที่นี้เขาจะเน้นแต่เรื่องภาษาอังกฤษ ทำไมเป็นอย่างนั้น เพราะว่าภาษาอังกฤษเป็นหลักแต่ระยะหลังมานี้ ก็เนื่องจากความจำเป็นที่จะต้องสร้างรายได้ก็จะมีพวกแมนดาริน มีพวกภาษาอื่นๆขึ้นมา แต่ว่าถ้าถามผมเรื่อง RELC นี้ ในที่ประชุมพูดเลยว่า เราจะสร้างความแตกต่าง คือว่าเราจะมุ่งทางด้านภาษาอังกฤษ ก็จะเป็น Spanish แล้วที่นี้ในกฎบัตรนี้ เราไม่ทำเฉพาะในประเทศของเรา แต่จะทำให้มีความครอบคลุมในประเทศนี้ แต่การที่จะทำก็ขึ้นอยู่กับว่าเขามีงบประมาณ เขาได้รับการสนับสนุนอะไรบ้าง อันนี้แหละคือสิ่งที่เป็ปัจจัยที่ทำให้เรา อย่างของเรานี้เราก็มี relc ทำแล้วก็มีเชิญประเทศต่างๆเข้ามา จุฬาของเราที่พวกเราพูดนี้ก็ไป โดยกลับมาเขาก็จะมาทำสัมมนาอีก ทำ post relc เพราะฉะนั้น อาจารย์ถามผมว่าได้มีนโยบายอะไรใหม่ ก็ได้อธิบายทางด้านราชการ การดำเนินกิจการของศูนย์ต่างๆ ศูนย์เฉพาะทาง ศูนย์เชี่ยวชาญ บางทีเขาจะเป็น excellence ต่างๆ จะเป็นการดำเนินการ โดยที่เราให้ autonomy ให้อำนาจในการดำเนินกิจการ เป็นของ semeo เรามีนโยบายให้ว่าท่านไม่ได้ทำเพื่อประเทศของท่านนะ ท่านทำให้ทั้ง region อย่างเช่น RIHED สถาบันอุดมศึกษาเราก็ทำใน

ภาวะ BUDGET รัฐบาลทำก็ขยายไปที่เล็กทีละน้อย ในส่วนของที่นี่เอง เราเพียงแค่ support โดยที่เงินที่เราได้รับการ support เราก็ได้ไปช่วย หากเขาจำเป็นก็จะเข้าไป support เราจะทำ

นักวิจัย: เมื่อสักครู่ท่านพูดถึง RIHED ASEAN นอกเหนือจากจะให้มีกลไกของ SEMEO ที่มีอยู่เดิมเพื่อ การขับเคลื่อนการศึกษาแล้วนี้ เท่าที่ผมจะมองเห็น ASEAN เองก็มี AGENDA

ผู้วิจัย: มีการสร้างองค์กร เช่น AUN อาจจะมีเพิ่มเติมอีกตรงนี้ จะประสานงานกันอย่างไรกับพื้นที่ที่มีอยู่เดิม หรือว่าแต่ละองค์กรทำงานเป็นอิสระ

รศ. ดร. วิทยา: คืออย่างของ AUN ที่คณะรัฐศาสตร์จุฬาฯ อ.วรรณง (เช็ค) เราก็ประชุมร่วมกัน อย่าง เวลาไปประชุม ASEAN SUMMIT นี้ AUN ก็จะอยู่ที่นั่น SEMEO ก็อยู่ที่นั่น แล้วที่นี้ประชุมด้วยกันแล้ว ใน ครั้งนี้จะประสานงานด้วยกันก็คือ ที่ว่าประเด็นคือทำไมต้องสร้างโอกาสใหม่ๆ เพราะว่าเนื่องจากการที่เราจะ ขยาย คือ ASEAN ทั้งหมดนี้มันมีความจำเป็นที่จะต้องทำอย่างรวดเร็วในสภาวะที่แต่ละประเทศสมาชิกก็มอง ว่า การที่จะให้การเลือกเป้าหมายหรือเศรษฐกิจก็ตาม หรือในด้านของการเมืองก็ตาม ทางด้านสังคมมันก็ต้อง โดยที่ให้ทันกับเหตุการณ์ เพราะฉะนั้นไม่สามารถจะเลียนแบบกันได้ ก็เลยมองว่าการศึกษาคือตัวสำคัญ Education is an Essential Growth เพราะฉะนั้นก็เลยสร้าง ก็มาคิดต่อไปนี้ว่าการที่จะให้การศึกษาก็ได้เร็ว นั้นก็ต้องมีการเคลื่อนย้ายคือ การเคลื่อน Free Flow เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในภูมิภาคนี้ขึ้นมา Free Flow อย่าง ที่ว่านี่คือการสร้างคุณภาพขึ้นมาไม่ใช่ flow ไปแล้วต่างคนต่างระดับกัน ก็คือการสร้างคุณภาพการศึกษา อันนี้ เป็นความพยายามของเราจะครบซึ่งก็ขณะที่เราเสริมสร้างนักศึกษาให้เดินทางไปมาซึ่งกันและกัน ก็จำเป็นที่ จะต้องมีคุณภาพเหมือนกัน ตอนนี้อย่างที่ทำการทำควบคู่กันไป เราทำพวกนี้เพื่อจะไปเสริมสร้าง เศรษฐกิจจะครบ ทางด้านอาเซียน เศรษฐกิจที่เราสร้างมามี 8 สาขา ก็ได้ศึกษา เช่น เรื่องการแพทย์ เรื่องการ พยาบาล เรื่องทันตแพทย์และอันหนึ่งนั่นก็คือทางด้านบริการ การให้บริการเป็นเรื่องที่ สำคัญมาก เพราะทางด้านการศึกษาที่อยู่ในด้านนี้เป็น educational service เพราะฉะนั้นถ้าจะพูดไปมันก็คง จะต้องสร้างกิจกรรม สร้างเวทีให้มันมีมากขึ้นแต่ต้องไม่ซ้ำกัน

ผู้วิจัย : คืออยากจะให้ท่านพูดถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษ พูดยังว่าจริงแล้วทักษะของท่าน ถ้าจะให้วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียนประสบความสำเร็จนั้น ทำตามที่ได้เขียนกฎบัตรอาเซียน การศึกษานี้คิดว่าคนในภูมิภาคอาเซียนนี้ควรจะให้การศึกษากับเขาอย่างไร

รศ. ดร. วิทยา: ประเด็นแรกนี่ก็คือ การสร้างความตระหนักในความเป็นอาเซียนอันนี้ เป็นจุดแรกที่ได้พยายามให้มันเกิดขึ้นและพยายาม และยังพยายามอยู่คือให้รู้ว่าข้อสำคัญ ก็คือความคิดของการที่เราจะเอาคนทั้ง 11 ประเทศนี้มารวมกันแล้วให้รู้ว่าตอนนี้เราไม่ใช่ 11 วัฒนธรรม แต่คิดว่าเราเป็นหนึ่ง คืออาเซียนตอนนี้เราสามารถเปลี่ยน Mind set ตอนนี้ เราคือ อาเซียนสำคัญมากเป็นอันดับแรกในสภาวะอย่างนั้นนะ ก็คือการพยายามที่จะถือว่าคำว่า อาเซียนจริงๆ นั้นมันคืออะไร จากเมื่ออาเซียนจริงๆ แล้วคืออะไรก็เอามาสู่วการศึกษา เพราะฉะนั้นหลักสูตรการศึกษาให้มันสอดคล้องเข้าไปสู่หลักที่ว่าอาเซียนคืออะไร อันนี้เป็นความพยายามหนึ่งนะครับแล้วก็ล่าสุดก็คือได้มี SEMEO เขาเรียกอาเซียน resources materials คือให้บริบททางด้านกว้าง ทางด้านของการศึกษาวิทยาศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม เพื่อให้เข้าไปแฝงอยู่ในหลักสูตรได้อย่างไร

ผู้วิจัย: ได้เริ่มทำหรือยังครับ

รศ. ดร. วิทยา: ได้เริ่มทำแล้วครับ แล้วก็ีมีบางประเทศได้เริ่มทำแล้ว ยกตัวอย่างเช่น ประเทศไทย สพฐ. ให้มีโรงเรียนที่จะสร้าง Awareness ของอาเซียน

ผู้วิจัย: มีโรงเรียน 50 โรงเรียนใช่ไหมครับ

รศ. ดร. วิทยา: ใช่ ๆ ครับ แล้วก็ Pilot ที่เขาทำไป ประเทศอื่นๆ เขาก็ทำเช่น อินโดนีเซีย ก็คือมูมาอาเซียน ประกอบด้วยวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ที่ไปรวมกันอยู่ อันนี้ก็เป็นความพยายามแต่ความพร้อมก็แตกต่างกันไปตามงบประมาณที่มี บุคลากร อย่างในประเทศไทยนี้ได้มีการจัดมูมเล็กๆ ในห้องเรียนแล้วตอนนี้มีความพยายามที่จะเอาอาเซียน curriculum (หลักสูตร) ในทุกๆ ประเทศต่างระดับกันในด้านความสามารถทำเรื่องให้

บรรลุเป้าหมายอย่างที่ (Timor Leste) หรือว่าประเทศติมอร์ตะวันออก แต่ว่าตอนนี้ทางที่ประมุขรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาเองก็มีการเห็นพ้องต้องกันว่าจำเป็นที่จะต้องสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักว่า คำว่าอาเซียนจริงๆ แล้วมันคืออะไร เมื่อได้ตรงนี้แล้วก็เข้าไปสู่คำว่า curriculum เพื่อเข้าไปสนับสนุนความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในภูมิภาคนี้ ทางด้านการเมืองอันนี้ก็เป็นที่จำเป็นที่เราจะเป็นต้องมีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน ผมขอยกตัวอย่างอย่างนี้ว่าการที่เรามี 11 วัฒนธรรม แต่ละวัฒนธรรมนี้ก็คือ แต่ละชาติก็มีลักษณะของตัวเองที่เราทำก็เพราะว่าคำว่าอาเซียนก็คือ การที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม แต่สิ่งสำคัญก็คือว่าเราอยู่ร่วมกันได้ในความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม โดยที่ประเทศไทยเป็นอย่างนั้นนะ ประเทศมาเลเซียอย่างนี้ เราจะไม่บอกว่าประเทศนี้ต้องทำเหมือนประเทศนี้ คือให้ความเคารพและให้ความร่วมมือในความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมในสภาพของการเรียนการสอนแน่นอน เพราะฉะนั้นอาเซียนเนส (Aseaness) ก็จะมีของประเทศต่างๆ ไม่ใช่เมืองเดียว เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่เราพยายามทำอยู่นะครับ

ผู้วิจัย: แล้วประเทศ MCVL เราให้ความช่วยเหลืออะไรเขาบ้างในเรื่องของการเตรียมความพร้อม เพราะว่าเขาจะขาดทรัพยากรมาก อย่างที่เห็นได้ชัดก็คือว่าอาเซียนจะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศ MCLV รวมถึงประเทศอินโดนีเซียจะมีความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เช่น UN, UNESCO ของ AUSAID และก็มีอีกหลายๆ แห่ง คือผมอยากจะทราบว่าเวลาเขามาเจอกับเรา เขาจะร่วมมือกับเราอย่างไร เพราะอย่างเช่น AUSAID เขามี Agenda ของเขาอยู่ มาจาก UN เลย ก็จะมีเรื่องของ MG (1000 ปี) ต้องการบรรจุ แล้วหลายประเทศก็เวลาจะเขียนโปรเจกต์ก็ต้องใช้ตัวนี้มาจัดตั้ง เราจะให้สร้างอาเซียนนี้ รู้สึกว่ามันจะเข้ากันไหม อยากให้ท่านช่วยอธิบายจุดนี้ด้วยนะครับ

รศ. ดร. วิทยา: อันนี้มันจะเข้าไปสู่คำถามที่อาจารย์ได้ถามมาก่อนหน้านั้นนั่นก็คือ ต้องปฏิญญาของอาเซียนในนั้น เนื่องจากว่ามัน ที่ MG เป็นภาพรวมของทั้งโลกแล้วที่นี้รัฐมนตรีของประเทศ กระทรวงศึกษาของอาเซียนรวมถึง SEMEO ก็เข้าไปประชุม เราจะพยายามเข้าไปสนับสนุนส่งเสริมตรงนั้นได้อย่างไร ก็เคยได้มีมติว่าให้ SEMEO ได้สร้างโปรเจกต์ขึ้นมาเพื่อที่จะเข้าไปสนับสนุน เช่น education for all คือให้การศึกษาอย่างทั่วถึง แล้วก็ทั้ง 11 ประเทศ ก็มีการตกลงกันว่า เราจะทำเป็นโปรเจกต์ร่วมมือกันระหว่างโปรเจกต์นี้ก็จะมีการนำซึ่งกันเป็น Lead Country อย่างประเทศไทยเป็น Leader ทางด้านเรื่องของ Community school lead country แล้วที่นี้จะมีประเทศอื่นๆ เข้ามา join ด้วยแล้วขณะนั้นก็จะมีการกลุ่มของพม่า ลาว MCLV เข้ามาร่วมมือ

ด้วย เพราะฉะนั้นนี่คือการเข้ามาสนับสนุน นอกจากการให้การสนับสนุนทางการเงินแล้วก็ยังสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันอีกด้วย ให้เกิดเป็น GOOD PRACTICES ระหว่างประเทศที่เขาเจริญแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนา 10 ประเทศ 10 โปรเจกต์ที่กำลังดำเนินการอยู่ขณะนี้ ก็จะมีการเริ่มเคสใหม่ในปีหน้า อันนี้เป็นมติของที่ประชุมว่าเราต้องสร้างกลไกให้เกิดการตอบรับกับภาพรวมของอาเซียน วันนี้ SEMEO ก็จะมี REASHING THE UNRICHED แล้วที่นี้เราสนับสนุนเรื่องเงินทุนได้อย่างไรบ้าง เช่น เวลาที่เราจะเข้ามาประชุมเราออกค่าใช้จ่ายให้ แม้กระทั่งอาเซียนที่เขาจะมาประชุมเราก็ออกค่าใช้จ่ายให้ SEMEO เชิญมาเราก็ออกค่าใช้จ่ายให้ แล้วเราก็ให้การสนับสนุน โปรเจกต์ที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างประเทศต่างๆ ในกลุ่มเดียวกัน แล้วก็ตอนนี้ SEMEO ก็เริ่มกับ ADB (ASIAN DEVELOPMENT BANK) สร้าง PLATFORM ขึ้นมาเรียกว่า SEMEO COLLEGE เขาเรียกวิทยาลัยซีมีโอ แต่ไม่ได้เป็นวิทยาลัยใหม่หรือมหาวิทยาลัยนะ มันเป็นเพียง PLATFORM มี 4 ลักษณะ

1. ต้องการให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า MINISTERIAL POLICY DIALOUGE คือการคุยกันระดับรัฐมนตรี การหารือพบปะกันแล้วก็ให้เอาออกมาว่ามีประเด็นอะไรที่สนใจก็ถกกันออกมา แล้วก็

2. COUNTRY CASE STUDY คือการให้แต่ละประเทศสมาชิกนั้นเอาเคส STUDY ของแต่ละประเทศเข้ามาแล้วก็มาถกหารือกัน แล้วก็เมื่อได้คำตอบมาก็เลือกเอาแง่มุมใดบ้างที่เป็นประโยชน์สำหรับตัวเราก็เอามาใช้ได้

3. การพัฒนาผู้บริหารของกระทรวงศึกษา สถาบันการศึกษาของ 11 ประเทศจะมีการ เช่น จากลาวเข้ามาได้ เขมรเข้ามาได้ ทางด้านของพม่าเข้ามาได้ แล้วก็เวียดนามตอนนี้เขาขึ้นแล้วนะ ประเทศติมอร์เลสเต้มาแทน MCLT เวียดนามตั้งตัวเองขึ้นสูง ก็ได้เป็นอีกกลุ่มหนึ่งแล้ว ติมอร์ ...เวียดนามพัฒนาทั้งการลงทุนการศึกษา สำคัญมาก คือถ้าทางด้าน LEADER SHIPผมก็ขอเรียนอย่างคร่าวๆว่า MCLT..... MCLV..... จะเป็นตัวหนึ่งที่เราจะได้ประโยชน์จากที่เข้าร่วมในกลุ่มของอาเซียนมากที่สุด โดยที่ตัวเขามองว่าเขาก็มีความร่วมมือในการที่จะเข้าสู่การพัฒนาประเทศ

4. การสร้าง Youth Leadership คือการพัฒนาผู้นำของเยาวชนอันนี้เราก็จะสร้างกลุ่มโดยการคนดึง CREAM ของประเทศต่างๆมาพบปะหารือหัวข้อที่เป็นประโยชน์ อย่างเช่น เราจะแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างไร ให้เขาได้คิดในบริบทที่นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

ผู้วิจัย ก็คือมีอีกอย่างหนึ่งที่อยากให้ท่านช่วยแนะนำการสร้างประชาคมอาเซียนเราจะ POSITION ภาษาอังกฤษอย่างไรในต่างประเทศ ตอนนี้มันมีความเข้าใจผิดอย่างเช่นว่า การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารในอาเซียนจริงๆแล้วอาเซียนไม่ได้บอกว่า คนอาเซียนต้องใช้ภาษาอังกฤษในการพูดคุยกัน คุณภาษาอะไรก็ได้ แต่หากพิจารณาจริงๆแล้ว คล้ายๆกับว่าอาเซียนยึดนโยบายที่อยากจะให้คนอาเซียนสื่อสารกันได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยการใช้ภาษาอังกฤษ บางคนไม่เห็นด้วย เสนอว่าทำไมไม่ใช้เป็นนโยบายของอียูซะคือเอาภาษาต่างๆของอาเซียนมาใช้เลย ไม่ต้อง

รศ. ดร. วิทยา: ความจริงแล้วมัน เรื่องภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่เราควรต้องสร้างให้เกิดความหลากหลาย ซึ่งหมายความว่าแต่ละชาติก็สามารถใช้ภาษาของตัวเองได้ แต่ที่นี้เมื่อเรามองดูว่า คำว่า English as a working language มันไม่ได้เป็น Official Language และเมื่อไม่ได้เป็น Official Language มันไม่ได้บังคับนะ ไม่ได้มีการบังคับว่าเราจำเป็นต้องพูดใช้ภาษาอังกฤษ เพราะฉะนั้นด้วยประเด็นอันนี้แหละ ที่ประเทศต่างๆที่ต้องการใช้ภาษาของตนเองในการสื่อสาร อย่างที่การประชุมของซีมีโอ นั้น อาเซียนก็ตาม เขาสามารถที่จะใช้ภาษาของตัวเอง แต่ต้องเอาเข้ามา อันนี้เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นเรื่องที่ตกลงกัน แต่มันก็ ถ้าเราพูดไปมันก็จะมียกข้อที่เสียอยู่นิดหนึ่งก็คือ การสื่อสารนั้นจะให้ไวๆนั้น คือเราต้องมองว่ากลุ่มของอาเซียนนั้นเป็นกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในบริบทของโลกกว้างนะครับ เมื่อเป็นอย่างนี้มันต้องจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาที่นอกจากเราจะคงไว้ซึ่งภาษาของเราเราต้องหาภาษาอีกภาษาหนึ่งหรือสองภาษาก็ตาม นอกจากจะสื่อสารในกลุ่มก็ต้องสื่อสารกับข้างนอกได้ นั่นก็คือความจำเป็นที่จะต้องมี Working Language ก็คือ ก็เนื่องจากภาษาอังกฤษมีความเป็นกลางและก็มีเป็นภาษาที่พูดมากในโลกนี้ ผมก็คิดว่ามันก็เป็นภาษาที่น่าจะนำมาใช้ได้ในกรณีที่จะเป็น Working Language แล้วก็ในขณะที่เดียวกันเอาภาษานี้ไปสู่คนข้างนอกให้ได้อีกด้วย แม้แต่คนจากสหประชาชาติก็ตามเวลาเขาจะมาประชุม เขาก็ใช้ภาษานี้ แล้วก็เวลาที่เขายากใช้ภาษาอื่น เช่น ฝรั่งเศสเขาก็ใช้ได้ เขาก็จะมีคำมาให้ อันนั้นคือถือว่าเราไม่ได้ห้ามนะ ไม่ได้ห้ามว่าไม่ให้ใช้ภาษาประจำชาติ แต่ว่าในที่ประชุมจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในขณะเดียวกัน สื่อแล้วก็ต้องเข้าใจ ถ้าสื่อแล้วไม่เข้าใจ มันก็ไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าประสงค์ของการสื่อได้ ก็เลยต้องมีภาษาหลักที่นำไปใช้ในที่ประชุม บางครั้งแม้กระทั่งในการประชุมต้องตกลงกันว่าจะเอาภาษาอะไร แต่ของซีมีโอที่เราบอกว่า จำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็น Working Language เพราะว่า เนื่องจากประเทศต่างๆที่เคยมาเขาก็ใช้ภาษาอังกฤษ แต่ไม่ได้บังคับนะ สะว่ายูจะใช้อื่นไม่ได้ เวียดนามเนี่ย รัฐมนตรีของเขาเขาใช้ภาษาของตัวเอง

ผู้วิจัย เอ๋อ สำหรับเวียดนามนั้น ผมเข้าใจว่าเขาค่อนข้างที่จะ โดยภาพรวมเขาเป็นห่วงในเรื่องภาษาอังกฤษมาก หรือเพราะมันเป็นสิ่งที่เขาไม่ถนัด อาจจะเหมือนไทยที่ต้องพยายามมากในการพัฒนาเรื่องนี้

รศ. ดร. วิทยา: ที่อาจารย์พูดถูกมากคือตอนนี้การพัฒนาขีดความสามารถในการที่จะแข่งขัน คือผมเองไม่
อยากใช้คำว่าแข่งขัน คือพัฒนาขีดความสามารถที่จะสร้างความเจริญให้กับภูมิภาค มันจำเป็นที่สุด คือ
การศึกษา จำเป็นมากเลย นอกจากจะเป็นการศึกษาในระดับที่แต่ละที่ต้องมีการปรับให้มีคุณภาพเท่ากัน
เพื่อที่จะให้เกิดการหมุนเวียนไหลเวียน ซึ่งบุคคลากรต่างๆ ในระดับต่างๆ ให้ไปด้วยกันได้มันก็จำเป็นที่
จะต้องมีภาษาที่จำเป็นต้องสื่อ การสื่อสารนั้นผมเคยพูดเอาไว้ ตอนไหนผมก็จำไม่ได้แล้วว่า ต้องหาภาษาอะไร
สักภาษาหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับ เมื่อยอมรับแล้วนี่ก็ใช้กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำธุรกิจนั้นจำเป็นต้องมี
รู้ภาษาในภูมิภาคนี้ประมาณสองภาษาเพราะนักธุรกิจเวลาเขาคุย เขาคุยเป็นภาษาท้องถิ่นของเขาเอง เขาใช้
Local Dialect ใช้ National Language ของเขา เพราะฉะนั้นผมบอกเวลาผมสอนนักเรียนนี้ ต้องเอา
ภาษาอังกฤษก่อนนะเพราะว่าเราต้องเรียนตั้งแต่ต้นน้ำ ภาษาอังกฤษต้องให้ดี ให้แตกฉาน ให้ทะลุ ทะลุเสร็จ
แล้วนี่ยังจำเป็นที่จะต้องมีภาษาที่เราใช้ในภูมิภาคนี้สักหนึ่งหรือสองภาษาเข้ามาช่วย เพื่อที่ยังรู้มากเท่าไร
โอกาสต่างๆมันจะเข้ามามากยิ่งขึ้น อันนี้อเมริกาตอนนี้รู้สึกด้อยแล้ว เพราะว่าเขา เมื่อก่อนเขาเรียนภาษา
ดียวแล้วก็ ไม่จำเป็นต้องเรียนภาษาอื่นๆ ถัดมาตอนนี้บางครั้งบังคับแล้วให้เรียนภาษาต่างประเทศอีกภาษาที่
เกิดขึ้นแล้ว

ผู้วิจัย ที่ผมศึกษามาพบว่า การเตรียมความพร้อมทางด้านการศึกษา ผมพบเบื้องต้นว่า มันมีอยู่สองสาม
เรื่อง ภาษาอังกฤษนี้จะโดดเด่นมาก คล้ายๆกับว่าถ้าคุณมีความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษแล้ว หากประชาชน
มีความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษมากกว่า ก็จะหมายถึงความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วย ส่วน
อีกประเด็นหนึ่งที่ผมพบก็คือว่า ทักษะคิดหรือเจตคติอย่างที่ท่านว่า ความรู้สึกที่มีต่ออาเซียนนี้ เป็น KEY ที่
อาจจะสำคัญกว่าภาษาอีกเพราะว่าถ้าเกิดเขามองว่าอาเซียนเป็นสิ่งที่น่าจะนำผลประโยชน์มาให้ อาเซียนเป็น
สิ่งที่ทำให้ชีวิตเขาดีขึ้น อาเซียนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เขาก็จะพยายามที่จะเรียนรู้ จะสื่อสารเองไม่ว่าจะโดย
วิธีหนึ่งวิธีใด มันจะเป็นตัวกำหนดความพร้อม ผมเองคิดว่า SEMEO นั้นมาถูกทางแล้วที่มองถึงความสำคัญ
ของ We-Feeling ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแต่มันสร้างยากมาก แต่ของผม ผมจะมองว่าทัศนคติต่อ
อาเซียน คือแคบลงมานิดหนึ่ง มองว่าเขารู้สึกอย่างไรกับอาเซียน อย่างเช่นเท่าที่สังเกตดู ผมพบว่า ลาว
กัมพูชา พม่า และกัมพูชามัน เหล่านี้คือประเทศที่มีระดับการพัฒนาน้อยกว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางบวก

ถึงบวกมากกับอาเซียน คือเขาอยากเข้าร่วมกับอาเซียน เขาอยากเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน แต่ประเทศไทยผมว่านะ เป็นกลางๆ มาเลเซียก็น่าจะคล้ายๆเรา สิงคโปร์ก็คล้ายๆกับเรา แต่ประเทศฟิลิปปินส์เขาอยากเข้าร่วมอาเซียน อาจจะมึระดับการพัฒนา เขาจะได้รับประโยชน์จากอาเซียน อินโดนีเซียเองเขาถือว่า อาเซียนเป็น นโยบายหลักหรือเสาเอก Corner Stone จึงไม่ต้องเป็นห่วงเขา เขาจะทำได้คืออยู่แล้ว ไม่ทราบว่าคุณ ผอ. มองเรื่องนี้อย่างไร

รศ. ดร. วิทยา: ผมเอง ก็คือผมมองนะครับว่า เนื่องจากว่าสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นแน่นอนก็คือการรวมประชาคมอาเซียน เพราะว่าแม้แต่ประเทศต่างๆก็มีปฏิญญาร่วมกัน การรวมตัวอย่างนี้ นี่จำเป็นที่จะทราบว่าตรงไหน ตัวไหนที่มันเป็น Key Success Factors ทราบตรงนั้นให้ได้ เพราะฉะนั้นอันดับหนึ่งก็คือ Identify key success factors ก็คือ การสร้างความเข้าใจเรื่องของอาเซียน การสร้างความเข้าใจนี้เป็นประเด็นสำคัญผมว่า สำคัญที่สุดอันหนึ่ง เพราะว่า แม้แต่อาเซียนเองได้เอา ASEAN Consultant อเมริกาเข้ามา เขามาศึกษาแล้วเขาก็ตั้งจุดนี้เป็นประเด็นแรก คือสร้างความเข้าใจว่า คำว่าอาเซียนนี้มันคืออะไร ก็ต้องตัวนี้ เมื่อมี Key Success Indicator ตรงนี้แล้ว เรามองว่าตรงนั้นเป็นกลไกที่จะให้เกิดความสำเร็จได้ เมื่อได้ตรงนั้นมาเราก็ต้องกำหนดว่า ยุทธศาสตร์ที่จะเข้าไปสู่ตรงนั้นคืออะไร ไขใหม่ครับ ยุทธศาสตร์ที่จะสร้างตรงนั้นคือเป็นที่ ที่ผมพูดตรงๆว่าเรายังมองแตกต่างกันในแต่ละประเทศ การสร้างยุทธศาสตร์เข้าสู่อาเซียน ความแตกต่าง แตกต่างอย่างไร ทำไมประเทศไทยถูกสอน ผมว่าเรา เนื่องจากการที่ไม่เคยเป็นเมืองขึ้นใครมาก่อน ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ไม่ให้ความสำคัญที่จะต้องว่า เอ อย่างน้อยที่สุด ก็เรื่องภาษาที่ ก็ใช้ของฉันทัน เป็นอย่างนี้มา แต่ว่าจริงๆแล้วนี้ ผมก็มองว่า ทางด้านธุรกิจ ทางด้านเศรษฐกิจนี้ มันมีความจำเป็นอย่างมากเลย ฉะนั้น ก็จะมีการสร้างยุทธศาสตร์ว่า ยุทธศาสตร์ที่จะสร้าง Awareness นั้นตัวไหนเป็นตัวที่จะ เข้าไปเป็นตัวที่จะต้องทำให้เกิดขึ้น บริษัทบางบริษัทตอนนี้ เขาไปแล้ว เขามองออกจากประเทศไทย ตั้งชื่อเป็นอาเซียน ไปแล้ว เพราะฉะนั้น แต่ละที่เข้าใจว่าสร้างยุทธศาสตร์นั้น มีความหลากหลายกันมาก ซึ่งความหลากหลายของยุทธศาสตร์นี้เกิดจาก เพราะว่าแต่ละประเทศนั้นก็มีความหมายในการพัฒนาแตกต่างกัน อย่างของประเทศไทยเองนี่ ของเราเมื่อประมาณ 2-3 เดือนที่แล้วก็ทำยุทธศาสตร์เพื่อเข้าสู่อาเซียน กระทรวงศึกษาธิการก็ทำ เปลี่ยนรัฐมนตรีไป ตอนนี้ก็ยัง ยังมีความไม่ชัดเจนว่าจะ อันนี้เป็นตัวหนึ่ง ที่ผมพูดนี้ก็คือว่ามันต้องมีความต่อเนื่อง มีความชัดเจน ในด้านที่ว่า เราจะสร้างยุทธศาสตร์ ไม่ว่าเราจะมีการเปลี่ยนแปลงในระดับใดก็ตาม ต้องยึดให้มันชัดเจน เป้าหมาย ASEAN AWARENESS เห็นแล้วว่าจะ การที่จะไปสู่การรวมกลุ่มนี้ ความสำคัญอันดับหนึ่งคือ ต้องสร้างความเข้าใจให้ได้ว่าอาเซียนคืออะไร แล้วก็ยุทธศาสตร์ที่ไปรองรับนี้คืออะไร อันที่สองก็คือว่า นอกจากคำว่า Awareness แล้วนี้ มันจะมีอะไรบ้างที่จะสร้างให้เข้าไปสู่ตรงนั้นได้ ก็คือการ Communicate

กัน การที่จะสื่อสารกันให้เข้าใจ ให้ชัดเจนว่าเราจะมียุทธศาสตร์อะไร อย่างไร ในด้านของการที่จะเข้าไปสู่การใช้ภาษานี้ แต่ตอนนี้รู้สึกว่ามันจะชัดเจนออกมาบ้างแล้ว ก็คือว่า เป็น Working Language ของอาเซียน เจียนไว้ชัดเจนว่าให้ภาษาอังกฤษเป็น Working Language แต่ไม่ใช่เป็น Official Language เพราะฉะนั้น ณ จุดหนึ่งนี่ผมก็คิดว่าประเทศต่างๆ ก็คงจะต้องปรับเข้าสู่จุดนี้ให้ได้ เพราะว่าถึงแม้ว่าเราจะคิดเห็นอย่างไร ว่าทำไมไม่เอาภาษาตัวเองเข้าไปเป็น Working Language บ้างละ เขาไม่ได้บังคับนะ เพราะฉะนั้นในจุดนั้นก็ ต้องช่วยกันสนับสนุนให้ไปสู่จุดนั้นให้ได้ นี่คือด้าน Communication อันที่สามก็คือ วัตถุประสงค์ของการรวมตัวของอาเซียนนี้เพื่ออะไร เรารวมตัวเพื่อสร้างให้เกิดความแข็งแกร่งในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะให้เกิด สร้างขีดความสามารถที่สามารถที่จะเข้าไปสู่การแข่งขันของโลกลภายนอกได้ ณ จุดนี้คงเป็นเรื่องของเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ของทางด้านเศรษฐกิจนี้ เราต้องการจะสร้างในลักษณะใดบ้าง Key Success Factor อันที่สามก็คือ ทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อเป็นทางด้านเศรษฐกิจแล้วนี้ยุทธศาสตร์จะทำอะไร ก็คือมีการกำหนดออกมา แปรสาขาที่ว่ามี แล้ว 8 สาขาที่ว่ามีประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง ก็คือ การศึกษาได้ Support และ S & T คือ Science & Technology นั้น จำเป็นมากที่จะช่วยให้เราเข้าไปสู่จุดนั้นให้ได้ มิฉะนั้นแล้ว ขีดความสามารถในการแข่งขันตรงนี้จะไม่มี เมื่อเรามีเป้าที่สาม คือเป้าที่ว่า การสร้างความเป็นปึกแผ่นทางด้านเศรษฐกิจ เป็นเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งนี้ ของภูมิภาค ซึ่งความจริงตอนนี้กลุ่มต่างๆ ในโลกมองเราแล้ว เพราะฉะนั้น เราจำเป็นต้องสร้างยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน

ผู้วิจัย เอ่อ อีกอย่างก็คือ ไม่ได้อยู่ในคำถามนะ ก็คืออยากจะถามเพื่อความรู้ว่าจริงๆ คือ Threats ของเรา คือการที่กลุ่มอาเซียนใช้อินเทอร์เน็ต และ ASEAN WAY ยังจะ relevant ไหมในอนาคตที่เราจะพัฒนาภูมิภาคไปเรื่อยๆ เราจะมาทำจากบนลงล่างไปเรื่อยๆ โดยที่ คือ ประชาชนจะเข้ามา Get Involved มากขึ้น เวลาเอาเข้าจริงๆ ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่จะเข้ามาตรงนี้ ถ้าเราไม่เตรียมการไว้ เราจะใช้วิธีเอาเฉพาะผู้นำมาประชุมกันในอนาคต อาจจะมีคนไปประท้วงได้มากขึ้น

รศ. ดร. วิทยา: คือ มันมีการศึกษาอันหนึ่งนะครับว่า นอกจากจะเตรียมตัวแบบ Official Platform แล้ว มันจะต้องมี Informal Platform อันนี้ ที่จะเป็น Informal Platform ก็คือที่อาจารย์พูดถึง ซึ่งจะต้องมีการรวมตัวกัน ดังนั้น ณ จุดนี้ นี้ ผมคิดว่าทางแต่ละประเทศคงจะต้องมีการสนับสนุนให้มีการสร้าง Platform นี้ให้เกิดขึ้นให้ได้ คือให้ฟังเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งอย่างของซีมีโอทำ แต่เวลาเข้าไปสู่ Community นั้นเราจะเอาชุมชนนั้นเข้ามา ศูนย์ต่างๆจะเอาชุมชนเข้ามา เพราะว่า ศูนย์นั้นตั้งอยู่ในท้องถิ่น เพราะฉะนั้น คำว่า Platform

นี่คือการเข้าไปสู่ในกรอบของการที่แต่ละศูนย์ทำกิจกรรม เรามี Community-based เรามี Training ต่างๆ รวมเอาทางด้าน Community เข้ามา เรื่องนี้สำคัญมากเพราะว่า อย่างศูนย์ในอินโดนีเซียนี้ ประเทศเขามีความหลากหลายมีเกาะมีอะไรต่างๆ เรามีศูนย์ Life-long Learning เรามีศูนย์ Distant Learning ศูนย์ต่างๆนี้ครับที่เราทำ ตรงนี้ก็คือพยายาม Involve Informal groups ให้เข้ามา ให้มี Voices ของเขามากที่สุด เพราะฉะนั้นวิธีการอันนี้ผมเห็นด้วย นอกจะมี Official แล้ว ก็ควรมี Informal ด้วย การดำเนินการสองอย่างควรต้องทำควบคู่กันไป ในระดับที่ ควรจะเป็นนโยบายจากแต่ละประเทศให้ชัดเจน ก็จะสามารถสนับสนุนสิ่งนี้ได้ คือ Informal นี้ควรต้องเป็นระบบที่จัดตั้งถูกต้องนะครับ ไม่ใช่หากไม่พอใจก็ออกมาเต็มถนน

ผู้วิจัย: ผมพยายามมองนะครับว่า จริงๆแล้ว อียู เขาสอนอะไรให้กับคนของเขาบ้าง คืออียูนั่นเขาเตรียมคนของเขาอย่างไร เพื่อเข้าสู่ประชาคมยุโรปของเขา เท่าที่ศึกษามา เขาก็ไม่ได้เน้นไปที่การสอนว่าอียูคืออะไร เป็นอย่างไรมากนัก แต่เขาเน้น ที่เรียกว่า Civic Education คือ อียูนั่นต่างจากอาเซียนเพราะอียูเขามีเกณฑ์ มี Copenhagen Criteria มีกฎเกณฑ์ในเรื่องของความเป็นประชาธิปไตย เป็นตัวกำหนด ดังนั้นการศึกษาของอียูก็ไปในแนวทางนั้นอยู่แล้ว การศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้วก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากเท่าไร ที่จะทำให้ประชาชนเรียนรู้ ของอาเซียนเราก็จะต่างออกไปนิดหนึ่ง ของเราไม่ได้มีการ คือเรามีความแตกต่างกันในระบบการปกครอง ดังนั้น คำว่าประชาธิปไตยก็จะแตกต่างกันออกไป

รศ. ดร. วิทยา: คืออียูนี้ก่อนที่เขาจะรวมตัวกันเขา มีการ Discuss กันมากพอสมควรนะครับว่าจะรวมตัวกันวิธีไหน อย่างไร มีแม้แต่อียู member จริงๆ Associate members จริงๆ แล้วก็แต่ละที่ต่างกัน เขาจะมีการประชุม มี Declaration อะไรสักอย่าง แล้วจากนั้นนี่ จะใช้ผลของตรงนั้นเข้ามาให้แต่ละประเทศสมาชิกเขาก็เป็นการรวมตัวกัน ผมคิดว่า Civic Education คือ หน้าทีของการเป็นพลเมืองของแต่ละ Member Country เป็นเรื่องที่เป็น จำเป็นที่จะให้มีการสนับสนุน เมื่อประเทศมี Structure ชัดเจน การรวมก็จะรวม โครงสร้างที่ชัดเจน เข้ามาก็ใส่ชื่อเข้าไป ผมคิดว่าของเราทำไม่ได้

ผู้วิจัย ของเรามันจะ Heading towards that direction ไหมครับ คือสุดท้ายแล้ว เราจะไปอย่างไร หรือเรามีแนวโน้มที่จะรักษาความแตกต่างไปเรื่อยๆ หรือว่าเราจะ สักวันหนึ่งเราก็จะต้องมี

รศ. ดร. วิทยา: เอ่อ ตัว Key Success Indicator อันที่สี่ของเรานี้ คือการ Promote Diversity ของเรา ของท้องถิ่น คือ ชัดเจนคือว่าเราต้องการ แต่ละที่นั่นมีลักษณะของตัวเอง แต่ว่าเราเองสามารถอยู่ร่วมกันได้ นี่คือนี่คือสิ่งที่อาเซียนจะแตกต่าง (ต่างกับอียูจุดนี้)

ผู้วิจัย: ดร. สมเกียรติเคยบอกว่า เราก้าวหน้ากว่าอียู ตรงจุดนี้

รศ. ดร. วิทยา: ผมคิดว่า เป็นสิ่งที่ดีนะครับ อย่างของเราทำโครงการ UNESCO เราจะมี Folktales อันหนึ่ง ซึ่งอันนี้ทำมาจาก ...เป็นการเสริมสร้างความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ซึ่งอันนี้เป็นอันหนึ่งอันแล้วอะไรอีกนะ อีกอันที่เราชัดเจนเลยนะครับว่า เราไม่ต้องการที่จะให้ Culture หนึ่ง Dominate อีก Culture หนึ่ง เรา (SEMEO) ต้องการจะสนับสนุนทั้งสิบเอ็ด Cultures ให้มีคงไว้ แล้วก็ก็เป็นสิ่งที่ เป็นลักษณะภูมิภาค โดยที่ไม่จำเป็นต้อง ที่นี้เป็นสิบเอ็ด culture นะ แต่ว่าเราอยู่ด้วยกันได้

ผู้วิจัย ผมอันนี้คือ อาเซียน ก็เป็นตั้งแต่ อา สนธิสัญญาฉบับแรกของเราที่ทำเอาไว้ คือความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน จำไม่ค่อยได้เท่าไร คือ Amity ของเรา เป็นไมตรีต่อกัน ไม่เข้าไปแทรกแซง แล้วก็ทำการตัดสินใจด้วย Consensus กัน

รศ. ดร. วิทยา: อาจารย์ครับ คำว่า Globalization ปัญหาเกิดขึ้นถ้าหากว่า คำว่า Global Village ที่เกิดขึ้น อาจารย์ คงเข้าใจนะว่า Global Village ก็คือ ปัญหาเกิดขึ้นทันที ถ้าหากว่าคำว่า Village นี้เป็น Village ที่ต้องการที่จะให้อะไร หลายที่เข้ามาแล้วมาทำเหมือนกับตัวเอง อันนี้ก็คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นที่โดนต่อต้านมากมาย เพราะฉะนั้น ประเทศที่มีศักยภาพมากกว่า พยายามที่จะสร้าง Village แบบนี้ออกมาโดยสร้างให้เหมือนกับของตัวเอง เป็นบทเรียนที่มีค่าที่เกิดขึ้นมาจากคำว่า Globalization เพราะฉะนั้น สิ่งที่สำคัญ ตอนนี้ที่อาเซียนทำ ที่อาจารย์ใช้คำว่า ASEAN WAY คืออย่างนี้ และผมว่าหน้าที่ของความร่วมมือระหว่างประเทศก็คือ การสร้างความเข้าใจระหว่างความแตกต่างนี้ออกมาให้ รู้ว่า อันนี้นะ ฉันมีอันนี้ ฉันมีอันนี้ ฉันมีอันนี้ นี่คือการสร้างความร่วมมือกันระหว่างความหลากหลาย มันเป็นความสวยงามนะ

ผู้วิจัย ผมเคยคุยกับคนที่ผมสัมภาษณ์คนแรก ตอนนั้นหนะ พม่าก็ยังไม่ค่อยเปิดประเทศเท่าไรหรอก เมื่อต้นปีที่แล้ว อ. ดร. สมเกียรติได้บอกกับผมว่าเราก็อาศัยอาเซียนอยู่ที่แหละ พม่าจึงมีการเปลี่ยนแปลง เราไม่ได้ใช้แบบที่ เอ่อ การ Sanction อย่างเดียว (แบบตะวันตก) ใช้วิธี ค่อยๆ คุยกัน เป็นแบบวิธีของเพื่อนบ้านของเรา แล้วการที่พม่าเปิดประเทศแล้วดีขึ้นนี้ มันก็ได้สร้างความมั่นใจให้กับอาเซียนมากโขเลยนะครับ คือมีความมั่นใจมากขึ้นที่จะกล้าพูดว่า อาเซียนเวย์เรา มาถูกทางแล้ว

รศ. ดร. วิทยา: แล้วทำไมพม่าเข้าร่วมกับซีมีโอ ก็เพราะว่า เราได้มีความชัดเจนว่าเราต้องการเสริมสร้างความแตกต่างซึ่งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ส่งเสริมให้แต่ละที่มีลักษณะของตัวเอง เรียนรู้ระหว่างกัน อันนี้อย่าง CHAT เป็น Center of History and Traditions ตั้งอยู่ที่พม่านี้ เขาโปรโมทวัฒนธรรมของพม่าโดยตรงและเราก็สามารถจะเรียนรู้ด้วยกัน และ Spafa ของเราก็มีเช่นกัน SPANA นั้นเป็นของ Southeast Asia ทั้งหมดเลย เพราะฉะนั้นผมคิดว่า อีกสักพักหนึ่งภูมิภาคอื่นๆ จะมาเรียนรู้จากเรา ลักษณะของความเป็นอาเซียนเวย์ที่อาจารย์ว่า Culture ต่างกันอยู่ร่วมกันได้ 2015 นี้ นี่เราประเมินกัน ได้ระดับไหนแล้วเราต้องทำอะไร อย่างไรต่อไปให้มีการพัฒนาต่อไป ยังไม่สมบูรณ์แน่นอน ผมจะพูดอะไรนะ อ่า ในที่ประชุมของเรา (SEMEO) ในระดับรัฐมนตรีนะครับและในเรื่องของเจ้าหน้าที่อาวุโสต่างๆ ของซีมีโอเรามีความชัดเจนว่า เรา จะเสริมสร้างความแตกต่างในภูมิภาค แต่ละที่ เข้าใจซึ่งกันและกัน คือเป็น Respect for diversity อันที่จริง ASEANESS ก็คืออันนี้อันหนึ่ง ที่อย่างการที่เราเคารพซึ่งความแตกต่าง

ผู้วิจัย ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ เวลาท่านไปพูดที่ไหน ท่านก็จะพูดเรื่องนี้แหละ คืออย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดก็คือแต่ละประเทศก็จะมีความเป็นพหุวัฒนธรรมที่ต่างกัน ไทยเราจะมีความเป็นพหุวัฒนธรรมที่น้อยกว่า สิงคโปร์ก็คือเขามีความเป็น Multi-cultural Society by default อยู่แล้ว มาเลเซียบางคนก็บอกว่ามี มีมาก-น้อย ไม่เท่าเทียมกันแต่ละ แต่ละกลุ่ม ไม่ว่าจะ เป็น Malay Chinese เนื่องจากสังคมเขาเป็นสังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมอยู่แล้ว การเตรียมตัวก็จะง่าย ของไทยเรา ของเรา พม่าก็อย่างที่เรารู้กัน แน่นนอนมีหลายเผ่าพันธุ์ มี 7 รัฐ เวียดนามก็คล้ายๆ ไทยคือมีลักษณะ ลาวและกัมพูชาก็คล้ายๆ กับไทย ที่มีความหลากหลายมากที่สุด ผมว่านะคืออิน โดนีเซีย เราจะอ้างได้ใหม่ว่าประเทศที่มีสังคมแบบพหุวัฒนธรรมมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่าประเทศเอกวัฒนธรรม (Monoculture Society)

รศ. ดร. วิทยา: เอาอิน โดนิเซีย เป็นตัวอย่างก็แล้วกันนะ เนื่องจากเขามีความท้าทาย อย่างอิน โดนิเซียนี้มีความตื่นตัวมาก เขาบอกว่า Globalization เพื่อสร้าง Competitiveness มาสู่ English เพราะฉะนั้นเนื่องจากเขามีภาษาต่างๆมากมาย เขาจึงหาภาษาที่เลือกมา เป็นภาษาที่เขาจะต้องโปรโมทให้ได้ เพราะฉะนั้นเขาบอกเลยใน Strategic Plan ปี 2009-2020 เขาสนับสนุนลงทุนทุกอย่างที่จะให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านภาษา ภาษาอังกฤษเข้ามาแล้ว สร้างเป็น เอ่อ เขาเรียกว่าเป็น Standard ใน Curriculum ทางด้านของนานาชาติ ซึ่งอันนี้ชัดเจนและกำลังทำอยู่ และอีกประมาณวันสองวันนี้ทางอเมริกาเขาจะถามว่า ความคิดแบบนี้เขาจะมีวิธีไปสู่ตรงนั้นได้อย่างไร เพราะว่ามันจะมี เขาเรียกว่า College Board ของอเมริกาที่เขาจะส่งนักเรียนไป ไป-มาๆ และทางด้านของ OECD เองก็จัดการในเรื่องนี้ คือความคิดทางด้านของภาษานี้ เอ่อ British Council มาแล้วเรียบร้อย

ผู้วิจัย: ก็มันมีประเด็นหนึ่งในฐานะคนสอนภาษานะครับ เขาต้องเข้ามาแน่ๆ อย่าง British Council เพราะเขาต้องการที่จะ Maintain อัตลักษณ์ภาษาอังกฤษของเขา อาเซียนเองอาจจะแย้งว่าเราน่าจะมีแบบของเราเอง คือเป็น English ที่มีลักษณะความเป็นอาเซียน หรือ ASEAN Characteristics อันนี้คือประเด็นที่เริ่มมีการพูดคุยกัน ทำอย่างไรเราจึงจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ดี และในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเอาไว้ให้ได้ ผมคิดว่านี่คือ โจทย์ที่สำคัญที่สุดในมิติของภาษา

รศ. ดร. วิทยา: คือพูดตรงๆ คำว่า World Standard English หรือมาตรฐานเดียว มาตรฐานสากลไม่จำเป็นต้องมีครับ International English Okay พูดในสถานะที่เราเป็น เอ่อ เราเข้าใจกัน สื่อสารกัน ไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกับเจ้าของภาษา อันนี้เป็นลักษณะแรกที่เกิดขึ้นมา ดังนั้น International English มันจะเป็นภาพที่เกิดขึ้น มันเกิดขึ้นแล้วนะครับ ไม่จำเป็นต้องออกเสียงแบบอังกฤษ ว่า จะมัวไปเน้น Accent เน้น Intonation มันก็ไม่จำเป็นนะครับ แต่เราใช้ภาษาได้ถูกต้องนะ แต่ว่าไม่จำเป็นที่จะต้องไปเหมือนกับเจ้าของภาษา

ผู้วิจัย: ขอขอบคุณมากครับ